

Raport
privind executarea
bugetului de stat pe anul
2012

SUMARUL
Raportului privind executarea bugetului în anul 2012

Introducere	4
I. Evoluția indicatorilor macroeconomici și sociali	5
<i>Caracteristica cadrului macroeconomic în anul 2012, dinamica și tendințele indicilor în comparație cu anii precedenți</i>	5
II. Politica bugetar-fiscală	7
<i>Politica fiscală și vamală aplicată în anul 2012 (inclusiv facilități fiscale acordate în anul 2012, pe tipuri de venituri)</i>	7
<i>Administrarea fiscală</i>	9
<i>Adminitrarea vamală</i>	13
<i>Politica în domeniul cheltuielilor</i>	15
<i>Politica in domeniul remunerării muncii, analiza sistemului de salarizare și a cheltuielilor salariale în sistemul bugetar, la general și pe ramuri</i>	15
<i>Politica în domeniul datoriei de stat</i>	20
III. Executarea bugetului public național	21
1. Realizarea părții de venituri a bugetului public național, inclusiv pe componentele	22
<i>1.1 Venituri fiscale</i>	29
<i>1.2 Alte taxe și impozite</i>	37
<i>1.3 Granturi</i>	39
<i>1.4 Neplățile la buget</i>	40
2. Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național	42
3. Rezultatele executării bugetului public național (deficit /excendent și sursele de finanțare)	45
4. Datoria publică	47
5. Datorii interne a bugetului public național (debitare/creditare)	53
IV. Executarea bugetului de stat	54
A. Veniturile bugetului de stat	54
B. Cheltuielile bugetului de stat	60
C. Rezultatele executării de stat (deficit /excendent și sursele de finanțare)	70
D. Executarea bugetului de stat la cheltuielile pe grupe principale	71
<i>1. Servicii de stat cu destinație generală</i>	71
<i>2. Activitatea externă</i>	90
<i>3. Apărarea naționala</i>	93

4. Justiția.....	101
4. ¹ Jurisdicția constituțională	112
5. Menținerea ordinii publice și securitatea națională	113
6. Învățământul.....	118
7. Știința și inovarea	124
8. Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret	131
9. Ocrotirea sănătății.....	136
10. Asigurarea și asistența socială	144
11. Agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor.....	155
12. Protecția mediului înconjurător și hidrometeorologie	173
13. Industrie și construcții	176
14. Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informațiile	177
15. Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	183
16. Complex pentru combustibil și energie	186
17. Serviciul datoriei de stat	192
18. Completarea rezervelor de stat	192
19. Alte servicii legate de activitatea economică	194
20. Activități și servicii neatribuite grupurilor principale	201
21. Creditare netă.....	205
22. Relațiile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale	208
23. Descrierea bilanțului contabil a bugetului de stat.....	209
24. Datorii debitoare și creditoare ale bugetului de stat	211
V. Sistemul de control financiar public intern.....	212
VI. Activitatea inspecției financiare	213
VII. Activitatea Agenției Achiziții publice	215
VIII. Informația analitică privind rezultatele monitoringului economico-financiar al întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, pentru 9 luni 2012 (structura, obligațiuni fiscale, datorii, riscuri, etc.)	231

Introducere

Legea bugetului de stat pe anul 2012 nr.282 a fost adoptată de către Parlament la 27 decembrie 2011

Conform acestei legi, indicatorii bugetului de stat pe toate componentele au fost stabiliți:

- la venituri în sumă de 21367,3 mil. lei,
- la cheltuieli – 22164,3 mil. lei,
- cu un deficit de 797,0 mil. lei.

Pe parcursul anului 2012 la legea menționată au fost operate trei modificări și completări prin legile:

- nr.119 din 24 mai 2012,
- nr.177 din 11 iulie 2012,
- nr.273 din 30 noiembrie 2012.

În afară de aseasta, conform prevederilor art. 21 lit.a) și b) din legea bugetului de stat pe anul 2012, Ministerul Finanțelor a fost autorizat:

a) să modifice, la cererea întemeiată a executorilor primari de buget, indicatorii stabiliți ai bugetului de stat:

– privind mijloacele speciale (excluzînd granturile, donațiile, sponsorizările și alte intrări cu titlu gratuit) și fondurile speciale, ca urmare a acumulărilor de venituri la acestea peste limitele anuale aprobate în total executorului primar de buget;

– privind proiectele finanțate din surse externe, ca urmare a intrărilor suplimentare de împrumuturi și granturi externe, precum și a utilizării soldurilor bănești existente la începutul anului în conturile proiectelor respective;

– privind granturile, donațiile, sponsorizările și alte mijloace intrate suplimentar cu titlu gratuit în posesia instituțiilor publice, precum și utilizarea soldurilor bănești existente la începutul anului din aceste surse;

b) să includă în bugetul de stat, la venituri și cheltuieli, mijloacele acumulate la conturile speciale pentru înlăturarea urmărilor calamităților naturale.

Ca urmare a modificărilor operate la legi și a aplicării prevederilor art. 21 lit. a) și b), indicatorii precizați ai bugetului de stat au constituit:

- la venituri – 20783,5 mil. lei,
- la cheltuieli – 22408,2 mil. lei,
- cu un deficit de 1624,7 mil. lei.

I. Evoluția indicatorilor macroeconomici și sociali

Caracteristica cadrului macroeconomic în anul 2012, dinamica și tendințele indicilor în comparație cu anii precedenți

Rezultatele evoluției economiei naționale pe parcursul anului 2012 au accentuat recesiunea creșterii economice. Tensiunile din țările europene în care au apărut probleme financiare au avut repercusiuni asupra cererii atât externe, cât și interne pentru produsele autohtone. Plus la aceasta, condițiile meteorologice extrem de nefavorabile și-a adus impactul negativ asupra economiei naționale. Respectiv, a fost afectat comerțul exterior, care a înregistrat stagnare. Nivelul înalt de incertitudine economică generalizată a făcut ca agenții economici să fie mai reticenți în apelarea la credite bancare. Prin urmare, activitatea investițională a fost destul de pasivă și întreprinderile industriale au produs mai puțin, cu efect negativ ulterior asupra serviciilor de transport și comerțul interior.

Produsul intern brut (PIB) în anul 2012 a însumat 87,8 mlrd. lei, micșorându-se față de anul trecut cu 0,8% (în prețuri comparabile). Diminuarea PIB-ului a fost condiționată, în general, de micșorarea cererii externe la bunurile fabricate în Moldova și reducerea celei interne din contul consumului final. Cea mai semnificativă influență asupra descreșterii PIB au avut valoarea adăugată brută (VAB) creată în agricultură, gradul de influență asupra PIB fiind negativ (-2,9%). Totodată, influență pozitivă asupra PIB a avut VAB creată în comerțul interior (+0,6%), transport și comunicații (+0,3%), în alte activități de servicii (+0,8%) și în industrie (+0,15%).

Slăbirea cererii interne a contribuit la reducerea presiunii inflaționiste. În decembrie 2012 **prețurile de consum** au crescut cu 4,1% față de decembrie 2011, comparativ cu 7,8% în perioada similară a anului 2011. Evoluția descendentă a acestuia pe parcursul a 9 luni a anului 2012 s-a datorat diminuării presiunilor din partea prețurilor reglementate odată cu eliminarea treptată a impactului majorărilor tarifelor la gaz și energia termică din toamna anului 2011. La sfârșitul anului 2012 însă, pe fundalul intensificării presiunilor din partea prețurilor la produsele alimentare, ritmul anual al inflației s-a accelerat. Rata inflației medii anuale a constituit 4,6% față de 7,6% în anul 2011.

Cursul de schimb oficial nominal al monedei naționale în anul 2012 față de anul 2011 în raport cu dolarul SUA a înregistrat o depreciere cu 3,0 %, iar față de euro cu 6,1 %. și la situația din 31 decembrie 2012 a constituit respectiv 12,06 și 15,99

Situația pe **piața monetară** s-a caracterizat printr-un ritm de creștere pronunțat a banilor în circulație, a depozitelor, precum și a creditelor. Totuși, înrăutățirea situației economice externe și interne, precum și nivelul înalt de incertitudine au determinat pe de o parte băncile să fie mai precaute la acordarea creditelor și, pe de altă parte, agenții economici să-și reducă cererea pentru creditele noi. Ratele medii ale dobânzilor au avut o evoluție stabilă, înregistrând creșteri sau diminuări nesemnificative. La sfârșitul lunii decembrie 2012, rata medie a dobânzilor la creditele noi acordate în monedă națională a înregistrat un nou minim istoric de 11,98 % și la cele în valută străină – 8,32 %.

Evoluția **comerțului exterior** în anul 2012 a fost influențată de situația creată pe plan extern, în special în țările care sînt principali parteneri comerciali ai Republicii Moldova. Pe plan intern se menține dominarea în continuare a produselor necesare pentru funcționarea economiei, precum și celor destinate consumului populației. De asemenea, unul dintre factorii principali ce a influențat comerțul exterior a fost scăderea drastică a volumului producției agricole. În anul 2012 exporturile au scăzut cu 2,5%, iar importurile au crescut cu 0,4%. În valoare absolută exporturile de mărfuri realizate pe parcursul anului 2012 s-au cifrat la 2161,8 mil. dolari SUA, mai puțin cu 55,0 mil. dolari SUA comparativ cu anul 2011, iar importurile

au însumat 5213,1 mil. dolari SUA, mai mult cu 21,8 mil. dolari SUA. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit 3051,3 mil. dolari SUA, cu 76,8 mil. dolari SUA mai mare față de cel înregistrat în anul 2011. *Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi* în anul 2012 a constituit 41,5%, față de 42,7% înregistrat în anul 2011.

Dezvoltarea industriei a fost influențată de condițiile climaterice din anul 2012, modificarea cererii la unele categorii de mărfuri de producție autohtonă pe piața internă și externă, precum și stagnarea în sectorul construcțiilor. Astfel, **volumul producției fabricate de întreprinderile industriale** de toate formele de proprietate în anul 2012 a constituit circa 36,0 mlrd. lei și a înregistrat o scădere de 3,1% (în prețuri comparabile) față de anul 2011, inclusiv cu 4,4% - volumul producției și distribuției de energie electrică și termică și cu 3% - volumul producției industriei prelucrătoare. Totodată, s-a înregistrat o creștere nesemnificativă de 0,8% a volumului producției industriei extractive.

Condițiile meteorologice dificile din anul curent au defavorizat dezvoltarea sectorului agricol. Regimul termic și deficitul de precipitații în prima jumătate a lunii mai a contribuit la uscarea stratului superior al solului, ceea ce a creat condiții nefavorabile pentru creșterea și dezvoltarea culturilor de toamnă și cerealiere de primăvară. Ca urmare, **producția agricolă** în toate categoriile de gospodărie, în anul 2012 a constituit circa 20,3 mld. lei și a înregistrat o descreștere esențială de 22,4% (în prețuri comparabile) față de anul precedent. Micșorarea producției agricole a fost determinată de scăderea accentuată a producției vegetale - cu 32,6%, producția animalieră a înregistrat o descreștere moderată - cu 1,1%, respectiv.

În anul 2012, volumul **investițiilor** în active materiale pe termen lung a însumat circa 16,5 mld. lei (în prețuri curente), cu o scădere de 4,1% (în prețuri comparabile) față de anul 2011, fiind condiționată, în general, de declinul economic.

Sursele principale de finanțare a activității investiționale rămân mijloacele fără transferuri ale agenților economici și populației, care în anul 2012 au format 58,6% din totalul investițiilor și s-au micșorat cu 8,7% față de anul 2011. Mijloacele investitorilor străini au constituit 7,4% (8,9% în 2011) din volumul total al investițiilor utilizate. Cu mijloacele bugetare au fost realizate 11,6% din volumul total al investițiilor.

Întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat circa 9,8 mil. tone de mărfuri în anul 2012 sau cu 2,9% mai puțin față de volumul transportat în 2011. Cauzele principale care au contribuit la această diminuare sînt reducerea volumului de mărfuri transportate prin tranzit, reducerea exportului de semințe și fructe oleaginoase, cerealelor, metalelor, precum și stagnarea lucrărilor de construcție.

Volumul cifrei de afaceri în **comerțul cu amănuntul** s-a diminuat cu 0,5% (în prețuri comparabile) față de anul 2011, iar volumul cifrei de afaceri în **servicii de piață prestate populației** a crescut - cu 3,1 %.

Cîștigul salarial mediu lunar brut al unui lucrător din economia națională în ianuarie-decembrie 2012 a constituit 3478,0 lei și s-a majorat în termeni nominali cu 9,0% față de anul 2011, iar în termeni reali - cu 4,1 %.

Rata șomajului conform metodologiei Birouului Național al Muncii (BIM) (proporția șomerilor în populația activă) la nivel de țară în trimestrul IV al anului 2012 a înregistrat 5,9%, fiind mai mică cu 0,3 puncte procentuale față de trimestrul IV al anului 2011. Numărul șomerilor, conform metodologiei BIM a fost de 71,4 mii de persoane, fiind cu 4,0 mii persoane mai mic față de trimestrul IV al anului 2011.

Valoarea medie a pensiei lunare la 1 ianuarie 2013 a constituit 957,6 lei, și s-a majorat în termeni nominali - cu 9,6% față de anul precedent, iar în termeni reali - cu 5,2 %.

Mărimea **minimului de existență** în anul 2012 a constituit în medie pe o persoană 1507,5 lei, fiind în creștere față de anul 2011 cu 0,3 %. Veniturile disponibile lunare ale populației în trimestrul IV 2012 au constituit în medie pe o persoană 1572,5 lei, fiind în creștere față de trimestrul IV 2011 cu 3,4% în termeni nominali și în descreștere cu 0,4% în termeni reali.

II. Politica bugetar-fiscală

Politica fiscală și vamală aplicată în anul 2012 (inclusiv facilități fiscale și vamale acordate în anul 2012, pe tipuri de venituri)

1. Măsurile de politică fiscală și vamală aplicate în anul 2012

Măsurile de politică fiscală și vamală realizate în anul 2012 au avut un impact pozitiv asupra economiilor cetățenilor, dezvoltării mediului de afaceri, facilitarea comerțului exterior și resurselor financiare ale statului, asigurarea securității vamale la frontieră, simplificarea și armonizarea legislației fiscale și vamale naționale cu cea comunitară și au vizat următoarele:

- menținerea sistemului progresiv de impozitare a veniturilor cetățenilor concomitent cu majorarea scutirii anuale personale, scutirii personale majore și scutirii pentru persoanele întreținute la rata inflației prognozată pentru anul 2012;
- reintroducerea impozitului pe venitul agenților economici;
- extinderea pentru municipiile Chișinău și Bălți a mecanismului de restituire a TVA la investițiile (cheltuielile) capitale;
- modificarea structurii și mărimii cotelor accizelor pentru articole din tutun, producția alcoolică și anularea accizului pentru vinul din struguri proaspeți și mustul de struguri;
- majorarea cotelor accizelor la autoturisme și produse petroliere;
- introducerea accizului pentru păcura, gazul lichefiat, azotul și oxigenul importat;
- continuarea implementării următoarei etape a noului sistem de impozitare a bunurilor imobiliare în funcție de valoarea de piață a acestora față de cele cu destinație locativă din satele (comunele) din componența mun. Chișinău și Bălți, cât și terenurile agricole cu construcțiile amplasate pe ele;
- anularea taxei pentru amenajarea localităților din zona de frontieră care au birouri (posturi) vamale de trecere a frontierei vamale;
- introducerea viniței;
- introducerea scutirii de TVA, taxa vamală și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la importul grupurilor electrogene pentru energia eoliană;
- introducerea plafonului de desfășurare a activității în baza patentei de întreprinzător pentru toate genurile de activitate în mărime de 300 mii lei;
- revederea conceptului de reglementare a brokerului vamal concomitent cu reducerea mărimii garanției bancare pentru activitatea de broker vamal, de 4 ori;
- introducerea conceptului de audit post-vămuire;
- stabilirea cotei zero a taxei vamale la produsele de origine animală și vegetală, cărbunele activ utilizat în industria chimică, anvelope pneumatice noi din cauciuc pentru transportul aerian, motoare destinate motocultoarelor;
- majorarea cotei taxei vamale la unele produse de origine animală și vegetală, anvelope pneumatice noi din cauciuc pentru transportul rutier;
- diminuarea cotei taxei vamale la cutii din hârtie sau carton ondulat;
- introducerea scutirii de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la importul și/sau exportul valutei pe/de pe teritoriul Republicii Moldova, efectuate de către băncile comerciale;
- anularea scutirii de taxa vamală a mărfurilor importate de către rezidenții parcurilor științifico-tehnologice și rezidenții incubatoarelor de inovare.

2. Facilitățile fiscale și vamale acordate în anul 2012, pe tipuri de venituri

Costul total al facilităților fiscale și vamale în anul 2012 s-a estimat în sumă totală la circa 3251,0 mil. lei, ceea ce este cu 505,1 mil. lei sau cu 18,4% mai mult față de anul 2011. Ponderea acestor facilități fiscale și vamale în PIB a constituit 3,7 % cu 0,4 puncte procentuale mai mult față de anul 2011. Majorarea respectivă a fost determinată de creșterea facilităților fiscale și vamale acordate la:

- plasarea, livrarea mărfurilor în magazinele duty-free;
- mărfurile supuse accizelor introduse în zona economică liberă;
- energia electrică importată și livrată către rețelele de distribuție;
- operațiunile de import – export efectuate de către agenții economici aflați pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar.

Astfel, informația cu privire la facilitățile fiscale și vamale acordate la plata impozitelor, taxelor și plăților obligatorii pe anul 2012 în comparație cu anul 2011 se prezintă în tabelul care urmează.

Sinteza facilităților fiscale și vamale pe tipuri de impozite, taxe și plăți obligatorii și costul acestora în anii 2011 și 2012

mil. lei

Tipurile de impozite și taxe	2011	2012	Ponderea facilităților fiscale în suma totală a facilităților %%		Ponderea facilităților fiscale în PIB, %%		2012 executat față de executat 2011 (+,-)	2012 executat față de executat 2011 %%
			2011	2012	2011	2012		
Impozitul funciar	99,0	127,7	3,6	3,9	0,1	0,1	28,7	129,0
Impozitul pe bunurile imobiliare	80,1	75,0	2,9	2,3	0,1	0,1	-5,1	93,6
TVA	2200,4	2499,5	80,1	76,9	2,7	2,8	299,1	113,6
Accize	172,6	349,9	6,3	10,8	0,2	0,4	177,3	202,7
Taxele locale	15,2	5,6	0,6	0,2	0,018	0,006	-9,6	37,0
Taxele pentru resurse naturale	9,6	16,4	0,3	0,5	0,012	0,019	6,8	170,9
Taxa vamală	165,4	172,6	6,0	5,3	0,2	0,2	7,2	104,3
Taxa pentru efectuarea procedurilor vamale	3,6	4,3	0,1	0,1	0,004	0,005	0,7	120,0
Total	2745,9	3251,0	100	100	3,3	3,7	505,1	118,4

Administrarea fiscală

Pe parcursul anului 2012, întru îmbunătățirea și eficientizarea procesului de administrare fiscală, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

1. În domeniul administrării contribuabililor:

Întru executarea recomandărilor FMI și instrucțiunilor UE, Programului de conformare a contribuabililor pentru anul 2012 și Programului activității de control a Serviciului Fiscal de Stat pentru anul 2012 în baza Modelului gestionării riscurilor de conformare a agenților economici au fost selectați 1847 contribuabilii, care urmau a fi supuși monitorizării în anul 2012 de către IFS teritoriale cu scopul asigurării conformării contribuabililor ce activează în domeniul *comerțului cu ridicata și amănuntul, industriei prelucrătoare, transportului și comunicațiilor*.

Analizând rezultatele programului de conformare efectuată în anul 2012, se constată:

- În total pe republică sumele achitate la bugetul public național pentru anul 2012 constituie 510582,8 mii lei, ce constituie cu 133815,7 mii lei mai mult comparativ cu anul precedent – majorare cu **36,0 %** inclusiv, industria prelucrătoare – majorare cu 50,0%, comerț cu ridicata și amănuntul – majorare cu 31,0%, transporturi și comunicații – majorare cu 33,0 %.

- Referitor la marii contribuabili – în total sume achitate la bugetul public național pentru anul 2012 constituie 120441,7 mii lei, ce constituie cu 22113,0 mii lei mai mult comparativ cu anul precedent – majorare cu **22,0 %** inclusiv, industria prelucrătoare – majorare cu 50,0%, comerț cu ridicata și amănuntul – majorare cu 8,0%, transporturi și comunicații – majorare cu 34,0 %.

- Contribuabilii administrați de IFS teritoriale în afara de marii contribuabili – în total sumele achitate la bugetul public național pentru anul 2012 constituie 390141,1 mii lei, ceea ce constituie cu 111702,7 mii lei mai mult comparativ cu anul precedent – majorare cu **40,0 %** inclusiv, industria prelucrătoare – majorare cu 50,0%, comerț cu ridicata și amănuntul – majorare cu 38,0%, transporturi și comunicații – majorare cu 33,0 %.

Pe parcursul anului 2012 au fost elaborate și aprobate acte normative referitoare la circuitul electronic al documentelor ce țin de executarea silită a mijloacelor bănești din conturile bancare ale restanțierilor la bugetul public național, la unele măsuri suplimentare de aplicare a articolelor 187 și 188 al Codului fiscal, cu modificările și completările ulterioare, referitor la aprobarea formularelor de dări de seamă aferente dividendelor ce urmează a fi achitate la buget de către societățile de acțiuni și defalcărilor din profitul net al întreprinderilor de stat și municipale, și la mediatizarea aplicării metodelor și surselor indirecte de estimare a venitului impozabil al persoanelor fizice în anul 2012. De asemenea, în baza recomandărilor experților Fondului Monetar Internațional, a fost elaborată Strategia de conformare a persoanelor fizice cu venituri mari pentru anul 2013.

2. În domeniul implementării tehnologiilor informaționale, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- **Modernizarea și promovarea serviciului „Declarație electronică”.** A fost lansată a doua etapă a procesului de conectare a contribuabililor la serviciul „Declarație electronică” în cadrul a **10** Centre de conectare regională. Pe parcursul anului 2012, prin intermediul serviciului „Declarație electronică”, au fost prezentate **764576** declarații de către **21487** contribuabili, comparativ cu anul 2011, unde **7592** contribuabili au prezentat **46660** declarații, și comparativ cu anul 2010, unde **789** contribuabili au depus **3026** declarații.

- **Lansarea Sistemului Informațional Automatizat (în continuare – SIA) „Registrul general electronic al facturilor fiscale”.** La data de 01.07.2012 a fost lansat și integrat pe

portalul *servicii.fisc.md* – SIA „Registrul general electronic al facturilor fiscale”. Sistemul este destinat eficientizării relațiilor informaționale dintre contribuabili și Serviciul Fiscal de Stat, prin colectarea datelor din facturile fiscale eliberate de către furnizori. Conform situației din 31.12.2012, în cadrul sistemului sunt înregistrați **53414** de utilizatori, dintre care **25269** agenți economici.

- **Implementarea SIA „Management al Cazurilor (inspectare, contestații, revizuire legală și restituire TVA)”**, sistem destinat automatizării procesului de lucru și procesării documentelor în cadrul controalelor fiscale, contestațiilor și revizuirilor legale a rezultatelor controalelor, reducând timpul utilizat în detrimentul emiterii documentelor. În conformitate cu Ordinul IFPS nr. 1153 din 22.10.2012, sistemul a fost lansat în cadrul IFS pe mun. Chișinău și IFS pe r-nul Strășeni, iar componenta „Restituire TVA” a fost lansată în cadrul tuturor IFS teritoriale. Conform datelor statistice, la data de 31.12.2012, în cadrul sistemului au fost procesate **1336** de documente.

- **Elaborarea și implementarea SIA „Contul curent și certificare a contribuabilului”**, sistem care prevede simplificarea procedurii de certificare a contribuabilului în privința lipsei sau existenței restanțelor față de bugetul public național. La 16 noiembrie 2012 a fost aprobat „Planul de acțiuni pentru implementarea și lansarea sistemului informatic de evidență a contului curent și certificare a contribuabilului”, conform căruia sistemul urmează a fi lansat în exploatare experimentală pe parcursul anului 2013. Conform prognozelor, la sistem vor fi conectate circa: **25000-80000** de persoane juridice și **7000** de persoane fizice – utilizatori ai serviciului „Declarație electronică”, cât și autoritățile publice centrale (Agenția Achiziții Publice, Serviciul Vamal, CNA etc.).

- **Implementarea SIA „Crearea și circulația documentelor electronice între Serviciul Fiscal și Instituțiile Financiare”**, sistemul reprezintă o componentă a guvernării electronice, bazată pe realizările contemporane ale tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, care asigură crearea, prelucrarea, semnarea digitală, păstrarea și transmiterea (circulația) documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și Instituțiile Financiare din Republica Moldova.

- **Dezvoltarea SIA „Cadastrul fiscal”**, care reprezintă o componentă a sistemului fiscal și care asigură recepționarea, stocarea, calcularea impozitelor și a penalităților, generarea avizelor, raportarea și monitorizarea procesului de impozitare a bunurilor imobile din Republica Moldova. Conform datelor statistice la data de 31.12.2012, sistemul este utilizat de circa **1497** de utilizatori dintre care: **100** administratori, **1135** percepatori fiscali și **262** inspectori fiscali.

- A fost elaborată și aprobată Concepția Sistemului Informațional Automatizat „Identificarea întreprinderilor care practică activitate tenebră sau pseudoactivitate de întreprinzător”, care urmează a fi implementat până la finele anului 2013.

3. Analiza rezultatelor controalelor fiscale și măsuri de combatere a evaziunii fiscale:

3.1. Analiza rezultatelor controalelor fiscale

Potrivit situației din 31 decembrie 2012, în total pe republică sunt luați la evidență 688117 contribuabili, dintre care persoane juridice 111211, gospodării țărănești 517112 și întreprinderi individuale 59794.

În perioada de raportare au fost efectuate 63527 controale fiscale, comparativ cu anul precedent 71900 controale fiscale, ce constituie cu 8373 controale fiscale mai puțin sau 88%.

Numărul controalelor planificate, efectuate prin metoda verificării totale s-a micșorat cu 1673 controale sau 45,0% (1361 în anul 2012 comparativ cu 3034 în anul 2011).

În perioada de gestiune, în rezultatul controalelor fiscale efectuate au fost calculate suplimentar la buget impozite, taxe și alte plăți în sumă totală de **595964,9 mii lei**, inclusiv sancțiuni **344695,0 mii lei**. În comparație cu anul 2011 au fost calculate impozite și sancțiuni (516756,2 mii lei, inclusiv sancțiuni 256392,0 mii lei) mai mult cu **88303 mii lei** sau cu **15,0%**.

Din suma totală calculată pentru anul 2012 au fost încasate impozite, taxe, majorări de întârziere în sumă totală de 174965,1 mii lei, inclusiv sancțiuni fiscale în sumă de 114305,4 mii lei. În comparație cu anul 2011 s-au încasat impozite și sancțiuni mai mult cu 5355,3 mii lei (103,0%), inclusiv sancțiuni cu 37402,3 mii lei (149,0%).

Pe perioada de gestiune de către agenții economici a fost solicitată spre restituire TVA sumă de 1743575,7 mii lei, din care s-a acceptat spre restituire 1429037,9 mii lei sau 81,9 %. Această se datorează nerespectării de către agenții economici a unor prevederi privind confirmarea documentară a livrărilor la export, cum ar fi:

- lipsa confirmării recepționării mărfurilor prin poștă;
- lipsa confirmării beneficiarului la exportul de servicii;
- achitarea mărfurilor, serviciilor procurate, de la care se constituie sumele TVA trecute în cont altfel decât prin contul bancar.

Totodată la finele anului de gestiune la examinarea la organele fiscale se aflau cereri de restituire recepționate, dar pentru care decizia încă nu a fost adoptată.

În aceeași perioadă au fost solicitate spre restituire accize în sumă de 73065,8 mii lei, din care s-a acceptat 69143,4 mii lei sau 94,6 %.

3.2. Identificarea agenților economici cu risc sporit de evaziune fiscală, stabilirea instrumentelor necesare a fi aplicate, asigurarea aplicării eficiente a acestora.

Pe parcursul anului 2012, au fost instituite și prelungite **1275 posturi fiscale**, dintre care **1159 – posturi fiscale mobile și 116 posturi fiscale staționare**. O atenție deosebită a fost acordată monitorizării sectoriale a activității agenților economici, fiind identificate sectoarele economiei naționale cu risc sporit de evaziune fiscală, după cum urmează. exportatori ai producției agricole, din domeniul producerii producției alcoolice și comercializării electrocasnicelor, agenții economici care achiziționează și comercializează deșeuri de metale feroase și neferoase, agenții economici din segmentul importului și comercializării tehnicii de calcul (principalii importatori și intermediari)

Rezultatele funcționării posturilor fiscale se manifestă prin:

- Majorarea achitărilor de accize la buget (pentru producătorii producției alcoolice);
- Scoaterea din umbră a producătorilor de producție agricolă (pe parcursul monitorizării posturilor fiscale la exportatorii de producției agricole au fost constatate cazuri de documentarea de către agenții economici a provenienței mărfurilor de la persoane fizice, dar care în urma verificărilor ulterioare în fapt nu au confirmat livrarea producției, sau nu au confirmat cantitățile înscrise în documentele primare – **la 10 agenți economici**;

- Excluderea cazurilor de documentare a tranzacțiilor fictive de procurare a mărfurilor, cu scopul atribuirii trecerii în cont a TVA (caracteristice în special segmentelor achiziționării și comercializării deșeurilor de metale feroase și neferoase, importului și comercializării tehnicii de calcul);

- Creșterea volumului de livrări, pentru perioada de funcționare a posturilor fiscale (în segmentul comercializării electrocasnicelor, producției alcoolice);

- Diminuarea cifrei de afaceri documentate, ca rezultat al imposibilității documentării în perioada de funcționare a posturilor fiscale a tranzacțiilor fictive;

- Anularea înregistrării ca subiecți ai impunerii cu TVA a întreprinderilor activitatea cărora corespunde indicilor vădiți ai pseudoactivității de întreprinzător (anulată înregistrarea **la 61 agenți economici**).

Pe parcursul anului 2012, au fost identificați și declarați ca întreprinderi „fantom” **12** agenți economici.

În total în Republică, rezultatele acțiunilor întreprinse la capitolul contracarării fenomenului întreprinderilor ”fantom”, în anul 2012 comparativ cu anul precedent se prezintă după cum urmează.

Anul	2008	2009	2010	2011	2012
Total întreprinderi fantome	200	107	63	35	35
Întreprinderi neplătitoare TVA	42	28	16	12	15
Întreprinderi plătitoare TVA	158	79	47	23	10
Suma prejudiciului estimat	3.400 mil. lei	768 mil. lei	261 mil. lei	287 mil. lei	127 mil. lei

**Informația aferentă anului 2012 - valoarea prejudiciului estimat este una eventuală, dat fiind că, pentru unele întreprinderi se mai acumulează informația în vederea efectuării estimărilor*

Au fost întreprinse măsuri de monitorizare a procesului de înregistrare a agenților economici ca subiecți ai impunerii cu TVA, activitatea acestora, inclusiv înregistrarea modificărilor a persoanelor cu funcții de răspundere, fiind întreprinse acțiuni de stopare a activității frauduloase, inclusiv anularea înregistrării ca subiect al impunerii cu TVA. Astfel pe parcursul a. 2012, a fost anulată înregistrarea ca subiect al impunerii cu TVA a agenților economici frauduloși:

Anul	2011	2012
Anulată înregistrarea, agenți economici frauduloși	685	537
Total anulată înregistrarea	1616	1768

3.3. Monitorizarea, desfășurarea acțiunilor de control în vederea stabilirii cazurilor de încălcare fiscală, sancționarea acestora

În perioada februarie-martie 2012 de către funcționarii IFPS a fost demarată o amplă operațiune de verificare a timbrelor de acciz aplicate pe băuturi alcoolice, fiind efectuate 8 raiduri în 23 unități administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova și întocmite 104 acte de control fiscal.

În total pe republică, la capitolul verificării producției marcate cu timbru de acciz pe parcursul anului 2012 în rezultatul controalelor fiscale efectuate au fost stabilite 627 cazuri de depozitare, comercializare a producției alcoolice marcate cu timbruri de acciz constatate, în rezultatul expertizei, false și/sau marcate cu timbru de acciz nevalabil sau nemarcate. Referitor la cazurile respective au fost aplicate sancțiuni în valoare de 12,92 mln. lei

3.4. Remiterea materialelor către organele de drept privind posibilele componente ale infracțiunilor penale stabilite în cadrul verificării activității agenților economici

Pe parcursul anului 2012 au fost recepționate de la IFS teritoriale și remise în adresa organelor de drept, materialele acumulate în rezultatele controlului în cadrul cărora au fost stabiliți posibili indici de infracțiuni penale.

Anul	2011	2012
Numărul de dosare remise	208	167
Suma prejudiciului estimat/calculat	1,5 mlrd. lei	1,4 mlrd. lei

Administrarea vamală

În anul 2012 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a continuat să depună eforturi în vederea eficientizării administrării vamale, în special în domeniul colectării veniturilor vamale, simplificării procedurilor vamale și combaterii traficului ilicit transfrontalier.

În perioadă anului 2012 au fost percepute drepturi de import/export și alte taxe în sumă de 12612,2 mil. lei, fiind în creștere cu 6% (+714 mil. lei) comparativ cu anul 2011.

Întru asigurarea perceperii integrale a drepturilor de import, în anul 2012 au fost întreprinse un set de măsuri de eficientizare a administrării vamale și implementate instrumente de sporire a controlului în domeniile de risc. Aceste măsuri au caracter complex și cuprind toate etapele procedurii de vămuire a mărfurilor, sporind controlul corectitudinii datelor ce stau la baza calculării impozitelor și taxelor și anume: controlul corectitudinii determinării valorii în vamă, a codului tarifar, originii și cantității mărfurilor, controlul corectitudinii acordării facilităților fiscale, respectarea condițiilor regimurilor vamale suspensive (antrepozite vamale, zona liberă), depistarea și anihilarea tentativelor de eschivare de la plata drepturilor de import/export.

În vederea sporirii controlului acordării facilităților fiscale au fost instituite comisii la nivel departamental și teritorial cu privire la examinarea actelor aferente tranzacțiilor de import a mărfurilor cu aplicarea scutirilor de la plata drepturilor de import. În anul 2012 suma majorării valorii în vamă a constituit 993 mil. lei, ceea ce reprezintă 100,4% față de suma majorării pe parcursul anului 2011. Totodată, suma taxelor și impozitelor încasate suplimentar, după recalcularea valorii în vamă a mărfurilor, a constituit 281,6 mil. lei.

Analizând dinamica creșterii încasării drepturilor de import/export pe ultimii cinci ani, se constată o evoluție pozitivă începând cu anul 2010, drept rezultat al implementării măsurilor de stabilizare și relansare economică a țării, aprobate de Guvern. Pe fundalul crizei economice mondiale, suma veniturilor încasate de Serviciul Vamal a atins nivelul anului 2008 – anul care a înregistrat creștere economică (9695,8 mil. lei în 2008 și 9750,3 mil. lei în 2010) și această creștere predomină și în anul 2012.

În anul 2012 s-au realizat o serie de activități orientate spre introducerea normelor și standardelor internaționale în domeniul vamal, în vederea simplificării procedurilor vamale, reducerii duratei și costurilor efective suportate de agenții economici la vămuirea mărfurilor.

Datorită măsurilor de optimizare a controlului vamal, s-a redus timpul de trecere a frontierei, de la 55 de minute în mediu în anul 2008 până la 23 minute în mediu în 2012.

Datorită eficientizării sistemului de selectivitate și analiza de risc, a fost posibilă extinderea ariei de aplicare a procedurilor simplificate de vămuire pentru agenții economici credibili. În rezultat, datorită procedurilor simplificate este limitat contractual direct între vamă și agenții economici, minimalizând riscurile de corupție, iar costul și durata trecerii frontierei se reduce considerabil. La etapa actuală circa 45 de companii beneficiază de proceduri simplificate, ceea ce constituie circa 8% din totalul declarațiilor vamale.

Parametrii selectivității în Sistemul informațional integrat vamal, care asigură repartizarea declarațiilor vamale pe culoare de vămuire au fost revizuiți și au înregistrat următorii indici: la import – câte 10% la coridorul roșu și galben, și 80% verde și la export – câte 5% la coridorul roșu și galben și 90% cel verde.

A continuat implementarea procedurii simplificate de vămuire la domiciliu lansată în 2011. Totodată, s-au implementat noile proceduri simplificate, inclusiv cea de transportator autorizat. În vederea ajustării la standardele europene, a fost elaborat un nou Regulament al Serviciului Vamal cu privire la procedurile simplificate de vămuire, prin care s-a extins aria de aplicabilitate a facilităților vamale. Regulamentul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2013 și reunește toate simplificările acordate de către Serviciul Vamal.

Începând cu luna noiembrie 2012, Serviciul Vamal eliberează informații obligatorii privind originea mărfurilor, iar anterior, în luna mai, a fost implementat mecanismul similar pentru emiterea deciziilor prealabile privind clasificarea tarifară a mărfurilor. Ambele proceduri sunt menite să asigure o previzibilitate și claritate atât pentru agentul economic, cât și pentru organul vamal, în privința poziției tarifare și originii mărfurilor care se preconizează a fi importate sau exportate.

Unul din mecanismele deja implementate și care s-a adeverit a fi eficient, reprezintă auditul post-vămuire. La acest capitol în anul trecut s-au înregistrat realizări importante, iar odată cu modificarea cadrului legal, serviciul Vamal a obținut toate pârghiile necesare pentru contracararea tentativelor de eschivare de la plata obligației vamale. Au fost supuși controlului 488 de agenți economici cu 27,8% mai mulți în comparație cu anul 2011. În rezultatul controalelor au fost calculate obligații vamale în sumă de 169,4 mil. lei cu 478,5% mai mult față de 2011.

Activitatea pe dimensiunea antifraudă s-a realizat în strânsă colaborare cu autoritățile vamale din țările vecine. Anul 2012 a fost deosebit de rezultativ sub aspectul dezvoltării colaborării cu autoritățile vamale din România și Ucraina, au avut loc mai multe întruniri de lucru a conducătorilor administrațiilor vamale, în cadrul cărora au fost convenite mecanisme concrete de colaborare și semnate planuri de acțiuni antifraudă comune.

Politica în domeniul cheltuielilor

Obiectivele politicii bugetare pentru anul 2012 au fost orientate spre asigurarea stabilității bugetului public național, crearea unui cadru bugetar-fiscal previzibil și menținerea deficitului bugetar la un nivel rezonabil.

Întru minimizarea efectelor negative a temperării creșterii economiei naționale asupra bugetului, a fost elaborat și aprobat un pachet de măsuri compensatorii. Măsurile întreprinse la partea de venituri au fost orientate întru eliminarea aspectelor neacoperite de politici și consolidarea administrării fiscale și vamale.

În aceste condiții, politicile în domeniul cheltuielilor bugetare au fost focusate asupra:

- sporirii eficienței și eficacității programelor de cheltuieli și direcționării mijloacelor bugetare limitate la programe de importanță vitală, pentru soluționarea problemelor stringente, fără admiterea de blocaje financiare în sistemul bugetar;
- realocarea mijloacelor între programe în funcție de prioritatea acestora sau excluderea completă a celor cu eficiență redusă;
- stabilirea unui control strict asupra nivelului angajărilor în sectorul bugetar;
- realizarea obiectivelor stabilite în matricele de politici la programele de suport bugetar, semnate cu donatorii externi;
- reformarea sectoarelor educației, protecției sociale, justiției, precum și a organelor afacerilor interne.

Întru asigurarea obiectivelor stabilite, cheltuielile aprobate inițial în buget pe anul 2012 au fost revizuite, în special luând în considerare amânarea termenelor de implementare a unor măsuri de politici în domeniul remunerării muncii. Totodată, au fost bugetate unele alocații stringente, neprevăzute inițial în buget și efectuate redistribuiri de alocații între programe de cheltuieli, menținând implementarea continuă a reformelor structurale inițiate.

În scopul îmbunătățirii utilizării resurselor financiare publice a continuat procesul de implementare treptată a planificării bugetare bazată pe programe și performanță. În anul 2012 domeniul cheltuielilor publice acoperit cu bugetarea pe programe a fost extins prin cuprinderea tuturor resurselor bugetare (componenta de bază, inclusiv investițiile capitale, mijloace speciale, fonduri speciale, proiecte finanțate din surse externe).

Politica în domeniul remunerării muncii, analiza sistemului de salarizare și a cheltuielilor salariale în sistemul bugetar la general și pe ramuri

Prin art.7 al Legii bugetului de stat pe anul 2012 nr.282 din 27 decembrie 2011 au fost stabilite limitele cheltuielilor de personal și numărului de unități de personal pe anul 2012 pentru autoritățile (instituțiile) publice finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele unităților administrativ – teritoriale. Pentru cheltuielile de personal la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale pe anul 2012 limitele au fost stabilite la nivel de 8745,0 mil. lei, inclusiv pentru ramura „Învățământ” – 4769,3 mil. lei. Limita cheltuielilor de personal, aprobată pe anul 2012, a crescut cu 780,3 mln. lei sau cu 9,8 %, comparativ cu limita aprobată pe anul 2011, iar comparativ cu planul precizat la cheltuielile de personal pe anul 2011, limita pe anul 2012 a crescut cu 953,4 mil. lei sau cu 12,2 %.

Factorul principal, care a influențat această creștere, a fost majorarea salariilor care a avut loc pe parcursul anului 2012 în continuarea procesului de implementare a normelor salariale prevăzute de Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar și punerea în aplicare a Legii nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publicii, începând cu 01 aprilie 2012.

Conform prevederilor Legii nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 pe parcursul anului 2012 au fost implementate următoarele norme de majorare a salariului:

- începând cu 1 ianuarie 2012, salariile de bază pentru militari, efectivul de trupa și corpul de comandă, salarizați conform Rețelei tarifare unice, s-au achitat cu aplicarea coeficientului $k = 1,25$, creșterea salariilor a constituit 19,0 %. *Costul măsurii a fost - 154,0 mil. lei;*

- în luna februarie 2012 a fost acordat premiul anual pentru rezultatele activității în anul 2011 în marimea unui salariu de funcție angajaților, salarizați conform Rețelei tarifare unice (cu excepția cadrelor didactice, militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă). *Costul măsurii a constituit 112,8 mil. lei.*

- începând cu 1 iunie 2012, a fost majorat salariul pentru I categorie de salarizare de la 700 pînă la 800 lei și stabilite salariile de bază ale angajaților salarizați conform Rețelei tarifare unice (cu excepția militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă) în limita grilelor de salarizare. Majorarea salariilor a constituit 10,0 %. *Costul măsurii a fost - 99,0 mil. lei;*

- începând cu 1 octombrie 2012, pentru corpul de comandă din aparatele centrale ale organelor de forță, sporul pentru condiții speciale de activitate s-a majorat de la 40% pînă la 80%. Salariile s-au majorat cu 22,2 %. *Costul măsurii - 5,9 mil. lei.*

Pentru punerea în aplicare a Legii nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici s-au utilizat 252,3 mil. lei. Salariile funcționarilor publici în mediu s-au majorat cu 37,5 %.

În bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale pe anul 2012, au fost aprobate cheltuieli de personal în sumă de 8911,9 mil. lei, care pe parcursul anului au fost reexamine în aspectul optimizării acestora. Planul precizat a constituit 8639,9 mil. lei sau cu o diminuare de 3,1 % față de cele aprobate.

Cheltuielile efective au constituit 8543,9 mil. lei. Conform rapoartelor despre executarea bugetului de stat, angajaților din sectorul bugetar pentru remunerarea muncii li s-au achitat 8506,1 mil. lei.

Cheltuielile de casă pentru achitarea salariilor angajaților din sectorul bugetar au fost executate la nivelul de 98,5 % din planul precizat pe anul 2012, iar cheltuielile efective – la nivel de 98,9 % față de volumul alocațiilor precizate. Structura cheltuielilor de personal executate în anul 2012 pe componentele bugetare este următoarea:

- *componenta de bază* – 8043,3 mil. lei sau 94,5 %,
- *mijloacele speciale* – 457,7 mil. lei sau 5,4 %,
- *fondurile speciale* – 4,4 mil. lei sau 0,1 %,
- *proiectele finanțate din surse externe* – 0,7 mil. lei.

Ponderea cheltuielilor de personal executate în PIB în anul 2012 a constituit 9,7 %, comparativ cu 9,4 % în anul 2011.

În aspect ramural, cheltuielile de personal executate în 2012 au atestat o creștere față de cele executate în 2011 la toate ramurile economiei naționale (cu excepția ramurii „Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe”), inclusiv preponderent: „Activitatea externă” – cu 30,7 %; „Alte servicii legate de activitatea economică” – cu 26,7 %; „Industria și construcție” – cu 24,2 %; „Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor” – cu 21,7 %; „Asigurare și asistență socială” – cu 21,0 %; „Servicii de stat cu destinație generală” – cu 20,9 %; „Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicație și informatica” – cu 20,0 %; „Protecția mediului și hidrometeorologia” - cu 18,6 %; „Menținerea ordinii publice și securitatea statutului” – cu 17,2 %. Reducerea cheltuielilor de personal la ramura „Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe” a fost condiționată de reducerea semnificativă a personalului din ramură cu 28,1 %.

Analiza cheltuielilor de personal la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, pe componente bugetare și pe ramuri în comparație cu situația din anul 2011, se reflectă în tabelul de pe pagina 18.

Limita numărului de unități de personal pe anul 2012 pentru autoritățile (instituțiile) publice finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele unităților administrativ – teritoriale aprobată prin art.7 al Legii bugetului de stat pe anul 2012 nr.282 din 27 decembrie 2011 este de 208683 de unități, inclusiv pentru ramura „Învățământ” – 125900 de unități. Conform Raportului operativ lunar nr.8 „Privind statele și efectivul de personal din instituțiile publice din sectorul bugetar” numărul unităților de personal real încadrate la finele anului 2012 a constituit 207074,5 unități, inclusiv în ramura „Învățământ” – 124160,5 unități, ce constituie respectiv 99,2 și 98,6 % față de limita stabilită. Numărul de unități real încadrat în mediu lunar a constituit 208036 unități, inclusiv în ramura „Învățământ” – 125328,3 unități, sau respectiv 99,7 și 99,5 % față de limita stabilită.

Analiza unităților de personal în anul 2012 la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, pe componente bugetare și pe ramuri, în comparație cu situația din anul 2011, se reflectă în tabelul de pe pagina 19.

Analiza cheltuielilor de personal pe anul 2012 în comparație cu anul 2011 (bugetul de stat + bugetele unităților administrativ-teritoriale)

Denumirea componentei bugetare și ramurii	Cod gr. pr.	2011				2012				2012 față de 2011								
		Limita cheltuielilor de personal aprobată prin Legea bugetului de stat pe anul 2011, mil. lei	Plan precizat, mil. lei	Executat, mil. lei	Cheltuieli efective, mil. lei	Limita cheltuielilor de personal aprobată prin Legea bugetului de stat pe anul 2012, mil. lei	Plan, mil. lei		Executat, mil. lei	Cheltuieli efective (mil. lei)	Cheltuieli efective față de plan precizat		Executat		Cheltuieli efective			
							aprobat	precizat			Devieri (+/-), mil. lei	%	Devieri (+/-), mil. lei	%		Devieri (+/-), mil. lei	%	
Total		7.834,5	7.791,6	7.699,9	7.744,9	8.745,0	8.911,9	8.639,9	8.506,1	-133,8	98,5	8.543,9	-96,0	98,9	806,2	110,5	799,0	110,3
inclusiv pe componente bugetare:																		
Componenta de bază		7.378,6	7.325,1	7.246,4	7.287,9	8.256,5	8.415,0	8.146,9	8.043,3	-103,6	98,7	8.075,7	-71,2	99,1	796,9	111,0	787,8	110,8
Mijloace speciale		451,9	462,5	449,7	453,3	484,4	492,4	487,7	457,7	-30,0	93,8	462,9	-24,8	94,9	8,0	101,8	9,6	102,1
Fonduri speciale		4,0	4,0	3,8	3,7	4,1	4,5	4,5	4,4	-0,1	97,8	4,5	0,0	100,0	0,6	115,8	0,8	121,6
Proiecte finanțate din surse externe							0,8	0,7		-0,1	87,5	0,8	0,0	100,0	0,7		0,8	
inclusiv pe ramuri:																		
Servicii de stat cu destinație generală	1	789,6	770,1	749,3	751,1	992,0	973,2	919,5	906,1	-13,4	98,5	920,0	0,5	100,1	156,8	120,9	168,9	122,5
Activitatea externă	2	24,1	23,7	22,5	22,5	30,7	30,8	29,7	29,4	-0,3	99,0	30,1	0,4	101,3	6,9	130,7	7,6	133,8
Apararea națională	3	153,3	152,6	152,5	150,3	177,1	177,3	173,4	173,3	-0,1	99,9	174,8	1,4	100,8	20,8	113,6	24,5	116,3
Jusțiția	4	199,1	198,1	195,8	197,7	234,7	234,7	223,9	221,2	-2,7	98,8	225,6	1,7	100,8	25,4	113,0	27,9	114,1
Menținerea ordinii publice și securitatea națională	5	1.035,4	1.005,9	1.005,1	994,9	1.226,4	1.230,4	1.180,7	1.177,8	-2,9	99,8	1.194,1	13,4	101,1	172,7	117,2	199,2	120,0
Învățământul	6	4.504,2	4.457,7	4.409,6	4.454,9	4.769,3	4.868,4	4.748,0	4.663,7	-84,3	98,2	4.652,6	-95,4	98,0	254,1	105,8	197,7	104,4
Știința și inovarea	7	207,4	198,5	197,7	198,5	234,2	234,6	216,2	215,8	-0,4	99,8	218,6	2,4	101,1	18,1	109,2	20,1	110,1
Cultura, arta, sport și activități pentru tineret	8	222,2	274,2	268,5	271,3	259,9	321,0	312,7	302,6	-10,1	96,8	303,4	-9,3	97,0	34,0	112,7	32,1	111,8
Ocroire și asistență socială	9	214,7	214,2	214,0	215,1	243,4	244,2	240,0	238,1	-1,9	99,2	238,9	-1,1	99,5	24,1	111,3	23,8	111,1
Asigurare și asistență socială	10	223,7	225,6	220,4	221,9	270,1	274,2	274,9	266,6	-8,3	97,0	269,7	-5,2	98,1	46,2	121,0	47,8	121,5
Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	11	108,7	105,7	104,2	104,5	133,4	133,8	127,5	126,8	-0,7	99,5	128,4	0,9	100,7	22,6	121,7	23,9	122,9
Protecția mediului și hidrometeorologia	12	33,7	33,8	33,8	33,6	40,5	40,9	40,1	40,1	0,0	100,0	40,8	0,7	101,7	6,3	118,6	7,2	121,4
Industria și construcțiile	13	18,0	18,5	17,8	17,8	22,6	24,7	24,5	22,1	-2,4	90,2	22,6	-1,9	92,2	4,3	124,2	4,8	127,0
Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica	14	8,1	8,1	8,0	8,1	9,8	9,8	9,7	9,6	-0,1	99,0	9,7	0,0	100,0	1,6	120,0	1,6	119,8
Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	15	5,2	12,7	11,5	11,6	6,6	10,4	12,7	11,3	-1,4	89,0	11,4	-1,3	89,8	-0,2	98,3	-0,2	98,3
Complexul pentru combustibil și energie	16	0,7	0,2	0,1	0,2	0,9	0,9	0,6	0,6	0,0	100,0	0,6	0,0	100,0	0,5	600,0	0,5	300,0
Completarea rezervelor de stat	18	6,0	6,0	6,0	5,9	6,6	6,6	6,5	6,5	0,0	100,0	6,6	0,1	101,5	0,5	108,3	0,7	111,9
Alte servicii legate de activitatea economică	19	12,4	12,5	12,0	12,1	16,3	16,5	15,9	15,2	-0,7	95,6	15,6	-0,3	98,1	3,2	126,7	3,5	128,9
Activități și servicii neatribuite la alte grupuri principale	20	68,0	73,5	71,1	72,9	70,5	79,5	83,4	79,3	-4,1	95,1	80,4	-3,0	96,4	8,2	115,5	7,5	110,3

Analiza unităților de personal în anul 2012 în comparație cu anul 2011 (bugetul de stat + bugetele unităților administrativ-teritoriale)

Denumirea componentei bugetare și ramurii	Cod gr. pr.	2011						2012						Executat față de plan precizat				Executat 2012 față de executat 2011				
		Unități de personal real încadrate		Unități de personal încadrate		Plan		Unități de personal real încadrate		Unități de personal încadrate		Executat față de limita pe an		la finele anului		la finele anului		la finele anului		la finele anului		
		Limita unităților de personal aprobată prin Legea bugetului de stat pe anul 2011	Plan precizat	la finele anului	mediu lunar	mediu lunar	aprobata	precizat	la finele anului	mediu lunar	la finele anului	mediu lunar	la finele anului	mediu lunar	la finele anului	mediu lunar	la finele anului	mediu lunar	la finele anului	mediu lunar	la finele anului	mediu lunar
Total		212.000,0	224.204,5	214.734,0	215.705,1	208.683,0	217.452,0	207.074,5	208.035,8	1.608,5	99,2	-647,2	99,7	-10.377,5	95,2	-9.416,2	95,7	-7.659,5	96,4	-7.669,3	96,4	
inclusiv pe componente bugetare:																						
Componenta de bază		204.668,0	215.545,0	207.316,0	208.136,9	201.341,0	212.057,0	209.382,0	200.216,5	1.124,5	99,4	-209,8	99,9	-9.165,5	95,6	-8.250,8	100,0	-7.099,5	96,6	-7.005,7	96,6	
Mijloace speciale		7.273,5	8.594,5	7.362,0	7.511,7	7.283,5	8.447,0	8.007,0	6.801,0	6.848,1	93,4	-435,4	94,0	-1.206,0	84,9	-1.158,9	100,0	-561,0	92,4	-663,6	91,2	
Fonduri speciale		58,5	65,0	56,0	56,5	58,5	64,0	63,0	57,0	56,5	97,4	-2,0	96,6	-6,0	90,5	-6,5	-100,0	1,0	101,8	0,0	100,0	
Proiecte finanțate din surse externe																						
inclusiv pe ramuri:																						
Servicii de stat cu destinație generală	1	14.801,0	16.154,0	15.375,0	15.355,8	14.931,5	15.274,5	15.298,0	14.071,0	14.320,7	94,2	-610,8	95,9	-1.227,0	92,0	-977,3	100,0	-1.304,0	91,5	-1.035,1	93,3	
Activitatea externă	2	387,0	387,0	332,0	330,5	387,0	387,0	387,0	334,0	331,0	86,3	-56,0	85,5	-53,0	86,3	-56,0	100,0	-12,0	100,6	0,5	100,2	
Apararea națională	3	3.825,5	5.207,0	3.665,5	3.759,6	3.825,0	5.206,0	5.319,5	3.653,5	3.648,8	95,5	-176,2	95,4	-1.666,0	68,7	-1.670,7	100,0	-12,0	99,7	-1.108,8	97,1	
Justiția	4	4.224,0	4.223,0	3.993,0	3.969,9	4.227,0	4.223,0	4.291,0	4.015,0	3.982,1	95,0	-244,9	94,2	-276,0	93,6	-308,9	100,0	22,0	100,6	12,2	100,3	
Mentineră ordinii publice și securitatea națională	5	21.614,5	22.444,5	21.000,0	20.608,2	21.738,0	22.397,5	21.962,5	20.697,5	20.907,6	95,2	-830,4	96,2	-1.265,0	94,2	-1.054,9	100,0	-302,5	98,6	299,4	101,5	
Învățământul	6	129.859,0	134.208,5	130.441,0	132.026,2	125.900,0	132.076,0	128.437,5	124.160,5	125.328,3	98,6	-571,7	99,5	-4.277,0	96,7	-3.109,2	100,0	-6.280,5	95,2	-6.697,9	94,9	
Știința și inovarea	7	4.496,0	4.405,0	4.395,5	4.464,3	4.496,0	4.501,0	4.549,0	4.534,5	4.462,5	100,9	-33,5	99,3	-14,5	99,7	-86,5	100,0	139,0	103,2	-1,8	100,0	
Cultura, arta, sport și activități pentru tineret	8	10.251,5	12.670,0	12.153,5	11.930,0	10.268,5	12.367,5	12.611,0	12.083,0	11.977,9	117,7	1.709,4	116,6	-528,0	95,8	-633,1	100,0	-70,5	99,4	47,9	100,4	
Ocroșirea sănătății	9	5.227,0	5.632,5	5.112,5	5.127,4	5.137,5	5.449,0	5.561,5	5.063,5	5.039,6	98,6	-97,9	98,1	-498,0	91,0	-521,9	100,0	-49,0	99,0	-87,8	98,3	
Asigurare și asistență socială	10	8.564,0	8.824,0	8.492,5	8.398,3	8.930,0	9.074,0	9.239,5	8.893,0	8.726,9	99,6	-203,1	97,7	-346,5	96,2	-512,6	100,0	400,5	104,7	328,6	103,9	
Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	11	3.000,0	2.953,0	2.872,0	2.970,4	3.019,0	2.961,5	3.063,0	2.970,0	2.928,4	98,4	-90,6	97,0	-93,0	97,0	-134,6	100,0	98,0	103,4	-42,0	98,6	
Protecția mediului și hidrometeorologia	12	806,5	817,5	808,5	810,3	801,0	817,5	817,5	800,5	800,8	99,9	-0,2	100,0	-17,0	97,9	-16,7	100,0	-8,0	99,0	-9,5	98,8	
Industria și construcțiile	13	384,0	417,5	377,0	374,1	436,0	424,5	441,0	396,0	380,2	90,8	-55,8	87,2	-45,0	89,8	-60,8	100,0	19,0	105,0	6,1	101,6	
Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica	14	178,0	186,0	162,0	160,3	182,0	186,0	187,0	172,5	162,3	94,8	-19,7	89,2	-14,5	92,2	-24,7	100,0	10,5	106,5	2,0	101,2	
Gospodăria comună și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	15	148,0	541,0	481,0	503,0	148,0	366,5	389,5	348,0	361,8	235,1	213,8	244,5	-41,5	89,3	-27,7	100,0	-133,0	72,3	-141,2	71,9	
Complexul pentru combustibil și energie	16	12,0	12,0	11,0	2,8	12,0	12,0	11,0	11,0	10,8	91,7	-1,2	90,0	0,0	100,0	-0,2	100,0	0,0	100,0	8,0	385,7	
Completerea rezervelor de stat	18	138,0	150,5	142,5	142,1	138,0	150,5	139,0	135,5	134,0	98,2	-4,0	97,1	-3,5	97,5	-5,0	100,0	-7,0	95,1	-8,1	94,3	
Alte servicii legate de activitatea economica	19	265,0	290,5	262,5	255,1	288,5	285,5	269,5	248,5	249,2	86,1	-39,3	86,4	-21,0	92,2	-20,3	100,0	-14,0	94,7	-5,9	97,7	
Activități și servicii nerambursate la alte grupuri principale	20	3.819,0	4.681,0	4.657,0	4.516,8	3.818,0	4.408,5	4.478,0	4.487,0	4.282,9	117,5	464,9	112,2	9,0	100,2	-195,1	100,0	-170,0	96,3	-233,9	94,8	

Politica în domeniul datoriei de stat

Pe parcursul anului 2012, politica în domeniul managementului datoriei de stat a fost orientată spre realizarea obiectivelor de bază ale managementului datoriei de stat:

- asigurarea finanțării măsurilor prevăzute în bugetul de stat cu minimum de cheltuieli pe termen mediu și lung și la un nivel optim de risc;
- continuarea dezvoltării pieței valorilor mobiliare de stat prin depunerea eforturilor întru sporirea maturității portofoliului valorilor mobiliare de stat prin emisiuni pe termen mai lung de circulație;
- diminuarea treptată a datoriei Guvernului față de Banca Națională a Moldovei pe împrumuturile contractate anterior;
- onorarea obligațiilor de plată în termenii stabiliți.

Pe parcursul anului 2012, întru realizarea proiectelor finanțate din surse externe cât și a suportului bugetar au fost contractate 7 acorduri de împrumuturi de stat pe termen lung, în sumă totală de **116,4 mil. dolari SUA**, inclusiv 6 împrumuturi în sumă totală de **86,4 mil. dolari SUA** au fost contractate întru realizarea proiectelor finanțate din surse externe și 1 împrumut în suma de **30,0 mil. dolari SUA** a fost contractat pentru susținerea bugetului de stat, dintre care au intrat în vigoare 6 acorduri, inclusiv:

Proiecte finanțate din surse externe:

➤ ***Banca Mondială***

1. Un împrumut în sumă de 0,7 mil. DST (circa 1,0 mil. dolari SUA), acordat în baza Acordului de Finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională de Dezvoltare, destinat Finanțării Adiționale privind Proiectul Educație de Calitate în Mediul Rural. Acordul a fost semnat la 20 aprilie 2012, intrat în vigoare la 11 septembrie 2012.

2. Un împrumut în sumă de 11,6 mil. DST (circa 18,0 mil. dolari SUA), acordat în baza Acordului de Finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională de Dezvoltare, destinat Proiectului Agricultură Competitivă. Acordul a fost semnat la 28 mai 2012, intrat în vigoare la 20 septembrie 2012.

➤ ***Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare***

3. Un împrumut în sumă de 20,0 mil. USD, acordat în baza Acordului de Împrumut dintre Republica Moldova și BERD, destinat finanțării Proiectului de Reabilitare a Rețelelor Electrice de Transport în Republica Moldova. Acordul a fost semnat la 22 mai 2012, ratificat prin legea nr.182 din 11 iulie 2012.

➤ ***Banca Europeană de Investiții***

4. Un împrumut în sumă de 17,0 mil. EUR (circa 21,2 mil. USD), acordat în baza Contractului de Finanțare dintre Republica Moldova și BEI, destinat finanțării Proiectului de Reabilitare a Rețelelor Electrice de Transport în Republica Moldova. Contractul a fost semnat la 26 iunie 2012, intrat în vigoare la 14 septembrie 2012.

➤ ***Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei***

5. Un împrumut în sumă de 13,4 mil. EUR (circa 16,8 mil. USD), acordat în baza Acordului cadru de împrumut dintre Republica Moldova și CEB, destinat finanțării Proiectului de Construcție a Locuințelor Sociale II. Acordul a fost semnat la 16 iunie 2012, intrat în vigoare la 04 septembrie 2012.

➤ ***UniCredit Bank Austria AG***

6. Un împrumut în sumă de 7,5 mil. EUR (circa 9,4 mil. USD), acordat în baza Acordului de credit export dintre Republica Moldova și UniCredit Bank Austria AG, destinat finanțării Proiectului Îmbunătățirea Serviciilor Medicale în Spitalul Clinic Republican din Moldova. Acordul a fost semnat la 2 iulie 2012, intrat în vigoare la 12 septembrie 2012.

Susținerea bugetului

➤ ***Banca Mondială***

Un împrumut în sumă de 19,8 mil. DST (circa 30,0 mil. dolari SUA), acordat în baza Acordului de Finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională de Dezvoltare, destinat Programului de Creștere a Competitivității în Republica Moldova. Acordul a fost semnat la 7 noiembrie 2012, intrat în vigoare la 14 decembrie 2012.

III. Executarea bugetului public național

Conform evoluției economiei naționale și a măsurilor de politică bugetar-fiscală și de administrare fiscală aplicate realizarea principalilor parametri a bugetului public național și a componentelor acestora pe anul 2012 în comparație cu anul 2011, se prezintă în tabelul următor.

Bugetului public național în anul 2012

mil. lei

	2011 executat	2012					2012 executat față de executat 2011	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Bugetul Public Național								
Venituri	30139.7	34711.6	34200.0	33530.3	-669.7	98.0	3390.6	111.2
Cheltuieli	32100.9	36002.6	36629.2	35373.5	-1255.7	96.6	3272.6	110.2
Deficit (-), excedent (+)	-1961.2	-1288.3	-2429.2	-1843.2	586.0	75.9	118.0	94.0
Bugetul de stat								
Venituri	18639.0	21367.3	20783.5	20090.6	-692.9	96.7	1451.6	107.8
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	<i>30.0</i>	<i>0.6</i>	<i>44.1</i>	<i>44.1</i>		<i>100.0</i>	<i>14.1</i>	<i>147.0</i>
Cheltuieli	20004.1	22164.3	22408.1	21675.3	-732.8	96.7	1671.2	108.4
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	<i>8855.7</i>	<i>8817.7</i>	<i>9056.5</i>	<i>8888.6</i>	<i>-167.9</i>	<i>98.1</i>	<i>32.9</i>	<i>100.4</i>
Deficit (-), excedent (+)	-1365.1	-797.0	-1624.6	-1584.7	39.9	97.5	-219.6	116.1
Bugetele unităților administrativ - teritoriale								
Venituri	7660.9	8357.2	8708.3	8780.9	72.6	100.8	1120.0	114.6
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	<i>4348.5</i>	<i>4073.6</i>	<i>4283.2</i>	<i>4278.1</i>	<i>-5.1</i>	<i>99.9</i>	<i>-70.4</i>	<i>98.4</i>
Cheltuieli	8149.5	8848.5	9451.3	8920.6	-530.7	94.4	771.1	109.5
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	<i>30.0</i>	<i>0.6</i>	<i>31.2</i>	<i>31.2</i>		<i>100.0</i>	<i>1.2</i>	<i>104.0</i>
Deficit (-), excedent (+)	-488.6	-491.3	-743.0	-139.7	603.3	18.8	348.9	28.6
Bugetul asigurărilor sociale de stat								
Venituri	9088.9	9825.9	9881.1	9721.5	-159.6	98.4	632.6	107.0
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	<i>2522.8</i>	<i>2587.9</i>	<i>2668.9</i>	<i>2567.3</i>	<i>-101.6</i>	<i>96.2</i>	<i>44.5</i>	<i>101.8</i>
Cheltuieli	9213.5	9825.9	9881.1	9755.1	-126.0	98.7	541.6	105.9
Deficit (-), excedent (+)	-124.6			-33.6	-33.6		91.0	27.0
Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală								
Venituri	3636.6	3982.2	3927.7	3870.0	-57.7	98.5	233.4	106.4
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	<i>1984.4</i>	<i>2158.9</i>	<i>2104.4</i>	<i>2043.2</i>	<i>-61.2</i>	<i>97.1</i>	<i>58.8</i>	<i>103.0</i>
Cheltuieli	3615.7	3982.2	3984.7	3951.2	-33.5	99.2	335.5	109.3
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>			<i>12.9</i>	<i>12.9</i>		<i>100.0</i>	<i>12.9</i>	
Deficit (-), excedent (+)	20.9		-57.0	-81.2	-24.2	142,5	-102.1	<0

1. Realizarea părții de venituri a bugetului public național, inclusiv pe componente

Pentru anul 2012, partea de venituri a bugetului public național a fost aprobată de către Parlament (bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, fondurile obligatorii de asistență medicală) și organele deliberative și executive ale unităților administrativ-teritoriale, în sumă totală de 34711,6 mil. lei.

Totodată, evoluția executării părții de venituri pe parcursul anului 2012 a demonstrat tendințe negative pe unele tipuri de venituri, care au impus operarea modificărilor indicatorilor bugetului.

Ca urmare a modificării în anul 2012 la legile bugetului de stat, bugetului asigurării sociale de stat, fondurilor obligatorii de asistență medicală și a deciziilor adoptate de către organele deliberative și executive ale unităților administrativ-teritoriale, veniturile inițiale au fost micșorate cu 511,6 mil. lei (cu 0,8%) și au constituit 34200,0 mil. lei.

Pe parcursul anului 2012, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 33530,3 mil. lei, cu 669,7 mil. lei mai puțin decât suma precizată, astfel constituind 98,0% față de prevederile anuale.

Totodată, în comparație cu anul 2011, la buget au fost acumulate venituri cu 3390,6 mil. lei sau cu 11,2 % mai mult.

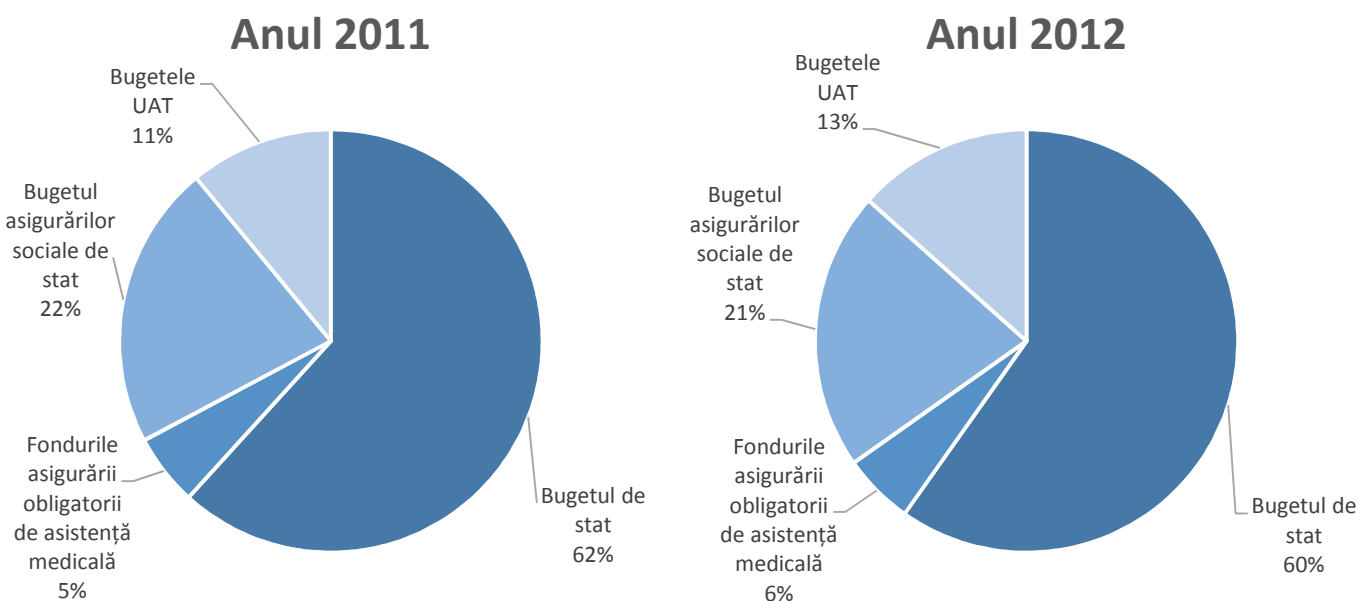
Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2012, au atins nivelul de 38,2% față de 36,6% în anul 2011.

Dinamica încasării veniturilor bugetului public național în anii 2011-2012, se prezintă în tabelul următor.

Denumirea veniturilor	Anul 2011 executat	Pondere în PIB (82349 mil. lei) (%)	Pondere în suma totală %	Anul 2012										
				Aprobat	Precizat	Executat	Ponderea în PIB (87847 mil. lei) (%)	Pondere în suma totală %	Devieri (+,-)			%%		
									față de aprobat	față de precizat	față de executat 2011	către aprobat	către precizat	către executat 2011
Venituri, total	30139.7	36.6	100.0	34711.6	34200.0	33530.3	38.2	100.0	-	-669.7	3390.6	96.6	98.0	111.2
<i>Venituri (fără granturi)</i>	<i>28434.6</i>	<i>34.5</i>	<i>94.3</i>	<i>32308.3</i>	<i>32334.3</i>	<i>31893.4</i>	<i>36.3</i>	<i>95.1</i>	<i>-414.9</i>	<i>-440.9</i>	<i>3458.8</i>	<i>98.7</i>	<i>98.6</i>	<i>112.2</i>
1.1 Impozitele directe	10818.2	13.1	35.9	13144.3	13159.4	13239.1	15.1	39.5	94.8	79.7	2420.9	100.7	100.6	122.4
- impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător	571.4	0.7	1.9	1767.2	1794.3	1966.7	2.2	5.9	199.5	172.4	1395.3	111.3	109.6	344.2
- impozitul pe venitul din salariu	1767.4	2.1	5.9	2022.3	2035.2	2024.4	2.3	6.0	2.1	-10.8	257.0	100.1	99.5	114.5
- impozitul funciar	181.3	0.2	0.6	185.4	184.3	179.5	0.2	0.5	-5.9	-4.8	-1.8	96.8	97.4	99.0
- impozitul pe bunurile imobiliare	99.4	0.1	0.3	123.8	126.1	121.0	0.1	0.4	-2.8	-5.1	21.6	97.7	96.0	121.7
- contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii	6562.6	8.0	21.8	7234.3	7208.2	7150.0	8.1	21.3	-84.3	-58.2	587.4	98.8	99.2	109.0
- primele de asigurări obligatorii de asistență medicală	1636.1	2.0	5.4	1811.3	1811.3	1797.5	2.0	5.4	-13.8	-13.8	161.4	99.2	99.2	109.9
1.2 Impozitele indirecte	14310.3	17.4	47.5	15727.7	15276.5	14851.9	16.9	44.3	-875.8	-424.6	541.6	94.4	97.2	103.8
- taxa pe valoarea adăugată	10464.3	12.7	34.7	11406.8	10954.4	10671.8	12.1	31.8	-735.0	-282.6	207.5	93.6	97.4	102.0
taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii	3162.6	3.8	10.5	3455.9	3395.3	3505.6	4.0	10.5	49.7	110.3	343.0	101.4	103.2	110.8

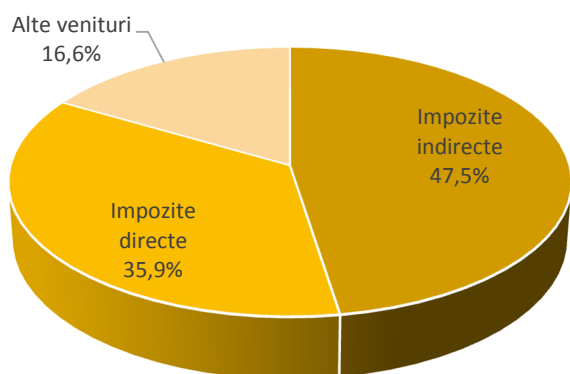
Denumirea veniturilor	Anul 2011 executat	Pondere în PIB (82349 mil. lei) (%)	Pondere în suma totală %	Anul 2012										
				Aprobat	Precizat	Executat	Pondere în PIB (87847 mil. lei) (%)	Pondere în suma totală %	Devieri (+,-)			%%		
									față de aprobat	față de precizat	față de executat 2011	către aprobat	către precizat	către executat 2011
taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate	8547.7	10.4	28.4	9695.9	9304.1	8911.2	10.1	26.6	-784,7	-392.9	363.5	91.9	95.8	104.3
restituirea taxei pe valoarea adăugată	-1246.0	-1.5	-4.1	-1745.0	-1745.0	-1745.0	-2.0	-5.2			-499.0	100.0	100.0	140.0
- accizele	2666.7	3.2	8.8	3028.6	3012.6	2893.6	3.3	8.6	-135.0	-119.0	226.9	95.5	96.0	108.5
încasat	2746.8	3.3	9.1	3061.1	3092.6	2973.6	3.4	8.9	-87.5	-119.0	226.8	97.1	96.2	108.3
restituiri	-80.1	-0.1	-0.3	-32.5	-80.0	-80.0	-0.1	-0.2	-47.5		0.1	246.2	100.0	99.9
- impozitele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1179.3	1.4	3.9	1292.3	1309.5	1286.5	1.5	3.8	-5.8	-23.0	107.2	99.6	98.2	109.1
1.3 Alte taxe și impozite	1630.5	2.0	5.4	1750.9	2140.8	2112.8	2.4	6.3	361.9	-28.0	482.3	120.7	98.7	129.6
- taxe rutiere	226.8	0.3	0.8	247.6	248.6	266.0	0.3	0.8	18.4	17.4	39.2	107.4	107.0	117.3
- taxe pentru resursele naturale	36.5		0.1	37.9	38.1	33.9		0.1	-4.0	-4.2	-2.6	89.4	89.0	92.9
- taxe locale	307.2	0.4	1.0	318.9	326.6	298.6	0.3	0.9	-20.3	-28.0	-8.6	93.6	91.4	97.2
- alte încasări	1040.4	1.3	3.5	1130.8	1511.5	1480.8	1.7	4.4	350.0	-30.7	440.4	131.0	98.0	142.3
- alte încasări BASS	3.5			3.7	4.0	4.2			0.5	0.2	0.7	113.5	105.0	120.0
- alte încasări FAOAM	16.1		0.1	12.0	12.0	29.3		0.1	17.3	17.3	13.2	244.2	244.2	182.0
1.4 Fondurile și mijloacele speciale	1675.6	2.0	5.6	1685.4	1757.6	1690.1	1.9	5.0	4,7	-67,5	14,5	100,3	96,2	100,9
- fondurile speciale	363.7	0.4	1.2	316.1	361.7	368.5	0.4	1.1	52.4	6.8	4.8	116.6	101.9	101.3
- mijloacele speciale	1311.9	1.6	4.4	1369.3	1395.9	1321.6	1.5	3.9	-47.7	-74,3	9,7	96.5	94,7	100,7
1.5 Granturi, total	1705.1	2.1	5.7	2403.3	1865.7	1636.4	1.9	4.9	-766,9	-229,3	-68,7	68.1	87.7	96.0
- granturi interne	44.2	0.1	0.1	14.5	55.3	54.2	0.1	0.2	39,7	-1,1	10,0	373,8	98,0	122,6
- granturi externe	1660.9	2.0	5.5	2388.8	1810.3	1582.2	1.8	4.7	-806,6	-228,1	-78,7	66,2	87,4	95,3
• pentru susținerea bugetului	922.8	1.1	3.1	981.2	767.1	760.1	0.9	2.3	-221,1	-7,0	-162,7	77,5	99,1	82,4
• proiecte finanțate din surse externe	662.8	0.8	2.2	1381.2	965.3	734.6	0.8	2.2	-646,6	-230,7	71,8	53,2	76,1	110,8
• pentru instituțiile publice	75.3	0.1	0.2	26.4	78.0	87.5	0.1	0.3	61,1	9,5	12,2	331,4	112,2	116,2

Structura bugetului public național la partea de venituri pe anii 2011 și 2012 pe componente se prezintă în următoarele diagrame:

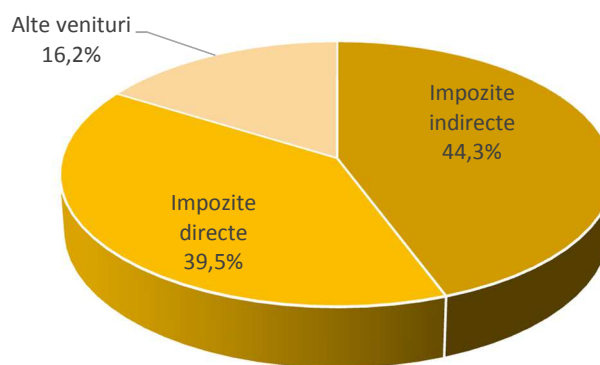

În structura veniturilor bugetului public național, partea de venituri (fără transferuri interbugetare) a bugetului de stat a fost executată la nivel de 96,7%, bugetelor unităților administrativ-teritoriale – 101,7%, bugetului asigurărilor sociale de stat – 99,2%, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală –100,2%, față de prevederile anuale. Structura veniturilor, încasate la bugetul public național din contul impozitelor directe, indirecte și alte venituri pe anii 2011 și 2012, se prezintă în următoarele diagrame:

Anul 2011

Anul 2012

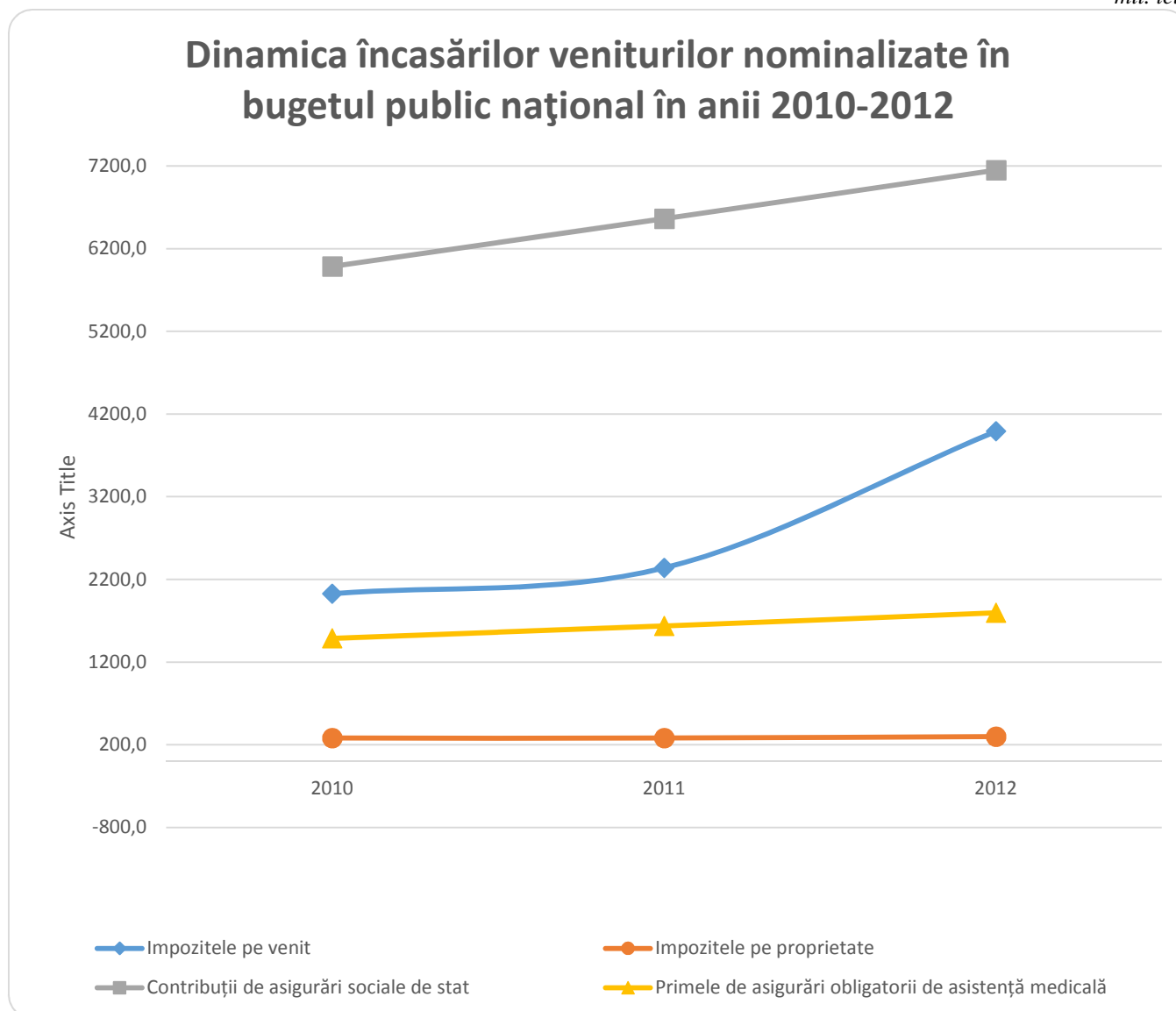
Reieșind din faptul reintroducerii, începând cu 1 ianuarie 2012, impozitul pe venitul persoanelor juridice, comparativ cu anul 2011 structura veniturilor încasate în bugetul public național a suportat modificări.

În suma totală a veniturilor bugetului public național, **impozitele directe** au fost aprobate inițial în sumă de 13144,3 mil. lei, ca ulterior să fie precizate pînă la 13159,4 mil. lei, astfel fiind majorate nesemnificativ cu 15,1 mil. lei.

De facto, încasările impozitelor date în anul 2012 au constituit 13239,1 mil. lei, cu 79,7 mil. lei mai mult sau la nivel de 100,6 % față de prevederile anuale, comparativ cu anul 2011, încasările impozitelor directe s-au majorat cu 2420,9 mil. lei sau cu 22,4 %. Ca pondere în PIB, aceste impozite în anul 2012 au constituit 15,1% față de 13,1% - în anul 2011.

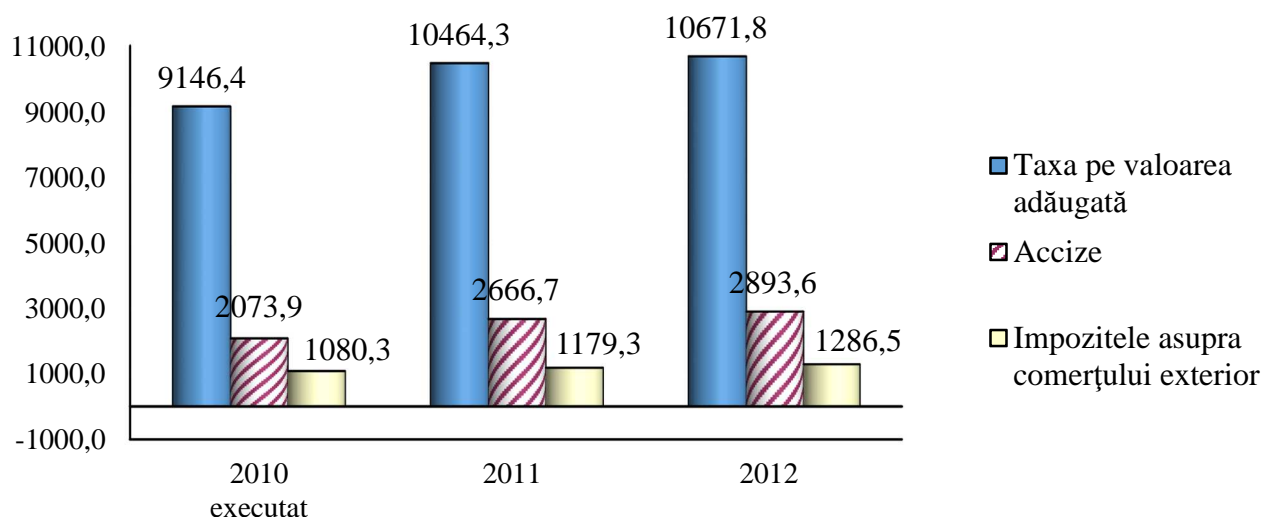
Dinamica încasărilor veniturilor nominalizate în bugetul public național în anii 2010-2012 se prezintă în următorul grafic.

mil. lei

Pentru anul 2012, veniturile din *impozitele indirecte* au fost aprobate inițial în sumă de 15727,7 mil. lei. Pe parcursul anului 2012, ca rezultat al tendințelor negative a dezvoltării economiei naționale, care au avut impact direct asupra impozitelor indirecte, sumele prognozate inițial au fost diminuate – cu 451,2 mil. lei și au constituit 15276,5 mil. lei. Ca rezultat, în anul 2012, în buget au fost colectate impozite indirecte în sumă de 14851,9 mil. lei sau la nivel de 97,2% (cu 424,5 mil. lei mai puțin față de precizat anual). În comparație cu anul 2011, încasările de la aceste impozite au crescut cu 541,7 mil. lei sau cu 3,8 %. Ca pondere în PIB, impozitele indirecte în anul de referință au reprezentat 16,9 % față de 17,4 % în anul 2011.

Dinamica încasării impozitelor nominalizate în anii 2010-2012, se prezintă în următoarea diagramă.

Încasările de la *alte impozite și taxe* au fost aprobate inițial în sumă de 1750,9 mil. lei, ulterior fiind precizate în volum de 2140,8 mil. lei și executate pe parcursul anului în suma de 2112,8 mil. lei sau la nivel de 98,7 % față de prevederile anuale. Totodată, în comparație cu anul 2011, aceste încasări s-au majorat cu 482,3 mil. lei sau cu 29,6 %. Ponderea veniturilor nominalizate în PIB în anul 2012 a constituit 2,4% față de 2,0% în anul 2011.

Încasările *mijloacelor speciale* au fost aprobate inițial în sumă de 1369,3 mil. lei, fiind precizate pe parcursul anului, în sumă de 1395,9 mil. lei și executate în suma de 1321,1 mil. lei sau la nivel de 94,6 % față de prevederile anuale. Ponderea veniturilor date în PIB a înregistrat în anul 2012 – 1,5 % față de 1,6 % înregistrate în anul 2011.

Veniturile *fondurilor speciale* au fost aprobate inițial în sumă de 316,1 mil. lei ca mai apoi, reieșind din volumul acumulării veniturilor la aceste fonduri pe parcursul anului 2012, suma preconizată spre încasare să fie precizată până la 361,7 mil. lei și executată în suma de 368,5 mil. lei, cu 6,9 mil. lei sau cu 1,9 % mai mult față de prevederile anuale stabilite. Comparativ cu anul 2011, încasările au crescut cu 4,8 mil. lei sau 1,3 %. Ponderea acestor venituri în PIB a constituit 0,4% rămânând la nivelul anului 2011.

În anul 2012, conform acordurilor încheiate cu donatorii interni și externi, în buget, au fost aprobate debursări în formă de *granturi* în sumă de 2403,3 mil. lei. Pe parcursul anului au fost introduse modificări, conform cărora suma precizată a constituit 1865,7 mil. lei. În suma totală, granturi externe au constituit –1810,4 mil. lei și granturi interne – 55,3 mil. lei. În realitate debursările din partea partenerilor de dezvoltare și donatorilor interni au constituit 1637,9 mil. lei, dintre care, granturi externe – 1582,8 mil. lei și granturi interne – 54,1 mil. lei.

În suma totală, granturile externe pentru susținerea bugetului au constituit – 760,2 mil. lei, pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe au fost debursate granturi în sumă de 734,7 mil. lei și granturi externe pentru implementarea unor programe în instituțiile publice – 87,9 mil. lei. În comparație cu anul precedent, sumele debursate în formă de granturi s-au redus cu 68,2 mil. lei sau cu 4,0 %. Ponderea lor în PIB a constituit 1,9 %, fiind cu 0,2 % în descreștere comparativ cu anul 2011.

Din suma totală a veniturilor bugetului public național, 56,7 % revine veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și 37,6 % – veniturilor administrate de către

Serviciul Vamal. La general, indicatorii de colectare a veniturilor de către organele fiscale, prevăzută pentru anul 2012, a fost realizată la nivel de 100,3 % (cu 49,7 mil. lei mai mult decât suma preconizată) și de către organele vamale – la nivel de 96,4 % (cu 466,2 mil. lei mai puțin). Totodată, față de anul 2011, încasările veniturilor administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat au crescut cu 3107,2 mil. lei sau cu 19,5 %, iar cele administrate de către organele Serviciului Vamal – cu 715,3 mil. lei sau cu 6,0 %.

Structura veniturilor, administrate de către Serviciul Fiscal de Stat, se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Tipurile de impozite și taxe	2011	Anul 2012				
	executat	Precizat	Executat	devieri (+.-) față de precizat	În % față de precizat	În % față de anul 2011
Impozitul pe venit	2340,5	3831,4	3993,7	162,3	104,2	170,6
Impozitele pe proprietate	280,7	310,4	300,5	-9,9	96,8	107,1
Taxa pe valoarea adăugată	3162,6	3395,2	3505,6	110,4	103,3	110,8
Accize	563,8	598,6	533,4	-65,2	89,1	94,6
Taxele rutiere	206,9	242,7	259,1	16,4	106,8	125,2
Taxele locale	307,2	326,6	298,6	-28	91,4	97,2
Taxe și alte plăți administrative	948,9	1344,0	1291,6	-52,4	96,1	136,1
Contribuțiile de asigurări sociale de stat	6529,4	7174,8	7117,7	-57,1	99,2	109,0
Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală	1576,2	1750,0	1723,2	-26,8	98,5	109,3
TOTAL	15916,2	18973,7	19023,4	49,7	100,3	119,5

Veniturile, colectate de către organele vamale, se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Tipurile de impozite	2011 executat	Anul 2012				
		Precizat	Executat	devieri (+.-) față de precizat	În % față de precizat	În % față de anul 2011
Taxa pe valoarea adăugată	8547,7	9304,1	8911,2	-392,9	95,8	104,3
Accize	2183,0	2494	2440,2	-53,8	97,8	111,8
Taxe rutiere	19,9	5,9	6,9	1	116,9	34,7
Impozite asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1140,7	1271,5	1247,6	-23,9	98,1	109,4
Taxa vamală	832,7	941,5	938,1	-3,4	99,6	112,7
Taxa pentru efectuarea procedurilor vamale	305,8	330	309,5	-20,5	93,8	101,2
Taxa specială	2,2			0		
Altele	5,7	3,0	6,4	3,4	213,3	112,3
Total	11897,0	13078,5	12612,3	-466,2	96,4	106,0

Sub aspectul inspectoratelor de stat teritoriale, pe parcursul anului 2012 indicatorii generali de colectare a veniturilor la bugetul public național n-au fost îndepliniți de către 6 inspectorate fiscale de stat teritoriale și anume: IFS mun. Chișinău – cu 78,6 mil. lei mai puțin sau cu 0,6 %, IFS Cimișlia –0,5 mil. lei sau cu 0,5 %, IFS Florești – 7,1 mil. lei 3,6 %, IFS Rîșcani – cu 0,6 mil. lei sau cu 0,5 %, IFS Soroca – cu 2,1 mil. lei sau cu 0,8 %, IFS Taraclia – cu 2,1 mil. lei sau cu 2,4 %.

Totodată, sub aspectul componentelor bugetului public național situația se caracterizează precum urmează:

- **bugetul de stat** – prevederile de încasare nu au fost realizate de către 6 IFS teritoriale, dintre care: IFS UTA Găgăuzia – cu 1,5 %, IFS Fălești – cu 1,7 %, IFS Florești – cu 7,5 %, IFS Ialoveni – cu 2,7 %, IFS Ștefan Vodă – cu 0,7 % și IFS Taraclia – cu 2,2 %;

- **bugetele unităților administrativ-teritoriale** – prevederile de încasare la acest buget n-au fost realizate pe deplin de către 4 IFS teritoriale: IFS mun. Chișinău – cu 1,6 %, IFS Căușeni – cu 0,8 %, IFS Cimișlia – cu 0,3 % și IFS Florești – cu 3,2 %;

- **bugetul asigurărilor sociale de stat** – prevederile de colectare la acest buget au fost executate și supraexecutate doar de către 11 IFS teritoriale, dintre care: IFS Briceni– cu 1,0 %, IFS Briceni – cu 1,4 %, IFS Criuleni – cu 1,1 %, IFS Dondușeni– cu 2,5 %, IFS Drochia– cu 4,1 %, IFS Edineț – cu 0,2 %, IFS Glodeni– cu 1,7 %, IFS Ialoveni– cu 0,3 %, IFS Nisporeni– cu 0,4 %, IFS Orhei– cu 1,8 %, IFS Ungheni – cu 1,0 %. Concomitent, în celelalte 24 de raioane, încasările au fost colectate sub nivelul prevederilor inițiale în diapazonul de la 92,5 % până la 99,7 %;

- **fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală** – planul de încasări nu a fost realizat de către 27 IFS teritoriale, valorile nivelului de colectare variază între 91,8 % și 99,5 %.

La situația din 31 decembrie 2012, în Registrul fiscal de stat au fost înregistrați 688,1 mii contribuabili, ceea ce în raport cu anul 2011 reprezintă o descreștere a numărului de contribuabili cu 2,8 mii contribuabili sau de 0,4%. Totodată, ca persoane juridice, la situația din 31.12.2012, sînt înregistrate 111,2 mii contribuabili ceea ce reprezintă o creștere în raport cu anul precedent cu 5,2 mii, sau de 4,9%.

În Registrul fiscal sînt înregistrați contribuabili gospodării țărănești (de fermieri) – 517,1 mii și întreprinderi individuale – 59,8 mii. Comparativ cu anul precedent, numărul de gospodării țărănești s-a redus cu 7,0 mii sau cu 1,3% și numărul întreprinderilor individuale s-a diminuat cu o mie sau cu 1,7%.

Sub aspectul principalelor forme de proprietate, numărul contribuabililor se prezintă, precum urmează.

- proprietate de stat – 3725 contribuabili sau 0,54 % în total;
- proprietate municipală – 1746 contribuabili sau 0,25%;
- proprietate privată – 621946 contribuabili sau 90,38%,
- proprietate colectivă – 36532 contribuabili sau 5,3%;
- proprietatea organizațiilor și mișcărilor obștești – 13123 contribuabili sau 1,9%;
- proprietatea întreprinderilor mixte – 3657 contribuabili sau 0,53%;
- proprietatea cetățenilor, a persoanelor juridice – 3184 contribuabili sau 0,46%.
- proprietatea organizațiilor religioase – 1365 contribuabili sau 0,19%.

1.1. Venituri fiscale

Impozitele directe

În suma totală a veniturilor bugetului public național în anul 2012 impozitele directe au constituit 39,5% (35,9% – în anul 2011) și au însumat 13239,1 mil. lei, majorându-se față de încasările anului 2011 cu 2420,9 mil. lei sau cu 22,4 %.

Ca structură în suma totală, veniturile nominalizate se caracterizează astfel:

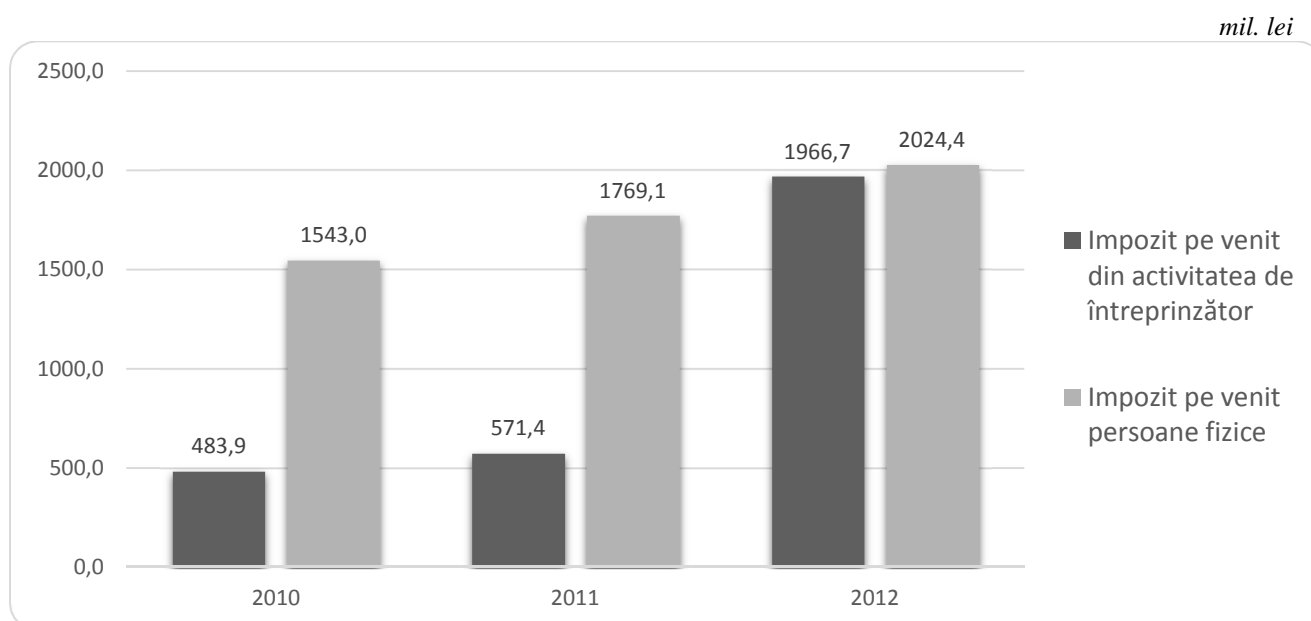
- impozitele pe venit – 30,1%;
- impozitele pe proprietate – 2,3%;
- contribuții de asigurări sociale de stat – 54,0%;
- primele de asigurări obligatorii de asistență medicală – 13,6%.

Impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător în anul 2012 a fost încasat în sumă de 1966,7 mil. lei, fiind în creștere față de anul 2011 cu 1395,3 mil. lei, reieșind din faptul, că a fost reintrodus impozitul începând cu 01 ianuarie 2012. Pe parcursul anului, planul aprobat inițial (1767,2 mil. lei) a fost precizat cu 27,1 mil. lei și, respectiv, la finele anului a constituit 1794,3 mil. lei. Ponderea impozitului dat în suma totală a veniturilor bugetului public național a constituit 5,9%, iar în PIB – 2,2%, majorându-se față de nivelul anului 2011 cu 4,0% și 1,5% respectiv. În structură, partea preponderentă o deține încasările impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător - 1395,6 (71,0%), din suma dividendelor achitate – 303,4 mil. lei (15,4%), reținut la sursa de plată – 243,0 mil. lei (12,4%), iar impozitul pe venit din activitatea operațională – 24,7 mil. lei (1,2%).

Impozitul pe venitul din salariu a fost încasat în sumă de 2024,4 mil. lei, cu o majorare în raport cu anul 2011 de 257,0 mil. lei sau cu 14,5 %. Ponderea impozitului dat în suma totală a veniturilor, în perioada raportată, a constituit 6,0% și înregistrează o creștere nesemnificativă față de anul precedent cu 0,1 puncte procentuale. Ponderea impozitului în PIB a constituit 2,3%, cu 0,2 puncte procentuale mai mult față de nivelul anului 2011.

Cota medie a impozitului pe venitul reținut din salariu către fondul de remunerare a muncii pentru anul 2012 (preliminar) a constituit 8,16% față de 7,9% în anul 2011.

Dinamica încasărilor la buget a impozitelor pe venit pe anii 2010-2012 se prezintă în următoarea diagramă:

Impozitul funciar. Încasările la buget a impozitului funciar au constituit 179,5 mil. lei, inclusiv pe terenurile cu destinație agricolă – 150,9 mil. lei, pe terenurile cu altă destinație decât cea agricolă – 10,2 mil. lei și pe loturile de pe lângă casă – 18,4 mil. lei. Față de prevederile anuale, încasările au fost mai mici cu 4,8 mil. lei sau 2,6 %, iar față de anul 2011 – în descreștere cu 1,8 mil. lei sau 1,0 %. Neexecutarea planului încasărilor a fost cauzată de situația economico-financiară dificilă a contribuabililor care activează în domeniul agriculturii, precum și a secetei din vara anului 2012, ce a condus la formarea la situația din 31.12.2012 a unei restanțe în sumă de 44,2 mil. lei.

În anul 2012, suma veniturilor din impozitul funciar, calculat spre plată (inclusiv restanța la începutul anului) a constituit 224,3 mil. lei, iar nivelul încasărilor – 80,0 %.

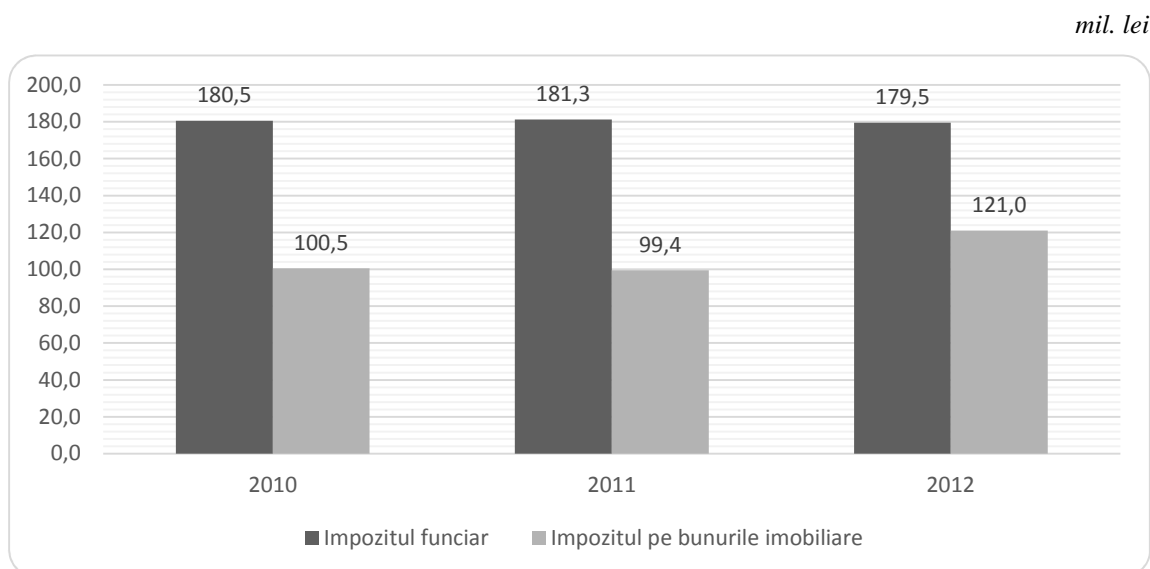
Impozitul pe bunurile imobiliare. În anul 2012, încasările impozitului pe bunurile imobiliare au constituit 121,0 mil. lei.

Față de suma prevederilor anuale încasările impozitului pe bunurile imobiliare au fost cu 5,1 mil. lei sau cu 4,0 % *mai mici*, iar comparativ cu anul precedent acestea s-au majorat cu 21,6 mil. lei sau cu 21,7 %.

Din suma totală a impozitului pe bunurile imobiliare, încasările de la persoanele juridice pe sistemul vechi au constituit 10,3 mil. lei, de la persoanele fizice în localitățile rurale – 7,4 mil. lei, de la impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele fizice – cetățeni, din valoarea estimată (pe piață) – 57,9 mil. lei și impozitul pe bunurile imobiliare cu destinație comercială și industrială – 45,4 mil. lei.

În anul 2012, sumele impozitului pe bunurile imobiliare calculate spre plată (inclusiv restanța la începutul anului) au constituit 154,1 mil. lei, pe când nivelul încasărilor – doar 78,5 %.

Dinamica încasărilor la buget a impozitului funciar și a impozitului pe bunurile imobiliare în anii 2010-2012 se prezintă în următoarea diagramă:

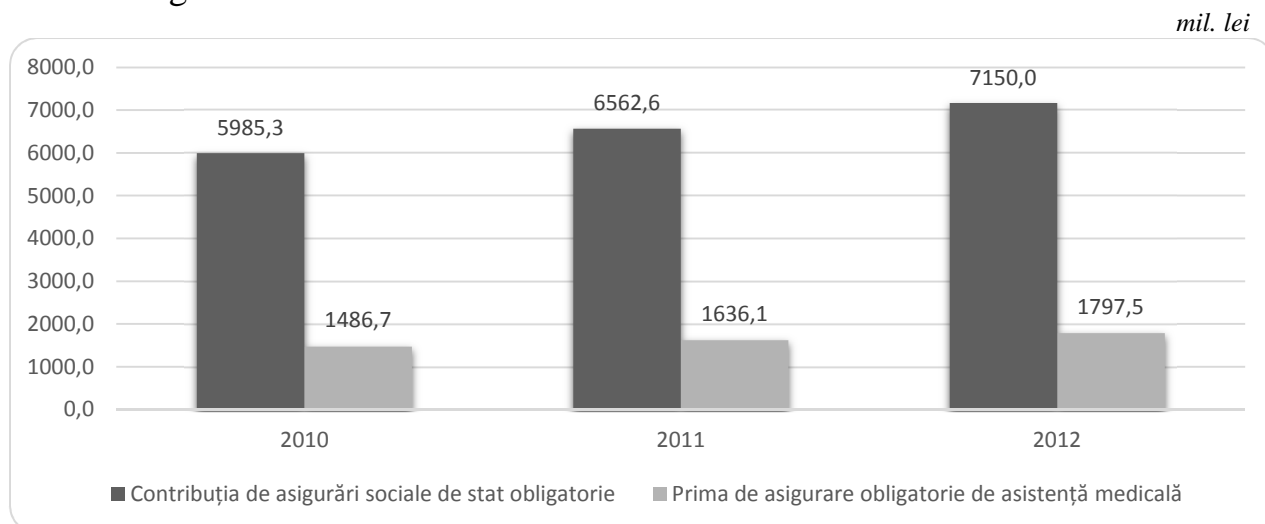
Pe parcursul anului 2012, conform art.283-284 din titlul VI al Codului fiscal, contribuabililor le-au fost acordate înlesniri fiscale la plata impozitului funciar, în suma totală de 102,1 mil. lei, dintre care: autorităților publice și instituțiilor publice finanțate de la bugetele de toate nivelurile – 34,3 mil. lei, proprietarilor terenurilor destinate fondului silvic și fondului apelor – 26,8 mil. lei, proprietarilor terenurilor atribuite permanent căilor ferate, drumurilor auto publice, porturilor fluviale și pistelor de decolare – 19,2 mil. lei, proprietarilor și beneficiarilor terenurilor de uz public în localități – 13,4 mil. lei și alte înlesniri fiscale – 8,5 mil. lei. Pentru contribuabili - persoane fizice, și anume: persoanelor de vîrstă pensionară,

invalizi au fost acordate înlesniri în sumă de 12,0 mil. lei. În baza aceluiași articol ale Codului fiscal, înlesnirile la impozitul pe bunurile imobiliare au constituit 44,7 mil. lei, dintre care: la autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile – 42,6 mil. lei și alte înlesniri fiscale – 2,1 mil. lei. Pentru contribuabili-persoane fizice au fost acordate înlesniri în sumă de 17,6 mil. lei. Totodată, potrivit alineatelor (7) și (9) ale articolului 4 din Legea cu privire la punerea în aplicare a titlului VI al Codului fiscal, contribuabilii, care pînă la 30 iunie a anului respectiv au achitat integral sumele impozitului funciar și impozitul pe bunurile imobiliare, au avut dreptul la o reducere a sumei impozitului calculat cu 15 %. Sumele facilităților fiscale la contribuabilii, care au beneficiat de acest drept, au constituit respectiv, pe impozitul funciar – 13,6 mil. lei, pe impozitul pe bunurile imobiliare – 12,6 mil. lei. În total, suma înlesnirilor fiscale la impozitul funciar și la impozitul pe bunurile imobiliare a constituit 127,7 mil. lei și 74,9 mil. lei, respectiv.

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii au fost acumulate de la diferite categorii de contribuabili în sumă totală de 7150,0 mil. lei, iar estimările revizuite au fost realizate cu 58,2 mil. lei sau cu 0,8 % mai puțin. Totodată, reieșind din faptul că pe parcursul anului fondul de remunerare a muncii a fost redus cu 1,2 % (cu 0,3 mld.lei), comparativ cu planul aprobat inițial încasarile au fost cu 84,3 mil. lei sau cu 1,2 % mai puțin. Din suma totală a contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii acumulate la buget, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, virate de angajatori a constituit 5606,3 mil. lei sau 78,4 %. Totodată, în anul 2012, comparativ cu anul 2011, încasările sînt în creștere cu 587,4 mil. lei sau cu 9,0 %. Ponderea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în PIB a constituit 8,1%, iar în suma totală a veniturilor bugetului public național – 21,3%, față de nivelul anului 2011 de 8,0% și 21,8% respectiv.

Primele de asigurări obligatorii de asistență medicală au fost realizate în sumă de 1797,5 mil. lei. Estimările stabilite au fost îndeplinite la nivel de 99,2% sau cu 13,8 mil. lei mai puțin. Cauza acestei micșorări se motivează prin faptul, că pe parcursul anului, fondul de remunerare a muncii nu a atins nivelul planificat inițial. Totodată, comparativ cu anul 2011, încasările în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală s-au majorat cu 161,4 mil. lei. Din suma totală a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală, suma achitată de angajatori și angajați a constituit 1723,2 mil. lei sau 95,9 %, iar în sumă fixă – 74,3 mil. lei sau 4,1 %. Ponderea în suma totală a bugetului public național a primelor de asigurare a constituit 5,4% , iar în PIB – 2,0 %.

Dinamica încasărilor la buget a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurari obligatorii de asistență medicală pe anii 2010-2012 se prezintă în următoarea diagramă:

Impozitele indirecte

Conform rezultatelor anului 2012 impozitele indirecte în suma totală a veniturilor bugetului public național au constituit 44,3% (47,5% – în anul 2011) și au însumat 14851,9 mil. lei (14310,3 mil. lei – în anul 2011). Planul aprobat inițial pentru anul 2012 a fost îndeplinit la nivel de 94,4 % și cel revizuit la nivel de - 97,2 % sau mai puțin cu 875,8 mil. lei și 424,6 mil. lei, respectiv.

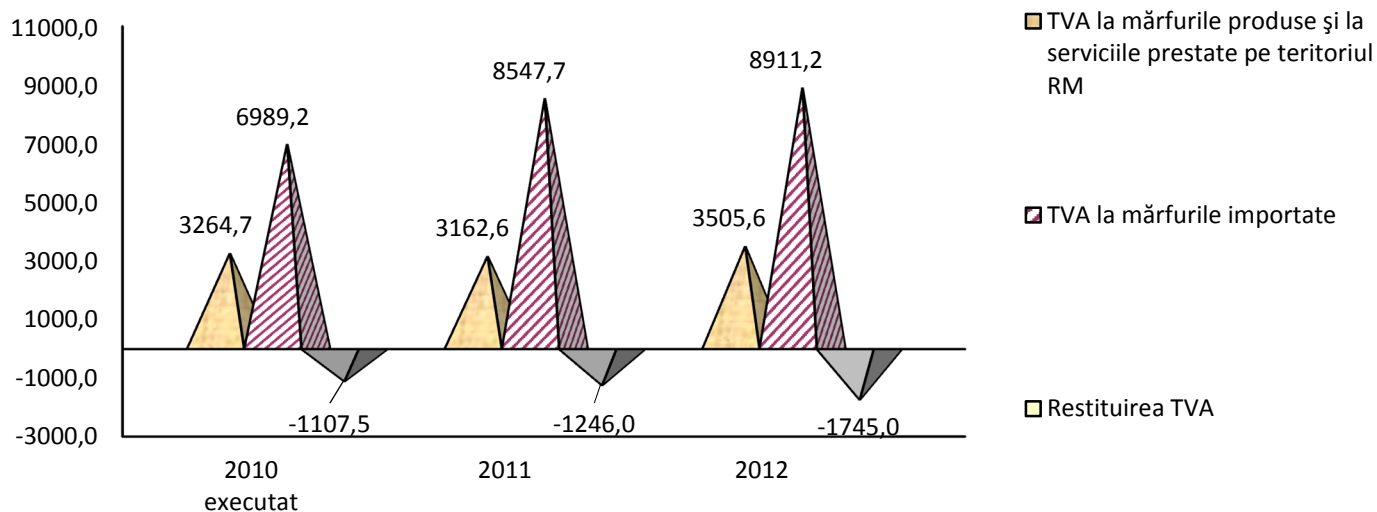
Ca structură, veniturile nominalizate se caracterizează astfel:

- taxa pe valoarea adăugată – 71,8 % (73,1 % – în anul 2011);
- accizele – 19,5 % (18,6 % – în anul 2011);
- impozitele asupra comerțului exterior și a operațiunilor externe – 8,7 % (8,3 % – în anul 2011).

Încasările taxei pe valoarea adăugată (TVA) (fără restituiri) au însumat 12416,8 mil. lei, cu o majorare față de anul 2011 cu 706,5 mil. lei sau cu 6,0 %. Față de prevederile anuale, aceste încasări au fost realizate la nivel de 97,8 % (12699,4 mil. lei) sau cu 282,6 mil. lei mai puțin. În structura încasărilor, TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova a constituit 3505,6 mil. lei sau 28,2 % (în anul 2011 – 3162,6 mil. lei sau 27,0%) și la TVA la mărfurile importate – 8911,2 mil. lei sau 71,8% (în anul 2011 – 8547,7 mil. lei sau 73,0%). Totodată, restituirile TVA, efectuate pe parcursul anului, s-au cifrat în sumă de 1745,0 mil. lei sau cu 499 mil. lei mai mult față de anul 2011. În total, încasările nete ale TVA se cifrează în sumă de 10671,8 mil. lei, cu o creștere față de încasările din anul 2011 de 207,5 mil. lei sau cu 2,0 %. În totalul veniturilor bugetului public național, ponderea încasărilor TVA (nete) constituie 31,8%, cu o diminuare față de nivelul anului 2011 cu 2,9 puncte procentuale, iar ponderea în PIB – 12,1% față de 12,7% în anul 2011. Nivelul încasărilor TVA la sumele calculate pentru anul 2012 (inclusiv restanța la începutul anului) la mărfurile produse pe teritoriul republicii a constituit 87,3 % și la mărfurile importate – 99,4 %.

Dinamica încasărilor TVA în anii 2010-2012 se prezintă în următoarea diagramă:

mil. lei

Încasările TVA pe mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii au constituit 3505,6 mil. lei, cu 343,0 mil. lei sau cu 10,8 % mai mult față de nivelul anului 2011. Totodată, prevederile revizuite pe anul 2012 au fost realizate mai mult cu 110,3 mil. lei sau 3,2 %.

Majorarea încasărilor TVA în perioada examinată se datorează contracarării eficiente a activității frauduloase a întreprinderilor care nu declarau și nu achitau TVA pentru tranzacțiile pentru care au eliberat facturi fiscale altor plătitori de TVA. O majorare a sumelor TVA achitate la buget comparativ cu anul 2011 au înregistrat întreprinderile din domeniul telecomunicațiilor și întreprinderile mari din domeniul energiei.

Cota efectivă a TVA pe mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii pentru anul 2012, în consumul final, a constituit 3,4 % față de 3,3 % în anul 2011.

Încasările TVA la mărfurile importate în anul 2012 au constituit 8911,2 mil. lei, cu 784,7 mil. lei sau cu 9,1 % mai puțin față de prevederile aprobate inițial. Față de estimările revizuite, încasările TVA, au fost realizate la nivel de 95,8 % sau cu 392,9 mil. lei mai puțin.

Cauza acestei micșorări se explică prin fluctuația cursului valutar al monedei naționale față de euro și dolarul SUA, precum și prin stagnarea importurilor mărfurilor și majorarea importurilor mărfurilor scutite de impozitare (în anul 2011 au constituit 18,9%, iar în 2012 – 19,9%).

Cota efectivă TVA la mărfurile importate în anul 2012, în importuri, a constituit 14,1 %, față de 14,0 % în 2011.

Pe parcursul anului 2012 restituirile TVA au constituit 1745,0 mil. lei. Comparativ cu anul precedent, sumele restituite au crescut cu 499 mil. lei sau cu 40%. De asemenea s-a majorat și numărul contribuabililor care au beneficiat de restituirea TVA de la 923 la 1134.

Pe parcursul anului, din suma totală, sumele restituite pentru exportul de mărfuri au constituit 825,5 mil. lei, de la exportul serviciilor – 531,9 mil. lei, livrări efectuate la cota redusă a TVA – 40,0 mil. lei, energia termică, apa caldă, energia electrică – 28,4 mil. lei, misiuni diplomatice – 27,3 mil. lei, livrări în cadrul proiectelor de asistență termică sau investițională – 17,4 mil. lei.

Conform art.101¹ din Codul Fiscal, suma restituirilor TVA aferente investițiilor capitale a constituit – 254,2 mil. lei.

În conformitate cu prevederile titlului III al Codului fiscal și Legii pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal, în anul 2012 agenților economici le-au fost acordate facilități fiscale la TVA, în suma totală de circa 2499,5 mil. lei, dintre care pentru:

- activele materiale a căror valoare depășește 6000,0 lei pentru o unitate și al căror termen de exploatare depășește un an, destinate includerii în capitalul statutar (social) – 212,2 mil. lei;
- locuințele, pământul, precum și arenda acestora, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective – 184,2 mil. lei;
- operațiunile de import-export efectuate de către agenții economici aflați pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, cu excepția sumelor încasate pentru efectuarea procedurilor vamale – 350,7 mil. lei;

- produsele petroliere destinate realizării prin unitățile comerciale a produselor petroliere, primite prin terminalul petrolier situat în Portul Internațional Liber „Giurgiulești” – 161,4 mil. lei;

- energia electrică importată și livrată către rețelele de distribuție sau importată de acestea, cu excepția serviciilor de transport al energiei electrice importate – 181,8 mil. lei;

- producția de carte și publicații periodice – 141,2 mil. lei;

- serviciile medicale, materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizat la prepararea și producerea medicamentelor – 167,5 mil. lei;

- mărfuri, produse și servicii prestate de organizațiile și întreprinderile societăților orbilor, surzilor și societății invalizilor – 42,0 mil. lei;

- comercializarea mărfurilor în magazinele duty-free – 136,5 mil. lei;

- facilități fiscale și vamale stabilite în acord “Compact” – 45,3 mil. lei;

- serviciile de transportare a pasagerilor pe teritoriul țării, precum și serviciile de comercializare a biletelor pentru transportul de pasageri pe teritoriul țării – 94,8 mil. lei;

- cazare în cămine și serviciile comunale acordate populației – 123,9 mil. lei.

Accize. În anul 2012, încasările accizelor (fără restituiri) au constituit 2973,6 mil. lei, cu 119,0 mil. lei sau cu 3,8 % mai puțin față de prevederile anuale.

Factorii care au influențat neîncasările la accize reprezintă:

- majorarea cotei accizelor la băuturile alcoolice tari, care a dus la creșterea prețului minim la băuturile alcoolice tari și diminuarea cererii la produsele autohtone, fapt care a dus la ceea, ca produsele autohtone să nu fie competitive față de băuturile alcoolice tari importate pe piața de desfacere;

- introducerea cotelor accizului la autoturismele, care au termen de exploatare mai mult de 7 ani, proporțional vechimii mașinii. Din 125 mil. lei prevăzute ca măsura compensatorii, în buget a fost acumulate doar circa 26 mil. lei;

- încetinirea creșterii economiei naționale și consecințele climaterice nefavorabile în agricultură, a dus la diminuarea importului la produsele petroliere și respectiv la scăderea încasărilor la accizele la benzină și motorină. Comparativ cu anul 2011 au fost importate mai puțin benzină și motorină cu 30,7 mii de toane și 9 mii de toane, respectiv.

Pe parcursul anului 2012 agenților economici le-au fost restituite accize în sumă de 80,0 mil. lei.

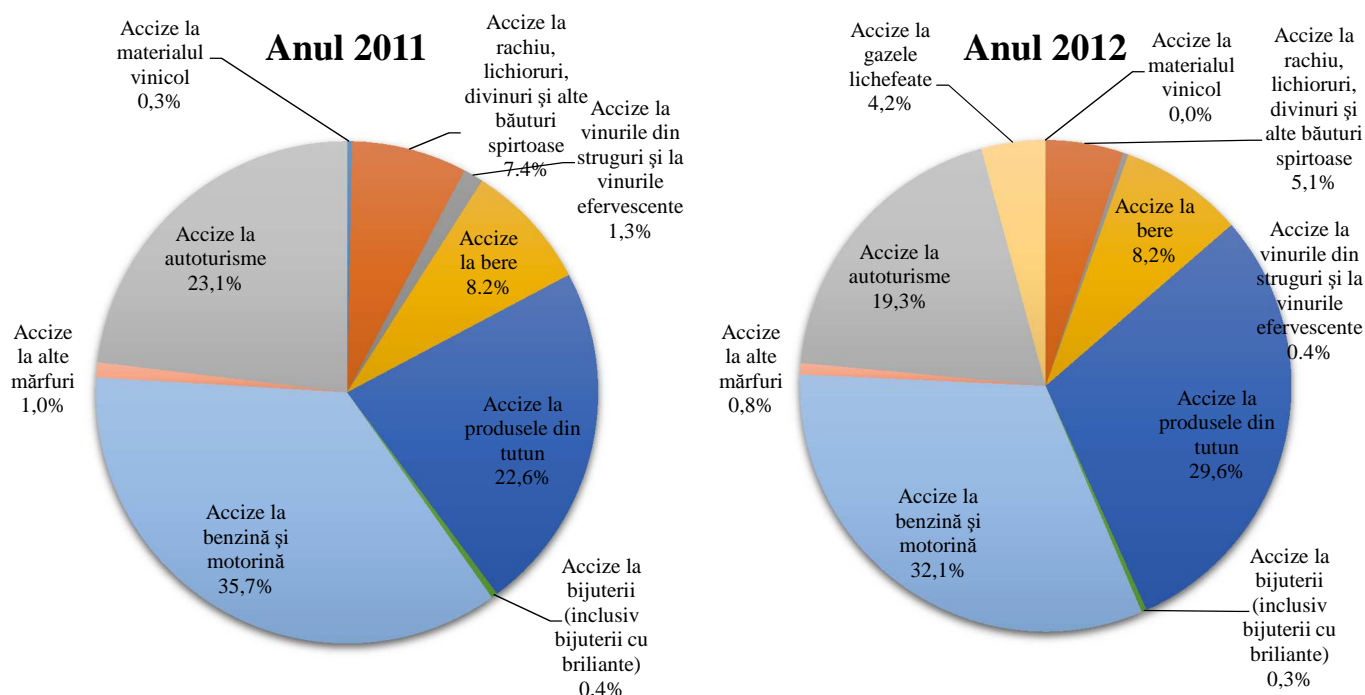
În total încasările accizelor (nete) au constituit 2893,6 mil. lei, cu 119,0 mil. lei sau 4,0 % mai puțin față de prevederile anuale.

În comparație cu anul 2011, încasările accizelor s-au majorat cu 226,9 mil. lei sau 8,5 %. În suma totală a veniturilor bugetului public național, ponderea încasărilor accizelor a constituit 8,6 %, iar în PIB – 3,3 %.

Încasările pe tipurile mărfurilor accizate în anii 2011-2012, se prezintă în tabelul următor.

Denumirea mărfii accizate	Anul 2011 executat	2012		Devieri către precizat (+,-)	%%	
		Precizat	Executat		Către precizat	Către 2011 executat
Accize, total	2666.7	3012.6	2893.6	-119.0	96.0	108.5
Accize la materialele vinicole	8.7		-0.4	-0.4		
Accize la rachiu, lichioruri, divinuri și alte băuturi spirtoase	204.2	200.9	152.4	-48.5	75.9	74.6
Accize la vinurile din struguri și la vinurile efervescente	35.4	1.5	10.4	8.9	693.3	29.4
Accize la bere	225.4	246.1	243.2	-2.9	98.8	107.9
Accize la produsele din tutun	619.8	760.2	880.9	120.7	115.9	142.1
Accize la bijuterii (inclusiv bijuterii cu briliante)	11.2	12.8	10.1	-2.7	78.9	90.2
Accize la benzină și motorină	981.5	1074.5	954.0	-120.5	88.8	97.2
Accize la alte mărfuri	26.4	27.2	22.5	-4.7	82.7	85.2
Accize la autoturisme	634.2	655.0	573.5	-81.5	87.6	90.4
Accizele la gazele lichefiate		114.4	125.5	11.1	109.7	
Accize la produse petroliere alte decât benzina și motorina			1.5			
Restituiri	-80.1	-80.0	-80.0	0.0	100.0	99.9

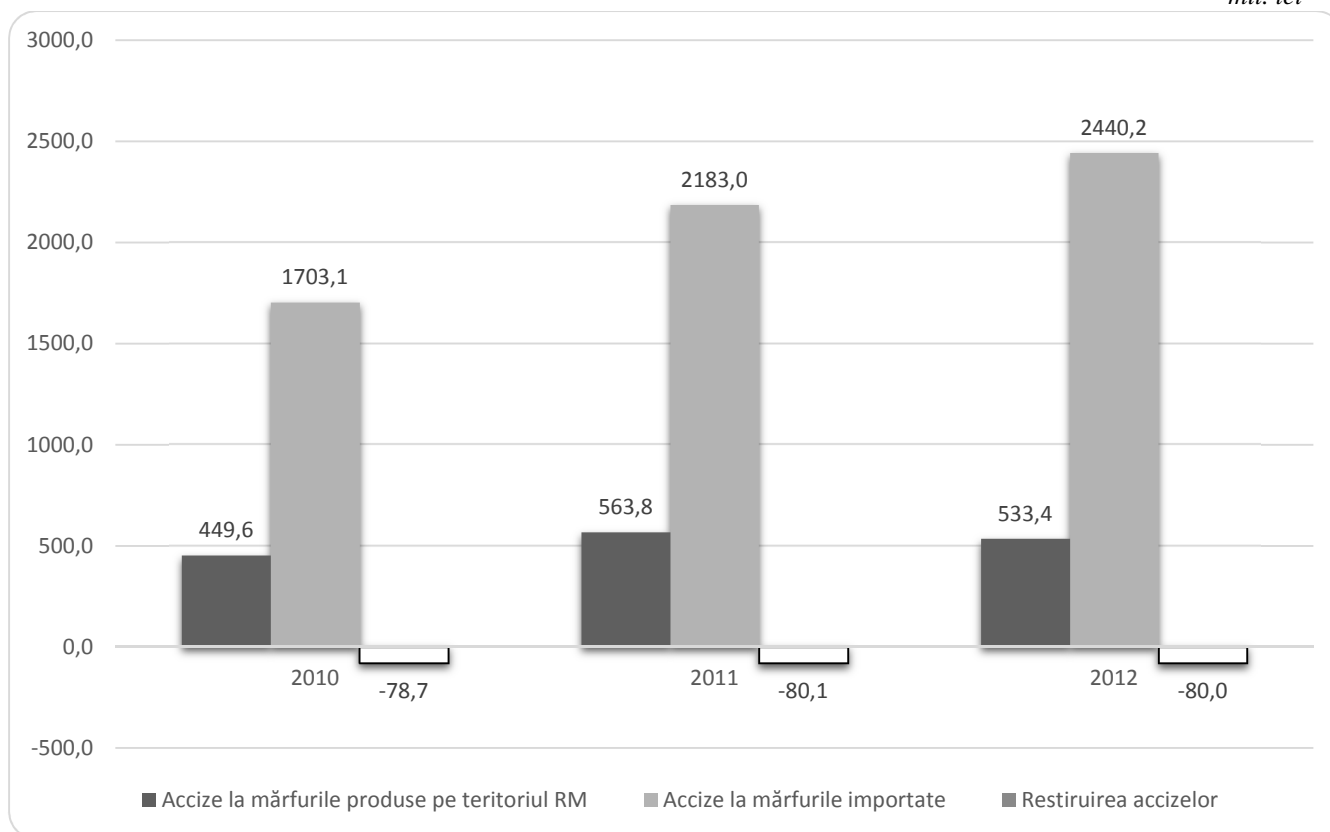
Structura încasărilor pe mărfurile accizate în anii 2011-2012 (fără restituire) se prezintă în următoarea diagramă:

În suma totală a accizelor, încasarea accizelor la mărfurile produse pe teritoriul republicii a constituit 533,4 mil. lei sau 17,9 % și la mărfurile importate – 2440,2 mil. lei sau 82,1 %. Prevederile anuale la mărfurile accizate, produse pe teritoriul republicii, au fost realizate la nivel de 89,1 % și la mărfurile importate – 97,8 %. În comparație cu anul 2011, încasările accizelor la mărfurile produse pe teritoriul republicii s-au redus cu 30,4 mil. lei, iar la mărfurile importate au crescut cu 257,2 mil. lei.

Dinamica încasărilor accizelor în anii 2010-2012, se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei

În conformitate cu prevederile titlului IV al Codului fiscal, în anul 2012, agenților economici le-au fost acordate facilități fiscale la accize în sumă de 349,9 mil. lei, dintre care la mărfurile comercializate în magazinele duty-free, precum și, la introducerea mărfurilor supuse accizelor pe teritoriul vamal și plasarea acestora sub regimurile vamale de tranzit – 329,9 mil. lei.

Încasările *impozitelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe* în anul 2012 au însumat 1286,5 mil. lei, cu 23,0 mil. lei mai puțin (1,8 %) decât estimările precizate pe an (1309,5 mil. lei). Ponderea acestor venituri în suma totală a veniturilor bugetului public național a constituit 3,8%, iar în PIB – 1,5%. Comparativ cu anul 2011, aceste încasări s-au majorat cu 107,0 mil. lei sau cu 9,1 %.

Încasările la buget a taxelor vamale au însumat 938,1 mil. lei mai puțin cu 3,4 mil. lei sau 0,4 % față de prevederile anuale precizate. Totodată, comparativ cu anul 2011, încasările date s-au majorat cu 105,4 mil. lei sau 12,7 %.

Pe parcursul anului 2012, s-au acordat facilități fiscale la taxele vamale în sumă de 172,6 mil. lei, dintre care la mărfurile plasate și comercializate în magazinele duty-free – 51,1 mil. lei, la declararea mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova – 42,3 mil. lei.

Încasările de la taxa pentru efectuarea procedurilor vamale au constituit 309,5 mil. lei, cu 20,5 mil. lei mai puțin decât a fost planul precizat pentru anul 2012 (330,0 mil. lei). Comparativ cu 2011 încasările de la taxa pentru efectuarea procedurilor vamale s-au majorat cu 3,7 mil. lei sau 1,2 %. Facilitățile fiscale acordate în anul 2012 pentru efectuarea procedurilor vamale a constituit – 4,3 mil. lei.

Încasările de la taxele consulare, prestate de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, au constituit 38,9 mil. lei, cu 0,9 mil. lei mai mult decât prevederile anuale.

1.2 Alte taxe și impozite

Suma încasărilor din alte taxe și impozite în anul 2012 inițial a fost aprobată în volum de 1750,9 mil. lei. Pe parcursul anului, în urma modificărilor introduse, planul precizat a constituit 2140,8 mil. lei. Conform dărilor de seamă, încasările au fost realizate în sumă de 2112,8 mil. lei, cu 28,0 mil. lei sau cu 1,3 % mai puțin decât suma prevăzută pe an. Ponderea acestora în suma totală a veniturilor bugetului public național a înregistrat 6,3 % și 2,4 % în PIB.

Ponderea *taxelor rutiere* în aceste venituri reprezintă 12,6 %, prevederile anuale s-au realizate la nivel de 107,1% și încasările în anul 2012 au constituit 226,8 mil. lei. Față de planul precizat încasările s-au majorat cu 17,4 mil. lei, iar față de 2011 - cu 39,1 mil. lei. Creșterea încasărilor se datorează majorării încasărilor la taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova - cu 22,0 mil. lei față de suma prevăzută pe an, care au constituit 187,1 mil. lei, în urma rebalansării în 2012 mărimii cotelor taxei nominalizate. Totodată, în buget au fost încasate sume de la taxa pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova (vinieta) în sumă de 3,3 mil. lei, care a fost introdusă prin Legea nr.221 din 19 octombrie 2012 (în vigoare de la 01 noiembrie 2012). Pe unele tipuri de taxe nu au fost îndeplinite prevederile stabilite pe an, și anume: taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele a căror masă totală, sarcină masică pe osie sau ale căror gabarite depășesc limitele admise - cu 4,0 mil. lei (44,5%), taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova - cu 0,3 mil. lei (36%).

Încasările de la *taxele pentru resursele naturale* inițial au fost aprobate în sumă de 37,9 mil. lei, *ulterior fiind* precizate în sumă de 38,1 mil. lei și realizate la nivel de 33,9 mil. lei sau 89,0 %. Față de planul precizat neîncasările au constituit 4,2 mil. lei. În suma totală a acestor plăți, 72,9% (24,7 mil. lei) sînt veniturile obținute de la taxa pentru apă, 1,1% (0,4 mil. lei) – taxa pentru lemnul eliberat pe picior, 24,7% (8,7 mil. lei) – taxa pentru extragerea mineralelor utile și 0,3% (0,1 mil. lei) – taxele pentru exploatarea construcțiilor subterane în scopul desfășurării activității de întreprinzător, altele decât cele destinate extracției mineralelor utile.

În conformitate cu prevederile titlului VIII al Codului fiscal, în anul 2012, agenților economici le-au fost acordate facilități fiscale la încasările de la taxele pentru resursele naturale în sumă de 16,4 mil. lei, dintre care 15,9 mil. lei la taxa pentru apă și 0,5 la taxa pentru extragerea mineralelor utile de întreprinderile din cadrul sistemului penitenciar.

Încasările în buget de la taxa de licențe pentru un anumit gen de activitate în anul 2012 au fost prevăzute inițial în sumă de 118,6 mil. lei. Pe parcursul anului, ca măsuri compensatorii pentru acumularea veniturilor suplimentare la bugetul de stat au fost eliberate de către ANRCETI 2 licențe în bandă largă (4G) și introduse modificări în Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001. Reieșind din aceste decizii, planul precizat pe anul 2012 a constituit 458,8 mil. lei. Real au fost încasate în buget – 432,2 mil. lei sau cu 26,6 mil. lei mai puțin. Din suma totală a încasărilor de la taxa de licență, încasările de la eliberarea licențelor 4G au constituit - 323,3 mil. lei. Comparativ cu anul 2011, încasările de la acest tip de venituri s-au majorat de 2 ori.

Alte venituri din activitatea de întreprinzător și din proprietate au fost încasate în sumă totală de 541,4 mil. lei. Suma aprobată inițial a constituit 510,6 mil. lei și precizată pe parcursul anului pînă la 551,1 mil. lei, cu 40,5 mil. lei mai mult. Comparativ cu anul 2011 încasările s-au majorat cu 4,7 mil. lei sau 0,9 puncte procentuale. Din suma totală încasată în 2012, soldul profitului net al Băncii Naționale a Moldovei transferat în buget a constituit 35,4 mil. lei. Suma totală a altor venituri din activitatea de întreprinzător și proprietate include: dividendele

aferente cotei de participare a statului și autorităților publice locale în societăți pe acțiuni – 249,2 mil. lei, dintre care la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 1,9 mil. lei (executarea 95,8% din prevederi), defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat – 67,7 mil. lei (123,1% din prevederi). Totodată, conform Hotărârii Guvernului nr.292 din 07 mai 2012, unii agenți economici au fost scutiți de la plata dividendelor și defalcărilor în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2011, costul fiind de circa 20,2 mil. lei, inclusiv din suma dividendelor – 13,5 mil. lei. Dobânzile de la creditele acordate de la bugetul de stat, dobânzile aferente soldurilor mijloacelor bănești la conturile bancare ale trezoreriilor teritoriale și conturile de depozit în instituțiile bancare au însumat 61,9 mil. lei (91,9% din prevederi), plata pentru toate tipurile de chirie/arendă a terenurilor agricole și neagricole și patrimoniului public – 92,9 mil. lei (94,6% din prevederi), taxa pentru patenta de întreprinzător - 34,3 mil. lei (97,3% din prevederi).

Veniturile de la taxele și plățile administrative (fără taxele locale) au fost realizate în sumă de 305,9 mil. lei. Acumulările de la aceste taxe și plăți s-au realizat mai puțin cu 18,4 mil. lei față de prevederile anuale, iar față de anul 2011 - cu 51,1 mil. lei mai mult. În structura acestor venituri sînt incluse: încasările taxei de stat – 133,5 mil. lei (86,2% din prevederi), veniturile obținute în rezultatul includerii în tariful pentru gazele naturale a mijloacelor destinate recuperării mijloacelor utilizate pentru răscumpărarea cambiilor – 39,8 mil. lei (73,6% din prevederi), taxa specială pentru asigurarea stabilității financiare – 24,7 mil. lei (100% din prevederi), venituri de la valorificarea activelor BC “Investprivatbank”SA - 34,0 mil. lei (147,8% față de prevederi), încasări de la investitorii sau proprietarii construcțiilor pentru elaborarea documentelor normative în construcție – 16,1 mil. lei (97,3% din prevederi), mijloacele încasate în legătură cu excluderea terenurilor din circuitul agricol – 19,1 mil. lei (105,7% din prevederi), mijloacele încasate în fondul de risc – 7,9 mil. lei (89,6% din prevederi), taxele pentru dezvoltarea culturilor nucifere – 13,0 mil. lei (125,0% față de prevederi), încasările din salariul net al executantului serviciului civil – 3,0 mil. lei (76,9% din prevederi), alte încasări – 14,8 mil. lei (159,1% față de prevederi).

Alte încasări în bugetul asigurărilor sociale de stat au constituit 2,7 mil. lei (suma precizată – 2,5 mil. lei) și au fost îndeplinite la nivel de 108,0 %. În suma totală a acestor venituri se includ dobânzile aferente soldurilor mijloacelor bănești la conturile bancare – 0,7 mil. lei și alte venituri – 2,0 mil. lei.

Alte încasări în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală au constituit 26,9 mil. lei și au fost îndeplinite cu 16,7 mil. lei mai mult (suma precizată – 10,2 mil. lei). În suma totală a acestor încasări se includ dobânzile aferente soldurilor mijloacelor bănești la conturile bancare – 26,8 mil. lei, alte venituri – 0,1 mil. lei.

Amenzile și sancțiunile administrative au constituit 197,9 mil. lei (114,6% față de prevederi). Comparativ cu anul 2011, încasările de la aplicarea normelor prevăzute în Codul fiscal, Codul contravențional și alte acte normative, s-au majorat cu 47,6 mil. lei sau cu 31,7 %. Din suma totală, amenzile și sancțiunile aplicate de către Serviciul Fiscal de Stat au constituit 96,6 mil. lei, de poliția rutieră – 31,8 mil. lei, de instanțele judecătorești – 21,9 mil. lei, amenzile și sancțiunile administrative aplicate conform prevederilor Codului Contravențional – 21,8 mil. lei, amenzile și sancțiunile pecuniare aplicate de Serviciul Vamal – 5,6 mil. lei, încasările de vânzarea averii și valutei confiscate – 4,4 mil. lei, amenzile și sancțiunile administrative ale FAOAM – 2,4 mil. lei, amenzile aferente plăților la BASS – 1,4 mil. lei, amenzile aplicate de centrele de medicină preventivă - 1,1 mil. lei, amenzile aplicate de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor – 2,4 mil. lei, alte amenzi aplicate de către alte organe abilitate – 3,8 mil. lei.

Taxele locale au fost acumulate în sumă de 298,6 mil. lei. Față de prevederile anuale încasările din taxele locale nu s-au realizat cu 28,0 mil. lei sau cu 9,6 % și față de anul 2011 s-au micșorat cu 8,6 mil. lei sau 2,7 %. Aceste neîncasări se explică prin faptul că, pe parcursul

anului 2012, Consiliul municipal Chișinău nu a aprobat decizia privind stabilirea mărimii cotelor la taxele locale, după cum au fost prevăzute în buget.

În structura taxelor locale, ponderea preponderentă a constituit taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări de serviciu de deservire socială – 55,7 % (prevăzut – 159,5 mil. lei, executat – 166,3 mil. lei), taxa pentru amenajarea teritoriului – 16,7 % (prevăzut – 49,5 mil. lei, executat – 50 mil. lei), taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto – 8,4 % (prevăzut – 29,8 mil. lei, executat – 25,0 mil. lei), taxa de piață – 7,7 % (prevăzut – 35,8 mil. lei, executat – 22,9 mil. lei), taxa pentru dispozitivele publicitare și taxa de amplasare a publicității – 5,6 % (prevăzut – 35,5 mil. lei, executat – 16,8 mil. lei), taxa pentru cazare – 3,1 % (prevăzut – 9,0 mil. lei, executat – 9,2 mil. lei). E de menționat că, pe cele 5 taxe noi care au fost introduse începând cu 1 ianuarie 2012. Încasările au constituit 4,4 % (13,2 mil. lei) din suma totală a încasărilor.

1.3. Granturi

În anul 2012, prevederile inițiale anuale pentru debursarea granturilor au constituit 2403,3 mil. lei. Pe parcursul anului din partea donatorilor interni și externi, pe diferite cazuri, au fost luate decizii pentru reducerea debursării granturilor pînă la 1865,7 mil. lei. În realitate, la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost debursate granturi în sumă de 1639,6 mil. lei, dintre care : granturile pentru susținerea bugetului – 760,2 mil. lei, granturile pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe – 734,7 mil. lei și granturile externe pentru instituțiile publice – 87,9 mil. lei, granturile interne au constituit 54,1 mil. lei.

Inițial, pentru suportul bugetar din partea Comisiei Europene au fost aprobate granturi în sumă de 981,2 mil. lei (echivalent 59,1 mil. euro). Pe parcursul anului 2012 din cauza deciziei primite de către Comisie, a fost reținută debursarea tranșei din cadrul Programului Național de Acțiuni (reforma sectorului energetic, dezvoltarea sectorului rural, reforma justiției) în sumă de 42,0 mil. euro (echivalent 697,3 mil. lei). Totodată, Comisia Europeană a luat decizia de a debursa ultima tranșă din Programul de suport bugetar pentru stabilitatea macrofinanciară (30 mil. euro), care nu a fost debursată în anul 2011 și tranșa în sumă de 3,15 mil. euro (echivalent 50,0 mil. lei) pentru lichidarea consecințelor secetei din vara anului 2012. Tot la acest capitol au fost incluse granturile externe intrate de la alți donatori externi pentru lichidarea consecințelor secetei din vara anului 2012. În afară de acesta în sumele precizate au fost luate în calcul fluctuația cursului de schimb valutar. În total, planul precizat a constituit 767,1 mil. lei. Real granturile debursate au însumat 760,2 mil. lei (echivalent 49,29 mil. euro). Nivelul executării a constituit 99,1 % și se explică din contul fluctuației cursului de schimb valutar.

Granturile pentru finanțarea proiectelor din surse externe au fost debursate în sumă de 758,4 mil. lei, inclusiv de către donatorii externi, în sumă de 734,6 mil. lei (66,2 mil. dolari SUA) și de la investitorii autohtoni, în sumă de 23,8 mil. lei. Față de prevederile anuale, în sumă de 989,0 mil. lei, au fost debursate sume mai puțin cu 230,3 mil. lei. Donatori principali de granturi pentru proiecte finanțate din surse externe au fost Banca Mondială, IBRD, Fondul Global pentru combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei, Comisia Europeană, Guvernul SUA, SIDA, Guvernul Japoniei.

Pentru instituțiile publice pe parcursul anului de la donatorii externi și interni au fost debursate granturi în sumă de 87,9 mil. lei (prevăzut 78,0 mil. lei) și 30,3 mil. lei (prevăzut 31,5 mil. lei), respectiv.

La capitolul **atragerii granturilor externe** în anul 2012 au fost semnate 14 Acorduri de granturi externe (inclusiv 2 Amendamente cu Comisia Europeană) în sumă totală de aproximativ **56,1 mil. dolari SUA**, inclusiv, pentru realizarea proiectelor finanțate din surse

externe au fost contractate 12 granturi în sumă totală de **30,0 mil. dolari SUA**, și 2 granturi acordate pentru susținerea bugetului în sumă totală de **26,1 mil. dolari SUA**.

1.4 Neplățile la buget

La situația din 31 decembrie 2011, restanțele agenților economici la plățile în bugetul public național (fără penalități, amenzi, plăți prolongate) au însumat 1319,3 mil. lei. Pe parcursul anului 2012, în pofida măsurilor întreprinse, restanțele la bugetul public național s-a majorat cu 17,5 % și la 31 decembrie 2012 a constituit 1549,8 mil. lei.

Această creștere a restanțelor a fost generată din contul creșterii restanțelor la plățile administrate de către Serviciul Fiscal de Stat cu 11,3 % sau cu 140,4 mil. lei, inclusiv creșterea restanțelor la fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală - cu 19,5 % (cu 2,9 mil. lei), iar la bugetul asigurărilor sociale de stat restanțele s-au diminuat cu 0,5 % (cu 3,3 mil. lei).

Restanțele la impozitele și taxele administrate de către Serviciul Vamal s-au majorat cu 90,1 mil. lei sau de 2,2 ori mai mult față de anul precedent.

În structura restanțelor, partea preponderentă o deține plățile la impozitele și taxele administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat – 89,5% (1387,5 mil. lei). Restanțelor la impozitele și plățile administrate de către organele vamale le revin 10,5% (162,3 mil. lei).

În volumul total al restanțelor, restanțele față de bugetul de stat au constituit – 602,6 mil. lei (38,9% din suma totală), la bugetele UAT – 213,8 mil. lei (13,8% din suma totală), bugetul asigurărilor sociale de stat – 715,5 mil. lei (46,2% din suma totală), fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală - 17,8 mil. lei (1,1% din suma totală).

În aspect teritorial, ***cele mai mari majorări ale restanțelor*** s-au admis la:

- **bugetul de stat** – restanța s-a majorat în 28 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând IFS pe mun. Chișinău – de 1,3 ori, pe raioanele Drochia – 7,1 ori, Călărași – 3,5 ori, Strășeni – 3,5 ori, Cimișlia – 3,4 ori, Dondușeni – 2,7 ori, Dubăsari – 1,9 ori, Leova – 1,9 ori.

- **bugetul unităților administrativ-teritoriale** – au înregistrat majorări de restanță 28 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând IFS pe mun. Bălți – de 2 ori, pe raioanele Dondușeni – de 2 ori, Dubăsari – 1,5 ori, Glodeni – 1,5 ori, Ialoveni – 1,3 ori, Orhei – 1,3 ori.

- **bugetul asigurărilor sociale de stat** – au înregistrat majorări de restanță 14 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând IFS pe raioanele Soroca – 40,9%, Briceni cu 17,2%, Strășeni – cu 11,7%, Nisporeni – 11,2%.

- **fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală** – au înregistrat majorări de restanță 21 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând IFS pe mun. Chișinău – de 1,7 ori, pe raioanele Dondușeni – 4 ori, Cimișlia – 2,2 ori, Călărași – 2,1 ori, Dubăsari – 2,1 ori, Cahul – 1,6 ori, Cantemir – 1,5 ori, Șoldănești – 1,3 ori.

Printre factorii care au contribuit la majorarea restanței sunt:

- calcularea sumelor în rezultatul controalelor fiscale, inclusiv prin metode indirecte,;
- neachitarea în termen a obligației fiscale din cauza situației economice precare la entitățile economice, precum și eschivarea de la plată;
- o bună parte din agenții economici care admit restanță nu dispun de patrimoniu (sau este gajat), au activitate stopată, sau lipsesc persoanele cu funcții de răspundere;

- pentru bunurile aflate în proprietatea statului, , a căror expertiză, evaluare și comercializare este organizată de către Agenția Proprietății Publice și autoritățile administrației publice locale, procedurile respective durează un timp îndelungat;

- limitarea acțiunilor organului fiscal în vederea recuperării creanțelor fiscale - urmare a reformei executorilor judecătorești.

Întru diminuarea restanțelor admise față de bugetul public național, au fost aplicate pîrghiile executării silite a obligațiilor fiscale, după cum urmează.

- au fost ridicate mijloace bănești din casierile agenților economici restanțieri, în sumă de 74,7 mil. lei;

- au fost încasate mijloace bănești de la conturile bancare ale contribuabililor restanțieri, precum și ale debitorilor acestora, în sumă de 299,0 mil. lei;

- au fost sechestrate bunuri, în valoare de 194,0 mil. lei;

- s-au comercializat bunuri sechestrate, în valoare de 5,4 mil. lei;

- au fost restituite bunuri în rezultatul achitării benevole, în valoare de 48,0 mil. lei.

În total, în urma acțiunilor de executare silită au fost încasate 427,1 mil. lei. Comparativ cu anul precedent, prin intermediul acțiunilor de executare silită a obligațiilor fiscale, au fost încasate cu 64,0 mil. lei sau 17,6% mai mult. Concomitent, au fost suspendate operațiunile la conturile bancare la 13267 agenți economici, fiind înaintate 20303 de dispoziții de suspendare.

Structura restanțelor la plățile la buget, pe tipuri de impozite și taxe (fără amenzi și penalități), la finele anului 2012, se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea	Suma totală	inclusiv:	
		Organele fiscale	Organele vamale
Impozitul pe venitul din salariu	60,1	60,1	
Impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător	51,4	51,4	
Impozitul funciar	44,2	44,2	
Impozitul pe bunurile imobiliare	31,7	31,7	
Taxa pe valoarea adăugată	535,7	405,5	130,2
Accize	20,8	14,7	6,1
Impozitele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	26,0		26,0
Alte impozite și taxe	46,6	46,6	
Contribuțiile de asigurări sociale de stat	715,5	715,5	
Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală	17,8	17,8	
Total	1549,8	1387,5	162,3

Întru acordarea sprijinului necesar contribuabililor în vederea reanimării activității acestora, de către inspectoratele fiscale de stat teritoriale au fost încheiate, conform prevederilor art.180 din Codul fiscal, 504 de contracte de eşalonare sau amînare a termenului de stingere a obligațiilor fiscale (183 contracte – au fost reziliate), în sumă totală de 87,9 mil. lei.

În afara de aceasta, la situația din 31 decembrie 2012, restanțele la achitarea sancțiunilor financiare la buget s-au cifrat în sumă de circa 247,7 mil. lei, inclusiv sancțiunile financiare aplicate de Serviciul Fiscal – 230,3 mil. lei și Serviciul Vamal – 17,4 mil. lei, iar suma restanțelor la majorările de întârziere neachitate a constituit 456,0 mil. lei, inclusiv aplicate de Serviciul Fiscal – 378,1 mil. lei și aplicate de Serviciul Vamal – 77,9 mil. lei.

Astfel, la situația din 31 decembrie 2012, suma totală a restanțelor agenților economici față de bugetul public național (suma principală, sumele prolongate, eșalonate, penalități și sancțiuni financiare) a constituit 2341,4 mil. lei și s-a majorat comparativ cu 31 decembrie 2011 cu 451,5 mil. lei sau cu 24,1 %.

2. Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național

Partea de cheltuieli a bugetului public național în anul 2012 a fost stabilită inițial în sumă de 36002,6 mil. lei, care pe parcursul anului a fost majorată cu 626,7 mil. lei (ținând cont de transferurile între bugete), dintre care cheltuielile bugetului de stat – cu 243,9 mil. lei, cheltuielile bugetele unităților administrativ-teritoriale – cu 602,8 mil. lei, cheltuielile bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile de asigurare obligatorie de asistență socială – cu 55,2 mil. lei și 2,5 mil. lei, respectiv. Astfel, cheltuielile bugetului public național, cu modificările efectuate, au fost precizate în sumă de 36629,3 mil. lei, fiind realizate în sumă de 35373,5 mil. lei sau la nivel de 96,6 % din prevederile anuale.

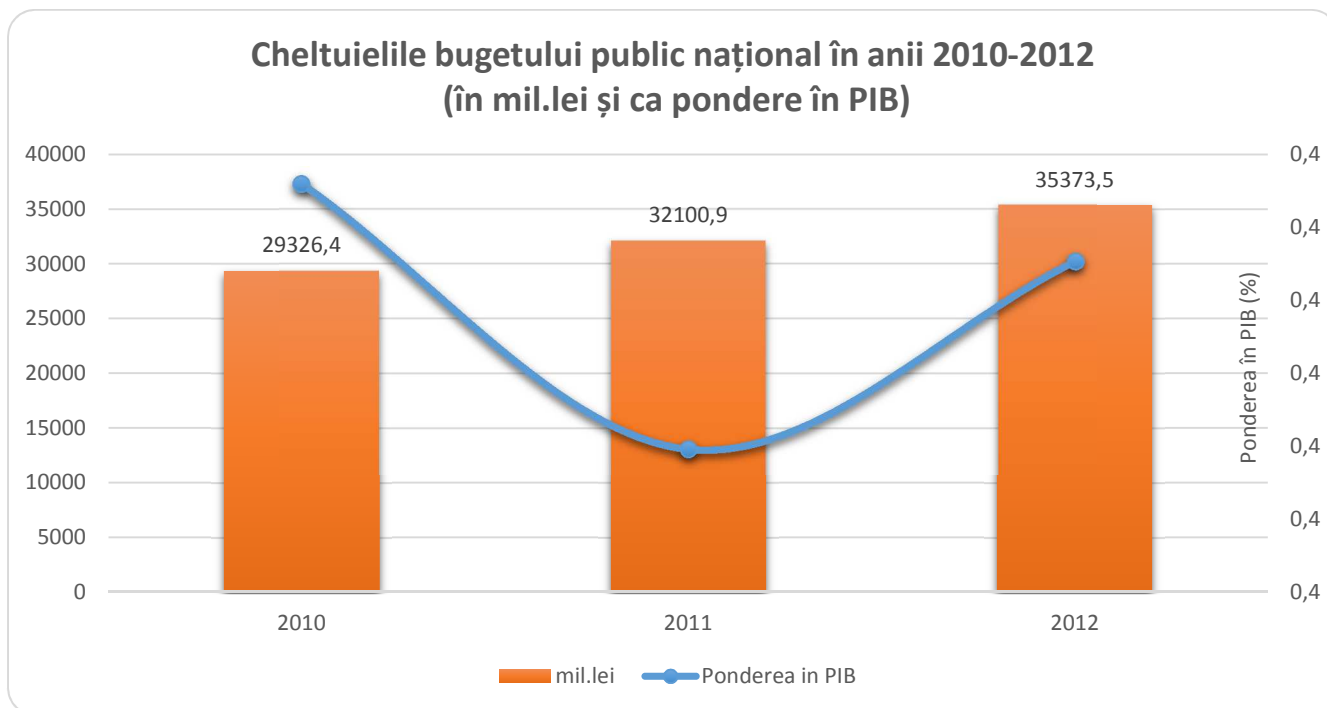
Conform rapoartelor anuale, la cheltuieli comparativ cu prevederile incluse în bugetele respective, au rămas neutilizate 1255,8 mil. lei, dintre care la bugetul de stat – 732,9 mil. lei, la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 530,7 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile de asigurare obligatorie de asistență socială – 126,0 mil. lei și 33,5 mil. lei, respectiv. Explicațiile de rigoare privind executarea cheltuielilor bugetului de stat se conțin în capitolul IV al prezentului Raport.

Examinând realizarea părții de cheltuieli pe tipuri de bugete se constată că, la un nivel mai jos decât cel mediu de realizare pe bugetul public național (96,6 %), s-a format la partea de cheltuieli a bugetelor unităților administrativ-teritoriale – 94,4 %.

În aspect funcțional, la nivel mai jos decât media pe bugetul public național (96,6%), s-au valorificat alocațiile bugetare în ramurile: completarea rezervelor de stat - 84,7%, alte servicii legate de activitatea economică – 89,7%, gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe – 92,5%, cultura, arta, sportul și acțiuni pentru tineret – 92,6%, industria și construcțiile – 93,2%, justiție – 93,6 %.

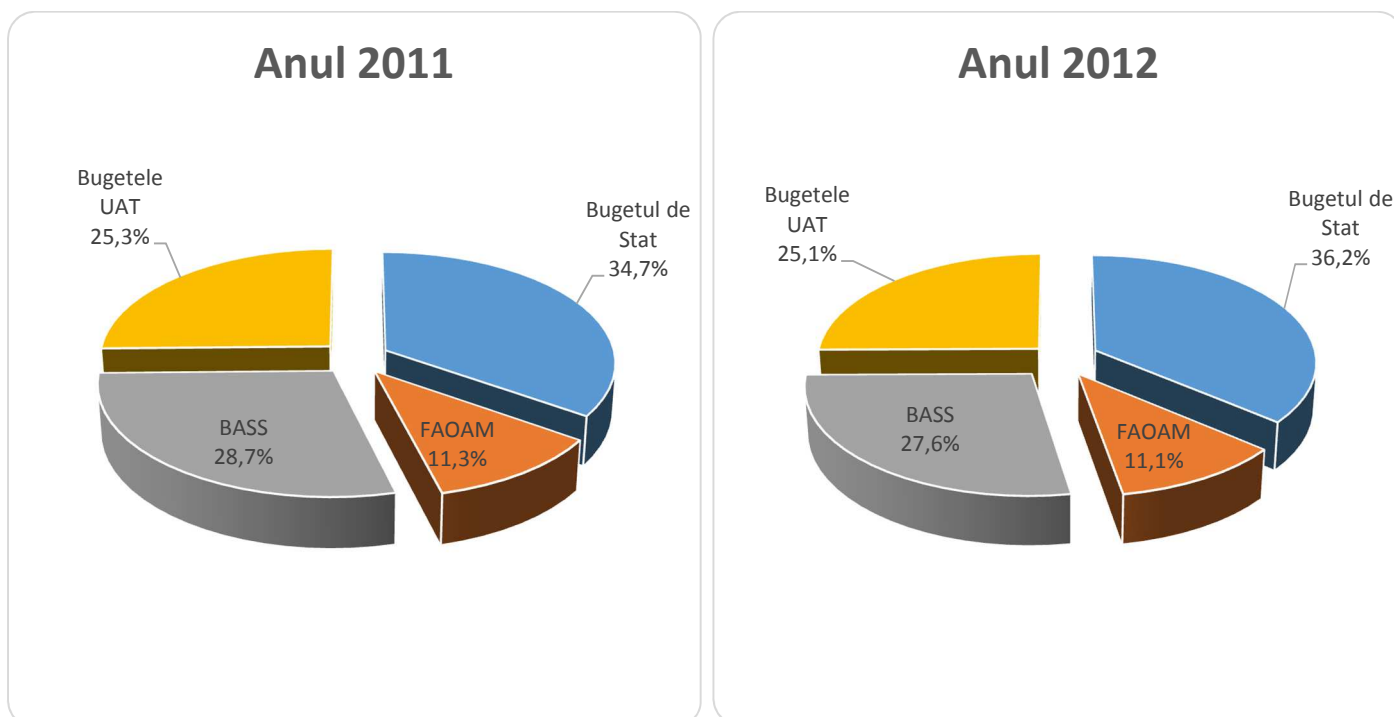
În valoare nominală cheltuielile bugetului public național în anul 2012 au depășit cu 3272,6 mil. lei sau cu 10,2 % nivelul anului 2011 și cu 6047,1 mil. lei sau cu 20,6 % – nivelul anului 2010. În raport cu PIB, cheltuielile publice au constituit 40,3 % și denotă o creștere de 1,3 puncte procentuale față de anul 2011 și o reducere de 0,5 puncte procentuale față de anul 2010.

Evoluția cheltuielilor bugetului public național în anii 2010-2012, se prezintă în diagrama următoare.

În aspectul structurii cheltuielilor bugetului public național, în anul 2012 comparativ cu anul 2011 se atestă o creștere cu 1,5 puncte procentuale a ponderii cheltuielilor bugetului de stat și o descreștere cu 1,1 puncte procentuale a ponderii cheltuielilor Bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS), ponderea cheltuielilor Bugetului unităților administrativ-teritoriale (BUAT) și Fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală (FAOAM) fiind practic la același nivel.

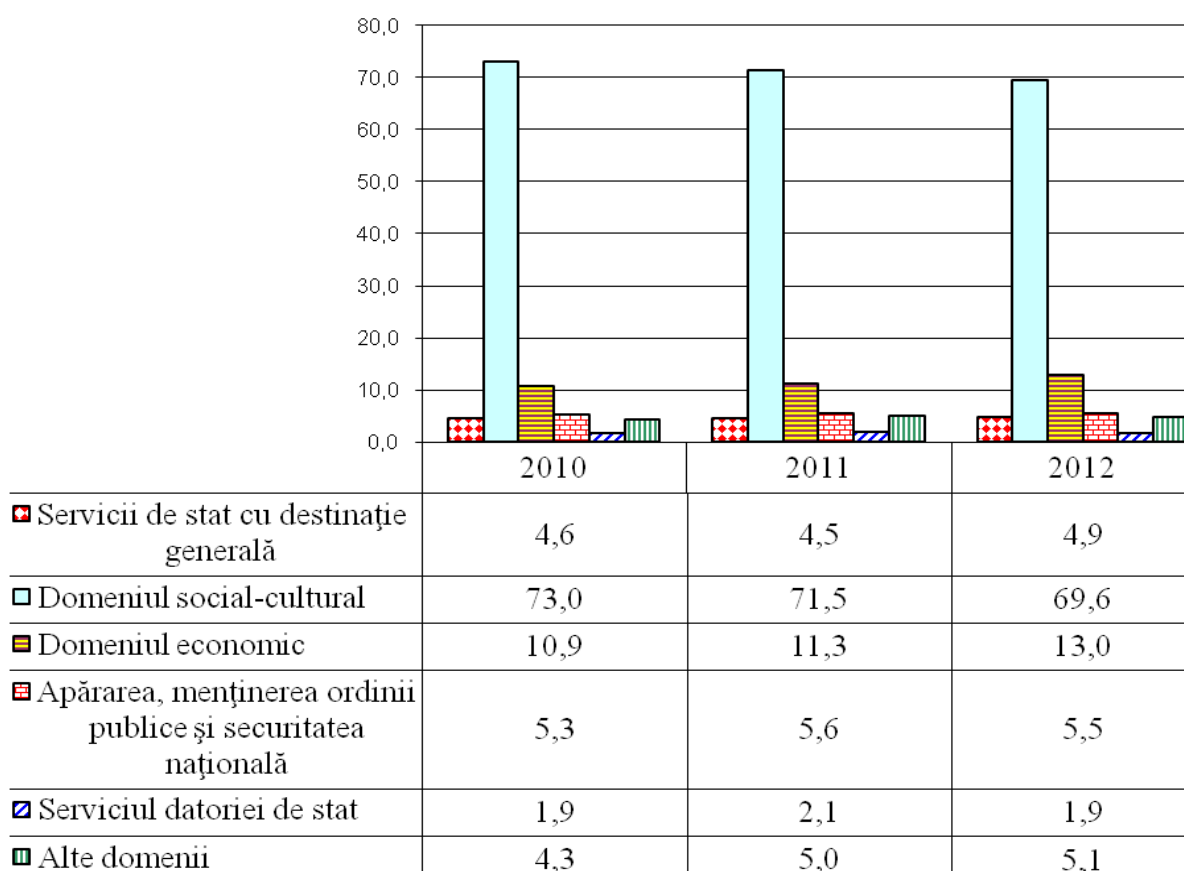
Structura cheltuielilor bugetului public național în anii 2011-2012 pe tipuri de bugete (ținând cont de transferurile între bugete) se prezintă în următoarele diagrame.

Ținând cont de structura sectorială a cheltuielilor, bugetul rămîne orientat social. Pentru blocul social de cheltuieli în anul 2012 s-au utilizat 69,6 % din cheltuielile publice, pentru cele de ordin economic – 13,0 %, pentru apărare, menținerea ordinii publice și securitatea națională – 5,5 %, pentru serviciile de stat cu destinație generală – 4,9 % și pentru serviciul datoriei de stat – 1,9 %.

Structura cheltuielilor bugetului public național în aspect funcțional, în anii 2010 – 2012 se prezintă în diagrama următoare.

Structura cheltuielilor bugetului public național pe principalele sectoare în anii 2010 – 2012 (ca %% în cheltuielile totale)

Datele privind executarea bugetului public național pe clasificarea funcțională se prezintă în Formularul nr. 1 la Raport.

În aspectul categoriilor economice, cheltuielile curente au constituit 84,7 % din suma totală a cheltuielilor publice, fiind realizate la nivel de 97,7 % față de prevederi, iar cele capitale - 15,7 % din suma totală a cheltuielilor publice, fiind realizate la nivel de 91,8 % față de prevederi.

Cheltuielile de personal stabilite inițial în sumă de 8745,0 mil. lei, au fost revizuite pe parcursul anului, în rezultatul amînării majorărilor salariale persoanelor care dețin funcții de demnitate publică, precum și modificării termenului de acordare funcționarilor publici a

sporului pentru performanță colectivă a subdiviziunii, fiind precizate pînă la 8640,0 mil. lei și executate în sumă de 8506,1 sau la nivel de 98,5 % din prevederi.

Evoluția cheltuielilor bugetului public național în anii 2010-2012, în aspect economic, se prezintă în tabelul următor.

	2010			2011			2012			2012/2011		
	mil. lei	%% în total	%% în PIB	mil. lei	%% în total	%% în PIB	mil. lei	%% în total	%% în PIB	(+;-)	%% în total	%% în PIB
Cheltuieli, total	29326,4	100,0	40,8	32100,9	100,0	39,0	35373,5	100,0	40,3	3272,6		1,3
Cheltuieli curente din care:	25957,1	88,5	36,1	27841,0	86,7	33,8	29959,4	84,7	34,1	2118,4	-2,0	0,3
Cheltuieli de personal	7316,5	24,9	10,2	7700,0	24,0	9,4	8506,1	24,0	9,7	806,1	0,1	0,3
Plata mărfurilor și serviciilor	6720,4	22,9	9,3	7266,3	22,6	8,8	7860,7	22,2	8,9	594,4	-0,4	0,1
<i>din FAOAM</i>	<i>3353,1</i>	<i>11,4</i>	<i>4,7</i>	<i>3579,8</i>	<i>11,2</i>	<i>4,3</i>	<i>3837,6</i>	<i>10,8</i>	<i>4,4</i>	<i>257,8</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,0</i>
Transferuri în scopuri de producție	1093,9	3,7	1,5	1056,9	3,3	1,3	1228,0	3,5	1,4	171,1	0,2	0,1
Transferuri către populație	9973,6	34,0	13,9	10855,5	33,8	13,2	11258,1	31,8	12,8	402,6	-2,0	-0,4
<i>din BASS</i>	<i>8588,4</i>	<i>29,3</i>	<i>11,9</i>	<i>9201,5</i>	<i>28,7</i>	<i>11,2</i>	<i>9740,1</i>	<i>27,5</i>	<i>11,1</i>	<i>538,6</i>	<i>-1,1</i>	<i>-0,1</i>
Alte cheltuieli	295,1	1,0	0,4	289,0	0,9	0,4	412,1	1,2	0,5	123,1	0,3	0,1
Dobânzi	557,6	1,9	0,8	673,3	2,1	0,8	694,4	2,0	0,8	21,1	-0,1	0,0
Cheltuieli capitale	3459,6	11,8	4,8	4321,5	13,5	5,2	5553,2	15,7	6,3	1231,7	2,2	1,1
Creditarea netă	-90,3	-0,3	-0,1	-61,6	-0,2	-0,1	-139,1	-0,4	-0,2	-77,5	-0,2	-0,1

Comparativ cu anul 2011, cheltuielile curente s-au majorat în sumă nominală cu 2118,4 mil. lei sau cu 7,6 % și ca pondere în PIB - cu 0,3 puncte procentuale, dar s-au micșorat ca pondere în cheltuielile totale cu 2,0 puncte procentuale. La rîndul său s-au majorat și cheltuielile capitale în valoare nominală cu 1231,7 mil. lei sau cu 28,5 %, ca pondere în suma totală - cu 2,2 puncte procentuale, și ca pondere în PIB - cu 1,1 puncte procentuale, asigurînd astfel tendința spre dezvoltare a cheltuielilor bugetului.

3. Rezultatele executării bugetului public național (deficit/excedent și sursele de finanțare)

Inițial, bugetul public național pentru anul 2012 a fost estimat cu un deficit în sumă de 1288,3 mil. lei sau la nivel de 1,4 % din PIB.

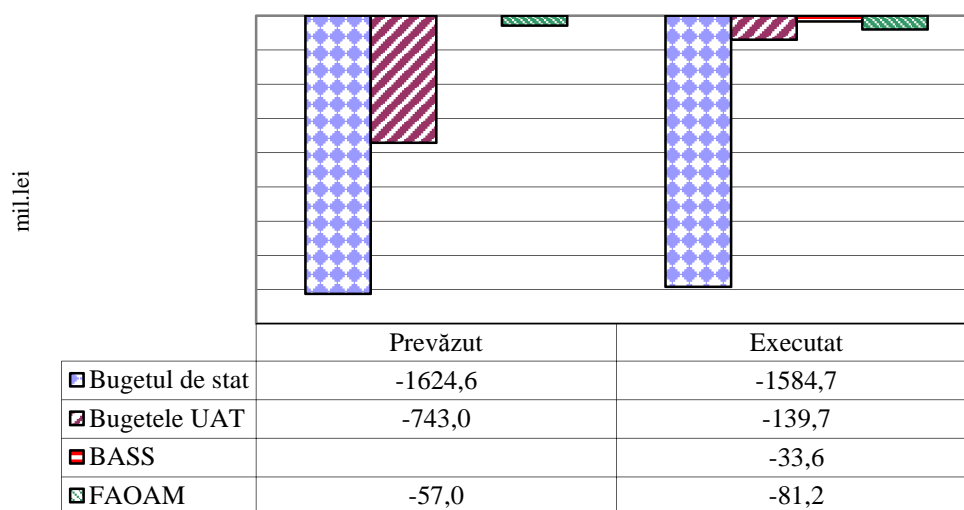
În condițiile revizuirii veniturilor și cheltuielilor pe parcursul anului 2012, deficitul bugetului public național pe anul 2012 estimat urma să constituie circa 2429,2 mil. lei, sau 2,7 % din PIB.

	<i>mil. lei</i>		
	Prognoza inițială	Prognoza precizată	Executat
PIB	93100,0	90100,0	87847,0
Venituri	34711,6	34200,0	33530,3
% în PIB	37,3	38,0	38,2
Cheltuieli	35999,9	36629,2	35373,5
% în PIB	38,7	40,7	40,3
Deficit (-)	-1288,3	-2429,2	-1843,2
% în PIB	1,4	2,7	2,1

Executarea bugetului public național s-a încheiat cu un deficit bugetar în sumă de 1843,2 mil. lei, față de prevederile anuale în sumă de 2429,2 mil. lei. Raportat la PIB estimat, deficitul menționat reprezintă 2,1 %, cu 0,3 puncte procentuale mai puțin decât în anul 2011.

Sursele de finanțare a deficitului bugetului public național s-au constituit din: venituri de la valorile mobiliare de stat emise pe piața primară în sumă de 560,1 mil. lei, răscumpărarea VMS – 93,1 mil. lei, împrumuturile debursate de către donatorii externi și interni – 2184,9 mil. lei, mijloacele din vânzarea și privatizarea patrimoniului public – 304,7 mil. lei. Totodată, în anul de raportare au fost onorate obligațiunile față de creditorii interni și externi în sumă de 837,6 mil. lei, acoperită rambursarea mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor – 1,3 mil. lei, venituri de la vânzarea valorilor mobiliare de stat convertite – 150,0.

Structura deficitului BPN în anul 2012

Bugetul de stat, cu modificările operate pe parcursul anului, a fost prevăzut cu un deficit în sumă de 1624,6 mil. lei. Conform rezultatelor executării bugetului de stat suma acestuia a constituit 1584,7 mil. lei. Deficitul a fost finanțat din sursele interne și externe ale bugetului de stat.

La bugetele unităților administrativ-teritoriale a fost prevăzut un deficit în sumă de 743,0 mil. lei, dar în rezultatul executării anuale s-a înregistrat un deficit în sumă de 139,7 mil. lei.

Bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2012 a fost încheiat cu un deficit în sumă de 33,6 mil. lei, în condițiile cind acest buget a fost aprobat fără deficit..

Executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală s-a încheiat cu un deficit în sumă de 81,2 mil. lei, față de cel prevăzut în sumă de 57,0 mil. lei.

La situația din 31 decembrie 2012, soldurile mijloacelor la conturile bugetelor de toate nivelurile s-au majorat față de situația din 31 decembrie 2011 cu 211,8 mil. lei și au însumat 3158,0 mil. lei, inclusiv pe bugete:

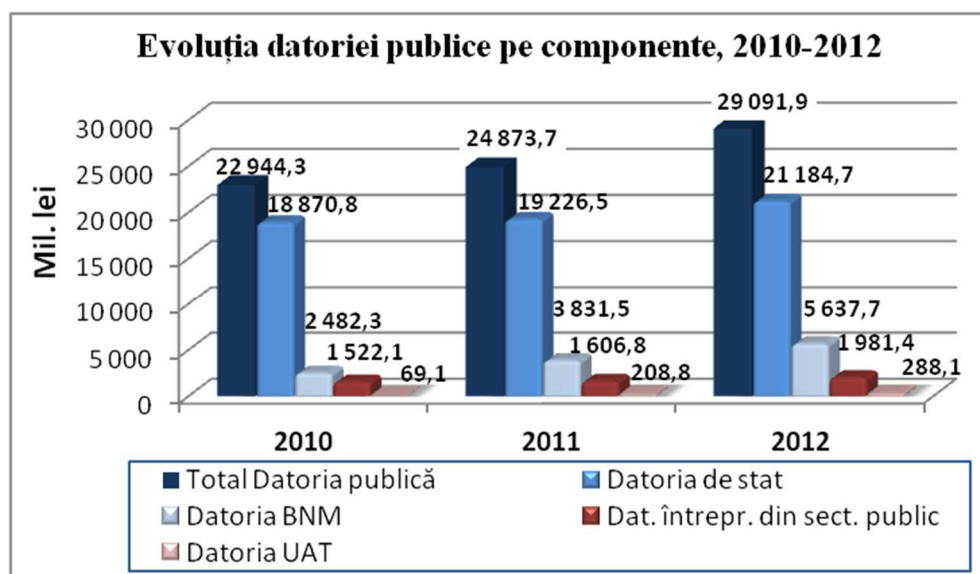
- bugetul de stat – 1905,7 mil. lei;
- bugetele unităților administrativ-teritoriale – 697,6 mil. lei;
- bugetul asigurărilor sociale de stat – 205,2 mil. lei;
- fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 349,5 mil. lei.

4. Datoria publică

La situația din 31 decembrie 2012, soldul datoriei publice s-a majorat, comparativ cu sfârșitul anului 2011, cu 4 218,2 mil. lei sau cu 17,0% și a constituit **29 091,9 mil. lei**, inclusiv:

- 1) Datoria de stat – 21 184,7 mil. lei;
- 2) Datoria BNM – 5 637,7 mil. lei;
- 3) Datoria întreprinderilor din sectorul public – 1 981,4 mil. lei;
- 4) Datoria UAT – 288,1 mil. lei.

Conform datelor operative privind PIB-ul pentru anul 2012, ponderea datoriei publice în PIB, la situația din 31 decembrie 2012, a constituit **33,1%**, înregistrând o majorare în raport cu perioada similară a anului precedent cu 2,9 puncte procentuale

Modificarea soldului datoriei publice către finele anului 2012 în comparație cu sfârșitul anului 2011 este condiționată de majorarea tuturor componentelor care formează datoria publică. Astfel, în cea mai mare măsură s-a majorat soldul datoriei de stat cu 1 958,2 mil. lei, după care urmează datoria BNM care s-a majorat cu 1 806,1 mil. lei, datoria întreprinderilor sectorului public - cu 374,5 mil. lei și într-o măsură mai mică, datoria UAT - cu 79,3 mil. lei.

În structura datoriei publice pe componente, partea majoră îi revine datoriei de stat - cu ponderea de 72,8%, urmată de datoria BNM – 19,4%, datoria întreprinderilor din sectorul public – 6,8% și datoria UAT – 1,0 %.

Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2011, se observă majorarea într-o măsură mai mare a ponderii datoriei BNM cu 4,0 puncte procentuale. De asemenea, s-a majorat nesemnificativ ponderea datoriei întreprinderilor din sectorul public cu 0,4 puncte procentuale și a datoriei UAT – cu 0,2 puncte procentuale. Drept rezultat, ponderea datoriei de stat s-a redus cu 4,5 puncte procentuale.

La situația din 31 decembrie 2012, datoria publică externă a constituit **21 262,5 mil. lei** (sau 73,1% din soldul datoriei publice), iar datoria publică internă a constituit **7 829,4 mil. lei** (26,9 %). Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2011, ponderea datoriei publice externe în datoria publică totală s-a majorat cu circa 1,4 puncte procentuale.

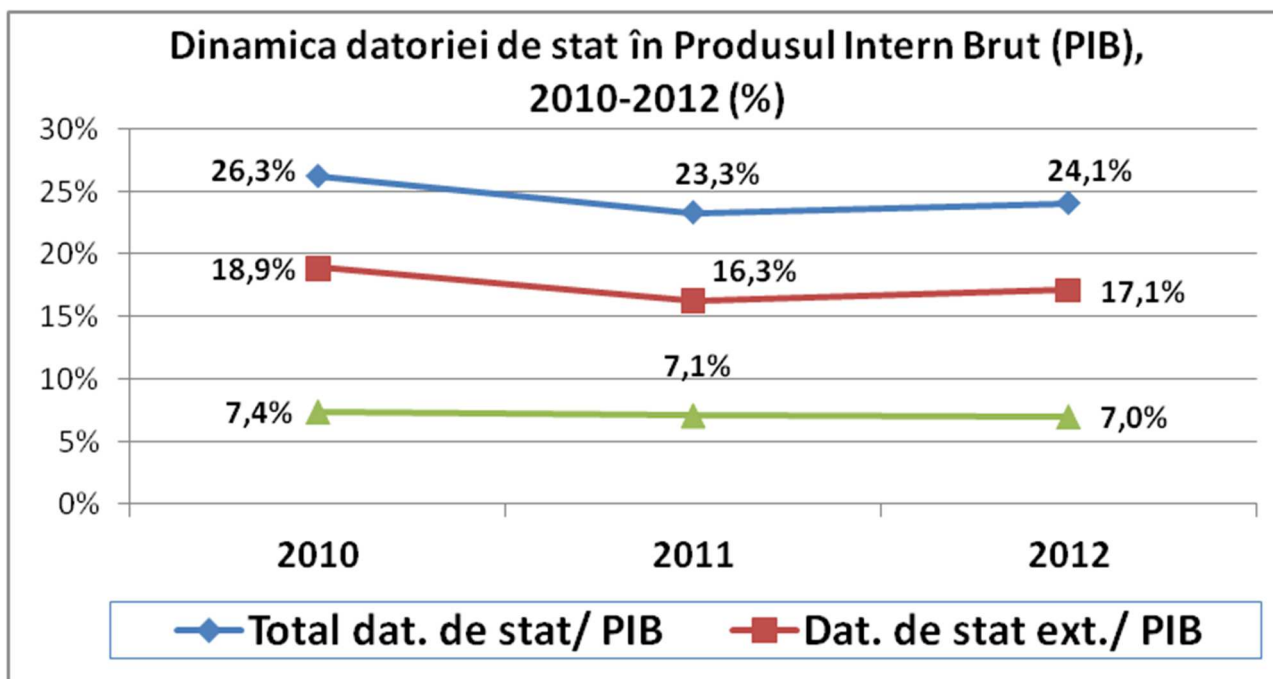
În ce privește, arieratele la împrumuturile sectorului public, acestea au înregistrat la 31 decembrie 2012, valoarea de **430,3 mil. lei**, fiind formate în totalitate din arieratele la împrumuturile interne ale întreprinderilor din sectorul public și ale UAT.

Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2011, valoarea arieratelor la împrumuturile interne s-a majorat cu 100,6 mil. lei, această majorare fiind condiționată, în special, de majorarea arieratelor la împrumuturile întreprinderilor din sectorul public.

Datoria de stat

La situația de la 31 decembrie 2012, soldul datoriei de stat a constituit **21 184,7 mil. lei**, majorându-se cu 1 958,2 mil. lei sau 10,2 % de la începutul anului, ca rezultat al sporirii datoriei de stat externe cu 1 641,2 mil. lei și respectiv a datoriei de stat interne cu 317,0 mil. lei.

Conform datelor operative privind PIB-ul pentru anul 2012, ponderea datoriei de stat în PIB, la situația din 31 decembrie 2012, a constituit **24,1%**, înregistrând o majorare în raport cu perioada similară a anului precedent cu 0,8 puncte procentuale.

Datoria de stat externă

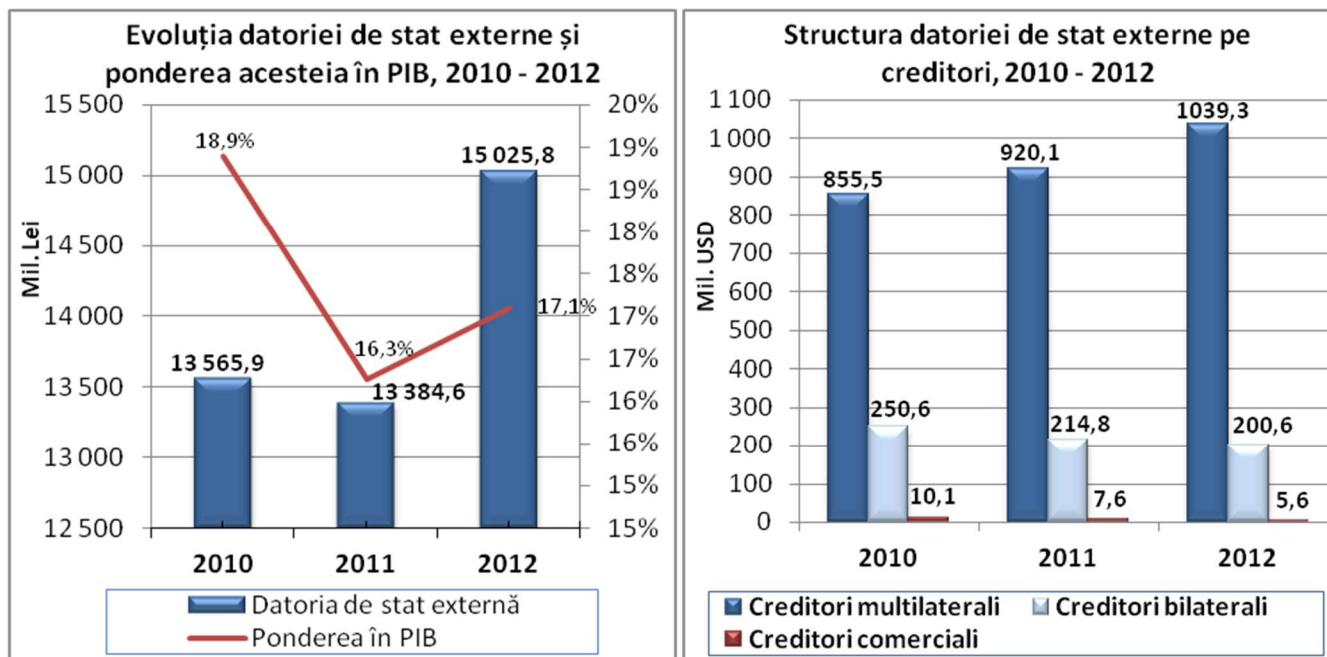
În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2012, a fost aprobat inițial plafonul datoriei de stat externe în sumă de **14 607,2 mil. lei (1 237,9 mil. dolari SUA)**. Ulterior, aceste sume au fost precizate și au constituit **15 384,4 mil. lei (1 245,7 mil. dolari SUA)**.

La situația din 31 decembrie 2012, soldul datoriei de stat externe a constituit **15 025,8 mil. lei (1 245,6 mil. dolari SUA)**, inclusiv 14 957,7 mil. lei (1 239,9 mil. dolari SUA) – datoria de stat externă directă și 68,1 mil. lei (5,6 mil. dolari SUA) – datoria de stat externă garantată asumată. De asemenea, structura datoriei de stat externe pe instrumente, la sfârșitul anului 2012 a fost compusă din împrumuturi în sumă de 12 836,9 mil. lei (1 064,1 mil. dolari SUA) și alocarea DST în sumă de 2 188,9 mil. lei (181,5 mil. dolari SUA).

Soldul datoriei de stat externe, exprimat în *lei moldovenești*, s-a majorat de la începutul anului 2012 cu 1 641,2 mil. lei, sau cu 12,3 %. Totodată, soldul datoriei de stat externe exprimat în *dolari SUA* s-a majorat cu 103,1 mil. dolari SUA, evoluție justificată atât de depășirea intrărilor de împrumuturi de stat externe în sumă de 144,6 mil. dolari SUA asupra achitărilor pe suma de bază a împrumuturilor de stat externe în sumă de 49,4 mil. dolari SUA, fiind înregistrată o finanțare externă netă în valoare de 95,2 mil. dolari SUA, cât și de fluctuația pozitivă a cursului dolarului SUA față de alte valute străine care a constituit 7,9 mil. dolari SUA.

Ca evoluție, se observă *tendința ascendentă* a datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali, în timp ce datoria față de creditorii bilaterali și comerciali a continuat să scadă.

Conform datelor operative privind PIB-ul pentru anul 2012, *ponderea datoriei de stat externe în PIB* la situația din 31 decembrie 2012 a constituit **17,1%**, înregistrând o majorare comparativ cu finele anului 2011 cu 0,8 puncte procentuale.

Datoria de stat internă

La situația din 31 decembrie 2012, *datoria de stat internă* a constituit **6 158,9 mil. lei**, dintre care:

- VMS emise pe piața primară - 3 816,1 mil. lei (62,0%);
- VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare - 279,4 mil. lei (4,5%);
- VMS convertite - 2 063,4 mil. lei (33,5%).

Comparativ cu situația din 1 ianuarie 2012, datoria de stat internă s-a majorat cu 317,0 mil. lei sau cu 5,4 %. Modificarea datoriei de stat interne s-a produs din contul majorării emisiunii VMS pe piața primară cu 560,1 mil. lei și răscumpărării VMS convertite în sumă de 150,0 mil. lei și VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare în sumă de 93,1 mil. lei.

Ca pondere în PIB, datoria de stat internă a înregistrat **7,0 %**, micșorându-se comparativ cu anul 2011 cu 0,1 puncte procentuale.

Valorile mobiliare de stat emise pe piață primară. Pe parcursul anului 2012, prin cele 64 licitații, Ministerul Finanțelor a oferit pe piața primară spre vânzare valori mobiliare de stat în sumă de 7 061,0 mil. lei. Cererea la VMS a constituit 12 625,2 mil. lei, fiind superioară ofertei cu 5 564,2 mil. lei sau de 1,8 ori.

Ca rezultat, au fost vândute VMS la prețul de cumpărare în sumă de 6 882,6 mil. lei, ceea ce este cu 731,4 mil. lei mai mult decât volumul VMS comercializat în anul 2011. Totodată, au fost răscumpărate VMS ajunse la scadență în perioada de referință în sumă de 6 322,5 mil. lei.

Pe piața primară în această perioadă s-au emis **5 tipuri de VMS**. Valorile mobiliare de stat cu scadența până la un an, au fost emise pe trei termene: bonuri de trezorerie cu scadența 91 zile, 182 și 364 zile.

În vederea realizării unor obiective ale *Managementului datoriei de stat pe termen mediu (2012-2014)*, și anume întreprinderea eforturilor întru sporirea maturității valorilor mobiliare de stat, în decursul anului 2012 a fost modificată structura emisiilor VMS pe piața primară. Astfel, a fost majorat volumul ofertei de bonuri de trezorerie cu scadența 182 și 364 zile, de la 57,0 mil. lei până la 60,0 mil. lei și de la 28,0 mil. lei până la 33,0 mil. lei respectiv.

Totodată, ținând cont de cererea sporită la bonurile de trezorerie cu scadența 364 zile, pe parcursul trimestrului IV al anului 2012 au fost vândute bonuri de trezorerie cu scadența 364 zile în volum de 42,9 mil. lei sau cu 30,0 % mai mult decât volumul oferit (33,0 mil. lei). Volumul ofertei de bonuri de trezorerie cu scadența 91 zile în această perioadă a fost micșorat, de la 45,0 mil. lei până la 43,0 mil. lei.

Ca rezultat al măsurilor întreprinse, s-a diminuat ponderea bonurilor de trezorerie cu scadența 91 zile în totalul VMS comercializate, de la 36,0% până la 32,6%, concomitent majorându-se ponderea bonurilor de trezorerie cu scadența 364 zile comparativ cu anul 2011 cu 4,0 puncte procentuale, care în anul 2012 a constituit 22,2 %.

În anul 2012 a continuat emisiunea valorilor mobiliare de stat cu termen mediu de circulație. Astfel, au fost comercializate *Obligațiuni de stat cu dobânda flotantă pe termen de 2 ani* în sumă totală de 87,3 mil. lei. Comparativ cu anul 2011, volumul comercializat al Obligațiunilor de stat s-a majorat de 2,2 ori în legătură cu creșterea cererii la acestea.

În conformitate cu Legea nr.119 din 24 mai 2012 pentru modificarea Legii bugetului de stat pe anul 2012 nr.282 din 27 decembrie 2011 a fost aprobată emisiunea valorilor mobiliare de stat prin subscriere în sumă de 200,0 mil. lei pentru finanțarea cheltuielilor legate de finalizarea reparației și înzestrarea cu utilaj și a clădirii Parlamentului.

În perioada lunilor iulie-octombrie 2012, Ministerul Finanțelor a oferit pe piață *Obligațiuni de stat prin subscriere cu scadența 3 ani*, iar din luna noiembrie 2012 și *Obligațiuni de stat prin subscriere cu scadența 2 ani*. Rată anuală a dobânzii aplicată pentru primul cupon la Obligațiunile de stat prin subscriere cu scadența 3 ani a constituit 7,0 %, iar pentru cele cu scadența 2 ani – 6,5 %. Cu toate că ratele dobânzii la aceste instrumente financiare erau mai atractive comparativ cu VMS emise pe piața primară prin licitații, volumul cererilor din partea băncilor comerciale la obligațiuni era foarte mic. Ca rezultat, au fost plasate OS prin subscriere cu scadența 2 ani și 3 ani în scopul nominalizat mai sus în sumă de 50,3 mil. lei.

În scopul menținerii unui nivel optim al ratelor dobânzii la VMS, Ministerul Finanțelor pe parcursul anului 2012 permanent a monitorizat situația pe piața primară a VMS și a plasat VMS doar la rate acceptabile ale dobânzii. În scopul neadmiterii creșterii majore a ratelor dobânzii la VMS, în lunile iunie și iulie ale anului 2012 au fost respinse unele cereri la valorile mobiliare de stat cu rate exagerate ale dobânzii.

Astfel, ratele medii ponderate ale dobânzii la VMS au avut o traiectorie descendentă pe parcursul anului 2012, iar pentru luna noiembrie 2012 a fost înregistrată cea mai mică rată a dobânzii – 4,98%, micșorându-se comparativ cu luna ianuarie 2012 cu 5,87 p.p sau de 2,2 ori.

De la începutul anului 2012, *rata medie a dobânzii nominală* la VMS a constituit **6,10 %**, ce este cu 5,33 puncte procentuale mai mică comparativ cu perioada analogică a anului 2011.

Băncile comerciale în anul 2012 continuă să rămână principalii cumpărători ai VMS, ponderea cărora în totalul VMS procurate a constituit circa 96,5%.

La situația din 31 decembrie 2012, *volumul VMS emise pe piața primară* aflate în circulație a constituit **3 816,1 mil. lei**, inclusiv prin licitații 3 695,8 mil. lei și prin subscriere 120,3 mil. lei.

În totalul VMS aflate în circulație, ponderea majoră o constituie bonurile de trezorerie cu scadența 364 zile (40,0%), urmată de bonurile de trezorerie cu scadența 182 zile (39,0%) și 91 zile (14,5%). Comparativ cu anul 2011, bonurile de trezorerie cu scadența 364 zile în circulație s-au majorat cu 5,6 puncte procentuale, iar bonurile de trezorerie cu scadența 182 zile și 91 zile s-au micșorat cu 2,8 p.p și 2,0 puncte procentuale respectiv.

Ca rezultat a modificării structurii emisiilor VMS pe piața primară în anul 2012, scadența medie ponderată anuală a VMS aflate în circulație la situația din 31 decembrie 2012 s-a majorat cu 18 zile față de situația de la începutul anului și a constituit 207 zile.

Întru dezvoltarea pieței VMS, în anul 2012 a fost elaborat *Ghidul investitorului în valori mobiliare de stat*, în care sînt descrise caracteristicile esențiale ale acestor instrumente financiare, avantajele investițiilor în VMS, metodele de adjudecare, etapele necesare de parcurs de către un investitor pentru a cumpăra VMS pe piața primară și cea secundară etc. Ghidul a fost publicat pe paginile web ale Ministerului Finanțelor și Băncii Naționale a Moldovei, precum și pe paginile web ale băncilor comerciale – dealeri primari.

În componența datoriei de stat interne, la începutul anului 2012 valorile mobiliare de stat convertite au constituit 2 213,4 mil. lei sau 37,9%.

În anul 2012, au fost reemise VMS convertite în sumă totală de 8 703,6 mil. lei și răscumpărate VMS convertite în sumă totală de 8 853,6 mil. lei. Astfel, în trimestrul IV al anului 2012 au fost răscumpărate definitiv VMS din portofoliul BNM în sumă de 150,0 mil. lei. În decursul anului, VMS convertite au fost reemise pe termen de 91 zile.

Rata medie ponderată a dobînzii pentru VMS convertite răscumpărate în anul 2012 a constituit 7,0%, care comparativ cu anul 2011 este mai mică cu 2,4 puncte procentuale.

La situația din 31 decembrie 2012, VMS convertite au constituit 2 063,4 mil. lei sau 33,5% din datoria de stat internă.

Valorile mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare. La situația din 31 decembrie 2011, volumul valorilor mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare aflate în circulație a constituit 372,56 mil. lei sau 6,4% din soldul datoriei de stat interne.

Pe parcursul anului 2012, în conformitate cu Acordul nr.7 privind emisiunea și răscumpărarea obligațiunilor de stat din 25 octombrie 2011 dintre Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor și „Banca de Economii” S.A., Ministerul Finanțelor a răscumpărat Obligațiuni de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare în sumă de 93,1 mil. lei. Concomitent, suma dobînzilor (cupoanelor) achitate pentru Obligațiunile de stat a constituit 33773,44 lei.

Astfel, la situația din 31 decembrie 2012 volumul valorilor mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare aflate în circulație a constituit 279,4 mil. lei.

Totodată, conform prevederilor Legii nr.190 din 30 septembrie 2011 privind unele măsuri suplimentare de asigurare a stabilității financiare, băncilor li se stabilește o taxă specială anuală pentru asigurarea stabilității financiare în mărime de 0,12% din suma totală a depozitelor personale înregistrate în bilanțurile băncilor în situația din 31 decembrie a fiecărui an. Taxa specială calculată pentru anul 2011 în sumă totală de 24,73 mil. lei a fost achitată de către băncile comerciale pînă la 31 ianuarie 2012.

Pe parcursul anului 2012, BC „Investprivatbank” în proces de lichidare a transferat la bugetul de stat din valorificarea activelor sale mijloace bănești în sumă de 34,0 mil. lei.

La situația din 31 decembrie 2012, datoria BC „Investprivatbank” în proces de lichidare față de Ministerul Finanțelor constituie 394,5 mil. lei.

Garanțiile de stat

Pe parcursul anului 2012 nu au fost emise garanții de stat în favoarea creditorilor externi și interni.

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2012, plafonul soldului garanțiilor de stat externe aprobat inițial a constituit **37,8 mil. lei (3,2 mil. dolari SUA)**, ulterior plafonul soldului garanțiilor de stat externe a fost precizat și a constituit **39,5 mil. lei (3,2 mil. dolari SUA)**.

La situația din 31 decembrie 2012, *soldul garanțiilor de stat* acordate agenților economici pentru împrumuturile externe, s-a micșorat în comparație cu începutul anului 2012 cu 17,6 mil. lei (1,6 mil. dolari SUA) și a constituit **38,4 mil. lei (3,2 mil. dolari SUA)**. Această diminuare fiind datorată efectuării plăților pe parcursul anului în favoarea creditorului extern BERD pentru împrumutul extern acordat sub garanție de stat S.A. „Apă - Canal Chișinău”. Astfel, limita soldului garanțiilor de stat externe a fost respectată conform plafonului stabilit de Legea Bugetului de Stat pe anul 2012.

Deservirea datoriei de stat

Deservirea datoriei de stat externe. În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2012, pentru deservirea datoriei de stat externe pe parcursul anului 2012, inițial au fost prevăzute mijloace în sumă de **707,9 mil. lei (60,2 mil. dolari SUA)**, inclusiv:

- pentru plata dobânzii – suma de **175,4 mil. lei (14,9 mil. dolari SUA)**;
- pentru rambursarea principalului – suma de **532,5 mil. lei (45,3 mil. dolari SUA)**.

În urma rectificării Legii bugetului de stat, suma pentru deservirea datoriei de stat externe a fost precizată și a constituit **783,2 mil. lei (66,0 mil. dolari SUA)**, inclusiv:

- pentru plata dobânzii – suma de **183,8 mil. lei (15,5 mil. dolari SUA)**;
- pentru rambursarea principalului – suma de **599,4 mil. lei (50,5 mil. dolari SUA)**.

De facto, pe parcursul anului 2012, pentru deservirea datoriei de stat externe au fost utilizate mijloace în sumă de **775,9 mil. lei (63,9 mil. dolari SUA)**, reprezentând o executare de 99,1% din suma anuală precizată, inclusiv:

- pentru plata dobânzii – suma de **176,6 mil. lei (14,5 mil. dolari SUA)**, ceea ce constituie 96,1 % din suma precizată pe an, neexecutarea integrală fiind datorată fluctuațiilor cursului valutar;
- pentru rambursarea principalului – suma de **599,3 mil. lei (49,4 mil. dolari SUA)**, ceea ce constituie 99,9% din suma precizată pe an.

În anul 2012, cea mai mare pondere în totalul deservirii datoriei de stat externe o reprezintă deservirea pentru împrumuturile externe în favoarea **creditorilor multilaterali – 49,6%**, urmată de deservirea datoriei de stat externe în favoarea **creditorilor bilaterali - 45,5%** și deservirea pentru împrumuturile externe în favoarea **creditorilor comerciali – 4,9%**. De menționat este că cele mai mari plăți în scopul deservirii datoriei de stat externe, au fost efectuate în anul 2012, în favoarea BIRD cu o pondere de 31,6% (20,2 mil. dolari SUA), urmată de deservirea datoriei de stat externe în favoarea Guvernului Rusiei cu o pondere de 23,9% (15,3 mil. dolari SUA), și AID cu o pondere de 12,4% (7,9 mil. dolari SUA).

Deservirea datoriei de stat interne. În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2012, pentru deservirea datoriei de stat interne pe parcursul anului 2012, inițial au fost prevăzute mijloace în sumă de 849,6 mil. lei, inclusiv:

- pentru serviciul datoriei de stat interne – suma de 606,5 mil. lei;
- pentru răscumpărarea sumei principale – suma de 243,1 mil. lei.

În urma rectificării Legii bugetului de stat, suma pentru deservirea datoriei de stat interne a fost precizată și a constituit 759,6 mil. lei, inclusiv:

- pentru serviciul datoriei de stat interne – suma de 516,5 mil. lei;
- pentru răscumpărarea sumei principale – suma de 243,1 mil. lei.

Pentru deservirea datoriei de stat interne, de facto, în anul 2012 au fost utilizate mijloace bănești în sumă de 732,9 mil. lei, reprezentând o executare de 96,5% din suma anuală precizată, inclusiv:

- 489,8 mil. lei pentru serviciul datoriei de stat interne.
- 243,1 mil. lei pentru răscumpărarea sumei principale;

Din suma totală pentru serviciul datoriei de stat interne au fost utilizate:

- 334,8 mil. lei pentru plata dobânzii și cupoanelor la VMS emise pe piața primară (68,4%);
- 155,0 mil. lei pentru plata dobânzii la VMS convertite (31,6%);
- 0,03 mil. lei pentru plata cupoanelor la VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare.

Comparativ cu anul 2011, cheltuielile pentru serviciul datoriei de stat interne sunt mai mari cu 11,3 mil. lei sau cu 2,4 % în legătură cu deservirea costisitoare a VMS emise anterior.

5. Datorii interne ale bugetului public național (debitoare/creditoare)

Datoriile debitoare interne

La situația din 31 decembrie 2012 la bugetul public național s-au înregistrat datorii debitoare în sumă totală de 625,6 mil. lei, inclusiv: pe bugetul de stat – 575,5 mil. lei, bugetele unităților administrativ-teritoriale – 46,7 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – 2,2 mil. lei, fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 1,2 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2011, datoriile s-au majorat cu 225,7 mil. lei, inclusiv: pe bugetul de stat – cu 222,8 mil. lei, bugetele unităților administrativ-teritoriale – cu 5,1 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – cu 2,0 mil. lei, însă s-au micșorat pe fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – cu 4,2 mil. lei.

Datoriile creditoare interne

La situația din 31 decembrie 2012 la bugetul public național s-au înregistrat datorii creditoare în sumă totală de 1075,9 mil. lei, inclusiv: pe bugetul de stat – 448,5 mil. lei, bugetele unităților administrativ-teritoriale – 554,5 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – 72,5 mil. lei, fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 0,4 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2011, datoriile s-au micșorat cu 65,9 mil. lei, inclusiv: pe bugetele unităților administrativ-teritoriale – cu 122,5 mil. lei, însă s-au majorat pe bugetul de stat – cu 42,9 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – cu 13,3 mil. lei și pe fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 0,4 mil. lei.

IV. Executarea bugetului de stat

A. Veniturile bugetului de stat

Pentru anul 2012, bugetul de stat (toate componentele) la partea de venituri a fost aprobat inițial în sumă de 21367,3 mil. lei.

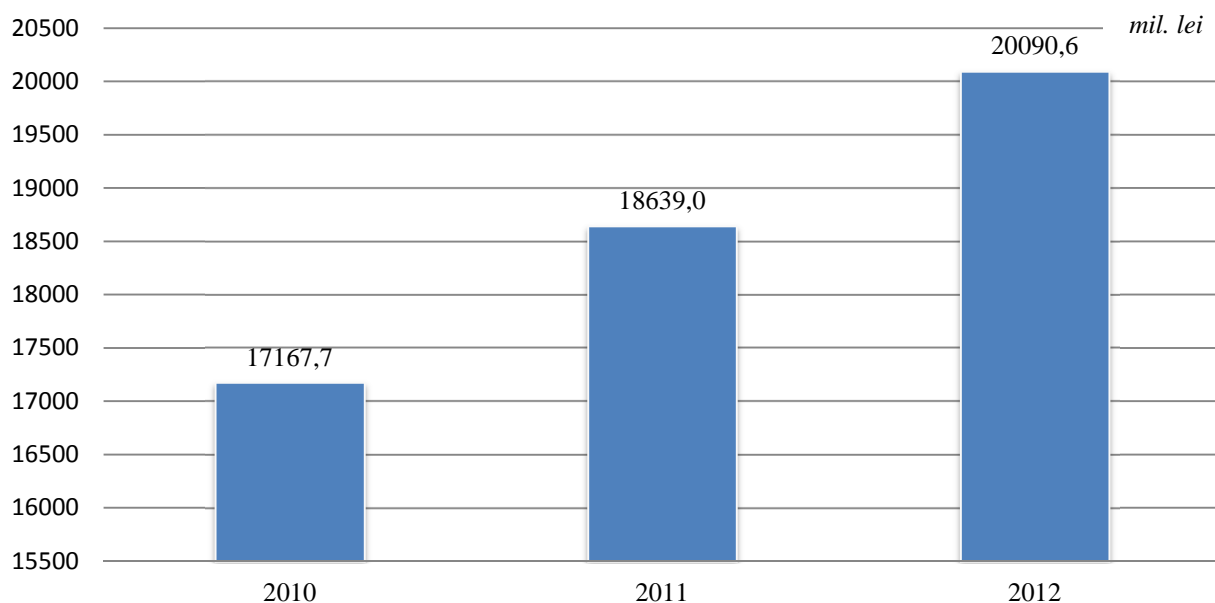
Tendențele recente de dezvoltare a economiei naționale, au condus la revizuirea veniturilor bugetului de stat. Conform modificărilor operate, veniturile bugetului de stat au fost precizate în sumă de 20783,5 mil. lei, cu 583,8 mil. lei (2,7%) mai puțin decât nivelul aprobat inițial. Astfel, au fost micșorate veniturile componente de bază cu 290,2 mil. lei (1,6%), proiectelor finanțate din surse externe - cu 384,7 mil. lei (27,8%) iar veniturile componentelor mijloacelor speciale și fondurilor speciale au fost majorate cu 52,7 mil. lei (4,5%) și, respectiv, 44,4 mil. lei (14,4%).

În realitate, încasările la bugetul de stat la venituri (toate componentele) au fost realizate în sumă de 20090,6 mil. lei, cu 3,3% sau cu 692,9 mil. lei mai puțin decât prevederile anuale precizate. Totodată, în comparație cu anul 2011, au fost încasate venituri cu 1451,6 mil. lei sau cu 7,8% mai mult.

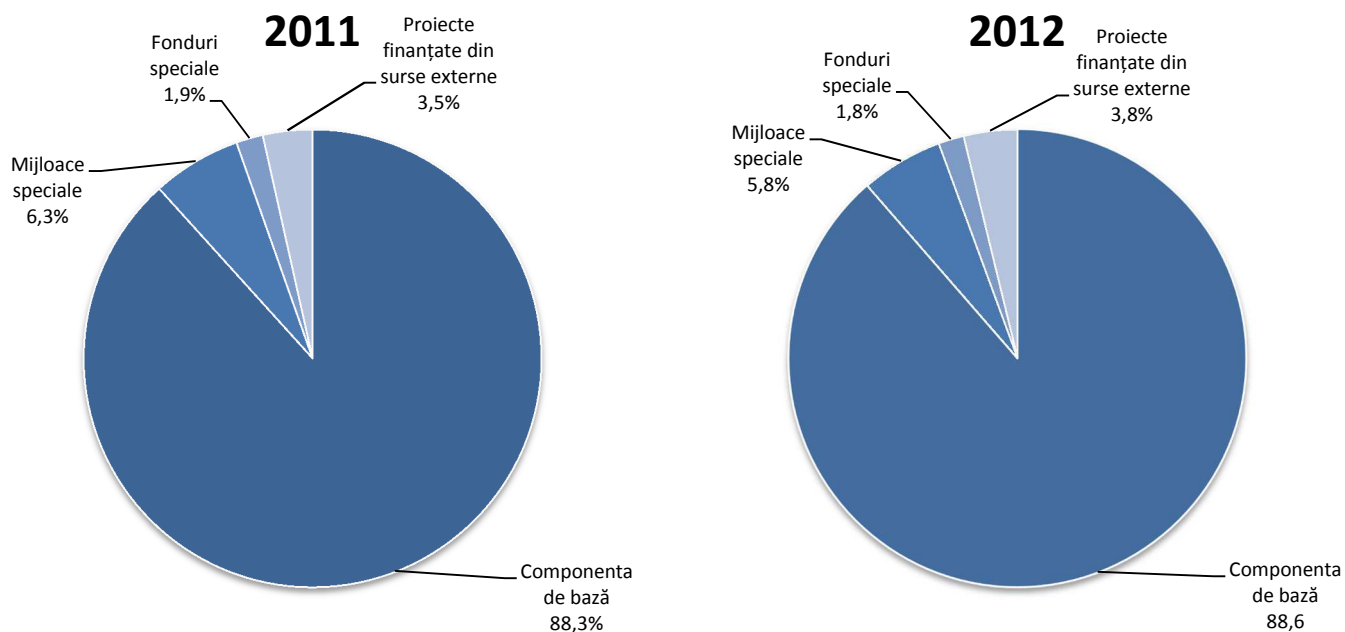
Ponderea veniturilor bugetului de stat (toate componentele) în bugetul public național a constituit 59,9%, și ca pondere la PIB – 22,9%. Față de anul 2011, ponderea veniturilor bugetului de stat în bugetul public național s-a diminuat cu 1,9%, iar ponderea la PIB s-a majorat cu 0,2%.

În suma totală a veniturilor bugetului de stat, încasările de la veniturile fiscale au constituit 16178,2 mil. lei sau 80,5%, veniturile nefiscale – 858,1 mil. lei sau 4,3%, granturile – 1558,1 mil. lei sau 7,8%, veniturile din mijloacele speciale ale instituțiilor publice – 1094,1 mil. lei sau 5,4%, veniturile fondurilor speciale – 358,0 mil. lei sau 1,8%, transferuri de la bugetele unităților administrativ-teritoriale: la componenta fonduri speciale - 0,4 mil. lei, la componenta mijloace speciale – 0,5 mil. lei, la proiectele finanțate din surse externe – 30,3 mil. lei sau 0,1%, transferuri de la FAOAM la mijloacele speciale – 12,9 mil. lei sau 0,1%.

Dinamica încasărilor veniturilor bugetului de stat pe toate componentele pe anii 2010-2012 se prezintă în următoarea diagramă.

Structura veniturilor încasate la bugetul de stat în anii 2011-2012 sub aspectul componentelor se prezintă în următoarele diagrame.

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2012, *veniturile bugetului de stat a componentei de bază* inițial au fost aprobate în sumă de 18497,6 mil. lei.

Procesele înregistrate în economia țării, precum și temperarea creșterii economice și condițiile meteorologice nefavorabile pe parcursul anului 2012 au influențat performanțele economice ale republicii, avînd impact asupra componentei de bază a bugetului de stat. Reieșind din aceasta prin Legea nr.177 din 11 iulie 2012 și Legea nr.273 din 30 noiembrie 2012 au fost introduse modificări la indicatorii bugetului de stat aprobați inițial.

Conform estimărilor, încasarea veniturilor la bugetul de stat, în primul rînd la taxa pe valoarea adăugată și accize, precum și revizuirea acordurilor debursării granturilor pentru suport bugetar, a creat unele discrepanțe între veniturile aprobate inițial și cele estimate pînă la finele.

Această discrepanță de la încasarea veniturilor a fost acoperită prin operarea unor modificări la legislația fiscală în vederea fortificării colectării veniturilor, și să asigure compensarea veniturilor în sumă de circa 465,0 mil. lei.

Măsuri la compensatorii la venituri prevedeau:

- introducerea modificării în Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător prin modificarea cuantumului taxei pentru licența în domeniul jocuri de noroc cu 60 % și alte tipuri de licențe cu 30 % (aceste măsuri urmau să majoreze veniturile cu circa 40 mil. lei);
- eliberarea a două noi licențe în domeniul telecomunicațiilor ce țin de accesul în bandă largă (4G). Aceasta urma să aducă la buget circa 300 mil. lei;
- în scopul prevenirii cazurilor de evaziuni fiscale de la achitarea accizelor la autoturisme, care au fost introduse în țară pînă la 1 iulie 2012 (ca măsură amnistierea temporară) și care au termen de exploatare mai mult de 7 ani, a fost propus de introdus cotele accizului proporțional vechimii mașinii. Aceasta permitea colectarea suplimentară a accizelor în sumă de 125,0 mil. lei.

Principalele diminuări au fost operate la următoarele tipuri de venituri.

mil. lei

taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii	58,2 mil. lei
taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate	391,8 mil. lei
accizele la băuturile alcoolice tari, la vinurile din struguri, la bere și la alte mărfuri	95,7 mil. lei
restituirea accizelor (majorarea cererii de restituiri, în special la produsele petroliere și produsele alcoolice tari și vinuri)	47,5 mil. lei
taxa de stat (modificări introduse în legislație la finele anului 2011 și reducerea costurilor)	29,7 mil. lei
plata la fondul de risc (diminuarea sumei plăților a fost cauzată de luarea deciziilor de către Consiliul Directoratului Liniei de Credit de a diminua ratele de recreditare pentru beneficiari)	6,0 mil. lei
granturi (din contul fluctuației cursului de schimb și revizuirii implementării acordurilor încheiate)	214,1 mil. lei
alte încasări (dinamica încasărilor în buget)	2,0 mil. lei
Total diminuări	845,0 mil. lei

Totodată, pe unele tipuri de venituri au fost estimate majorări, principalele fiind la:

mil. lei

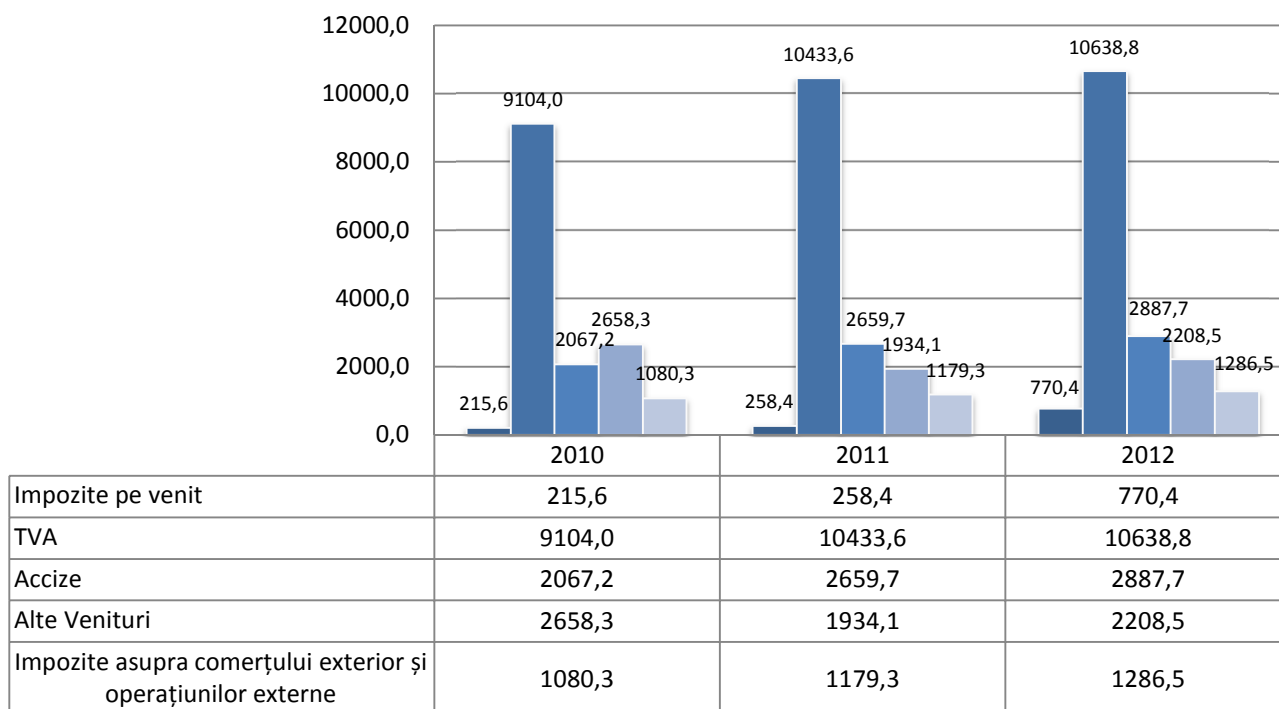
accize la autoturisme (introducerea cotei accizului la autoturisme cu termen de exploatare mai mare de 7 ani)	125,0
taxa de licență pentru anumite genuri de activitate (majorarea cuantumului taxei de licență și emiterea a 2 licențe cu bandă largă (4G))	340,0
taxa vamală	17,2
încasarea soldului profitului net al BNM (ca rezultat a activității în anul 2011)	35,4
amenzile și sancțiunile administrative (dinamica încasării)	4,8
venituri de la valorificarea activelor BC "Investprivatbank" SA în proces de lichidare	23,0
alte încasări (taxa de stat pentru acte notariale îndeplinite de notari, mijloacele încasate în legătura excluderii terenurilor din circuitul agricol, încasării de la investitori pentru elaborarea documentelor normative în construcție, dobânzi)	9,4
Total majorări	554,8

Conform modificărilor operate, veniturile componente de bază au fost precizate în sumă de 18207,4 mil. lei și s-au redus cu 290,2 mil. lei.

Conform rezultatelor, în anul 2012, încasările veniturilor la componenta de bază a bugetului de stat au constituit 17791,9 mil. lei, cu 415,5 mil. lei sau cu 2,3 % mai puțin decât volumul precizat Totodată, acestea au crescut față de anul 2011 cu 1326,8mil. lei sau cu 8,1 %.

Structura încasărilor veniturilor bugetului de stat pe componenta de bază pe anii 2000-2012, se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei

Pe parcursul anului, acumulările veniturilor la componenta de bază a bugetului de stat au înregistrat un caracter variabil. În semestrul I au fost încasate 7963,9 mil. lei (prognoza fiind 8175,2 mil. lei) sau 44,8 % din suma totală a veniturilor și în semestrul II – 9828,0 mil. lei (prognoza 10032,2 mil. lei) sau 55,2 %. Încasările medii zilnice au constituit 69,8 mil. lei, comparativ cu 64,3 mil. lei – în anul 2011.

Veniturile fiscale s-au încasat în sumă de 16178,2 mil. lei, ce constituie circa 90,9 % din încasările totale sau la nivel de 97,6 % din prevederile anuale.

Din veniturile fiscale acumulate, le revin:

- impozitelor pe venit 4,8 % sau 770,4 mil. lei;
- încasărilor TVA – 65,8 % sau 10638,8 mil. lei;
- accizelor – 17,8 % ori 2887,7 mil. lei;
- impozitelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe – 7,9 % sau 1286,5 mil. lei;
- alte taxe și plăți – 5,7 % sau 594,8 mil. lei.

În anul de gestiune, **impozitele indirecte** au deținut în volumul veniturilor componentei de bază a bugetului de stat 83,2 % și au însumat 14813,0 mil. lei, (în anul 2011 – 14272,6 mil. lei). Ponderea majoră în structura impozitelor indirecte – 71,8 % revine TVA, care constituie 10638,8 mil. lei, dintre care:

- TVA la mărfurile și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – 3472,6 mil. lei,
- TVA la mărfurile importate – 8911,2 mil. lei,
- restituirea TVA la mărfurile și serviciile exportate și livrate cu cote reduse – 1745,0 mil. lei.

Accizele au fost încasate în sumă de 2887,7 mil. lei sau 19,5 % din suma impozitelor indirecte. Pe grupe acestea sînt:

- accizele la producția vinicolă și băuturile spirtoase – 161,3 mil. lei,
- accizele la bere – 243,1 mil. lei, accizele la produsele din tutun – 880,7 mil. lei,
- accizele la produsele petroliere – 951,3 mil. lei,
- accizele la autoturisme – 573,5 mil. lei, accize la alte mărfuri – 22,3 mil. lei,
- accize la gazele lichefiate – 125,5 mil. lei,
- accizele la bijuterii – 10,0 mil. lei, restituirea accizelor s-a cifrat – 80,0 mil. lei.

Impozitele asupra comerțului exterior și a operațiunilor externe în anul 2012 au fost încasate în sumă de 1286,5 mil. lei sau 8,7 % din totalul impozitelor indirecte, dintre care taxele vamale – 938,1 mil. lei, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale – 309,5 mil. lei, taxele consulare – 38,9 mil. lei.

Alte taxe și plăți din venituri fiscale au fost încasate în sumă de 594,8 mil. lei, dintre care taxele la fondul rutier – 158,1 mil. lei, taxa de licență pentru anumite genuri de activitate – 431,3 mil. lei, alte încasări – 5,4 mil. lei.

Încasările veniturilor nefiscale au constituit 853,6 mil. lei sau 4,8% din totalul acumulărilor la bugetul de stat, cu 1,3 % mai puțin față de prevederile anuale . În suma totală a încasărilor nefiscale, alte venituri din activitate de întreprinzător și din proprietate au constituit 406,3 mil. lei sau cu 0,8 % mai puțin, decît prevederile anuale, taxele și plățile administrative – 295,4 mil. lei cu 7,2 % mai puțin față de prevederile anuale, amenzile și sancțiunile administrative – 151,9 mil. lei cu 11,0 % mai mult decît sumele prognozate.

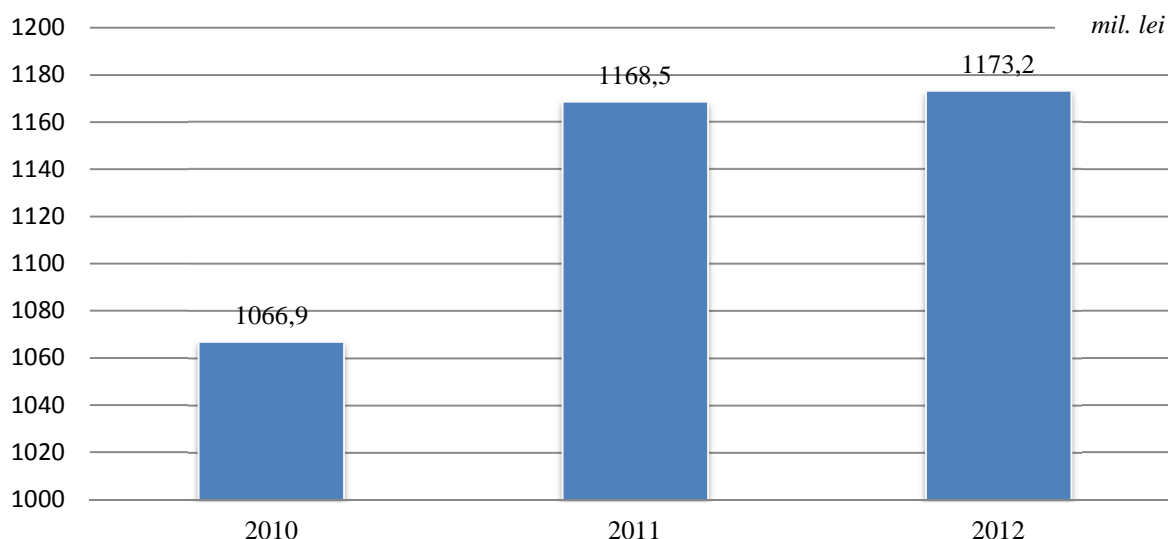
Granturile externe pentru susținerea bugetului au fost debursate în sumă de 760,1 mil. lei sau cu 6,9 mil. lei mai puțin față de prevederile anuale precizate (767,1 mil. lei).

Restanțele agenților economici față de bugetul de stat la impozite și taxe la situația din 31 decembrie 2012 a constituit 602,6 mil. lei, dintre care TVA – 524,9 mil. lei, accize – 13,8 mil. lei, impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător – 20,1 mil. lei, taxa vamală – 24,9 mil. lei, alte impozite și plăți – 18,9 mil. lei. Comparativ cu anul 2011, datoria agenților economici față de bugetul de stat la impozite și taxe s-a majorat cu 192,3 mil. lei. Din suma totală a datoriilor agenților economici față de bugetul de stat, impozitele și taxele administrate de către Serviciul Fiscal de Stat au constituit – 440,3 mil. lei, iar a Serviciului Vamal - 162,3 mil. lei.

Analiza factorilor, ce au determinat nivelul încasării pe tipuri de venituri este reflectată în *capitolul „Veniturile bugetului public național”*.

În structura bugetului de stat, *componenta mijloace speciale* ale instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat, partea de venituri, a fost aprobată inițial în Legea bugetului de stat pe anul 2012, în sumă de 1179,7 mil. lei. În rezultatul modificărilor operate pe parcursul anului în Legea bugetului de stat pe anul 2012 și de executorii de buget în planurile de finanțare efectuate, volumul precizat al mijloacelor menționate a însumat la venituri – 1232,4 mil. lei. Pe parcursul anului, instituțiile publice finanțate de la bugetul de stat au acumulat venituri din mijloacele speciale în sumă de 1173,2 mil. lei sau la nivel de 95,2 % din prevederile anuale precizate. Comparativ cu anul 2011 încasările date s-au majorat cu 4,7 mil. lei sau cu 0,4 %.

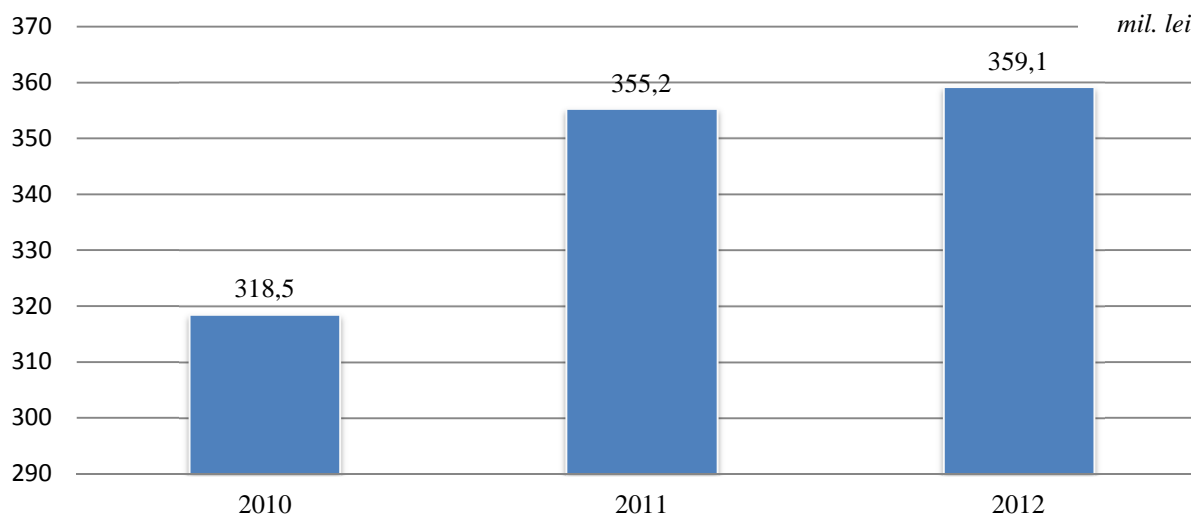
Dinamica încasărilor mijloacelor speciale pe anii 2010-2012 se prezintă în următoarea diagramă.

Din suma totală a mijloacelor speciale realizate în anul 2012, circa 79,0 % (926,9 mil. lei) reprezintă venituri de la acordarea serviciilor cu plată. De la darea în chirie/arendă a bunurilor în proprietate publică de stat s-au acumulat 127,4 mil. lei sau 10,9 % din suma totală a mijloacelor speciale. Granturile, sponsorizările și donațiile instituțiilor au constituit în total 79,2 mil. lei sau 6,7 %. Mijloacele instituțiilor medicale finanțate de la bugetul de stat, provenite din prestarea serviciilor în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală, s-au acumulat în sumă totală de 13,1 mil. lei sau 1,1 % și alte mijloace speciale – 26,6 mil. lei sau 2,2 %, din suma totală a mijloacelor speciale.

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2012, la *componenta fonduri speciale* pentru implementarea unor programe au fost aprobate 4 fonduri speciale, cu un volum de venituri în sumă totală de 308,9 mil. lei, dinre care transferuri în sumă de 1,8 mil. lei. Planul precizat, în rezultatul modificărilor introduse pe parcursul anului, a constituit 353,3 mil. lei, dintre care 1,7 mil. lei – transferuri de la componenta de bază a bugetului de stat și de la bugetele unităților administrativ-teritoriale. Veniturile celor 4 fonduri speciale au fost realizate în sumă totală de 359,1 mil. lei, inclusiv veniturile proprii ale fondurilor în sumă de 358,0 mil. lei și transferuri în sumă de 1,1 mil. lei.

Dinamica încasărilor veniturilor în fondurile speciale pe anii 2010-2012 se prezintă în următoarea diagramă.

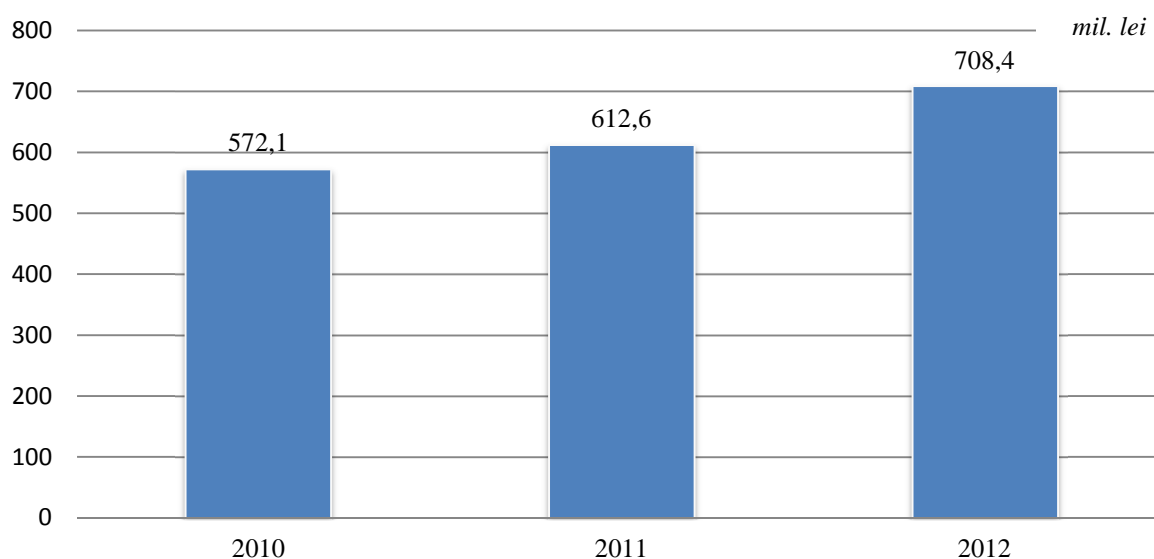

Ponderea majoră în veniturile proprii a fondurilor speciale revine taxelor și defalcărilor în fondurile ecologice – 67,7 % (243,3 mil. lei) și fondul republican pentru susținerea populației – 27,3 % (98,1 mil. lei). Comparativ cu suma precizată, veniturile totale a fondurilor (fără transferuri) au fost mai mari cu 6,4 mil. lei sau 1,8 %. Față de anul 2011, încasările veniturilor proprii ale fondurilor au fost în creștere cu 3,9 mil. lei.

Pentru *componenta proiecte finanțate din surse externe*, susținute de Banca Mondială, Guvernul SUA, Comisia Europeană și alți donatori, în bugetul de stat pe anul 2012, inițial, au fost prevăzute granturi în sumă de 1381,2 mil. lei (echivalent 117,4 mil. dolari SUA). Pe parcursul anului 2012, suma veniturilor pe proiectele finanțate din surse externe a fost precizată cu suma de 421,1 mil. lei din contul fluctuației cursului de schimb al monedei naționale, a executării lucrărilor și efectuarea achizițiilor, a intrării în vigoare a acordurilor noi pe unele proiecte. În afară de aceasta, la acest component au fost preconizate alte venituri în sumă de 1,2 mil. lei, granturi interne – 23,8 mil. lei și transferuri de la alte componente ale bugetului de stat și bugetele UAT pentru implementarea unor proiecte – 36,3 mil. lei. În total, prevederile anuale au constituit 997,6 mil. lei. Ținând cont de mersul realizării lucrărilor în proiectele respective și intrări în vigoare a acordurilor noi, pe parcursul anului au fost debursate din partea donatorilor externi granturi în sumă de 708,4 mil. lei, granturi interne în sumă de 23,8 mil. lei, transferuri de la alte componente ale bugetului de stat și bugetele UAT – 36,3 mil. lei, alte încasări au constituit – 4,5 mil. lei.

Total, încasările au constituit 773,0 mil. lei sau cu 224,6 mil. lei mai puțin decât suma precizată pe an, nivelul îndeplinirii sarcinii stabilite constituind 77,5 %.

Dinamica debursărilor de granturi externe pentru proiecte finanțate din surse externe pe anii 2010-2012 se prezintă în următoarea diagramă.

B. Cheltuielile bugetului de stat

Bugetul de stat în anul 2012 la partea de cheltuieli pe toate componentele a fost aprobat inițial în sumă de 22164,3 mil. lei, care pe parcursul anului a fost majorată cu 243,9 mil. lei (ținând cont de transferurile între componente), dintre care cheltuielile mijloacelor speciale – cu 77,8 mil. lei, cheltuielile fondurilor speciale – cu 41,4 mil. lei și cheltuielile proiectelor finanțate din surse externe – cu 328,9 mil. lei, iar cheltuielile componentei de bază s-au redus – cu 198,2 mil. lei.

Cheltuielile *componentei de bază* au fost aprobate în sumă de 18861,0 mil. lei, însă pe parcursul anului au fost ajustate pînă la 18662,8 mil. lei. Volumul cheltuielilor s-a modificat în legătură cu revizuirea cadrului de resurse disponibil. De asemenea pe interior au fost operate unele redistribuiri ca urmare a necesității finanțării unor măsuri prioritare: reconstrucția și înzestrarea clădirii Parlamentului, lichidarea consecințelor secetei din anul 2012, diminuarea cheltuielilor de personal în legatură cu amînarea implementării unor măsuri de politici, precum și redirecționarea alocațiilor pentru programele cu prioritate majoră.

Majorarea volumului cheltuielilor la *componentele mijloace speciale și fonduri speciale* a fost dictată de solicitarea din partea autorităților publice centrale de a utiliza soldurile în conturi – 22,0 mil. lei și 3,1 mil. lei, respectiv, formate la începutul anului 2012.

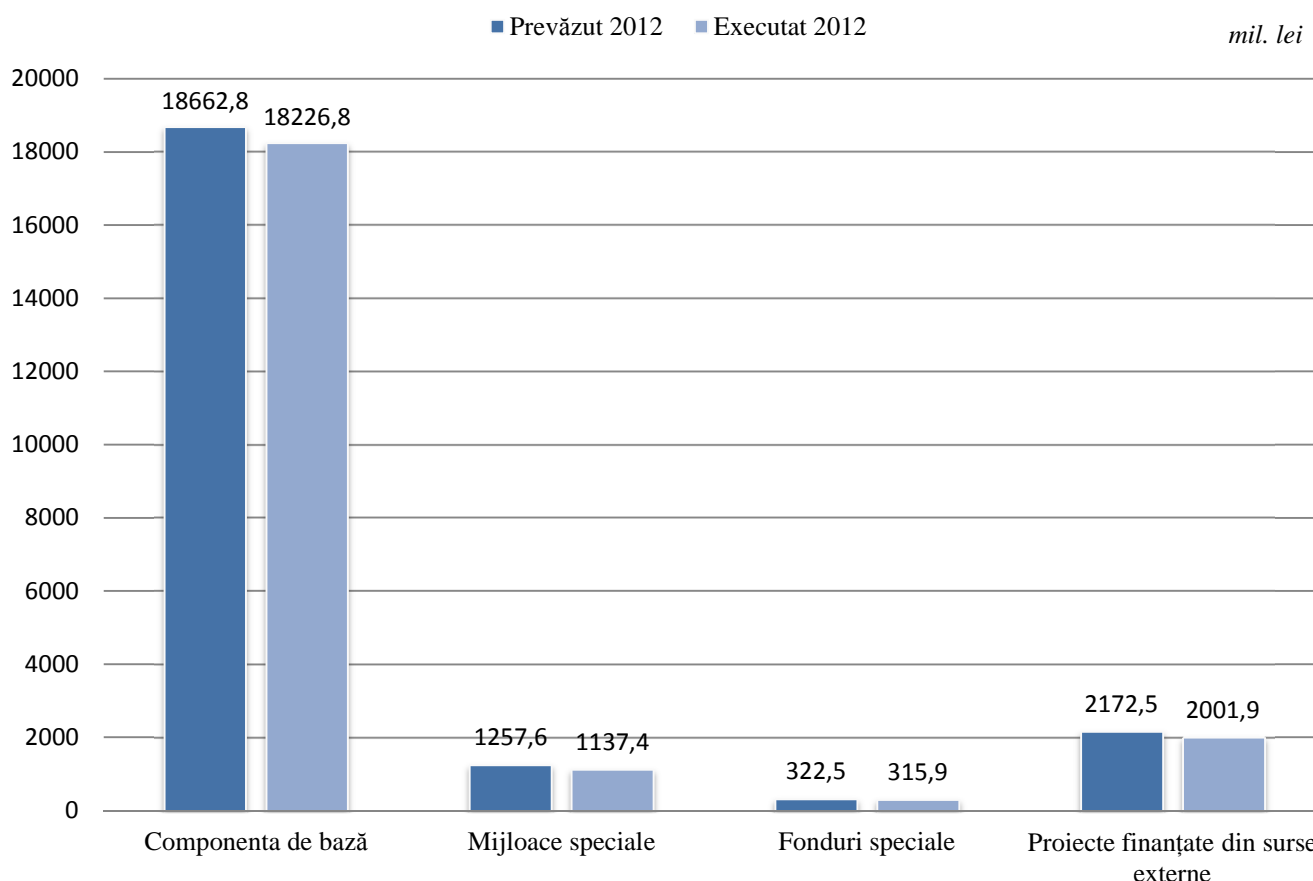
Totodată, în baza prevederilor articolului 21 din Legea bugetului de stat pe anul 2012, autoritățile publice centrale au ajustat volumul cheltuielilor din mijloace speciale, fonduri speciale și proiecte finanțate din surse externe, în dependență de majorarea părții de venituri a acestor componente.

Astfel, cheltuielile bugetului de stat, cu modificările operate, au însumat 22408,2 mil. lei, fiind realizate în sumă de 21675,3 mil. lei, ce constituie cu 732,9 mil. lei sau cu 3,3 % sub nivelul prevăzut.

Informația detaliată vizînd modificările la prevederile anuale ale bugetului, operate pe parcursul anului, se conțin în capitolul IV. D. al prezentului Raport, la descrierea cheltuielilor pe grupe funcționale.

Realizarea cheltuielilor bugetului de stat în anul 2012, comparativ cu prevederile anuale, în aspectul componentelor, se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile bugetului de stat în anul 2012 (pe componente)

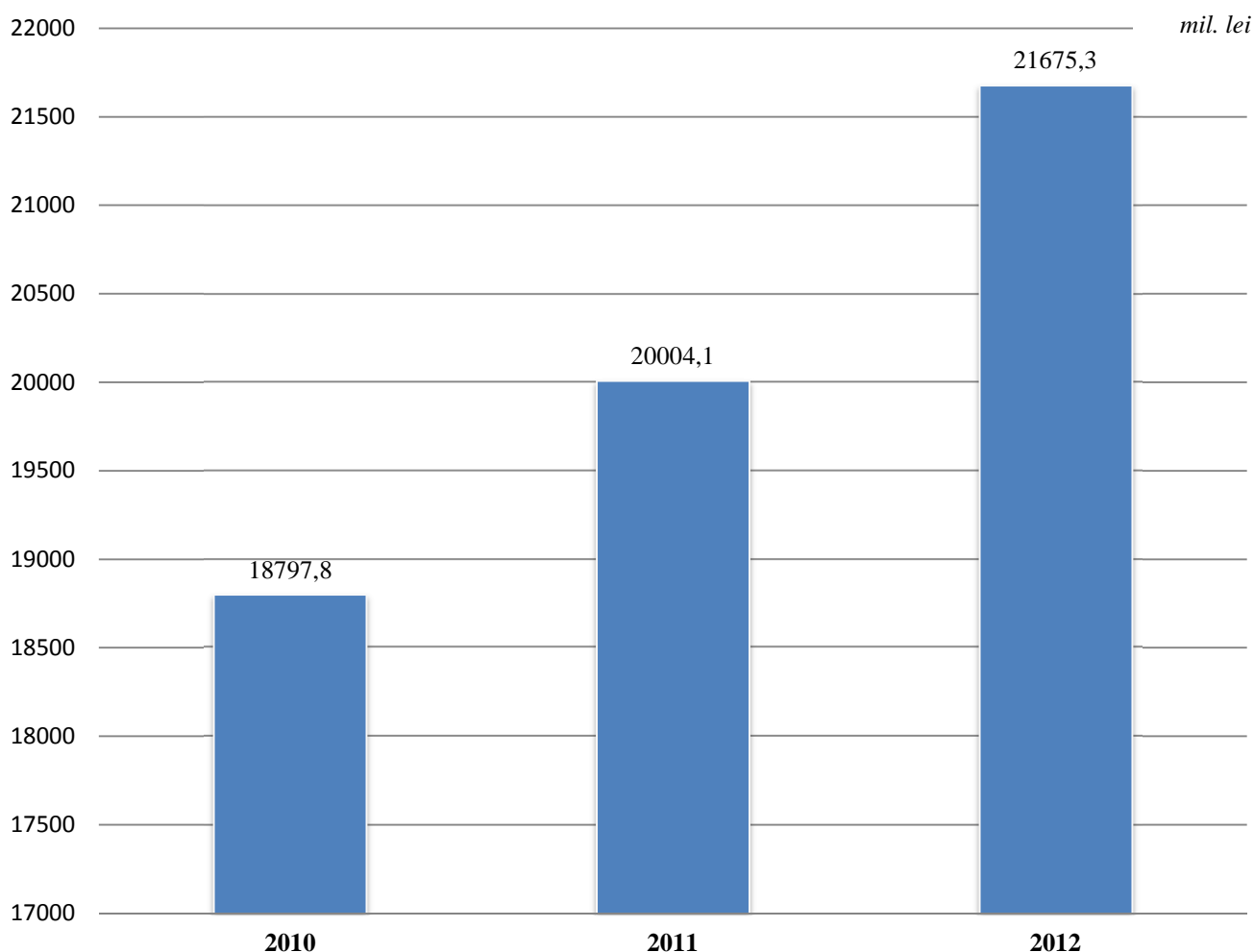

Comparativ cu prevederile anuale precizate, cheltuielile bugetului de stat au fost executate sub nivelul prevăzut și anume, în cadrul componentei de bază au fost executate cheltuieli cu 436,0 mil. lei (sau cu 2,3 %) mai puțin decât s-a prevăzut. Aceste devieri revenind, în special, pe seama neutilizării mijloacelor prevăzute pentru asigurare și asistența socială – 155,3 mil. lei, serviciile de stat cu destinație generală – 92,6 mil. lei, ocrotirea sănătății – 61,8 mil. lei, transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica – 51,2 mil. lei, serviciul datoriei de stat – 33,9 mil. lei, justiție – 11,0 mil. lei. Totodată, conform documentelor executorii în anul 2012, de la bugetul de stat au fost achitate mijloace în sumă de 36,1 mil. lei.

Cheltuielile nevalorificate din contul mijloacelor speciale constituie 120,2 mil. lei (9,6 %), cheltuielile fondurilor speciale – 6,6 mil. lei (2,0 %), cheltuielile din proiecte cu finanțare externă – 170,6 mil. lei (7,9 %) față de prevederile bugetului precizat.

Evoluția cheltuielilor bugetului de stat în anii 2010-2012, se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile bugetului de stat în anii 2010 - 2012

Ritmul de creștere a cheltuielilor bugetului de stat în anul 2012 față de anul 2011 a constituit 8,4 % , comparativ cu 6,4% în anul 2011 față de anul 2010.

Structura cheltuielilor totale ale bugetului de stat pe sectoare și ramuri în anii 2011-2012 se prezintă în tabelul următor.

mln. lei

	2011 executat		2012						2012 executat/ 2012 precizat		2012 executat/ 2011 executat	
			aprobat		precizat		executat					
	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	(+ ; -)	%%	(+ ; -)	%%
Total, mil. lei	20004,1	100,0	22164,3	100,0	22408,2	100,0	21675,3	100,0	-732,9	96,7	1671,2	108,4
Sectoarele sociale, total	8759,4	43,8	9323,8	42,1	9528,2	42,5	9217,1	42,5	-311,1	96,7	457,7	105,2
<i>inclusiv:</i>												
Învățământ	2071,8	10,4	2285,8	10,3	2298,1	10,3	2209,4	10,2	-88,7	96,1	137,6	106,6
Cultura, arta, sport și activități pentru tineret	293,5	1,5	334,2	1,5	332,6	1,5	331,1	1,5	-1,5	99,5	37,6	112,8
Ocrotirea sănătății	2552,5	12,8	2721,9	12,3	2840,9	12,7	2775,4	12,8	-65,5	97,7	222,9	108,7
Asigurare și asistență socială	3841,6	19,2	3981,9	18,0	4056,6	18,1	3901,2	18,0	-155,4	96,2	59,6	101,6
Sectoarele economice, total	2619,7	13,1	3718,1	16,8	3625,6	16,2	3481,7	16,1	-143,9	96,0	862,0	132,9
<i>dintre care:</i>												
Agricultura, gospodăria silvică, piscicolă și a apelor	828,9	4,1	976,6	4,4	1287,0	5,7	1253,8	5,8	-33,2	97,4	424,9	151,3
Industria și construcțiile	21,9	0,1	30,5	0,1	30,5	0,1	30,5	0,1	0,0	100,0	8,6	139,3
Transporturi și gospodăria drumurilor	1063,6	5,3	2101,3	9,5	1776,7	7,9	1686,3	7,8	-90,4	94,9	622,7	158,5
Mentineră ordinii publice, apărarea și securitatea națională	1526,0	7,6	1665,8	7,5	1653,4	7,4	1624,9	7,5	-28,5	98,3	98,9	106,5
Servicii de stat cu destinație generală	945,7	4,7	1168,4	5,3	1327,1	5,9	1171,5	5,4	-155,6	88,3	225,8	123,9
Serviciul datoriei de stat	662,4	3,3	781,9	3,5	700,3	3,1	666,4	3,1	-33,9	95,2	4,0	100,6
Alte domenii	5490,9	27,4	5506,3	24,8	5573,6	24,9	5513,7	25,4	-59,9	98,9	22,8	100,4

Din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, partea preponderentă revine cheltuielilor destinate sectoarelor sociale - circa 42,5 %, care au fost realizate la nivel de 96,7 % față de prevederile anuale. Cheltuielile pentru sectoarele economice constituie circa 16,1 %, fiind realizate la nivel de 96,0 %, cele pentru apărare, menținerea ordinii publice și securitatea națională – 7,5 %, realizate la nivel de 98,3 %, pentru finanțarea serviciilor de stat cu destinație generală – 5,4 % și executate la nivel de 88,3 % și pentru serviciul datoriei de stat – 3,1 %, realizate la nivel de 95,2 %, alte domenii- 25,4 % și executat la nivel de 98,9 % față de prevederile anuale.

Comparativ cu anul 2011, cheltuielile totale ale bugetului de stat în valoare nominală pe ramuri au înregistrat majorări, cele mai considerabile fiind înregistrate la sectoarele economice – cu 32,9 % (862,0 mil. lei) și la serviciile de stat cu destinație generală – cu 23,9 % (225,8 mil. lei).

Informația privind cheltuielile bugetului de stat pe toate componentele în aspect funcțional se conține în Formularul nr. 1 la Raport, iar descrierea detaliată a executării bugetului de stat la cheltuieli pe grupe funcționale – în capitolul IV. D. al prezentului Raport.

Din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, circa 59,0 % sau 12786,7 mil. lei reprezintă cheltuielile pentru programe și servicii finanțate din bugetul de stat și 41,0 % sau 8888,6 mil. lei reprezintă transferuri către alte bugete, inclusiv:

- transferurile către fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 2043,2 mil. lei,

- transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat – 2567,3 mil. lei,
- transferurile către bugetele unităților administrativ-teritoriale – 4278,1 mil. lei, dintre care: transferurile pentru nivelare bugetară – 3859,7 mil. lei și transferurile cu destinație specială – 188,2 mil. lei, de la componenta mijloace speciale – 2,3 mil. lei, de la componenta fonduri speciale – 211,7 mil. lei, și 16,2 mil. lei - de la componenta proiecte finanțate din surse externe.

Structura cheltuielilor totale ale bugetului de stat pe categorii economice în anii 2011-2012 se prezintă în tabelul care urmează.

mln.lei

	2011 executat		2012						2012 executat/ 2012 precizat		2012 executat/ 2011 executat	
			aprobat		precizat		executat					
	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	(+ ; -)	%%	(+ ; -)	%%
Total, mil. lei	20004,1	100,0	22164,3	100,0	22408,2	100,0	21675,3	100,0	-732,9	96,7	1671,2	108,4
Cheltuieli curente	16707,0	83,5	17778,2	80,2	17635,4	78,7	17290,7	79,8	-344,7	98,0	583,8	103,5
Cheltuieli de personal	3500,1	17,5	4171,1	18,8	3975,6	17,7	3942,4	18,2	-33,2	99,2	442,2	112,6
Mărfuri și servicii	3991,3	20,0	4289,3	19,4	4244,8	18,9	4096,3	18,9	-148,5	96,5	105,0	102,6
<i>dintre care transferuri la FAOAM</i>	<i>1984,4</i>	<i>9,9</i>	<i>2158,9</i>	<i>9,7</i>	<i>2104,4</i>	<i>9,4</i>	<i>2043,2</i>	<i>9,4</i>	<i>-61,2</i>	<i>97,1</i>	<i>58,8</i>	<i>103,0</i>
Plata dobânzilor	662,4	3,3	781,9	3,5	700,3	3,1	666,4	3,1	-33,9	95,2	4,0	100,6
<i>Transferuri curente la bugetele UAT</i>	<i>4188,2</i>	<i>20,9</i>	<i>3959,2</i>	<i>17,9</i>	<i>4137,2</i>	<i>18,5</i>	<i>4134,7</i>	<i>19,1</i>	<i>-2,5</i>	<i>99,9</i>	<i>-53,5</i>	<i>98,7</i>
Transferuri în economie	417,3	2,1	383,7	1,7	421,4	1,9	421,1	1,9	-0,3	99,9	3,8	100,9
Transferuri către populație	3727,3	18,6	3867,2	17,4	3877,1	17,3	3723,1	17,2	-154,0	96,0	-4,2	99,9
<i>dintre care transferuri la BASS</i>	<i>2522,8</i>	<i>12,6</i>	<i>2587,9</i>	<i>11,7</i>	<i>2668,9</i>	<i>11,9</i>	<i>2567,3</i>	<i>11,8</i>	<i>-101,6</i>	<i>96,2</i>	<i>44,5</i>	<i>101,8</i>
Alte cheltuieli	220,4	1,1	325,8	1,5	279,0	1,2	306,7	1,4	27,7	110,0	86,3	139,3
Cheltuieli capitale	3348,5	16,7	4478,3	20,2	4881,7	21,8	4529,9	20,9	-351,8	92,8	1181,4	135,3
<i>dintre care transferuri capitale la bugetele UAT</i>	<i>160,2</i>	<i>0,8</i>	<i>111,7</i>	<i>0,5</i>	<i>145,9</i>	<i>0,7</i>	<i>143,4</i>	<i>0,7</i>	<i>-2,5</i>	<i>98,3</i>	<i>-16,8</i>	<i>89,5</i>
Creditarea netă	-51,4	-0,3	-92,2	-0,4	-108,9	-0,5	-145,3	-0,7	-36,4	133,4	-93,9	>200

Cheltuielile curente ale bugetului de stat aprobate inițial în sumă totală de 17778,2 mil. lei, pe parcursul anului au fost reduse cu 142,8 mil. lei, în special din contul diminuării cheltuielilor de personal, fiind precizate în sumă de 17635,4 mil. lei sau 78,7 % din volumul total al bugetului de stat. Potrivit rezultatelor executării anuale a bugetului, în anul 2012 acestea au atins nivelul de 98,0 % sau cu 344,7 mil. lei mai puțin față de prevederi și cu 583,8 mil. lei sau cu 3,5 % mai mult, comparativ cu anul 2011.

Cheltuielile de personal au fost aprobate inițial în sumă totală de 4171,1 mil. lei, fiind precizate pe parcursul anului până la 3975,6 mil. lei și executate în sumă de 3942,4 mil. lei sau la nivel de 99,2 % din prevederi, și constituie 29,8 % din cheltuielile fără transferuri prevăzute în bugetul de stat.

Pentru achitarea pensiilor, indemnizațiilor viagere și alocațiilor lunare de stat invalizilor de război și participanților la cel de-al doilea război mondial (articolele 135.1, 135.2) au fost utilizate mijloace în sumă de 760,4 mil. lei sau la nivel de 5,9 % din cheltuielile fără transferuri și cu 8,2 % mai mult față de anul 2011, plata burselor (articolul 135.7) – 226,8 mil. lei sau 1,8 % din cheltuielile fără transferuri, cu 1,7 % mai puțin ca în anul precedent, serviciile complexului energetic (articolele 113.1, 113.2, 113.4, 113.26) – 461,9 mil. lei sau 3,6 % din cheltuielile fără transferuri, cu 5,2 % mai mult față de anul 2011.

Transferurile în economie aprobate în sumă de 383,7 mil. lei, au fost majorate până la 421,4 mil. lei sau cu 9,8 %, în special din contul prevederii alocațiilor în sumă de 50,0 mil. lei

pentru lichidarea consecințelor secetei, precum și redirectionării cheltuielilor la alte articole de cheltuieli, la solicitarea autorităților publice centrale, fiind realizate practic integral.

Cheltuielile capitale ale bugetului de stat, comparativ cu aprobat inițial, au fost majorate cu 403,4 mil. lei, constituind 4881,7 mil. lei sau 21,8 % din cheltuielile totale. Potrivit rezultatelor finale, acestea au fost executate în sumă de 4529,9 mil. lei sau la nivel de 92,8 % sau cu 1181,4 mil. lei mai mult, comparativ cu anul 2011.

E de menționat, că pe parcursul anului 2012, toate cererile de cheltuieli ale instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat prezentate la Trezoreria de Stat și Trezoreriile teritoriale au fost executate integral. Totodată, pe unele poziții au rămas alocații neutilizate, responsabilitatea pentru care revine autorităților publice respective și instituțiilor subordonate acestora.

Informația detaliată a cheltuielilor bugetului de stat în aspectul categoriilor economice pe toate componentele este prezentată în Formularul nr. 8 la Raport.

Circa 70 % din cheltuielile bugetului de stat în anul 2012 au fost realizate în formatul bugetelor pe programe.

Conform metodologiei aplicate în domeniul programării bugetare, în anul 2012 programele au acoperit toate sursele bugetare, componenta de bază inclusiv investițiile capitale, mijloacele speciale, fondurile speciale și proiectele finanțate din surse externe.

Autoritățile publice implicate în programarea bugetară au realizat cumulativ 101 programe/subprograme în sumă de 9108,5 mil. lei.

Datele despre realizarea bugetelor pe programe se conțin în Formularul nr.4 la Raport, iar expunerea detaliată a performanțelor realizate în anul 2012 în cadrul programelor se conține în capitolele respective ale prezentului Raport.

Investiții capitale

În anul 2012 pentru finanțarea investițiilor capitale conform anexelor nr.5 „Alocațiile pentru autoritățile publice centrale, destinate finanțării investițiilor capitale” și nr.6 „Alocații de la bugetul de stat pentru autoritățile administrației publice locale, destinate finanțării cheltuielilor capitale”, la Legea bugetului de stat pe anul 2012, au fost aprobate mijloace în sumă de 1592,9 mil. lei. Pe parcursul anului de gestiune alocațiile în cauză au fost micșorate cu 211,9 mil. lei, suma precizată constituind 1381,0 mil. lei și finanțate 1307,2 mil. lei – la nivel de 94,7 %.

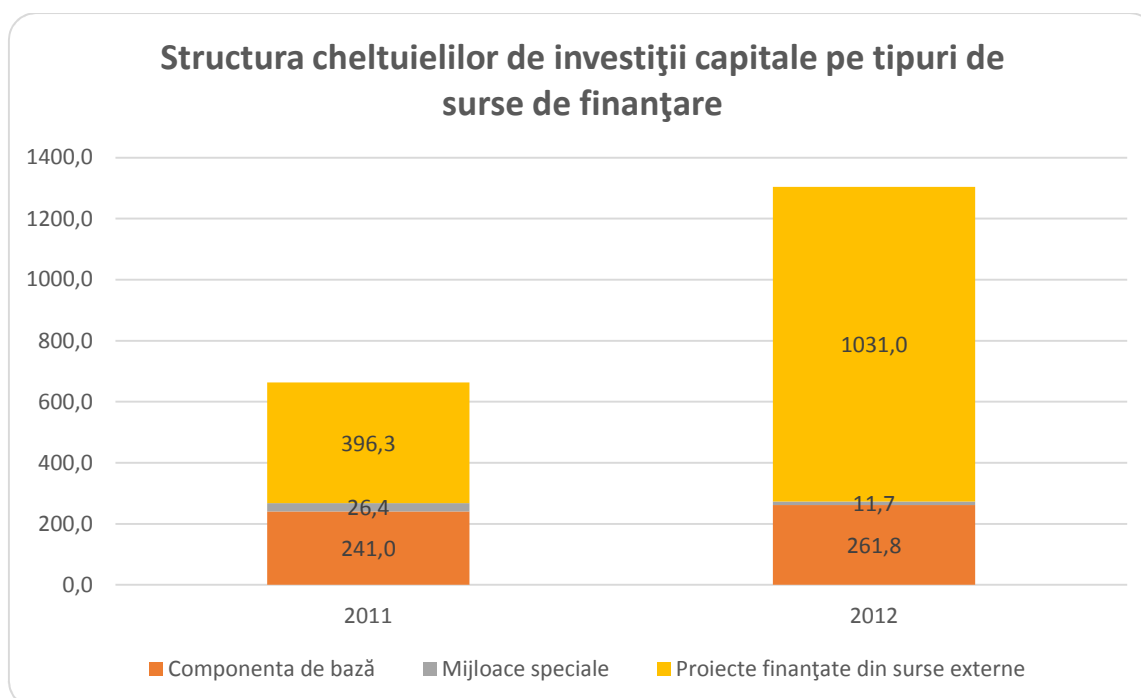
Datele despre realizarea cheltuielilor la investiții capitale se prezintă în tabelul următor.

	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Investiții capitale – total, mil. lei inclusiv:	663,8	1592,2	1381,0	1307,2	-73,8	94,7	643,4	196,9
<i>Componenta de bază - total, dintre care:</i>	<i>241,0</i>	<i>289,7</i>	<i>268,0</i>	<i>264,2</i>	<i>-3,8</i>	<i>98,6</i>	<i>23,2</i>	<i>109,6</i>
• autoritățile publice centrale *	204,5	259,7	233,0	230,1	-2,9	98,8	25,6	112,5
• autoritățile publice locale	36,5	30,0	35,0	34,1	-0,9	97,4	-2,4	93,4
<i>Mijloace speciale</i>	<i>26,4</i>	<i>20,5</i>	<i>18,0</i>	<i>11,7</i>	<i>-6,3</i>	<i>65,0</i>	<i>-14,7</i>	<i>44,3</i>
<i>Fonduri speciale</i>	<i>0,1</i>	<i>-</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>-</i>	<i>100,0</i>	<i>0,2</i>	<i>300,0</i>
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>396,3</i>	<i>1282,7</i>	<i>1094,7</i>	<i>1031,0</i>	<i>-63,7</i>	<i>94,2</i>	<i>634,7</i>	<i>260,2</i>
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat,%%	3,3	7,5	6,6	6,5				

Comparativ cu anul 2011, în anul 2012 cheltuielile pentru investițiile capitale s-au dublat, înregistrându-se o majorare cu 643,4 mil. lei. Majorarea în cauză este condiționată de creșterea cheltuielilor din contul granturilor și creditelor externe – cu 634,7 mil. lei. Respectiv a fost majorată ponderea cheltuielilor pentru investițiile capitale în cheltuielile totale ale bugetului de stat: de la 3,3% - în anul 2011 până la 6,5% - în anul 2012.

Din suma totală de 1307,2 mil. lei alocate pentru investițiile capitale, au fost direcționate, inclusiv: din contul componentei de bază - 264,2 mil. lei sau 20,2%, din contul mijloacelor speciale - 11,7 mil. lei sau 0,9% și 1031,0 mil. lei sau 78,9% - din contul granturilor și creditelor externe.

Față de anul 2011, în anul de gestiune ponderea cheltuielilor din contul componentei de bază s-a micșorat considerabil: de la 36,3 % până la 20,2 %. De asemenea s-a diminuat ponderea mijloacelor speciale de la 4,0 % până la 0,9 %. Corespunzător, în această perioadă considerabil s-a majorat ponderea cheltuielilor din contul proiectelor finanțate din surse externe de la 59,7 % până la 78,9 % (*structura cheltuielilor pe tipuri de surse de finanțare este reflectată în diagrama următoare*).

Din alocațiile totale pentru investiții, prin intermediul autorităților publice centrale au fost utilizate 1273,1 mil. lei sau 97,4 % din totalul acestora, iar prin intermediul autorităților publice locale - 34,1 mil. lei sau 2,6 %.

Principiul de bază de alocare a mijloacelor financiare pentru investiții capitale a fost - direcționarea resurselor pentru obiectivele cu un grad înalt de finalizare și darea în exploatare a obiectelor aflate în proces de executare.

Mare parte a alocațiilor de investiții capitale (47,8% sau 624,5 mil. lei din totalul cheltuielilor) a fost utilizată pentru reabilitarea drumurilor naționale, cu o majorare a alocațiilor față de anul 2011 cu 388,4 mil. lei sau de 2,6 ori.

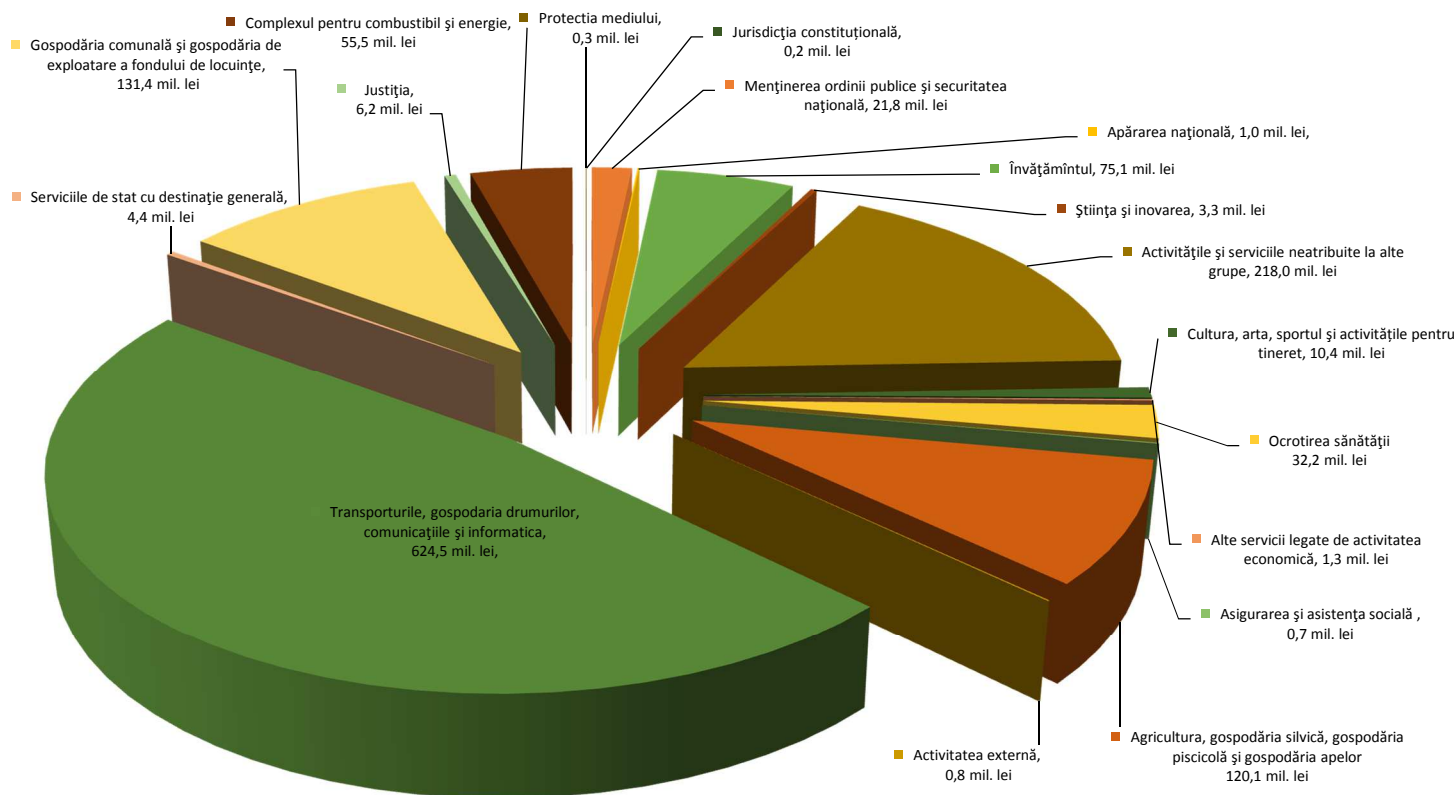
Circa 16,7 % sau 218,0 mil. lei din investițiile capitale au fost direcționate la grupa „Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe”, care au fost executate prin intermediul Fondului de Investiții Sociale.

În vederea îmbunătățirii sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare a unor localități din Republica Moldova și pentru gospodăria fondului de locuințe, în anul dării de seamă de la bugetul de stat în total au fost alocate 131,4 mil. lei sau 10,1 % din cheltuielile totale pentru investiții capitale, ceea ce cu 61,0 mil. lei sau cu 31,7% mai puțin comparativ cu anul 2011.

Pentru ramura „Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor” în anul 2012 au fost alocate 120,1 mil. lei, ceea ce constituie 9,2% din cheltuielile totale pentru investiții capitale și cu 49,3 mil. lei sau cu 69,6 % mai mult față de anul precedent.

În domeniul învățământului cheltuielile au constituit 75,1 mil. lei sau 5,7 % din cheltuielile totale, ceea ce cu 19,4 mil. lei sau cu 35,0 % mai mult decât în anul 2011.

Structura cheltuielilor de investiții capitale sub aspect funcțional (toate componente)

La componenta de bază, în anul 2012 pentru finanțarea investițiilor capitale au fost prevăzute alocații în sumă de 268,0 mil. lei, din care au fost finanțate 264,2 mil. lei, ceea ce constituie 98,6 % din prevederi. Comparativ cu anul 2011, cheltuielile la acest capitol s-au majorat cu 23,2 mil. lei sau cu circa 9,6 %. Din suma totală alocată la componenta de bază, autorităților publice locale au fost transferate mijloace în volum de 34,1 mil. lei, ceea ce constituie 12,9% din suma totală a cheltuielilor de bază. E de menționat, că la componenta de bază pentru contribuția Guvernului la implementarea unor proiecte investiționale au fost preconizate circa 2,5 mil. lei, care au fost executate intergral.

Astfel, din suma totală de 264,2 mil. lei executată din contul componentei de bază, 83,4 mil. lei sau 31,6% au fost utilizate la continuarea lucrărilor de reconstrucție a drumului național R20 Rezina–Orhei–Călărași (km 0-46), sectorul Rezina–Orhei.

Pentru obiectivele din domeniul învățământului au fost direcționate 65,2 mil. lei, ceea ce constituie 24,7 % din cheltuielile totale, ceea ce cu 30,1 mil. lei sau cu 85,8% mai mult față de anul 2011. Circa 31,1 mil. lei din alocațiile în cauză au fost distribuite pentru construcția școlii primare-grădinițe în satul nou al comunei Cotul Morii, raionul Hîncești, care a avut de suferit în urma calamităților naturale din vara anului 2010. Pe lângă aceasta 18,6 mil. lei au fost utilizate pentru îmbunătățirea condițiilor de studii a studenților Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N.Testemițanu” și anume reconstrucția unor săli de instruire și a edificiului Centrului de simulare și testare a abilităților practice.

În ramura „Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuință” au fost efectuate investiții capitale în suma totală de 24,0 mil. lei sau 9,1 %, cu o micșorare

considerabilă a cheltuielilor la acest capitol comparativ cu anul precedent – de circa 5 ori sau cu 99,6 mil. lei. În anul 2012 alocațiile nominalizate au fost direcționate pentru continuarea construcției blocului locativ pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobîl și aprovizionarea cu apă a unor localități rurale.

Alocațiile în sumă de 21,8 mil. lei sau 8,3% au fost utilizate în ramura „Menținerea ordinii publice și securitatea națională”, ceea ce cu 10,3 mil. lei sau cu 89,6% mai mult față de anul 2011, care au fost direcționate, în mare parte, pentru reconstrucția edificiilor din cadrul sistemului penitenciar și sectoarelor poliției de frontieră.

Circa 7,6% sau 20,2 mil. lei din alocațiile totale din contul componentei de bază au fost repartizate în domeniul agriculturii, gospodăriei silvice, gospodăriei piscicole și gospodăriei apelor, cu o majorare considerabilă față de anul precedent cu 17,2 mil. lei sau de 6,7 ori.

Pentru finanțarea investițiilor capitale din contul mijloacelor speciale au fost aprobate alocații în sumă de 20,5 mil. lei, limita cărora, conform bugetului precizat, a fost diminuată pînă la 18,0 mil. lei și executată în sumă de 11,7 mil. lei sau la nivel de 65,0 %. Față de anul 2011 cheltuielile în cauză s-au micșorat cu 14,7 mil. lei sau de 2,3 ori. Analogic anilor precedenți, partea preponderentă de 85,5 % din cheltuielile din contul mijloacelor speciale, au fost efectuate în instituțiile din domeniul învățămîntului superior. În anul 2012, în acest domeniu au fost executate cheltuieli în sumă de 10,0 mil. lei, partea majoră ale cărora a fost utilizată la reconstrucția blocurilor de studii ale universităților, cantinelor, căminelor pentru studenți și complexelor sportive ale acestora.

Din contul granturilor și creditelor externe, acordate de către organizațiile internaționale în cadrul realizării unor proiecte investiționale, în anul 2012 au fost aprobate mijloace în volum de 1282,7 mil. lei, limita precizată ale cărora a fost redusă pe parcursul anului pînă la 1094,7 mil. lei și au fost finanțate în sumă de 1031,0 mil. lei sau la nivel de 94,2 %. Cheltuielile nominalizate față de anul 2011 s-au majorat cu 634,7 mil. lei sau de 2,6 ori.

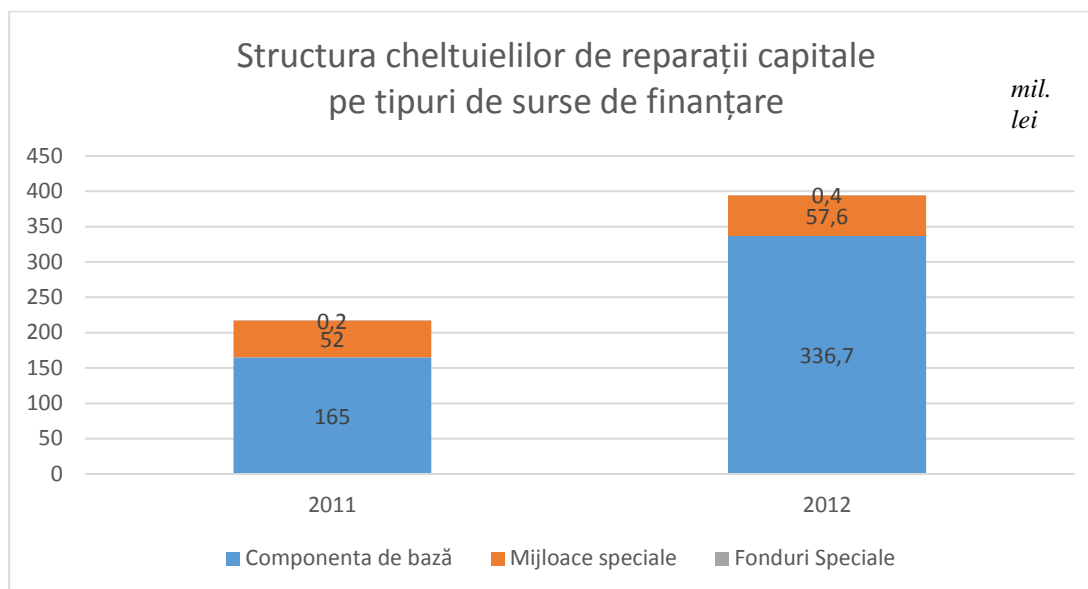
Circa 52,3 % sau 539,6 mil. lei din cheltuielile în cauză au fost direcționate la ramura „Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica”, ceea ce cu 337,6 mil. lei mai mult decît în anul precedent. Mijloace în volum de 215,6 mil. lei sau 20,9% au fost direcționate la ramura „Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe”, care s-au executat prin intermediul Fondului de Investiții Sociale. Surse în volum de 107,4 mil. lei sau 10,4% au fost utilizate în ramura „Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe”, ceea ce cu 38,8 mil. lei sau cu 56,6% mai mult față de anul 2011. Ramurei ”Complexul pentru combustibil și energie” au fost direcționate 48,9 mil. lei sau 4,8%, ceea ce e cu 3,2 mil. lei sau 7,0% mai mult față de anul 2011. Mijloace în sumă de 19,6 mil. lei sau 1,9% au fost utilizate în ramura ”Ocrotirea sănătății” și 99,9 mil. lei sau 9,7% în ramura „Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor” cu o majorare față de anul precedent cu 32,5 mil. lei sau cu 48,2 %.

Concomitent cu acestea, pe parcursul anului 2012 în baza unor hotărîri ale Guvernului pentru finanțarea cheltuielilor de investiții capitale 0,8 mil. lei au fost transferate din contul mijloacelor fondului de rezervă ale Guvernului, ceea ce cu 0,5 mil. lei mai mult față de anul 2011.

Reparații capitale

În anul 2012, alocațiile autorităților publice centrale și autorităților publice locale, destinate finanțării reparațiilor capitale conform Legii bugetului de stat pe anul 2012 au fost aprobate în sumă de 279,4 mil. lei, care pe parcursul anului de gestiune au fost majorate cu suma de 206,4 mil. lei, suma precizată constituind 486,2 mil. lei și executate 394,7 mil. lei sau 81,2 %.

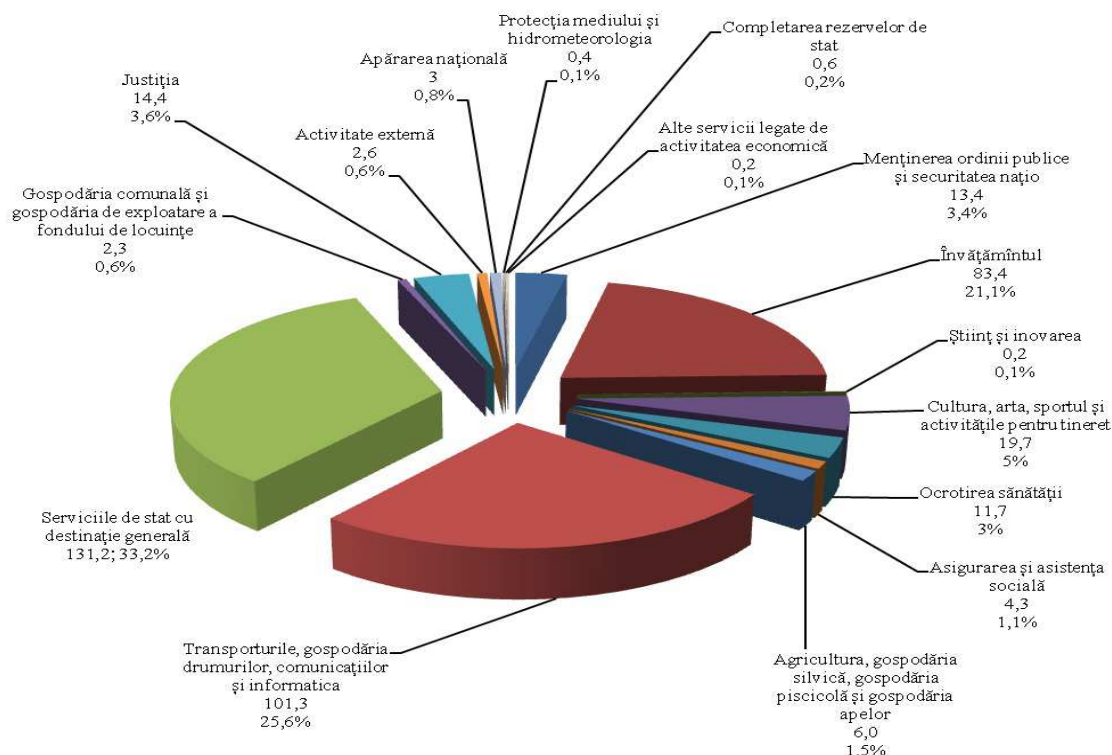
Din 394,7 mil. lei alocate pentru reparații capitale, din contul componentei de bază au fost direcționate 85,3 % (336,7 mil. lei) și 14,6 % (57,6 mil. lei) – din contul mijloacelor speciale și 0,1 la suta din contul fondurilor speciale (0,4 mil. lei). Comparativ cu anul 2011, ponderea cheltuielilor pentru reparații capitale din contul componentei de bază s-a majorat de la 76,0% pînă la 85,3 în anul 2012 (vezi *diagrama următoare*).

Din alocațiile totale pentru reparații capitale, prin intermediul autorităților publice locale au fost realizate 81,7 mil. lei (20,7 %), iar prin intermediul autorităților publice centrale – 313,0 mil. lei sau 79,3 % din totalul acestora.

Cota preponderentă a cheltuielilor de reparații capitale au fost efectuate în domeniile: servicii de stat cu destinație generală – 33,2 %; transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiilor și informatică – 25,6 %, învățământ – 21,1 %, iar pentru cultură, artă, sport și activități pentru tineret – 5,0 % din cheltuielile totale.

Structura cheltuielilor de reparații capitale sub aspect funcțional (toate componente)

Din contul mijloacelor financiare destinate reparațiilor capitale autorităților administrației publice locale au fost executate 81,7 mil. lei, dintre care au fost efectuate lucrări de reparație la 455 de obiecte, din care: 199 – în domeniul învățământului (școli, licee,

gimnazii, instituții de învățământ și obiective ce asigură funcționarea acestora), 101 – transporturi, gospodăria drumurilor (sectoare de drumuri locale), 83 – cultură și sport (case de cultură, tabere de copii, edificii sportive), 15 – servicii de stat cu destinație generală, 29 – gospodăria comunală și locuințe, 28– alte domenii.

Pentru finanțarea reparațiilor capitale din contul mijloacelor speciale au fost aprobate alocații în sumă de 50,3 mil. lei, limita cărora, conform bugetului precizat, a atins cifra de 67,8 mil. lei, care au fost executate în sumă de 57,6 mil. lei sau la nivel de 85,0 %. Partea preponderentă 59,0 % sau 34,0 mil. lei, din cheltuielile din contul mijloacelor speciale au fost efectuate în instituțiile din domeniul învățământului și în special, din învățământul superior; 12,2 % sau 7,0 mil. lei – în domeniul justiției și 6,9 % sau 4,0 mil. lei – în domeniul ocrotirii sănătății.

C. Rezultatele executării bugetului de stat (deficit/excedent și sursele de finanțare)

Bugetul de stat la total pe toate componentele pe anul 2012 inițial a fost aprobat cu deficit în sumă de 797,0 mil. lei.

În urma modificărilor operate pe parcursul anului la indicatorii părții de venituri și cheltuieli a bugetului de stat pe toate componentele nivelul deficitului a fost precizat în sumă de 1624,6 mil. lei.

Conform rezultatelor executării în anul 2012, bugetul de stat s-a soldat cu un deficit în sumă de 1584,7 mil. lei, față de 1365,1 mil. lei, înregistrat în anul 2011. Descifrarea deficitului (excedentului) bugetului de stat în anul 2012, pe componente, se prezintă în următorul tabel.

mil. lei

	Aprobat	Precizat	Executat
Total	-797,0	-1624,6	-1584,7
<i>Componenta de bază</i>	<i>-363,5</i>	<i>-455,5</i>	<i>-434,9</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>-</i>	<i>-25,1</i>	<i>35,8</i>
<i>Fonduri speciale</i>	<i>27,8</i>	<i>30,8</i>	<i>43,2</i>
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>-461,3</i>	<i>-1174,8</i>	<i>-1228,8</i>

La componenta de bază deficitul a însumat 434,9 mil. lei, proiectele finanțate din surse externe – 1228,8 mil. lei, fondurile speciale și mijloacele speciale soldându-se cu un excedent de 43,2 mil. lei și 35,8 mil. lei respectiv. Pe toate componentele bugetului de stat au fost menținute limitele stabilite, cu excepția proiectelor finanțate din surse externe. Depășirea nivelului deficitului cu 54,0 mil. lei față de limitele stabilite a fost admisă în baza prevederilor articolului 21 litera a) a legii bugetului de stat pe anul 2012, ca urmare a intrărilor suplimentare de împrumuturi pe unele proiecte, precum și a utilizării soldurilor bănești existente la începutul anului în conturile proiectelor respective.

Surse de finanțare

Sursele de finanțare ale deficitului s-au constituit din:

la componenta de bază:

- emisiunea valorilor mobiliare de stat pe piața primară - în sumă de 560,1 mil. lei;
- răscumpărarea valorilor mobiliare de stat emise pentru stabilitatea financiară - în sumă de 93,1 mil. lei și valori mobiliare de stat convertite din portofoliul BNM în sumă de -150,0 mil. lei;
- mijloacele pentru acoperirea diferenței cursului de schimb al surselor valutare - în suma de -2,8 mil. lei;
- plăți-garanție de la drepturile de export-import și plăți în avans – 40,4 mil. lei;
- intrări de împrumuturi externe – 454,7 mil. lei (echivalent 37,28 mil.dol.SUA) din partea Băncii Mondiale;
- onorarea obligațiunilor față de creditorii externi – 599,3 mil. lei (echivalent 49,41 mil. dolari SUA);

- mijloace din vânzarea și privatizarea patrimoniului public – 131,9 mil. lei;
- din soldurile mijloacelor bănești la cont disponibile la începutul anului au fost utilizate – 93,0 mil. lei.

la componenta mijloace speciale:

- excedentul în sumă de 35,8 mil. lei s-a format ca urmare:
 - ✓ rambursarea mijloacelor temporar intrate în posesia instituțiilor - 0,8 mil. lei;
 - ✓ majorarea soldurilor la ajutoarele umanitare - 2,4 mil. lei;
 - ✓ diferența între cursul de schimb al surselor valutare - 0,8 mil. lei;
 - ✓ completarea soldurilor mijloacelor bănești la conturile instituțiilor publice- 38,2 mil. lei;

la componenta fondurile speciale:

- excedentul în sumă de 43,2 mil. lei a fost utilizat pentru completarea soldurilor la conturile ale acestor fonduri;

la componenta proiecte finanțate din surse externe:

- intrări de împrumuturi externe - în sumă de 1308,4 mil. lei (echivalent a 107,36 mil. dolari SUA);
- diferența între cursul de schimb al surselor valutare - în sumă de 44,2 mil. lei;
- depășirea surselor necesare în sumă de 123,8 mil. lei a fost utilizată pentru completarea soldurilor la conturi ale proiectelor respective.

În total, la finele anului 2012, soldurile la conturile bugetului de stat pe toate componentele au fost majorate cu 112,2 mil. lei și a constituit 1905,7 mil. lei, *inclusiv:*

- Componenta de bază – 9,3 mil. lei;
- Mijloace speciale – 384,0 mil. lei;
- Fonduri speciale – 473,7 mil. lei;
- Proiecte finanțate din surse externe – 1038,7 mil. lei.

D. Executarea bugetului de stat la cheltuielile pe grupe principale

1. Servicii de stat cu destinație generală

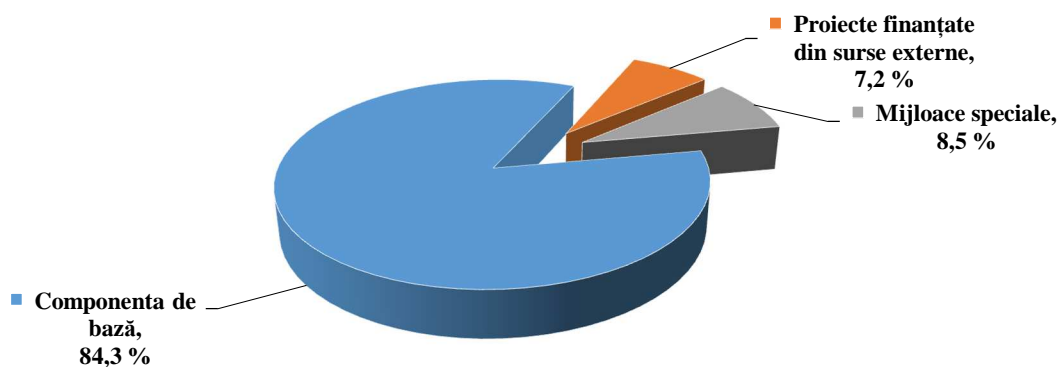
Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denimirea grupeii generale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Servicii de stat cu destinație generală, total (mil. lei) inclusiv:	945.7	1168.4	1327.1	1171.5	-155.6	88.3	225.8	123.9
<i>Componenta de bază</i>	<i>771.1</i>	<i>955.5</i>	<i>1080.5</i>	<i>987.9</i>	<i>-92.6</i>	<i>91.4</i>	<i>216.8</i>	<i>128.1</i>
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>82.9</i>	<i>117.3</i>	<i>146.4</i>	<i>84.7</i>	<i>-61.8</i>	<i>57.8</i>	<i>1.8</i>	<i>102.1</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>91.7</i>	<i>95.5</i>	<i>100.2</i>	<i>98.9</i>	<i>-1.3</i>	<i>98.7</i>	<i>7.2</i>	<i>107.9</i>
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	4.7	5.3	5.9	5.4	-	-	-	-

În bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 1168,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 158,7 mil. lei și a constituit 1327,1 mil. lei, sau 5,9% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 1171,5 mil. lei, ce constituie 88,3% față de prevederi și 5,4% din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat.

Cheltuielile la grupa dată în anul 2012 au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 91,4 %, iar cheltuielile din *mijloace speciale* – 98,7 % din prevederi. Cele din cadrul *proiectelor cu finanțare externă* s-au executat la nivel de 57,8 %.

Fondul de rezervă. Pentru activitățile aferente grupului dat, din *fondul de rezervă al Guvernului* au fost alocate mijloace în sumă de **5629,0 mii lei**, care au fost repartizate după cum urmează.

Aparatul Președintelui Republicii Moldova – 1866,7 mii lei, inclusiv:

- Pentru organizarea și desfășurarea ceremoniei de investiție a Președintelui Republicii Moldova – 456,1 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu vizita de lucru a domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, la instituțiile Uniunii Europene (Bruxelles, Regatul Belgiei, 26-27 aprilie 2012) – 329,0 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu vizita de lucru a domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, în Ucraina (or.Kiev, 11 mai 2012) – 200,8 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu participarea domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, la lucrările Summitului Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECP), din or. Belgrad, Republica Serbia, la 15 iunie 2012 – 193,3 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu participarea domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, la lucrările celui de-al XX-lea Summit al Organizației Cooperării Economice la Marea Neagră (OCEMN), ce din or. Istanbul, Republica Turcia, în perioada 25-27 iunie 2012 – 46,7 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport aferente vizitei oficiale a domnului Nicolae Timofti, Președinte al Republicii Moldova, la Strasbourg, Republica Franceză, în perioada 2-3 octombrie 2012 – 451,1 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării unor acțiuni protocolare – 189,7 mii lei;

Cancelaria de Stat – 3739,9 mii lei, inclusiv:

- Pentru acordarea unui ajutor dlii Semion Pisari, în scopul acoperirii cheltuielilor legate de organizarea funeraliilor fiului său Vadim Pisari, decedat în urma incidentului din 1 ianuarie 2012 de la postul trilateral nr.9 al forțelor de pacificare de lângă satul Pîrîta, raionul Dubăsari – 100,0 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor legate de vizita oficială a domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, în Republica Azerbaidjan – 256,5 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport legate de vizita oficială a domnului Vladimir FILAT, în Regatul Belgiei - 81,6 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării funeraliilor regretatei cântărețe de operă Maria Bieșu - 172,6 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu participarea domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, la lucrările ședinței Consiliului șefilor de guverne al Comunității Statelor Independente (or.Așhabad, Turkmenistan) – 307,9 mii lei;

- Pentru desfășurarea, în perioada 13-18 iunie 2012, a Reuniunii comune a Consiliului Director și Consiliului de Administrare ale Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei – 232,0 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu participarea domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, la Reuniunea Consiliului de Cooperare Republica Moldova – Uniunea Europeană (Bruxelles, Regatul Belgiei, 25-28 iunie 2012) – 575,5 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu vizita oficială a domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, în Georgia (8-11 iulie 2012) – 306,1 mii lei;

- Pentru confecționarea mapelor, cutiilor, medaliilor, diplomelor și procurarea buchetelor de flori pentru laureații Premiului Național pe anul 2012 – 81,8 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu vizita domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, în Federația Rusă (orașele Moscova, Soci, 10-12 septembrie 2012) – 172,7 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu vizita domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, la lucrările ședinței Consiliului Șefilor de Guverne al Comunității Statelor Independente (or.Ialta, Ucraina, 27-28 septembrie 2012) – 199,7 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării unor acțiuni protocolare – 282,4 mii lei;

- În scopul acordării premiilor pentru realizări deosebite în dezvoltarea culturii, artei, științei și sportului unor personalități notorii – 971,1 mii lei;

Ministerul Finanțelor – 22,4 mii lei, inclusiv:

- În legătură cu purtarea negocierilor asupra proiectului Acordului de împrumut între Guvernul Republicii Moldova și Banca de Export-Import a Republicii Populare Chineze întru realizarea Proiectului strategic de reabilitare a drumurilor, or.Beijing, Republica Populară Chineză, în perioada 22-27 iulie 2012 – 22,4 mii lei.

Autorități legislative. În acest grup de cheltuieli sunt incluse alocațiile pentru asigurarea activității Parlamentului RM și instituțiilor subordonate acestuia (Direcția pentru deservirea clădirilor și Baza Auto).

Pentru anul 2012, pentru acest grup la *componenta de bază* au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 90413,9 mii lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 195527,6 mii lei și a constituit 285941,5 mii lei.

Factorii ce au determinat modificările în cauză sunt următorii:

- *reducere de alocații:*

Optimizarea cheltuielilor de personal în legătură cu:

- amânarea și punerea în aplicare a sporului pentru performanța colectivă a subdiviziunii/autorității publice, stabilit conform sistemului de salarizare a funcționarilor publici, începând cu semestrul I al anului 2013 – 945,0 mii lei;

- economii formate la fondul de salarii după implementarea sistemului de salarizare a funcționarilor publici – 4391,0 mii lei.

- optimizarea cheltuielilor curente – 710,0 mii lei;

• *majorări de alocații:*

- suplimentarea bugetului Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în scopul întreținerii și efectuării reparației capitale a clădirii Parlamentului Republicii Moldova – 201573,6 mii lei.

Executarea cheltuielilor la grupa dată s-a efectuat în sumă de 205657,5 mii lei sau la nivel de 71,9% din alocațiile precizate.

Cheltuielile efective la grupul „Autorități legislative” au fost efectuate în sumă de 143175,5 mii lei sau la nivel de 50,0% din alocațiile precizate.

La finele anului 2012, au fost înregistrate datoriile creditoare în sumă de 4261,8 mii lei, dintre care 3627,7 mii lei sunt condiționate de calcularea salariilor pe luna decembrie achitate în anul următor, iar 627,0 mii lei – pentru plata mărfurilor și serviciilor. Datoriile debitoare au constituit 64059,3 mii lei, dintre care 63734,4 mii lei sunt aferente efectuării reparației capitale și dotării clădirii Parlamentului.

Cheltuielile din contul mijloacelor speciale ale Parlamentului au fost precizate la venituri și cheltuieli corespunzător în sumă de 1115,0 mii lei, fiind executate la venituri în sumă de 2896,2 mii lei, iar la cheltuieli în sumă de 887,8 mii lei. Sursele de venituri la mijloacele speciale s-au format preponderent din plata serviciilor de arendă și comunale, și serviciile de specialitate ale întreprinderii de transport a Parlamentului. Mijloacele menționate au fost utilizate prioritar pentru cheltuieli de personal, contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru personalul întreprinderii respective, cât și pentru plata mărfurilor și serviciilor.

Efectivul de personal la acest grup a fost aprobat în număr de 574,0 unități și pe parcursul anului real au activat în mediu 509,0 unități, ceea ce constituie 89,0% din cel aprobat.

Autorități executive.

În acest grup de cheltuieli sînt incluse alocațiile pentru activitatea Aparatului Președintelui Republicii Moldova, Cancelariei de Stat și instituțiilor subordonate acestuia (Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului, Baza auto a Cancelariei de Stat).

Pentru anul 2012, la componenta de bază pentru acest grup au fost aprobate alocații în sumă de 97883,6 mii lei, care pe parcursul anului, prin modificarea legii bugetului, au fost diminuate cu 3250,0 mii lei și au atins un volum de 94633,6 mii lei.

Executarea cheltuielilor la grupa dată s-a efectuat în sumă de 91932,2 mii lei sau 97,1% față de alocațiile precizate.

Pentru ***Aparatul Președintelui Republicii Moldova*** au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 16589,1 mii lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 1250,0 mil. lei și a constituit 15339,1 mii lei. Diminuarea dată se datorează amînării punerii în aplicare a sporului pentru performanța colectivă a subdiviziunii/ autorității publice, fapt care permis obținerea de economii. Executarea a constituit 12998,6 mii lei sau la nivel de 84,7 % din suma precizată.

Datoriile debitoare și creditoare ale Președinției la sfîrșitul anului au constituit 79,0 mii lei și 636,0 mii lei corespunzător. Datoriile creditoare în sumă de 597,1 mii lei constituie salariul calculat pentru luna decembrie, care se achită în luna ianuarie a anului următor și 38,9 mii lei – pentru plata mărfurilor și serviciilor.

Pentru întreținerea ***Cancelariei de Stat*** și a instituțiilor subordonate acesteia au fost aprobate mijloace în sumă de 81294,5 mii lei, care au fost diminuate prin modificarea legii

bugetului cu 2000,0 mii lei, atingând suma de 79294,5 mii lei.

Factorii ce au determinat modificările în cauză sunt următorii:

- *reducere de alocații:*

Optimizarea cheltuielilor de personal în legătură cu:

- amânarea și punerea în aplicare a sporului pentru performanța colectivă a subdiviziunii/autorității publice, stabilit conform sistemului de salarizare a funcționarilor publici, începând cu semestrul I al anului 2013 – 1057,0 mii lei;

- economii formate la fondul de salarii după implementarea sistemului de salarizare a funcționarilor publici – 1143,0 mii lei.

- *majorări de alocații:*

- acordarea suportului financiar întru asigurarea bunei desfășurări a activității Comisiei Unificate de Control, conform Hotărîrii Guvernului nr. 191 din 04 aprilie 2012 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2012” – 200,0 mii lei.

Executarea cheltuielilor a fost efectuată în sumă de 78933,6 mii lei sau la nivel de 99,5% din alocațiile precizate.

Datoriile debitoare și creditoare ale Cancelariei de Stat la sfîrșitul anului au constituit 1,5 mii lei și 4364,9 mii lei, corespunzător. Datoriile creditoare constituie salariul calculat pentru luna decembrie în sumă de 3189,7 mii lei, care se achită în luna ianuarie a anului următor, și cheltuielile pentru plata mărfurilor și serviciilor în sumă de 1175,2 mii lei.

Suplimentar la componenta de bază, Cancelaria de Stat a beneficiat și de mijloace speciale care au fost aprobate la venituri și cheltuieli în sumă de 57402,3 mii lei și precizate pe parcursul anului în sumă de 57288,8 mii lei.

Mijloacele speciale au fost executate la venituri în sumă de 53574,4 mii lei, iar la cheltuieli – 57030,9 mii lei, ce constituie corespunzător 93,6 % și respectiv 99,6 % față de precizat. Sursele de venituri la mijloacele speciale s-au format preponderent din plata serviciilor de arendă, serviciilor comunale și serviciilor de specialitate, prestate de către Direcția generală de administrare a clădirilor Guvernului și Baza auto a Cancelariei de Stat. Mijloacele speciale ale Cancelariei de Stat au fost utilizate pentru salarizarea personalului întreținut din mijloace speciale, asigurarea activității instituțiilor din subordine, precum și pentru întreținerea clădirilor Guvernului. Numărul mediu de personal prevăzut în anul 2012 a constituit 1128,0 unități, iar numărul mediu realizat pe an a fost de 1001,1 unități, sau 88,8 % din numărul mediu prevăzut pe an.

Pentru **activitatea financiară, bugetar-fiscală și de control**, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2012, la componenta de bază au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 584947,1 mii lei, care pe parcursul anului, în urma modificărilor operate în legea bugetului s-au micșorat cu 39133,6 mii lei sau cu 6,8 %.

Executarea de casă a cheltuielilor din acest grup pentru perioada de gestiune a constituit 540014,6 mii lei, ceea ce constituie 98,9% față de planul precizat, cheltuielile efective constituind 525197,4 mii lei.

Factorii care au generat modificările față de bugetul aprobat, se prezintă după cum urmează.

- *reducerea de alocații:*

Optimizarea cheltuielilor salariale în legătură cu:

- amânarea și punerea în aplicare a sporului pentru performanța colectivă a subdiviziunii/autorității publice, stabilit conform sistemului de salarizare a funcționarilor publici, începând cu semestrul I al anului 2013, precum și amânarea majorărilor salariale prevăzute în anul curent pentru persoanele cu funcții de demnitate publică – 12062,0 mii lei;

- reducerea cheltuiilor salariale formate din contul funcțiilor vacante – 3575,0 mii lei;
- economiile formate la fondul de salarii după implementarea sistemului de salarizare a funcționarilor publici – 6988,0 mii lei

Optimizarea cheltuielilor curente și capitale (inclusiv investiții capitale) – 16508,6 mii lei.

În ansamblu, datoriile debitoare pe organele de control la situația din 31 decembrie 2012, față de aceeași situație a anului precedent, s-au majorat cu 1888,8 mii lei, înregistrându-se suma de 3221,4 mii lei.

Datoriile creditoare în sumă de 22762,5 mii lei constituie cheltuielile pentru remunerarea muncii, calculate pe luna decembrie și achitate în luna ianuarie a anului următor. În grupa dată au fost aprobate mijloace speciale la venituri și la cheltuieli în sumă de 31853,6 mii lei, care pe parcursul anului în urma precizării, s-au majorat cu 637,8 mii lei la venituri și 1331,1 la cheltuieli.

Executarea de casă a mijloacelor speciale la venituri a constituit 33529,9 mii lei și la cheltuieli 33184,1 mii lei, sau la nivel de 103,4% și, respectiv 100,0% față de planul precizat.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe*, au fost planificate cheltuieli în sumă de 65863,8 mii lei. Executarea la acest capitol a constituit 4118,6 mii lei (6,3 %).

Pentru anul 2012 la grupa dată personalul a fost stabilită în număr de 4479,0 unități, din care real au activat în mediu 4271,5 unități (95,4%).

Programe gestionate de Ministerul Finanțelor

Pentru subprogramul „*Elaborarea politicii și managementul în domeniul bugetar - fiscal*” au fost finanțate cheltuieli în sumă de 27302,1 mii lei, sau la nivel de 99,7% din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul următor.

Scopul		Dezvoltarea și fortificarea politicii în domeniul finanțelor publice					
Obiectivele: (1) pe termen mediu și inclusiv pentru anul pentru care se aprobă programul (2) în raportul anual se completează și realizarea obiectivului pe anul raportat		Consolidarea procesului de planificare multianuală cu atingerea unei consistente maxime a legii bugetare anuale cu CBTM - Implementarea graduală a metodologiei de bugetare pe programe cu acoperirea 100% a bugetului de stat către anul 2013 - Asigurarea echității, stabilității și transparenței fiscale și vamale, precum și stimularea creșterii economice - Consolidarea disciplinei întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat - Asigurarea finanțării măsurilor prevăzute în bugetul de stat cu minim de cheltuieli și la nivel optim de risc - Consolidarea răspunderii manageriale pentru optimizarea gestionării resurselor conform obiectivelor entităților în baza principiilor bunei guvernări prin implementarea sistemului de management financiar și control și activității de audit intern în sectorul public					
Date despre modificările ce au parvenit în realizarea programului / subprogramului		Programul cuprinde activitățile Ministerului Finanțelor legate de elaborarea, coordonarea și monitorizarea politicii bugetar-fiscale și vamale, elaborarea cadrului bugetar pe termen mediu și bugetului pe anul următor, promovarea bugetului în Guvern și Parlament, monitorizarea și analiza executării bugetului și elaborarea propunerilor de modificare (după caz). Programul include deasemenea activități legate de perfecționarea cadrului legal și metodologic în domeniul bugetar-fiscal și alte domenii specifice.					
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	KPI	Prevăzut pe an	Realizat *)	Devieri (+, -)	Motivația
de rezultat	1. Majorarea numărului net al indicatorilor îmbunătățiți pentru evaluarea performanței managementului finanțelor publice PEFAPII-PII2	Data / devieri	r1	1	1		Au fost îmbunătățiți următorii indicatori: PI-1: de la scorul B la scorul A (în unul din ultimii trei ani (2010-2012), cheltuielile real efectuate au deviat față de cheltuielile planificate în buget sumă mai mare decât echivalentul a 5% din cheltuielile bugetare, pe când, în perioada 2008-2010, a fost 10%)
	2. Legea bugetară anuală consistentă cu CBTM la venituri	%	r2	„+/-”5	2		Indicatorii generali ai bugetului (venituri, cheltuieli), față de indicatorii CBTM (2012-2014), deviază cu majorare de circa 2% (în limita stabilită) ce a permis consolidarea

	3. Legea bugetară anuală consistentă cu CBTM la cheltuieli	%	r3	„+/-”5	2		bugetar-fiscală și evitarea blocajilor financiare în sistemul bugetar.
	4. Ponderea serviciului datoriei de stat în veniturile bugetului de stat	%	r4	3.3	3.3		La situația de la 31 decembrie 2012, conform datelor operative, ponderea serviciului datoriei de stat în veniturile bugetului de stat a constituit 3,3%, fără a înregistrata devieri față de valoare prevăzută pe an. Comparativ cu aceeași situație a anului 2011, acest indicator a înregistrat o valoare cu 0,3 p.p. mai mică. Diminuarea acestui indicator comparativ cu perioada similară a anului trecut, poate fi explicată prin majorarea în ritmuri mai rapide a valorii veniturilor bugetului de stat față de valoarea serviciului datoriei de stat. În valori nominale, serviciul datoriei de stat la finele anului 2012 s-a majorat cu 4,0 mii. lei (0,6%) față de situația de sfârșitul anului 2011, evoluție condiționată de majorarea serviciului datoriei de stat interne.
	5. Ponderea întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat în total întreprinderilor înregistrate în Lista unităților economice monitorizate de către Ministerul Finanțelor	%	r5	90	98.2	8.2	Indicatorul dat nu poate fi evaluat, în baza Notei analitice privind rezultatele monitoringului financiar al activității economico-financiare ale întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat în anul 2011 întocmită în luna iunie 2012 în baza rapoartelor financiare ale întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat.
de produs	1. Ponderea din total a cheltuielilor publice acoperite cu planificare strategică	%	o1	84	83.3	-0,7	Alocarea mijloacelor financiare pentru domeniile care sînt implicate în procesul planificării strategice a înregistrat scăderea cu 0,13 p.p față de volumul aprobat, în același timp, cheltuielile bugetare au fost realizate peste nivelul aprobat cu 0,04 p.p
	2. Ponderea bugetelor pe programe în suma totală a bugetului de stat	%		72.9	70.5	-2.4	
	3. Acte normative în domeniul contabilității	un.	o2	4	7	3	3 acte normative elaborate suplimentar la indicatorii de performanță planificați
	4. Acte normative în domeniul activității de audit	un.	o3	2	5	3	3 acte normative elaborate suplimentar la indicatorii de performanță planificați
	5. Seminare de instruire în domeniul managementului financiar și controlului	Om / ore	o4	1500	2628	1128	Au fost organizate mai multe seminare în domeniul managementului financiar și controlului avînd în vedere Acordul de cooperare dintre Ministerul Finanțelor din Moldova cu Ministerul Finanțelor Publice România; proiectul Twinning, Programul de suport bugetar în domeniul stimulării economice a zonelor rurale
	6. Seminare de instruire în domeniul audit intern	om/ore	o5	1500	6976	5476	Au fost organizate mai multe seminare în domeniul auditului intern, avînd în vedere Acordul de cooperare dintre Ministerul Finanțelor din Moldova cu Ministerul Finanțelor Publice din România, proiectul Twinning. Programul de suport bugetar în domeniul stimulării economice a zonelor rurale.

	7.Elaborarea documentului de politici „Obiectivele politicii fiscale și vamale pe termen mediu”	un.	o6	1	1	0	A fost elaborat proiectul Obiectivelor politicii fiscale și vamale pe termen mediu 2013-2015, ca parte componentă a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu 203-2015. A fost elaborate și promovate următoarele acte legislative: 1. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.178 din 11.07.2012; 2. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.27 din 01.03.2012; 3. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.54 din 22.03.2012;4. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.158 din 05.07.2012; 5.Legea privind stabilirea, pentru anul 2012, a termenului de achitare a impozitului pe venit pentru întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) nr.208 din 28.09.2012; 6.Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.221 din 19.10.2012.
	8. Actualizarea cadrului normativ în domeniul controlului financiar public intern	un.	o7	2	1	-1	A fost aprobat Regulamentul privind evaluarea, raportarea sistemului de management financiar și control și emiterea declarației privind buna guvernare, prin ordinul ministrului finanțelor nr.49 din 26 aprilie 2012. A fost aprobat Regulamentul privind certificarea auditorilor interni din sectorul public, prin Ordinul ministrului finanțelor nr.100 din 29.08.2012. Au fost aprobate standardele Naționale de audit intern, prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 113 din 12.10.2012. A fost aprobat Regulamentul de funcționare a Consiliului controlului financiar public intern, prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 114 din 12.10.201
de eficiență	1.Nivelul vărsării în buget a dividendelor și defalcărilor comparativ cu cel aprobat în Legea bugetului de stat pe anul respectiv	%	e1	100	100.2	0.2	Întreprinderile de stat au transferat în bugetul de stat defalcări din profitul net în mărime de 65885,6 mii lei, rata îndeplinirii fiind de 119,8%.Societățile pe acțiuni au transferat în bugetul de stat dividendele aferente cotei de participare a statului în mărime de 247226,8 mii lei, rata îndeplinirii fiind de 96,0%

Pentru subprogramul „*Administrarea veniturilor publice*” au fost finanțate cheltuieli în sumă de 471813,7 mii lei, sau la nivel de 94,2% din prevederi, care au fost destinate pentru atingerea scopului următor.

Scopul	Asigurarea stabilității, previzibilității și transparenței politicilor de administrare fiscală și vamală
Obiectivele: (1) pe termen mediu și inclusiv pentru anul pentru care se aprobă programul (2) în raportul anual se completează și realizarea obiectivului pe anul raportat	1. Asigurarea perceperii drepturilor de import și de export
	2. Facilitarea traficului de mărfuri și simplificarea procedurilor vamale
	3. Prevenirea și combaterea fraudelor vamale
	4. Armonizarea reglementărilor vamale la legislația UE și standardele internaționale
	5. Monitorizarea și actualizarea continuă a activității de administrare fiscală: a procesului de colectare a veniturilor, controlului fiscal, proceselor instituționale.
	6. Perfecționarea opțiunilor de deservire a contribuabililor în scopul facilitării și asigurării majorării conformării voluntare a acestora
	7. Optimizarea procedurilor de administrare a contribuabililor mari
	8. Dezvoltarea și unificarea Sistemului Informațional Integrat al SFS
Date despre modificările ce au parvenit în realizarea programului/subprogramului	Pentru Serviciul Vamal programul presupune facilitarea traficului legal de mărfuri peste frontiera vamală, micșorarea timpului și costurilor aferente operațiunilor de import, export și tranzit prin simplificarea și automatizarea procedurii de vămuire, asigurând totodată contracararea fraudelor și infracțiunilor transfrontaliere. Promovarea transparenței în activitatea vamală, ajustarea reglementărilor vamale la cele europene, precum și perfecționarea continuă a personalului inclusiv privind integritatea profesională, care vor contribui la modernizarea activității Serviciului Vamal cu impact direct asupra dezvoltării schimburilor comerciale externe.Eficientizarea controlului vamal prin utilizarea mijloacelor tehnice speciale și a metodelor moderne de supraveghere vamală va asigura colectarea deplină a drepturilor de import în bugetul de stat și prevenirea tentativelor de eschivare de acitarea taxelor vamale și impozitelor de către agenții economici și persoane fizice.

		Pentru Serviciul Fiscal de Stat programul are menirea de a contribui la procesul de dezvoltare a Serviciului Fiscal de Stat, la perfecționarea și modernizarea procedurilor de administrare fiscală prin: diminuarea costurilor și promovarea continuă a spiritului de conformare benevolă a contribuabililor la onoarea obligațiilor fiscale, în scopul asigurării veniturilor la bugetul public național și reducerii restanțelor admise. astfel, în vederea depistării oportune și înlăturării eficiente a segmentelor lacunare specifice evoluției activităților de administrare fiscală, se realizează monitorizarea și controlul unor procese instituționale ale Serviciului Fiscal de Stat cum sunt: eficiența efectuării controalelor fiscale, a implementării măsurilor de executare silită a obligațiilor fiscale, a procedurilor de administrare a contribuabililor întru majorarea gradului de conformare voluntară a acestora la declararea și achitarea obligațiilor fiscale, eficacitatea serviciilor electronice prestate în rezultatul implementării noilor tehnologii					
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	KPI	Prevăzut pe an	Realizat (*)	Devieri (+, -)	Motivația
de rezultat	1. Numărul actelor normative elaborate în vederea ajustării reglementărilor vamale la legislația UE	%	r1	3	4	1	Au fost elaborate 2 proiecte de acte normative ale SV: Regulamentul privind procedurile simplificate de vămuire și Ordinul cu privire la unele aspecte ale procedurii de tranzit. Proiectele respective au fost avizate de instituțiile relevante, consultate cu părțile interesate, conform procedurii de transparența decizională și urmează a fi remis spre publicare.
	2. Ponderea procedurilor simplificate de vămuire	%	r2	5	6.33	1.33	La moment, de procedura simplificată de vămuire beneficiază 39 de agenți economici cu risc scăzut și 5 agenți economici cu statut de PVD. Cota DV perfectate conform procedurii simplificate de vămuire se echivalează cu numărul DV perfectate conform procedurii simplificate de vămuire raportat la numărul total de DV perfectate și totul multiplicat la 100%. Ținta de 5% stabilită la începutul anului a fost realizată. Cât privește evoluția detaliată a cotei declarațiilor vamale perfectate conform procedurii simplificate de vămuire, trebuie de remarcat o creștere relativ stabilă a acesteia în primele 9 luni ale a.c., după care s-a înregistrat o scădere continuă în ultimele 3 luni. Cu toate acestea, ținta stabilită la început de an a fost depășită cu circa 27%.
	3. Gradul efectuării controlului fizic al mărfurilor importate	%	r3	35	32.13	-2.87	Performanța a fost atinsă datorită actualizării criteriilor de selectivitate naționale și ajustarea parametrilor de selectivitate precum și anularea unor criterii de selectivitate pe motiv de lipsă de rezultate
	4. Gradul de conformare a contribuabililor la achitarea benevolă a obligației fiscale declarate la BPN	%	r4	95	94.6	-0.4	Pe parcursul anului 2012 gradul de conformare a contribuabililor la achitarea benevolă a contribuabililor a fost realizat la nivel de 94,6%.
	5. Gradul de reducere a restanței la BPN în baza măsurilor de executare silită a obligațiilor fiscale		r5	29	42.1	13.1	Indicatorul este realizat
	6. Suma încasărilor obținute în urma aplicării modalității de executare silită față de contribuabilii restanțieri	mil. lei	r6	200	427.1	227.1	Indicatorul este realizat. În rezultatul aplicării modalităților de executare silită a obligației fiscale a fost încasată suma de 427,1 mil. lei

	7. Ponderea agenților economici supuși controalelor fiscale în totalul agenților economici înregistrați	%	r7	4.5	8	3.5	În anul 2012 au fost supuși controalelor fiscale 55113 agenți economici. Majorarea ponderii agenților economici supuși controalelor fiscale în totalul agenților economici este influențată de diminuarea numărului de agenți economici înregistrați și de majorarea numărului controalelor fiscale neplanificate.
	8. Ponderea veniturilor bugetare administrate de Serviciul Fiscal de Stat, încasate de la contribuabilii mari, în totalul încasărilor	%	r8	42	38.2	3.8	Veniturile încasate la BPN de la marii contribuabili pentru anul 2012 constituie 7258,31mil. lei, inclusiv la BS - 3496,1 mil lei, BUAT - 1098,1 mil. lei, BASS - 2100,5 mil. lei și FAOAM - 563,6 mil. Lei
	9. Ponderea dărilor de seamă prezentate în mod automatizat, în baza utilizării noilor tehnologii informaționale, în totalul dărilor de seamă prezentate de contribuabili	%	r9	30	42.1	12.1	Indicatorul este realizat. Pe parcursul anului 2012, prin intermediul SIA "Declarație electronică" au fost depuse 764576 dări de seamă, ceea ce reprezintă 42,1% din numărul total de dări de seamă fiscale prezentate.
	10. Ponderea personalului SFS instruit, în totalul personalului angajat al SFS	%	r10	51	146.5	95.5	Indicatorul este realizat. Pe parcursul perioadei de gestiune au fost instruiți în cadrul diverselor seminare de instruire internă 1578 funcționari, a participat la instruire externă - 1195 colaboratori inclusiv la AAP și peste hotare
De progres	1. Durata procedurii de trecere a frontierei la import/export	min im/ex	o1	30/25	19.78/ 18.06	(10.22/6. 94)	Durata medie a procedurii de trecere a mărfurilor peste frontieră la finele anului 2012 a înregistrat următorii indici: 19,78 minute la intrare și 18,06 minute la ieșire, ceea ce denotă o îmbunătățire semnificativă a indicatorilor în raport cu țintele stabilite la început de an - 30 min. la intrare și respectiv 25 min. la ieșire. Astfel, ținta stabilită la început de an la – durata medie a timpului de trecere a frontierei de stat - a fost supra-îndeplinită cu 66% la intrare și cu 30% la ieșire.
	2. Numărul colaboratorilor vamali participanți la programe de formare în cadrul Centrului de instruire al Serviciului Vamal	unități	o2	500	1059	559	Un accent sporit a fost plasat pe ridicarea nivelului de profesionalism și integritate a colaboratorilor vamali. Obiectivul anual a fost supra îndeplinit în special ținând cont de instruirea noilor angajați, precum și datorită suportului acordat de către partenerii strategici de dezvoltare, precum EUBAM, care au organizat diverse activități de instruire în cadrul Centrului de instruire a colaboratorilor vamali, precum și vizite de studiu în autoritățile vamale din alte țări.
	3. Numărul de contribuabili administrați de SFS	mii lei	o3	700	688.1	-11.9	Pe parcursul anului 2012 de către SFS au fost administrați 688117 contribuabili.
	4. Numărul controalelor fiscale efectuate	unități	o4	50000	63527	13527	Au fost efectuate 63527 controale fiscale, inclusiv prin metoda verificării totale-3652. Numărul controalelor fiscale planificate pe parcursul anului 2012 s-a redus cu 45% față de anul precedent. S-a majorat numărul controalelor neplanificate, care se efectuează la solicitarea agenților economici și a altor organe și nu fi prognozat de către IFPS.

	5. Numărul agenților economici-contribuabili mari, administrați de Serviciul Fiscal de Stat	unități	o5	400	415	15	Indicatorul este realizat. Lista agenților economici-mari contribuabili pentru anul 2012 a fost aprobată prin Ordinul IFPS nr. 1065 din 21.12.2011 care include 415 mari contribuabili.
	6. Numărul dărilor de seamă recepționate și prelucrate	mii unități	o6	1910	1815	-95	Pe parcursul anului 2012 au fost recepționate și prelucrate 1815512 dări de seamă fiscale, inclusiv 764576 mii declarații electronice.
de eficiență	Costul administrării fiscale la un leu venituri la BPN	lei	e1	0.011	0.011		La situația din 01.01.2013 au fost încasate plăți la Bugetul Public Național în mărime 19028,1 de mln.lei. Costul administrării fiscale la un lei de venituri este de 0,011 lei.

Pentru subprogramul „Executarea și raportarea Bugetului Public Național” s-au efectuat cheltuieli în sumă de 48696,0 mii lei, sau la nivel de 93,0% din suma precizată, care au fost destinate pentru atingerea scopului următor.

Scopul		Asigurarea integrității și administrarea eficientă a finanțelor publice					
Obiectivele: (1) pe termen mediu și inclusiv pentru anul pentru care se aprobă programul (2) în raportul anual se completează și realizarea obiectivului pe anul raportat		Consolidarea gestionării cheltuielilor bugetare prin sistemul trezorerial					
		Întocmirea raportului anual privind executarea bugetului de stat pe anul bugetar încheiat					
		Monitorizarea și supravegherea corectitudinii realizării achizițiilor publice. Asigurarea respectării legislației în vigoare de către executorii de buget privind achizițiile publice Asigurarea integrității la administrarea eficientă a finanțelor publice.					
Date despre modificările ce au parvenit în realizarea programului/subprogramului		Prezentul program cuprinde activitățile legate de executarea integrală a mijloacelor bugetului de stat și bugetelor UAT prin sistemul trezoreriei și anume executarea de casă, evidența zilnică a operațiunilor, reflectarea acestora în evidența contabilă, elaborarea raportelor zilnice, lunare, trimestriale și anuale (operative). Programul include de asemenea					
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	KPI	Prevăzut pe an	Realizat *)	Devieri (+, -)	Motivația
de rezultat	1. Gradul de executare a cheltuielilor bugetului de stat	%	r1	94.3	96.7	2.4	% de executare a cheltuielilor bugetului de stat este mai mare decât cel prevăzut. Indicatorul a fost îndeplinit
	2. Gradul de menținere a plafonului trimestrial privind deficitul de casă al guvernului general	%	r8	100	108.2	8.2	Indicatorul privind deficitul total de casă al guvernului general nu a fost respectat, deoarece cheltuielile bugetelor unităților administrativ-teritoriale au fost majorate
	3. Ponderea întârzierii a rapoartelor prezentate trimestrial de către autoritățile publice centrale și autoritățile locale	%	r2	0	0	0	Rapoartele privind executarea bugetului autorităților publice centrale și rapoartele privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe 9 luni ale anului 2012 au fost prezentate în termen. Rapoartele privind executarea bugetelor autorităților publice centrale și rapoartele privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe anul 2012 se prezintă pe parcursul lunilor ianuarie-februarie curent
de produs	1. Numărul de zile întârziere la elaborarea anuală a Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul respectiv ce trebuie efectuat către sfârșitul lunii aprilie	zile	o1	0	0	0	La ședința Colegiului Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova din 26 aprilie 2012 Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2011 s-a aprobat. Raportul a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.324 din 23 mai 2012 și prin

							Hotărârea Parlamentului nr. 216 din 12 octombrie 2012 Termenele au fost respectate
	2. Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și Normele metodologice privind aplicarea acestuia	set	o2	testat			Testarea aplicării Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normele metodologice privind aplicarea acestuia în sistemului informațional de management financiar (SIMF) este în curs de realizare. În rezultatul procesului de testare, în caz de necesitate, se efectuează și unele completări și modificări la Planul de conturi contabile.
	3. Clasificația bugetară	set	o3	testat			Testarea aplicării clasificăției bugetare în sistemul informațional de management financiar (SIMF) este în curs de realizare. În rezultatul procesului de testare, în caz de necesitate, se efectuează și unele completări și modificări la Clasificația bugetară
	4. Norme metodologice privind executarea și raportarea executării bugetului public național	set	o4	testat			Testarea aplicării Normelor metodologice privind executarea și raportarea executării bugetului public național în sistemul informațional de management financiar (SIMF) este în curs de realizare. În rezultatul procesului de testare, în caz de necesitate, se efectuează și unele completări și modificări la Normele metodologice.
	5. Numărul documentelor de licitație înaintate de autoritățile contractante	unități	o5	1100	2627	1527	Majorarea volumului de achiziții în general
	6. Numărul dărilor de seamă privind procedurile de achiziții publice	unități	o6	4200	5750	1550	Numărului proceduri de achiziții în anul curent s-a majorat.
	7. Numărul contractelor de achiziții publice încheiate în urma procedurilor de achiziție, cu excepția celor încheiate în urma procedurii prin cerere a ofertelor de prețuri	unități	o7	11000	15204	4204	Creșterea numărului de proceduri de achiziții anul curent
	8. Numărul instruirilor personalului din autoritățile contractante privind organizarea și desfășurarea procedurilor de achiziții publice	unități	o8	50	72	22	Creșterea necesității instruirii personalului din autoritățile contractante.
	9. Volumul documentației standard privind procedurile de achiziții publice elaborate pe parcursul anului	unități	o9	2	2		
de eficiență	Numărul mediu de operațiuni ce îi revine unei unități din cadrul trezoreriilor teritoriale, pentru executarea documentelor, zilnice	nr.	e1	38	62	24	Această deviere se explică prin majorarea volumului de cheltuieli a bugetului public național cu 3,3 mldr.lei(10.2%) față de anul 2011, respectiv a crescut numărul de operațiuni

Pentru subprogramul „Controlul financiar public intern”, gestionat de Inspekția Financiară, au fost prevăzute alocații pe componenta de bază în sumă de 13578,9 mii lei, executarea cărora a constituit 13407,1 mii lei, sau la nivel de 98,7% din suma precizată, care au fost destinate pentru atingerea scopului următor.

Scopul		Controlul asupra respectării legislației și actelor normative în vigoare de către executorii de buget privind gestionarea fondurilor publice					
Obiectivele: (1) pe termen mediu și inclusiv pentru anul pentru care se aprobă programul (2) în raportul anual se completează și realizarea obiectivului pe anul raportat		Efectuarea în anul 2012, la nivel de 100%, a controalelor planificate și a celor solicitate					
Date despre modificările ce au parvenit în realizarea programului/subprogramului							
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	KPI	Prevăzut pe an	Realizat (*)	Devieri (+, -)	Motivația
de rezultat	Ponderea controalelor efectuate față de plan	%	r1	100	109.5	9.5	Activitatea desfășurată preponderent în baza solicitărilor, petițiilor
	Gradul de acoperire cu controale a instituțiilor finanțate de la bugetul public național	%	r2	44	37.6	6.4	Majorarea ariei de inspecție
de produs	Numărul de controale efectuate, total, inclusiv:	unități	o1	1222	1329	107	Au fost reduse termenele de inspecție
	a) conform Programului activității de control;	un.	o2	935	1024	89	Au fost reduse termenele de inspecție
	b) la solicitarea organelor ierarhic superioare, organelor de drept și altor solicitări	unități	o3	400	305	95	Au parvenit mai puține solocitări de la organele ierarhic superioare și mai multe de la societatea civilă
de	Ponderea acoperirii pagubelor, încasării sumelor calculate la buget	%	e1	37	63.9	26.9	Au fost încasate în perioada de referință. Ulterior vor mai fi încasate în urma executării deciziilor adoptate și prescripțiilor executorii.

Pentru subprogramul „Supravegherea activității de audit” gestionat de Consiliul de Supraveghere a Activității de Audit de pe lângă Ministerul Finanțelor s-au efectuat cheltuieli în sumă de 158,9 mii lei, sau la nivel de 68,1% din suma precizată.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul următor.

Scopul		Organizarea unui sistem eficient și efectiv de supraveghere în interes public a activității auditorilor, societăților de audit și auditorilor întreprinzători individuali					
Obiectivele: (1) pe termen mediu și inclusiv pentru anul pentru care se aprobă programul (2) în raportul anual se completează și realizarea obiectivului pe anul raportat		1. Supravegherea activității de audit, potrivit prevederilor legislației în vigoare în domeniu 2. urmărirea alinierii activității de audit cerințelor Directivelor Uniunii Europene și standardelor acceptate în practica internațională 3. Creșterea calității auditului în vederea promovării și sporirii încrederii publice în activitatea de audit, implementarea sistemului de control extern al calității activității de audit					
Date despre modificările ce au parvenit în realizarea programului/subprogramului							
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	KPI	Prevăzut pe an	Realizat (*)	Devieri (+,-)	Motivația
de rezultat	Gradul de conformare a auditorilor cerințelor privind formarea profesională	%	r1	92	98	6	Conformarea cerințelor privind instruirea profesională a auditorilor este în creștere
	Ponderea societăților de audit supuse monitorizării în total societăților de audit înregistrate în Registrul de stat al societăților de audit, auditorilor întreprinzători individuali	%	r2	78	99	21	Respectarea cerințelor de raportare a societăților de audit, auditorilor întreprinzători individuali este în creștere

	Ponderele controalelor efectuate față de plan	%	r3	25	23	-2	Nu au fost efectuate toate controalele planificate
	Ponderele societăților de audit supuse controalelor în totalul societăților de audit	%	r4	11.5	10.1	-1.4	Nu au fost efectuate toate controalele planificate
de produs	Numărul informațiilor recepționate	un.	o1	128	126	-2	Au fost înregistrate în anul gestionar-128 de societăți, 2 societăți nu au prezentat informația
	Numărul controalelor efectuate	un	o2	15	13	-2	Nu au fost efectuate toate controalele planificate deoarece pe parcursul anului nu a fost complet efectivul de personal
de	Gradul de creștere a calității activității de audit	%	e1	n/a			Calitatea activității de audit este în creștere.

Pentru subprogramul „Servicii de suport în managementul finanțelor publice” gestionat de Ministerul Finanțelor s-au efectuat cheltuieli în sumă de 18969,9 mii lei, sau la nivel de 35,6% din suma precizată.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul următor.

Scopul		Deservirea și asigurarea bunei activități de executare a funcțiilor în domeniul bugetar-fiscal					
Obiectivele:		Menținerea și dezvoltarea sistemului informațional de gestionare a finanțelor publice					
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	KPI	Prevăzut pe an	Realizat (*)	Devieri (+, -)	Motivația
de rezultat	Spațiul unic informațional a Ministerului Finanțelor, care se asigură prin menținerea conexiunilor între Ministerul Finanțelor și subdiviziunile teritoriale, organele subordonate(38 trezorerii teritoriale, 35 direcții generale finanțe, IFPS, SV, SCFR, Agenția Achiziții Publice, etc.)	un.	r1	77	77	0	
	Conexiuni telecomunicaționale între Ministerul Finanțelor și autoritățile administrației publice centrale menținute (inclusiv BNM, CNAM, CNAS, Ministerul Educației etc.)	un.	r2	27	27	0	
	Gradul de automatizare a proceselor interne a subdiviziunilor MF	%	r3	85	85	0	
	Mediu informațional unic a Ministerului Finanțelor cu executorii de buget(ministere, departamente, instituții publice) în procesul elaborării și executării bugetului și formării rapoartelor privind executarea bugetului, menținut și dezvoltat	Instituții publice	r4	1900	2088	188	Include instituțiile la care au fost instalate și sunt deservite sistemele informaționale: Finanțe, Plan de finanțare și 1C.
de produs	Numărul de sisteme informaționale menținute și dezvoltate	unități	o1	36	36	0	
	Numărul de calculatoare și imprimante deservite	un.	o2	900	900	0	
	Numărul de documente prezentate MF în format electronic (ordin de plată, plan de finanțare etc.)	unități	o3	5	5	0	Include și setul rapoartelor care fac parte din conținutul Dării de seamă privind executarea bugetului APC
de eficiență	Operativitatea de raportare	timp	e1	În timp real	peste o zi		
	Timpul necesar pentru prelucrarea unei operațiuni financiare	secunde	e2	5	5	0	

Serviciile de planificare și statistică. Volumul mijloacelor financiare aprobate în Legea bugetului de stat pe anul 2012 la acest grup de cheltuieli a constituit 50469,6 mii lei, inclusiv pe componenta de bază – 47522,7 mii lei, mijloace speciale – 2521,9 mii lei și proiecte finanțate din surse din surse externe – 425,0 mii lei.

În urma modificărilor operate pe parcursul anului la legea bugetului, alocațiile bugetare s-au diminuat la componenta de bază cu 4241,4 mii lei, și a constituit suma de 43281,3 mii lei, la componenta mijloace speciale s-a majorat cu 2735,3 mii lei, constituind suma de 5257,2 mii lei și la proiecte finanțate din surse externe sa majorat cu 239,2 mii lei constituind suma de 664,2 mii lei.

Factorii care au generat modificările față de bugetul aprobat, se prezintă după cum urmează.

- reducerea de alocații la componenta de bază în legătură cu:
 - *amânarea și punerea în aplicare a sporului pentru performanța colectivă a subdiviziunii/autorității publice, stabilit conform sistemului de salarizare a funcționarilor publici, începând cu semestrul I al anului 2013, precum și amânarea majorărilor salariale prevăzute în anul curent pentru persoanele cu funcții de demnitate publică – 1051,0 mii lei*
 - *reducerea cheltuielilor salariale formate din contul funcțiilor vacante – 245,0 mii lei;*
 - *redistribuirea alocațiilor între grupa 1.4 și 1.10 în legătură cu aprobarea a unei noi structuri a Biroului Național de Statistică, conform Hotărîrei de Guvern nr.1034 din 29.12.2013 – 2945,4 mii lei;*

- revizuirea veniturilor și cheltuielilor la componenta mijloace speciale în dependența de acumulări, majorarea alocațiilor cu – 2735,3 mii lei;

Cheltuielile de casă în anul 2012 la acest grup au constituit 48834,1 mii lei, sau 99,3% din alocațiile precizate, inclusiv la componenta de bază 42928,2 mii lei (99,2%), mijloace speciale 5255,9 mii lei (100 %) și proiecte finanțate din surse externe 650,0 mii lei (97,9%).

Cheltuieli efective au fost înregistrate în mărime de 49521,0 mii lei inclusiv, din contul componenta de bază – 43541,9 mii lei, din contul mijloace – 5305,6 mii lei și proiecte finanțate din surse externe 673,5 mii lei.

Datoriile creditoare constituie 1506,0 mii lei (toate componentele) și se încadrează în limita termenului de achitare. Datoriile debitoare, constituie 146,8 mii lei.

În baza Nomenclatorului serviciilor cu plată și a Regulamentului privind modul de formare și utilizare a mijloacelor speciale, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.1403 din 30 decembrie 2005, la grupa dată de cheltuieli s-au aprobat venituri și cheltuieli pe tipuri de mijloace speciale în sumă totală de 2521,9 mii lei. În urma modificărilor operate pe parcursul anului, veniturile și cheltuielile s-au majorat cu 2735,3 mii lei, astfel veniturile și cheltuielile precizate constituie 5257,2 mii lei. Pe parcursul anului, s-au acumulat venituri în sumă de 6402,5 mii lei.

La grupa dată de cheltuieli pentru anul 2012 a fost prevăzut un efectiv de personal în număr de 709 unități, nivelul mediu realizat al numărului de personal fiind de 766 unități. La sfârșitul perioadei de raportare efectivul de personal real încadrat constituie în număr de 681 unități.

Programe gestionate de Biroul Național de Statistică

Pentru subprogramul „Elaborarea politicii și managementului în domeniul statisticii” au fost finanțate cheltuieli în sumă de 10864,0 mii lei, sau la nivel de 99,4% din alocațiile precizate.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul următor.

Scopul		Producerea datelor statistice necesare implementării și evaluării politicilor naționale în domeniul social-economic, conform standardelor și metodologiilor armonizate la normele internaționale, în special ale UE.				
Obiectivele:		Asigurarea autorităților publice centrale și locale, agenților economici, publicului larg, respectiv a tuturor categoriilor de utilizatori, atât interni, cât și externi, cu informație statistică calitativă și comparabilă la nivel internațional vizând situația și dezvoltarea social-economică și demografică a țării.				
Descrierea narativă		Programul dat este menit să organizeze procesul de elaborare/perfecționare și managementul eficient al activităților în cadrul Programului de lucrări statistice în conformitate cu standardele internaționale.				
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	Prevăzut pe an	Realizat *)	Devieri (+,)	Motivația
de rezultat	Gradul de executare a Programului lucrărilor și ediții statistică în anul 2012	%	100,0	99,8	-0,2	Publicarea rezultatelor finale ale RGA a fost preconizată pentru luna decembrie 2012, însă din cauza apariției unor circumstanțe obiective legate de finanțarea din partea FAO în procesul de creare a bazei de date și de elaborare a tabelor de ieșire, această lucrare va fi executată pe parcursul semestrului I anul 2013.
	Asigurarea cu instrumentar statistic sectorul public și real al economiei	%	100,0	100,0	100,0	
de produs	Metodologia privind indicatorii statistici pe termen scurt	unitate	1	1	-	
	Metodologia privind cercetarea statistică anuală asupra câștigurilor salariale în întreprinderi	unitate	1	1	-	
	Nomenclatorul de produse și servicii industriale PRODMOLD armonizat la standardul european PROMOLD-2008	unitate	1	0,7	-0,3	Cercetarea a fost lansată, chestionarele expediate. Dar luând în considerație că aceasta e o lucrare trecătoare, de la data de 1 ianuarie 2013, doar 70% erau realizate, pentru ca etapele următoare să fie realizate după 1 ianuarie 2013.
de eficiență	Optimizarea formularelor statistice în urma implementării cercetării integrate pe termen scurt	%	4	1	-3	

Pentru subprogramul „*Lucrări statistice*” au fost utilizate mijloace în sumă de 47491,6 mii lei, sau la nivel de 99,3 % din alocațiile precizate, care au fost destinate pentru atingerea scopului următor.

Scopul		Producerea datelor statistice necesare implementării și evaluării politicilor naționale în domeniul social-economic, conform standardelor și metodelor armonizate la normele internaționale, în special ale UE.				
Obiectivele:		Asigurarea autorităților publice centrale și locale, agenților economici, publicului larg, respectiv a tuturor categoriilor de utilizatori, atât interni, cât și externi, cu informație statistică calitativă și comparabilă la nivel internațional vizând situația și dezvoltarea social-economică și demografică a țării.				
Descrierea narativă		<p>Programul lucrărilor statistice prevede producerea și diseminarea informației statistice. Informația statistică este colectată prin cercetări statistice exhaustive și sondaje, verificată, introdusă pe suport tehnic de către organele teritoriale pentru statistică și transmisă la Direcția Generală Tehnologii Informaționale, care efectuează verificarea, analiza, validarea sistematizarea și centralizarea datelor și asigură organele administrării publice centrale și locale, toate categoriile de utilizatori cu date generalizate sub formă de informații operative, comunicate de presă, buletine, publicații statistice, note informative, difuzări mass-media etc.</p> <p>Beneficiarii informației statistice sunt: organele guvernamentale și administrației publice centrale și locale, întreprinderile și asociațiile, organele non-guvernamentale și obștești, organizațiile internaționale, instituțiile academice, ambasadatele și consulatele, mass-media și publicul larg.</p>				
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	Prevăzut pe an	Realizat *)	Devieri (+, -)	Motivația
de rezultat	Gradul de realizare a lucrărilor și cercetărilor statistice în anul 2012	%	100,0	99,8	-0,2	
	Gradul de asigurare a beneficiarilor cu note informative și operative și buletine statistice cu date generalizate	%	100,0	131	+31	Numărul sporit de solicitări din partea agenților economici, ambasadelor și altor autorități a cauzat devierea în numărul de note informative, informații generalizate și buletine statistice.
	Gradul de realizare a edițiilor statistice în anul 2012	%	100,0	100,0	-	
de produs	Lucrări și cercetări statistice realizate în anul 2012, conform Hotărârii Guvernului nr.999 din 23.12.2011	unități	403	402	-1	Publicarea rezultatelor finale ale RGA a fost preconizată pentru luna decembrie 2012, însă din cauza apariției unor circumstanțe legate din partea FAO în procesul de creare a bazei de date și de elaborare a tabelor de ieșire, această lucrare va fi executată pe parcursul semestrului I al anului 2013
	Note informative și operative elaborate de către organele teritoriale de statistică	unități	557	731	+174	Diferența este cauzată de numărul sporit de solicitări de note operative și informative în organele teritoriale de statistică
	Buletine statistice cu date generalizate elaborate de către OTS	unități	5500	5500	-	
	Raportul trimestrial „Situația social-economică a Republicii Moldova” în limbile de stat și rusă, elaborat	unități	4	4	-	
	Rapoarte trimestriale vizând situația social-economică a municipiului/raionului	unități	140	140	-	
	Breviarul statistic „Moldova în cifre, ediția 2012” (în limbile: de stat, rusă, engleză și franceză) elaborate și editat	numărul/exemplare	2/550	2/550	-	
	„Anuarul Statistic al Republicii Moldova, ediția 2012” (în limbile de stat, rusă și engleză) elaborate și editat	numărul / exemplare	1/450	1/450	-	
Anuarul Statistic al Republicii Moldova, ediția 2012, varianta electronică pe CD (format PDF și Excel)	unități	300	300	-		

Pentru subprogramul „Recensămîntul” s-au efectuat cheltuieli în sumă de 1342,5 mii lei. La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul următor.

Scopul		Obținerea informației complexe și relevante privind starea și potențialul sectorului agrar al țării.				
Obiectivele:		Executarea acțiunilor principale privind efectuarea Recensămîntul General Agricol prevăzute pentru anul 2010 și aprobate prin Hotărîrea Guvernului R.M nr.992 din 03.09.2007 și modificările la ea.				
Descrierea narativă		Efectuarea Recensămîntului General Agricol				
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	Prevăzut pe an	Realizat *)	Devieri (+,)	Motivația
de rezultat	Datele RGA procasate, tabelele cu rezultate elaborate	%	30,0	30,0	-	
	Datele privind rezultatele finale ale recensămîntului publicate și diseminate	%	70,0	70,0	-	
de eficiență	Culegeri statistice cu rezultatele Recensămîntul General Agricol	unități	4	-	-	
	CD cu rezultatele RGA	unități	1	-	-	
	Rezultatele RGA pe pagina Web.	pagina	1	-	-	

Autorități și servicii cu destinație generală neatribuite la alte grupuri.

Volumul mijloacelor financiare aprobate în Legea bugetului de stat pe anul 2012 la acest grup de cheltuieli a constituit 120916,7 mii lei, inclusiv componenta de bază – 68058,7 mii lei, mijloace speciale – 1820,0 mii lei și din contul donatorilor externi – 51038,0 mii lei. În urma modificărilor operate pe parcursul anului la legea bugetului, mijloacele financiare s-au majorat cu 4873,9 mii lei la total, sau cu 4,0% și constituie 125790,6 mii lei, dintre care alocațiile pe componenta de bază s-au diminuat cu 24546,0 mii lei, mijloacele speciale s-au majorat cu 574,6 mii lei și proiectele finanțate din surse externe s-au majorat cu 28845,3 mii lei.

Factorii ce au determinat modificările în cauză sunt următorii:

la componenta de bază:

- *reducere de alocații:*
 - optimizarea cheltuielilor de personal în legătură cu amînarea și punerea în aplicare a sporului pentru performanța colectivă a subdiviziunii/ autorității publice, stabilit conform sistemului de salarizare a funcționarilor publici, începînd cu semestrul I al anului 2013, precum și amînarea majorărilor salariale prevăzute în anul curent pentru persoanele cu funcții de demnitate publică – 184,0 mii lei;

- micșorarea alocațiilor pentru reforma administrației publice în sumă de 10700,0 mii lei;

- realocarea mijloacelor financiare din grupa dată la alte grupe de cheltuieli în temeiul prevederilor art. 3 din Legea bugetului de stat pe anul 2012 - 14070,0 mii lei.

• *majorări de alocații:*

- alocarea mijloacelor financiare în scopul acoperirii cheltuielilor Serviciului de Curieri Speciali pentru achitarea indemnizațiilor la încetarea raportului de muncă a unor angajați – 68,0 mii lei;

- suplimentarea bugetului Centrului pentru Drepturile Omului în scopul acoperirii insuficienței de mijloace financiare necesare implementării noului sistem de salarizare a funcționarilor publici (250,0 mii lei), precum pentru acoperirea cheltuielilor ce țin de organizarea și desfășurarea a 2 conferințe (90,0 mii lei).

la mijloace speciale:

-majorarea cheltuielilor în sumă de 574,6 mii lei în legătură cu planificarea obținerii veniturilor suplimentare, ținând cont de acumulările reale.

la proiecte finanțate din surse externe:

- majorarea cheltuielilor în scopul implementării proiectului „e-Transformare a Guvernării” în sumă de 35011,5 mii lei;

- diminuarea cheltuielilor aferente Proiectului reformei administrației publice centrale din Moldova în sumă de 6166,2 mii lei.

Cheltuielile de casă în anul 2012 constituie 122944,5 mii lei sau 97,7% din alocațiile precizate, dintre care componentei de bază îi revine 40952,8 mii lei, mijloacelor speciale – 2108,4 mii lei și din surse externe – 79883,3 mii lei.

Instituțiile finanțate la grupa dată au înregistrat datorii creditoare pe toate componentele în total în sumă de 2140,3 mii lei, formate după cum urmează.

- la cheltuieli de personal, din contul salariului pe luna decembrie a anului 2012, care se achită în ianuarie 2013 și, respectiv, pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat și pentru plata mărfurilor și serviciilor în sumă de 1164,3 mii lei;

- asigurarea documentării populației conform Hotărîrii Guvernului nr.959 din 9 septembrie 2005 „Cu privire la măsurile de asigurare a conformării cetățeniei și documentării populației din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria)” în sumă de 817,7 mii lei;

- alte cheltuieli în sumă de 141,2 mii lei.

La grupa dată de cheltuieli în buget au fost prevăzute alocații pentru:

a) reforma administrației publice în sumă de 4300,0 mii lei. Mijloacele în cauză au fost repartizate pe autoritățile publice prin Hotărîrea Guvernului nr. 920 din 10 decembrie 2012 „Cu privire la repartizarea mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru reforma administrației publice”;

b) pentru activități de reintegrare a țării în sumă de 10000,0 mii lei, fiind repartizate pe autoritățile publice respective prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 04 aprilie 2012 ”Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2012” și Hotărîrea Guvernului nr. 516 din 18 iulie 2012 ”Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2012”.

2. Activitatea externă

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					executat 2012 față de 2011	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Activitatea externă, total (mil. lei)	229,2	249,7	244,8	243,4	-1,5	99,4	14,2	106,2
<i>inclusiv:</i>								
<i>Componenta de bază</i>	<i>208,1</i>	<i>227,2</i>	<i>219,0</i>	<i>218,2</i>	<i>-0,9</i>	<i>99,6</i>	<i>10,1</i>	<i>104,8</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>21,1</i>	<i>22,6</i>	<i>25,8</i>	<i>25,2</i>	<i>-0,6</i>	<i>97,7</i>	<i>4,1</i>	<i>119,4</i>
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,1	1,1	1,1	1,1	-	-	-	-

În bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 249,7 mil. lei.

Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 4,9 mil. lei și a constituit 244,8 mil. lei.

Factorii ce au determinat modificările în cauză sunt următorii:

la componenta de bază:

- economii formate în urma diferenței cursului valutar – 7900,0 mii lei;
- economii obținute în rezultatul amânării punerii în aplicare a sporului pentru performanța colectivă a subdiviziunii/ autorității publice, stabilit conform sistemului de salarizare a funcționarilor publici, începînd cu semestrul I al anului 2013, precum și amînarea majorărilor salariale prevăzute în anul curent pentru persoanele cu funcții de demnitate publică – 1041,1 mii lei;

- alocarea mijloacelor financiare în scopul elaborării documentației de proiect și deviz pentru construcția complexului Ambasadei Republicii Moldova în Republica Belarus, orașul Minsk – 800,0 mii lei;

la mijloace speciale:

- majorarea cheltuielilor în sumă de 3242,2 mii lei în legătură cu planificarea obținerii veniturilor suplimentare, precum și utilizarea soldului de mijloace financiare acumulat la categoria 03 „Granturi”;

Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 243,4 mil. lei, ce constituie 99,4 % față de prevederi, inclusiv la componenta de bază – 218,2 mil. lei sau 99,6% și la mijloace speciale – 25,2 mil. lei sau 97,7 % din prevederi.

Pentru activitățile aferente grupului dat, din **fondul de rezervă al Guvernului** au fost alocate mijloace în sumă de 515,7 mii. lei, care au fost repartizate după cum urmează.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene – 214,0 mii. lei, inclusiv:

- Acoperirea cheltuielilor protocolare ale Ambasadei Republicii Moldova în Azerbaidjan, în legătură cu vizita oficială a domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, în Republica Azerbaidjan (or. Baku, 17-19 ianuarie 2012) – 15,2 mii lei;

- Acoperirea cheltuielilor protocolare ale Ambasadei Republicii Moldova în Republica Bulgaria, în legătură cu vizita oficială a domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, în Republica Bulgaria (or. Sofia, 19 aprilie 2012) – 1,7 mii lei;

- Acoperirea cheltuielilor de traducere a Misiunii Republicii Moldova pe lângă Uniune Europeană, în legătură cu participarea domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, la Reuniunea Consiliului de Cooperare Republica Moldova - Uniunea Europeană (Bruxelles, Regatul Belgiei, 25-28 iunie 2012) – 6,7 mii lei;

- Acoperirea cheltuielilor ce țin de organizarea și desfășurarea ședinței a III-a a Comisiei interguvernamentale moldo-azere de colaborare comercial-economică, care a avut loc în perioada 24-27 aprilie 2012 – 42,7 mii lei;

- Acoperirea cheltuielilor ce țin de organizarea și desfășurarea primei reuniuni din cadrul dialogurilor informale la nivel de ministru de externe din cadrul Parteneriatului Estic (PaE) – 42,5 mii lei;

- Acoperirea cheltuielilor de transport și diurnă a reprezentantului ministerului în componența delegației moldovenești, în legătură cu desfășurarea negocierilor asupra proiectului Acordului de împrumut între Guvernul Republicii Moldova și Banca de Export-Import a Republicii Populare Chineze întru realizarea Proiectului strategic de reabilitare a drumurilor, din or. Beijing, Republica Populară Chineză, în perioada 22-27 iulie 2012 – 19,5 mii lei;

- Acoperirea cheltuielilor ce țin de organizarea atelierului de lucru la subiectul implementării Rezoluției nr.1540 a Consiliului de Securitate al ONU privind neprofilarea armelor de distrugere în masă, care va avea loc la Chișinău în perioada 9-10 octombrie 2012 – 71,5 mii lei;

- Acoperirea cheltuielilor de deplasare a reprezentantului ministerului în componența delegației moldovenești, în legătură cu vizita oficială a domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru, în Republica Turcia (1-2 noiembrie 2012) – 14,1 mii lei.

Acțiuni generale – 301,8 mii lei, inclusiv:

- Acordarea unui ajutor umanitar persoanelor care au avut de suferit de pe urma cutremurelor produse la 21, 29 mai și 6 iunie 2012, în comuna Mirandola, regiunea Reggio Emilia, Republica Italiană – 220,0 mii lei;

- Achitarea obligației pecuniare unice față de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică – 81,8 mii lei.

La grupul „**Colaborarea internațională**”, pentru plata cotizațiilor de membru a Republicii Moldova în organizațiile internaționale, a fost aprobată suma de **48 000,0 mii lei**, dintre care pentru achitarea contribuțiilor anuale de membru – 23 040,0 mii lei (48%) și pentru achitarea datoriilor istorice în conformitate cu planurile multianuale de restructurare ale acestora – 24 960,0 mii lei (52%).

În conformitate cu articolul 3 al Legii bugetului de stat pe anul 2012, suma dată a fost repartizată pe destinatari prin Hotărârea Guvernului nr.136 din 28 februarie 2012.

Respectând prevederile actelor nominalizate, executarea bugetului la acest capitol s-a realizat în felul următor.

mii lei

Grupa	Suma prevăzută în buget	Suma transferată	Ponderea sumei transferate față de cea prevăzută (în %)
Cotizațiile în organizațiile interparlamentare	2 727,5	2 727,5	100,0%
Cotizațiile în organizațiile internaționale	40 677,3	40 677,3	100,0%
Cotizațiile de participare la întreținerea structurilor interstatale de coordonare ale statelor C.S.I	4 595,2	4 595,2	100,0%
Total	48 000,0	48 000,0	100,0%

La situația din 01.01.2012, datoria Republicii Moldova față de organizațiile internaționale a constituit suma de 132,5 mln. lei. Ca rezultat a achitării parțiale a datoriilor, acestea s-au diminuat cu 25,3 mln. lei, constituind la data de 31.12.2012 conform cursului BNM - 107,2 mln. lei. Astfel, datorită respectării planurilor de reeșalonare a datoriilor istorice și onorării angajamentelor financiare în conformitate cu acestea, suma datoriilor se diminuează cu circa 19,0%.

Realizările 2012:

a) Pe parcursul anului bugetar au fost respectate cu strictețe finanțarea datoriilor reeșalonate (grafice de restructurare), astfel față de următoarele organizații: UNIDO, OMS, OIM, OIAC, FAO, UNESCO și Agenția Internațională pentru Energia Atomică.

b) A fost înaintat de către BERD graficul de stingere a datoriilor formate din cambii, pe o perioadă de 5 ani, începând cu 2013, suma anuală, care urmează a fi achitată, estimându-se la cifra de 300 mii USD.

c) Au fost stinse 2 grafice de restructurare a datoriilor, și anume față de:

- Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA)
- Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO).

Generalizând transferurile cotelor de membru pe parcursul anului 2012 la organizațiile internaționale și regionale, poate fi constatat faptul, că executarea bugetului la capitolul „Activitatea Externă, Colaborarea internațională” a fost efectuată în proporție de 100% din total (48 000,0 mii lei), ceea ce este condiționat și de prevederile documentelor financiare și bugetare ale organizațiilor internaționale.

Misiunile diplomatice.

La grupul acesta de cheltuieli se includ alocațiile necesare asigurării activității misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotarele țării.

Pentru anul 2012, în acest scop au fost precizate la componenta de bază alocații în sumă de 155305,8 mii lei, inclusiv din contul taxelor consulare încasate de aceste instituții, în sumă de 36563,5 mii lei (la nivel de 24,0% din suma precizată). Finanțarea cheltuielilor la grupa dată s-a efectuat în sumă de 154732,1 mii lei, sau la nivel de 99,6% din alocațiile precizate. Cheltuielile efective ale misiunilor diplomatice au fost efectuate în sumă de 150609,3 mii lei, sau la nivel de 97,0% din alocațiile precizate. Datoriile debitoare din contul ambelor cifruri de finanțare au constituit 7312,4 mii lei. Datoriile creditoare constituie 1540,0 mii lei și sînt condiționate de calcularea salariului, care se achită în luna ianuarie a anului următor în sumă de 1158,0 mii lei și datorii față de alți creditori – 382,0 mii lei. Suplimentar la alocațiile din componenta de bază, misiunile diplomatice peste hotare au beneficiat de mijloace speciale, care au fost prevăzute la venituri și cheltuieli, respectiv, în sumă de 22576,3 mii lei și 22633,9 mii lei.

Veniturile au fost executate în sumă de 22743,9 mii lei sau la nivel de 100,7%, iar la cheltuieli în sumă de 22108,9 mii lei, sau 97,7% față de cele prevăzute. Sursele de venituri la mijloacele speciale s-au format, preponderent, din plata aferentă serviciilor consulare.

Mijloacele menționate au fost utilizate pentru plata mărfurilor și serviciilor, procurări de utilaj și obiecte de folosință îndelungată.

Efectivul de personal la grupa dată pentru perioada de raportare a anului 2012 a fost aprobat în număr de 387 unități, numărul real încadrat la finele anului a constituit 334,0 unități, iar cel mediu realizat pe an a constituit 330,5 unități.

3. Apărarea națională

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de 2011		
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		Suma	%%
					Suma	%%		
Apărarea națională, total (mil. lei) <i>inclusiv:</i>	261,9	271,4	280,7	280,7			18,8	7,2
<i>Componenta de bază</i>	233,2	249,6	250,4	250,4			17,2	7,4
<i>Mijloace speciale</i>	28,7	21,8	30,3	30,3			1,6	5,6
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,3	1,2	1,3	1,3				

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 271,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 9,3 mil. lei și a constituit 280,7 mil. lei.

La acest grup s-a înregistrat la *componenta de bază* o **majorare** a alocațiilor cu 0,8 mil. lei, care a fost condiționată de factorii:

- alocarea mijloacelor financiare pentru organizarea unei expoziții permanente dedicate comemorării evenimentelor de pe Nistru în cadrul Centrului de cultură și istorie militară al Ministerului Apărării, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.191 din 04 aprilie 2012 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2012” – 0,6 mil lei;

- suplimentarea alocațiilor pentru definitivarea amenajării expoziției de comemorare a evenimentelor de pe Nistru în cadrul Centrului de cultură și istorie militară al Ministerului Apărării, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.516 din 18 iulie 2012 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2012” – 0,3 mil lei;

- majorarea alocațiilor Ministerului Apărării potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.920 din 10 decembrie 2012 “Cu privire la repartizarea mijloacelor financiare din bugetul de stat pe anul 2012 pentru reforma administrației publice” mijloace financiare în sumă de 1,2 mil. lei, întru achitarea indemnizației unice la eliberarea angajaților repartizate din alocațiile aprobate în bugetul de stat pentru reforma administrației publice potrivit art.3, alin. (2) al Legii bugetului de stat pe anul 2012 – 1,2 mil. lei;

- reducerea cheltuielilor de personal cu 1,3 mil. lei în legătură cu amânarea majorărilor salariale persoanelor care dețin funcții de demnitate publică și de economiile formate în legătură cu reținerea majorărilor salariale funcționarilor publici.

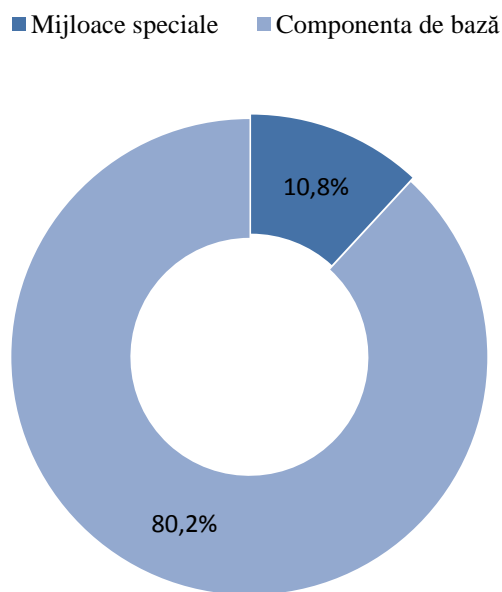
La *componenta mijloace speciale*, majorarea cheltuielilor cu 8,5 mil. lei este condiționată de:

- implicarea la finanțarea cheltuielilor a soldului mijloacelor bănești la situația din 1 ianuarie 2013 la categoria 003 „Granturi, sponsorizări/filantropie și donații”, potrivit prevederilor art.20 litera b) al Legii bugetului de stat pe anul 2012, parvenite anterior de la partenerii străini și necesare pentru organizarea și efectuarea diferitor întruniri comune - 2,2 mil lei;

- majorarea veniturilor și cheltuielilor din contul mijloacelor speciale de la prestarea serviciilor cu plată de către instituțiile medicale și utilizate pentru procurarea medicamentelor și îmbunătățirea infrastructurii Spitalului Clinic Militar Central – 6,3 mil. lei.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat total cheltuieli de casă în sumă de 280,7 mil. lei, cea ce constituie 100 % integral al alocațiilor precizate.

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile *pe componenta de bază* cât și cheltuielile din *mijloace speciale* s-au realizat sută % din prevederile precizate.

Ca pondere în volumul total al cheltuielilor executate pe componenta de bază și mijloace speciale cea mai mare parte revine cheltuielilor curente - 98,3%, dintre care cheltuielile de personal 61,9%, plata mărfurilor și serviciilor 30,8 % și alte cheltuieli 6,5%, iar cheltuielile capitale – 1,7 %.

Cheltuielile efective au constituit 311,5 mil. lei .

Numărul mediu de personal la grupa "Armata Națională" a fost de 4162 unități, inclusiv 1646 militari prin contract, 1829 militari în termen, 237 angajați ai serviciului public și 450 angajați civili.

Salariul mediu lunar al unui militar prin contract al Ministerului Apărării a constituit 5050,3 lei și s-a majorat cu 1489 lei față de anul 2011, salariul mediu al unui funcționar public constituie 3339,1 lei, majorându-se față de anul 2011 cu 818,6 lei. Salariul mediu al unui angajat civil constituie 2323,6 lei, care s-a majorat față de anul 2011 cu 162,7 lei. Solda medie lunară al unui militar în termen a constituit – 107,5 lei.

Analizând volumul total al cheltuielilor pe componenta de bază și structura lor, se constată că ponderea cea mai mare revine cheltuielilor curente care constituie 99,2%, din care cheltuielile de personal 66,8%, pentru plata mărfurilor și serviciilor au fost repartizate 26,8% și alte cheltuieli 5,6%. Totodată, din cheltuielile pentru plata mărfurilor și serviciilor – 8,4% sunt pentru alimentație, 8,5% - cheltuieli pentru complexul termoelectric, 2,7% - inventar moale și echipament, 2,2% – cheltuieli pentru întreținerea mijloacelor de transport propriu, 2,1% - salubritatea, apa și canalizarea și 2,9% reprezintă alte cheltuieli.

Datoriile creditoare la finele anului 2012 la ramura dată la *componenta de bază* au constituit 23,6 mil. lei, dintre care cu termenul de achitare expirat 5,4 mil. lei. Din datoriile cu termen de achitare expirat partea preponderentă o constituie 4,1 mil. lei -plata mărfurilor și

serviciilor care reprezintă datoria la energia termică și inventarul moale și echipament, precum și 1,3 mil. lei - transferuri către populație.

Datoriile debitoare au constituit 0,4 mil. lei dintre, care 0,1 mil. lei pentru cheltuielile de personal, și formează datoriile curente.

Pentru activitatea *aparaturii centrale al Ministerului Apărării, Armatei Naționale, Departamentului Administrativ - Militar, Forțelor de menținere a păcii* pentru anul 2012 au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 208579,3 mii lei, care pe parcursul anului s-au majorat cu 576 mii lei și au constituit 209155,3 mii lei, fiind executate în sumă de 209146,6 mii lei sau 99,9 %. Cheltuielile efective au constituit 233002,2 mii lei. Datoriile creditoare constituie 20011,3 mii lei, dintre care cu termenul de achitare expirat 5540,3 mii lei și cea mai majoră este înregistrată pentru energia termică în sumă de 2243,1 mii lei și pentru inventar moale și echipament – 1822,0 mii lei.

Numărul mediu de personal la grupa "Apărarea Națională" în anul 2012 a fost de 4677 unități, dintre care 1827 militari prin contract, 2109 militari în termen, 258 angajați ai serviciului public și 483 angajați civili.

Pentru activitatea *Judecătoriei militare* au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 478,0 mii lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 142,7 mii lei și au constituit 620,7 mii lei, fiind executate în sumă de 620,0 mii lei sau în volum de 99,9%. Cheltuielile efective fiind de 651,2 mii lei. Datoriile creditoare constituie 62,4 mii lei și reprezintă datoriile curente, dintre care cheltuielile de personal pentru luna decembrie.

Numărul mediu de personal în anul 2012 a fost de 11 unități, dintre care 2 militari prin contract, 4 angajați ai serviciului public și 5 angajați civili.

Pentru activitatea *Academiei Militare „Alexandru cel Bun”* a fost aprobată suma de 16451,3 mii lei, care pe parcursul anului a fost majorată cu 292,1 mii lei și au constituit 16743,4 mii lei, fiind executate în sumă de 16742,8 mii lei. Cheltuielile efective constituie 21250,1 mii lei.

Datoriile creditoare curente au constituit 1508,0 mii lei, dintre care 1089,6 mii lei reprezintă cheltuielile de personal pentru luna decembrie, 369,1 mii lei – plata mărfurilor și serviciilor, deplasări în interes de serviciu – 5,6 mii lei și 43,7 mii lei - transferuri către populație.

Numărul mediu de personal a fost de 686 unități, dintre care 161 militari prin contract, 466 militari în termen și 59 angajați civili.

Numărul de studenți aprobat inițial pentru Academia militară a Ministerului Apărării a fost de 600 persoane, numărul mediu de studenți realizat în anul 2012 fiind de 466 persoane. Pe parcursul anului au fost înmatriculați 116 studenți, numărul absolvenților fiind 106 persoane. Numărul mediu de studenți la un profesor este 9 unități.

Pentru activitatea *instituțiilor medicale* din subordinea Ministerului Apărării au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 24145,1 mii lei, care pe parcursul anului au fost precizate în sumă de 23955,1 mii lei, fiind executate în volum integral. Cheltuielile efective au constituit 25287,7 mii lei. Datoriile creditoare curente constituie – 2019,8 mii lei, dintre care 1273,6 mii lei reprezintă cheltuielile de personal pentru luna decembrie, 742,7 mii lei – plata mărfurilor și serviciilor și 3,5 mii lei - transferuri către populație pentru indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă achitate din mijloacele financiare ale angajatorului.

Numărul mediu de personal a fost de 463, dintre care 55 militari prin contract, 2 militari în termen, 406 angajați civili.

Numărul de paturi aprobate pentru spitale a constituit 250 unități, care pe parcursul anului n-au fost modificate, iar numărul de zile-pat a constituit 75,0 mii, care pe parcursul anului 2012 a fost realizat 86,6 %.

Concomitent cu mijloacele din componenta de bază, Ministerului Apărării i-au fost aprobate *mijloace speciale* în volum de 21,8 mil. lei, care pe parcursul anului au fost precizate la compartimentul venituri în sumă de circa 30,3 mil. lei.

Veniturile de casă au constituit 25,6 mil. lei, fiind realizate la nivel de 84,8 % față de planul precizat.

La partea de cheltuieli, planul a fost precizat în sumă de 30,3 mil. lei. Cheltuielile de casă au constituit 30,3 mil. lei și au fost realizate integral, soldul mijloacelor bănești la finele anului fiind de circa 10,2 mil. lei.

În anul 2012 Ministerul Apărării a realizat bugetul în format de program și anume programul major „Apărarea Națională”, scopul acestui program constă în:

- asigurarea managementului eficient în domeniul Apărării Naționale;
- realizarea concepției reformei militare, restructurării și modernizării Forțelor Terestre;
- asigurarea securității spațiului aerian;
- promovarea imaginii Republicii Moldova pe plan regional și internațional ca stat progresiv și capabil să contribuie la pace și stabilitate internațională, promovarea imaginii pozitive a Armatei Naționale în societate civilă;
- modernizarea sistemului de comunicații și informatică al Armatei Naționale;
- asigurarea cu materiale și servicii a Armatei Naționale, și realizarea Planului de construcție și dezvoltare a Armatei Naționale;

Principalele obiective ale programului:

- implementarea prevederilor IPAP și pregătirea specialiștilor conform cerințelor actuale;
- crearea unei structuri noi, trecerea la standarde noi de pregătire a trupelor;
- modernizarea și dotarea Forțelor Aeriene conform cerințelor internaționale, crearea și dotarea unor structuri noi, capabile să asigure securitatea spațiului aerian;
- desfășurarea către anul 2014 a unui sistem modern de comunicații și informatică;
- asigurarea procesului de instruire a efectivului Armatei Naționale, dotarea cu echipament nou și materiale a Armatei Naționale cât și modernizarea echipamentului și a tehnicii existente;

Programul „Apărarea Națională” cuprinde 5 subprograme, indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Denumirea indicatorilor de performanță	unitate de măsură	2011 executat	2012				executat 2012 față de executat 2011		
			precizat	executat	executat față de precizat (+,-)		suma	%%	
					suma	%%			
31.01	Subprogramul "Elaborarea politicii și managementul în domeniul apărării"								
de rezultat	1. Gradul de asigurare cu drepturi bănești efectivul și de întreținere curentă a activității cotidiene	%	100	100	100				
	2. Ponderea realizării obiectivelor asumate prin IPAP pe perioada de gestiune	%	100	100	100				

de produs	1. Numărul persoanelor din organele de administrare care au urmat cursuri de specializare pe domeniile de activitate	persoane	77	80	80			3	3,9
	2. Numărul serviciilor automatizate în organele de conducere și instituțiile Armatei Naționale	unități	7	9	9			2	28,6
Bugetul subprogramului									
	TOTAL	mii. lei	47806,8	54921,3	54920,2	-1,1	-0,1	7113,4	14,9
	Componenta de bază		44669,6	49527,7	49527,4	-0,3	-0,1	4857,8	10,8
	Mijloace speciale		3137,2	5393,6	5392,8	-0,8	-0,1	2255,6	71,9
31.02	Subprogramul "Forțe terestre"								
de rezultat	1. Gradul de asigurare cu drepturi bănești efectivul	%	100	100	100				
	2. Gradul de asigurare cu servicii comunale	%	30	30	30				
	3. Crearea Departamentului de instruire și doctrine (TRADOC) și operaționalizarea	%							
	4.Reorganizarea structurală a marilor unități și unităților militare (MU și UM)	%		40	20	-20	-50	20	
	5. Trecerea la standardele moderne (occidentale) de instruire a trupelor	%		60	40	-20	-33,3	40	
	6. Instruirea trupelor pentru îndeplinirea misiunilor încredințate și a angajamentelor internaționale asumate	%	40	40	40				
	7. Instruirea subunităților de rezervă	%		100	50	-50	-50	50	
de produs	1. Elaborarea Doctrinei de instruire	volume	1	2	1	-1	-50		
	2.Elaborarea programelor unice de instruire	volume		1	1			1	
	3.Elaborarea Regulamentelor	volume							
	4.Trecerea de la Regulamentele de luptă la „Manuale de câmp”	volume		1		-1			
	5.Desfășurarea aplicațiilor	nr.		4	4			4	
	6.Închegarea grupelor	unități	177	130	130			-47	-26,6
	7.Închegarea plutoanelor	unități	72	48	48			-24	-33,3
	8.Închegarea companiilor	unități	25	16	16			-9	-36,0
	9. Antrenamente de comandament	unități	25	34	34			9	36

	10. Desfășurarea exercițiului de menținere a păcii cu scopul autoevaluării nivelului 2 potrivit OCC (de antrenament).	unități	1	1	1				
de eficiență	1. Editarea Doctrinei de instruire	lei		7000,0		-7000,0			
	2. Editarea manualelor	lei		55000,0		-55000,0			
	3. Instruirea unui militar (estimativ)	lei	10600,0	10800,0	10800,0			200,0	-89,3
Bugetul subprogramului									
	TOTAL	mil. lei	83270,1	88276,0	88257,8	-18,3	-0,02	4987,7	5,9
	Componenta de bază		79630,1	83580,6	83579,9	-0,8		3949,8	4,9
	Mijloace speciale		3640,0	4695,4	4677,9	-17,5	-0,4	1037,9	28,5
31.03	Subprogramul "Forțele aeriene"								
de rezultat	1. Gradul de asigurare cu drepturi bănești efectivul	%	100	100	100				
	2. Gradul de asigurare cu servicii	%	40	40	40				
de produs	1. Suprafața de control și supraveghere cu radare a spațiului aerian a Republicii Moldova	%	70	100	70	-30			
	2. Suprafața spațiului aerian a Republicii Moldova asigurat cu apărare antiariană	%	10	60	5	-55	-91,7	-5	-50
	3. Numărul persoanelor instruite de specialitate	persoane	5	40	8	-32	-80	3	60
Bugetul subprogramului									
	TOTAL	mil. lei	25662,6	25877,4	25873,4	-4,0	-0,01	210,8	0,8
	Componenta de bază		24785,8	24799,5	24799,1	-0,4		13,3	
	Mijloace speciale		876,8	1077,9	1074,3	-3,6	-0,3	197,5	22,5
31.05	Subprogramul "Comunicații și informatică"								
de rezultat	1. Gradul de asigurare cu drepturi bănești efectivul	%	100	100	100				
	2. Gradul de întreținere curentă a activităților cotidiene	%	68	61	59	-2	-3,3	-9	-13,2
	3. Crearea spațiului unic informațional al Armatei Naționale	%	40	65	50	-15	-23,1	10	25
	4. Gradul de dotare cu echipament modern a centrelor mobile ale grupărilor de forțe	%	15	50		-50		-15	
	5. Gradul de implementare a programelor integrate de comandă și control	%		45		-45			
de produs	1. Capacitatea rețelei informaționale comune	terminale	120	160	86	-74	-46,3	-34	-28,3
	2. Numărul de terminale telefonice ale Sistemului comunicații și informatică	terminale	800	1300	800	-500	-38,5		

de eficiență	1. Numărul de efectiv implicat la exploatarea Sistemului comunicații și informatică	persoane	250	250	250				
Bugetul subprogramului									
	TOTAL	mil. lei	3525,2	3240,1	3239,8	-0,3		-285,4	-8,1
	Componenta de bază		3525,2	3240,1	3239,8	-0,3		-285,4	-8,1
	Mijloace speciale		-	-	-	-	-	-	-
31.06	Subprogramul "Sprijinul Armatei Naționale"								
de rezultat	1. Gradul de asigurare cu drepturi bănești efectivul	%	100	100	100				
	2. Gradul de asigurare cu produse alimentare	%	75	80	80			5	6,7
	3. Gradul de asigurare cu echipament	%	30	50	50			20	66,7
	4. Gradul de asigurare cu servicii comunale	%	74,6	45	45			-29,6	-39,7
	5. Gradul de asigurare cu carburanți	%	30	60	60			30	100
	Procentul de asigurare cu utilaj frigorific și tehnologic	%		25	15	-10	-40	15	
	6. Procentul de tehnică deservită	%	28,9	30	2	-28	-93,3	-26,9	-93,1
	7. Gradul de asigurare cu tehnică sanitară	%		65	71	6	9,2	71	
	8. Procentul de acoperire a necesităților de reparații a edificiilor	%		18	18			18	
	9. Gradul de asigurare cu medicamente	%		60	60			60	
Bugetul subprogramului									
	TOTAL	mil. lei	84640,2	89999,8	89977,1	-22,7	-0,1	5336,9	6,3
	Componenta de bază		65338,6	72583,2	72575,9	-7,3	-0,1	7237,3	11,1
	Mijloace speciale		19301,6	17416,6	17401,2	-15,4	-0,1	-1900,4	-9,8

Totodată, Ministerul Apărării a realizat un alt program major „Învățământul public și servicii de educație”, scopul acestui program constă în:

- formarea, instruirea și perfecționarea profesională a corpului de ofițeri și efectivului de subofițeri;
- organizarea și realizarea cercetărilor științifice în domeniul apărării;
- dezvoltarea învățământului militar în Republica Moldova în vederea racordării lui la imperativele societății în schimbare și a Academiei militare al Forțelor Armate.
- dezvoltarea infrastructurii și bazei materiale didactice a Institutului Militar al Forțelor Armate.

Principalele obiective ale programului sunt instruirea (pregătirea) studenților militari pentru Forțele Armate, formarea subofițerilor, perfecționarea ofițerilor pentru a corespunde standardelor stabilite, managementul instruirii militarilor peste hotare, managementul instruirii lingvistice, organizarea și realizarea cercetărilor științifice în domeniul apărării, perfecționarea bazei didactice și a curriculumului de învățământ a IM Forțelor Armate, dezvoltarea infrastructurii AM Forțelor Armate în scopul educației și instruirii numărului necesar de ofițeri și subofițeri.

Programul „Învățământul public și servicii de educație” cuprinde subprogramul „Învățământul superior” indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Denumirea indicatorilor de performanță	unitate de măsură	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
			prevăzut	executat	executat față de prevăzut		suma	%%	
					suma	%%			
88.05	Subprogramul "Învățământul superior"								
de rezultat	1. Numărul de studenți instruiți în Academia militară a Forțelor Armate (AMFA)	unități	502	550	465	-85	-15,5	-37	-7,4
	2. Numărul de ofițeri instruiți	unități	27	50	35	-15	-30	8	29,6
	3. Numărul de subofițeri instruiți	unități		90		-90			
	4. Numărul de militari instruiți la cursuri lingvistice	unități	44	130	85	-45	-34,6	41	93,2
	5. Numărul de militari instruiți în instituții superioare de învățământ din țară (civile)	unități	2	70	30	-40	-57,1	28	
	6. Numărul de militari instruiți în instituții superioare de învățământ de peste hotare	unități	4	120	120			116	
	7. Numărul de lucrări științifice publicate	unități	16	4	16	12			
de produs	1. Numărul de absolvenți ai AM FA	unități	85	100	100			15	17,6
	2. Numărul de subofițeri absolvenți	unități		80		-80			
	3. Numărul de absolvenți ai instituțiilor de învățământ de peste hotare	unități	4	120	110	-10	-8,3	106	
de eficiență	• Procentul absolvenților AM FA care corespund standardelor	%	85	80	85	5	6,3		
	• Procentul militarilor instruiți la cursurile lingvistice cu nivel corespunzător de cunoaștere a limbii străine	%	98	75	97	22	29,3	-1	-1,1
	- Procentul subofițerilor formați care corespund standardelor	%		90		-90			
	• Procentul lucrărilor științifice care pot fi implementate	%	100	75	100	25	33,3		
Bugetul subprogramului									
	TOTAL	mil. lei	17028,6	18465,2	18464,2	-1,0		1435,6	8,4
	Componenta de bază		15295,9	16743,4	16742,8	-0,6		1446,9	9,4
	Mijloace speciale		1732,7	1721,8	1721,4	-0,4		-11,3	-0,7

4. Justiție

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de 2011	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Justiție, total (mil. lei)	345,8	384,1	369,8	346,1	-23,7	-6,4	0,3	0,1
inclusiv:								
<i>Componenta de bază</i>	260,0	306,1	290,5	279,5	-11,0	-3,8	19,5	7,5
<i>Mijloace speciale</i>	92,0	78,0	79,3	66,6	-12,7	-16,0	-25,4	-27,6
<i>Fonduri speciale</i>								
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>								
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,7	1,7	1,7	1,6	-0,1	-5,9	-0,1	-5,9

În bugetul de stat pe anul 2012 la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 384,1 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 14,3 mil. lei și a constituit 369,8 mil. lei, sau 1,7 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Reducerea alocațiilor la *componenta de bază* a fost condiționată de:

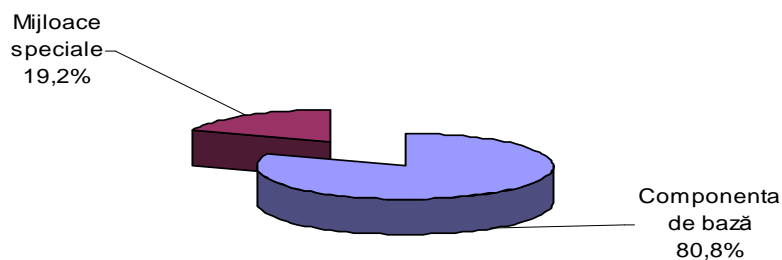
- micșorarea cheltuielilor curente, ce derivă din nevalorificarea soldului la 30 aprilie 2012 pentru plata mărfurilor și serviciilor;
- reducerea cheltuielilor de personal în legătură cu amânarea majorărilor salariale persoanelor care dețin funcții de demnitate publică și din economiile formate în legătură cu reținerea majorărilor salariale pentru funcționarii publici, precum și din contul funcțiilor vacante formate la 30 aprilie 2012;
- diminuarea cheltuielilor pentru investiții capitale destinate reconstrucției sediului Judecătoria Botnica;
- reducerea cheltuielilor pentru reparații capitale a sediilor Judecătoria Drochia și Fălești;
- micșorarea cheltuielilor pentru serviciile de mediere în cauze penale;
- majorarea cheltuielilor pentru procurarea mijloacelor fixe, ca urmare a redistribuirii de la cheltuielile curente;
- majorarea cheltuielilor de personal generate de managementul ineficient a acestora de către conducerea instanțelor judecătorești;
- majorarea cheltuielilor pentru investiții capitale destinate extinderii edificiului Curții de Apel Chișinău și dotării tehnice a acesteia.

La componenta *mijloace speciale*, majorarea a fost determinată de:

- majorarea cheltuielilor generate de precizarea soldului format la 1 ianuarie 2012 cu 1,3 mil. lei, inclusiv pentru Curtea Supremă de Justiție – 0,3 mil. lei și Serviciul Stare Civilă a Ministerului Justiției – 1,0 mil. lei.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 346,1 mil. lei, ce constituie 93,6 % față de cele prevăzute.

Structura surselor de finanțare executate la grupa dată se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile de casă *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 96,2 %, iar la cheltuielile din *mijloace speciale* au fost realizate la nivel de 84,0 % din prevederi. Cheltuielile efective *la toate componentele* au fost executate în sumă de 336,6 mil. lei sau cu 9,0 % mai puțin față de cele precizate. În aspect economic predomină cheltuielile de personal, care dețin cota de 65,7 % din total cheltuielile efective.

La grupul „*Instanțele judecătorești*” au fost precizate cheltuieli la componenta de bază, ce includ investițiile capitale, în sumă totală de 146,5 mil. lei sau cu 3,6 mil. lei mai puțin față de cele aprobate inițial și s-au executat în sumă de 145,4 mil. lei sau la nivel de 99,3 % din prevederi.

Alocațiile la grupa dată s-au utilizat pentru întreținerea Curții Supreme de Justiție, cinci curți de apel, Curtea de Apel Economică (specializată), 45 judecătorii de sector și Judecătoria Economică de Circumscripție (specializată).

Cheltuielile de casă ale instanțelor judecătorești au fost realizate în sumă de 145,4 mil. lei sau la nivel de 99,3 % din suma alocată, iar cheltuielile de personal dețin cota de 64,9 % din cheltuielile totale.

Cheltuielile efective *la toate componentele* la acest grup au fost executate în sumă de 150,0 mil. lei sau 101,6 % față de cele precizate. În aspect economic predomină cheltuielile de personal, care dețin cota de 64,5 % din total cheltuielile efective.

Numărul mediu de angajați în aceste instituții în anul 2012 a fost de 1958,0 unități, inclusiv 438,0 judecători și 1520,0 alți angajați.

În perioada raportată salariul mediu al unui judecător a constituit 5772,4 lei sau cu 163,9 lei mai puțin față de 5936,3 lei în 2011, iar salariul mediu al altor angajați a constituit 2568,9 lei sau cu 549,0 lei mai mult față de 2019,9 lei în anul 2011.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2012 au crescut cu 12,5 mii lei și au constituit 70,6 mii lei față de 58,1 mii lei în anul 2011.

Din contul mijloacelor speciale, instanțele judecătorești au efectuat cheltuieli în sumă de 0,8 mil. lei, la nivel de 72,9 % din prevederi. Partea pe venituri a fost executată în sumă de 0,7 mil. lei sau cu 22,3 % mai puțin față de cele precizate.

În anul 2012 Curții de Apel Chișinău i-au fost alocate 500,0 mii lei din Fondul de Rezervă al Guvernului, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 555 din 31 iulie 2012 pentru elaborarea documentației de proiect pentru extinderea edificiului, amplasat în mun. Chișinău, str. Teilor, nr.4.

Pentru activitatea *Procuraturii Generale*, în bugetul de stat pe anul 2012 inițial au fost aprobate alocații la componenta de bază în sumă de 98,0 mil. lei și precizate în sumă de 91,3 mil. lei sau cu 6,7 mil. lei mai puțin decât prevederile inițiale. În anul de referință alocațiile pentru întreținerea curentă au fost executate sută %, pe când cele capitale au fost executate 79,3 %.

Din contul cheltuielilor de bază a fost finanțată activitatea aparatului central și a 54 procuraturi teritoriale cu un efectiv mediu de 1067,4 unități, dintre care procurori 771,9 unități, iar alți angajați – 295,5 unități.

Ponderea cea mai însemnată în cheltuielile din contul alocațiilor bugetare, revine cheltuielilor de personal – 83,5 % (sau 75,9 mil. lei).

În perioada raportată salariul mediu al unui procuror a constituit 5346,5 lei sau cu 1007,9 lei mai mult față de 4338,6 lei în 2011, iar salariul mediu al altor angajați a constituit 3227,7 lei sau cu 172,1 lei mai puțin față de 3399,8 lei în anul 2011.

Cheltuielile efective *la toate componentele* au fost executate în sumă de 92,6 mil. lei sau 101,2 % față de cele precizate. În aspect economic predomină cheltuielile de personal, care dețin cota de 83,3 % din total cheltuielile efective.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2012 s-au majorat cu 30,3 mii lei și constituie 84,8 mii lei față de 54,5 mii lei în anul 2011.

Din contul mijloacelor speciale, Procuratura a efectuat cheltuieli în sumă de 0,2 mii lei, la nivel de 80,6 % din suma precizată. Partea pe venituri a fost executată în sumă de 0,1 mii lei sau 66,8 % din prevederi.

Cheltuielile la grupul „*Autorități de justiție neatribuite la alte grupuri*” au fost precizate în sumă de 38,9 mil. lei, care s-au executat la nivel de 77,6 %, dintre care Consiliul Superior al Magistraturii – 73,8 %, Ministerul Justiției – 76,4 % și Institutul Național al Justiției – 85,4 %.

Cheltuielile efective *la toate componentele* au fost executate în sumă de 80,6 mil. lei sau cu 30,7 % mai puțin față de cele precizate. În aspect economic cheltuielile de personal dețin cota de 47,2 % din total cheltuielile efective, alte cheltuieli curente – 40,5 % și cheltuielile capitale – 12,3 % din total cheltuielile efective.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2012:

- al Consiliului Superior al Magistraturii s-au majorat cu 2,2 mii lei și constituie 144,8 mii lei față de 142,6 mii lei în anul 2011;
- al autorităților subordonate Ministerului Justiției s-au majorat cu 74,2 mii lei și constituie 199,2 mii lei față de 125,0 mii lei în anul 2011;
- al Institutului Național al Justiției s-au majorat cu 8,8 mii lei și constituie 117,9 mii lei față de 109,1 mii lei în anul 2011.

Concomitent cu alocațiile de bază, grupa dată a efectuat cheltuieli din contul mijloacelor speciale, în sumă de 65,5 mil. lei, la nivel de 84,4 % din prevederi ce au fost executate de către Ministerul Justiției, iar partea pe venituri a fost executată în sumă de 64,8 mil. lei sau 84,6 % din prevederi.

În anul 2012 Consiliului Superior al Magistraturii i-au fost alocate 400,4 mii lei din Fondul de Rezervă al Guvernului, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 517 din 18 iulie 2012 pentru achitarea indemnizației unice de concediere unui judecător, care au fost executate sută %.

Cheltuielile la grupul „*Organe administrative*” au fost precizate în sumă de 13,9 mil. lei, care s-au executat la nivel de 94,1 %, dintre care aparatul central al Ministerului Justiției 94,2 % și autoritățile administrative din cadrul ministerului (direcția juridică a UTA Găgăuzia) – 93,8 % din suma precizată.

Numărul mediu de angajați în anul 2012 a fost de 116 unități (aprobat 123 unități, inclusiv aparatul central al Ministerului Justiției – 113 unități și direcția juridică a UTA Găgăuzia – 10 unități).

Cheltuielile efective *la toate componentele* au fost executate în sumă de 13,3 mil. lei sau 93,6 % față de cele precizate. În aspect economic cheltuielile de personal dețin cota de 69,6 %

din total cheltuielile efective, alte cheltuieli curente –26,9 % și cheltuielile capitale – 3,5 % din total cheltuielile efective.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2012 s-au majorat cu 43,3 mii lei și constituie 112,5 mii lei față de 69,2 mii lei în anul 2011.

Pe lângă alocațiile de bază, grupa dată a efectuat cheltuieli din contul mijloacelor speciale, în sumă de 0,1 mil. lei la nivel de 25,3 % din suma precizată. Partea pe venituri a fost executată în sumă de 0,1 mil. lei sau 40,4 % din prevederi.

Concomitent, în anul 2012 pentru grupa respectivă, din Fondul de Rezervă al Guvernului s-au alocat 13810,2 mii lei. Astfel, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 277 din 2 mai 2013 au fost alocate 88,8 mii euro pentru achitarea plăților ce țin de remunerarea muncii, plata asigurării medicale pe teritoriul Republicii Franceze și asigurarea cu locuință de serviciu, juriștilor secunzi delegați la Grefa CEDO, 1040 mii dolari în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 323 din 23 mai 2012 pentru plata onorariilor companiei de avocatură „DLA Piper”, pentru plata onorariilor companiei de audit „Credibility International”, pentru acoperirea cheltuielilor privind viitoarele audieri, precum și a cheltuielilor suplimentare pentru procedurile de arbitraj în cauza Franck Charles Arif versus Moldova, care au fost executate 87,2 %.

Programe gestionate de ministere din cadrul programului „Justiția”

Pentru programul „*Elaborarea politicii și managementul în domeniul justiției*” gestionat de Centrul de armonizare a legislației, aparatul central al ministerului și Direcția juridică a UTA Găgăuză s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 14,1 mil. lei și din mijloace speciale - în sumă de 8,2 mil. lei, sau la nivel de 92,2 și 95,7 %, respectiv, din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul următor.

Scopul:		<ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea unui cadru normativ coerent și durabil; • Realizarea unui sistem performant, care să asigure accesul operativ și calitatea serviciilor prestate către cetățeni; • Asigurarea eficienței activității Ministerului Justiției prin prisma consolidării capacităților interne. 							
Obiectivele:		<ol style="list-style-type: none"> 1. Asigurarea unui cadru legislativ coerent și previzibil, corelat cu exigențele europene în domeniu; 2. Îmbunătățirea calității actului decizional; 3. Sistemul de management al resurselor umane bazat pe formare continuă, creșterea gradului de motivare; 4. Creșterea randamentului și stabilizarea migrației personalului. 							
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
						suma	%		
de rezultat	1. Gradul de creștere a compatibilității actelor normative armonizate cu legislația comunitară	acte normative compatibile cu legislația comunitară	71	80	95	15	18,75	24	33,80
	2. Procent angajați mulțumiți de condițiile de muncă (chestionar anonim de feedback)	%	80	92	98	6	6,5	18	22,5

	3. Nivelul de fluctuație a personalului Ministerului Justiției (angajați demisionați)	%		20	17	-3	-15	17	100
	4. Managementul performanței (cota angajaților supuși evaluării anuale)	%		70,7	91	20,3	28,7	91	100
de produs	1. Numărul proiectelor de acte legislative/normative, elaborate de autoritățile administrației publice centrale, incluse în planurile naționale de armonizare a legislației și expertizate de Centrul de armonizare a legislației	nr. proiectelor de acte legislative/normative expertizate incluse în PNAL	33	58	35	-23	-39,7	2	6,1
	2. Număr de participanți la cursuri de instruire	angajați	72	80	77	-3	3,8	5	6,9
	3. Numărul proiectelor de acte legislative/normative, elaborate de autoritățile administrației publice centrale, neincluse în planurile naționale de armonizare a legislației și expertizate de Centrul de armonizare a legislației	nr. proiectelor de acte legislative/normative expertizate neincluse în PNAL	38	50	29	-21	-42	-9	23,7
	4. Număr de acte normative avizate	unități		2000	2626	626	31,3	2626	100
	5. Numărul de colaboratori instruiți din cadrul Ministerului Justiției	unități		40	77	37	92,5	77	100
de eficiență	1. Numărul de broșuri emise de specialitate	unități		2		-2	-100		
	2. Numărul mediu de zile necesare pentru expertizarea unui proiect	zile	40	40	40				
	3. Numărul mediu de zile necesare pentru avizarea unui proiect de act normativ	zile	10	10	10				
	4. Cheltuieli pentru instruirea unui angajat	lei		1272	520	-752	-59,1	520	100
	5. Durata medie de soluționare a unei cauze prin mediere	zile		5		-5	-100		
	6. Costul mediu de soluționare a unei cauze prin mediere	lei		2000		-2000	-100		
	7. Numărul mediu de zile necesar pentru emiterea unei declarații de compatibilitate la proiectele de acte legislative/normative cu relevanța UE	zile		10	10				

Pentru programul „*Administrarea judecătorească*” s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 5,1 mil. lei sau la nivel de 98,5 % din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în următorul tabel.

Scopul:		- Consolidarea capacității Departamentului de Administrare Judecătorească în domeniul asigurării activității administrative, organizatorice și financiare a instanțelor judecătorești și asigurarea condițiilor optime pentru activitatea independentă a sistemului judecătorec; - Îmbunătățirea calității justiției							
Obiectivele:		- Asigurarea activității administrative și financiare a instanțelor judecătorești; - Consolidarea rolului Consiliului Superior al Magistraturii în asigurarea eficienței justiției.							
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
						suma	%		
de rezultat	1. Act de justiție transparent (numărul hotărârilor publicate în raport cu cele emise)	%		100	100			100	100
	2. Numărul de instanțe monitorizate	unități		53	53			53	100
de produs	1. Numărul instanțelor ce utilizează PIGD	unități		51	51			51	100
	2. Numărul instanțelor ce utilizează sistemul de înregistrare audio”SRS Femida”	unități		51	25	-26	51	25	100
	3. Numărul de petiții examinate de inspecția judiciară	unități		2047	2362	315	15,4	2362	100
	4. Numărul de ședințe petrecute	unități		47	40	-7	14,9	40	100
	5. Numărul de hotărâri adoptate	unități		780	848	68	8,7	848	100
de eficiență	1. Costul menținerii sistemului informațional	mii lei		1200,0	1392,4	192,4	16	1392,4	100
	2. Procentul de utilizatori instruiți în utilizarea programelor implementate	%		55,5	55,5			55,5	100

Pentru programul „*Înfăptuirea judecării*” gestionat de instanțele judecătorești și Curtea Supremă de Justiție s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 145,4 mil. lei iar mijloace speciale în sumă de 0,9 mil. lei sau la nivel de 99,3 și 72,8 % din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în următorul tabel.

Scopul:	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea condițiilor pentru asigurarea transparenței actului de justiție și accesului liber al cetățenilor la justiție și sporirii calității actului de justiție; • Crearea condițiilor optime pentru asigurarea transparenței actului de justiție; • Sporirea calității actului de justiție și asigurarea încrederii în actul judecătorec; • Promovarea imaginii Curții Supreme de Justiție.
Obiectivele:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asigurarea înregistrării audio a ședințelor de judecată la 100%; 2. Asigurarea publicării pe paginile web ale instanțelor judecătorești a 100% din hotărârile emise; 3. Amenajarea în toate instanțele judecătorești a camerelor de audiere a copilului; 4. Perfecționarea Programului Integrat de Gestionare a dosarelor conform necesităților Curții Supreme de Justiție; 5. Instruirea inițială și continuă a utilizatorilor (judecătorilor, referenților, altor funcționari) PIGD; 6. Perfecționarea mecanismului de repartizare aleatorie a cauzelor. 7. Publicarea hotărârilor judecătorești pe pagina web a CSJ; 8. Îmbunătățirea condițiilor tehnice de infrastructură în instanță.

II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
						suma	%		
de rezultat	1. Menținerea, utilizarea și perfecționare a PIGD și sistemelor de înregistrare audio, implementate în instanțele judecătorești	%	100	100	100				
	2. Gradul de utilizare a sistemelor de înregistrare audio a ședințelor de judecată	%	70	100	50	-50	50	-20	28,6
	3. Gradul de îmbunătățire a sediilor instanțelor judecătorești reparate, renovate	%	45,3	21	16,8	-4,2	-20	-28,5	-62,9
	4. Cota hotărârilor publicate pe pagina web	%		100	90	-10	10	90	100
	5. Informarea publicului cu rezultatele activității exercitate	%		90	90			90	100
de produs	1. Numărul sediilor, reparate, renovate	unități	24	10	8	-2	-20	-16	-66,7
	2. Numărul de uniforme distribuite grefierilor	unități		90	90			90	100
	3. Numărul de camere de audieri ale copilului, amenajate conform standardelor CNPAC	unități		20,0	5,0	-15,0	75	5,0	100
	4. Cauze judecate în CSJ	nr. cazuri	8630	8900	9633	733	8,2	1003	11,6
	5. Restanța cauzelor la sfârșitul perioadei de referință	nr. cazuri	1246	1600	1797	197	12,3	551	44,2
de eficiență	1. Costul mediu de întreținere a unei unități de personal din instanță	mii lei	69,7	59,6	54,8	-4,8	-8,1	-14,9	-21,4
	2. Nivelul de realizare aleatorie a cauzelor	%		90	90		100	90	100

Pentru programul „*Implementare a politicii penale a satului*” gestionat de Procuratura Generală s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 90,6 mil. lei, iar mijloace speciale 0,2 mil. lei sau la nivel de 99,5 și 80,6 % din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în următorul tabel.

Scopul:	Consolidarea și modernizarea Procuraturii în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor, înfăptuire a actului de justiție, promovarea consecvență a imaginii Procuraturii în societate.
Obiectivele:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dezvoltarea continuă a interacțiunii și conlucrării cu alte organe de drept în domeniul combaterii fenomenului criminalității și asigurării ordinii de drept; 2. Elaborarea și aplicarea practică a metodelor noi de investigație și combatere a infracțiunilor de tortură, trafic de persoane, corupție, contrabandă; 3. Sporirea responsabilității acuzatorilor de stat și a procurorilor în diminuarea numărului sentințelor de achitare.

II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
						suma	%		
de rezultat	1. Numărul de controale la diverse compartimente, în special respectarea dreptului la ocrotirea sănătății, dreptului la un mediu înconjurător sănătos, dreptul de petiționare, dreptul la muncă și protecția muncii, unele domenii încadrate în dreptul la protecție socială	nr. controale	3620	3620	3620				
	2. Examinarea de către procurori a procedurilor contravenționale.	nr. proceduri	4000	4000	4000				
de produs	1. Numărul de cauze penale cu aspect de tortură	nr. cauze	42	42	42				
	2. Pornirea urmăririi penale în cazurile de proceduri contravenționale	nr. cauze	470	470	470				
de eficiență	1. Informarea publicului cu rezultatele activității exercitate	%	90	90	90				

Pentru programul „*Apărarea drepturilor și intereselor legale ale persoanelor*”, gestionat de Oficiile teritoriale al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 12,7 mil. lei sau la nivel de 67,4 % din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în următorul tabel.

Scopul:		Asigurarea accesului efectiv al persoanelor social vulnerabile la servicii juridice gratuite de calitate							
Obiectivele:		1. Sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat coerent și eficient; 2. Accesul efectiv la justiție pentru persoanele social vulnerabile; 3. Informarea cetățenilor cu privire la formele și condițiile de obținere a asistenței juridice garantate de stat; 4. Asigurarea accesului liber la justiție							
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
						suma	%		
de rezultat	1. Procent cetățeni mulțumiți de serviciile juridice garantate primite	%	90	90	95	5	5,6	5	5,6
de produs	1. Număr beneficiari ai serviciilor juridice gratuite	unități	27587	32000	34190	2190	6,8	6603	23,9

	2. Numărul de persoane instruite	unități	60	25	50	25	100	-10	-16,7
	3. Numărul de programe TV și radio de informare	unități		1	3	2	200	3	100
de eficiență	1. Durata medie de timp alocate unui caz	ore		41	41			41	100
	2. Costul mediu unei ore plătite avocaților	lei		70	70			70	100

Pentru programul „*Formare profesională în domeniul justiției*” gestionat de Institutul Național al Justiției s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 5,5 mil. lei sau la nivel de 85,4 % din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în următorul tabel.

Scopul:		Fortificarea capacităților angajaților din sistemul justiției							
Obiectivele:		Formarea inițială a candidaților la funcția de judecători și procurori numiți în funcție pe baze generale și a altor categorii de personal din cadrul sistemului judecătoresc, precum și formarea continuă a judecătorilor, procurorilor și altor categorii de juriști care contribuie la înfăptuirea justiției.							
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
suma	%	suma	%						
de produs	1. Numărul audiențelor beneficiari de instruire continuă	unități	2669	3119	3638	519	16,6	969	36,3
	2. Numărul de absolvenți instruiți pentru funcția de judecător și procurori	unități	38	44	44			6	15,8
	3. Numărul de formatori instruiți în domeniul justiției	unități	85	140	140			55	64,7
de eficiență	1. Costul mediu pentru instruirea inițială a unui candidat la funcția de judecător și procuror	mii lei	42,2	54,0	50,6	-3,4	-6,3	8,4	19,9
	2. Numărul orelor de instruire pentru un beneficiar	unități	40	40	40				
	3. Costul mediu pentru un participant la cursurile de formare profesională continuă	mii lei	1,4	2	1,9	-0,1	-5	0,5	35,7
	4. Costul mediu pentru un participant la formarea formatorilor în domeniul justiției	mii lei	1,8	2	1,8	-0,2	-10		

Pentru programul „*Expertiza legală*” gestionat de Centrul Național de Expertiză Judiciară s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 5,2 mil. lei și din mijloace speciale - în sumă de 1,5 mil. lei, sau la nivel de 97,6 și 95,7 %, respectiv, din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în următorul tabel.

Scopul:		Consolidarea expertizei judiciare ca mijloc de probă;							
Obiective:		Expertize judiciare de înaltă calitate, prestate în termeni optimi;							
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
						suma	%		
de rezultat	1.Ponderea specialiștilor care au trecut atestarea față de total pe țară	%		15,0	5,0	-10	-66,7	5	100
de produs	1.Oficii pentru expertize echipate și funcționale pe an	unități		1	0	-1	-100		
	2.Numar de expertize efectuate	unități		3050	2523	-527	-17,3	2523	100
	3. Număr experților instruiți	unități		15	6	-9	60	6	100
de eficiență	1.Durata medie a unei expertize, investigații simple	zile		8,0	8,0			8	100
	2. Durata medie a unei expertize, investigații simple	ore		64,0	64,0			64	100
	3. Durata medie a unei expertize, investigații medii	zile		25,5	25,5			25,5	100
	4. Durata medie a unei expertize, investigații medii	ore		180,0	180,0			180	100
	5. Durata medie a unei expertize, investigații complexe	zile		6,5	6,5			6,5	100
	6. Durata medie a unei expertize, investigații complexe	ore		1560,0	1560,0			1560	100
	7.Costul mediu a unei expertize, după gen	lei		1020,0	550,0	-470,0	-46,1	550	100
	8. Costul mediu de întreținere a echipamentului achiziționat, al sediilor, cadrelor	lei		25000,0		-25000,0	-100		

Pentru programul „*Sistemul integrat de informare juridică*” gestionat de Centrul de Informații Juridice s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 0,6 mil. lei și 0,4 mil. lei – din mijloace speciale, sau la nivel de 98,5 și 55,8 % din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în următorul tabel.

Scopul:		Asigurarea accesibilității persoanelor fizice și juridice la informația cu caracter juridic							
Obiectivele:		Perfecționarea și îmbunătățirea calității prestărilor serviciilor informațional-juridice către cetățeni și mediu de afaceri.							
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
						suma	%		
de rezultat	1. Numărul actelor normative plasate în baza de date	unități	3956,0	2800,0	3773,0	973,0	34,8	-183	-4,6
de produs	1. Numărul de accesări a paginii web a Ministerului Justiției	unități	419580	450000	356538,0	-93462,0	-20,8	-63042	-15
de eficiență	1. Numărul de zile necesare pentru introducerea actelor în baza de date	zile	3	3	3				

Pentru programul „*Stare civilă*” gestionat de Serviciul Stare Civilă s-au efectuat cheltuieli din mijloace speciale - în sumă de 55,5 mil. lei, sau la nivel de 82,8 % din prevederi.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în următorul tabel.

Scopul:		Protecția drepturilor patrimoniale și personale nepatrimoniale ale cetățenilor, precum și intereselor statului prin înregistrarea de stat a actelor de stare civilă							
Obiectivele:		Asigurarea accesului populației la serviciile organelor stare civilă.							
II. Indicatorii de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
						suma	%		
de produs	1. Servicii prestate, total	unități	861320	800000	735465	-64535	-8,1	-125855	-14,6
	2. Servicii prestate contra plată	unități	541900	521310	409870	-111440	-21,4	-132030	-24,4
de eficiență	1.Cota serviciilor acordate cetățenilor în teritoriul din total servicii	%	77	77	78,3	1,3	1,7	1,3	1,7
	2.Cota beneficiarilor de servicii gratuite total	%	37	35	44,3	9,3	26,6	7,3	19,8
	3. Numărul mediu al serviciilor prestate de către un funcționar pe lună	unități	176	163	157	-6	-3,7	-19	-10,8

4¹ Jurisdicția constituțională

Datele privind realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de 2011	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Jurisdicție constituțională, total (mil. lei)	5,9	8,75	8,65	8,6	-0,05	0,6	2,7	45,8
inclusiv:								
<i>Componenta de bază</i>	5,9	8,7	8,6	8,6	0,0	0,0	2,7	45,8
<i>Mijloace speciale</i>	0,0	0,05	0,05	0,0	-0,05	100		0,0
<i>Fonduri speciale</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	0,03	0,04	0,04	0,04	0,0	0,0	0,01	33,3

La acest grup funcțional se atribuie cheltuielile pentru întreținerea Curții Constituționale.

În bugetul de stat la grupa dată au fost aprobate alocații în sumă de 8,75 mil. lei, dintre care: componenta de bază – 8,7 mil. lei, mijloace speciale - 0,05 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații la componenta de bază s-a micșorat cu 0,1 mil. lei și a constituit 8,6 mil. lei, sau 0,04 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Modificările operate la *componenta de bază* se datorează reducerii cheltuielilor de personal în legătură cu amânarea majorărilor salariale persoanelor care dețin funcții de demnitate publică și din economii formate în legătură cu reținerea majorărilor salariale pentru funcționarii publici cu 0,2 mil. lei.

Concomitent, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 920 din 10 decembrie 2012 cu privire la repartizarea mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru reforma administrației publice, în anul 2012 acestui grup i-au fost alocate 138,0 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor ce țin de achitarea indemnizației unice la eliberare a unui judecător asistent din cadrul Curții Constituționale, care au fost executate sută %.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 8,6 mil. lei, ce constituie 99,9 % față de cele prevăzute.

Cheltuielile de personal au constituit 52,4 % (4,5 mil. lei) din volumul total al acestora.

Numărul mediu de angajați în anul 2012 a fost de 48 unități, dintre care 11 judecători și alt personal 37 unități (aprobat: 58 unități, inclusiv 12 judecători și 46 alt personal). Locurile vacante înregistrate la sfârșitul perioadei de gestiune se datorează lipsei spațiilor de activitate (ceea ce și a determinat reparația capitală a blocului central al sediului Curții, cu redistribuirea spațiilor, precum și reconstrucția blocului B).

Salariul mediu lunar al unui judecător în anul 2012 a constituit 9 751,5 lei sau cu 613,6 lei mai mult față de 9 137,9 lei în anul 2011 și al unui angajat – 5 150,5 lei sau cu 1267,8 lei mai mult față de 3 882,7 lei în anul 2011.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2012 s-au majorat cu 69,1 mii lei și constituie 175,0 mii lei față de 105,9 mii lei în anul 2011.

Cheltuielile efective au fost executate în sumă de 8,6 mil. lei sau 99,8 % față de cele precizate. În aspect economic predomină cheltuielile de personal, care dețin cota de 52,2 % din totalul cheltuielilor efective (4,5 mil. lei).

Pe parcursul anului partea de cheltuieli la componenta mijloace speciale nu a fost executată, dat fiind faptul că, în perioada de referință nu au fost înregistrate venituri ce urmau a fi oferite de către Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția a Consiliului Europei), ceea ce a dus la nerealizarea cheltuielilor menționate. Astfel, Curtea Constituțională a fost finanțată doar din componenta de bază.

Pentru programul „Jurisdicție constituțională” gestionat de Curtea Constituțională au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos.

Scopul:		<i>Garanția supremația Constituției</i>							
Obiectivele:		<i>Sporirea calității hotărârilor și sesizărilor emise de către Curtea Constituțională</i>							
Denumirea indicatorului de performanță		Unitatea de măsură	2011 Executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat (+;-)			
						suma	%%	suma	%%
de rezultat	1. ponderea realizărilor în termenul stabilit	%		80	100	20	25	100	100
de produs	1. numărul de sesizări examinate și plasate pe web	număr	34	25	34	9	36		
	2. numărul de hotărâri emise și plasate pe web	număr	29	25	19	-6	-24,0	-10	-34,5
	3. numărul de aplicații informaționale instalate	număr	1	3	1	-2	-66,6		

5. Menținerea ordinii publice și securitatea națională

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Menținerea ordinii publice și securitatea națională, total (mil. lei) inclusiv:	1264,2	1394,3	1372,6	1344,2	-28,4	-2,1	80,0	6,3
<i>Componenta de bază</i>	<i>1177,2</i>	<i>1309,0</i>	<i>1283,9</i>	<i>1280,8</i>	<i>-3,1</i>	<i>-0,2</i>	<i>103,6</i>	<i>8,8</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>85,9</i>	<i>67,3</i>	<i>70,7</i>	<i>63,4</i>	<i>-7,3</i>	<i>-10,3</i>	<i>-22,5</i>	<i>-26,2</i>
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>1,1</i>	<i>18,0</i>	<i>18,0</i>		<i>-18,0</i>		<i>-1,1</i>	
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	6,3	6,3	6,1	7,0				

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 1394,3 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 21,7 mil. lei și a constituit 1372,6 mil. lei, care a fost condiționat de:

La componenta de bază, reducerea de 25,1 mil. lei este condiționată, în special, de următorii factori:

Factorii ce au contribuit la majorarea alocațiilor cu 3,3 mil. lei sunt:

- conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.191 din 4 aprilie 2012 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2012” Ministerului Afacerilor Interne 0,7 mil. lei;

- potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.920 din 10 decembrie 2012 „Cu privire la repartizarea mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru reforma administrației publice” din alocațiile aprobate în bugetul de stat pe anul 2012 pentru reforma administrației publice, mijloace financiare în sumă de 2,6 mil. lei pentru acoperirea indemnizațiilor unice la eliberarea angajaților unor autorități publice centrale supuse reorganizării din cadrul grupului dat. Mijloacele financiare menționate au fost repartizate pe autoritățile publice centrale după cum urmează.

- Serviciului de Protecție și Pază de Stat – 0,8 mil. lei;
- Serviciului de Informații și Securitate – 1,5 mil. lei;
- Centrului Național Anticorupție – 0,3 mil. lei.

Factorii care au influențat reducerea cheltuielilor cu 28,4 mil. lei au fost:

- reducerea cheltuielilor de personal în legătură cu amânarea majorărilor salariale persoanelor care dețin funcții de demnitate publică și din economiile formate în legătură cu reținerea majorărilor salariale pentru funcționarii publici, precum și din contul funcțiilor vacante formate la 30 aprilie 2012 cu 7,4 mil. lei;

- micșorarea alocațiilor ce țin de plata mărfurilor și serviciilor din contul soldului mijloacelor nevalorificate la situația din 30 aprilie 2012 cu 11,3 mil. lei

- diminuarea investițiilor capitale cu 9,7 mil. lei.

Pentru activitățile aferente grupului dat, din *fondul de rezervă al Guvernului* au fost alocate 1,9 mil. lei care au fost realizate în sumă de 1,8 mil. lei sau în volum de 95,0 % din prevederi.

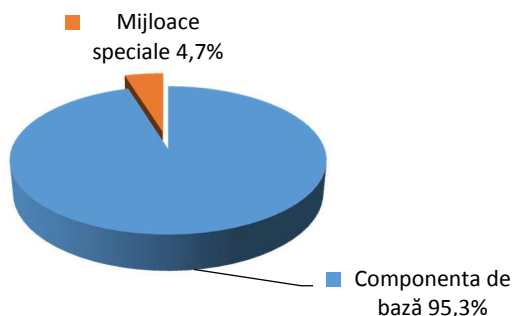
La componenta mijloace speciale, partea de cheltuieli s-a majorat cu 3,4 mil. lei și este determinată de următoarele:

- majorarea cheltuielilor în legătură cu precizarea veniturilor la Ministerul Afacerilor Interne 1,5 mil. lei și Serviciul de Informații și Securitate -0,2 mil. lei;

- implicarea la finanțarea cheltuielilor a soldului mijloacelor bănești la situația din 1 ianuarie 2012 la categoria 003 „Granturi, sponsorizări/filantropie și donații”, potrivit prevederilor art.20 litera b) al Legii bugetului de stat pe anul 2012 pentru Ministerul Afacerilor Interne – 1,4 mil. lei și Serviciului de Informații și Securitate - 0,3 mil. lei;

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 1344,2 mil. lei, ce constituie 97,9 % față de prevederi.

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 99,8 %, din mijloace speciale – 89,7.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere față de cheltuielile totale la grupa dată pe **componenta de bază** se prezintă în tabelul următor.

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2011	2012	2011	2012
Cheltuieli total	1177,2	1280,8	100	100
Cheltuieli curente	1137,2	1227,0	96,6	95,8
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>789,7</i>	<i>925,8</i>	<i>69,5</i>	<i>75,5</i>
Cheltuieli capitale	40,0	53,8	3,4	4,2
<i>inclusiv investiții capitale</i>	<i>11,5</i>	<i>21,8</i>	<i>28,8</i>	<i>40,5</i>

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale pe **componenta de bază** demonstrează că în anul 2012, comparativ cu anul 2011, a scăzut ponderea cheltuielilor curente cu 0,8 puncte procentuale, din contul cheltuielilor capitale. Concomitent a crescut și ponderea cheltuielilor de personal cu 6,0 puncte procentuale, iar investițiile capitale au crescut cu 11,7 puncte procentuale.

Sub aspectul grupelor de cheltuieli, din totalul cheltuielilor de bază executate, ponderea cea mai mare revine organelor afacerilor interne – 30,0 %, cu o majorare de 1,6 puncte procentuale față de anul 2011, organelor securității statului – 26,8 %, cu o reducere de 2,0 puncte procentuale față de anul 2011, și penitenciarele – 23,2 %, cu o majorare de 1,2 puncte procentuale față de anul 2011.

Cheltuielile în valoare absolută sunt reflectate în tabelul următor.

	Cheltuieli de bază				
	2011		2012		
	Executat (mil. lei)	Ponderea în cheltuieli total (%)	Precizat (mil. lei)	Executat (mil. lei)	Ponderea în cheltuieli total (%)
Total	1177,2	100	1283,9	1280,8	100
Organe ale afacerilor interne	333,8	28,4	387,6	385,1	30,1
Trupele de carabinieri	68,4	5,8	68,2	68,2	5,3
Penitenciare	259,5	22,0	298,2	298,0	23,3
Organe ale securității naționale	338,9	28,8	343,9	343,9	26,8
Protecție civilă și situații excepționale	131,3	11,1	138,2	138,2	10,8
Autorități și servicii de menținere a ordinii publice și de securitate națională neatribuite la alte grupe	45,3	3,9	47,8	47,4	3,7

Datoriile creditoare la finele anului 2012 la ramura dată la total au constituit 93,2 mil. lei, din care cu termenul de achitare expirat 2,8 mil. lei.

Din suma totală a datoriilor creditoare cu termen de achitare expirat Ministerul Afacerilor Interne a înregistrat suma de 1,6 mil. lei, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a Ministerului Justiției-0,5 mil. lei, Serviciul de Informații și Securitate - 0,6 mil lei și Serviciul de Protecție și Pază de Stat – 0,1 mil. lei.

Datoriile debitoare au fost admise în sumă de 27,8 mil. lei, dintre care cu termen de achitare expirat 4,1 mil. lei. Datorii debitoare cu termen de achitare expirat au fost admise de către Ministerul Afacerilor Interne în volum de 2,4 mil. lei, Serviciul de Informații și Securitate – 1,3 mil. lei și Departamentul Instituțiilor Penitenciare a Ministerului Justiției – 0,4 mil. lei.

Numărul mediu de personal pe anul 2012 pe componenta de bază la acest grup, a fost de 15974,0 unități, inclusiv 13615,5 militari prin contract / cu statut special, 58,5 militari în termen, 489 angajați ai serviciului public și 1811 angajați civili.

Salariul mediu lunar al unui militar prin contract/cu statut special la acest grup a constituit 4775,6 lei, al unui funcționar public 3847,3 lei și al unui angajat civil 2460,4 lei.

Concomitent cu alocațiile de la componentul de bază, conform actelor normative și legislative, instituțiile din grupa dată au beneficiat și de *mijloace speciale*, care au însumat un volum de venituri de 66,6 mil. lei, fiind executate la nivel de 96,5 % față de planul precizat pe perioada de gestiune 69,0 mil. lei.

Cheltuieli de casă au fost executate în sumă de 63,4 mil. lei, nivelul executării constituind 89,7 % din prevederi.

În aspect economic, cheltuielile de casă efectuate la grupa dată din mijloace speciale sunt caracterizate în tabelul următor.

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2011	2012	2011	2012
Cheltuieli total	85,9	63,4	100	100
Cheltuieli curente	69,3	54,1	80,7	85,3
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	8,8	9,5	12,7	17,6
Cheltuieli capitale	16,6	9,3	19,3	14,7
<i>inclusiv investiții capitale</i>	0,4		2,4	

Comparativ cu anul 2011, în anul 2012 din mijloace speciale s-a majorat ponderea cheltuielilor de personal cu 4,9 puncte procentuale, concomitent nu au fost efectuate cheltuieli pentru investiții capitale. Totodată, analiza ponderii cheltuielilor în cheltuielile totale pe mijloace speciale demonstrează că a crescut ponderea cheltuielilor curente cu 4,6 puncte procentuale din contul cheltuielilor capitale.

Datoriile creditoare la finele anului 2012 la ramura dată la componenta mijloace speciale au constituit 4,2 mil. lei, din care cu termenul de achitare expirat 1,0 mil. lei.

Datoriile debitoare au constituit 1,4 mil. lei, din care 0,3 mil. lei cu termenul de achitare expirat.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe* alocațiile nu au fost executate dat fiind faptul că, Acordul de finanțare nu a fost semnat până la sfârșitul anului.

La acest grup, în anul 2012 penitenciarele (Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției) au realizat bugetul în format de program și anume

programul „Sistemul Penitenciar”, scopul acestui program constă în crearea condițiilor de întreținere a deținuților ce ar satisface standardele naționale și internaționale în domeniu.

Principalele obiective ale programului:

- crearea condițiilor de detenție ce ar respecta standardele naționale și internaționale în domeniu;

- asigurarea colaboratorilor cu echipament;

- dotarea cuvenită a școlilor profesionale pentru deținuți din cadrul instituțiilor penitenciare;

- îmbunătățirea condițiilor Centrului Instructiv al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, pentru instruirea și perfecționarea cuvenită a colaboratorilor sistemului penitenciar.

Programul „Sistemul Penitenciar” cuprinde subprogramul „Sistemul Penitenciar”, indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Denumirea indicatorilor de performanță	unitate de măsură	2011 executat	2012				2012 executat față de 2011 executat		
			precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%	
					suma	%%			
43.00	Subprogramul " Sistemul Penitenciar "								
de rezultat	1. Respectarea prevederilor standardelor naționale și internaționale în domeniul detenției (fără investiții capitale)	%	68,4	100	70	-30,0		1,6	
	2. Asigurarea respectării legislației în vigoare în domeniul protecției sociale și juridice a colaboratorilor	%	25,9	100	25,9	74,1			
de produs	1. Micșorarea mortalității și morbidității în penitenciare	%	-4,0	-10,0	-16,5	-6,5		-12,5	
	2. Majorarea/micșorarea numărului de condamnați încadrați în câmpul muncii pînă la 50% din numărul total de condamnați	%	-7,0	-10,0	-7,0	3,0			
	3. Menținerea ordinii de drept în penitenciare conform prevederilor legislației în vigoare - posibilitatea reducerii statelor de personal	persoane	157,0	20	27	7,0	35,0	-130,0	-82,8
de eficiență	Costul întreținerii unui deținut pe zi/ inclusiv alimentația	lei/zi	110,03/11,06	122,1/11,6	125,08/13,17	-4,13/1,2	2,44/13,54	15,05/2,11	14,3/19,1
Bugetul subprogramului									
	TOTAL		272752,0	304591,9	302592,9	-1999,0	0,7	29840,9	10,9
	Componenta de bază	mii. lei	259506,4	298222,7	298040,6	-182,1	0,07	38534,2	14,9
	Mijloace speciale		13245,6	6369,2	4552,3	-1816,9	-28,5	-8693,3	-65,6

6. Învățământul

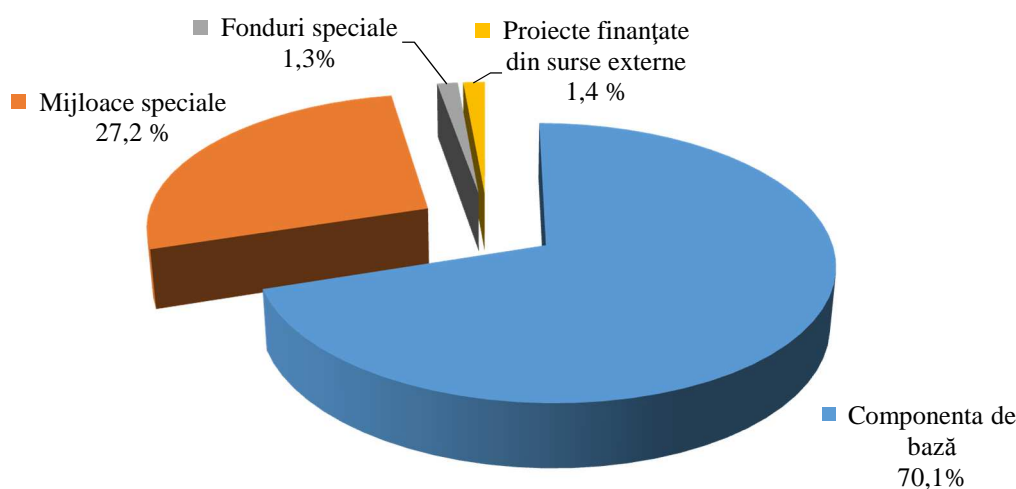
Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	Realizat 2011	2012					Executat 2012 față de 2011	
		Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat		Suma	%%
					Suma	%%		
Învățământ, total (mil. lei)	2071,8	2285,8	2298,1	2209,4	-88,7	96,1	137,6	106,6
inclusiv:								
<i>Componenta de bază</i>	1437,7	1581,2	1553,8	1548,2	-5,6	99,6	110,5	107,7
- inclusiv transferuri între componente	0,7	1,2	1,2	0,7	-0,5			100,0
<i>Mijloace speciale</i>	599,5	661,1	680,6	600,5	-80,1	88,2	1,0	100,2
<i>Fonduri speciale</i>	16,2	30,4	33,5	30,0	-3,5	89,6	13,8	185,2
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	19,1	14,3	31,4	31,4		100,0	12,3	164,4
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	10,4	10,3	10,3	10,2				

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 2285,8 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 12,3 mil. lei și a constituit 2298,1 mil. lei, sau 10,3 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

În anul 2012 la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 2209,4 mil. lei, ce constituie 96,1 % față de prevederi.

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 99,6 %, cele din mijloace speciale – 88,2 %; din contul fondului special pentru manuale – 89,6 %; din cadrul proiectelor cu finanțare externă – sută % din prevederi.

Pentru activitățile aferente grupului dat, din fondul de rezervă al Guvernului au fost alocate 1019,0 mii lei în scopul acoperirii cheltuielilor Î.S. „Mold-Didactica” aferente serviciilor de recepționare, depozitare și repartizare a lotului de carte din colecția „Adevărul”, donat Republicii Moldova de către România.

Analiza statelor și a efectivului de personal încadrat în instituții de învățământ denotă reducerea în anul 2012 a numărului mediu de unități de personal, finanțat din componenta de bază și mijloace speciale, cu 1655 unități, din care pe componenta de bază – 1037 unități, cauzate de realizarea măsurilor de optimizare a rețelei de instituții.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal atestă o creștere de 269,4 lei, din care pe componenta de bază – 238,4 lei, datorită implementării prevederilor Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Denumirea	2011 executat	2012			2012 executat față de 2011 executat
		Prevăzut	Executat	executat față de aprobat (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	31039	30893	29384	95,4	-1655
- inclusiv din componenta de bază	25988	25490	24951	97,1	-1037
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	2539,1	2711,3	2808,5	104,8	269,4
- inclusiv din componenta de bază	2261,1	2449,0	2499,5	103,6	238,4

Volumul cheltuielilor pe *componenta de bază* pentru ramura învățământului pe anul 2012, cu modificările operate, a fost prevăzut în sumă de 1553,8 mil. lei. Real au fost executate în sumă de 1548,2 mil. lei sau la nivel de 99,6 %.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere față de cheltuielile totale la grupa dată pe componenta de bază se prezintă în tabelul următor.

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2011	2012	2011	2012
1	2	3	4	5
Cheltuieli total	1437,7	1548,2	100,0	100,0
Cheltuieli curente	1383,7	1443,5	96,2	93,2
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>881,1</i>	<i>945,5</i>	<i>61,3</i>	<i>61,1</i>
Cheltuieli capitale	54,0	104,7	3,8	6,8
<i>inclusiv investiții capitale</i>	<i>24,2</i>	<i>55,3</i>	<i>1,7</i>	<i>3,6</i>

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale pe componenta de bază demonstrează că în anul 2012, comparativ cu anul 2011, s-a redus ponderea cheltuielilor curente cu 3 puncte procentuale, cu creșterea concomitentă a cheltuielilor capitale. Totodată s-a diminuat ponderea cheltuielilor de personal cu 0,2 puncte procentuale și a crescut ponderea investițiilor capitale cu 2,5 puncte procentuale.

Sub aspectul treptelor de învățământ, din totalul cheltuielilor de bază executate de instituțiile de învățământ, ponderea cea mai mare revine învățământului secundar – 36,8 %, cu o reducere de 0,9 puncte procentuale față de anul 2011, învățământului superior – 35,9 % sau cu o diminuare de 0,6 puncte procentuale, iar învățământului mediu de specialitate – 19,0 % cu creștere de 0,3 puncte procentuale față de anul 2011.

Cheltuielile în valoare absolută pe trepte de învățământ sînt reflectate în tabelul următor.

	cheltuieli de bază				
	2011		2012		
	executat (mil. lei)	ponderea în cheltuieli totale (%)	precizat (mil. lei)	executat (mil. lei)	ponderea în cheltuieli totale (%)
Total	1437,7	100,0	1553,8	1548,2	100,0
Învățământul preșcolar			31,6	31,2	2,0
învățământ secundar	542,3	37,7	573,0	570,4	36,8
învățământ superior	524,9	36,5	556,8	556,5	35,9
învățământ postuniversitar	58,7	4,1	60,9	60,8	3,9
cursuri și instituții de perfecționare a cadrelor	3,3	0,2	2,4	2,4	0,2
instituții și activități în domeniul învățământului neatribuite altor grupuri	34,6	2,4	27,2	25,7	1,7
învățământ mediu de specialitate	268,3	18,7	294,4	293,8	19,0
organe administrative	5,6	0,4	7,5	7,4	0,5

Cheltuielile pentru plata burselor elevilor și studenților autohtoni și de peste hotarele republicii din instituțiile de învățământ au constituit 211,1 mil. lei.

De burse în instituțiile de învățământ secundar-profesional, mediu de specialitate și superior cu finanțare bugetară au beneficiat în medie 47211 persoane, din care 44837 persoane au primit burse de studii, 80 persoane – burse nominale și 2305 persoane – burse sociale. Numărul beneficiarilor de burse în instituțiile de învățământ superior, mediu de specialitate constituie 29646 persoane, sau 72 % din numărul de studenți bugetari cu frecvența de zi din instituțiile de respective.

În instituțiile de învățământ secundar profesional de burse au beneficiat 16025 elevi, ce constituie 78 % din numărul total de elevi.

În scopul realizării măsurilor privind lucrul extrașcolar cu copiii, din bugetul de stat (componenta de bază) s-au executat 17,1 mil. lei.

Pentru organizarea odihnei de vară a copiilor în cadrul instituțiilor de învățământ secundar general au fost utilizate 1,8 mil. lei.

Măsurile privind organizarea desfășurării examenelor de absolvire în gimnazii și examenelor de bacalaureat în licee au generat cheltuieli în sumă de 4,9 mil. lei.

Din contul bugetului de stat în anul 2012 au fost achitate 31,6 mil. lei pentru achiziționarea a 49 unități de transport școlar în scopul asigurării transportării copiilor din instituțiile de învățământ supuse optimizării.

Datoriile creditoare cu termen de achitare expirat la finele anului 2012 au constituit 667,3 mii lei, cu o creștere față de situația de la începutul anului de 345,0 mii lei. Din suma totală a datoriilor creditoare, 650,5 mii lei revin Ministerului Educației.

Datoriile debitoare cu termen expirat au constituit 579,8 mii lei, cu o reducere față de anul 2011 cu 139,5 mii lei.

Concomitent cu alocațiile de la componenta de bază, conform actelor normative și legislative, instituțiile de învățământ au beneficiat și de *mijloace speciale*, care au însumat un volum de venituri de 616,2 mil. lei fiind executate la nivel de 92,9 % față de prevederi și cu o reducere de 4,4 mil. lei comparativ cu anul 2011.

Din contul veniturilor acumulate în anul 2012 și soldul mijloacelor disponibile la începutul anului s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 600,5 mil. lei, nivelul executării constituind 88,2 % din prevederi, cu o creștere de 1,0 mil. lei comparativ cu anul precedent.

În aspect economic, cheltuielile de casă efectuate în învățământ din mijloace speciale sînt caracterizate în tabelul următor.

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuieli totale (%)	
	2011	2012	2011	2012
1	2	3	4	5
Cheltuieli total	599,5	600,5	100	100
Cheltuieli curente	521,1	535,3	86,9	89,1
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>301,0</i>	<i>301,3</i>	<i>50,2</i>	<i>50,2</i>
Cheltuieli capitale	78,4	65,4	13,1	10,9
<i>inclusiv investiții capitale</i>	<i>20,6</i>	<i>16,2</i>	<i>3,4</i>	<i>2,7</i>
Creditarea netă		-0,2		

Comparativ cu anul 2011, în anul 2012 din mijloace speciale s-a micșorat ponderea investițiilor capitale cu 0,7 puncte procentuale. Analiza cheltuielilor totale pe mijloace speciale denotă că s-a redus ponderea cheltuielilor capitale cu 2,2 puncte procentuale în favoarea cheltuielilor curente.

Din contul *fondului special de manuale* au fost efectuate cheltuieli în sumă de 30,0 mil. lei sau cu 3,5 mil. lei mai puțin decît s-a planificat, din motivul needitării a trei titluri de manuale: Istoria, clasa IX, Istoria, clasa XII și Literatura universală, clasa XI. Contractele asupra editării primelor două titluri au fost încheiate abia la sfîrșitul lunii decembrie 2012, iar pentru ultimul titlu nu au fost prezentate oferte la concursul de elaborare a manualelor respective.

Veniturile au fost realizate în volum de 17,6 mil. lei sau cu 0,6 mil. lei mai puțin decît nivelul planificat. Neexecutarea respectivă a fost determinată de veniturile mai mici din dobînzile aferente soldurilor disponibile, dat fiind rata dobînzii mai redusă față de cea luată inițial în calcul, precum și de cheltuielile subvenționate mai mici din bugetul de stat pentru asigurarea cu manuale a elevilor din școlile de tip internat, dat fiind reducerea numărului de beneficiari.

La componenta *Proiectele finanțate din surse externe* din cadrul învățămîntului au fost desfășurate următoarele:

Proiectul "Parteneriatul global pentru educație"

În anul 2012, în cadrul componentei "Crearea accesului la educație timpurie" a fost definitivată lista instituțiilor preșcolare (circa 40 instituții), care urmează să fie renovate.

În cadrul componentei "Extinderea accesului la educație timpurie pentru copii cu nevoi speciale", a fost asigurată participarea colaboratorilor Ministerului Educației la Conferința Internațională "Conjugarea eforturilor pentru constituirea comunităților profesionale de învățare: Pași în asigurarea calității, echității și respectului în domeniul educației timpurie" (Opatija, Croația). La fel, a avut loc selecția locațiilor pentru deschiderea și dotarea a trei centre de reabilitare pentru copiii cu nevoi speciale.

În cadrul componentei ”Îmbunătățirea calității educației timpurii”, cu suportul unui consultant internațional, a fost petrecut un curs de instruire pentru sporirea capacităților organizaționale ale prestatorilor de servicii de formare inițială și continuă.

În cadrul componentei ”Managementul proiectului, monitorizare, evaluare și comunicare” au fost acoperite cheltuielile pentru serviciile consultantilor locali selectați în vederea implementării activităților proiectului și cheltuielile operaționale (plasarea anunțurilor, rechizite de birou, reparația tehnicii de calcul etc.).

Pentru activitățile menționate, s-au cheltuit:

contribuția din granturi externe – 883,7 mii lei.

Proiectul „Educația de calitate în mediul rural al Republicii Moldova”

Pe parcursul anului 2012, în cadrul componentei ”Ameliorarea predării și învățării în școlile rurale” au fost acoperite cheltuielile pentru prestarea serviciilor de elaborare a documentelor de licitație pentru concursul manualelor școlare; au fost executate cheltuielile operaționale: producerea autocolantelor pentru autobuzele școlare, achitarea comisioanelor bancare la convertirea valutei, servicii poștale, rechizite de birou.

În cadrul componentei ”Sporirea eficienței resurselor” a fost realizată achitarea integrală a autobuzelor școlare livrate în anul 2011; au fost procurate 307 table interactive, calculatoare, alt echipament informațional; a fost efectuată achitarea serviciilor de instruire în managementul financiar pentru directorii instituțiilor de învățământ și economiștii direcțiilor raionale de învățământ; au fost achitate serviciile companiei de audit și a echipei de consultanți ai proiectului.

Ceea ce ține de componenta ”Fortificarea planificării și a monitorizării în educație”, în cadrul acesteia au fost continuate activitățile de efectuare a campaniei publicitare pentru diseminarea realizărilor proiectului; au fost difuzate spoturi publicitare și procurate materiale promoționale.

Totodată, începând cu 11 septembrie 2012 a intrat în vigoare finanțarea adițională a proiectului. Din contul sursei date au fost realizate următoarele:

- Plata primei tranșe pentru realizarea recensământului școlar;
- Formarea profesională a actorilor implicați în managementul financiar și implementarea noii metodologii de finanțare în bază de cost standard per elev;
- Achitarea serviciilor echipei de consultanți;
- Acoperirea cheltuielilor operaționale (comisioane bancare, servicii poștale, consumabile, plasarea anunțurilor).

Pentru activitățile menționate, s-au cheltuit:

-contribuția din credite externe – 16241,2 mii lei,

-contribuția din granturi externe – 14037,5 mii lei,

-alte surse aferente – 18,3 mii lei.

Programe în domeniul învățământului au fost elaborate și gestionate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației, Ministerul Culturii, Academia de Științe a Moldovei.

Performanța obținută în cadrul instituțiilor de învățământ se caracterizează prin următorii indicatori:

Denumirea indicatorului	Realizat în anul 2012	Creștere/descrere față de anul 2011 (în valoare absolută)	Creștere/descrere față de anul 2011 (în %)
Contingentul mediu de elevi/studenți, unități	129 973,9	-5 106,8	-3,8
Numărul mediu realizat al unităților de personal (fără organe administrative), unități	29 384	-1 655	-5,3
Numărul elevilor/studenților cu finanțare din buget la o unitate de cadru didactic, persoane	5,62	-0,15	-2,6
Numărul elevilor/studenților cu finanțare din buget la o unitate de personal auxiliar, persoane	5,84	-0,01	-0,2
Costul mediu al unui elev/student cu finanțare din buget, lei	22 647,4	2 893,7	14,6
Costul mediu al unui elev/student cu finanțare în bază de contract, lei	8 969,7	445,4	5,2

Datele tabelului denotă o reducere în anul 2012 a numărului mediu de unități de personal încadrat în instituțiile de învățământ finanțate din bugetul de stat din toate componentele de 1655 unități și a contingentului mediu de elevi/studenți cu 5106,8 unități. Reducerea numărului de unități în instituții de învățământ s-a produs mai lent decât diminuarea contingentului mediu în aceste instituții, ce a influențat reducerea numărului mediu al elevilor/studenților la o unitate de cadru didactic și personal auxiliar cu 2,6 % și, respectiv, cu 0,2 %.

Costul mediu al unui elev/student cu finanțare din buget, sub aspectul autorităților publice centrale, care au în subordine instituții de învățământ, se prezintă în tabelul următor.

Denumirea autorității	Costul mediu al unui elev/student cu finanțare din buget, lei	În % față de costul mediu, %
Ministerul Culturii	36 476,9	161,1
Academia de Științe a Moldovei	33 323,1	147,1
Ministerul Sănătății	26 342,9	116,3
Ministerul Educației	21 590,6	95,3
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	20 643,8	91,2

Conform datelor expuse, cel mai mult statul investește în educarea unui elev/student în instituțiile de învățământ subordonate Ministerului Culturii, dat fiind caracterul individualizat al studiilor de artă – cu circa 61 % peste costul mediu stabilit în toate instituțiile de învățământ. În același timp, costul instruirii unui elev/student în instituțiile din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare este cel mai jos – cu 8,8 % sub media stabilită și aproape de două ori mai mic decât în instituțiile Ministerului Culturii.

7. Știința și inovarea

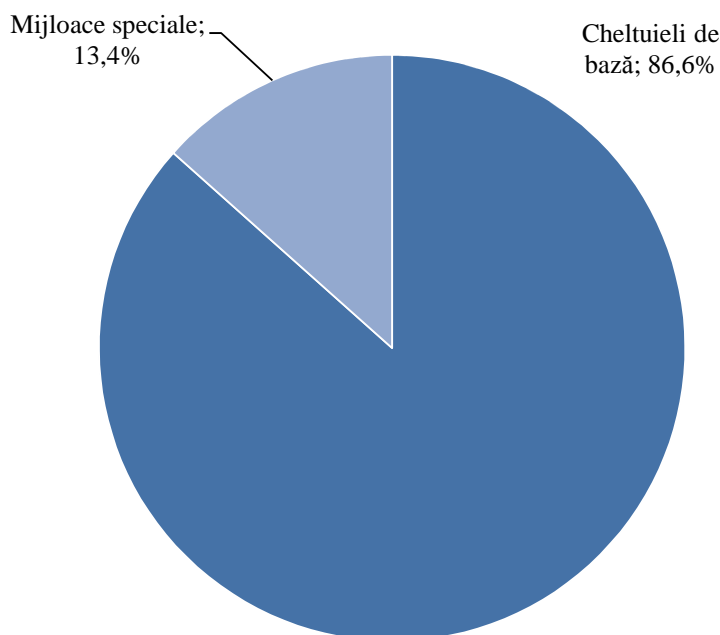
Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de 2011	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Știință și inovare, total (mil. lei) inclusiv:	336,8	360,4	359,3	355,0	-4,3	98,8	18,2	105,4
<i>Componenta de bază</i>	283,8	315,1	308,8	307,4	-1,4	99,5	23,6	108,3
<i>Mijloace speciale</i>	53,0	45,3	50,5	47,6	-2,9	94,3	-5,4	89,8
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, % %	1,7	1,7	1,7	1,8	-	-	-	-

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 360,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 1,1 mil. lei și a constituit 359,3 mil. lei, sau 0,3 % față de cheltuielile totale ale bugetului de stat aprobat pe compartimenta dată, ce se datorează reducerii cheltuielilor de bază cu 6,3 mil. lei și majorarea cheltuielilor din contul mijloacelor speciale cu 5,2 mil. lei.

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 355,0 mil. lei, ce constituie 98,8 % față de prevederi.

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 99,5 %, iar din mijloace speciale – 94,3 % din prevederi.

Cheltuielile pe **componenta de bază** pentru sfera științei și inovării sub aspectul funcțional în anii 2011-2012 sînt reflectate în tabelul următor.

mil. lei

	2011		2012			
	Cheltuieli de casă	Ponderea în total, %%	Plan precizat	Ponderea în total, %%	Cheltuieli de casă	Ponderea în total, %%
Volumul total al alocațiilor, inclusiv:	283,8	100,0	308,8	100,0	307,4	100,0
1. Științe fundamentale	74,5	26,3	77,2	25,0	77,1	25,1
2. Științe aplicate	164,3	57,9	171,4	55,5	171,1	55,7
3. Pregătirea cadrelor	13,1	4,6	15,1	4,9	14,6	4,7
4. Alte cheltuieli de deservire a procesului științific	23,6	8,3	35,1	11,4	34,8	11,3
5. Organele administrative	8,3	2,9	10,0	3,2	9,8	3,2

Mijloacele alocate în anul 2012 la grupa dată din componenta de bază s-au majorat cu 23,6 mil. lei sau cu 8,3 % față de indicele respectiv din anul 2011.

Finanțarea activităților de știință și inovare s-a efectuat sub aspect instituțional și sub aspect competițional – pe programe de stat și proiecte de transfer tehnologic. Temele de cercetare instituționale, proiectele din cadrul programelor de stat, proiectele de transfer tehnologic și pentru tineret, echipament, precum și cele finanțate sau cofinanțate de organizațiile din străinătate, au fost selectate în exclusivitate prin concurs.

Astfel, din 248,6 mil. lei destinate nemijlocit pentru cercetări științifice fundamentale și aplicate, ponderea cea mai mare o constituie cercetările științifice instituționale – 221,5 mil. lei sau 89,1 %, pentru finanțarea programelor de stat, transfer tehnologic, proiecte independente, proiecte internaționale selectate prin concurs au fost prevăzute 27,1 mil. lei sau 10,9 %.

Alocațiile precizate pentru proiectele selectate prin concurs au fost repartizate în felul următor:

- pentru programe de stat – 5,5 mil. lei sau 2,2 %;
- proiecte de inovare și transfer tehnologic – 6,9 mil. lei sau 2,8 %;
- proiecte individuale – 3,0 mil. lei sau 1,2 %;
- proiecte internaționale – 4,4 mil. lei sau 1,8 %.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere față de cheltuielile totale la grupa dată pe componentul de bază se prezintă în tabelul următor.

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2011	2012	2011	2012
1	2	3	4	5
Cheltuieli total	283,8	307,4	100,0	100,0
Cheltuieli curente	265,0	296,5	93,4	96,5
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>177,9</i>	<i>196,4</i>	<i>62,7</i>	<i>63,9</i>
Cheltuieli capitale	18,8	10,9	6,6	3,5
<i>inclusiv investiții capitale</i>	<i>3,0</i>	<i>3,2</i>	<i>1,0</i>	<i>1,0</i>

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale pe componenta de bază demonstrează că în anul 2012, comparativ cu anul 2011, s-a majorat ponderea cheltuielilor curente cu 3,1 puncte procentuale, cu reducerea concomitentă a cheltuielilor capitale. Totodată s-a majorat ponderea cheltuielilor de personal cu 1,2 puncte procentuale, iar ponderea investițiilor capitale a rămas la același nivel.

Analiza statelor și a efectivului de personal încadrat în instituții de cercetări științifice denotă reducerea în anul 2012 a numărului mediu de unități de personal, finanțat din componenta de bază și mijloace speciale, cu 106,3 unități, din care pe componenta de bază – 106,7 unități, cauzate de realizarea măsurilor de optimizare a rețelei de instituții.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal atestă o creștere de 422,6 lei, din care pe componenta de bază – 298,9 lei, datorită implementării prevederilor Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Denumirea	2011 executat	2012			2012 executat față de 2011 executat
		Prevăzut	Executat	executat față de aprobat (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	4458,3	4496,0	4352,0	96,8	-106,3
- inclusiv din componenta de bază	4290,7	4296,0	4184,0	97,4	-106,7
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	3700,0	3726,3	4122,6	110,6	422,6
- inclusiv din componenta de bază	2283,4	3599,2	2582,3	71,7	298,9

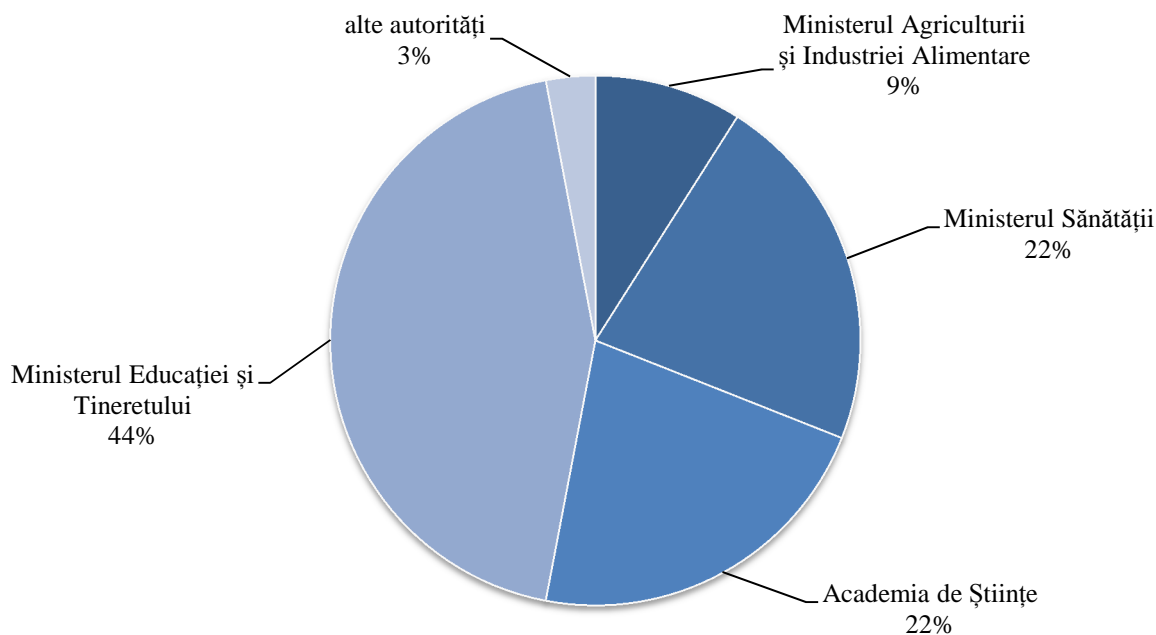
În anul 2012, Academia de Științe a Moldovei a înregistrat datorii cu termen de achitare expirat la cheltuieli de bază, debitoare în sumă de 982,9 mii lei, sau cu 207,7 mii lei mai mult față de anul 2011 și creditoare în sumă de 422,7 mii lei, ce este cu 413,3 mii. lei mai puțin față de anul precedent.

Pentru *pregătirea cadrelor științifice* în buget au fost prevăzute mijloace în sumă de 19,6 mil. lei, sau cu 1,1 mil. lei mai mult față de anul 2011, dintre care 15,1 mil. lei – la componenta de bază și 4,5 mil. lei – din mijloace speciale. Cheltuielile respective au fost executate la nivel de 96,3 % din prevederi. Unul din cel mai important element în structura cheltuielilor o constituie bursa doctoranzilor, care alcătuiește 5,3 mil. lei, sau 28,0 % din toate cheltuielile preconizate pentru pregătirea cadrelor științifice, ce este cu 0,7 mil. lei mai puțin față de anul 2011. Cheltuielile pentru retribuirea muncii conducătorilor de doctorat alcătuiesc 40,1 % în anul 2012.

Pregătirea cadrelor științifice prin doctorat și postdoctorat pe parcursul anului 2012 s-a desfășurat în cadrul a 44 de instituții de cercetări științifice și de învățământ superior, dintre care 2 instituții de învățământ privat.

În anul 2012, prin doctorat, în instituțiile cu finanțare bugetară, s-au pregătit în mediu 1578 persoane (395 la secția de zi și 1183 la secția frecvența redusă), din care cu întreținere de la bugetul de stat (componenta de bază) 914 persoane (307 la secția de zi și 607 la secția frecvența redusă), prin contract 664 persoane (88 la secția de zi și 576 la secția frecvența redusă), cu o descreștere de 34 persoane față de anul 2011.

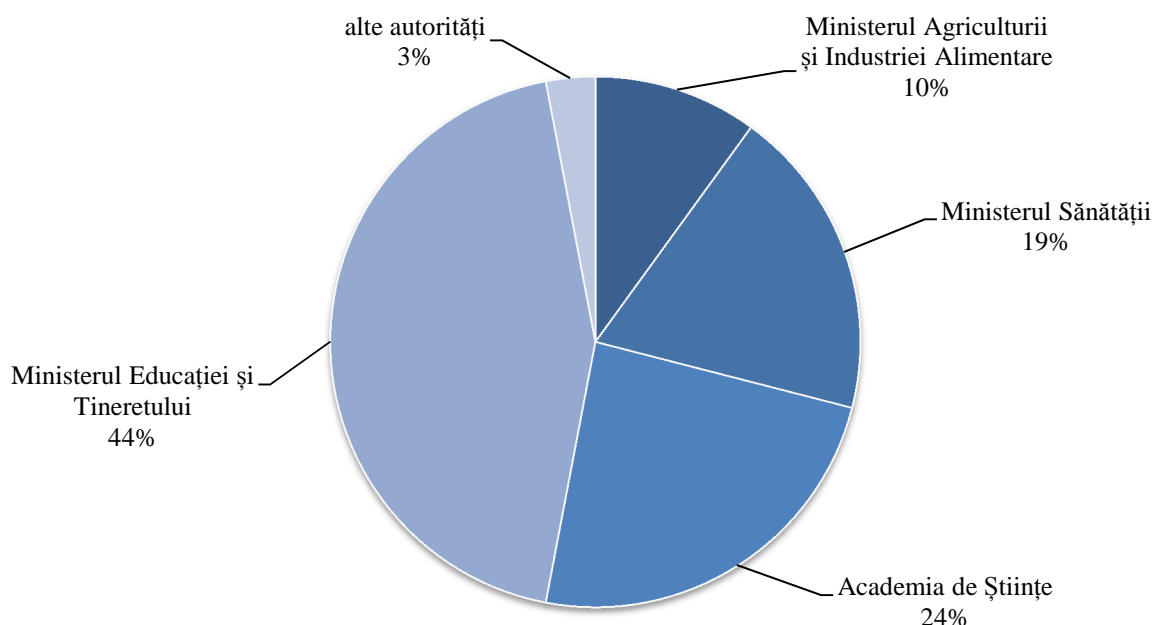
Structura numărului de doctoranzi cu întreținere de la bugetul de stat (componenta de bază) pe autorități publice centrale se prezintă în diagrama următoare.

Numărul mediu de postdoctoranzi în anul 2012 a constituit 34 persoane, ce este în descreștere cu 3 persoane față de anul 2011.

În anul 2012, în instituțiile cu finanțare bugetară, s-au admis 273 doctoranzi, la nivel de circa 97,5 %, sau cu 7 persoane mai puțin față de 280 persoane planificate, cu o creștere de 5 persoane față de anul precedent. Numărul doctoranzilor admiși contra plată a constituit 178 de persoane, ce este cu 32 persoane mai mult față de planificat, cu o descreștere de 35 persoane față de anul precedent.

Structura planului de admitere la doctorat pe autorități publice centrale cu întreținere din bugetul de stat pentru anul de studii 2012-2013 se prezintă în diagrama următoare.

Planul de admitere la studii prin postdoctorat a fost realizat la nivel de 76,2 %, sau cu 5 persoane mai puțin față de 21 persoane planificate, cu o descreștere de 4 persoane față de anul precedent.

Cheltuielile medii pentru instruirea unui doctorant din bugetul de stat au constituit 13,4 mii lei, iar la postdoctorat 68,3 mii lei.

Structura cheltuielilor medii pentru instruirea unei persoane la doctorat și postdoctorat se prezintă în tabelul următor.

<i>Componenta de bază</i>	Doctorat				Postdoctorat			
	Cheltuieli executate, mii lei	nr. mediu de doctoranzi	Costul unei persoane, mii lei	%	Cheltuieli executate, mii lei	nr. mediu de post-doctoranzi	Costul unei persoane, mii lei	%
Total cost, din care:	12253,8	914	13,4		2323,3	34	68,3	
Cheltuieli pentru retribuirea muncii	5923,0		6,5	48,5	126,4		3,7	5,4
Burse	3607,8		3,9	29,1	1674,7		49,2	72,0
Procurarea mijloacelor fixe								
Altele	2723,0		3,0	22,4	522,2		15,4	22,6

În anul 2012 au beneficiat de Bursă de excelență 20 de doctoranzi în cuantum de 2500,0 lei lunar, 7 doctoranzi - de Bursă nominală pe domenii în cuantum 2000,0 lei lunar, iar 307 doctoranzi – de bursă de studii în mărime medie de 735 lei lunar. Bursa unui postdoctorand a constituit în mediu 4100 lei.

Din 237 absolvenți care au finalizat studiile de doctorat cu întreținere de la bugetul de stat (componenta de bază), și din 17 absolvenți care au finalizat studiile de postdoctorat în termeni stabiliți nu au susținut teza nici o persoană.

Pentru *întreținerea instituțiilor ce deserveșc procesul științific* au fost prevăzute 35,1 mil. lei sau cu 11,5 mil. lei mai mult față de anul precedent, ce se datorează faptului achitării cotei de membru Programului Cadrul 7 al Uniunii Europene care constituie 9,0 mil. lei.

Pentru *întreținerea organelor administrative*, Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică și Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, au fost prevăzute 10,0 mil. lei, cu 1,6 mil. lei mai mult față de anul 2011, care s-au executat la nivel de 98,1 % din prevederi.

În anul 2012, instituțiile științifice au beneficiat de **mijloace speciale** în sumă de 50,5 mil. lei, ce sînt cu 1,9 mil. lei mai mult față de anul 2011. Aceste mijloace s-au format de la prestarea serviciilor contra plată – 26,0 mil. lei și de la darea în arendă a spațiului și utilajului – 11,7 mil. lei, alte mijloace speciale – 0,1 mil. lei. Instituțiile științifice au mai beneficiat de sponsorizări și granturi în sumă de 12,7 mil. lei.

Din cheltuielile totale efectuate din contul veniturilor acumulate, cheltuielile de personal au constituit 39,7 %; plata serviciilor comunale – 44,8 %; plata deplasărilor – 5,8 % și procurările de utilaj științific – 6,3 %.

La mijloace speciale s-au înregistrat datoriile creditoare cu termen de achitare expirat în sumă de 3089,7 mii lei, cu 1724,3 mii lei mai puțin față de anul 2011. Volumul cel mai mare a datoriilor creditoare s-a înregistrat la institutele și organizațiile științifice din sectorul agroalimentar.

Programe gestionate de Academia de Științe a Moldovei și Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

Performanța obținută în cadrul programelor realizate de instituțiile de cercetări științifice se caracterizează prin următorii indicatori.

Denumirea indicatorului de performanță	Unitatea de măsură	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
			precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Brevete de invenție obținute	unități	155	94	90	-4	95.7	-65	58.1
Articole recenzate în reviste naționale	unități	1187	1228	1364	136	111.1	177	114.9
Articole recenzate în reviste internaționale	unități	328	196	281	85	143.4	-47	85.7
Proiecte de transfer tehnologic implementate	unități	25	31	26	-5	83.9	1	104.0
Conferințelor științifice naționale și internaționale organizate	unități	7	44	51	7	115.9	44	728.6
Monografiile și culegeri editate	unități	107	98	82	-16	83.7	-25	76.6
Metode și tehnologii noi identificate	unități	89	40	39	-1	97.5	-50	43.8
Proiecte internaționale câștigate în conformitate cu prevederile contractelor încheiate cu partenerii străini sau ale tratatelor internaționale	unități	80	40	87	47	217.5	7	108.8
Proiecte câștigate, în cadrul Programului Cadru 7 al Uniunii Europene, înm rezultatul desfășurării concursului	unități	0	10	15	5	150.0	15	0.0
Editarea lucrărilor de valoare, expertizate de Consiliul Consultativ de Expertiză	unități		12	14	2	116.7	14	0.0

Indicatorii respectivi au fost planificați și realizați în cadrul următoarelor programe și costul fiecărui program se prezintă în tabelul următor.

<i>mii lei</i>					
Denumirea	Program	Subprogram	Plan precizat	Executat	Executat, %
Academia de Științe a Moldovei	16	0	355696.5	351532.4	98.8
Elaborarea politicii și managementul în domeniul științei și inovării	16	1	10929.9	10411.3	95.3
Pregătirea cadrelor științifice	16	3	19629.6	18906.7	96.3
Cercetări științifice fundamentale în domeniul biotehnologiei agricole, fertilitatea solului și securitatea alimentară	16	4	15921.1	15917.5	100.0
Cercetări științifice fundamentale în domeniul nanotehnologiei, inginerie industrială, produse și materiale noi	16	5	8033.7	8025.0	99.9
Cercetări științifice fundamentale în domeniul eficientizării complexului energetic și asigurării securității energetice, inclusiv prin folosirea resurselor renovabile	16	6	927.5	927.4	100.0
Cercetări științifice fundamentale în domeniul edificării statului de drept și punerea în valoare a patrimoniului cultural și istoric al Moldovei în contextul integrării europene	16	7	27958.9	27888.5	99.7
Cercetări științifice fundamentale în domeniul valorificării resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă a economiei țării	16	8	23950.1	23804.5	99.4
Cercetări științifice fundamentale în domeniul biomedicinii, farmaceuticii, menținerea și fortificarea sănătății	16	9	7891.4	7875.8	99.8
Servicii de suport în domeniul științei și inovării	16	10	28963.8	28527.4	98.5
Cercetări științifice aplicate în domeniul biotehnologiei agricole, fertilitatea solului și securitatea alimentară	16	14	70166.6	69719.5	99.4
Cercetări științifice aplicate în domeniul nanotehnologiei, inginerie industrială, produse și materiale noi	16	15	29195.5	29023.5	99.4
Cercetări științifice aplicate în domeniul eficientizării complexului energetic și asigurării securității energetice, inclusiv prin folosirea resurselor renovabile	16	16	5563.4	5527.6	99.4
Cercetări științifice aplicate în domeniul edificării statului de drept și punerii în valoare a patrimoniului cultural și istoric al Moldovei în contextul integrării europene	16	17	4914.4	4902.3	99.8
Cercetări științifice aplicate în domeniul valorificării resurselor umane, naturale și	16	18	56981.5	56050.8	98.4

informaționale pentru dezvoltarea durabilă a economiei țării					
Cercetări științifice aplicate în domeniul biomedicinii, farmaceuticii, menținerea și fortificarea sănătății	16	19	34669.1	34131.9	98.5
Măsuri în sfera științei și inovării	16	20	10000.0	9892.7	98.9
Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare	16	0	3612.2	3516.0	97.3
Elaborarea politicii și managementul în domeniul științei și inovării	16	1	3612.2	3516.0	97.3
Total	16	0	359308.7	355048.4	98.8

Conform datelor expuse, ponderea cea mai mare o constituie cheltuielile prevăzute pentru programul „Cercetări științifice aplicate în domeniul biotehnologiei agricole, fertilitatea solului și securitatea alimentară” ce constituie 70,2 mil lei sau 19,7 % din total cheltuieli, urmat de programul “Cercetări științifice aplicate în domeniul valorificării resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă a economiei țării” cu 57,0 mil. lei sau 16,0 %.

8. Cultura, arta, sportul și acțiunile pentru tineret

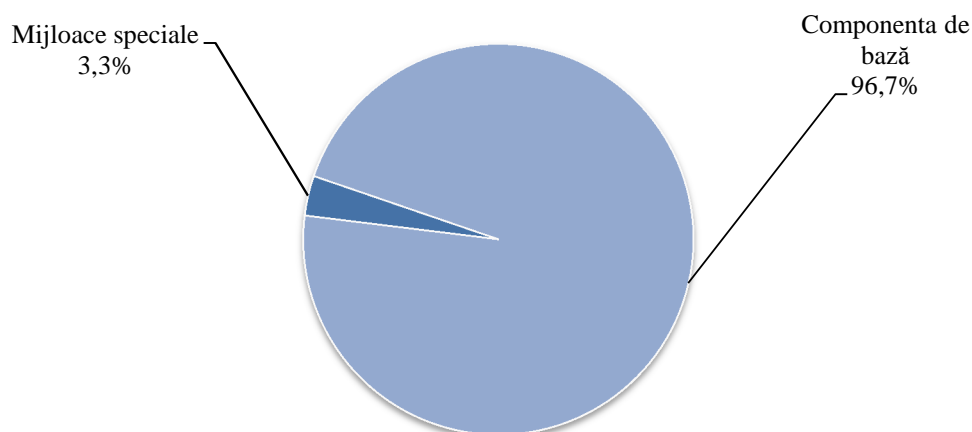
Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de 2011	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Cultura, arta, sportul și acțiunile pentru tineret, total (mil. lei) inclusiv:	293,5	334,2	332,6	331,0	-1,6	99,6	37,5	112,8
<i>Componenta de bază</i>	<i>279,6</i>	<i>325,3</i>	<i>320,7</i>	<i>320,1</i>	<i>-0,6</i>	<i>99,8</i>	<i>40,5</i>	<i>114,5</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>13,9</i>	<i>8,9</i>	<i>11,9</i>	<i>10,9</i>	<i>-1,0</i>	<i>91,6</i>	<i>-3,0</i>	<i>78,4</i>
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,5	1,5	1,5	1,6				

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 334,2 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 1,6 mil. lei și a constituit 332,6 mil. lei sau 1,5 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 331,0 mil. lei sau la nivel de 99,6 % din prevederi.

Structura surselor de finanțare a grupului dat de cheltuieli, pe componente ale bugetului de stat, se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 99,8 % iar cheltuielile din *mijloace speciale* – 91,6 % din prevederile anuale.

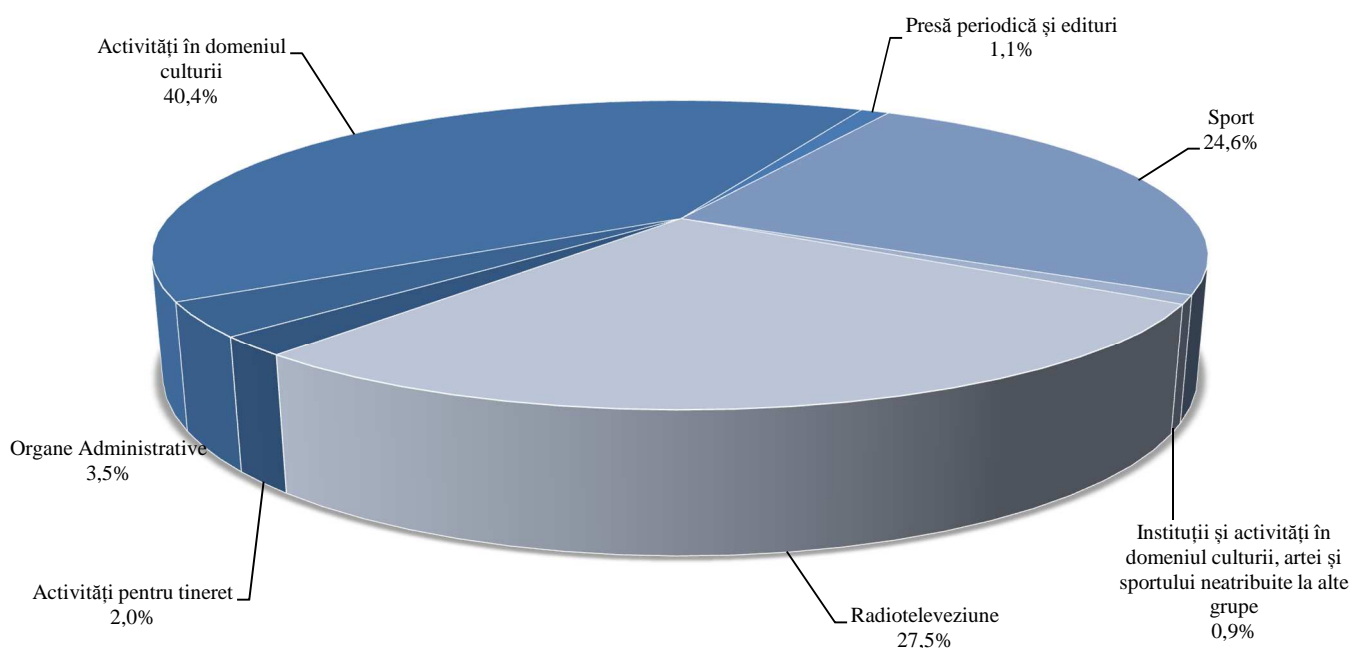
Comparativ cu anul 2011, la componenta de bază se constată o descreștere a datoriilor debitoare. Astfel, la finele anului 2012, datoriile debitoare ale instituțiilor din domeniile respective au constituit 2,8 mil. lei, cu o descreștere de 0,2 mil. lei față de anul precedent. În același timp datoriile creditoare ale instituțiilor de cultură au înregistrat o creștere cu 0,4 mil. lei față de anul 2011, constituind 5,5 mil. lei.

Numărul mediu efectiv de angajați din instituțiile finanțate din grupa respectivă a constituit în perioada de gestiune 873,8 unități, față de 899,5 aprobate, ceea ce este cu 13 unități mai mult față de nivelul realizat în anul 2011.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal din instituțiile din domeniul culturii (cu excepția celor din aparatele centrale administrative) atestă a creștere de 276,3 lei, din care pe componenta de bază – 268,2 lei, datorită implementării prevederilor Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Denumirea	2011 executat	2012			2012 executat față de 2011 executat
		prevăzut	executat	executat față de prevăzut (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	843,5	868,5	842,5	97,0	-1,0
- inclusiv din componenta de bază	841,5	866,5	840,8	97,1	-0,7
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	1735,7	2012,0	2071,9	103,0	276,3
- inclusiv din componenta de bază	1660,2	1873,0	1928,4	103,0	268,2

Structura cheltuielilor sub aspectul grupelor de funcții este reflectată în diagrama următoare.

Distribuția finanțării pe grupele funcțiilor denotă o predominare absolută a cheltuielilor ce țin de *activitatea în domeniul culturii* cu un volum de 133,9 mil. lei sau 40,4 % din total cheltuieli, care au fost executate la nivel de 99,8 % față de prevederile anuale, ce este cu 16,6 mil. lei mai mult față de volumul mijloacelor alocate în anul 2011.

La grupa dată s-a executat activitatea curentă a 27 instituții de cultură, din care 16 instituții teatral-concertistice, 3 biblioteci, 5 muzee, precum și Consiliul Biblioteconomic Național și Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial.

Totodată, au fost susținute proiecte culturale ale 8 uniuni de creație din Moldova, activități de restaurare a obiectelor de valoare istorico-culturală, desfășurarea acțiunilor culturale.

Cheltuielile efective ale instituțiilor din acest compartiment în anul 2012 au constituit 134,0 mil. lei, majorându-se cu 15,9 mil. lei față de anul 2011.

În scopul susținerii activității instituțiilor teatral-concertistice au fost precizate alocații în volum de 78,9 mil. lei. Executarea mijloacelor respective a fost efectuată integral.

Cheltuielile bugetului de stat pentru *radioteleveziune*, prevăzute în sumă de 90,9 mil. lei au fost finanțate în sumă de 90,9, adică la nivel de 100 % și sînt în creștere față de cele executate în anul 2011 cu 5,0 mil. lei.

În scopul susținerii editării cărții naționale, la compartimentul „*Presă periodică și editurile*” au fost aprobate mijloace în sumă de 13,5 mil. lei, cu o creștere de 11,2 mil. lei față de nivelul anului precedent, pe parcursul anului fiind precizate în sumă de 3,6 mil. lei, care au fost executate integral.

Ministerul Culturii, pentru *susținerea editării cărții naționale și a Revistei ilustrate social-culturale “Moldova”*, a efectuat cheltuieli în volum de 1,7 mil. lei.

Ministerului Educației pentru *susținerea redacțiilor revistelor* pentru copii și adolescenți redacția revistei “Alunelul”, redacția revistei “Florile Dalbe” și redacția revistei “Noi” pentru anul 2012 au fost precizate mijloace financiare în volum de 1,8 mil. lei, executate pînă la sfîrșitul perioadei de gestiune integral.

În bugetul de stat pe anul 2012 pentru domeniul “*Sportul*” au fost aprobate inițial mijloace în sumă de 71,8 mil. lei, care pe parcurs au fost precizate în sumă de 81,7 mil. lei, fiind executate la nivel de 99,8 %.

Cheltuielile efective au constituit 81,3 mil. lei, cu 0,2 mil. lei mai puțin față de cheltuielile de casă.

Întru realizarea Calendarului acțiunilor sportive naționale și internaționale pe anul 2012, au fost executate alocații în volum de 18,0 mil. lei.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal din instituțiile din domeniul sportului (cu excepția celor din aparatul central administrativ) atestă o creștere de 406,8 lei, din care pe componenta de bază – 383,6 lei, datorită implementării prevederilor Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Denumirea	2011 executat	2012			2012 executat față de 2011 executat
		Prevăzut	Executat	executat față de prevăzut (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	557,4	548,2	544,1	99,3	-13,3
- inclusiv din componenta de bază	557,4	548,2	544,1	99,3	-13,3
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	2489,0	2874,3	2895,8	100,8	406,8
- inclusiv din componenta de bază	2476,0	2837,9	2859,6	100,8	383,6

Întru realizarea *activităților pentru tineret*, pentru anul 2012 au fost precizate alocații în volum de 6,6 mil. lei, executate fiind în sumă de 6,5 mil. lei sau 97,3 %. Mijloacele preconizate au fost îndreptate întru realizarea principalelor programe specifice sectorului de tineret: consolidarea capacităților umane și instituționale în domeniul tineret, crearea condițiilor pentru lansarea și dezvoltarea afacerilor și crearea locurilor de muncă pentru tineri, crearea condițiilor pentru realizarea plenară a potențialului tinerilor în viața politică, socială, economică și culturală a țării, consolidarea parteneriatelor cu structurile de tineret ale organizațiilor internaționale, etc.

Pentru activitatea *instituțiilor și acțiunilor privind cultura, arta și sportul, neatribuite la alte grupuri*, în anul 2012 au fost prevăzute cheltuieli în volum de 3,2 mil. lei, din care au fost finanțate acțiunile Ministerului Culturii, Ministerului Tineretului și Sportului și Biroului Relații Interetnice, activitatea Agenției Naționale Arheologice, Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor și Contabilității Centralizate a Ministerului Tineretului și Sportului, care s-au executat la nivel de 93,3 %.

Pe lângă alocațiile de bază, instituțiile de cultură au beneficiat și de *mijloace speciale* de la activitatea de bază, arenda spațiilor disponibile, alte venituri din donații și sponsorizări, în sumă totală de 8,9 mil. lei, față de planul prevăzut în sumă de 11,9 mil. lei. Din contul veniturilor acumulate au fost efectuate cheltuieli în sumă de 10,9 mil. lei.

Din totalul cheltuielilor executate, ponderea cea mai mare – 86,4 % sau 9,5 mil. lei revine cheltuielilor efectuate din contul serviciilor cu plată.

Pe parcursul anului 2012, din *Fondul de rezervă al Guvernului* pentru instituțiile finanțate la compartimentul *Cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret* au fost executate mijloace în sumă de 16325,2 mii lei, din care Ministerului Culturii 4986,9 mii lei pentru desfășurarea acțiunilor culturale, Ministerului Tineretului și Sportului – 958,0 mii lei în scopul acoperirii cheltuielilor de participarea jurnaliștilor sportivi la ediția a XXX-a a Jocurilor

Olimpice de vară și ediția a XIV-a a Jocurilor Parolimpice din anul 2012 desfășurate în or.Londra, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Biroului Relații Interetnice – 129,9 mii lei în scopul acoperirii parțiale a cheltuielilor de transport tur-retur al reprezentanților diasporei moldovenești cât și ca acțiuni generale alocării în volum de 10250,4 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor legate de premierea laureaților Premiului Național pentru anul 2012 și premierea sportivilor care au obținut rezultate performante la Jocurile Olimpice și Parolimpice de la Londra din vara anului 2012.

În tabelul următor este prezentată realizarea următorilor indicatori de performanță.

Denumirea indicatorului de performanță	Unitatea de măsură	2011 executat	2012			2012 executat față de 2011 executat
			precizat	executat	executat față de precizat	
<i>de rezultat</i>						
1. Creșterea numărului de spectacole	%	-	100,0	106,1	6,1	
2. Creșterea numărului de spectatori	%	-	100,0	80,0	-20,0	
3. Creșterea numărului de turnee	%	-	100,0	119,4	19,4	
4. Sporirea fondului de carte	%	-	100,0	100,1	0,1	
5. Sporirea fondului muzeistic	%	-	100,0	100,7	0,7	
6. Ponderea sportivilor premiați din total participanți	%	-	21	25	4	
<i>de produs</i>						
1. Numărul de spectacole	spectacole	2336	2331	2474	143	138
2. Numărul de spectatori	spectatori (mii)	503,3	637,3	509,7	-127,6	6,4
3. Numărul de turnee	turnee	349	252	447	195	98
4. Numărul sportivilor participanți la Jocurile Olimpice	participanți		25	24	-1	
5. Numărul sportivilor de performanță participanți la competițiile internaționale	participanți	110	105	128	23	18
6. Numărul sportivilor de performanță decorați la Jocurile Olimpice	participanți		8	9	1	
7. Numărul sportivilor de performanță decorați la competițiile internaționale	participanți	20	20	32	12	12
<i>de eficiență</i>						
1. Cheltuieli medii pentru realizarea unui spectacol	mii lei	2,9	7,0	5,1	-1,9	2,2
2. Cost mediu al unui turneu	mii lei	1,0	4,9	1,0	-3,9	
3. Cheltuieli medii pentru deservirea unui cititor a instituțiilor bibliotecare	lei	436,0	614,0	614,0		178,0
4. Cheltuieli medii pentru deservirea unui vizitator a instituțiilor muzeistice	lei	112,2	102,0	102,0		-10,2
5. Cheltuieli medii pentru pregătirea unui sportiv de performanță	mii lei	150,0	165,0	165,0		15,0
6. Mărimea medie a bursei pentru performanță	lei/lunar	2800,0	3100,0	4000,0	900,0	1200,0

Conform datelor prezentate în tabelă se constată o creștere a numărului de spectacole din instituțiile teatral-concertistice față de cele prevăzute, însă o descreștere a numărului de spectatori cu 20 %.

Totodată, se înregistrează o creștere a numărului de turnee efectuate de către instituțiile sus-menționate.

Cît privește fondul de carte și cel muzeistic a sporit cu 0,1 și respectiv 0,7 % față de cele prevăzute, însă față de 2011 fondul de carte a scăzut cu 0,3 %, iar fondul muzeistic a crescut cu 5,2 %.

Cheltuielile medii ce țin de deservirea unui vizitator, suportate de către instituțiile bibliotecare, au fost în creștere cu circa 29 %, comparativ cu cheltuielile anului 2011. Însă cele ce țin de deservirea unui vizitator al instituțiilor muzeistice au scăzut cu circa 8,9 %.

Comparativ cu anul 2011 se atestă o creștere de 14 % a numărului sportivilor de performanță participanți la competițiile internaționale, aceștea fiind în număr de 128 în anul de gestiune.

Totodată s-au majorat și cheltuielile medii pentru pregătirea unui sportiv de performanță față de anul 2011 cu 15,0 mii lei, însă fiind la nivelul celor prevăzute pentru anul 2012.

Mărimea medie a bursei a înregistrat o creștere cu circa 30 % față de anul 2011.

9. Ocrotirea sănătății

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de 2011	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Ocrotirea sănătății, total (mil. lei) <i>inclusiv:</i>	2552,5	2721,9	2840,9	2775,4	-65,5	97,7	222,9	108,7
<i>Componenta de bază</i>	2315,5	2535,6	2474,7	2412,9	-61,8	97,5	97,4	104,2
<i>Mijloace speciale</i>	80,4	86,4	103,1	99,4	-3,7	96,4	19,0	123,6
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	156,6	99,9	263,1	263,1	0,0	100,0	106,5	168,0
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	12,8	12,3	12,7	12,8				

În bugetul de stat pe anul 2012 pentru ramura ocrotirea sănătății *la toate componentele* inițial au fost aprobate alocații în volum de 2721,9 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 119,0 mil. lei și a constituit 2840,9 mil. lei.

La componenta de bază, alocațiile au fost reduse cu 60,9 mil. lei față de bugetul aprobat, fiind condiționate de următorii factori:

- majorarea alocațiilor pentru:

-procurarea utilajului medical Centrului de Sănătate Publică a Asociației Curativ-Sanatoriale și de Recuperare a Cancelariei de Stat - 0,7 mil. lei;

-alimentația copiilor din centrele de reabilitare și recuperare subordonate Ministerului Sănătății - 0,6 mil. lei și plata indemnizațiilor în caz de incapacitate temporară de muncă - 0,1 mil. lei.

- reducerea alocațiilor în legătură cu:

- optimizarea cheltuielilor de personal, inclusiv condiționate de amânarea majorărilor salariale persoanelor ce dețin funcții de demnitate publică și de economiile formate în legătură cu reținerea majorărilor salariale pentru funcționarii publici - 0,9 mil. lei;

- optimizarea cheltuielilor curente - 5,0 mil. lei;

- optimizarea cheltuielilor pentru reparații capitale – 2,0 mil. lei;

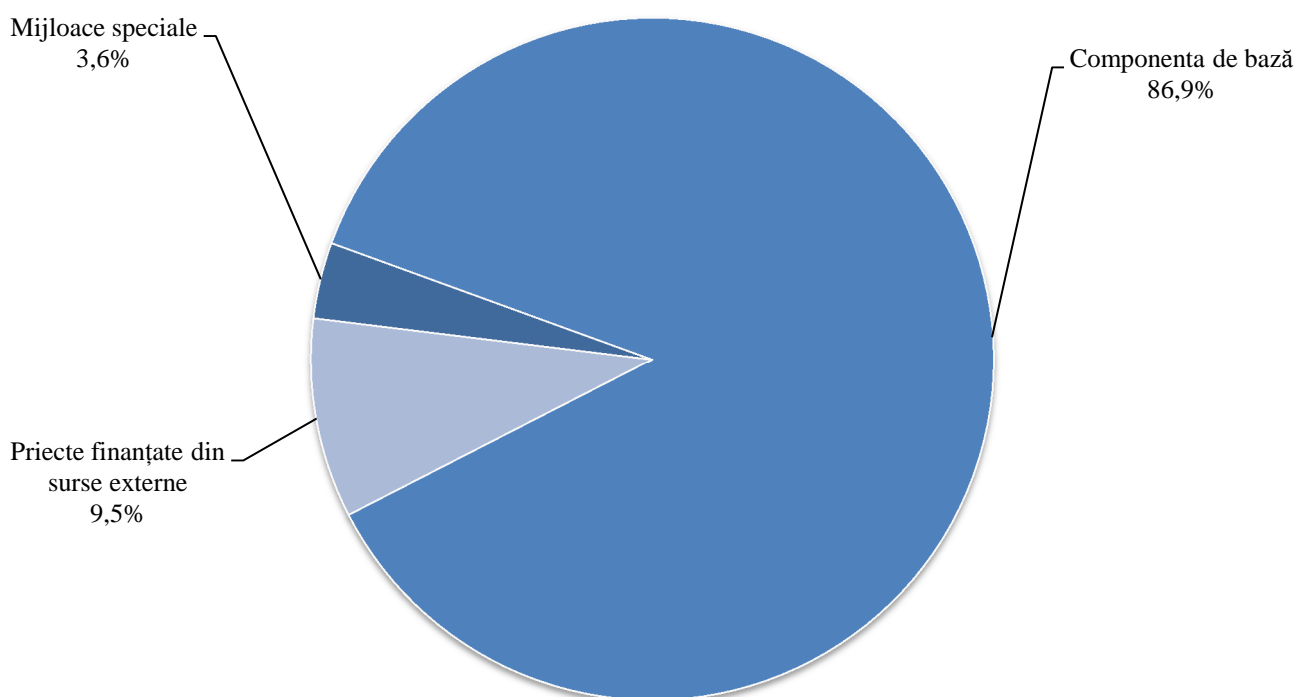
- micșorarea transferurilor de la bugetul de stat în Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală destinate asigurării categoriilor de persoane pentru care Guvernul deține calitatea de asigurat - 54,4 mil. lei

La componenta mijloace speciale cheltuielile s-au majorat cu 16,7 mil. lei, din contul granturilor acordate de către donatorii interni și externi și din contul implicării soldurilor mijloacelor bănești formate la 1 ianuarie 2012 la categoria „Granturi, sponsorizări/ filantropie și donații”.

La componenta proiecte finanțate din surse externe, cheltuielile s-au majorat cu 163,2 mil. lei.

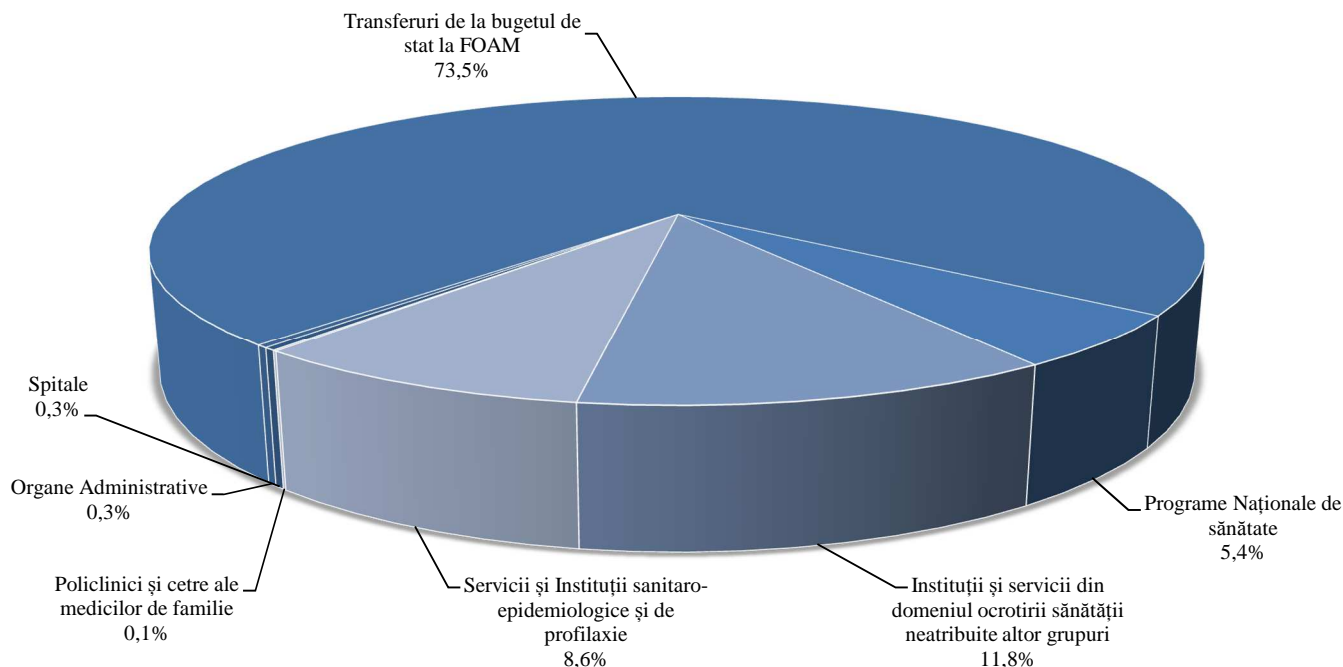
Conform dărilor de seamă ale executorilor de buget din toate componentele în perioada de gestiune au fost efectuate cheltuieli în volum de 2775,4 mil. lei, ceea ce constituie 97,7 % față de prevederile anuale.

Structura cheltuielilor în domeniul ocrotirii sănătății pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile *la componenta de bază* s-au realizat la nivel de 97,5 %, iar cele din *mijloace speciale* – 96,4 % din prevederile anuale, pe cînd cele din cadrul *proiectelor finanțate din externe* s-au realizat integral. Pentru activitățile aferente grupului dat, din *fondul de rezervă al Guvernului* nu au fost alocate surse financiare.

Structura cheltuielilor totale pe ramura Ocrotirea Sănătății sub aspectul grupelor de funcții este reflectată în diagrama următoare.

Volumul cheltuielilor pe *componenta de bază* pentru sfera ocrotirii sănătății în anul 2012, au fost executate în mărime de 2412,9 mil. lei, inclusiv 8,5 mil. lei pentru investiții capitale.

În anul 2012 executarea componentei de bază a bugetului de stat, cu excepția investițiilor capitale, a fost determinată de realizarea și susținerea reformelor în ocrotirea sănătății și s-au repartizat în felul următor.

- Transferurile de la bugetul de stat întru asigurarea obligatorie de asistență medicală a categoriilor de populație, pentru care calitatea de asigurător îi revine Guvernului, s-au executat 2042,7 mil. lei, sau în volum de 97,1 față de planul precizat, și au constituit 84,7 % din cheltuielile totale ale componentei de bază pe ocrotirea sănătății;

- Ministerului Sănătății – 352,0 mil. lei, ce s-au executat la nivel de 99,8 % față de planul precizat;

- Cancelariei de Stat – 17,6 mil. lei, ce s-au executat în volum de 99,9 % din prevederile anuale.

Din cheltuielile de bază cu (excepția transferurilor) pentru remunerarea muncii angajaților din sfera medicală real a fost direcționată suma de 149,4 mil. lei.

Din contul mijloacelor speciale, pentru remunerarea muncii cheltuielile au constituit 30,4 mil. lei.

Astfel, în anul 2012 pentru salarizarea angajaților în total cheltuielile au fost executate în sumă de 179,8,0 mil. lei, ceea ce constituie 99,9 % din prevederile anuale.

Salariul mediu lunar pe ramură din componenta de bază a alcătuit 2748,79 lei, inclusiv pe categorii de personal se prezintă după cum urmează.

- medici – 3761,30 lei;
- personal medical mediu – 2817,72 lei;

- personal medical inferior – 1872,24 lei;
- alt personal – 2273,83 lei.

La întreținerea centrelor ftizio pneumologice, de plasament, reabilitare și recuperare pentru copii (7 instituții) în total au fost executate cheltuieli în sumă de 74,3 mil. lei, din care cheltuieli de personal – 47,0 mil. lei, sau 63,3 %, plata mărfurilor și serviciilor – 24,9 mil. lei, sau 33,5 %, cheltuielile capitale – 2,3 mil. lei, sau 3,1 % din totalul cheltuielilor și respectiv, alte cheltuieli – 0,1 mil. lei.

Cheltuielile medii reale pe an de întreținere a unui copil în centrele nominalizate, din contul bugetului de stat (componenta de bază, mijloace speciale) au constituit 9277,06 lei.

În finele anului 2012 din cheltuielile bugetului de stat s-au finanțat 56 instituții de ocrotire a sănătății, inclusiv: 36 centre de sănătate publică municipale și raionale; 5 centre de reabilitare și recuperare; 2 centre de plasament și reabilitare pentru copii de vârstă fragedă; 3 centre de transfuzie a sîngelui și alte 10 instituții (Centrul Național de Medicină Sportivă „Atletmed”, Centrul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de Management în Sănătate, Centrul de Medicină Legală, Centrul Național de Sănătate a Reproduserii și Genetică Medicală, Agenția Medicamentului, Agenția de Transplant, Asociația Curativ-Sanatorială și de Recuperare a Cancelariei de Stat, Baza auto a Asociației Curativ-Sanatoriale și de Recuperare, Centrul de sănătate publică al Asociației Curativ-Sanatoriale și de Recuperare).

La situația din 31 decembrie 2012 numărul mediu realizat al unităților de state încadrate în instituțiile medicale pe toate componentele, a constituit 4755,0 unități, sau 92,1 % din funcțiile aprobate de către Ministerul Sănătății și Cancelaria de Stat pentru anul de gestiune (5160,75 unități), fiind vacante 405,75 funcții.

Numărul mediu realizat al funcțiilor ocupate în instituțiile finanțate de la componenta de bază și mijloacele speciale, pe categorii de personal, se caracterizează prin datele din tabelul următor.

Denumirea indicilor	Realizat în mediu pe anul 2012		
	Componenta de bază	Mijloacele speciale	Total
Numărul unităților de state, total <i>inclusiv:</i>	4529,00	226,00	4755,0
- medici	1078,75	23,50	1102,25
- personal mediu medical	1454,50	21,50	1476,00
- personal medical inferior	609,00	55,75	664,75
- alt personal	1386,75	125,25	1512,00

La finele anului 2012 pe componenta de bază datoriile creditoare ale instituțiilor medico-sanitare au constituit 14,5 mil. lei, cu 0,7 mil. lei mai mult față de 31 decembrie 2011, dintre care: 14,3 mil. lei - Ministerul Sănătății, 0,2 mil. lei - Cancelaria de Stat. Din 14,3 mil. lei datoria creditoare a Ministerului Sănătății, pentru cheltuieli de personal -13,1 mil lei, pentru plata mărfurilor și serviciilor – 1,0 mil lei și alte cheltuieli 0,2 mil. lei.

Datorii creditoare cu termen de achitare expirat nu au fost înregistrate.

Datoriile debitoare pe toate componentele au alcătuit 3,6 mil. lei și s-au majorat față de 31 decembrie 2011 cu 2,5 mil. lei, iar datoriile debitoare cu termen de achitare expirat au constituit 10,7 mii lei, mai puțin cu 14,0 mii lei față de 31 decembrie 2011.

Mijloacele speciale la partea de venituri, au fost acumulate în sumă de 114,3 mil. lei și au fost executate în volum de 111,9 % din prevederile anului de gestiune (102,1 mil. lei).

Volumul veniturilor au fost obținute din următoarele categorii de mijloace speciale:

- Servicii cu plată – 89,9 mil. lei și constituie 78,6 % din venituri;
- Chiria/arenda bunurilor proprietate publică – 1,2 mil. lei;
- Granturi/sponsorizări, filantropie și donații – 22,7 mil. lei și alcătuiesc 19,9 % din toate veniturile.
- Alte mijloace speciale – 0,5 mil. lei.

Pe parcursul anului 2012 au fost utilizate 99,4 mil. lei, sau cu 3,7 mil lei mai puțin față de planul precizat (103,1 mil. lei), dintre care pentru cheltuieli de personal s-au îndreptat – 38,1 mil. lei, sau 38,3 %; pentru plata mărfurilor și serviciilor – 35,2 mil. lei sau 35,4 %, pentru procurarea mijloacelor fixe – 18,9 mil. lei, 19,0 %; pentru reparații capitale și investiții capitale – 4,1 mil. lei sau 4,1 %, alte cheltuieli 3,1 mil. lei sau 3,1 % din cheltuielile totale.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe*, cheltuielile au fost precizate cu 163,2 mil. lei mai mult față de aprobat, care pe perioada de raportare au fost executate integral. Au fost implementate următoarele proiecte:

Proiectul „Servicii de sănătate și asistență socială”.

Cheltuielile au fost precizate în sumă de 54,8 mil. lei, și au fost executate sută %.

Conform devizului, au fost efectuate cheltuieli pentru:

- lucrări – 40,1 mil. lei.
- servicii de consultanță – 12,6 mil. lei.
- bunuri și echipament tehnic – 1,1 mil. lei.
- instruire și formare profesională – 0,8 mil. lei.
- cheltuieli operaționale – 0,2 mil. lei.

Proiectul „Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și a tuberculozei” este finanțat din contul grantului acordat de către Fondul Global.

Cheltuielile s-au realizat în sumă de 77,8 mil lei, fiind executate în volum deplin.

Principalele direcții de valorificare pe componentele grantului au fost:

Grantul profilaxia și controlul HIV/SIDA, suma totală a cheltuielilor 38,7 mil. lei, din care:

- Sporirea accesului la prevenire și testare 19,8 mil. lei;
- Sporirea accesului educațional a populației afectate de HIV/SIDA la servicii sociale de sănătate 15,2 mil. lei;

- Coordonare îmbunătățită și parteneriat 2,1 mil. lei;
- Îmbunătățirea performanței programului prin dezvoltarea infrastructurii 1,6 mil lei.

Grantul profilaxia și controlul tuberculozei suma de 38,7 mil lei a fost valorificată pentru:

- Consolidarea realizării DOTS pentru îmbunătățirea detecției TB și managementul cazurilor – 1,6 mil. lei;
- Asigurarea accesului universal la diagnostic și tratament a tuberculozei rezistente la medicamente – 30,0 mil. lei;
- Consolidarea și managementul sistemului, coordonarea Sistemului Național de Sănătate pentru pacienții TB – 1,7 mil. lei;

- Creșterea informării publicului privind tuberculoza și reducerea stigmatizării - 0,4 mil. lei;

- Consolidarea Managementului de Proiect – 5,0 mil. lei.

Grantul susținerea activității Consiliului Național de Coordonarea a programelor naționale de profilaxie și control al HIV/SIDA al infecțiilor cu transmitere sexuală și a tuberculozei – 0,4 mil. lei

Proiectul „Securitatea transfuzională în Republica Moldova”, se finanțează din contul împrumutului acordat de Banca de dezvoltare a Consiliului Europei (CEB).

Pe parcursul anului 2012 au fost executate cheltuieli în sumă de 1,7 mil. lei, din care au fost finanțate activitățile:

- Servicii de consultanță - 0,2 mil. lei

- Fraționarea secundară a plasmei – 1,5 mil. lei.

Proiectul „Evaluarea capacității și modernizarea Spitalului Clinic Republican” cheltuielile au fost executate în sumă de 19,6 mil lei sau sută %.

Conform devizului, cheltuieli s-au efectuat pentru:

- Lucrări de construcție - 13,8 mil. lei.

- Servicii de consultanță locală – 1,1 mil. lei.

- Servicii de consultanță cu privire la proiectare – 4,1 mil. lei.

- Servicii de supraveghere tehnică – 0,5 mil. lei.

- Servicii de audit și cheltuieli operaționale – 0,1 mil. lei.

Proiectul ”Îmbunătățirea serviciilor medicale în Spitalul Clinic Republican din Moldova”

Obiectivul de bază al proiectului este modernizarea secțiilor de chirurgie, diagnostic, urgență și terapie intensivă în spitalul Clinic Republican.

Pe parcursul anului 2012, au fost executate cheltuieli în sumă de 109,2 mil. lei pentru achiziționarea dispozitivelor medicale, care vor permite sporirea productivității și calității muncii, introducerea metodelor noi de tratament și diagnostic.

În anul 2012 bugetul pe ramura „Ocrotirea sănătății” a fost realizat în format de program și anume programul „Sănătatea publică și servicii medicale”.

Principalele obiective ale programului sunt:

▪ îmbunătățirea continuă a stării de sănătate a populației, prin asigurarea accesului echitabil la serviciile de sănătate de calitate și cost-eficace.

▪ asigurarea accesului copiilor și maturilor cu necesități speciale la tratamentul de reabilitare și recuperare;

▪ stabilizarea răspândirii bolilor infecțioase (HIV/SIDA, tuberculozei), realizarea imunizărilor conform calendarului național de vaccinare;

▪ supravegherea principalelor boli infecțioase și parazitare în vederea intensificării și diagnosticării precoce a pericolului apariției unor epidemii;

▪ sporirea asigurării populației cu medicamente.

În cadrul programului ”Sănătatea publică și servicii medicale”, gestionat de Ministerul sănătății au fost finanțate cheltuieli în sumă de 713,9 mil. lei sau la nivel de 99,4 % din

prevederi, dintre care din componenta de bază – 352,0 mil. lei (99,8 % din prevederi), din contul mijloacelor speciale – 98,8 mil. lei (96,4 % din prevederi), și din contul proiectelor finanțate din surse externe – 263,1 mil. lei (sută % din prevederi).

Programul în cauză cuprinde cinci subprograme, indicatorii privind realizarea cărora se expun în tabelul următor.

Executarea indicatorilor de performanță a programului major „Sănătate publică și servicii medicale” gestionat de către Ministerul Sănătății

Denumirea indicatorilor de performanță		Unitatea de măsură	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%%
						suma	%%		
80.01 Subprogramul „Elaborarea politicii și managementul în sistemul ocrotirii sănătății”									
de rezultat	1.Ponderea anuală a personalului angajat instruit în aplicarea standardelor internaționale	%	15	15	15	0,0	100,0	0,0	100,0
	2.Raportul mortalității infantile la 1000 născuți-vii	cazuri	11,0	12,2	9,5	-2,7	77,9	-1,5	86,4
	3.Raportul mortalității materne la 100 mii născuți-vii	cazuri	12,9	15,1	30,0	14,9	198,7	17,1	232,5
	4.Raportul mortalității copiilor sub vârsta de 5 ani la 1000 născuți-vii	cazuri	12,9	14,8	11,8	-3,0	79,7	-1,1	91,5
de produs	1.Rapoarte anuale privind natalitatea și mortalitatea populației și caracteristicile de bază ale celor publicate	da/nu	1	1	1	0,0	100,0	0,0	100,0
	2.Rapoarte anuale pentru diseminarea datelor de evidență și feedback elaborate și publicate	unități	1	1	1	0,0	100,0	0,0	100,0
	3.Numărul de persoane care a fost instruit în domeniul managementului și planificării strategice	persoane	25	25	47	22	188,0	22	188,0
	4.Numărul de personal implicat în elaborarea politicilor și planificare strategică	persoane	75	70	72	2	102,8	-3	96,0
Bugetul subprogramului									
TOTAL			12,2	13,8	13,8	0,0	100,0	1,6	113,1
Componenta de bază		mil. lei	11,5	13,1	13,1	0,0	100,0	1,6	113,9
Mijloace speciale			0,7	0,7	0,7	0,0	100,0	0,0	100,0
80.02 Subprogramul „Intervenții prioritare în sănătatea publică”									
de rezultat	1. Rata întreprinderilor supravegheate din numărul total al întreprinderilor supuse supravegherii sanitaro-epidemiologice	%	89,0	98,0	90,0	-8,0	91,8	1,0	101,1
	2. Cazuri de incidență generală la 10 mii locuitori	unități	3385	3360	3309	-51	98,5	-76	97,7
	3.Cazuri de incidență HIV/SIDA la 100 mii locuitori	unități	7,1	11,0	18,46	7,46	167,8	11,36	260,0
	4. Cazuri de incidență globală prin tuberculoza activă la 100 mii de persoane	unități	108,4	103,9	114,6	10,7	110,3	6,2	105,7
	5. Cazuri de mortalitate asociată cu tuberculoză la 100 mii locuitori	unități	14,1	11,6	14,4	2,8	124,1	0,3	102,1
	6. Cazuri de incidență generală prin diabet zaharat la 10 mii locuitori	unități	25,7	19,9	25,2	5,3	126,6	-0,5	98,1

Denumirea indicatorilor de performanță		Unitatea de măsură	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011		
				precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%%	
						suma	%%			
	7. Rata cuprinderii vaccinale a populației la vârstele țintă	%	95,0	95,0	93,0	-2,0	97,9	-2,0	97,9	
de produs	1. Cuprinderea populației prin examene profilactice cu scopul depistării bolnavilor de tuberculoză	%	78,0	81,0	21,6	-59,4	26,7	-56,4	27,7	
	2. Donări de sânge	unități	48294	51837	48556	-3281	93,7	262	100,5	
de eficiență	1. Cheltuieli pentru supravegherea sanitar-epidemiologică pe cap de locuitor	lei	38,26	45,08	45,05	-0,03	99,9	6,79	117,7	
	2. Ponderea cheltuielilor pentru medicamente în cheltuielile totale ale subprogramului	%	66,8	66,6	65,3	-1,3	98,0	-1,5	97,7	
Bugetul subprogramului										
TOTAL				226,6	325,4	324,7	-0,7	99,8	98,1	143,3
Componenta de bază			mil. lei	174,2	187,9	187,7	-0,2	99,9	13,5	107,7
Mijloace speciale				52,4	58,0	57,5	-0,5	99,1	5,1	109,7
Proiecte finanțate din surse externe					79,5	79,5	0,0	100,0	79,5	
80.03 Subprogramul „Servicii medicale individuale”										
de rezultat	Ponderea copiilor care au primit tratament de reabilitare și recuperare din numărul celor ce necesitau tratament	%	98,6	100,0	99,7	-0,3	99,7	1,1	101,1	
de produs	Numărul copiilor ce au urmat tratament de reabilitare/recuperare	unități	8769	8180	8007	-173	97,9	-762	91,3	
de eficiență	Cost per copil reabilitat/recuperat	lei	7461,71	9087,7	9277,1	189,4	102,1	1815,4	124,3	
Bugetul subprogramului										
TOTAL			mil. lei	79,9	74,3	74,2	-0,1	99,9	-5,7	93,0
Componenta de bază				77,2	72,2	72,1	-0,1	99,9	-5,1	93,5
Mijloace speciale				2,7	2,1	2,1	0,0	100,0	-0,6	77,8
80.04 Subprogramul „Dezvoltarea resurselor sistemului de sănătate”										
de rezultat	Accesibilitatea fizică a medicamentelor	%	78,2	81,5	74,8	-6,7	91,8	-3,4	95,7	
de produs	Cota întreprinderilor farmaceutice din țară care au implementat sistemul informațional autorizat „Nomenclatorul de stat al medicamentelor”	%	88,8	90,0	92,5	2,5	102,8	3,7	104,2	
de eficiență	Costul investițiilor capitale per capita	lei	3,32	11,29	11,29	0,0	100,0	7,97	340,1	
Bugetul subprogramului										
TOTAL			mil. lei	30,5	239,0	236,0	-3,0	98,7	205,5	
Componenta de bază				11,9	20,7	20,7	0,0	100,0	8,8	173,9
Mijloace speciale				18,6	34,7	31,7	-3,0	91,4	13,1	170,4
Proiecte finanțate din surse externe					183,6	183,6	0,0	100,0	183,6	

Denumirea indicatorilor de performanță	Unitatea de măsură	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de executat 2011	
			precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%%	
					suma	%%			
80.05 Subprogramul „Programe medicale speciale”									
de rezultat	1. Ponderea vizitelor reale în numărul total de vizite	%	130,1	100,0	123,4	23,4	123,4	-6,7	94,8
	2. Ponderea tuturor genurilor de cercetări medico-legale realizate	%	128,9	100,0	153,8	53,8	153,8	24,9	119,3
de produs	1. Numărul de vizite	vizite	57369	44100	54400	10300	123,4	-2969	94,8
	2. Numărul de cercetări medico-legale	cercetări	73625	61772	95010	33238	153,8	21385	129,0
	3. Numărul pacienților care au beneficiat de tratament costisitor	unități		25	22	-3	88,0		
de eficiență	1. Costul unei vizite	lei	22,08	33,90	27,47	-6,43	81,0	5,39	124,4
	2. Costul unei cercetări (gr.pr.09,gr.05)	lei	281,43	353,65	229,82	-123,8	65,0	-51,6	81,7
	3. Ponderea cheltuielilor pentru medicamente în cheltuielile totale ale subprogramului	%	77,4	82,4	74,1	-8,3	89,9	-3,3	95,7
Bugetul subprogramului									
TOTAL			57,3	65,7	65,3	-0,5	99,3	8,0	113,9
Componenta de bază		mil. lei	51,3	58,8	58,5	-0,4	99,4	7,2	114,0
Mijloace speciale			6,0	6,9	6,8	-0,1	98,6	0,8	113,3

10. Asigurarea și asistența socială

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Asigurare și asistență socială, total (mil. lei)	3840,8	3981,9	4056,6	3901,2	-155,4	96,2	60,3	101,6
<i>inclusiv:</i>								
<i>Componenta de bază</i>	3720,2	3866,2	3904,6	3749,2	-155,3	96,0	29,0	100,8
<i>Mijloace speciale</i>	11,9	11,3	18,1	18,1		100,0	6,2	152,1
<i>Fonduri speciale</i>	92,9	83,4	94,7	94,7		100,0	1,8	101,9
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	15,8	21,0	39,2	39,2		100,0	23,3	247,4
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	19,2	18,0	18,1	18,0				

În bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 3981,9 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații a fost precizat în suma de 4056,6 mil. lei și s-a majorat cu 74,7 mil. lei, din care:

componenta de bază – 38,4 mil. lei;

mijloace speciale – 6,8 mil. lei;

fonduri speciale – 11,3 mil. lei;

proiecte finanțate din surse externe – 18,2 mil. lei..

Este de menționat, că o parte din mijloace au fost alocate pentru realizarea unor reforme importante prevăzute în domeniul asistenței sociale:

- majorarea nivelului venitului lunar minim garantat de la 575 lei la 640 lei;
- majorarea cuantumului indemnizației unice la nașterea copilului de la 2000/2300 lei până la 2300/2600 lei;
- reformarea sistemului de compensații nominative;

- sporirea accesului pe piața muncii al persoanelor cu dizabilități prin suplimentarea cu 43 unități Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și structurile sale teritoriale, responsabili de angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități.

Pentru asigurarea activității eficiente a sistemului de asistență socială pe anul 2012, pe *componenta de bază* au fost precizate alocații cu suma de 38.4 mil. lei mai mult față de bugetul aprobat. Factorii care au generat aceste modificări, se prezintă precum urmează.

- majorarea alocațiilor pentru:
- acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat – 74,3 mil. lei, ca urmare a indexării, începând cu 1 aprilie 2012, a pensiilor de asigurări sociale cu 9,6%, față de 7,85 %, luat în calcul la aprobarea bugetului;

- pentru plata prestațiilor sociale prin bugetul asigurărilor sociale de stat – 6,7 mil. lei,
- executarea Hotărârii Guvernului nr.191 din 4 aprilie 2012 ”Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2012” în partea ce ține de schimbarea ușilor și ferestrelor la blocul locativ al Centrului Republican de Reabilitare a Invalizilor, Veteranilor Muncii și Războiului din satul Cocieri, raionul Dubăsari – 0,2 mil. lei.

- reducerea alocațiilor în legătură cu:
- modificarea contingentului beneficiarilor de pensii din rîndul militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și a cuantumului mediu lunar al pensiei, ținînd cont de micșorarea coeficientului de indexare a pensiilor din 1 aprilie 2012 de la 8,0% luat în calcul în baza indicatorilor macroeconomici la 7,6% stabilit prin Hotărîrea Guvernului nr.157 din 12 martie 2012 „Cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat” – 9,3 mil. lei;

- amînarea majorărilor salariale demnitarilor publici, precum și economie din contul reținerii majorărilor salariale funcționarilor publici – 0,7 mil. lei;

- modificarea numărului beneficiarilor de indemnizații unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni – 22,4 mil. lei;

- modificarea numărului beneficiarilor de compensații pentru valoarea bunurilor acordate persoanelor supuse represiunilor politice în temeiul Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice – 4,9 mil. lei;

- micșorarea, în baza Hotărîrii Băncii Naționale a Moldovei nr.38 din 23 februarie 2012, a ratei dobînzii aferente utilizării creditelor preferențiale, acordate unor categorii de populație – 2,1 mil. lei și cooperativelor de construcții a locuințelor în sumă de 0,4 mil. lei;

- reducerea cheltuielilor curente pentru Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei – 2,0 mil. lei;

- modificarea contingentului din rîndul elevilor (studenților) orfani și cei aflați sub tutelă/curatelă din școlile profesionale și de meserii, instituțiile de învățămînt mediu de specialitate și superior, școlile de tip internat și casele de copii, din subordinea Ministerului Educației – 1,0 mil. lei.

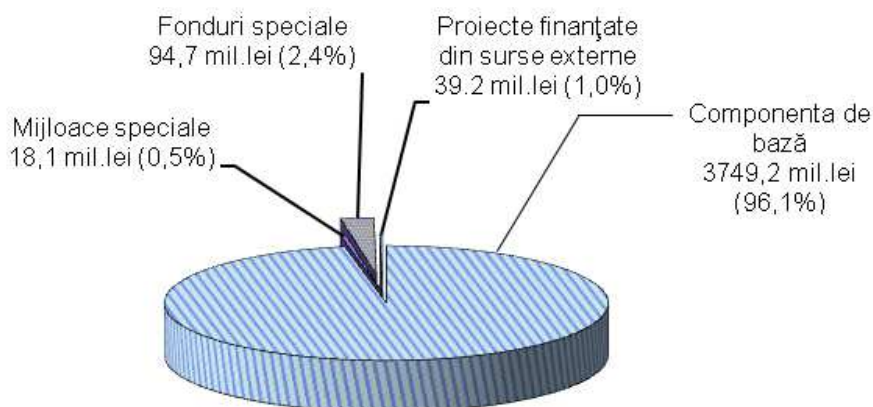
La componenta *mijloace speciale*, cheltuielile față de bugetul aprobat au fost majorate cu 6,8 mil. lei legate de utilizarea granturilor obținute.

La componenta *fonduri speciale* cheltuielile s-au majorat pînă la 94,7 mil. lei. Creșterea cu 11,3 mil. lei față de aprobat se datorează majorării veniturilor Fondului republican de susținere socială a populației din transferurile efectuate de către prestatorii serviciilor de telefonie mobilă.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe* cheltuielile au fost precizate cu 18,2 mil. lei mai mult față de aprobat. Majorarea derivă din revizuirea activităților propuse și a planului de procurări din cadrul proiectelor.

Conform rapoartelor, pentru grupa „Asigurare și asistență socială” s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 3901,2 mil. lei sau la nivel de 96,2 % din suma precizată de 4056,6 mil. lei.

Structura cheltuielilor efectuate la grupa dată pe surse, se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 96,0 %, cheltuieli pe mijloace speciale, fondul republican de susținere socială a populației și cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă – 100,0 % din prevederi.

Analiza cheltuielilor sub aspectul grupelor de funcții se reflectă în continuare.

Asigurarea cu pensii și prestații sociale a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, se efectuează prin intermediul serviciilor de calculare și stabilire a pensiilor din cadrul structurilor de forță.

Inițial, în bugetul de stat pe anul 2012 pentru achitarea pensiilor au fost aprobate prin Legea bugetului de stat nr.282 din 27 decembrie 2011 alocații în sumă de 773,4 mil. lei, inclusiv servicii bancare, care pe parcursul anului au fost precizate în sumă de 763,2 mil. lei, ținând cont de modificarea contingentului și mărimii medii a pensiei și executate în volum de 760,0 mil. lei sau 99,6 % față de planul precizat pe anul 2012.

Pentru plata prestațiilor sociale colaboratorilor structurilor de forță au fost aprobate pentru anul 2012 alocații în sumă de 16,5 mil. lei, inclusiv servicii bancare, și precizate 17,3 mil. lei. Executarea cheltuielilor față de planul precizat s-a înregistrat la nivel de 99,4 % și a constituit în total 17,2 mil. lei inclusiv servicii bancare, din care:

- alocațiile lunare de stat unor categorii de populație din rîndul beneficiarilor de pensii sau de alocații sociale de stat, stabilite conform legislației naționale, și familiilor lor, achitate potrivit prevederilor Legii nr.121-XV din 3 mai 2001 cu privire la protecția socială specială a unor categorii de populație s-au efectuat în sumă de 5,4 mil. lei pentru 5019 persoane.

- alocațiile nominale de stat pentru merite deosebite față de stat potrivit Legii nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani s-au executat cheltuieli în volum de 1,7 mil. lei pentru 1656 beneficiari.

- alte compensații și indemnizații (compensația bănească în schimbul biletelor de tratament sanatorial, ajutor de deces, indemnizații unice) s-au efectuat cheltuieli în sumă de 2,2 mil. lei pentru 629 persoane.

- pentru bilete de tratament sanatorial eliberate invalizilor de război și veteranilor ai serviciului militar și în organele afacerilor interne, și a sistemului penitenciar s-au executat cheltuieli în sumă de 7,9 mil. lei pentru 1233 beneficiari.

Pe parcursul anului de raportare, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a operat modificări de redistribuire a alocațiilor în cadrul programelor și instituțiilor ținând cont de prioritățile stabilite.

Astfel, în bugetul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei pe anul 2012 pentru întreținerea a 53 instituții ale asistenței sociale din subordinea, au fost aprobate 180,6 mil. lei, care pe parcursul anului au fost micșorate cu 0,6 mil. lei și au constituit 180,0 mil. lei, fiind executate în volum de 179,6 mil. lei sau 99,8 %.

Pentru activitatea eficientă a instituțiilor sociale, subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, precum și aparatului ministerului, prin Hotărârea Guvernului nr.352 din 29 mai 2012 "Cu privire la limitele numărului de unități de personal și ale cheltuielilor de personal în autoritățile (instituțiile) publice finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele autorităților administrativ-teritoriale pe anul 2012" au fost stabilite limitele numărului de unități de personal de 2597 persoane și ale cheltuielilor de personal din toate sursele de finanțare în sumă de 94,2 mil. lei.

Executarea acestor indicatori în anul 2012 a constituit 2483,8 persoane sau 95,5 % din limita stabilită ceea ce constituie cu 37 unități mai puțin față de executat pentru anul 2011 (2520,8 persoane) iar cheltuielile de personal s-au executat în suma de 93,0 mil. lei din 93,4 mil. lei precizate sau cu 16,6 mil. lei mai mult față de executat pentru anul 2011 (76,4 mil. lei). Salariul mediu lunar în anul 2012 a unui lucrător, care a activat în instituțiile, subordonate ministerului, inclusiv și în aparatul acestuia, a constituit 2474,2 lei sau cu 472,9 lei mai mult față de executat în anul 2011 (2001,3 lei).

În instituțiile de asistență socială specializate cu plasament permanent și temporar a copiilor, persoanelor în vârstă și cu dizabilități, care necesită tratament medical permanent și alimentație cu rație echilibrată, pentru anul 2012, inițial au fost aprobate 143,3 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate și au constituit 143,7 mil. lei, fiind executate în volum de 143,6 mil. lei sau la nivel de 99,9 %.

Pentru funcționarea în decursul anului a 15 instituții de asistență socială specializate au fost prevăzute 2047 unități de state. Real la situația din 31 decembrie 2012 au fost angajați 1978,75 unități, statele de personal fiind completate la nivel de 96,7 %, posturile vacante au constituit 68,25 unități

Salariul mediu lunar al unui lucrător în anul de referință a constituit 1972,95 lei față de 1663,71 lei în anul 2011, majorat cu 18,6 % sau cu 309,24 lei.

Datoriile creditoare formate pentru măsurile și instituțiile subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei la situația din 31 decembrie 2012 au constituit 7,7 mil.

lei sau cu 1,3 mil. lei mai mult față de 31 decembrie 2011, dintre care cheltuielile de personal - 6,0 mil. lei, sau 77,9 % și s-au majorat față de 31 decembrie 2011 cu 0,7 mil. lei.

Datoriile debitoare au constituit 1,1 mil. lei și s-au majorat față de anul 2011 cu 0,2 mil. lei.

Totodată, la situația din 31 decembrie 2012 datoriile debitoare cu termen de achitare expirat au constituit 18,6 mii lei și au rămas neschimbate față de situația din 31 decembrie 2011.

Concomitent, în anul 2012 pentru întreținerea tutelaților în instituțiile sociale de specialitate au fost utilizate *mijloacele speciale*, baza normativă fiind Hotărârea Guvernului nr.257 din 5 martie 2008 „Cu privire la mijloacele speciale ale instituțiilor de asistență socială subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei”.

În bugetul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, din suma totală executată a mijloacelor speciale (inclusiv soldurile la începutul anului) de 18,1 mil. lei pentru întreținerea tutelaților în instituțiile sociale de specialitate au fost cheltuite 13,5 mil. lei, din care 7,8 mil. lei sau 57,8 % au fost îndreptate pentru alimentația tutelaților în instituțiile sociale.

În conformitate cu Acordul cu privire la recunoașterea reciprocă a dreptului de călătorie gratuită a invalizilor și participanților la Marele Război pentru Apărarea Patriei, precum și a persoanelor echivalate cu acestea, semnat la 12 martie 1993 și ratificat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.433-XIII din 19 aprilie 1995, Legea nr.416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție, Legea nr.619-XIII din 31 octombrie 1995 cu privire la organele securității statului, Legea nr.1457-XIII din 28 ianuarie 1998 cu privire la serviciul de protecție și pază de stat și Legea nr.108-XIII din 17 mai 1994 privind frontiera de stat a Republicii Moldova, *pentru compensarea pierderilor suportate de întreprinderile din transport în legătură cu acordarea de înlesniri unor categorii de populație* în anul 2012 au fost prevăzute și compensate pierderi în sumă de 0,5 mil. lei.

Indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii. Cheltuielile pentru indexarea depunerilor bănești prevăzute în Legea bugetului de stat pe anul 2012 au fost aprobate în sumă de 65,0 mil. lei.

În anul 2012 a fost inițiată achitarea sumei indexate aferentă etapei II deponenților Băncii de Economii. În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.154 din 12 martie 2012 “Privind aprobarea categoriilor de vârstă ale deponenților Băncii de Economii pentru plata sumei indexate în anul 2012”, beneficiari de indexare în anul 2012 au fost deponenții născuți până în anul 1991 inclusiv pentru prima etapa și deponenții născuți până în anul 1921 inclusiv pentru etapa a doua.

Conform deciziei Comisiei centrale pentru indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în anul trecut achitarea indexării a fost efectuată deponenților, care s-au înregistrat pînă la 1 iunie 2012.

Potrivit informației Băncii de Economii, în perioada 28 noiembrie 2011- 31 mai 2012 au fost aprobate cereri de la cca 16,6 mii deponenți, cu suma totală indexată la prima mie de ruble în mărime de 14,0 mil. lei. În același timp, suma indexării calculată pentru etapa a doua conform cererilor depuse de deponenții născuți pînă în anul 1921 a constituit cca. 50 mil. lei. Totodată, în anul 2012 urmau a fi plătite mijloace bănești în sumă de 11,1 mil. lei beneficiarilor

de indexare în anii 2003-2011, care din diferite motive n-au primit sumele indexate în termenii stabiliți.

În măsura adresării deponenților, în anul 2012 Ministerul Finanțelor a transferat Băncii de Economii pentru plata sumelor indexate 34,8 mil. lei. Dat fiind faptul că, nu toți beneficiarii de indexare înregistrați s-au prezentat pentru primirea sumelor indexate, Banca de Economii a restituit Ministerului Finanțelor mijloace bănești neutilizate în sumă de 93,3 mii lei.

Astfel, în anul 2012 a fost achitată indexarea în sumă de 34,7 mil. lei sau în mărime de 53,4% din mijloacele bănești prevăzute în Legea bugetului de stat pe anul 2012. Din suma transferată, pentru achitarea indexării aferente primei etape au fost utilizate 16,4 mil. lei, iar aferente etapei a doua - 18,3 mil. lei.

În perioada 2003-2012, Ministerul Finanțelor a achitat beneficiarilor de indexare (circa 671 mii persoane) suma de 567,0 mil. lei.

Pe parcursul anului 2012 au fost desfășurate 3 ședințe ale Comisiei centrale pentru indexarea depunerilor bănești, la care s-a examinat mersul procesului de indexare, precum și problemele privind stabilirea termenilor pentru înregistrarea deponenților și achitarea indexării, etc.. Concomitent, au fost examinate și perfectate în termen 43 răspunsuri la petițiile cetățenilor pe problema indexării depunerilor bănești.

Pentru întreținerea a 122 unități din cadrul aparatului central al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, cheltuielile la grupul *organe administrative* au fost precizate în sumă de 9,8 mil. lei și executate în volum de 9,6 mil. lei sau la nivel de 98,0 %. La finele anului statele de personal au fost completate la nivel de 88,5 %, fiind formate 14 locuri vacante.

Instituții și servicii în domeniul asigurării și asistenței sociale neatribuite la alte grupe. Pentru odihna de vară a copiilor, în bugetul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei au fost prevăzute mijloace în sumă de 19,4 mil. lei, care au fost executate la nivel de 99,7 % sau în sumă de 19,3 mil. lei, pentru 15317 copii.

Pentru protezarea ortopedică a invalizilor în bugetul ministerului pe anul 2012 au fost preconizate mijloace financiare în sumă de 30,6 mil. lei, care, pe parcursul anului gestionar, au fost executate integral.

Întru realizarea prevederilor Legii nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani, în bugetul de stat pe anul 2012 Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei au fost precizate 1,0 mil. lei pentru o călătorie (tur-retur) pe an parțial gratuită sau gratuită cu transportul feroviar sau auto de pasageri în cadrul statelor membre ale C.S.I. a veteranilor și invalizilor de război, care au fost executate integral.

Este de menționat că, pentru întreținerea copiilor orfani și cei aflați sub tutelă/curatelă, care își fac studiile la instituțiile de învățământ secundar profesional, mediu de specialitate, superior, școlile de tip internat și casele de copii, din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și Ministerului Culturii, pe anul 2012 în bugetele ministerelor respective au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 31,6 mil. lei și executate în volum de 30,6 mil. lei sau 96,8 %.

Din mijloacele prevăzute pentru anul 2012, instituțiile de învățământ, conform legislației în vigoare, au efectuat cheltuieli pentru acordarea ajutorului material necesar procurării îmbrăcăminte, încălțăminte și inventarului moale, materialelor didactice, obiectelor de igienă personală, asigurării alimentației zilnice, acordării indemnizațiilor unice la absolvirea instituțiilor de învățământ, etc. De respectivele norme de cheltuieli în bani pe parcursul anului 2012 au beneficiat 1226 persoane.

Datele privind executarea mijloacelor financiare prevăzute pentru întreținerea copiilor orfani și cei aflați sub tutelă se expun în tabelul următor.

mil. lei

N/o	Denumirea ministerelor	2011 executat	2012		% executării
			precizat	executat	
1.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	1,4	1,5	1,5	100,0
2.	Ministerul Sănătății	1,9	2,1	2,0	95,2
3.	Ministerul Educației	28,1	27,6	26,8	97,1
4.	Ministerul Culturii	0,2	0,4	0,3	75,0
	Total	31,6	31,6	30,6	96,8

Pentru susținerea absolvenților instituțiilor de învățământ superior universitar și mediu de specialitate, care se angajează conform repartizării în instituții de învățământ din mediul rural, precum și absolvenților studiilor postuniversitare de rezidențiat și ai învățământului mediu medical și farmaceutic care, imediat după absolvire, se angajează, conform repartizării, în orașe și sate (comune), inclusiv din componența municipiilor Chișinău și Bălți, cu excepția celorlalte teritorii ale acestor municipii, în primii 3 ani de activitate, în bugetul de stat pentru anul 2012 au fost prevăzute alocații în volum de 24,7 mil. lei, din care Ministerului Sănătății – 10,6 mil. lei și Ministerului Educației – 14,1 mil. lei.

Pe parcursul anului de raportare au fost executate în sumă de 21,8 mil. lei sau 88,3 %, din care Ministerul Sănătății – 10,6 mil. lei sau 100 % și Ministerul Educației – 11,2 mil. lei sau 79,4 % pentru 2592 beneficiari, din care, respectiv, 1445 și 1147 persoane.

În scopul executării prevederilor Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 *privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, legate de restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice în bugetul de stat pentru anul 2012 au fost preconizate 25,1 mil. lei și executate 24,1 mil. lei sau 96,0 %. Din acestea, 18,2 mil. lei au fost alocate pentru recuperarea valorii bunurilor prin achitarea de compensații, stabilite în baza deciziilor comisiilor speciale raionale/municipale pentru 258 persoane, 5,7 mil. lei – pentru executarea titlurilor executorii, emise de către instanțele judecătorești, legate de recuperarea valorii bunurilor prin achitarea de compensații pentru 34 persoane, iar 0,2 mil. lei – pentru acoperirea cheltuielilor aferente serviciilor de distribuire a indemnizațiilor respective.

Întru realizarea Hotărârii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 "Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni" în bugetul pe anul 2012 au fost prevăzute 17,6 mil. lei și executate 6,0 mil. lei sau 34,1 %. Din acestea, 6,0 mil. lei au fost alocate pentru acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi pentru 195 beneficiari, inclusiv și acoperirea cheltuielilor aferente serviciilor de distribuire a indemnizațiilor respective.

În bugetul de stat pe anul 2012 pentru executarea Legii nr.154-XVI din 5 iulie 2007 privind acordarea compensației unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populație au fost prevăzute 1,0 mil. lei, și executate 0,2 mil. lei sau 20,0 %. De indemnizația în cauză, pe parcursul anului 2012 au beneficiat 289 persoane.

Pentru subvenționarea dobânzii și rambursare a creditelor bancare preferențiale acordate populației și cooperativelor de construcție a locuințelor în bugetul de stat au fost prevăzute alocații în sumă totală de 19,1 mil. lei, care s-au executat în volum de 18,4 mil. lei sau la nivel de 96,3 %.

Pentru rambursarea creditelor preferențiale acordate unor categorii de populație, sub garanția autorităților administrației publice locale și achitării dobânzii aferente acestora din contul bugetului de stat, au fost executate 17,3 mil. lei față de 17,9 mil. lei prevăzute sau 96,6 %, din care 15,8 mil. lei – pentru rambursarea sumelor creditelor preferențiale și 1,5 mil. lei pentru achitarea sumei dobânzii aferente acestor credite.

Din cheltuielile totale de 94,7 mil. lei ale *fondului republican de susținere socială a populației* au fost alocate mijloace financiare, în sumă de 85,3 mil. lei sau 90,1 % pentru acordarea ajutoarelor materiale păturilor de populație socialmente vulnerabile prin intermediul fondurilor locale și nemijlocit din fondul republican de susținere, și pentru întreținerea Direcției executive a Fondului republican de susținere socială a populației au fost îndreptate 1,1 mil. lei.

În transferurile de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2012 au fost aprobate alocații în volum de 2587,9 mil. lei, precizate pe parcursul anului în sumă de 2668,9 mil. lei sau cu 81,0 mil. lei mai mult față de aprobat și anume:

-acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat – 74,3 mil. lei, ca urmare a indexării, începând cu 1 aprilie 2012, a pensiilor de asigurări sociale cu 9,6%, față de 7,85 %, luat în calcul la aprobarea bugetului;

-plata prestațiilor sociale prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat, în legătură cu modificarea numărului beneficiarilor – 3,1 mil. lei;

-majorarea, începând cu 1 ianuarie 2012 a cuantumurilor alocațiilor lunare de stat beneficiarilor de pensii, stabilite în sistemul public de asigurări sociale, din comunele Cocieri, Coșnița, Doroțcaia, Molovata Nouă și Pîrîta, potrivit Legii nr.267 din 23 decembrie 2011 - 3,6 mil. lei.

Din suma transferurilor precizate pe anul 2012 în volum de 2668,9 mil. lei, au fost executate 2567,3 mil. lei potrivit ordinelor de plată prezentate de către Casa Națională de Asigurări Sociale sau 96,2 % din suma prevăzută.

Fondul de rezervă. Pe parcursul perioadei de gestiune din fondul de rezervă al Guvernului pe ramura „Asigurare și asistență socială” au fost alocate surse financiare în sumă de 1406,0 mii lei, este de menționat în special:

- 826,0 mii lei pentru acordarea indemnizațiilor unice persoanelor civile și colaboratorilor organelor de drept care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009 prin intermediul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei (Hotărârile Guvernului nr.192 din 4 aprilie 2012 și nr.853 din 14 noiembrie 2012);

- 62,1 mii lei potrivit Hotărîrii Guvernului nr.302 din 21 mai 2012 pentru participarea delegației tripartite a Republicii Moldova la cea de-a 101-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii (or.Geneva, Elveția).

Subprogramele programului „Protecția socială” gestionate de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei

90 01. Elaborarea politicii și managementul în domeniul protecției sociale

Scopul subprogramului dat este asigurarea implementării politicii de stat în domeniul protecției sociale și ocupării forței de muncă, exercitarea controlului de stat asupra respectării actelor legislative și normative în domeniul muncii, precum și asigurarea cu servicii calitative privind stabilirea ajutorului material solicitat.

Întru realizarea scopului dat au fost stabilite următoarele obiective:

I. asigurarea implementării prevederilor actelor normative referitoare la acordarea ajutorului social, altor prestații și serviciilor sociale.

II. asigurarea cu servicii calitative în domeniul ocupării forței de muncă populației aflate în căutarea unui loc de muncă, care va constitui circa 330 persoane la un funcționar din structurile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă către anul 2012.

III. asigurarea implementării politicii de stat în domeniul ajutorării materiale a persoanelor socialmente vulnerabile prin buna funcționare a Direcției executive a Fondului republican de susținere socială a populației.

Pentru realizarea programului dat în anul 2012 au fost prevăzute surse financiare din bugetul de stat în sumă de 40,0 mil. lei, din care componenta de bază – 38,6 mil. lei, mijloacele speciale – 0,3 mil. lei și fonduri speciale – 1,1 mil. lei. Executarea în total constituie 39,4 mil. lei sau 98,5 % respectiv, 38,0 mil. lei sau 98,4 %, 0,3 mil. lei sau 100,0 % și 1,1 mil. lei sau 100 %. Numărul persoanelor înregistrate la oficiile forței de muncă revenite la un funcționar din structurile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă au constituit 363 persoane, ceea ce este cu 33 persoane mai mult decât numărul prevăzut, ca rezultat al numărului sporit de persoane ce au solicitat serviciile Agenției, în legătură cu reducerea activității economice a agenților economici. Totodată, conform statelor de personal, numărul salariaților prevăzut pe anul 2012 a constituit 548 persoane din care, 122 persoane în cadrul aparatului central al ministerului și 426 persoane în cadrul instituțiilor din subordinea ministerului. În mediu pe perioada de raportare efectivul de personal a fost de 486 persoane, înregistrându-se 62 locuri vacante (14 locuri pentru aparatul central al ministerului și 48 – pentru instituții din subordine).

90 05. Protecție a familiei și copilului

Scopul subprogramului dat este protecția socio-medicală a invalizilor minori cu deficiențe mintale aflați sub tutela statului și organizarea odihnei de vară a elevilor și adolescenților. Întru realizarea scopului dat pentru anul 2012 au fost stabiliți următoarele obiective: îmbunătățirea anuală a calității prestării serviciilor de instituțiile sociale pentru invalizii minori cu deficiențe mintale instituționalizați și dezvoltarea și îmbunătățirea sistemului de organizare a odihnei de vară prin cuprinderea unui număr maxim de copii, prioritar a copiilor din familiile socialmente vulnerabile. Pentru realizarea subprogramului dat în anul 2012 au fost precizate surse financiare din bugetul de stat în sumă de 56,5 mil. lei, din

care componentul de bază – 51,9 mil. lei și mijloacele speciale – 4,6 mil. lei. Executarea în total a constituit 56,4 mil. lei sau 99,8 % respectiv, 51,8 mil. lei sau 99,8 % și 4,6 mil. lei sau 100,0 %. Organizarea odihnei de vară a copiilor a fost preconizată pentru un număr de 16008 copii, care din cauza majorării costului mediu al unui bilet de odihnă în tabără, a condiționat micșorarea numărului de beneficiari cu 691 copii și a constituit 15317 copii. Costul mediu al unui bilet de odihnă în vara anului de gestionare a constituit 1261,45 lei față de 1210,31 lei planificați. Durata perioadei de odihnă a fost stabilită și respectată de 10 zile. De serviciile centrelor de asistență socială pentru invalizii minori în anul 2012 au beneficiat 658 copii, cheltuielile de întreținerea a unui copil pe zi a constituit 143,37 lei, din care norma la alimentație a fost realizată în mărime de 26,01 lei pe zi și normele la medicamente - 3,07 lei pe zi.

90 08. Protecție a șomerilor

Întru realizarea scopului programului dat pe anul 2012: "Plasare în câmpul muncii și susținerea materială a șomerilor" a fost aprobat obiectivul "Asigurarea angajării pînă la 15,1 % din solicitanții unui loc de muncă, către anul 2012". În anul 2012 în scopul dat au fost prevăzute alocații în volum de 22,5 mil. lei și executate la nivel de 100,0 %. În același timp, obiectivul stabilit a fost realizat la nivel de 102,0 %. Totodată, de la începutul anului au fost plasați în câmpul muncii 15430 șomeri sau cu 330 persoane mai mult față de numărul prevăzut (15100 șomeri), motivul creșterii fiind intensificarea conlucrării cu agenții economici, precum și aplicarea unor noi metode și tehnici de lucru.

90 10. Asistență socială a persoanelor cu necesități speciale

În anul 2012 pentru realizarea subprogramului dat au fost prevăzute surse financiare în sumă de 209,6 mil. lei, din care: componenta de bază – 157,6 mil. lei, mijloace speciale – 13,2 mil. lei și proiecte finanțate din surse externe – 38,8 mil. lei. Executarea programului dat constituie 207,9 mil. lei sau la nivel de 99,2 %, din care: componentul de bază – 155,9 mil. lei, mijloace speciale – 13,2 mil. lei și proiecte finanțate din surse externe – 38,8 mil. lei.

Scopul programului este acordarea asistenței sociale persoanelor vîrstnice, persoanelor cu dizabilități fizice și psihice, precum și a persoanelor care au suferit în urma traficului de ființe umane. Pe parcursul anului de gestiune de către 130 de angajați Consiliului republican de expertiză medicală a vitalității au fost expertizați 3528 bolnavi și 11365 - reexpertizați sau la nivel de 95,4 % și 94,7 % respectiv. Numărul tutelaților cazați în instituțiile sociale (Internate psihoneurologice, Azilul republican pentru invalizi și pensionari și Centrul republican de reabilitare a invalizilor, veteranilor muncii și războiului) pe parcursul anului de gestiune a constituit 2168 persoane, cu 180 persoane mai puțin față de numărul precizat pe an. Numărul angajaților în aceste instituții la situația din 31 decembrie 2012 este redus față de prevăzut cu 12 persoane sau statele de personal sunt completate la nivel de 99,2 %. Numărul beneficiarilor de servicii protetico-ortopedice a constituit 42961 persoane, sau cu 509 persoane mai mult decît cel prevăzut. În cadrul realizării subprogramei în cauză a fost majorat numărul protezelor ale membrelor superioare pentru unitate de la 60 unități pînă la 76 unități, numărul protezelor ale membrelor inferioare a constituit 487 unități, cu 87 unități mai mult decît cel planificat. Pe parcursul anului dreptul la călătorie în cadrul statelor membre ale C.S.I a fost realizat de către 758 persoane, sau 109,9 % față de numărul luat în calcul la precizarea bugetului.

90 11. Susținerea suplimentară a unor categorii de populație

Scopul programului: acordarea ajutoarelor materiale la un număr mai mare de solicitanți, inclusiv compensarea cheltuielilor costisitoare pentru transportarea corpurilor neînsuflețite ale rudelor decedate peste hotare țării. Pentru anul 2012 din Fondul republican de susținere socială a populației au fost acordate ajutoare materiale pentru 2232 persoane în sumă totală 8,3 mil. lei. Mărimea medie a unui ajutor material a constituit 3761,8 lei. Ajutoarele materiale au fost acordate la compensarea cheltuielilor pentru transportarea corpurilor neînsuflețite ale rudelor decedate după hotare. În acest scop au fost utilizate 3,4 mil. lei sau 40 % din suma totală, care au fost alocate pentru 220 de persoane.

Raport privind executarea subprogramelor gestionate de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei

Denumirea indicatorului de performanță	Unitatea de măsură	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
			precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
90.01. Subprogramul "Elaborarea politicii și managementul în domeniul protecției sociale"								
1. Nr. persoanelor înregistrate revenite la un funcționar din structurile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă	unități	441	330	363	33	110,0	-78	82,3
2. Nr. personalului angajat în cadrul aparatului central	unități	102	122	108	-14	88,5	6	105,9
3. Nr. personalului angajat în cadrul instituțiilor.	unități	339	414	366	-48	88,4	27	108,0
4. Cheltuieli pentru întreținerea unui angajat din cadrul ministerului.	mii lei	71,7	81,0	89,0	8	109,9	17,3	124,1
5. Cheltuieli pentru întreținerea unui angajat din cadrul instituțiilor.	mii lei	57,7	70,1	78,5	8,4	112,0	20,8	136,0
Bugetul subprogramului								
Total (A+B+C)		29,0	40,0	39,4	-0,6	98,5	10,4	135,9
A. Componenta de bază	mil. lei	28,1	38,6	38,0	-0,6	98,4	9,9	135,2
B. Mijloace speciale		0,9	0,3	0,3	0	100,0	-0,6	33,3
C. Fonduri speciale			1,1	1,1	0	100,0	1,1	
90.05. Subprogramul "Protecție a familiei și copilului"								
1. Numărul personalului de deservire	unități	455,5	469,5	426,75	-42,75	90,9	-28,75	93,7
2. Numărul copiilor beneficiari de odihna de vară	unități	15750	16008	15317	-691	95,7	-433	97,3
3. Cheltuieli pentru întreținerea unui pat/zi din cadrul instituțiilor	lei	95,77	132,04	143,37	11,33	108,6	47,6	149,7
4. Costul mediu al unui bilet de odihnă	lei	1126,65	1210,31	1261,45	51,14	104,2	134,8	112,0
Bugetul subprogramului								
Total (A+B)		48,1	56,5	56,4	-0,1	99,8	8,3	117,2
A. Componenta de bază	mil. lei	48,1	51,9	51,8	-0,1	99,8	3,7	107,7
B. Mijloace speciale		0,04	4,6	4,6	0	100,0	4,6	
90.08. Subprogramul "Protecție a șomerilor"								
1. Ponderea persoanelor angajate din total șomeri înregistrați	%	12,5	16,3	30,3	14,0	185,9	17,8	242,4
2. Numărul persoanelor plasate în câmpul muncii	mii unități	13,5	15,1	15,4	0,3	102,0	1,9	114,1
Bugetul subprogramului								
Total (A)	mil. lei	17,8	22,5	22,5	0,0	100,0	4,7	126,4
A. Componenta de bază		17,8	22,5	22,5	0,0	100,0	4,7	126,4
90.10. Subprogramul "Asistență socială a persoanelor cu necesități speciale"								
1. Numărul personalului de deservire	unități	1600,75	1439,5	1427,5	-12	99,2	-173,25	89,2
2. Numărul beneficiarilor de bilete de tratament	unități	9076	9059	9156	97	101,1	80	100,9
3. Numărul beneficiarilor de servicii protetico-ortopedice	unități	43845	42452	42961	509	101,2	-884	98,0
4. Proteze ale membrilor superioare	unități	41	60	76	16	126,7	35	185,4
5. Proteze ale membrilor inferioare	unități	343	400	487	87	121,8	144	142,0
6. Proteze ale membrilor inferioare de tip — modul	unități	133	170	208	38	122,4	75	156,4
7. Încălțăminte ortopedică	unități	7782	7400	8277	877	111,9	495	106,4

Denumirea indicatorului de performanță	Unitatea de măsură	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
			precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
8. Orteze	unități	914	1527	1680	153	110,0	766	183,8
9. Veteranii și invalizii de război care beneficiază de o călătorie (tur-retur) pe an gratuită cu transportul feroviar sau auto de pasageri în cadrul statelor CSI	unități	423	690	758	68	109,9	335	179,2
Bugetul subprogramului								
Total (A+B+D)	mil. lei	148,9	209,6	207,9	-1,7	99,2	57,5	138,2
A. Componenta de bază		138,0	157,6	155,9	-1,7	98,9	16,4	111,8
B. Mijloace speciale		10,9	13,2	13,2	0	100,0	2,3	121,1
D. Proiecte finanțate din surse externe			38,8	38,8	0	100,0	38,8	
90.11. Subprogramul "Susținerea suplimentară a unor categorii de populație"								
1. Numărul ajutoarelor acordate	unități		2209	2232	23	101,0	2232	
2. Mărimea medie a unui ajutor	lei		3500,0	3761,8	261,8	107,5	3761,8	
Bugetul subprogramului								
Total (C)	mil. lei	0,0	8,3	8,3	0,0	100,0	8,3	
C. Fonduri speciale		0,0	8,3	8,3	0	100,0	8,3	

11. Agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor, total (mil. lei) <i>inclusiv:</i>	829,0	976,6	1287,0	1253,8	-33,2	97,4	424,8	151,2
<i>Componenta de bază</i>	<i>613,1</i>	<i>659,6</i>	<i>708,5</i>	<i>702,8</i>	<i>-5,7</i>	<i>99,2</i>	<i>89,7</i>	<i>114,6</i>
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>180,1</i>	<i>276,1</i>	<i>537,6</i>	<i>510,4</i>	<i>-27,2</i>	<i>94,9</i>	<i>330,3</i>	<i>283,4</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>35,8</i>	<i>40,9</i>	<i>40,9</i>	<i>40,6</i>	<i>-0,3</i>	<i>99,3</i>	<i>4,8</i>	<i>113,4</i>
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	4,5	4,4	5,7	5,8				

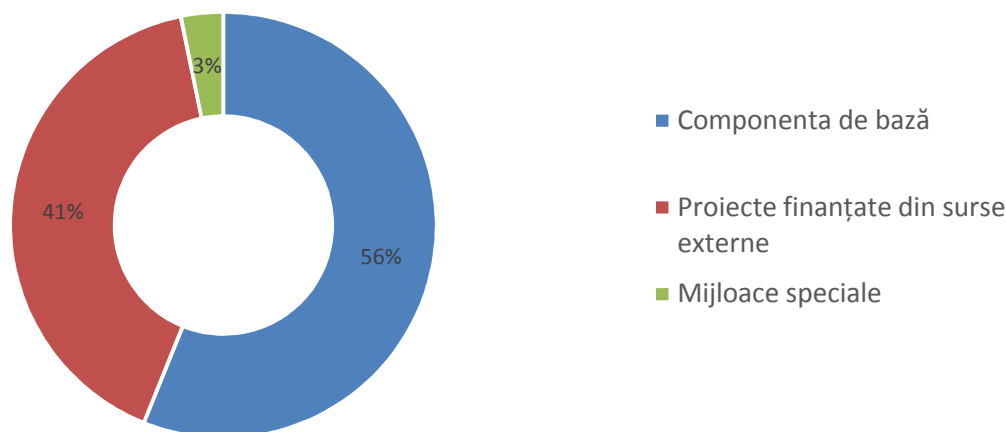
Pentru anul 2012 în bugetul de stat la această grupă au fost aprobate mijloace financiare în mărime de 976,6 mil. lei, dintre care: la componenta de bază 659,6 mil. lei, proiecte finanțate din surse externe – 276,1 mil. lei și mijloace speciale – 40,9 mil. lei. Ulterior, conform modificărilor operate pe parcursul anului în Legea bugetului de stat pe anul 2012, alocațiile totale au fost majorate cu 310,4 mil. lei care, în final, au constituit 1287,0 mil. lei.

Majorarea alocațiilor pentru grupa dată a fost determinată de solicitările de mijloace din proiectele finanțate din surse externe 261,5 mil. lei și majorarea alocațiilor din componenta de bază pentru diminuarea consecințelor secetei din anul 2012 – 52,1 mil. lei. Concomitent, pe parcursul anului 2012 au fost efectuate reduceri ale cheltuielilor de personal și a celor de întreținere a instituțiilor cu circa 3,0 mil. lei.

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 1253,8 mil. lei cu 424,8 mil. lei mai mult de cât în anul 2011 și cu 33,2 mil. lei mai puțin față de precizat 2012 sau 97,4 % față de prevederi.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 702,8 mil. lei sau 99,2 %, cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă 510,4 mil. lei sau 94,9 % și cheltuielile din mijloace speciale 40,6 mil. lei sau 99,3 %.

Structura alocațiilor destinate agriculturii, gospodăriei silvice, piscicole și gospodăriei apelor în anul 2012

În anul 2012 din bugetul de stat au fost executate următoarele măsuri importante:

➤ **Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli**

Conform prevederilor art.2 al Legii bugetului de stat pe anul 2012, Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli a fost probat în sumă de 400,0 mil. lei, suma acestuia nefiind modificată pe parcursul anului. La situația din 31 decembrie 2012 executarea a fost efectuată în suma **de 399,9 mil. lei**, ceea ce constituie valorificare totală a sumei aprobate în buget. Mijloacele fondului au fost gestionate în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012 și au fost utilizate în următoarele direcții:

- stimularea creditării producătorilor agricoli de către instituțiile financiare – 40,6 mil. lei;
- stimularea asigurării riscurilor de producție în agricultură – 37,8 mil. lei;
- stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic – 11,2 mil. lei;
- stimularea investițiilor pentru înființarea plantațiilor multianuale și promovarea producției vitivinicole – 74,4 mil. lei;
- stimularea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri) -10,7 mil. lei;
- stimularea investițiilor în procurarea tehnicii și utilajului agricol, precum și echipamentului de irigare, sisteme antiîngheț și instalații antigrindină – 165,1 mil. lei;
- stimularea investițiilor în utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice – 16,9 mil. lei;
- stimularea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare – 43,0 mil. lei;
- documente executorii - 0,2 mil. lei.
- În rezultatul investițiilor efectuate producătorii agricoli au înființat 5017,38 ha plantații pomicole, 1710,15 ha plantații viticole, au fost procurate 4538 un de tehnică agricolă. Investițiile efectuate în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare se reflectă prin înființarea a 11 case de ambalare, 154 linii de procesare, 86 frigidere, 3 linii de sortare.

De asemenea au fost înființate 84 ferme zootehnice și procurate 2050 capete animale de prăsilă.

➤ **Pentru activitatea Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice** au fost alocate 55,3 mil. lei sau 99,6% din nivelul prevăzut, din care pentru procurarea pieselor și asamblarea rachetelor antigrindină au fost utilizate circa 21,5 mil. lei, fiind acoperite cu protejare împotriva căderilor de grindină circa 1400,0 mii ha.

➤ **Pentru sistemul de identificare și trasabilitate a animalelor** au fost executate 9,4 mil. lei constituind o valorificare integrală.

➤ **Pentru activități sanitar-veterinare și pentru siguranța produselor de origine animală** au fost alocate 86,6 mil. lei, sau 99,8 % din nivelul precizat, din care: 16,1 mil. lei – pentru achitarea serviciilor medicilor veterinari de liberă practică.

➤ **Pentru măsurile antiiepizootice** au fost alocate 5,9 mil. lei, ceea ce constituie 99,8 % din nivelul preconizat.

➤ **Pentru despăgubirea pierderilor agricole în urma secetei din anul 2012**

Întru diminuarea consecințelor secetei din anul 2012, Guvernul s-a adresat donatorilor și a deschis un cont special pentru acumularea mijloacelor în acest scop.

La adresarea Guvernului Republicii Moldova au acordat ajutor financiar Uniunea Europeană (3,15 mil. Euro sau 50,2 mil. lei), Republica Poloneză și Republica Franceză donând suma de circa 2,1 mil. lei.

Mijloacele acumulate de la Republica Poloneză și Republica Franceză au fost utilizate conform Procesului-verbal nr. 6 al Ședinței Comisie interdepartamentale pentru ajutoare umanitare, fiind alocate pentru procurarea furajelor de către fermele zootehnice de prăsilă.

Mijloacele donate de către Comisia Europeană au fost utilizate în baza Hotărârii Guvernului nr. 766 din 15 octombrie 2012 ”Cu privire la alocarea mijloacelor financiare pentru diminuarea consecințelor secetei din anul 2012” în următoarele domenii:

- 12,0 mil. lei pentru compensarea parțială a cheltuielilor la procurarea cerealelor furajere, în scopul asigurării parțiale a nutriției vacilor din zonele afectate de secetă;
- 37,7 mil. lei pentru compensarea parțială a cheltuielilor suportate la semănatul grâului de toamnă.

Mijloacele financiare în mărime de 0,3 mil. lei rămase ca sold la finele anului 2012 vor fi utilizate în anul 2013.

➤ **Conform Acordului privind Programul de suport bugetar ”Stimularea economică în zonele rurale”** încheiat cu Comisia Europeană, Republica Moldova urma să beneficieze de **40,0 mil. Euro** ca suport bugetar, din care la moment au fost debursați **25,85 mil. Euro**. Următoarea tranșă în mărime de 13,0 mil. Euro se preconizează a fi primită în anul 2013.

Ca urmare de către Republica Moldova prin intermediul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare au fost îndeplinite un șir de activități care urmează să stimuleze dezvoltarea businessului în sectorul rural și anume:

- a fost finalizată proiectarea Centrului Agroalimentar din mun. Chișinău pentru care s-a alocat 14,2 mil. lei

- a fost instruit personalul direcțiilor agricole raionale fiind alocată suma de 0,3 mii lei.

Totodată, numărul de personal realizat în perioada de raportare și finanțat de la bugetul de stat a scăzut de la 2365 în anul 2011 pînă la 2308,0 în anul 2012. Descreșterea în cauză se datorează optimizării pe parcursul anului 2012 a personalului instituțiilor din subordinea

Gospodăria silvică. Pentru domeniul gospodăriei silvice susținute din bugetul de stat pentru anul 2012 au fost aprobate mijloace financiare în mărime de 5,0 mil. lei, pentru extinderea și regenerarea fondului forestier, care integral au fost transferate direct Agenției de Stat Silvicultură „Moldsilva”. Mijloacele alocate au fost utilizate în scopul regenerării pădurilor, extinderii fondului forestier și lucrărilor de protecție a fondului forestier.

Mijloacele alocate au fost utilizate în următoarele scopuri:

- regenerarea pădurilor – 1200,0 mii lei;
- lucrări de protecție a fondului forestier – 3800,0 mii lei.

Dinamica executării alocațiilor bugetare destinate gospodăriei silvice se prezintă în tabelul următor.

	<i>mil. lei</i>		
Denumirea	2010	2011	2012
Extinderea și regenerarea fondului forestier	8,0	8,0	5,0

La grupa dată a fost implementat un singur proiect investițional finanțat de către donatorii străini rezultatele cărui vor fi descrise în continuare.

Gospodăria apelor. La această grupă în bugetul de stat pentru anul 2012, cu modificările ulterioare, au fost alocate mijloace financiare în sumă de 17,1 mil. lei, din care 13,1 mil. lei pentru exploatarea sistemelor de irigare și 4,0 mil. lei pentru cota statului în cadrul Programului Operațional Comun România – Ucraina – Republica Moldova pentru implementarea proiectului ”Crearea sistemului de prevenire timpurie a inundațiilor și protecția împotriva distrugerilor provocate de acestea prin implementarea unui sistem de semnalizare și monitorizare autonomă și consolidarea obiectelor hidraulice majore în bazinele hidrografice Siret – Prut – AVERT”. Mijloacele în cauză au fost finanțate integral.

Activități și servicii din domeniul agriculturii neatribuite la alte grupe

La grupa dată au fost precizate mijloace financiare în mărime de 548,1 mil lei, din care 533,7 mil. lei mijloace donate de către donatorii externi și 14,3 mil. lei mijloace în calitate de contribuția Guvernului pentru implementarea proiectelor investiționale, finanțate din sursele donatorilor externi. Executarea pe acest capitol constituie 519,0 mil. lei sau 94,7 %.

Organe administrative. Pentru aparatele centrale ale ministerelor și agențiilor la grupa dată au fost alocate 16,0 mil. lei, din care: 13,9 mil. lei au fost gestionate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și 2,1 mil. lei – de către Agenția de Stat “Moldsilva”.

La acest grup funcțional au fost aprobate ***mijloace speciale*** în sumă totală de 40,9 mil. lei, la venituri și 40,9 mil lei la cheltuieli, nivelul acestora fiind păstrate la finele anului la nivelul sumelor aprobate. Mijloacele au fost gestionate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenția „Moldsilva”. În anul 2012 real au fost încasate venituri în sumă de 41,2 mil. lei, cu 0,3 mil. lei mai mult de cât suma precizată. Partea de cheltuieli la acest capitol a fost executată în sumă de 40,6 mil. lei sau cu 0,3 mil. lei mai puțin decât planul precizat.

Soldul mijloacelor bănești la situația din 31 decembrie 2012 la grupa dată constituie 24,9 mil. lei.

La grupa dată din *fondul de rezervă al Guvernului* au fost alocate mijloace financiare în

sumă de 1,2 mil. lei Ministerului Mediului pentru procurarea a 2 stații de pompare a apelor în caz de calamități naturale.

La acest grup au fost implementate **10 proiecte investiționale finanțate de către donatorii externi.**

La venituri (granturi externe) au fost precizate mijloace financiare în mărime de 194,2 mil. lei, executarea fiind în mărime de 158,2 mil. lei sau 81,5 %. Cauza principală a neexecutării granturilor în mărime de 36,0 mil. lei este:

➤ Cea mai mare parte a bugetului planificat pentru Proiectul Tranziția la Agricultură Performantă a fost destinată implementării activității de reabilitare a sistemelor centralizate de irigare.

Nivelul indicat de executare a bugetului se datorează în primul rând întârzierii lucrărilor de proiectare, ceea ce a condiționat lansarea cu întârziere a licitațiilor pentru selectarea companiilor responsabile de lucrările de construcții și de serviciile de supraveghere. În consecință, executarea lucrărilor de construcție, prestarea serviciilor de supraveghere a acestora, cât și implementarea Planului de Acțiuni pentru Strămutare pe parcursul anului 2012 a devenit imposibilă.

Trebuie de menționat, că întârzierea în derularea lucrărilor de proiectare detaliată se datorează faptului că pe parcursul anului 2012 au intervenit modificări esențiale în ceea ce privește conceptul proiectării pentru reabilitarea SCI. Conceptul respectiv s-a bazat inițial pe studiile de fezabilitate elaborate de o companie selectată direct de către CPM încă în 2009, care pe parcursul derulării lucrărilor de proiectare s-a dovedit a fi neviabil din punct de vedere economic. Acest fapt a condus la elaborarea, negocierea și executarea mai multor amendamente la contractul privind lucrările de proiectare, ceea ce la rândul său a condiționat extinderea perioadei de timp necesare pentru lucrările de proiectare și respectiv, amânarea licitațiilor pentru lucrările de construcție și serviciile de supraveghere.

➤ deficiențe în planificarea de către autoritățile publice centrale a granturilor ce urmau a fi primite de la donatorii externi.

La cheltuieli din contul proiectelor investiționale au fost planificate mijloace în mărime de 537,6 mil lei, finanțarea fiind efectuată în mărime de 510,4 mil. lei sau 94,9 %.

Cauza principală a neexecutării este:

➤ nevalorificarea de către Fondul Provocările Mileniului a grantului în legătură cu schimbarea conceptului de elaborare a proiectării sistemelor de irigare (25,4 mil. lei).

gr.pr.11; gr.02; tip 746 – Proiectul „Programul de susținere a comunităților pentru managementul durabil și integrat al pădurilor și sechestrarea carbonului prin împădurire”

Pe parcursul anului 2012 în cadrul Grantului „Program de susținere a comunităților pentru managementul durabil și integrat al pădurilor și sechestrarea carbonului prin împădurire” au fost implementate următoarele activități:

Componenta A. Promovarea managementului forestier integrat:

➤ organizarea a 1 seminar cu specialiștii amenajați în contextul sporirii nivelului de calificare (identificarea și proiectarea soluțiilor tehnice; tipologie forestieră; topografie și cartografie forestieră etc.);

➤ elaborarea condițiilor tehnice pentru echipamentul destinat consolidării capacităților instituționale ale ICAS (dotare tehnică: dendrometre/clinometre, tehnologia Field Map; GPS geodezic, burghiuri Pressler etc.);

Componenta B. Program pentru susținerea comunităților:

- perfectarea documentelor corespunzătoare și debursarea către beneficiari a mijloacelor PSC din cadrul Grantului;
- organizarea a 1 seminar privind organizarea lucrărilor de ameliorare și gospodărire a pajiștilor și pădurilor comunale (norme de însămînțare a ierburilor, posibile amestecuri de ierburi, reguli de pășunat rațional etc.);
- implementarea principalelor activități PSC:
 - elaborarea planurilor de management pentru pădurile și alte tipuri de vegetație forestieră deținute de primăriile beneficiare (11 primării: 1162 ha păduri și alte tipuri de vegetație forestieră, proiecte de amenajament silvic, descrieri parcelare, hărți forestiere etc.);
 - continuarea activităților de ameliorare/reconstrucție, menținere/gospodărire a pajiștilor comunale (610 ha pajiști: semănături, fertilizări, recoltare iarbă, pază etc.);
 - continuarea activităților de regenerare/reconstrucție a arboretelor comunale degradate (291 ha păduri și alte tipuri de vegetație forestieră);

Componenta C. Modernizarea unei pepiniere forestiere pilot:

- elaborarea condițiilor tehnice pentru echipamentul destinat dotării pepinierii forestiere-pilot (ÎSS Telenești: mașină de irigat, semănătoare, cultivator);
 - organizarea a 1 seminar privind procesul de creștere a materialului forestier de reproducere în pepinierele forestiere (starea actuală, tehnologii noi, perspective etc.).
- Cheltuielile efective pentru realizarea activităților:
- contribuția din grant – 2182,9 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 706 – Proiectul „Revitalizarea agriculturii”

Proiectul de Revitalizare a Agriculturii, cel de-al doilea proiect IFAD din Republica Moldova, a fost lansat în ianuarie 2006 și se prevede să fie încheiat în martie, 2013. Pentru implementarea activităților prevăzute în cadrul PRA, a fost alocată suma de 15,45 milioane dolari SUA.

Scopul proiectului este de a contribui la eradicarea sărăciei în spațiul rural prin revitalizarea agriculturii prin finanțarea sectorului agricol primar și a activităților aferente agriculturii, astfel creînd locuri noi de muncă și generînd venituri pentru populația din spațiul rural. Proiectul este adresat lucrătorilor agricoli, fermierilor, membrilor organizațiilor de fermieri și altor organizații la nivel de comunitate, antreprenorilor rurali din comunitățile rurale participante.

Pe parcursul anului 2012 în cadrul PRA au fost implementate următoarele activități:

Componenta: Dezvoltarea Participativă a Comunităților

-În anul 2012, UCIP-IFAD a lucrat cu 58 comunități care au elaborat planul de dezvoltare a satului și acesta a fost aprobat spre finanțare, și care nu au utilizat suma maximă alocată spre finanțarea activităților economice de 200 mii dolari SUA. Astfel, s-a lucrat cu reprezentanții primăriilor din localitățile respective în scopul identificării potențialilor antreprenori pentru valorificarea mijloacelor disponibile în cadrul proiectului pentru finanțarea IMM.

Componenta: Crearea Capacităților Instituționale

-au fost acoperite parțial cheltuielile privind organizarea unei vizite de studiu în orașul Verona (Italia) cu scopul de a spori interesul băncilor comerciale de a participa în cadrul lanțurilor valorice, la care au participat 9 persoane, inclusiv 6 reprezentanți ai băncilor comerciale, a Directoratului Liniilor de Creditare și UCIP-IFAD.

Componenta: Investiții economice în comunitate

-au fost debursate 6 împrumuturi în valoare totală de 370,8 mii dolari SUA unui număr de 12 beneficiari (fondatori ai întreprinderilor). Valoarea medie a unui împrumut debursat în perioada anului 2012 a constituit 74,2 mii dolari SUA.

Cheltuielile efectuate pentru finanțarea activităților proiectului sunt următoarele:

-contribuția din împrumut – 4708,6 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 707 – Programul de dezvoltare a afacerilor rurale

Al treilea program al IFAD în republica Moldova, a demarat în iulie 2006 și a fost finalizat în septembrie 2011. Pentru implementarea activităților planificate din cadrul Proiectului a fost alocată suma de cca. 13,5 milioane dolari SUA.

Scopul programului a fost de a reduce sărăcia în spațiul rural prin stimularea creșterii activităților agricole strategice și de afaceri din zona rurală a Republicii Moldova.

Dat fiind faptul că anul 2012 a presupus etapa finală de implementare a programului, în cadrul acestuia au fost debursate mijloace în valoare totală de 265,7 mii lei.

Cheltuielile efectuate pentru finanțarea activităților sunt următoarele:
- contribuția din împrumut – 265,7 mii lei,

gr.pr.11; gr.05; tip 744 – Programului „Servicii de finanțare rurală și marketing”

Programul de Servicii Financiare Rurale și Marketing, al IV-lea program finanțat de IFAD în Republica Moldova, a început în februarie 2009 și este preconizat pentru finalizare în martie 2014. Pentru activitățile de implementare a programului IFAD a acordat un împrumut în sumă de 12 715 mii dolari SUA și un grant în sumă de 534 mii dolari SUA. Suma totală a investiției și a costurilor incrementale și recurente ale programului este estimat la 18,95 milioane dolari SUA.

Scopul PSFRM este de a reduce sărăcia în mediul rural din Republica Moldova creând condiții favorabile pentru cei mai săraci membri ai societății rurale în vederea creșterii veniturilor acestora prin acces sporit la piețe și locuri de muncă.

Pe parcursul anului 2012 în cadrul PSFRM au fost implementate următoarele activități (separat per componentele programului):

Componenta: Dezvoltarea lanțului valoric pentru reducerea sărăciei rurale

În anul 2012, în cadrul componentei a continuat implementarea acțiunilor pe direcțiile prioritare identificate în anii 2010-2011 drept cele cu potențial sporit de îmbunătățire a poziționării în lanțul valoric a producătorilor mici și mijlocii, și anume:

Testarea, promovarea și implementarea inovațiilor și tehnologiilor noi în domeniul horticulturii;

- Oferirea asistenței tehnice internaționale;
- Oferirea asistenței tehnice naționale;
- Seminare, training-uri, studii, ghiduri;

Astfel, pe parcursul anului 2012: (1) UCIP-IFAD în colaborare cu MAIA și Comisia de Stat pentru îngrijirea soiurilor de plante a Republicii Moldova a analizat Registrul Soiurilor de Plante al RM în raport cu solicitările micilor fermieri în vederea testării și introducerii ulterioare în registru a unor specii de plante, frecvent crescute în gospodăriile micilor producători, dar care din diverse motive nu se regăsesc în acesta. Astfel au fost selectate 12 specii de plante, care au fost testate în trei zone climaterice, și ulterior au fost introduse în Registrul de Stat; (2) au fost organizate 3 vizite de studiu peste hotarele țării în scopul familiarizării a 21 de fermieri cu tehnologiile de producere, procesare și de păstrare a

produselor horticole; (3) au fost instruiți 610 producători/ procesatori agricoli prin intermediul a 17 seminare și mese rotunde; (4) 12 beneficiari de credite în cadrul programelor IFAD au beneficiat de asistență tehnică specializată directă.

Componenta: Servicii financiare rurale;

Pe parcursul anului 2012 au fost debursate 361 împrumuturi în valoare totală de 2 063,3 mii dolari SUA.

Din numărul total al împrumuturilor debursate pe parcursul anului 2012, 348 au fost contractate de micro-antreprenori rurali, membri ai asociațiilor de economii și împrumut, 11 împrumuturi au fost contractate de întreprinderi micro și mici în domeniul procesării și 2 în domeniul producerii. Valoarea medie a unui împrumut debursat în perioada anului 2012 a constituit: (1) 94,4 mii dolari SUA în cazul întreprinderilor de procesării și producere, (2) 2,4 mii dolari SUA în cazul membrilor asociațiilor de economii și împrumut.

Totodată, în cadrul componentei au fost organizate un și de sesiuni de instruire cu diverse tematici pentru 20 reprezentanți ai instituțiilor financiare participante în cadrul proiectului (angajați ai băncilor comerciale și ai Corporației de Finanțare Rurală) și pentru 354 reprezentanții asociațiilor de economii și împrumut.

Componenta: Infrastructura determinată de piață în favoarea săracilor;

Pe parcursul anului 2012 au fost efectuate lucrări de construcție/ reabilitare a 5 obiecte de infrastructură, dintre care:

- 1 proiect – construcția sistemului de aprovizionare cu apă cu o lungime totală de 7,045 km în localitățile s.Aluniș (Rîșcani).
- 4 proiecte – construcția/ reparația unui segment de drum, lungimea totală construită în cadrul proiectelor finanțate fiind de 4,615 km, obiectele de infrastructură fiind amplasate în următoarele localități: s.Susleni (Orhei), s.Buțeni (Hîncești), s.Vasilcău (Soroca), s.Vadul lui Isac (Cahul).

Cheltuielile efectuate pentru finanțarea activităților sunt următoarele:

- contribuția din granturi extern – 1 259,3 mii lei,
- contribuția din granturi intern – 1 825,8 mii lei,
- contribuția din credite externe – 37 626,2 mii lei,
- contribuția Guvernului – 497,1 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 750 – Proiectul pentru servicii de finanțare rurală și dezvoltare a businessului agricol

Programul de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltare a Businessului Agricol, al V-lea program finanțat de IFAD în Republica Moldova, a început în iulie 2011 și are o perioadă de implementare de 60 de luni. Pentru activitățile de implementare a programului IFAD a acordat un împrumut în sumă de 19 300 mii dolari SUA și un grant în sumă de 500 mii dolari SUA. Totodată, proiectul este co-finanțat din sursele Guvernului Regatului Danemarcei cu suma de 4 500 mii dolari SUA.

Scopul proiectului este de a reduce sărăcia în mediul rural din Republica Moldova creând condiții favorabile pentru cei mai săraci membri ai societății rurale în vederea creșterii veniturilor acestora prin acces sporit la piețe și locuri de muncă.

Pe parcursul anului 2012 în cadrul PSFRDBA au fost implementate următoarele activități (separat per componentele programului):

Componenta: Dezvoltarea Businessului Agricol favorabil populației sărace În anul 2012, în cadrul componentei au fost implementate activități în următoarele domenii:

- Dezvoltarea agriculturii contractuale;
- Dezvoltarea agriculturii conservative;
- Dezvoltarea Fondului de investiții în capital;

Astfel, pe parcursul anului 2012: (1) a fost selectat și contractat un expert internațional în domeniul agriculturii conservative care a efectuat un studiu privind starea actuală și perspectivele de implementare în RM a principiilor agriculturii contractuale; (2) a fost selectat un expert internațional în domeniul tehnologiilor minime de lucrare a solului care a efectuat un studiu privind situația din domeniul studiat, perspectivele de dezvoltare și aplicare a tehnologiilor de prelucrare minimă a solului și a argumentării științifice privind mărirea loturilor demonstrative care au fost ulterior create în scopul promovării tehnologiilor respective. Ulterior, UCIP-IFAD a selectat 4 gospodării agricole în baza cărora au fost create loturi demonstrative. În contextul promovării tehnologiilor minime de lucrare a solului au fost organizate 2 vizite de studiu în străinătate în cadrul cărora au fost instruite 21 persoane. Totodată, în baza celor 4 loturi demonstrative instituite au fost organizate primele seminare din ciclul Agricultură conservativă – pas cu pas, în cadrul cărora au fost familiarizați cu principiile de aplicare a tehnologiilor minime de lucrare a solului 75 de producători agricoli; (3) În conformitate cu planul anual de lucru, a fost selectată și contractată o companie internațională în scopul elaborării studiului de fezabilitate privind crearea unui fond de investiții în capital.

Componenta: Servicii Financiare Rurale – au fost acordate 226 împrumuturi în valoare totală de 7 420,4 mii dolari SUA. Pentru dezvoltarea IMM au fost acordate 36 împrumuturi, valoarea medie a unui împrumut constituind 103,9 mii dolari SUA și 190 împrumuturi pentru tineri antreprenori, valoarea medie a unui împrumut constituind 14,3 mii dolari SUA. Împrumuturile au fost debursate prin intermediul a 6 bănci comerciale. Totodată, 144 antreprenori au beneficiat de suport în procesul de elaborare a planului de afaceri, dintre care 107 tineri antreprenori.

Componenta: Infrastructura Rurală de Scară Mică - Pe parcursul anului 2012 au fost efectuate lucrări de construcție/ reabilitare a 3 obiecte de infrastructură privind construcția/ reparația unui segment de drum, lungimea totală construită în cadrul proiectelor finanțate fiind de 4,615 km, obiectele de infrastructură fiind amplasate în următoarele localități: s.Caplani (Ștefan Vodă), s.Carahasani (Ștefan Vodă), s.Mihălășeni (Ocnița).

Cheltuielile efectuate pentru finanțarea activităților sunt următoarele:

- contribuția din granturi externe	-	22 039,9 mii lei,
- contribuția din alte mijloace	-	1 070,0 mii lei,
- contribuția din credite externe	-	75 042,2 mii lei,
- contribuția Guvernului	-	233,9 mii lei.

Componenta Servicii de Extensiune Rurală

Această componentă este implementată de Agenția Națională de Dezvoltare Rurală (ACSA), care dispune de o rețea descentralizată formată din 35 prestatori de servicii cu 425 consultanți, inclusiv 350 consultanți locali, la nivel de sat, amplasați ca regulă pe lângă primării, și 75 consultanți regionali, inclusiv 5 în domeniul marketingului agricol.

Consultanții rețelei ACSA au prestat în anul de referință 197,3 mii servicii consultative din care: 2585 consultații în scris, 3259 seminare, 3373 mese rotunde, 13795 întruniri și discuții, 20 mii vizite în teren și 154,2 mii consultații verbale. Beneficiari ai serviciilor consultative în anul 2012 au fost cca. 382,5 mii de producători agricoli și antreprenori rurali, din care clienți repetați cca. 19,4 mii de persoane. Aproximativ 62% din clienți (cca. 236,2 mii de persoane) au beneficiat de servicii consultative oferite în grup (mese rotunde, seminare, întruniri și discuții, vizite în teren), iar 38% de beneficiari le revin serviciile oferite în mod individual. În structura serviciilor de consultanță prestate predomină serviciile de ordin tehnologic (53,3%), urmate de cele ce țin de marketing agricol (17,7%), economice (15,9%) și juridice (13,1%).

Instruirea, perfecționarea cunoștințelor și dezvoltarea abilităților de consultant în cadrul echipelor Prestatorilor de Servicii poartă un caracter continuu și reprezintă prioritatea de bază a direcției executive ACSA. Pe parcursul anului 2012 au fost organizate și desfășurate următoarele programe de instruire:

2.1. Instruiri Producerea legumelor – 30 seminare tematice raionale pentru 1145 legumicultori și 75 seminare la nivel local pentru 1129 legumicultori;

2.2 Instruiri Producerea fructelor și pomușoarelor - 30 seminare raionale pentru 1593 persoane și 101 seminare la nivel local pentru 1986 producători de fructe;

2.3 Instruiri Producerea strugurilor - 19 seminare raionale pentru 1015 viticultori și 67 seminare la nivel local pentru 1201 viticultori;

Modulul instruirii specializate “Securitatea și sănătatea în muncă (SSM)” - cu durata de 2 zile, pentru 35 coordonatori de proiect și un reprezentant ACSA;

Afaceri cu caracter demonstrativ

În anul de referință au parvenit pentru implementare 121 propuneri de creare a afacerilor cu caracter demonstrativ, din care prin decizia Comisiei de selectare au fost aprobate și implementate 39 propuneri de afaceri cu caracter demonstrativ. Afacerile implementate au reflectat următoarele sectoare de producere: 26 în fitotehnie (66,7%), 11 în zootehnie (28,2%), și 2 în sectorul non-agricol în spațiul rural (5,1%). Toate afacerile au fost fondate cu succes conform condițiilor și în termenii stipulați în contract cu executarea instruirilor și promovarea activităților demonstrative.

Pentru a asigura efectuarea sarcinilor contractuale a celor 39 proiecte, beneficiarii au pus la dispoziția PS: 5 ha plante de câmp, 10,2 ha legume în câmp deschis și 3050 m² în teren protejat, 5,6 ha livezi și pomușoare, 33100 m² plante ornamentale, producere de ciuperci cu suprafața de 400 m², 8 ferme la care se întrețin peste 1944 capete bovine, ovine, porcine, păsări, nutрии și iepuri, 3 stupine cu 69 stupi, 3 frigidere și un lac de acumulare a apelor din precipitații atmosferice cu suprafața de 400 m².

Componenta de Dezvoltare a Afacerilor în Spațiul Rural

Componenta de Dezvoltare a Afacerilor Rurale a finanțat asistența tehnică în domeniul afacerilor pentru antreprenorii din mediul rural. Patru Agenții de Dezvoltare responsabile pentru prestarea de servicii de lansare și dezvoltare a afacerilor în zonele rurale, cu excepția orașelor Chișinău și Bălți, au fost contractate în vederea realizării acestei componente.

Ca urmare a realizării tuturor obiectivelor preconizate, această componentă a fost închisă la 30 iunie 2012. Mai jos este prezentat progresul realizat în perioada August 2006 – Iunie 2012:

La data de 30 iunie 2012 cele 4 AD au realizat activitățile de promovare în 951 sate cu implicarea a 22825 de persoane. În conformitate cu prevederile proiectului, organizarea campaniei de promovare era preconizată în 900 sate ale Republicii Moldova, astfel a fost realizat obiectivul de 100% localități vizitate.

Cumulativ la 30 iunie 2012 cele 4 AD au oferit asistență la elaborarea a 1337 afaceri cu planuri de afaceri elaborate.

1036 afaceri create cu suportul AD au început implementarea planului investițional la data de 30 iunie 2012. Din numărul total de afaceri care au fost creditate, și-au început activitatea operațională până la finele lunii iunie 2012 - 1036 afaceri, 695 afaceri au fost creditate de Instituțiile participante în cadrul proiectului cu sursele RISP II, 343 au primit credite din alte surse de finanțare, iar 22 au început activitatea operațională din surse fără transferuri.

Structura afacerilor după tipul de activitate specifică o cotă de 50% a afacerilor din domeniul agricol, și 50% cele ne-agricole, ceea ce a depășit unul din obiectivele proiectului - cel puțin o treime din afaceri să fie ne-agricole.

Cifra cumulativă de contracte semnate este de 1409. Până în prezent au fost depuse 1247 cereri de creditare către instituțiile financiare, 1038 credite fiind deja debursate.

Așa cum s-a mai menționat, 1036 beneficiari din numărul total de contracte semnate cu AD au început implementarea planurilor de afaceri, elaborate cu suportul ofițerilor de dezvoltare (OD).

Este de menționat faptul că 971 din 1036 afaceri care au început implementarea planului investițional au început deja generarea veniturilor, ultimele creând 2645 locuri noi de muncă la lansare (252 noi locuri de muncă de la începutul anului 2012), ceea ce reprezintă o medie de 3 locuri noi de muncă create per afacere. Cotă angajării în câmpul muncii a femeilor și bărbaților reprezintă 35% și respectiv 65%. Taxele colectate de la afacerilor monitorizate pe parcursul a 12 luni constituie 11.758 mln lei.

Cheltuielile efectuate pentru finanțarea activităților proiectelor conform realizărilor sunt:

- contribuția din granturi externe – 15241,4 mii lei
- contribuția din credite externe – 74377,0 mii lei
- contribuția Guvernului – 4410,5 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 757 – Proiectul „Programul de restructurare a Sectorului Viticulturii și Vinificației”, MAIA

Pe parcursul anului 2012 în cadrul proiectului în cauză s-au efectuat următoarele activități:

- Organizarea ședințelor informative cu băncile comerciale partenere
- Petrecerea meselor rotunde de informare a potențialilor beneficiari
- Elaborarea ghidului beneficiarului, ghidului de achiziții pentru beneficiarii finali, ghidul facilităților fiscale.

Astfel, au fost informați circa 100 potențiali beneficiari, fiind înregistrate 33 formulare de participare. Au fost elaborate 11 planuri de afaceri, fiind eliberate avize pe marginea acestora. În urma acestor acțiuni 9 companii au fost finanțate prin intermediul băncilor participante și anume: DK - Intertrade SRL, Alianța - Vin SRL, Asconi SRL, API din Orhei

SA, Suvorov-Vin, Fautor SRL, Migdal-P SA, Cricova SA, Firstline SRL.

- Cu suportul mijloacelor debursate beneficiarii au procurat următoarele bunuri și servicii:
- utilaj complex pentru recepționarea strugurilor, producerea, tratarea și păstrarea vinului
- utilaj de ambalare
- construcția și reparația capitală a halelor de producere
- utilaje viticole și material săditor

Din valoarea de 13,7 mil. lei debursată de către Banca Europeană de Investiții 77,3 % sunt pentru domeniul vinificației, 16,5 % – viticultura și 6,2 % industria conexă.

Cheltuielile efectuate în anul 2012 au fost următoarele:

- contribuția Guvernului – 5598,0 mii lei.
- contribuția din granturi externe – 284,7 mii lei.
- contribuția din credite externe – 154857,9 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 754 – Proiectul „Tranziția la agricultura performantă”, FPM

- Pentru proiectul Tranziția la Agricultura Performantă, în conformitate cu planul precizat pentru perioada dată, a fost prevăzută suma de 124,53 mln. lei. Efectiv, pentru implementarea activităților proiectului planificate pentru perioada respectivă, au fost utilizați 102,42 mln. lei. Aceste mijloace au fost direcționate pentru achitarea serviciilor companiei responsabile de gestionarea implementării activităților legate de reabilitarea sistemelor centralizate de irigare și companiei responsabile de proiectarea sistemelor de irigare – 25,07 mln. lei, achitarea serviciilor companiei responsabile de reforma sectorului de irigare – 24,34 mln. lei, acordarea împrumuturilor pentru investiții în infrastructura post-recoltare – 51,68 mln. lei, suport Agenției de Stat Apele Moldovei și Asociațiilor Utilizatorilor de Apă – 1,32 mln. lei.

- Diferențele înregistrate între sumele planificate și cele efectiv utilizate țin preponderent de activitățile aferente lucrărilor de proiectare a sistemelor centralizate de irigare și reformei sectorului de irigare. Pe parcursul perioadei de raportare au fost făcute modificări esențiale în executarea lucrărilor de proiectare în special în ceea ce privește conceptul proiectării. Aceste modificări au condiționat, la rândul lor, extinderea perioadei de timp pentru executarea acestor lucrări și, respectiv, o parte din plățile planificate pentru perioada analizată au fost reportate în anul următor. La fel, ca urmare a operării unor modificări în contractul cu compania care implementează activitatea de reformă a sectorului de irigare, patru livrabile preconizate pentru implementare în anul 2012 au fost transferate în anul 2013, respectiv, fiind transferate pentru anul viitor și sumele aferente acestor livrabile.

Cheltuielile au fost efectuate din granturi externe în sumă de 99937,8 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 775 – Proiectul „Asistența tehnică pentru fermierii neprivelegiați”, MAIA

Conform Acordului de grant, întocmit prin schimb de note, între Guvernul Republicii Moldova și Cuvernul Japoniei semnat la CHISINAU pe data de 17 aprilie 2012, Republicii Moldova i-a fost acordat un grant în valoare de Una suta treizeci milioane Yeni Japonezi (130.000.000), suma estimată în valuta națională constituie 20591.2 mii lei, care este destinată extinderii Proiectului de Asistență Tehnică pentru Fermierii Neprivelegiați.

Din suma respectivă de către DONATOR au fost procurate 58 unități de Tractor BELARUS 82.1 și expediate în adresa Unității în luna septembrie-octombrie 2012.

Tehnica respectiva a fost comercializata beneficiarilor din Republica Moldova conform contractelor de vânzare - cumpărare in rate la condițiile cerințelor prevăzute in Regulament. Costul unui tractor comercializat beneficiarilor agricoli a fost estimat la valoarea de 268500 lei, preț format pe piața R. Moldova.

Cheltuielile au fost efectuate din granturi externe în sumă de 20591,2 mii. lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 767 – Proiectul „Agricultura competitivă”, MAIA

Proiectul „Agricultura Competitivă” a fost inițiat începând cu anul 2012 și se bazează pe investiții, inovație și competitivitate. Proiectul va sprijini o gamă largă de acțiuni a programului de reformă care vizează creșterea competitivității exportului, atragerea investițiilor și realizarea integrării comerciale cu Uniunea Europeană. În special, proiectul va sprijini agenda ambițioasă de reforme a Guvernului în domeniul siguranței și calității alimentare, eforturile de îmbunătățire a oportunităților de piață pentru agricultori, prin oferirea investițiilor (pentru modernizarea infrastructurii post-recoltare) și sprijinirea dezvoltării instituționale (crearea și consolidarea grupurilor de producători), precum și eforturile de a integra utilizarea bunelor practici agricole și de gestionare durabilă a terenurilor.

Obiectivul de dezvoltare al proiectului este consolidarea competitivității sectorului agroalimentar al țării prin sprijinirea procesului de modernizare a sistemului de management al siguranței alimentare; facilitarea accesului pe piață pentru agricultori, precum și integrarea practicilor de agro - mediu și de gestionare durabilă a terenurilor.

Proiectul dat va fi implementat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Mediului.

Costul total al proiectului constituie 27,4 milioane dolari SUA care va fi finanțat din următoarele surse:

- împrumutul AID în valoare de aproximativ 18,0 milioane dolari SUA,
- grantul acordat de Fondul Global de Mediu în valoare de 4,4 milioane dolari SUA, grantul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională în valoare de 3,0 milioane dolari SUA și contribuția Guvernului în valoare de 2,0 milioane dolari SUA.

Proiectul constă din următoarele componente:

Componenta 1. Îmbunătățirea managementului siguranței alimentare.

Componenta 2. Îmbunătățirea potențialului de acces pe piață.

Componenta 3. Creșterea productivității terenurilor prin gestionarea durabilă a terenurilor.

Pentru anul 2012 proiectul dat a avut doar intrări de granturi în mărime de 1824,0 mii lei, fără a fi efectuate careva cheltuieli.

La grupa dată sînt aprobate 3 programe

Programul 51 “Dezvoltarea agriculturii” este constituit din 4 subprograme:

1. Elaborarea politicii și managementul în domeniul agriculturii.

Scopul subprogramului este dezvoltarea și fortificarea politicii în domeniul finanțelor publice, elaborarea reglementărilor tehnice și altor acte în domeniul agrar.

Pentru subprogramul dat au fost preconizate mijloace financiare în sumă de 14099,8 mii lei, din care 11710,9 mii lei componentul de bază și 2388,9 mii lei mijloace speciale. Pe toate componentele executarea constituie 13903,9 mii lei sau 98,6 % din prevederi.

Realizarea indicatorilor de performanță se prezintă în tabelul următor.

		Unitatea de măsură	Cod	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
					precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
							suma	%		
de rezultat	Nivelul anual de aprobare a reglementărilor tehnice față de cele elaborate	%	r2	53	100	100	0	100	47,0	188,7
	Nivelul anual de aprobare a normelor sanitare - veterinare față de cele elaborate	%	r3	64	100	93	-7	93	29,0	145,3
de produs	Acte normative aprobate în domeniul reglementării tehnice	cap.	o3	8	15	13	-2	86,7	5,0	162,5
	Acte normative în domeniul sanitar - veterinar	unit.	o4	7	11	26	15	236,4	19,0	371,4
	Numărul de angajați ce au participat la cursuri în domeniul profesional	unit.	o5	66	40	58	18	145	-8,0	87,9
	Numărul revistelor, broșurelor cu tematică agricolă, organizarea emisiunilor TV și radio în domeniul agrar	unit.	o6	100	25	25	0	100	-75,0	25,0
de eficiență	Costul unui angajat implicat în elaborarea reglementărilor tehnice	unit.	e1	2440	3 203,0	3 203,0	0	100	763,0	131,3
	Costul unui angajat implicat în elaborarea normelor sanitare - veterinare	mii lei/cap	e2	2440	3 203,0	3 203,0	0	100	763,0	131,3

2. Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură.

Scopul subprogramului este implementarea unor tehnologii moderne de cultivare a plantelor agricole prin diversificarea varietăților cu productivitate înaltă și calității sporite a materialului săditor, organizarea și coordonarea acțiunilor în domeniul fitosanitar, controlului semincer, calității cerealelor și produselor derivate, orientate spre sporirea productivității și îmbunătățirea calității culturilor agricole.

Obiectivele sînt modernizarea, întărirea și menținerea capacității de control în domeniul fitosanitar, controlului semincer, calității produselor de origine vegetală și produselor derivate, asigurarea producătorilor agricoli cu material semincer de calitate superioară și optimizarea condițiilor de producere în sectorul vegetal.

Pentru subprogramul dat au fost preconizate 793447,9 mii lei, din care 524949,6 mii lei componenta de bază și 14451,0 mii lei mijloace speciale. Executarea pe toate componentele constituie 788687,5 mii lei.

Realizarea indicatorilor de performanță se prezintă în tabelul următor.

		Unitatea de măsură	Cod	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
					precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
							suma	%		
de rezultat	Gradul de protejare a suprafețelor de grindină	%	r1	46,0	46,0	46,0	0	100	0,0	100,0
	Asigurarea necesităților producătorilor agricoli cu material semincer	%	r2	98,5	100,0	100,0	0	100	1,5	101,5
	Asigurarea producătorilor agricoli cu subvenții	%	r3	99,7	67,0	99,5	32,5	148,5	-0,2	99,8
	Prelucrarea focarelor de dăunători și boli în masă față de cele apărute	%	r4	100	100,0	100,0	0	100	0,0	100,0
	Rata soiurilor înregistrate în Registrul Soiurilor de Plante	%	r5	23,3	20	13,3	-6,7	66,5	-10,0	57,1
de produs	Înregistrarea soiurilor în Registrul Soiurilor de Plante	unit.	o1	223	240	215	-25	89,6	-8,0	96,4
	Soiuri de plante testate	unit.	o13	882	1200	1057	-143	88	175,0	119,8
	Volumul anual de material semincer certificat de semințe de culturi agricole	mii tone	o9	141	140	121	-19	86,4	-20,0	85,8
	Volumul anual de material semincer certificat de material săditor pomicol	mln buc.	o10	30	30	17	-13	56,7	-13,0	56,7
	Suprafața terenurilor agricole protejată contra căderilor de grindină	mii ha	o14	1400,0	1 400,0	1 400,0	0	100		100,0
	Plantații multianuale înființate	mii ha	o15	4,5	6,8	5,3	-1,5	78	0,8	117,8
	Certificate la importul cerealelor	mii lei	o7	39,6	50	62	12	124	22,4	156,6
	Dosare autorizate spre achitarea subvențiilor	unit.	o17	2894	5500	4094	1406	74,4	1200,0	141,5
	Procese verbale de constatare a iregularităților	unit.	o18	127	230	282	52	122,6	155,0	222,0
	Inspecții efectuate	unit.	o20	570	100	403	303	403	-167,0	70,7
de eficiență	Costul testării unui soi de plante	lei/soi	e1	6700	6700	6700	0	100	0,0	100,0
	Costul unui certificat fitosanitar pentru 10 tone	lei/certif.	e4	77	77,0	77,0	0	100	0,0	100,0
	Costul unui certificat sanitar pentru 70 tone	lei/certif.	e5	139	139,0	139,0	0	100	0,0	100,0
	Costul unui permis de import la producția fitosanitară pentru 10 tone	lei/permis	e6	164	164	164	0	100	0,0	100,0
	Costul unui permis de import la producția fitosanitară pentru 100 tone	lei/permis	e7	1183	1183	1183	0	100	0,0	100,0
	Costul 1 ha de plantații multianuale	mii lei/ha	e8	155	167	167	0	100	12,0	107,7

3. Reproducția, creșterea și sănătatea animalelor.

Pentru subprogramul dat au fost preconizate 154307,9 mii lei, din care: 130461,8 mii lei – componenta de bază și 23486,1 mii lei – mijloace speciale. Executarea pe toate componentele constituie 153447,4 mii lei.

Scopul subprogramului este asigurarea situației veterinare favorabile, profilaxia și tratarea bolilor infecțioase și neinfecțioase la animale, supravegherea fabricării, prelucrării, păstrării și livrării produselor, materiei prime de origine animală.

Obiectivele fiind ridicarea și asigurarea controlului calității produselor de origine animală, protecția și prevenirea apariției bolilor infecțioase la animale, crearea fondului genetic la animale.

Realizarea indicatorilor de performanță a subprogramului dat se prezintă în tabelul următor.

		Unitatea de măsură	Cod	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
					precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
							suma	%		
de rezultat	Nivelul de diagnosticare prin efectuarea controlului bolilor infecțioase și neinfecțioase la animale	%	r1	95	100,0	85,5	-14,5	86	-9,5	90,0
	Menținerea conformității produselor de origine animală prin efectuarea încercărilor de laborator	%	r2	100	100,0	100,0	0	100	0,0	100,0
	Controlul, înregistrarea, încercarea medicamentelor de uz veterinar,	%	r3	100	100,0	100,0	0	100	0,0	100,0
	Nivelul de vaccinare a animalelor	%	r4	100	100,0	100,0	0	100	0,0	100,0
de produs	Numărul tineretului bovin crescut pentru reroeduție	cap.	o3	503	435	455	20	105	-48,0	90,5
	Numarul de ovine realizat pentru prăsilă	unit.	o4	248	100	729	629	729	481,0	294,0
	Tineret suin de prasilă	unit.	o5	960	1250	1326	76	106	366,0	138,1
	Numărul de animale înșămînțate	unit.	o6	1022 38	103 000	100 292	-2 708	97	-1946,0	98,1
	Obținerea ouălor incubabile	mii buc.	o8	1500 0,0	18 500,0	19 100,0	600	103	4100,0	127,3
	Cabaline de rasa pentru comercializare	unit.	o9	10	8	23	15	288	13,0	230,0
	Numărul de reproducători de pești în natură	unit.	o10	1700	1750	1858	108	106	158,0	109,3
	Efectivul de ovine la sfârșitul anului	mii unit.	o11	870	830	867	37	104	-3,0	99,7

	Numărul încălcărilor depistate	unit.	o12	893	890	1854	964	208	961,0	207,6
	Numărul de controale efectuate	unit.	o13	5043	4100	17636	13536	430	12593,0	349,7
de eficiență	Numărul animalelor de prăsilă (bovine) realizate pentru fermieri	unit.	e1	70	195	155	-40	79	85,0	221,4
	Venitul obținut la numărul de animale realizate pentru prăsilă: bovine	mii lei/cap	e2	1,89	2,0	3,1	1,1	155	1,2	164,0
	Venitul obținut la numărul de animale realizate pentru prăsilă: ovine	mii lei/cap	e3	0,6	0,7	0,6	-0,1	86	0,0	100,0

4. Dezvoltarea durabilă a viticulturii

Pentru subprogramul dat au fost preconizate 162744,5 mii lei, din care: 7601,9 mii lei – componenta de bază și 155142,6 mii lei – proiecte finanțate din surse externe. Executarea pe toate componentele constituie 155142,6 mii lei.

Scopul subprogramului este controlul de stat asupra executării legislației privind fabricarea, stocarea și comercializarea producției alcoolice.

Obiectivele sunt majorarea numărului de mărci proprietate a statului, monitorizarea calității producției alcoolice.

Realizarea indicatorilor de performanță a subprogramului dat se prezintă în tabelul următor.

		Unitatea de măsură	Cod	2012			
				precizat	executat	Devieri executat față de precizat	
						suma	%
de rezultat	Asigurarea controlului întru respectarea trasabilității producției alcoolice	%	r1	55,0	100,0	45,0	181,8
	Asigurarea controlului respectării cerințelor de producere a producției alcoolice	%	r2	80,0	105,0	25,0	131,3
	Asigurarea respectării procedurilor tehnologice (regulilor generale) la fabricarea producției alcoolice	%	r3	75,0	96,0	21,0	128,0
	Nivelul de menținere a fondului genetic viticol	%	r4	79,0	79,0	0,0	100,0
de produs	Plantații noi de viță de vie	ha	o1	990,0	1020,0	30,0	103,0
	Controalele planificate, inopinate, comune în domeniul producției alcoolice	unit.	o2	253,0	301,0	48,0	119,0
	Plantații întreținute aferente fondului genetic	ha	o3	40,4	40,4	0,0	100,0
	Mărci protejate	unități	o4	85,0	82,0	-3,0	96,5
de eficiență	Costul pentru menținerea 1 ha plantații aferente fondului viticol	mii lei/ha	e1	18,6	18,6		
	Costul unui control	mii lei/control	e2	2,7	2,7	0,0	100,0
	Costul 1 ha plantație nouă de viță de vie	mii lei/ha	e3	16,5	16,5	0,0	100,0

Programul 56 „Securitatea alimentară” conține un singur subprogram.

Subprogramul 56 2 ”Securitatea alimentară”

Pentru programul dat au fost preconizate 9538,8 mii lei la componenta de bază, din care executarea constituie 9538,5 mii lei.

Scopul programului dat este urmărirea epizootiilor posibile transmisibile de la animale la om, trasabilitatea produselor de origine animală, asigurarea păstrării calitative a cerealelor, iar indicatorii de performanță realizați vizavi de cei asumați se prezintă precum urmează.

Obiectivul programului este implementarea sistemului de identificare a animalelor, efectuarea lunară a controalelor tehnologice a calității cerealelor.

Realizarea indicatorilor de performanță se prezintă în tabelul următor.

de rezultat	Unitatea de măsură	Cod	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de executat 2011	
				precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%	
						suma	%			
Mentținerea nivelului de implementare a Sistemului de Identificare și Trasabilitate a Animalelor	%	r1	100,0	100,0	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	
Asigurarea controlului respectării cerințelor de menținere a controlului radioactiv	%	r3	220,0	80,0	80,0	0,0	100,0	-140,0	36,4	
de produs	Controlul privind starea radioprotecției la obiectele CAJ	un.	o4	6,0	6,0	6,0	0,0	100,0	0,0	100,0
	Pregătirea probelor fantome radioactive pentru instituțiile RNDCL	probe	o5	50,0	50,0	50,0	0,0	100,0	0,0	100,0
	Reciclarea cadrelor în domeniul controlului radioactiv	pers.	o2	110,0	50,0	110,0	60,0	220,0	0,0	100,0
	Controlul laboratoarelor de control radioactiv	unit.	o3	10,0	10,0	10,0	0,0	100,0	0,0	100,0
	Seminare privind siguranța produselor de origine animală	un.	o6	15,0	10,0	8,0	-2,0	80,0	-7,0	53,3
	Măsuri de supraveghere sanitar-veterinară a bolilor înalt contagioase	mii un.	o7	16,8	213,6	10,2	-203,4	4,8	-6,6	60,7
	Măsuri de supraveghere sanitar-veterinară a bolilor transmisibile de la animale la om	mii un.	o8	647,5	859,5	594,1	-265,4	69,1	-53,4	91,8
de eficiență	Costul unui seminar privind siguranța produselor de origine animală	mii lei/ seminar	e1	3,1	3,1	3,1	0,0	100,0	0,0	100,0
	Costul unui control radiologic	mii lei/control.	e2	0,6	0,6	0,6	0,0	100,0	0,0	100,0

Programul 55, „Gospodăria apelor”

Subprogramul 55 3 „Gestionare a sistemului de irigare și desecare”

Scopul programului este exploatarea sistemelor de irigare, desecare și a altor construcții în domeniul gospodăriei apelor. Prestarea serviciilor pentru pomparea apei la irigare a terenurilor agricole. Întreținerea barajelor lacurilor de acumulare și a digurilor de protecție de-a lungul r. Nistru și a r. Prut.

Obiectivele programului sunt majorarea suprafețelor terenurilor agricole irigate, menținerea bilanțului de apă optim în solurile din luncă, asigurarea securității barajelor la lacurile de acumulare și a digurilor de protecție.

Întru realizarea programului în cauză au fost preconizate mijloace financiare în mărime de 17100,5 mii lei la componenta de bază cu executarea integrală.

La balanța subdiviziunilor subordonate Agenției ”Apele Moldovei”, se află 267 stații de pompare a apelor, din care 267 – stații pentru pomparea apei la irigare și 35 – stații de pompare pentru desecare. În anul 2012 au funcționat 60 stații de pompare a apei pentru irigare. Restul nu au funcționat din lipsa cererilor de apă.

Din suprafața totală de 52,7 mii ha pasibile pentru irigare s-au irigat numai 3,9 mii ha.

Din 35 stații de desecare au funcționat doar 5, fiind acoperită o suprafață de 30,2 mii ha.

12. Protecția mediului înconjurător și hidrometeorologia

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Protecția mediului înconjurător și hidrometeorologia, total (mil. lei) inclusiv:	228,4	287,7	296,6	292,3	-4,3	98,6	63,9	128,0
<i>Componenta de bază</i>	<i>58,1</i>	<i>82,5</i>	<i>67,9</i>	<i>67,9</i>	<i>0,0</i>	<i>100,0</i>	<i>9,8</i>	<i>116,9</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>4,7</i>	<i>5,2</i>	<i>5,2</i>	<i>5,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>98,1</i>	<i>0,4</i>	<i>108,5</i>
<i>Fonduri speciale</i>	<i>157,9</i>	<i>167,3</i>	<i>190,8</i>	<i>187,7</i>	<i>-3,1</i>	<i>98,4</i>	<i>29,8</i>	<i>118,9</i>
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>7,7</i>	<i>32,7</i>	<i>32,7</i>	<i>31,6</i>	<i>-1,1</i>	<i>96,6</i>	<i>23,9</i>	<i>410,4</i>
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,3	1,3	1,3	1,3				

În bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 287,7 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 8,9 mil. lei și a constituit 296,6 mil. lei. Executarea la capitolul dat a constitui suma de 292,3 mil. lei, sau 98,6 la față de prevederile anuale.

Este de menționat, că cheltuielile la grupa dată constituie 1,3 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat înregistrate în anul 2012.

Cheltuielile pe componenta de bază au fost valorificate în volum de 100,0 %, cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă – 96,6 %, din fondurile ecologice – 98,4 %, iar cheltuielile din mijloace speciale – 98,1 % din prevederi.

Componenta de bază:

Cheltuielile de casă la componenta de bază în anul 2012 a constituit suma de 67,9 mil. lei, dintre care 27,6 mil. lei lucrări valorificate din contul Fondului național pentru dezvoltare regională, gestionat de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, și respectiv 40,3 mil. lei pentru funcționalitatea aparatului central al Ministerului Mediului, precum a entităților din subordinea acestuia.

Mijloacele Fondului național pentru dezvoltare regională în sumă de 27,6 mil. lei au fost valorificate:

- 1,3 mil. lei, construcția platformelor pentru depozitarea deșeurilor solide / managementul deșeurilor solide din localitățile Vatici, Călărași și Strășeni;

- 3,2 mil. lei, salubritatea localităților din raioanele Nisporeni, Strășeni și Călărași;

- 5,2 mil. lei, managementul deșeurilor menajere în localitățile Telenești și Sîngerei;

- 8,7 mil. lei, modernizarea unui poligon de stocare a deșeurilor, construcția platformelor în raionul Hîncești;

- 3,7 mil. lei, dezvoltarea sistemului de management integrat al deșeurilor solide, inclusiv sortarea, reciclarea, crearea poligoanelor în or.Orhei;

- 4,4 mil. lei, crearea sistemului integrat de management al deșeurilor menajere în opt localități ale raionului Șoldănești;

- 1,1 mil. lei, alte acțiuni privind crearea unui mediu sănătos.

Din componenta de bază pentru întreținerea activității Inspectoratului Ecologic de Stat, agențiilor ecologice teritoriale și Serviciul Piscicol s-au alocat mijloace financiare în sumă de 18,8 mil. lei, Serviciului Hidrometeorologic de Stat – 14,2 mil. lei, pentru aparatul central al Ministerului Mediului – 3,9 mil lei, Agenția „Apele Moldovei” – 2,3 mil. lei și 1,1 mil. lei – pentru întreținerea Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice.

Mijloacele speciale:

Soldul mijloacelor în cont la 1 ianuarie 2012 constituia suma de 3,3 mil. lei. Veniturile acumulate de la prestarea serviciilor cu plată, inclusiv chiria bunurilor proprietate publică în parcursul anului bugetar a constituit suma de 4,8 mil. lei, sau în raport de 92,3 % față de prevederile anuale. Modificările de legislației privind reglementarea autorizării activităților de întreprinzător, precum și autorizarea executării lucrărilor de construcție a și constituit factorul de bază în diminuarea acumulărilor de la prestarea serviciilor cu plată. Este de menționat că, ca rezultat autorizațiile și avizele de mediu sunt eliberate gratis.

Pe de o parte, cheltuielile efectuate din aceste surse a constituit suma de - 5,1 mil. lei. Preponderent, 88,2 %, sau 4,5 mil. lei au fost utilizate pentru acoperirea cheltuielilor curente pentru asigurarea funcționalității aparatului central al Inspectoratului Ecologic de Stat, inspecțiilor ecologice teritoriale și Serviciului Piscicol și 0,6 mil. lei pentru Serviciul Hidrometeorologic de Stat.

Fondurile ecologice

Încasările în parcursul anului la contul fondurilor speciale (Fondul ecologic național și Fondurile ecologice locale) au constituit suma de 254,6 mil. lei (soldul mijloacelor bănești la începutul anului 371,3 mil. lei), dintre care au fost efectuate cheltuieli în sumă totală de 202,4 mil. lei, dintre care transferuri între componenta acestuia – 14,7 mil. lei. Mijloacele nevalorificate la sfârșitul anului – 423,5 mil. lei.

Proiecte finanțate din surse externe

Veniturile componentei proiecte finanțate din surse externe s-au executat în sumă de 1,8 mil. lei, pe când cheltuielile au constituit sumă de 31,6 mil. lei, sau la nivel de 96,7 % față de prevederile anuale.

- Proiectului „Managementul dezastrelor și riscurilor climatice în Moldova” (Creditul IDA/WB Nr. 4794MD). Au fost valorificate mijloace în sumă de 29,0 mil. lei. Obiectivul principal al acestui proiect a fost consolidarea capacităților de prognozare a condițiilor meteorologice severe – 9,9 mil. lei, îmbunătățirea pregătirii pentru reacție în caz de catastrofe și situații excepționale - 4,8 mil. lei și inițierea activităților de adaptare la schimbările climatice în agricultură - 12,7 mil. lei. Cheltuieli pentru managementul proiectului au constituit 1,6 mil. lei, ce constituie 5,5% din suma totală de cheltuieli.

- Întărirea capacităților pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor finanțării de carbon" (Grant TF011530 CDCF Plus și TF012845 - CDCF Plus). Suma totală a veniturilor constituie 0,6 mil. lei, care a fost valorificată integral. Mijloacele financiare au fost utilizate pentru activitățile de monitorizare a reducerilor de emisii a gazelor cu efect de seră.

- Proiectului-pilot Generarea Biogazului din gunoi de grajd (Grant No. TF099602). Veniturile au fost executate în sumă de 1,2 mil. lei, sau la nivel de 37,5% față de planul precizat pe perioada de gestiune în sumă de 3,2 mil. lei. Motivul neexecutării este că Unitatea Consolidată de Implementare a Proiectelor de Mediu nu a solicitat finanțare, deoarece nu au fost utilizate pe deplin resursele încasate în anul 2011. Pentru realizarea obiectivelor sale au fost valorificate mijloace financiare în sumă de 2,0 mil. lei. Mijloacele financiare au fost utilizate pentru achitarea serviciilor de consultanță privind elaborarea unui manual de training privind managementul deșeurilor și generarea biogazului, instruirea a aproximativ 5 mii de reprezentanți ai autorităților publice locale, achitarea serviciilor de consultanță privind elaborarea a două studii de fezabilitate și achitarea serviciilor de consultanță pentru Consultantul local individual privind Certificarea a biogazului și a energiei produse din gunoi de grajd.

Cadrul de resurse, prevăzut pentru măsurile ce țin de protecția mediului înconjurător și hidrometeorologia, includ toate componentele de cheltuieli, fiind totodată redistribuite pe programe de performanță. În parcursul anului, au fost întreprinse măsurile necesare pentru executarea indicatorilor de performanță în realizarea obiectivelor în diferite domenii de mediu, cum ar fi:

- perfecționarea și asigurarea controlului de stat pentru executarea legislației în domeniul protecției mediului și utilizării durabile a resurselor naturale;

- modernizarea sistemului de monitoring hidrometeorologic pe teritoriul Republicii Moldova;

- studierea geologică a subsolului în scopul dezvoltării bazei de materie primă minerală și prognozarea proceselor geologice periculoase;

Limitele de alocații bugetare pe programe și performanțe n-au fost depășite. Obiectivele și indicatorii de evaluare a performanței au fost realizați.

13. Industria și construcțiile.

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Industria și construcțiile, total inclusiv:	21,9	30,5	30,5	30,5	-	100,0	8,6	139,3
<i>Componenta de bază</i>	21,9	30,5	30,5	30,5	-	100,0	8,6	139,3
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-	-	-

La grupa dată pe toate componentele au fost aprobate și respectiv, precizate alocații în sumă de 30,5 mil. lei.

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 30,5 mil. lei, ce constituie cu 8,6 mil. lei mai mult decât în anul 2011 și o finanțare integrală față de prevederile anului 2012.

Cheltuielile la grupa dată au fost finanțate din contul *componentei de bază*.

Pentru *industria extractivă* au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 3,0 mil. lei, care au fost finanțate în raport de 100,0 % și utilizate pentru următoarele lucrări de prospecțiuni geologice: monitoringul apelor subterane și crearea sistemului geoinformațional al Bazinului artezian al Republicii Moldova, organizarea și efectuarea monitorizării proceselor geologice exogene de pe teritoriul țării și monitoringul câmpului hidrogeologic deformat și al altor parametri geofizici în raioanele seismice primejdioase din republică.

Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale au fost prevăzute mijloace în sumă de 1,7 mil. lei, ceea ce reprezintă 98,0 % față de planul precizat pe perioada de gestiune. Neexecutarea deplină a fost cauzată de neachitarea deplină a ordinelor de plată prezentate spre achitare, funcțiilor vacante, foilor de boală.

Pentru *Inspekția de Stat în Construcții* au fost precizate mijloace în sumă de 6,8 mil. lei, care s-au finanțat la nivel de 99,9 %. Inițial, în 2012 din contul mijloacelor bugetare pentru instituție a fost alocată suma de 5,4 mil. lei.

Pe parcursul primului semestru al anului au fost reduse cheltuielile de personal cu 0,2 mil. lei. Astfel, la acel moment a fost precizată suma alocațiilor în mărime de 5,2 mil. lei. În trimestrul IV al anului a fost redistribuită suplimentar suma de 1,6 mil. lei de la elaborarea sistemului de documente normative în construcții, mijloace bănești prevăzute pentru procurarea unor unități de transport strict necesare în activitatea instituției.

Pentru finanțarea lucrărilor de elaborare a sistemului de documente normative în construcții Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor au fost precizate mijloace financiare în sumă de 4,6 mil. lei, care au fost valorificate la nivel de 99,9 %.

De asemenea, la grupa dată au fost precizate mijloace financiare în sumă de 6,1 mil. lei, în vederea finanțării cheltuielilor Fondului național pentru dezvoltare regională, care au fost valorificate la nivel de 100 %, asigurându-se astfel acoperirea cheltuielilor operaționale pentru întreținerea Agențiilor de dezvoltare regională Nord, Centru și Sud.

În bugetul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei pentru procurarea de utilaj și materie primă, întreprinderilor Societății Orbilor din Moldova, Asociației Surzilor din Republica Moldova și ale Societății Invalizilor din Republica Moldova au fost aprobate mijloace în sumă de 2,0 mil. lei care au fost executate integral.

14. Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica

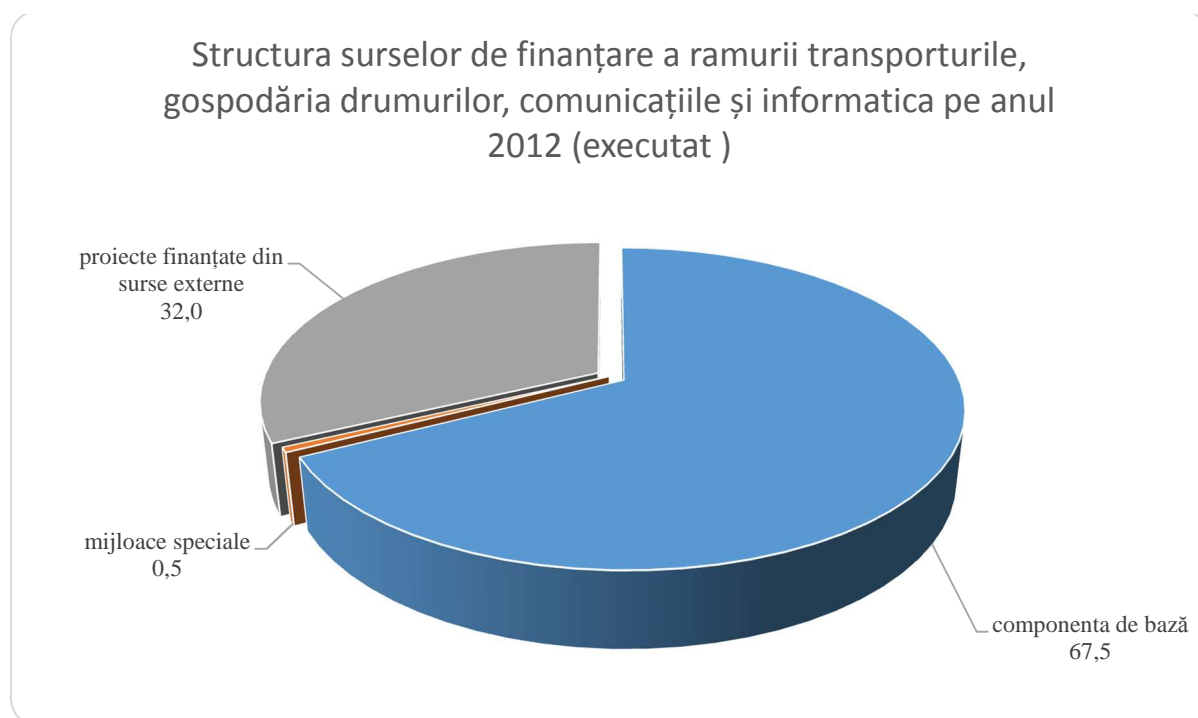
Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012				2012 executat față de 2011 executat		
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica, total (mil. lei) inclusiv:	1063,5	2101,3	1776,6	1686,3	-90,3	94,9	622,8	158,6
<i>Componenta de bază</i>	858,1	1214,4	1189,5	1138,3	-51,2	95,7	280,2	132,7
<i>Mijloace speciale</i>	9,4 *	4,4	8,4	8,4		100,0	5,0	247,1
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	202,0	882,5	578,7	539,6	-39,1	93,2	337,6	267,1
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	5,3	9,5	7,9	7,8				

* Nota: inclusiv 6,0 mil. lei consolidări.

Pentru anul 2012 în bugetul de stat la grupă dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 2101,3 mil. lei, din care: la componenta de bază 1214,4 mil. lei, proiecte finanțate din surse externe – 882,5 mil. lei și mijloace speciale – 4,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul total de alocații s-a micșorat cu 324,7 mil. lei și a constituit 1776,6 mil. lei.

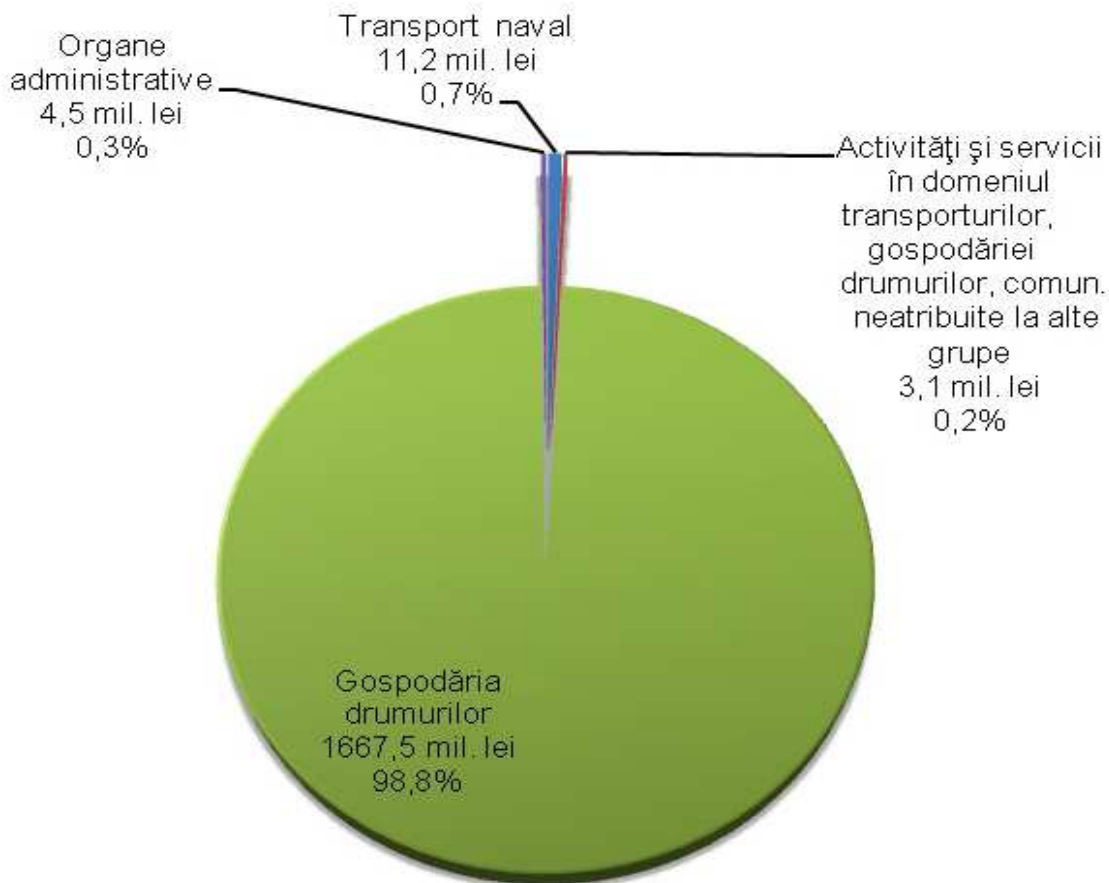
Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 1686,3 mil. lei, ce constituie 94,9% față de prevederi. Comparativ cu anul 2011 volumul mijloacelor financiare, care a fost direcționat ramurii *Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica* s-a majorat cu 622,8 mil. lei, sau cu 1,6 ori.

Partea majoră a cheltuielilor la grupa dată a fost finanțată din contul componentei de bază, ce constituie 67,5% din suma totală, din contul surselor externe – 32,0% și din contul mijloacelor speciale – 0,5 %.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 95,7 %, cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă – 93,2 %, iar cheltuielile din mijloace speciale – 100,0 % față de prevederi.

Sub aspect funcțional, executarea cheltuielilor pe ramură se reflectă în diagrama următoare.

Transportul naval

Pentru ramura dată în anul 2012 au fost prevăzute 11,2 mil. lei, inclusiv: pe *componenta de bază* - 2,8 mil. lei și pe *mijloace speciale* - 8,4 mil. lei, care s-au executat integral.

Din contul *componentei de bază* au fost finanțate 2,3 mil. lei pentru întreținerea Î.S. "Bacul Molovata" și asigurarea funcționării trecerii cu podul plutitor în satul Molovata, raionul Dubăsari. Concomitent, pentru întreținerea Î.S. "Portul Fluvial Ungheni", inclusiv și pentru curățirea albiei râului Prut în portul Ungheni au fost finanțate 0,5 mil. lei.

Pentru Instituția Publică „Căpitănia portului Giurgiulești” au fost aprobate *mijloace speciale* la venituri și la cheltuieli câte 4,4 mil. lei. Conform prevederilor art. 21 al Legii bugetului de stat pe anul 2012, volumul veniturilor și cheltuielilor a fost precizat pînă la 8,4 mil. lei, care sunt executate corespunzător la nivel de 93,9 % și 100,0 % din prevederi. La începutul anului bugetar la contul instituției date a fost un sold în mărime de 0,9 mil. lei, care la finele anului s-a micșorat pînă la 0,4 mil. lei.

Gospodăria drumurilor

Cea mai mare parte a cheltuielilor pe grupa *Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica* a fost direcționată ramurii *Gospodăria drumurilor* – 1667,5 mil. lei, sau 98,9 %. Cheltuielile ramurii date au fost formate din contul *componentei de bază* – 1127,9 mil. lei și din *surse cu finanțare externă* – 539,6 mil. lei.

Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor pentru finanțarea Programului de repartizare a mijloacelor fondului rutier (H.G. nr.172 din 21 martie 2012) au fost planificate

alocații în mărime de 1024,8 mil. lei, inclusiv: din contul accizelor la produsele petroliere – în sumă de 856,3 mil. lei, din contul accizelor la gazele lichefiate – 13,4 mil. lei și din taxe rutiere – 155,7 mil. lei.

Încasările la partea de venituri în *fondul rutier* s-a executat la nivel de 935,8 mil. lei, ce reprezintă 91,3% din suma planificată pe anul bugetar. Cheltuielile *fondului rutier* au fost finanțate în mărime de 973,6 mil. lei, ceea ce reprezintă 95,0% din plan. Astfel, se constată, că cheltuielile *fondului rutier* au fost finanțate peste limita veniturilor acumulate pe an, cu aproximativ 37,8 mil. lei.

Mijloacele *fondului rutier* au fost direcționate pentru achitarea lucrărilor de întreținere a drumurilor publice naționale și locale în mărime de 890,0 mil. lei, sau 94,6% din suma planificată. Concomitent, în anul 2012 din *fondul rutier* s-a finanțat lucrări de reparație capitală în sumă de 83,6 mil. lei, inclusiv pentru ”Drumul R30 Anenii Noi- Căușeni - Ștefan Vodă, frontiera cu Ucraina (km 47-73)” – 54,7 mil. lei și pentru ”L186 Florești - Vadeni – L107” – 28,9 mil. lei.

Pe lângă cheltuieli de reparație și întreținere a drumurilor, *gospodăria drumurilor* a beneficiat de investiții capitale în sumă de 83,4 mil. lei, care au fost direcționate la reabilitarea drumului ”R20 Rezina – Orhei - Călărași, km (0-46)” și s-a executat sută %.

În anul 2012 prin *Fondul național pentru dezvoltare regională*, care se află în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, la *gospodăria drumurilor* s-a finanțat 70,9 mil. lei, ce reprezintă 44,1 % din sumă totală a mijloacelor fondului. Din aceste mijloace a fost îmbunătățită starea drumurilor publice pe o lungime totală de 26,35 km, inclusiv prin: construcție – 12,3 km și renovare – 14,05 km. De drumuri respective vor beneficia populația din 18 localități. Acces asigurat la drumuri îmbunătățite pentru circa 143167 persoane.

Activități și servicii în domeniul transporturilor, gospodăriei drumurilor, comunicațiilor și informaticii neatribuite la alte grupuri

La grupa dată au fost planificate cheltuieli din contul componentei de bază în sumă de 3,1 mil. lei, care s-a executat la nivel de 99,6 %. Mijloace în cauză au fost direcționate la întreținerea și activitatea Instituției publice ”Agenția Națională Transport Auto”.

Organe administrative

Pentru aparat central Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor la grupa dată au fost alocate 4,5 mil. lei. La ramura dată din *fondul de rezervă al Guvernului* au fost alocate mijloace financiare în sumă de 22,7 mii lei, ceea ce constituie acoperirea cheltuielilor ce țin de deplasarea peste hotare a conducerii Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor.

Conform Hotărârii Guvernului nr.352 din 29 mai 2012 ”Cu privire la limitele numărului de unități de personal și ale cheltuielilor de personal în autoritățile (instituțiile) publice finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele autorităților administrativ-teritoriale pe anul 2012” la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și la instituțiile subordonate pentru anul 2012 s-a planificat schemele de încadrare cu un număr de personal de 129 unități, inclusiv: 56 persoane la minister, 53 persoane la I.P. ”Agenția Națională Transport Auto” și 20 de unități la I.P.”Căpitanăia Porului Giurgiulești”. Pe parcursul anului a fost înregistrat un efectiv de personal în număr de 114 persoane, respectiv s-a înregistrat 11 funcții vacante: 7 funcții vacante în ministerul și 4 funcții la I.P ”Agenția Națională Transport Auto”.

Concomitent e de menționat, că la Î.S.”Bacul Molovata” efectivul de personal pe anul 2012 constituie 18,5 persoane și la Î.S.”Portul Fluvial Ungheni” – 6 persoane, la sfârșitul perioadei de gestiune nu sunt funcții vacante.

Realizarea indicatorilor pe programele gestionate de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor se prezintă în tabelul următor.

Denumirea indicatorilor de performanță	Unitatea de măsură	2011 executat	2012				Devieri executat 2012 față de executat 2011	
			precizat	executat	Devieri executat față de precizat		sumă	%%
					sumă	%%		
64.01	Subprogramul „Elaborarea politicii și managementul în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor”							
de rezultat								
1. Acte legislative și normative la inițiativa MTID și aprobate de Guvern, Parlament	unități	7	12	17	5,0	141,7	10,0	242,9
2. Eliminarea transportului ilicit de călători	%	40						
de produs								
1. Documentele de politici revizuite și elaborate	unități	12	13	14	1	107,7	2,0	116,7
2. Specialiști instruiți în domeniul transporturilor	unități	55	41	44	3	107,3	-11,0	80,0
64.02	Subprogramul „Menținerea drumurilor”							
de rezultat								
1. Starea drumurilor publice naționale(% din lungimea drumurilor publice naționale) bune	%	12	12	11	-1	91,7	-1	91,7
2. Starea drumurilor publice naționale(% din lungimea drumurilor publice naționale) mediocră	%	15	38	38	0	100,0	23	253,3
3. Starea drumurilor publice naționale(% din lungimea drumurilor publice naționale) rea	%	65	50	51	1	102,0	-14	78,5
4. Numărul de accidente rutiere	unități	2825	2636	2707	71	102,7	-118	95,8
5. Numărul deceselor ca urmare a accidentelor rutiere	persoane	433	408	431	23	105,6	-2	99,5
de produs								
1. Lungimea sectoarelor reabilite de drumuri publice naționale	km	28,1	120	35	-85	29,2	6,9	124,6
2. Lungimea sectoarelor reabilite de drumuri publice locale	km	25	340	264	-76	77,6	239,0	1 056,0
3. Lungimea sectoarelor reparate de drumuri publice locale	km	139	990	990	0	100,0	851,0	712,2
4. Lungimea sectoarelor reparate de drumuri publice naționale	km	177	1106	1106	0	100,0	929,0	624,9
de eficiență								
1. Costul mediu de reabilitare al unui km de drum public național	mil. lei	5,4	7,5	7,38	-0,12	98,4	2,0	136,7
2. Costul mediu de reabilitare al unui km de drum public local	mil. lei	2,8	3,5	3,45	-0,05	98,6	0,7	123,2
3. Costul mediu de reparație al unui km de drum public național	mil. lei	0,9	0,48	0,46	-0,02	95,8	-0,4	51,1
4. Costul mediu de reparație al unui km de drum public local	mil. lei	0,4	0,3	0,3	0	100,0	-0,1	75,0
64.03	Subprogramul „Dezvoltarea transportului naval”							
de rezultat								
1. Numărul de călători transportați prin intermediul transportului naval	mii pers.	122,6	120	115,7	-4,3	96,4	-6,9	94,4
2. Mărfuri transportate cu transport naval	mii tone	96	100	144,2	44,2	144,2	48,2	150,2
3. Venituri încasate din înregistrarea navelor în registrul de Stat al Navelor al RM	mii lei	1797,5	2500	2542,8	42,8	101,7	745,3	141,5
de produs								
1. Număr navele întrate în port	unități	420	430	427	-3	99,3	7,0	101,7
2. Numărul rutelor efectuate pentru transportarea pasagerilor	rute	1950	2150	2150	0	100,0	200,0	110,3
3. Nave înregistrate în Registrul de Stat al RM	unități	600	100	115	15	115,0	-485,0	19,2
de eficiență								
1. Costul lucrărilor de adâncire și demarcare pe km de rfu navigabil	lei/km	3400	3300	3300	0	100,0	-100,0	97,1
2. Costul mediu al transportării unei tone de marfă la 1 km	tonă/km	12,5	12	12	0	100,0	-0,5	96,0
64.04	Subprogramul „Dezvoltarea transporturilor”							
de rezultat								
1. Gradul de acoperire a raionelor cu stații de testări	%		91	93,71	2,71	103,0	93,7	
2. Venituri încasate de la eliberarea autorizației CEMT, Interbus și autorizației unitare	mii lei		42171	39595,7	-2575,3	93,9	39 595,7	
de produs								
1. Stații de testare în funcție	unități		67	69	2	103,0	69,0	

gr.pr.14; gr.07; tip 724 – Proiectul de susținere a Programului în sectorul drumurilor

Proiectul în cauza a fost gestionat de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor. Activități desfășurate pe parcursul anului 2012 au fost asigurate din următoarele surse:

- *Creditul BEI nr. FI N Serapis N 2006 0485;*
- *Creditul BEI nr. FI N 25.852 Serapis N 2010-0154;*
- *împrumutul BERD nr.37671;*
- *împrumutul BERD nr. 41442;*
- *Grantul FIV al CE;*

Pentru 2012 au fost planificate resurse financiare în sumă totală de 349,6 mil. lei, care s-a executat sută %.

Situația pentru fiecare sursă de finanțare este prezentată în continuare:

Creditele BEI nr. FI N Serapis N 2006 0485 și nr. FI N 25.852 Serapis N 2010-0154:

În vederea finanțării lucrărilor de reabilitare și a serviciilor de consultanță au fost utilizate mijloace financiare în suma de 166,7 mil. lei, mijloacele financiare au fost utilizate conform contractelor:

- Reabilitarea sectorului de drum R3 Chișinău-Hîncești km 7+820 km22+000 (Lemminkainen Infra OY) – 4,6 mil. lei;
- Reabilitarea sectorului de drum R3 Chișinău-Hîncești km 22+000 km 29+920 (Construcoes Gabriel A.S. Couto S.A. în asociere cu Empresa de Construcoes Amandio Carvalho S.A. și Rosas Construtores S.A.) – 82,2 mil. lei;
- Reabilitarea sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 54+850 – km 71 + 165 (Toto Costruzioni Generali S.p.A. în asociere cu Taddei S.p.A.) – 36,1 mil. lei;
- Reabilitarea sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 5+733 km 26+200 (Strabag AG) – 27,3 mil. lei;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum R3 Chișinău - Hîncești km 7+820 – km 29+920 (Louis Berger SAS) – 7,0 mil. lei;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 54+850 km71 +165 (IRD Engineering SRL) – 2,9 mil lei;
- Prestarea serviciilor de consultanță internațională în inginerie și management (Scott Wilson Ltd) – 2,6 mil. lei;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 5+733 — km 26+200(Inocsa Ingineria ȘL în asociere cu S.C. Search Corporation SRL) – 4,0 mil. lei.

Împrumuturile BERD nr.37671 și nr.41442:

În vederea finanțării lucrărilor de reabilitare și a serviciilor de consultanță au fost utilizate mijloace financiare în suma de 115,8 mil. lei, inclusiv:

- Reabilitarea sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 26+200 km 54+850 (Toto Costruzioni Generali S.p.A. în asociere cu Taddei S.p.A.) – 80,4 mil. lei;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a

sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 26+200 – km 54+850 (IRD Engineering SRL) – 4,5 mil. lei;

- Reabilitarea sectorului de drum M3 Chișinău-Giurgiulești km 96+800 – km 122+800 (S.C. Pa&Co International SRL) – 12,6 mil. lei;

- Reabilitarea sectorului de drum M3 Chișinău-Giurgiulești km 122+800 – km 151+200 (S.C. Pa&Co International SRL) – 13,3 mil. lei;

- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M3 Chișinău-Giurgiulești km 96+800 – km 151+200 (Louis Berger SAS) – 5,0 mil. lei.

Grantul FIV al CE

În vederea finanțării lucrărilor de reabilitare și a serviciilor de consultanță au fost alocate 67,1 mil. lei, inclusiv:

- Reabilitarea sectorului de drum R14 Bălți-Sărăteni km 10+780 - km 26+600 (S.C. Pa&Co International SRL) – 58,6 mil. lei;

- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum R14 Bălți-Sărăteni km 10+780 - km 26+600 și km 38+300 - km 43+000 (Louis Berger SAS) – 8,5 mil. lei.

gr.pr.14; gr.07; tip 748– Proiectul „ Dezvoltarea regională și protecția socială a Republicii Moldova”

Proiectul în cauză a fost gestionat de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor. Lucrări de reabilitarea drumului ”R14 Bălți-Sărăteni, sector km 38+300 – km 43+000” au fost finanțate din resursele *Grantului nr. TF094952 al CE*.

Veniturile și cheltuielile planificate pentru desfășurarea proiectului în cauză au fost executate la nivel de 39,3 mil. lei, sau sută % din suma planificată.

gr.pr.14; gr.07; tip 755 – Proiectul „Reabilitarea drumurilor”

Proiectul dat gestionează Fondul Provocările Mileniului Moldova. Proiectul ”Reabilitarea Drumului” prevede reabilitarea porțiunii traseului național M2 de la intersecția Sărăteni spre raionul Soroca pînă la intersecția Drochia, care are o lungime de 93 km.

Acest traseu servește drept legătură importantă între Republica Moldova și Ucraina pentru traficul de pasageri, bunuri și servicii și a fost inclus de către Guvern în prioritățile Strategiei Naționale de Dezvoltare și ale Strategiei privind Infrastructura Transportului Terestru, cu scopul, pe termen lung, de a oferi un sistem de transport eficient ce facilitează oportunitățile de comerț pe piețele interne și internaționale și mobilitatea cetățenilor.

Porțiunea de drum Sărăteni-Soroca este un drum pavat cu două benzi și se află într-o stare extrem de deteriorată, iar circa 60,0% din îmbrăcămintea rutiera necesită reconstrucția totală.

În cadrul proiectului Reabilitarea drumului sunt planificate un șir de lucrări: reconstrucția și consolidarea sistemului rutier, înlocuirea sau modernizarea structurilor asociate, așa ca poduri și podețe, sisteme de drenaj, îmbunătățirea securității rutiere.

În anul 2012 la venituri (granturi externe) au fost precizate mijloace financiare în mărime de 238,7 mil. lei, executarea fiind în mărime de 150,7 mil. lei sau 63,1 %. Cheltuielile au fost

preconizate la nivel de 189,8 mil. lei și executarea este de 150,7 mil. lei sau 79,4 %. Cauza principală a neexecutării granturilor atât la venituri cât și la cheltuieli este nevalorificarea de către Fondul Provocările Mileniului (plăți directe) a grantului în legătură cu faptul că cheltuielile pentru lucrările de construcție au fost planificate în baza costurilor estimative disponibile la sfârșitul anului 2011, anterior obținerii rezultatelor licitațiilor pentru lucrările de reabilitare a drumului (oferțele au fost deschise public la data de 17 februarie 2012 iar contractele cu companiile câștigătoare au fost semnate la data de 4 iunie 2012). Costurile lucrărilor de reabilitare a drumului au fost obținute în 5 luni după prezentarea bugetului pentru anul 2012 și au indicat o economie de circa 19 mil. dolari SUA față de costurile estimate, luate în considerație pentru elaborarea bugetului.

Mai mult ca atât, planificarea cheltuielilor a fost efectuată în bază unui program de lucru estimativ elaborat de către FPM Moldova la etapa de pre-tender, iar, în conformitate cu programele reale de lucru prezentate de către fiecare antreprenor aparte cheltuielile planificate au fost rectificate.

15. Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

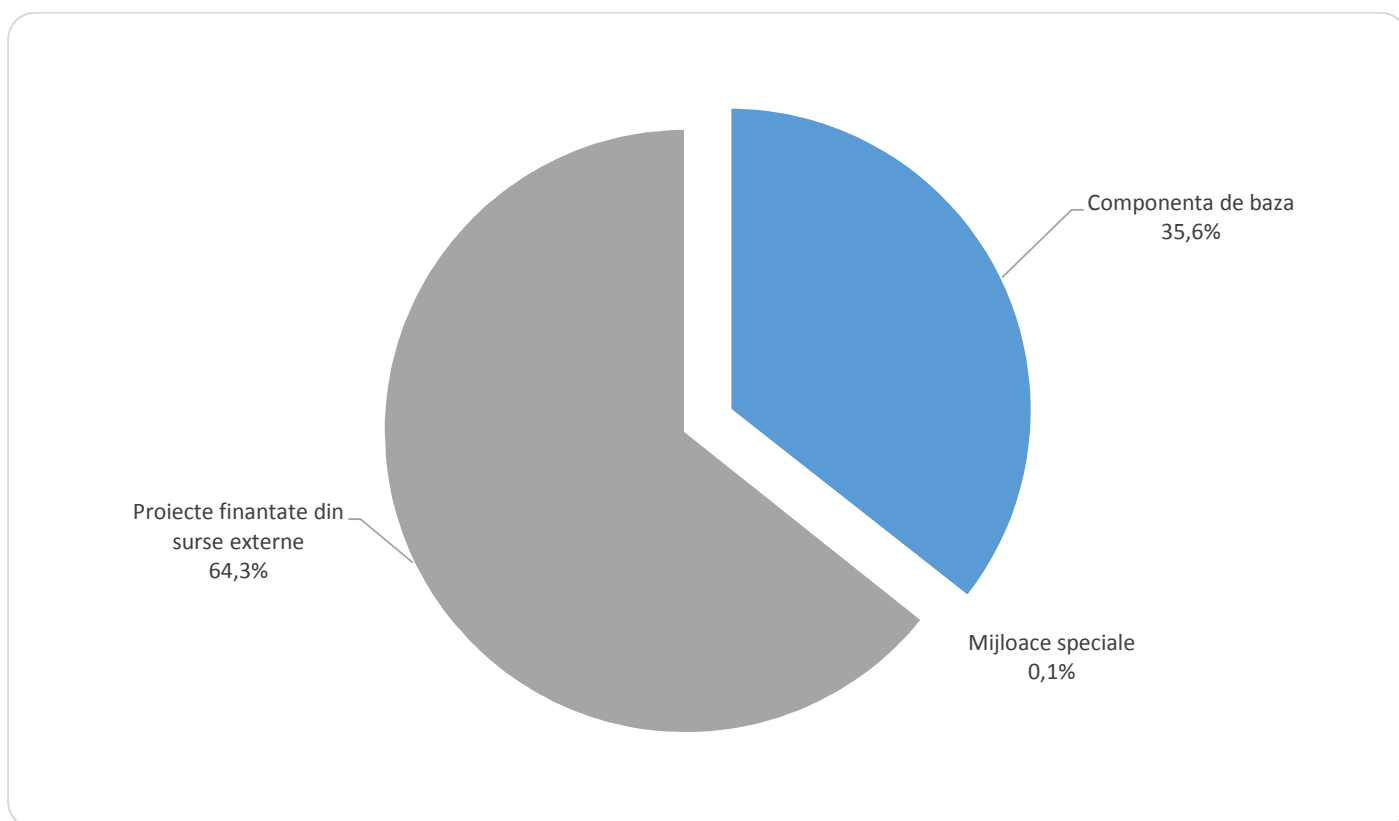
Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe, total (mil. lei) <i>inclusiv:</i>	246,4	173,9	167,1	166,7	-0,4	99,8	-79,7	67,7
<i>Componenta de bază</i>	<i>177,6</i>	<i>69,0</i>	<i>59,7</i>	<i>59,3*</i>	<i>-0,4</i>	<i>99,3</i>	<i>-118,3</i>	<i>33,4</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>0,2</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>		<i>100,0</i>	<i>-0,1</i>	<i>50,0</i>
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>68,6</i>	<i>104,8</i>	<i>107,3</i>	<i>107,3</i>		<i>100,0</i>	<i>38,7</i>	<i>156,4</i>
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,2	0,8	0,8	0,8	-	-		

**Nota: inclusiv 14,2 mil. lei – transferuri de capital organelor administrației publice de alt nivel*

La grupa dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 173,9 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 6,8 mil. lei și a constituit 167,1 mil. lei.

La această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 166,7 mil. lei, ce constituie 99,8 % față de prevederi.

Cheltuielile la grupa dată au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 99,3 %, cele din cadrul *proiectelor cu finanțare externă și mijloace speciale* – 100,0 %.

Din componenta de bază suma de 59,3 mil. lei a fost finanțată pentru următoarele cheltuieli:

➤ Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor – 34,6 mil. lei, din care 30,0 mil. lei Fondul național de dezvoltare regională, ce constituie 100,0 % din prevederi; 3,6 mil. lei – investiții capitale pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din vara 2010 și 1,0 mil. lei pentru actualizarea planului de amenajare a teritoriului național;

➤ Ministerului Afacerilor Interne pentru întreținerea obiectivelor speciale – 1,5 mil. lei;

➤ Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei s-au alocat 9,0 mil lei pentru construcția „Blocului cu 80 de apartamente pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobîl, str.Alba-Iulia, mun.Chișinău”;

➤ La Acțiuni Generale s-au cheltuit 14,2 mil. lei pentru transferuri de capital organelor administrației publice de alt nivel.

Pentru activitățile aferente grupei date, din *fondul de rezervă al Guvernului* au fost finanțate 1,3 mil. lei, care au fost îndreptate pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din vara 2010.

La componenta proiecte investiționale cheltuielile efectuate la grupa data s-au efectuat pentru următoarele proiecte:

gr.pr.15; gr.01; tip 722 – Proiectul „Construcția locuințelor sociale”

Pe parcursul perioadei de raportare, au fost efectuate cheltuieli pentru achitarea salariilor angajaților proiectului pe perioada a 3 luni. Proiectul s-a încheiat în anul 2012.

Cheltuielile efectuate pentru finanțarea activității sunt:

- contribuția din împrumut – 99,0 mii lei.

gr.pr.15; gr.02; tip 740 – Proiectul național de alimentare cu apă și canalizare

În perioada de raportare, au fost utilizate mijloacele financiare pentru: lucrări de reabilitare a rețelei de alimentare cu apă în or.Bălți, Cahul, Căușeni, Orhei și Ungheni, lucrări de reabilitare a rețelei de alimentare cu apă în s.Beștemac, Colibași, Pîrîta, Sărata Nouă și Văleni, bunuri pentru regiile apă-canal Florești și Ungheni, servicii de consultanță privind elaborarea proiectului tehnic detaliat și a desenelor de execuție pentru aprovizionare cu apă în entitățile municipale și localitățile rurale beneficiare, supravegherea lucrărilor, servicii privind auditul energetic, instruirea personalului Ministerului Mediului, managementul proiectului, inclusiv auditul financiar.

Cheltuielile efectuate în anul 2012 au fost următoarele:

- contribuția din împrumut – 34 109,1 mii lei.

gr.pr.15; gr.02; tip 748 – Proiectul „Dezvoltarea regională și protecția socială a Republicii Moldova”

În urma realizării activităților au fost utilizate mijloace financiare pentru lucrări de construcție a stației de epurare a apelor uzate din or.Orhei, servicii de consultanță Proiectul tehnic detaliat și supravegherea tehnică privind stația de epurare a apelor uzate din or.Orhei și pentru cheltuieli operaționale, inclusiv auditul financiar. Cheltuielile efectuate în anul 2012 au fost următoarele:

- contribuția din grant – 29 105,7 mii lei.

gr.pr.15; gr.02; tip 752 – Programul de dezvoltare a serviciilor de aprovizionare cu apă potabilă

Cheltuielile pentru acest proiect au fost efectuate pentru următoarele activități: a fost achiziționat echipament de laborator, tehnică IT, reabilitarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare, extinderea rețelelor de alimentare cu apă în satele din apropiere a raioanelor Orhei, Ceadâr-Lunga (satele Tomai, Beșghioz, Cazaclia, Baurci), Leova, Soroca, Florești.

Sursele de finanțare: - contribuția din grant – 14 680,7 mii lei

- contribuția din credite – 29 355,4 mii lei

Programul 55 “Gospodăria apelor”

Scopul programului este îmbunătățirea sistemului de canalizare și alimentare cu apă prin reabilitarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare existente în conformitate cu Strategia privind aprovizionarea cu apă și canalizare a localităților din RM.

Pentru subprogramul dat au fost preconizate mijloace financiare în sumă de 122 956,9 mii lei, din care 41,0 mii lei componentul de bază și 122 915,9 mii lei proiecte finanțate din surse externe. Pe toate componentele finanțarea constituie 122 948,2 mii lei sau 99,9% din prevederi.

Realizarea indicatorilor de performanță se prezintă în tabelul următor.

	Unitatea de măsură	2011 executat	2012				2012 executat față de 2011 executat		
			precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%	
					suma	%%			
de rezultat	Consumul de energie mediu	kw/m3	-	1,6	1,6	0	100,0	1,6	-
	Pierderi de apă	%	-	55	53	-2	96,4	53	-
	Populația conectată / reconectată la sisteme de aprovizionare cu apă	oameni	-	25000	12800	- 12200	51,2	12800	-
	Populația conectată la sisteme de canalizare	oameni	-	30200	20000	-10200	66,2	20000	-
de produs	Reabilitarea fântînilor arteziene	buc	-	30	4	-26	13,3	4	-
	Reabilitarea stațiilor de tratare	buc	-	2	1	-1	50,0	1	-
	Reabilitarea rezervoarelor de apă și castelelor de apă	m3	-	1500	150	-1350	10,0	150	-
	Extinderea rețelelor de aprovizionare cu apă	km	-	200	135,7	-64,3	67,9	135,7	-
	Extinderea rețelelor de canalizare	km	-	12	22,3	10,3	185,8	22,3	-
de eficiență	Costul reabilitării 1 fântîni arteziene inclusiv castel de apă sau rezervor	mii lei/buc	-	500	579,4	79,4	115,9	579,4	-
	Costul reabilitării unei stații de tratare	mii lei/buc	-	6500	3945,6	-2554,4	60,7	3945,6	-
	Costul mediu al unui km de rețea de aprovizionare cu apă	mii lei/buc	-	250	165,2	-84,8	66,1	165,2	-
	Costul mediu al unui km de rețea de canalizare	mii lei/buc	-	1000	1695,6	695,6	169,6	1695,6	-

16. Complexul pentru combustibil și energie

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Complexul pentru combustibil și energie, total (mil. lei) <i>inclusiv:</i>	62,1	218,8	173,1	171,1	-2,0	98,8	109,0	275,5
<i>Componenta de bază</i>	3,9	190,0	105,9	103,9	-2,0	98,1	100,0	2664,1
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	58,2	28,8	67,2	67,2		100,0	9,0	115,5
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	0,3	1,0	0,8	0,8				

La grupa dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 218,8 mil. lei.

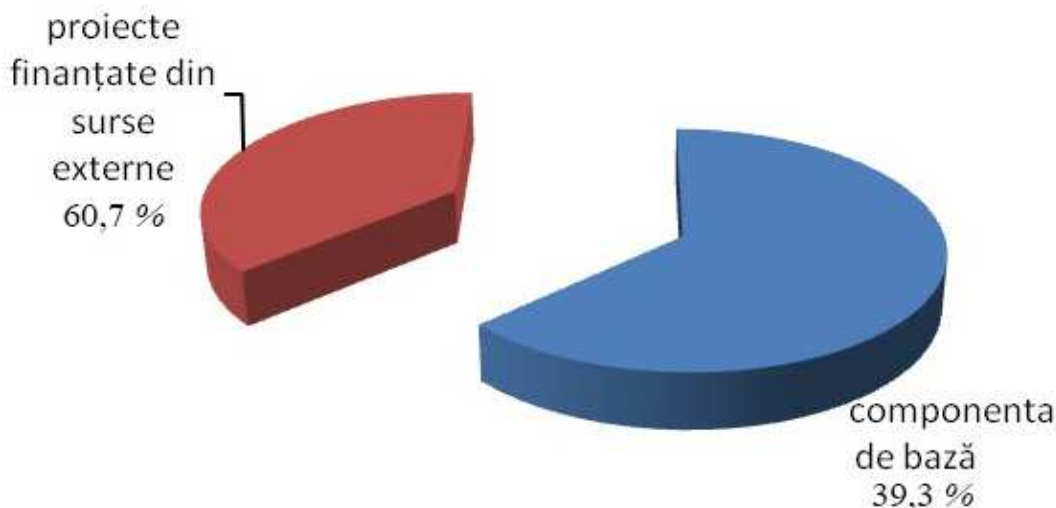
Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a diminuat cu 45,7 mil. lei și au constituit 173,1 mil. lei.

Cauzele principale ale diminuării alocațiilor la grupa dată constituie faptul că mijloacele Fondului pentru eficiență energetică au fost diminuate cu 79,5 mil. lei, a fost excluse alocațiile în mărime de 2,1 mil. lei pentru proiectul de interconectare a sistemelor energetice ale Republicii Moldova la Comunitatea Europeană, iar proiectele investiționale s-au majorat cu 38,4 mil. lei.

Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 171,1 mil. lei, ce constituie 98,8 % față de prevederi.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 98,1 %, cele din cadrul *proiectelor cu finanțare externă integral* față de prevederi.

Structura cheltuielilor destinate complexului pentru combustibil și energie

➤ **Pentru Fondul pentru eficiență energetică** au fost preconizate 100,0 mil. lei, care au fost finanțate integral.

În conformitate cu Legea energiei regenerabile nr. 160-XVI din 12 iulie și Legea cu privire la eficiența energetică nr. 142-XVI din 2 iulie 2010, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Hotărârea cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică nr. 401 din 12 iunie 2012.

În scopul realizării obiectivelor Fondului pentru Eficiență Energetică s-au întreprins toate măsurile necesare pentru finalizarea procesului de instituire, orientate spre asigurarea funcționalității Fondului, printre care:

- au fost modificate Statele de personal și Organigrama direcției executive a Fondului, cu suplinirea ulterioară a posturilor vacante;
- pe parcursul lunii octombrie-noiembrie 2012, a fost finalizat procesul de selectare și contractare a Administratorului Fondului, cu care a fost semnat un Contract de management în data de 3 noiembrie 2012;
- au fost preluate cu scop de informare și ulterior procesate 329 de dosare ale solicitanților de finanțare depuse la Agenția pentru Eficiență Energetică în perioada 2011 – 2012 și Fond în perioada septembrie - noiembrie 2012;
- au fost angajați 25 manageri energetici în 21 autorități publice locale;

- a fost organizat un curs de instruire în domeniul elaborării auditului energetic, la care au participat 62 persoane, în urma căruia 47 persoane au fost autorizați în domeniul auditului energetic;
- a fost elaborată versiunea inițială a Manualului operațional al Fondului;

Pentru activitatea administrativă și organizatorică a Fondului a fost aprobată suma de 1064,0 mii lei, care pe parcursul anului 2012 s-au efectuat cheltuieli în sumă totală de 976,6 mii lei, după cum urmează.

1. *Fondul de retribuire a muncii, inclusiv obligațiunile aferente la bugetul public național a fost executată suma de 234,9 mii lei;*
2. *La capitolul procurare de bunuri – 20,7 mii lei;*
3. *La capitolul Servicii, arenda – 80,6 mii lei;*
4. *Reparații curente a încăperilor – 60,0 mii lei;*
5. *Lucrări de informatică și calcul – 1,9 mii lei;*
6. *Plata în avans pentru serviciile Administratorului – 350, 0 mii lei;*
7. *Procurarea mobilierului de birou – 126,3 mii lei;*
8. *Echipamentul de birou – 6,7 mii lei;*
9. *Echipament IT – 95,5 mii lei.*

Agenția pentru Eficiență Energetică a anunțat în luna iulie 2012 Apelul privind colectarea proiectelor pentru a fi finanțate din Fondul pentru Eficiență Energetică cu termenul limită de depunere a propunerilor de proiecte – 30 septembrie 2012, care ulterior a fost extins până la data de 30 noiembrie 2012. Datorită faptului că Regulamentul cu privire la auditul energetic și Metodologia de calculare a costului auditului energetic nu au fost aprobate de către Guvern și publicate în Monitorul Oficial până la data de 30 noiembrie 2012, la începutul lunii decembrie 2012 Agenția pentru Eficiență Energetică a anunțat anularea termenului limită de depunere a propunerilor de proiecte fără a stabili un nou termen limită. Astfel, Regulamentul cu privire la auditul energetic și Metodologia de calculare a costului auditului energetic au fost aprobate la finele anului 2012 (HG nr. 884 din 27 noiembrie 2012 și respectiv HG nr. 924 din 12 decembrie 2012), fapt care a determinat imposibilitatea depunerii la Fond a propunerilor de proiecte și respectiv finanțarea acestora până la finele anului. Fondul pentru Eficiență Energetică a publicat la data de 24 decembrie 2012 Apelul de propuneri de proiecte pentru sectorul public pentru care a fost alocată suma de 80.0 milioane lei, cu termenul limită de depunere a propunerilor de proiecte – 15 februarie 2013. Astfel mijloacele financiare alocate pentru finanțarea proiectelor în domeniul EE și SER pentru anul 2012 urmează să fie valorificate pe parcursul anului 2013.

➤ **Pentru proiectul bilateral „Crearea interconexiunii pentru conducta de transport de gaze, direcția Ungheni-Iași”** au fost planificate 4,5 mil. lei, din care s-au finanțat 2,6 mil. lei sau 56,5 % din cauza că nu au fost demarate lucrările de construcție-montaj al proiectului dat, planificate pentru luna noiembrie 2012.

Din contul donatorilor externi la finanțarea proiectelor în complexul energetic au fost prevăzute mijloace în sumă de 67,2 mil. lei care au fost finanțate integral.

La grupa dată au fost implementate următoarele proiecte investiționale.

gr.pr.16; gr.04; tip 728 – Proiectul Energetic II

În cadrul Proiectului Energetic II au fost efectuate cheltuieli pentru următoarele activități:

- asistență pentru Implementarea componentei termice a Proiectului Energetic II de către consorțiul suedez FVB/Hifab;
- efectuarea auditului pentru anul 2011 a grantului de către ICS „Baker Tilly Klitou and Partners” SRL.

- finalizarea lucrărilor de instalare a tuturor sistemelor de telecomunicații energetice. A fost semnat Certificatul de finalizare. Au fost efectuate plățile finale pentru acest contract;
- Servicii de consultanță.

Cheltuielile efective ale proiectului au fost următoarele:

- contribuția din credite – 47559,8 mii lei;
- contribuția Guvernului – 54,9 mii lei.

gr.pr.16; gr.04; tip 763 – Proiectul ”Reforma sectorului energetic și sporirea eficienței în sectorul energetic”

În cadrul proiectului au fost efectuate următoarele activități.

- finalizarea contractului „Proiectarea, furnizarea si instalarea sistemelor interne de încălzire, sistemelor de apă rece si caldă menajeră, sistemelor interne de canalizare și echipament sanitar pentru Secția Pediatrică, 9 blocuri ale Centrului Mamei și Copilului din Chișinău”;

- asistenta tehnica pentru identificarea priorităților investiționale pentru perioada apropiată;

- efectuarea auditului pentru anul 2011 a grantului de către ICS „KPMG Moldova” srl. Cheltuielile efective ale proiectului au fost următoarele:

- contribuția din grant – 3953,8 mii lei.

gr.pr.16; gr.04; tip 764 – Proiectul ”Sporirea capacității Ministerului Economiei al Republicii Moldova în domeniul eficienței a resurselor regenerabile în sectorul energetic”

În cadrul proiectului au fost efectuate următoarele activități.

- asistență tehnică pentru Direcția generală securitate și eficiență energetică și pentru Agenția de eficiență energetică pe lângă Ministerul Economiei in suma de 14319,7 mii lei;

- efectuarea auditului pentru anul 2011 a grantului de către ICS „Baker Tilly Klitou and Partners” srl;

Cheltuielile efective ale proiectului au fost următoarele:

- contribuția din grant – 14319,7 mii lei;
- contribuția Guvernului - 62,4 mii lei.

La grupa dată a fost implementat **Programul ”Dezvoltarea sectorului energetic”** care cuprinde trei subprograme.

Subprogramul 1 „Elaborarea a politicii și management în sectorul energetic”

Scopul programului dat este implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie. Supravegherea evoluției situației în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă.

Obiectivul programului este dezvoltarea capacităților instituționale ale AEE și promovarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie

În anul curent pentru programul în cauză au fost alocate mijloace financiare în mărime

de 1246,7 mii lei fiind implementate următoarele activități:

- au fost instruiți și numiți 25 manageri energetici în cadrul autorităților publice locale din necesarul de 35;
- au fost scolarizați 10 funcționari publici din cadrul Agenției pentru Eficiență Energetică;
- s-a organizat Cursul de instruire în domeniul elaborării auditului energetic la care au participat 47 specialiști;
- au fost efectuate 21 audituri energetice față de 100 stabilite.

Subprogramul 2 „Dezvoltare a sistemului național de aprovizionare cu gaze naturale”

Scopul programului dat este asigurarea dezvoltării sistemului național de aprovizionare cu gaze naturale.

Obiectivul programului este extinderea rețelelor de aprovizionare cu gaze naturale, inclusiv a celor de transport și de distribuție, precum și a interconexiunilor cu țările vecine. Racordarea solicitanților la sistemul național de aprovizionare cu gaze naturale.

În anul curent pentru programul în cauză au fost planificate mijloace financiare în mărime de 4545,6 mii lei din care executarea constituie 2569,4 mii lei, fiind utilizați pentru elaborarea și expertiza proiectului tehnic în vederea interconectării sistemului de transport a gazelor naturale ale României și Republicii Moldova pe direcția Ungheni-Iași. Tergiversarea începerii lucrărilor de construcție a gazoductului nu a dat posibilitate de a atinge executarea indicatorilor stabiliți.

Subprogramul 3 „Dezvoltare a sectorului electric”

Scopul programului dat este Asigurarea dezvoltării sectorului electric al Republicii Moldova.

Obiectivul programului este Atingerea unui complex energetic eficient, competitiv și sigur, care să asigure, totodată, securitatea energetică a țării, modernizarea infrastructurii energetice existente, îmbunătățirea eficienței energetice, utilizarea surselor regenerabile de energie și integrarea pe piața energetică europeană.

În anul curent pentru programul în cauză au fost planificate mijloace financiare în mărime de 48955,8 mii lei care au fost executate integral fiind implementate următoarele activități.

- ca urmare a finalizării Proiectului Energetic – II, a fost dat în exploatare sistemul SCADA. Sistemul dat face posibilă colectarea operativă a informației de la elementele sistemului de transport, analiza și monitorizarea stării sistemului, exercitarea controlului și dispecerizarea fluxurilor de energie electrică. Funcționarea acestui sistem este una din condițiile de aliniere a sistemului energetic național la cel european.

- în anul 2012 au fost efectuate lucrări de reconstrucție a rețelelor electrice la cele 3 întreprinderi de distribuție a energiei electrice (Î.C.S. «RED Union Fenosa»; S.A. «RED Nord» și S.A. «RED Nord-Vest»). În rezultat, au fost reconstruite 343,91 km de rețele electrice.

- a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 703 din 18.09.2012 pentru inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse cu privire la colaborarea în domeniul energetic. 2. A fost elaborat proiectul de Lege "Pentru modificarea și completarea Legii cu privire la energia electrică nr. 124-XVIII

din 23 decembrie 2009", care urmează a fi transmis spre examinare Guvernului și Parlamentului în trimestrul I 2013.

Subprogramul 4 „Eficiență energetică și resurse regenerabile de energie”

Scopul programului dat este sporirea eficienței energetice și valorificarea surselor regenerabile de energie.

Obiectivul programului este implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie. Supravegherea evoluției situației în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie.

În anul curent pentru programul în cauză au fost planificate mijloace financiare în mărime de 14383,6 mii lei din care executarea constituie 14319,7 mii lei fiind implementate următoarele activități.

-în prezent este disponibilă doar Balanța Energetică pentru anul 2011. Astfel, în conformitate cu datele indicate în balanță, în anul 2011, ponderea energiei produse din SER în consumul final brut de energie a constituit aproximativ 4%

-în 2012 au fost aprobate, de facto, 6 acte. Planul local de acțiune în domeniul EE a fost aprobat în ianuarie 2013. Alte 3 acte, elaborarea cărora a început efectiv în 2012, urmează a fi aprobate în primul trimestru al anului 2013.

-planurile locale de acțiuni în număr de 35 stabilite pentru 2012 urmează a fi elaborate în baza Planului național de acțiuni în domeniul eficienței energetice pentru anii 2013-2015. Elaborarea acestora, efectiv, va avea loc în 2013.

Descrierea mai detaliată a programei este reflectată în cadrul componentei **Fondul pentru eficiență energetică**.

Subprogramul 5 „Dezvoltare a sectorului termoenergetic”

Scopul programului dat este asigurarea dezvoltării sectorului termoenergetic al Republicii Moldova

Obiectivul programului este atingerea unui complex termoenergetic eficient, competitiv și sigur, care să asigure, totodată modernizarea infrastructurii termice existente, îmbunătățirea eficienței energetice, utilizarea surselor regenerabile de energie și integrarea pe piața energetică europeană.

În anul curent pentru programul în cauză au fost planificate mijloace financiare în mărime de 3953,8 mii lei din care executarea constituie 3953,8 mii lei fiind implementate următoarele activități.

-datorită condițiilor de tratare îmbunătățite în Secția Pediatrică, 9 blocuri ale Centrului Mamei și Copilului din Chișinău a putut să acorde asistență medicală mai multor pacienți care s-au adresat.

-în proces de promovare este proiectul Legii cu privire la performanța energetică a clădirilor, care urmează a fi adoptat în anul 2013. Ca urmare a lipsei cadrului legal, în anul 2012 nu au fost alocate mijloace financiare pentru realizarea indicatorului dat.

-ca urmare a aprobării Hotărârii Guvernului nr. 713 din 26.09.2012, a fost prelungită procedura planului pentru SA «Termocom» până la 31.05.2013, în vederea oferirii timpului necesar pentru reorganizare întreprinderii, în conformitate cu prevederile Conceptului privind restructurarea corporativă, instituțională și financiară a sistemului centralizat de alimentare cu energie termică a mun. Chișinău și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia.

17. Serviciul datoriei de stat

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Serviciul datoriei de stat, total (mil. lei) <i>inclusiv:</i>	662,4	781,9	700,3	666,4	-33,9	95,2	4,0	100,6
<i>Serviciul datoriei de stat externe</i>	183,9	175,4	183,8	176,6	-7,2	96,1	-7,3	96,0
<i>Serviciul datoriei de stat interne</i>	478,5	606,5	516,5	489,8	-26,7	94,8	11,3	102,4
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, (%%)	3,3	3,5	3,1	3,1				

În bugetul de stat la grupa dată au fost aprobate alocații în sumă de 781,9 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul alocațiilor s-a micșorat cu 81,6 mil. lei și au constituit 700,3 mil. lei sau 3,1 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat. La această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 666,4 mil. lei, ceea ce constituie 95,2 % față de prevederi.

18. Completarea rezervelor de stat

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

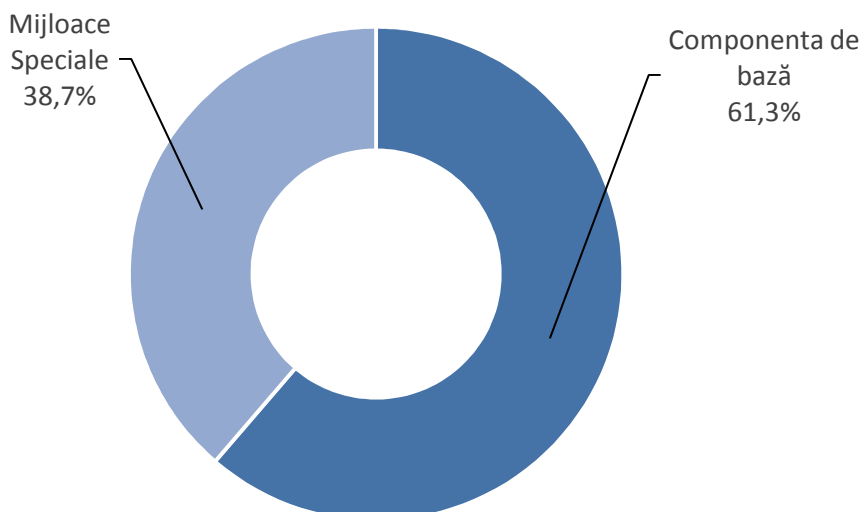
Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de 2011	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		Suma	%%
					Suma	%%		
Completarea rezervelor de stat, total (mil. lei) <i>inclusiv:</i>	33,5	64,3	65,3	55,3	-10,0	84,7	21,8	165,1
<i>Componenta de bază</i>	10,3	33,9	33,8	33,8		100	23,5	328,1
<i>Mijloace speciale</i>	23,2	30,4	31,5	21,5	-10,0	68,2	-1,7	92,7
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	0,2	0,3	0,3	0,3		100	0,1	150,0

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 64,3 mil. lei, care pe parcurs au fost majorate cu 1,0 mil. lei și au constituit suma de 65,3 mil. lei.

La *componenta de bază*, reducerea cu 0.05 mil. lei este condiționată de reducerea cheltuielilor de personal în legătură cu amânarea majorărilor salariale persoanelor care dețin funcții de demnitate publică și economiile formate urmare reținerii majorărilor salariale funcționarilor publici.

La componenta mijloace speciale, partea de cheltuieli se majorează cu 1,0 mil. lei și este determinată de implicarea la finanțarea cheltuielilor a soldului mijloacelor bănești la situația din 1 ianuarie 2012.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 55,3 mil. lei, ce constituie 84,7 % față de prevederi.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 61,3 %, cele din *mijloace speciale* – 38,7 % față de prevederi.

Pentru completarea *rezervelor materiale de stat în buget* au fost precizate 26500,0 mii lei, care pe parcursul anului s-au executat integral. Cheltuielile efective au constituit 26565,3 mii lei.

Concomitent, la aceasta grupă a fost aprobate mijloace speciale atât la venituri cât și la cheltuieli în sumă de 25914,0 mii lei și precizate la venituri de 25914,0 mii lei și la cheltuieli cu o majorare de 570,8 mii lei în sumă de 26484,8 mii lei și a fost executat la venituri în volum de 17177,4 mii lei, iar la cheltuieli – în volum de 17405,3 mii lei, utilizând 227,9 mii lei din soldul mijloacelor bănești înregistrat la începutul anului.

Alte servicii pentru deservirea rezervelor de stat. La alte servicii pentru deservirea rezervelor și anume pentru activitatea întreprinderilor subordonate Agenției Rezervele Materiale de pe lângă Guvern pe componenta de bază au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 8823,0 mii lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 410,0 mii lei și a constituit 9233,0 mii lei, care a fost executat la nivel de 89,8%, sau 8293,7 mii lei.

Cheltuielile efective au constituit 4357,9 mii lei, iar datoriile creditoare 192,6 mii lei, dintre care 188,4 mii lei constituie cheltuielile de personal pe luna decembrie 2012. Numărul mediu de personal a fost de 105 unități cu salariul mediu lunar 1974,7 lei.

Conform raportului privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale, planul aprobat pe anul 2012 la venituri și cheltuieli pentru întreținerea sistemului Agenției constituie 4534,0 mii lei, care pe parcursul anului s-au majorat cu 429,3 mii lei și au constituit 4963,3 mii lei, fiind executate în sumă de 4026,4 mii lei sau 81,1 % Executarea de casă a veniturilor este de 3065,0 mii lei, utilizând 961,4 mii lei din soldul mijloacelor bănești înregistrat la începutul anului.

Organului administrativ. Pentru activitatea aparatului central al Agenției Rezerve Materiale au fost aprobate 3111,1 mii lei, fiind precizate 3079,9 mii lei și executate sută %. Cheltuielile efective au constituit 3088,9 mii lei, iar datoriile creditoare 188,8 mii lei, dintre care 164,0 mii lei constituie cheltuielile de personal pe luna decembrie. Numărul mediu de personal a fost de 32 unități cu salariul mediu lunar 4860,7 lei.

Pentru activitățile aferente grupului dat, din *fondul de rezervă al Guvernului* au fost alocate 206,3 mii lei, care au fost realizate sută %.

19. Alte servicii legate de activitatea economică

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2011 executat	2012					2012 executat față de 2011 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Alte servicii legate de activitatea economică, total (mil. lei) inclusiv:	397,4	217,0	205,7	187,4	-18,3	91,1	210,0	47,2
<i>Componenta de bază</i>	<i>130,3</i>	<i>148,7</i>	<i>137,1</i>	<i>136,2</i>	<i>-0,9</i>	<i>99,3</i>	<i>5,9</i>	<i>104,5</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>1,5</i>	<i>0,6</i>	<i>0,9</i>	<i>0,8</i>	<i>-0,1</i>	<i>88,9</i>	<i>-0,7</i>	<i>53,3</i>
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>265,6</i>	<i>67,7</i>	<i>67,7</i>	<i>50,4</i>	<i>-17,3</i>	<i>74,4</i>	<i>215,2</i>	<i>19,0</i>
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	2,0	1,0	0,9	0,9				

În bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 217,0 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocațiilor a fost diminuat cu 11,3 mil. lei și a constituit 205,7 mil. lei, încât executarea de casă a fost îndeplinit la nivelul de 91,1 %.

Este de menționat, că cheltuielile la grupa dată constituie 0,9 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat înregistrate în anul 2012.

Cheltuielile pe componenta de bază au fost realizate în sumă de 136,2 mil. lei, cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă –50,4 mil. lei, iar cheltuielile din mijloace speciale – 0,8 mil. lei.

Executarea de casă a bugetului la grupa dată se prezintă după cum urmează. 106,3 mil. lei Ministerul Economiei; 33,0 mil. lei - Ministerul Finanțelor; 42,4 mil. lei - Agenția Relații Funciare și Cadastru; 3,3 mil. lei - Agenția Turismului, 2,4 mil. lei - Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Construcții.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Construcții

În anul 2012 din contul alocațiilor Fondului pentru dezvoltare regională au fost îndeplinite lucrări în sumă de 2,4 mil. lei ce ține de inaugurarea incubatorului de afaceri din comuna Larga

Ministerul Economiei

Bugetul prevăzut Ministerul Economiei în anul 2012 în sumă de 124,3 mil. lei, dintre care la componenta de bază au fost alocate 56,0 mil. lei și din contul proiectelor finanțate din surse externe - 50,3 mil. lei.

Programul Protecție a consumatorului și securitate industrială”.

Pentru programul în cauză au fost alocate mijloace financiare în sumă de 8,4 mil. lei, dintre care pentru funcționalitatea Agenției pentru Protecția Consumatorului 4,8 mil. lei și respectiv 3,6 mil. lei pentru activitatea Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase

Inspectoratul Principal de Stat pentru Supraveghere Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase, pe parcursul perioadei de raportare a efectuat supraveghere tehnică de stat la 4771 de întreprinderi, care nemijlocit se ocupă cu exploatarea obiectelor industriale periculoase. Concomitent, au fost efectuate 6669 de verificări tehnice la obiectelor industriale periculoase, din 6305 obiecte înregistrate de către inspectorii de profil. De asemenea, au fost efectuate supravegheri tehnice de stat de către o singură inspecție de profil în număr de 2922 verificări și 855 de verificări mixte, realizate de mai multe inspecții în comun. În procesul efectuării verificărilor obiectelor industrial periculoase au fost emise dispoziții agenților economici pentru lichidarea încălcărilor depistate.

În vederea supravegherii pieței și protecției consumatorilor, Agenția pentru Protecția Consumatorilor a planificat pentru anul 2012 efectuarea a 2700 de controale de stat. În perioada de referință au fost efectuate 2662 controale. De asemenea, au fost desfășurate 148 de campanii de informare a consumatorilor și antreprenorilor și distribuite circa 2400 de pliante informative.

Programul „Promovarea exporturilor”, în anul 2012 a fost prevăzută suma de 69,8 mil. Executarea bugetului programului pentru anul 2012 este în proporție de 86,1%).

Pe parcursul anului 2012, Organizația de Atragere a Investițiilor și de Promovare a Exportului din Moldova a desfășurat următoarele activități:

- Participarea la Târgul Federal Internațional “Textillegprom” (Federația Rusă) , în rezultat au fost stabilite 35 de contacte cu agenții ruși.
- Participarea companiilor producătoare din RM la următoarele târguri/expoziții: „Vinordic” – Suedia; “London Wine Fair” – Marea Britanie; Expoziția agroindustrială „Toamna de aur”-Federația Rusă; “Ziua Națională a Vinului în Republica Moldova”, etc.
- Participarea la organizarea Forului Economic Interregional moldo-român „Promovarea potențialului economic și crearea oportunităților de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN)”, Bălți, 28-29 martie 2012. În cadrul forumului au participat peste 200 de persoane.
- Organizarea întrvederii cu mediul de afaceri moldo-turc la Chișinău, în cadrul vizitei E. S. Dlui Hayati YAZICI, Ministrul Vămirilor și Comerțului din Republica Turcia, la 18 aprilie 2012. La eveniment au participat circa 40 persoane – reprezentanți ai companiilor moldo-turce, asociațiilor, presei, etc.
- Organizarea în comun cu Ministerul Economiei și Confindustria Moldova a Forumului “Sectorul energetic în Republica Moldova: aspecte legale și oportunități pentru investiții” (Chișinău, 10 mai). În cadrul evenimentului au participat circa 200 reprezentanți ai companiilor din Moldova, Italia, România, Germania, etc., precum și oficiali de nivel diferit, presa.
- Participarea la organizarea Summit-ului anual al Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor (TIC), Moldova ICT Summit 2012, în perioada 16-17 mai 2012, Chișinău, care a înregistrat circa 1000 participanți.
- Lansarea catalogului investițional al statelor CEFTA, care include informația privind climatul investițional și propunerile investiționale din țările-membre (inclusiv din RM) și distribuirea lui în rândul reprezentanților corpului diplomatic acreditat în RM, oficialităților și

mediului de afaceri străin participanți la Forumul Investițional Internațional "Moldova – CEFTA – UE: Dialog, Comerț, Investiții", 29-30 mai 2012, Chișinău.

– Organizarea participării delegației Republicii Moldova la Forul economic de la Krynica, 04-06 septembrie 2012, în comun cu Ministerul Economiei și MOLDEXPO. La eveniment au participat circa 150 de persoane.

– Organizarea în comun cu Ministerul Economiei, CCI a RM și CCI Prahova a Misiunii economice a RM condusă de Dl Valeriu LAZĂR în Ploiești (jud. Prahova, România), 27-29 iunie. De asemenea, în perioada dată s-a desfășurat Forul de afaceri moldo-român, Ploiești (29 iunie 2012), cu participarea a peste 25 persoane din sectorul public și privat al RM și peste 35 persoane din partea română.

– În perioada 25 și 26 octombrie 2012 s-a desfășurat Forumul Investițional în Dezvoltare Regională „Crearea oportunităților de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Sud”, în raionul Ștefan Vodă. La Forum au participat în jur de 170 persoane din 12 țări.

– Organizarea Forumului oamenilor de afaceri moldo-francez, în cadrul căreia au participat 9 persoane din Republica Moldova și 75 din Franța.

– Organizarea Forul oamenilor de afaceri moldo-italian. În cadrul forului s-a reușit mobilizarea participării a cca. 60 de companii din Italia, precum și 15 companii, 2 Zone Economice Libere și un parc industrial din Republica Moldova.

– Acordarea asistenței Confederației Oamenilor de Afaceri și Industriașilor din Turcia (TUSKON), Programului PNUD/BSTIP (Programul de Promovare a Comerțului și Investițiilor în Regiunea Mării Negre), MTIAD, etc. în organizarea Forumului de Investiții și Comerț Moldova-Turcia, desfășurat la 10-11 octombrie 2012, la Chișinău, cu participarea reprezentanților mediului de afaceri din Turcia (circa 30 persoane) și Moldova (circa 100 persoane).

– Ministerul Economiei în parteneriat cu Camerele de Comerț Americane din Republica Moldova și România și cu suportul Ambasadei SUA în Republica Moldova au organizat un Forum investițional la data de 8-9 Noiembrie 2012. În cadrul sesiunilor plenare și sectoriale ale Forului, au fost prezentate oportunitățile investiționale ale Republicii Moldova, progresele în procesul negocierilor privind crearea Zonei de comerț liber aprofundat și comprehensiv cu Uniunea Europeană, DCFTA, informații privind Parteneriatul Public Privat în atragerea investițiilor, precum și sectorul IT în Moldova.

– Forul oamenilor de afaceri moldo-rus a avut loc în perioada 14-16 noiembrie 2012. Evenimentul a fost organizat cu ocazia ședinței a XIII-a a Comisiei interguvernamentale moldo-ruse de colaborare economică. În total în cadrul evenimentului au participat în jur de 400 de persoane.

– Forumul oamenilor de afaceri moldo-polon, cu ocazia vizitei oficiale în Republica Moldova a Președintelui Republicii Polonia, Dlui Bronislav Komorowski. Acesta a fost însoțit de un grup de oameni de afaceri, compus din reprezentanți ai 18 companii poloneze. La eveniment au participat circa 130 de persoane.

– Elaborarea materialelor promoționale: Set prezidențial: Parcuri industriale; Zone Economice Libere; Ghid industrial al RM; CD Parcurile Industriale și Zonele Economice Libere; Broșura „Investing Guide in Moldova 2012”.

– La lansarea noii pagini web a MIEPO, care cuprinde un șir de module interactive, unul dintre acestea fiind “Doing & Developing Business in Moldova”.

Modulul în cauză cuprinde sectoarele economiei naționale și oferă mediului de afaceri informații referitor la tendințele, caracteristicile și cerințele piețelor de desfacere pentru produsele originare din Republica Moldova, de asemenea, servește drept ghid informativ companiilor străine și celor autohtone doritoare de a investi în Moldova, în ceea ce ține de dinamica și tendințele sectoriale din țară.

Un aport deosebit în realizarea programului în cauză la constituit mijloacele valorificate din contul proiectelor finanțate din surse externe, care au constituit suma de 50,3 mil. lei.

În vederea dezvoltării Sistemului național de standardizare din bugetul de stat pentru anul 2012 au fost alocate 4,5 mil. lei

Programul „Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii” . Bugetul programului a constituit cifra de 68,7 mil. lei . Acest program a fost gestionat de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, instituție aflată în subordinea Ministerului Economiei și de către Directoratul Liniei de Credit de pe lângă Ministerul Finanțelor. În cadrul acestui program au fost valorificate următoarele acțiuni:

Programul „Gestiunea eficientă a afacerii” are ca scop formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale a agenților economici. În perioada de raportare au fost organizate 62 seminare, fiind instruite 1908 de persoane.

Pe parcursul perioadei de referință, a continuat implementarea Programului „PARE 1+1”, prin care se urmărește mobilizarea resurselor umane și financiare ale lucrătorilor migrați în dezvoltarea economică a țării. În anul 2012 din Bugetul de stat au fost alocate 11,0 mil. lei. În cadrul Componentei II „Instruire și suport antreprenorial” a Programului „PARE 1+1” au fost organizate 5 cursuri de instruire antreprenorială, la care au participat 101 persoane. Pe parcursul anului 2012, au fost semnate 69 de contracte de finanțare nerambursabilă, suma totală a investițiilor planificate a fi efectuate de lucrătorii migranți sau rudele acestora reprezentând cca 51,3 mil. lei, inclusiv 26,6 mil. lei din remitențe, iar 12,4 mil. lei – finanțare nerambursabilă PARE 1+1.

Fondul de Garantare a Creditelor este un mecanism prin care se facilitează accesul agenților economici la mijloacele financiare, destinate inițierii sau extinderii activității antreprenoriale. Pentru anul 2012 au fost planificate mijloace financiare din bugetul de stat în sumă de 8,3 mil. lei, care au fost integral utilizată. Pe parcursul anului 2012, din contul Fondului au fost eliberate 37 garanții financiare, ceea ce reprezintă 41,0% din total FGC. Totodată, pe parcursul anului 2012 au fost active 76 de garanții financiare, în valoare totală de 14,9 mil. lei, care au permis debursarea creditelor în sumă de 39,0 mil. lei. Din totalul garanțiilor active 28 de garanții (36,0%) au fost oferite antreprenorilor femei. De asemenea, au fost create 123 de locuri noi de muncă, dintre care 53 de locuri de muncă pentru femei.

În cadrul Programului Național de Abilitare Economică a Tinerilor, pe parcursul perioadei de raportare au fost organizate 20 seminare de instruire în domeniul antreprenorial, în cadrul cărora au fost instruiți 577 tineri. Concomitent, în această perioadă au fost create 232 locuri de muncă, fiind astfel acordate credite în volum de 48,9 mil. lei și 32,9 mil. lei granturi acordate. Partea preponderentă de 75 % din împrumuturi acordate este plasată în ramura agriculturii, urmată de industrie 18 % și de la prestarea serviciilor 7,0 %. Mijloacele au fost acordate beneficiarilor pentru procurarea de echipamente și utilaj nou de producere sau pentru acordarea de servicii. Pentru realizarea acțiunii date, din bugetul de stat au fost alocați 33,4

mil. lei, dintre care 33,0 mil. lei au fost gestionate prin Directoratul Liniei de Credit de pe lângă Ministerul Finanțelor.

Pentru dezvoltarea rețelei de business incubatoare, din bugetul de stat pentru 2012 au fost alocați 15021 mii lei. Pe parcursul perioadei de referință au fost întreprinse următoarele măsuri :

✓ În baza Hotărârii nr. 2 din 13 aprilie 2012 „Cu privire la dezvoltarea infrastructurii de suport în afaceri pentru întreprinderile mici și mijlocii” a Colegiului Ministerului Economiei au fost aprobate localitățile de amplasare a Incubatoarelor de Afaceri: Sîngerei, Rezina și Coșnița (r. Dubăsari);

✓ A fost aprobat Planul de acțiuni privind crearea și dezvoltarea rețelei de Incubatoare de Afaceri în Republica Moldova pentru anul 2012, respectiv toate activitățile prevăzute au fost desfășurate în conformitate cu Planul menționat.

✓ În acest context menționăm, că pe parcursul anului 2012 au fost date în exploatare trei Incubatoare de Afaceri în orașele: Ștefan Vodă, (12 aprilie), Leova (4 octombrie) și Rezina (23 noiembrie).

✓ Ca rezultat au fost create în mediul câte 15 IMM în fiecare Incubator de Afaceri nou creat, inclusiv 30,0% femei;

✓ Au fost deschise în mediul 50 de locuri de muncă în fiecare Incubator nou creat, inclusiv 20 locuri de muncă create pentru femei (33,0%);

✓ Au fost efectuate 36 sesiuni de instruire pentru rezidenții și potențialii rezidenți din cadrul IA, unde au fost instruiți 741 de persoane, inclusiv 69 de Manageri și Consultanți al IA, 292 rezidenți și 380 potențiali rezidenți ai IA;

✓ Este de menționat, că lucrările de reparația a încăperilor destinate amplasării IA din raioanelor Dubăsari și Sîngerei sunt în plină etapă de desfășurare, lansarea oficială a activității IA este planificată pentru primul semestrul al anului 2013.

Proiectele finanțate din surse externe

”Grantul pentru promovarea eforturilor privind ajustările economice structurale”.

La data de 9 aprilie 2012 a fost lansat Programul JNPGA. Perioada de primire a cererilor de participare la Program a fost până la data de 2 mai 2012. Pentru participare la Program au depus cererile 43 agenți economici, prezentând proiecte în valoare totală de 38,2 mil. MDL sau 3,2 mil. dolari SUA.

Din numărul total de solicitanți au fost selectați pentru finanțare 16 beneficiari, valoarea proiectelor constituind 13,4 mil. MDL sau aproximativ 1,1 mil. dolari SUA.

În perioada anului 2012 beneficiarii programului au primit utilaj în leasing în sumă de 20,3 mil. MDL sau 1,3 mil. dolari SUA. Suma rambursată în fondurile partenere în perioada anului 2012 constituie 12,2 mil. MDL sau 0,8 mil. dolari SUA.

Suma granturilor acordate în perioada anului 2012 constituie 10,4 mil. MDL sau 0,7 mil. dolari SUA.

Pe parcursul anului 2012 Unitatea de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale a implementat Proiectul de Ameliorare a competitivității și Proiectul Reformei Sectorului Financiar care a fost finisat la 31.12.2011, ultimele plăți în legătură cu finisarea lui au fost efectuate în perioada de ianuarie-aprilie 2012.

”Proiectul de Ameliorare a competitivității” lansat de Guvernul Republicii Moldovei în februarie 2006 obiectivul căruia fiind sporirea competitivității întreprinderilor prin prisma îmbunătățirii mediul de afaceri și modernizarea Sistemului de Metrologie, Standardizare, Testare și Calitate (MSTQ) în prezent este în plină desfășurare a activităților preconizate

pentru anul 2013. În conformitate cu scrisoarea Băncii Mondiale proiectul a fost extins pe o perioadă de un an până la 30 iunie 2013.

Proiectul include următoarele componente: (1) Îmbunătățirea Mediului de Afaceri; (2) Modernizarea Sistemului MSTC; (3) Facilitatea accesului întreprinderilor la serviciile MSTC; (4) Facilitarea accesului la finanțe; (5) Linia de Credit; (6) Accesul Întreprinderilor la Servicii de Dezvoltare a Afacerilor (7) Suport la implementarea proiectului.

Pe parcursul anului 2012 Proiectul de Ameliorare a competitivității a primit următoarea finanțare:

Creditul IDA –16,2 mil. lei, Grantul IDA – 7,2 mil. lei, Grantul Japonez – 10,1 mil. lei, alte încasări (pachete de tender).

În legătură cu finalizarea proiectului la data de 30 iunie 2012 finanțarea a fost micșorată la fiecare tranșă intrată în cont, care a fost restabilită după prelungirea lui până la data de 30 iunie 2013

În conformitate cu Planul de Acțiuni și Planul de Procurări al proiectului pe parcursul anului 2012 au fost efectuate cheltuieli în suma totală de 37,8 mil. lei, inclusiv cheltuieli din contul creditelor – 20,6 mil. lei și din contul granturilor externe – 17,2 mil. lei:

- procurări de bunuri – 19,6 mil. lei;
- servicii de consultanță și training – 11,1 mil. lei;
- alocări de granturi de co-finanțare – 7,0 mil. lei ;
- acoperirea costurilor operaționale – 0,1 mil. lei .

Proiectul Reformei Sectorului Financiar a fost lansat de către Guvernul Republicii Moldova în ianuarie 2009. Obiectivul proiectului este de a sprijini eforturile Guvernului în scopul îmbunătățirii cadrului juridic și instituțional pentru operațiunile din sectorul financiar prin: (1) stabilirea unei supravegheri integrate a instituțiilor financiare nebankare (IFNB); și (2) modernizarea regimului de reglementare a IFNB pentru a asigura o funcționare eficientă și prudentă a piețelor financiare.

Sursa de finanțare alocată prin intermediul Băncii Mondiale pentru realizarea proiectului : Grantul Olandez nr. TF093288 - 2,28 mil. Euro.

Proiectul este compus din următoarele părți componente: Partea 1: Crearea megareglementatorului pentru IFNB și a Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF); Partea 2: Perfecționarea regimului de reglementare; Partea 3: Suport pentru implementarea Proiectului.

În conformitate cu Planul de Acțiuni și Planul de Procurări al proiectului pe parcursul anului 2012 au fost efectuate cheltuieli pentru servicii de consultanță și training în suma totală de 2,2 mil. lei mii lei.

Agenția Relații Funciare și Cadastru

În anul 2011 Agenției Relații Funciare și Cadastru i-au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 42,4 mil. lei, care au valorificate integral, inclusiv 0,8 mil. lei aferente conturilor speciale.

În anul 2012 Agenția Relații Funciare și Cadastru a realizat următoarele programe de performanță.

Elaborarea politicii și managementului în domeniul geodeziei, cartografiei și cadastrului. Costul implementării programului în cauză a constituit suma de 3,9 mil. lei, și

constituie acele măsuri, atribuții ce țin de competența funcțională al Agenției Relații Funciare și Cadastru cu un număr efectiv de personal de 43 unități.

Geodezie, cartografie și cadastru. Indicatorii pe programe și performanțe preconizate pentru lucrările de geodezie, cartografie și cadastru pe 12 luni ale anului 2012 sunt prevăzute în mărime de 8,6 mil. lei și anume 7,0 mil. lei pentru demarcarea frontierei de stat între Republica Moldova și Ucraina, 1,6 mil. lei pentru crearea și întreținerea Rețelei geodezice naționale (RGN), Rețelei naționale de nivelment (RNN) și Rețelei naționale gravimetrice (RGN), care sunt considerate bunuri ale RM și constituie proprietate publică.

Dezvoltarea relații funciare și cadastru. Lucrările efectuate în domeniul relații funciare și cadastru în volum de 12,8 mil. lei au fost realizate la nivel de sută %. S-au efectuat următoarele lucrări:

S-au efectuat lucrări :

- consolidarea terenurilor, care vor permite de a utiliza mai efectiv terenurile și vor contribui la sporirea volumului de producție în agricultură (au fost consolidate 5254 de cote);
- apreciată bonitatea solurilor pentru 57089 ha;
- au fost executate lucrări de delimitare a terenurilor proprietatea publică a statului pentru 6053 de bunuri imobile;
- au fost identificate 18557 ha de terenuri destinate agriculturii proprietatea publică a statului;
- pentru formarea unui sistem unic informațional automatizat în Moldova, conform Hotărârii Guvernului nr.518 din 17 decembrie 2003 în perioada de 12 luni ale anului 2012 în sistemul informațional s-a introdus informația despre 196719 de localități care vor permite în orice moment de a primi o informație necesară.
- au fost înregistrate drepturi asupra 72341 bunuri imobile din localitățile rurale în temeiul certificatului de moștenire;
- au fost corectate 1622 de erori la întocmirea planurilor cadastrale.

Sistemul de evaluare masivă a bunurilor imobiliare. În domeniul sistemului de evaluare a bunurilor imobiliare, conform Hotărârii Guvernului nr. 670 din 09.06.03 s-au evaluat în perioada de gestiune 93 terenuri agricole și construcții amplasate pe ele, au fost reevaluate special 21336 bunuri. Au fost înregistrate primar masiv 12213 de bunuri imobile, colectate date despre 91539 obiecte evaluării - bunuri imobile cu destinație locativă-case de locuit din localitățile rurale cu excepția localităților din mun.Bălți și mun.Chișinău. Evaluarea se efectuează în scopul impozitării, care va aduce un venit esențial în bugetul de stat. În anul 2012, costul acestor lucrări a constituit suma de 10,5 mil. lei.

Valorificarea terenurilor noi și sporirea fertilității solurilor. Pentru Planul de valorificare a terenurilor noi și sporirea fertilității solurilor au fost alocate mijloace în sumă de 12,7 mil. lei.

Au fost desecate 230 ha de terenuri. Sau efectuat lucrări tehnice de cultivare pe 310 ha. Au fost întocmite 13 de proiecte antierozionale. Au fost construite 32 construcții hidrotehnice.

Agencia Turismului

Pentru activitățile ce țin de politica statului, inclusiv și de administrare în domeniul turismului, Agenției Turismului în anul 2012 a valorificate mijloace în volum de 3,3 mil lei.

La rândul său, mijloacele în cauză au fost direcționate întru asigurarea Programului de dezvoltare a turismului.

20. Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe principale

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul ce urmează:

	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de 2011	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față precizat		suma	%%
					suma	%%		
Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe principale, total (mil.lei) inclusiv:	4388,3	4243,4	4348,6	4367,6	19,0	100,4	-20,7	99,5
<i>Componenta de bază</i>	<i>4119,1</i>	<i>4063,0</i>	<i>4068,0</i>	<i>4093,0</i>	<i>25,0</i>	<i>100,6</i>	<i>-26,1</i>	<i>99,4</i>
Inclusiv transferuri la PI	5,2	-	2,4	2,4	-	100	-2,8	46,1
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>274,4</i>	<i>180,4</i>	<i>283,0</i>	<i>277,0</i>	<i>-6,0</i>	<i>97,9</i>	<i>2,6</i>	<i>100,9</i>
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	21,9	19,1	19,4	20,2	0,8	104,1	-1,7	92,2

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 4243,4 mil.lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 105,2 mil. lei și a constituit 4348,6 mil.lei sau 19,4 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Conform dărilor de seamă, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 4367,6 mil.lei, s-au la nivel de 100,4 % față de prevederi (excluzând transferurile în sumă de 2,4 mil. lei de la componenta de bază la componenta *proiecte finanțate din surse externe*, pentru Proiectul II al Fondului de Investiții Sociale.

La grupa respectivă, cheltuielile efectuate depășesc volumul prevăzut, anume la componenta de bază, care se explică prin achitarea documentelor executorii în sumă de 36,1 mil.lei

Cheltuielile *componentei de bază* s-au realizat la nivel de 100,6 % și cele din cadrul *proiectelor cu finanțare externă* – 97,9 % față de prevederi.

În cadrul cheltuielilor la grupa dată, pentru *fondul de rezervă al Guvernului*, prin Legea bugetului de stat pe anul 2012 nr.282 din 27 decembrie 2011, inițial au fost aprobate mijloace în sumă de 55,0 mil.lei. Ulterior prin Legile nr.177 din 11 noiembrie 2012 și nr.273 din 30 noiembrie 2012 pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2012, volumul fondului în cauză a fost precizat și stabilit în sumă finală de 54,0 mil.lei. Pe parcursul anului, prin deciziile Guvernului au fost repartizate 52,1 mil.lei, dintre care au fost executate 47,7 mil.lei sau la nivel de 88,3 % din prevederile anuale, inclusiv 45,9 mil.lei - prin intermediul instituțiilor finanțate de la bugetul de stat și 1,8 mil.lei - prin intermediul autorităților administrației publice locale.

Direcțiile principale de utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2012, sînt grupate în tabelul ce urmează:

Denumirea măsurilor	Repartizat conform hotărîrilor Guvernului		Finanțat	
	Suma (mii lei)	Pondere în suma totală (%)	Suma (mii lei)	Pondere în suma totală (%)
Cheltuielile aferente deplasărilor delegațiilor oficiale, primirii delegațiilor străine, organizării expozițiilor, simpoziunilor, concursurilor, seminarelor și forurilor internaționale, organizarea și desfășurarea ceremoniei de investitură a Președintelui Republicii Moldova	10509.3	20.2	9962.5	20.9
Cheltuielile de preîntîmpinare și lichidare a consecințelor calamităților naturale	4799.6	9.2	3127.0	6.6
Acțiuni culturale, construcția și reparația obiectelor de valoare culturală și istorică	2686.0	5.2	2430.9	5.1
Acoperirea cheltuielilor de transportare și repartizare a donației de carte, acordate Republicii Moldova	1019.0	2.0	1019.0	2.1
Acordarea de ajutor umanitar altor state pentru înlăturarea consecințelor calamităților naturale	370.0	0.7	220.0	0.5
Ajutor material unic acordat persoanelor civile și colaboratorilor organelor de drept, care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009	1043.0	2.0	1043.0	2.2
Decernarea premiilor, confecționarea și decernarea distincțiilor de stat, procurarea monedelor comemorative	16613.5	31.9	16613.5	34.8
Finanțarea suplimentară a unor autorități publice în legătură cu îndeplinirea unor funcții și sarcini noi, achitarea indemnizației unice legate de concediere	1730.6	3.3	1445.7	3.0
Plata onorariilor de audit, avocatură și procedurilor de arbitraj pentru reprezentarea intereselor Guvernului Republicii Moldova în instanțele internaționale	12480.0	24.0	10994.8	23.0
Alte scopuri	845.5	1.6	843.5	1.8
Total	52096.5	100.0	47699.9	100.0

Repartizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului pe beneficiari, scopuri și măsuri, precum și finanțarea efectivă a acestora este reflectată detaliat în “Informația privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2012”, anexată la prezenta Notă.

Transferurile din fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale pentru nivelarea posibilităților financiare a acestora, au fost aprobate în sumă de 3859,7 mil. lei, fiind efectuate integral.

Expunerea detaliată a executării transferurilor de la bugetul de stat către bugetele unităților administrativ-teritoriale se conține în capitolul „Relațiile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale” al prezentului Raport.

Conform Legii nr.1435-XV din 7 noiembrie 2002 pentru compensarea diferenței de prețuri și tarife la energia electrică și gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni, au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 24,9 mil. lei, fiind finanțate în sumă de 22,6 mil. lei, sau la nivel de 90,8 la sută față de prevederi.

Pentru compensarea pierderilor bugetelor unităților administrativ teritoriale în legătură cu scutirea de plata impozitului funciar a deținătorilor de terenuri agricole, situate după traseul Rîbnița – Tiraspol, în anul 2012 au fost prevăzute alocații în sumă de 0,6 mil. lei, care au fost realizate la nivel de 98,6 la sută.

Pentru lucrările de demarcare a frontierei de stat între Republica Moldova și Ucraina au fost prevăzute alocații în sumă de 7,0 mil. lei, care au fost valorificate integral.

Proiecte finanțate din surse externe

gr.pr.20; gr.09; tip 756 – Proiectul ”Monitorizare și evaluare, unitatea de management” FPM

Pentru componentele de Monitorizare și Evaluare și Unitatea de Management a Programului a fost prevăzută suma de 56,9 mil. lei. Efectiv au fost valorificate 50,9 mil. lei, dintre care 3,4 mil. lei pentru componenta de Monitorizare și Evaluare și 47,5 mil. lei pentru Unitatea de Management a Programului.

În cadrul componentei de Monitorizare și Evaluare 2,4 mil. lei au fost utilizați pentru desfășurarea primei etape a Sondajului Întreprinderilor și Gospodăriilor și circa 1,0 mil. lei pentru fortificarea capacităților FPM Moldova și instituțiilor de implementare. Mijloacele valorificate pentru derularea sondajului constituie doar 1/3 din suma inițial planificată. Utilizarea parțială a mijloacelor planificate a fost cauzată de modificările efectuate pe parcursul anului de către CPM și compania responsabilă de realizarea sondajului menționat în metodologia de evaluare. Modificările au constat în extinderea cadrului de eșantion și solicitarea de date suplimentare cu privire la exploatațiile agricole. Adicional, în cadrul componentei date nu au fost valorificate mijloacele planificate pentru elaborarea Sistemului Informațional de Management (SIM), deoarece CPM a elaborat un sistem standard pentru toate programele Compact – MIDAS.

În cadrul Unității de Management a Programului mijloacele valorificate au fost direcționate pentru acoperirea cheltuielilor operaționale ale unității de implementare, FPM Moldova, – 23,9 mil. lei, achitarea serviciilor Agentului Financiar și Agentului de Procurări – 23,2 mil. lei, achitarea serviciilor de audit – 0,4 mil. lei

Diferențele între sumele planificate și cele efectiv valorificate în cadrul acestei componente reprezintă valoarea serviciilor prestate de Agentul de Procurări în trimestrul IV al anului 2012 și care urmează a fi achitate la începutul anului 2013, după aprobarea raportului de activitate, precum și sumele aferente ultimelor două tranșe pentru serviciile companiei de audit care conform condițiilor contractului urmează a fi achitate după aprobarea raportului de audit de către OIG/CPM. Din cauza programului încărcat, OIG/CPM nu a reușit să aprobe raportul de audit până la finele anului, respectiv diferența menționată va fi achitată la începutul anului 2013.

Cheltuielile efective ale proiectului au fost următoarele:

- contribuția din grant – 50902,8 mii lei.

gr.pr.20; gr.09; tip 723 – Proiectul II al Fondului de Investiții Sociale

Fondul de Investiții Sociale II este un proiect al Guvernului Republicii Moldova creat cu suportul Băncii Mondiale și donatorilor: Republica Federală Germania (KfW), Suedia (SIDA), Comisia Europeană. Scopul urmărit este de a contribui la implementarea strategiilor și programelor naționale prin împuternicirea comunităților sărace și instituțiilor lor în managementul necesităților prioritare de dezvoltare.

Pe parcursul anului 2012, au fost realizate următoarele activități: construcția sistemelor de aprovizionare cu gaz, cu apa, renovarea drumurilor, școlilor și grădinițelor de copii,

renovarea sistemelor de canalizare, crearea centrelor de servicii comunitare, etc.

Cheltuielile efective pentru anul 2012, întru finanțarea activităților proiectului au constituit:

- contribuția din grant – 12478,3 mii lei,
- contribuția din împrumut – 129223,9 mii lei,
- contribuția Guvernului – 2386,0 mii lei,
- alte transferuri de capital în interiorul țării – 59516,3 mii lei,
- transferuri între componentele BS și componentele BUAT – 15321,2 mii lei.

gr.pr.20; gr.09; tip 748 – Proiectul „Dezvoltarea regională și protecția socială a Republicii Moldova”

Obiectivul Proiectului este reducerea inechităților economice și sociale între raioane prin:

- îmbunătățirea serviciilor de asistență socială la nivel raional și comunitar pentru a oferi servicii de asistență socială îmbunătățite păturilor vulnerabile, în special persoanelor cu dizabilități, copiilor și persoanelor sărace;

- îmbunătățirea gestionării apelor la nivel comunitar în partea de Sud a Republicii Moldova;

- reabilitarea și menținerea drumurilor pentru acordarea accesului îmbunătățit la servicii;
- îmbunătățirea calității serviciilor sanitare în or. Orhei.

Cheltuielile efective pentru anul 2012, întru finanțarea activităților proiectului au constituit 7150,5 mii lei contribuția din grant oferit de către Comisia Europeană.

Este necesar de menționat că, Fondul pentru Dezvoltare Regională este gestionat de către **Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor**, proiectele fiind implementate în domenii diferite (grupe principale). Mijloacele destinate fondului în cauză în mărime de 160,7 mil. lei au fost finanțate integral. Finanțarea acestora pe domenii (grupe principale) se prezintă în tabelul următor.

Informația privind executarea Fondului de Dezvoltare Regională

mil. lei

Denumirea	Gr. princ.	Executat
Total		160,7
Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret	8	23,7
Protecția mediului și hidrometeorologia	12	27,6
Industrie și construcțiile	13	6,1
Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicații și informatică	14	70,9
Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	15	30,0
Alte servicii legate de activitatea economică	19	2,4

21. Creditarea netă

La capitolul *creditarea netă* pentru anul 2012 a fost aprobată rambursarea mijloacelor datorate de către beneficiarii recreditați din sursele împrumuturilor interne și/sau externe precum și debitorii garanțați pentru împrumuturile obținute sub garanția de stat externă în sumă totală de 92,2 mil. lei. Ulterior, suma a fost precizată și a constituit 96,9 mil. lei.

Pe parcursul anului, la bugetul de stat au fost încasate mijloace bănești în sumă de 127,8 mil. lei, și anume:

mil. lei

	2011 executat	2012					Devieri executat 2012 față de 2011	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Creditarea netă, total inclusiv:	-53,7	-92,2	-96,9	-127,8	-30,9	131,9	-74,1	238,0
Grupa principală 23.04 (rambursarea împrumuturilor de către instituțiile nefinanciare)	-38,9	-35,8	-41,4	-68,6	-27,2	165,7	-29,7	176,3
Grupa principală 23.06 (rambursarea împrumuturilor de către instituțiile financiare)	-5,3	-6,9	-7,0	-8,8	-1,8	125,7	-3,5	166,0
Grupa principală 23.11 (restabilirea mijloacelor dezafectate pentru onorarea garanțiilor de stat pentru împrumuturi externe)	-5,7	-45,6	-44,6	-46,4	-1,8	104,0	-40,7	814,0
Grupa principală 23.14 (rambursarea împrumuturilor de către bugetele de alt nivel)	-3,8	-3,9	-3,9	-4,0	-0,1	102,6	-0,2	105,3

Referitor la grupa **Creditarea netă** menționăm:

➤ la **gr.23.04** – rambursarea împrumuturilor de către instituțiile nefinanciare, în bugetul de stat pentru anul 2012, a fost aprobată suma de 35,8 mil. lei, ulterior această sumă a fost precizată constituind suma de 41,4 mil. lei. La finele anului 2012 a fost încasată suma de 68,6 mil. lei, ceea ce reprezintă o supra-executare de 27,2 mil. lei sau 165,7 % față de suma precizată pe an. Această supra-executare, se datorează rambursării sumelor de către beneficiarii aflați în procesul de insolvență.

➤ la **gr.23.06** - rambursarea împrumuturilor de către instituțiile financiare, pentru anul 2012 a fost aprobată suma de 7,0 mil. lei. Pe parcursul anului 2012 la buget au fost încasate 8,8 mil. lei, ceea ce reprezintă o executare în proporție de 125,7%.

➤ la **gr. 23.11** – restabilirea mijloacelor dezafectate pentru onorarea garanțiilor de stat pentru împrumuturi externe, a fost aprobată inițial suma anuală de 45,6 mil. lei. Ulterior, această sumă a fost rectificată și a constituit suma de 44,6 mil. lei. La situația din 31 decembrie 2012 a fost încasată suma de 46,4 mil. lei, ceea ce reprezintă o executare de 104,0% față de suma precizată pe an.

➤ la **gr.23.14** – rambursarea împrumuturilor de către bugetele de alt nivel, a fost precizată suma anuală de 3,9 mil. lei. La situația din 31 decembrie 2012 în buget a fost încasată suma de 4,0 mil. lei, ceea ce reprezintă o executare în proporție de 102,6%.

Datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor

La situația din 31 decembrie 2012, datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor pe împrumuturile interne și externe acordate sub garanția de stat constituie **404,2 mil lei**, micșorându-se cu 3,6 mil lei de la începutul anului.

Datoria debitorilor garantați pentru sumele dezafectate din bugetul de stat ca urmare a activării garanției de stat pentru *împrumuturi externe* reprezintă **401,8 mil. lei (33,3 mil. dolari SUA)**. Se observă că pe parcursul anului 2012 soldul datoriei debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor s-a micșorat cu 3,7 mil. lei (1,3 mil. dolari SUA) în comparație cu cel de la situația din 31 decembrie 2011 (405,5 mil. lei echivalentul a 34,6 mil. dolari SUA).

Totodată, la situația din 31 decembrie 2012, datoria cu termen expirat a debitorilor garantați reprezintă **303,2 mil. lei (25,1 mil. dolari SUA)**. Poate fi constat faptul că, datoria cu termen expirat pe parcursul anului 2012 a cunoscut un trend crescător, majorându-se cu 34,7 mil. lei (2,2 mil. dolari SUA) în comparație cu cel de la situația din 31 decembrie 2011 (268,5 mil. lei echivalentul a 22,9 mil. dolari SUA), majorarea fiind cauzată în cea mai mare parte de fluctuația cursului valutar urmată de majorarea datoriei debitorilor garantați care se află în proces de insolvabilitate.

Datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor formată în urma executării garanțiilor de stat pentru împrumuturi interne constituie **2432,1 mii lei**, ce reprezintă dobânda și penalitatea calculată pentru dezafectarea mijloacelor bugetare. Pe data de 6 februarie 2012 în adresa debitorilor garantați (S.A. „Flamingo-96” mun. Bălți, S.A. “Curcubeu legumelor” Căinari) au fost expediate scrisori cu cererea de a prezenta informația privind măsurile întreprinse pentru achitarea datoriei, precum și semnarea actelor de verificare.

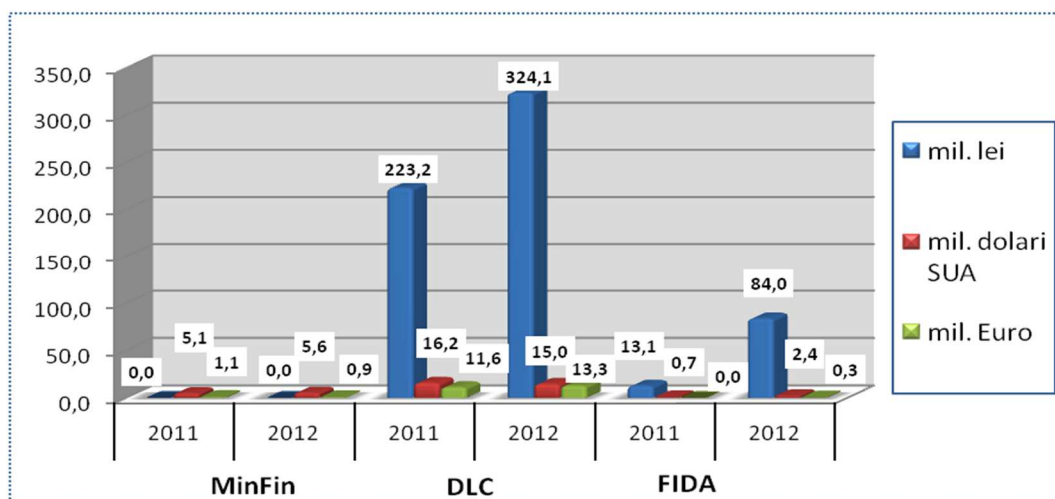
În anul 2012 a avut loc o licitație de vânzare a patrimoniului S.A. „Flamingo-96”, iar din lipsa cumpărătorilor averea nu a fost vîndută.

Recreditarea de stat

Recreditarea de stat se efectuează prin intermediul Ministerului Finanțelor, Directoratului Liniei de Credit (DLC) și Unității de Implementare a Proiectelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (FIDA).

În conformitate cu actele legislative și normative ale Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, **pe parcursul anului 2012** din contul liniilor de creditare și a mijloacelor circulante acumulate (din rambursarea de către IFP a sumelor principale și dobânzilor aferente) pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe, **au fost recreditați** agenți economici, autorități publice locale și instituții financiare participante în sumă totală de **408,1 mil. lei, 23,0 mil. dolari SUA și 14,5 mil. Euro**.

Împrumuturi recreditate prin intermediul liniilor de creditare pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe

Reieșind din Graficul prezentat se observă cota însemnată în structura împrumuturilor recreditate prin intermediul Directoratului Liniilor de Credit. Totodată, în perioada de analiză, se atestă un trend ascendent aferent valorii mijloacelor financiare îndreptate spre recreditare în scopul implementării proiectelor finanțate din surse externe în monedă națională și un trend descendent – recreditării în valută străină.

Pe parcursul anului 2012 au fost **rambursate și anulate** datoriile agenților economici, autorităților publice locale și ale IFP în sumă totală de 374,7 mil. lei, 10,9 mil. dolari și 2,7 mil. Euro, din care anulate conform Hotărîrilor judecătorești 2,1 mil. lei și 0,06 mil. dolari SUA.

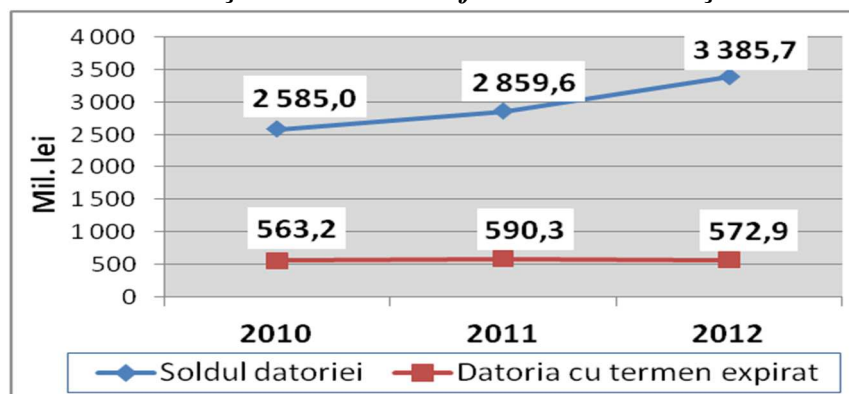
La situația din 31 decembrie 2012 **soldul datoriilor** beneficiarilor recreditați constituia 1 581,2 mil. lei, 110,0 mil. dolari SUA și 29,8 mil. Euro (echivalent 3385,7 mil. lei), majorându-se față de începutul anului 2012 cu 526,1 mil. lei sau 18,4%.

Această majorare a datoriei este condiționată preponderent de debursarea mijloacelor financiare din contul liniilor de credit și refinanțarea mijloacelor circulante acumulate.

Datoria cu termen expirat la situația din 31 decembrie 2012 la împrumuturile recreditate prin Ministerul Finanțelor atât și prin Directoratul Liniilor de Credit este în scădere și se cifrează la 340,2 mil. lei și 19,2 mil. dolari SUA (echivalent 572,9 mil. lei) sau 16,9% din suma datoriilor totale.

În urma analizei efectuate se evidențiază, că datoria cu termen expirat pe împrumuturile recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor la situația din 31.12.2012 este în scădere cu 17,4 mil. lei, sau cu 2,9% față de începutul anului 2012.

Evoluția datoriilor beneficiarilor recreditați

Reieșind din Graficul prezentat se atestă, că:

- evoluția soldului datoriilor are un trend ascendent bine determinat, condiționat de recreditarea continuă a împrumuturilor în vederea implementării noilor proiecte finanțate din surse externe.

- evoluția datoriilor cu termen expirat are un trend fără oscilații semnificative, condiționat atât de fluctuațiile cursului valutar cât și de neexecutarea în termen de către beneficiarii recreditați a obligațiilor d

- e plată conform graficelor de rambursare relevante condițiilor contractuale.

Ministerul Finanțelor își onorează sarcina de încasare a datoriilor scadente prin intermediul inspectoratelor fiscale teritoriale de stat prin aplicarea măsurilor de executare silită, în conformitate cu legislația în vigoare, față de agenții economici care dețin arierate pe împrumuturile recreditate. Astfel, pe parcursul anului 2012 la bugetul de stat în acest sens au fost încasate 1,6 mil. lei.

22. Relațiile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale

Raporturile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale se efectuează în baza prevederilor Legii nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, Legii bugetului de stat pe anul 2012 nr.282 din 27 decembrie 2011 (cu modificările și completările ulterioare), precum și a altor acte legislative și normative.

În componența bugetului de stat pe anul 2012, pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost aprobate transferuri pentru nivelarea posibilităților financiare a teritoriilor în sumă de 3859,7 mil. lei, inclusiv 669,9 mil. lei transferuri categoricale și transferuri categoricale complementare pentru proiectul-pilot privind finanțarea instituțiilor de învățământ primar și secundar general din 11 unități administrativ-teritoriale.

De rînd cu aceasta, pe parcursul anului 2012, din bugetul de stat pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost alocate transferuri cu destinație specială în sumă de 188,2 mil. lei, după cum urmează.

- conform art.1 alin.(8) din Legea bugetului de stat pe anul 2012 au fost transferate mijloace pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din stînga Nistrului, către bugetele raionale Căușeni și Dubăsari și compensarea pierderilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale în legătură cu scutirea de plata impozitului funciar a deținătorilor de terenuri agricole, situate după traseul Rîbnița – Tiraspol în sumă totală de de 23,2 mil. lei;

- în scopul realizării art.12 al Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și în baza hotărîrilor de Guvern au fost transferate către bugetele a 27 unități administrativ-teritoriale mijloace financiare - în sumă de 24,1 mil. lei;

- conform art.1 alin.(7) din Legea bugetului de stat pe anul 2012, de la bugetul de stat către bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost alocate mijloace bănești pentru finanțarea cheltuielilor capitale în sumă totală de 109,6 mil. lei, dintre care pentru efectuarea investițiilor capitale – 31,5 mil. lei, finanțarea reparațiilor capitale – 77,1 mil. lei și pentru alte cheltuieli capitale – 1,0 mil. lei;

- conform prevederilor Hotărîrilor Guvernului nr.191 din 4 aprilie 2012 și nr.516 din 18 iulie 2012 au fost transferate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare pentru activitățile de reintegrare a țării din Programul aprobat, în sumă totală de 7,3 mil lei, dintre care pentru efectuarea investițiilor capitale – 2,6 mil. lei, finanțarea reparațiilor capitale – 4,6 mil. lei, alte cheltuieli capitale – 0,1 mil. lei.

- conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 „Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni”, au fost transferate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare în sumă totală de 21,8 mil. lei, dintre care pentru rambursarea creditelor preferențiale în sumă de 15,8 mil. lei și pentru indemnizații unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi în sumă de 6,0 mil. lei;

- pe parcursul anului 2012, conform unor hotărîri ale Guvernului, din fondul de rezervă al Guvernului, prin intermediul bugetelor unităților administrativ-teritoriale, au fost alocate pentru diverse scopuri 1,8 mil. lei;

- conform prevederilor Legii nr.154-XVI din 5 iulie 2007 privind acordarea compensației unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populație din mediu rural, au fost alocate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare în sumă de circa 0,3 mil. lei.

- conform prevederilor Hotărârii Guverului nr. 516 din 18 iulie 2012 “Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2012” au fost alocate mijloace financiare pentru cheltuieli curente în scopul dotării cu inventar moale și echipament a grădiniței de copii din satul Fîrlădeni, raionul Căușeni în sumă de 0,1 mil. lei.

23. Descrierea bilanțului contabil al bugetului de stat

Conform bilanțului contabil pe anul 2011, balanța activelor și pasivelor la finele anului 2011 a constituit 1793567.5 mii lei. Pe parcursul anului 2012 au fost operate unele modificări la soldurile de intrare pentru anul 2012, reflectate în tabelul următor.

mii lei

Denumirea și codurile conturilor de bilanț	Modificarea soldului la începutul anului 2012	
	Activ	Pasiv
Cont curent al bugetului de stat (1101)	+298.2	
Contul curent al bugetului de stat pentru mijloacele speciale (1401)	-376.2	
Cont curent al bugetului de stat pentru ajutoare umanitare (1601)	-211.8	
Cont curent pentru mijloace intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat (1613)	+267.8	
Cont special pentru contribuțiile fiscale ale agenților economici amplasați în localitățile din stînga Nistrului și în mun.Bender (1621)	-6.7	
Cont curent al bugetului de stat pentru mijloacele granturilor interne și externe, creditelor externe, altor încasări și transferuri aferente proiectelor finanțate din surse externe (1681)	-0.7	
Rezultatul executării bugetului de stat (9101)		+298.2
Rezultatul executării mijloacelor speciale ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat (9105)		-376.2
Rezultatul executării mijloacelor din granturi și împrumuturi externe pentru realizarea proiectelor investiționale (9107)		-0.7
Rezultatele executării ajutoarelor umanitare (9108)		-211.8
Rezultatele executării contribuțiilor fiscale ale agenților economici amplasați în localitățile din stînga Nistrului și în mun.Bender (9109)		-6.7
Rezultatul executării mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat (9110)		+267.8
Total active și pasive	-29,4	-29,4

Modificările soldurilor mijloacelor bănești la începutul anului 2012 au fost condiționate de următoarele.

- *La componenta de bază* soldul s-a majorat cu 298.2 mii lei, inclusiv:
 - din transferul mijloacelor de la contul de ajutoare a sumei de **211.8 mii lei** (conform deciziei Guvernului Republicii Moldova nr.1217-439 din 14.12.2012).
 - din transferul mijloacelor de la contul pentru acumularea contribuțiilor fiscale ale agenților economici amplasați în localitățile din stînga Nistrului, în urma modificării modului de administrare a acestor încasări (conform Hotărîrii Guvernului nr.127 din 24.02.2012) a sumei de **6,7 mii lei**;
 - de la transferarea soldurilor de mijloace speciale în suma de **79,0 mii lei**, (conform indicației ministrului finanțelor nr.19 din 13.02.2012);
 - de la transferarea la componenta de bază a soldurilor neutilizate din cadrul Proiectului "Grantul în cadrul Programului de răspuns la criza globală a creșterii prețurilor la produsele alimentare" în sumă de **0,7 mii lei**.

- *La componenta mijloace speciale* soldul s-a micșorat cu 322,2 mii lei, inclusiv:
 - prin **micșorarea soldurilor** de mijloace speciale în sumă totală de 377,6 mii lei:
 - de la transferarea sumei de 79,0 mii lei la componenta de bază,
 - de la trecerea sumei de 269,2 mii lei la contul curent pentru mijloace intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat
 - de la transferarea soldurilor conform Hotărîrii Guvernului nr.1183 din 22.12.2010 la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 8,5 mii lei,
 - de la transferarea soldurilor conform Hotărîrii Guvernului nr.762 din 10.10.2011 la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 20,9 mii lei .
 - prin **majorarea soldurilor** de mijloace speciale în suma 1,4 mii lei, transferul mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor la mijloace speciale.

➤ *La mijloacele intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat* soldul s-a majorat cu 267,8 mii lei.

➤ *La proiecte finanțate din surse externe* soldul mijloacelor la începutul anului s-a micșorat în rezultatul transferului la componenta de bază a sumei de 0,7 mii lei.

Ca rezultat, a fost modificat balanța activelor și pasivelor la începutul anului 2012 cu suma totală de 29,4 mii lei.

După operarea modificărilor respective, balanța activelor și pasivelor la începutul anului 2012 a constituit 1793539,9 mii lei, iar la finele anului 2012 – 1905722,3 mii lei.

Soldurile mijloacelor bănești ale bugetului de stat și instituțiilor finanțate din bugetul de stat se prezintă în tabelul următor.

mii lei

Denumirea indicatorului	Total	Inclusiv		
		Pe conturile curente in CUT	Plasate în depozite în BNM și bănci comerciale	Pe conturile bancare, peste hotare sau în interiorul țării, inclusiv conturi valutare
<i>Componentul de bază</i> (1101, 1104, 1105, 1108, 1621)	9312,2	667,1		8645,1
<i>Mijloace speciale</i> (1401, 1403, 1478, 1480, 1601, 1613, 1617, 1622)	383984,2	334614,2 2872,1 9091,1		19926,8 10483,2 6930,4 66,4
<i>Fonduri speciale</i> (1501, 1505)	473687,2	473687,2		
<i>Proiecte investiționale</i> (1681, 1682, 1609)	1038724,5	621,9		958119,1 79983,5
Total – componente ale bugetului de stat	1905708,1	821553,6		1084154,5

24. Datoriile debitoare și creditoare ale bugetului de stat (descifrarea datoriilor, măsurile întreprinse pentru monitorizarea și reducerea lor)

La situația din 31 decembrie 2012 la bugetul de stat pe toate componentele s-au înregistrat **datorii debitoare** în sumă totală de 575,5 mil. lei, inclusiv: pe componenta de bază – 143,7 mil. lei, mijloace speciale – 67,0 mil. lei, fonduri speciale – 19,3 mil. lei și proiecte finanțate din surse externe – 345,5 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2011, datoriile debitoare totale ale executorilor de buget finanțați de la bugetul de stat s-au majorat cu 222,8 mil. lei.

Datoriile debitoare cu termen de achitare expirat ale bugetului de stat pe toate componentele la situația din 31 decembrie 2012 au constituit 37,1 mil. lei, inclusiv: pe componenta de bază – 14,5 mil. lei, mijloace speciale – 19,8 mil. lei și fonduri speciale – 2,8 mil. lei.

Pe parcursul anului, datoriile debitoare cu termen de achitare expirat s-au micșorat cu 3,1 mil. lei, inclusiv: mijloace speciale – cu 7,7 mil. lei, pe fonduri speciale – cu 0,1 mil. lei, însă s-au majorat pe componenta de bază cu 4,7 mil. lei.

Unii executori de buget au admis creșterea datoriilor debitoare cu termen de achitare expirat, printre care: Ministerul Economiei – cu 5,3 mil. lei, Academia de Științe – cu 0,5 mil. lei.

La situația din 31 decembrie 2012 la bugetul de stat s-au înregistrat **datorii creditoare** în sumă totală de 448,5 mil. lei, inclusiv: pe componenta de bază – 299,8 mil. lei, mijloace speciale – 108,4 mil. lei, fonduri speciale – 0,8 mil. lei și proiecte finanțate din surse externe – 39,5 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2011, datoriile creditoare totale ale executorilor de buget finanțați de la bugetul de stat s-au majorat cu 42,9 mil. lei.

Din suma totală a datoriilor menționate, datoriile creditoare cu termen de achitare expirat ale bugetului de stat la situația din 31 decembrie 2012 au constituit 19,1 mil. lei, inclusiv pe: componenta de bază – 9,3 mil. lei, mijloace speciale – 9,7 mil. lei și fonduri speciale – 0,1 mil. lei.

Comparativ cu anul 2012, datoriile creditoare cu termen de achitare expirat s-au majorat cu 0,6 mil. lei, inclusiv: pe componenta de bază – cu 2,6 mil. lei, și fonduri speciale – cu 0,1 mil. lei, iar pe componenta mijloace speciale s-au micșorat cu 2,1 mil. lei.

V. Sistemul de control financiar public intern

Dezvoltarea sistemului de Control financiar public intern continuă prin implementarea Proiectului Twinning „Consolidarea managementului financiar public în RM” cu suportul Guvernului Suediei și Olandei.

Pe parcursul anului 2012:

A fost aprobat Regulamentul privind evaluarea, raportarea sistemului de management financiar și control și emiterea declarației privind buna guvernare, prin Ordinul ministrului finanțelor nr.49 din 26 aprilie 2012.

A fost aprobat Regulamentul privind certificarea auditorilor interni din sectorul public, prin Ordinul ministrului finanțelor nr.100 din 29 august 2012.

Au fost reaprobat Standardele naționale de audit intern, prin Ordinul ministrului finanțelor nr.113 din 12 octombrie 2012.

A fost aprobat Regulamentul de funcționare a Consiliului controlului financiar public intern, prin Ordinul ministrului finanțelor nr.114 din 12 octombrie 2012.

A fost elaborat, editat și distribuit un Manual de management financiar și control.

A fost elaborat proiectul Normei metodologice privind auditul IT, proiectul Normei metodologice privind eșantionarea în audit și proiectul Normei metodologice privind rolul auditorului intern privind fraudă și corupția, care vor fi integrate ulterior în setul complet revizuit al Normelor metodologice pentru implementarea auditului intern în sectorul public.

La situația din 31 octombrie 2012 în cadrul sectorului public existau 60 unități de audit intern, dintre care 9 unități de audit intern nu dispun de personal.

A fost creat și s-au desfășurat trei ședințe ale Consiliului controlului financiar public intern.

A demarat procesul de perfecționare a sistemelor curente de management financiar și control în cadrul Serviciului Vamal și Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Au fost elaborate materiale de instruire și desfășurate seminare de formare a formatorilor în domeniul auditului intern și managementului financiar și controlului. Ca rezultat, au fost pregătiți 12 formatori în domeniul auditului intern și 7 formatori în domeniul managementului financiar și controlului.

Au fost realizate:

- 7 seminare de instruire și 9 ateliere de lucru pentru auditorii interni,
- 4 seminare de instruire și 7 ateliere de lucru în domeniul managementului financiar și controlului,
- alte seminare de mediatizare a Controlului financiar public intern, inclusiv în domeniul auditului intern și managementului financiar și controlului.

Pentru anul 2013, prioritățile care țin de implementarea ulterioară a Controlului financiar public intern în Republica Moldova se referă la următoarele domenii:

- perfecționarea sistemului de certificare a auditorilor interni din sectorul public,
- autoevaluarea și raportarea sistemului de management financiar și control, precum și emiterea de către entitățile publice a declarației privind buna guvernare,
- consolidarea capacităților în domeniul auditului intern și managementului financiar și controlului,
- elaborarea și prezentarea către Guvernul RM a Raportului consolidat privind controlul financiar public intern.

VI. Activitatea Inspecției financiare

Inspecția financiară, în perioada de raport a continuat acțiunile în scopul reformării întru eficientizarea activității sale. Astfel, în rezultatul conlucrării cu experții SIGMA, OECD a fost elaborat Raportul privind strategia de dezvoltare a Inspecției financiare, în care este prezentată analiza situației actuale, fiind oferite un șir de recomandări privind dezvoltarea ulterioară.

Au fost înregistrate progrese în procesul de schimbări, acestea vizînd extinderea atribuțiilor stipulate în legislație, inclusiv în Legea cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010, privind inspectarea întreprinderilor de stat, a societăților comerciale, în care statul are o cotă – parte, precum și a altor entități din sectorul privat.

În pofida faptului, că aria de inspectare s-a majorat cu 572 entități, ce au cifră de afaceri sau venituri din vânzări considerabile, datorită schimbării tacticii: inspectări de scurtă durată, inspectări financiare tematice, efectuate în baza analizei riscurilor, s-a reușit majorarea cu 20% a numărului de inspectări efectuate și respectiv majorarea numărului de entități inspectate comparativ cu perioada precedentă și verificarea unui volum de mijloace financiare în sumă de 11,6 miliarde lei, ceea ce constituie 33,8% din mijloacele bugetului public național.

În anul 2012 au fost efectuate 1329 inspectări (controale) financiare, inclusiv la instituții publice au fost efectuate 850 inspectări, la unități administrativ-teritoriale – 204, la întreprinderi de stat, municipale și societăți comerciale au fost efectuate 275 inspectări.

În rezultatul inspectărilor totale și tematice efectuate, s-a stabilit nerespectarea de către factorii de decizie a cadrului normativ ce reglementează gestionarea fondurilor publice, fiind depistată pagubă în sumă de 70,4 milioane lei.

Au fost identificate venituri ratate de instituțiile publice în sumă de 40,2 milioane lei ce constituie o rezervă și au fost calculate sume la buget – 23,0 milioane lei, ce constituie o creștere respectiv de 38%, 90%, comparativ cu anul 2011(29,1 milioane lei, 12,1 milioane lei).

În cadrul desfășurării activității de inspectare, Inspecția a acordat prioritate în verificarea respectării disciplinei financiare de către întreprinderile de stat, societățile pe acțiuni, în care statul deține cotă – parte și întreprinderile municipale, fiind calculate la bugetul de stat dividende în sumă de 3148,4 mii lei și defalcări din profitul net în bugetul unităților administrativ-teritoriale în sumă de 12213,1 mii lei.

În același timp, în rezultatul a 118 inspectări financiare, efectuate la entitățile din subordinea Ministerului Educației, volumul mijloacelor financiare inspectate fiind de 1970,5 milioane lei, a fost stabilită pagubă materială cauzată statului în sumă de 5,5 milioane lei și au fost constatate cheltuieli neregulate în sumă de 36,4 milioane lei ce constituie 2,3% din sumele verificate. Veniturile ratate identificate au constituit 1,1 milioane lei.

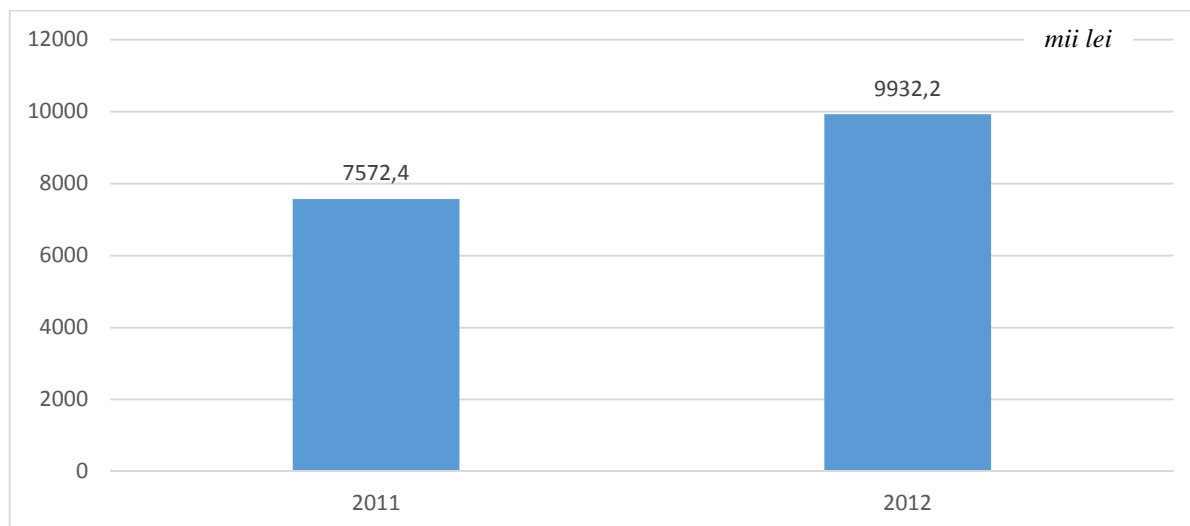
La 24 entități din subordinea Ministerului Culturii, cu volumul de venituri/cheltuieli verificat în sumă de 3227,8 milioane lei, au fost constatate pagube în sumă de 1,7 milioane lei, cheltuieli neregulate în sumă de 11,7 milioane lei și venit ratat în sumă de 55,7 mii lei. Au fost calculate sume la buget în mărime de 345,1 mii lei, inclusiv sancțiuni economice în sumă de 243,6 mii lei, dividende/defalcări în sumă de 85,1 mii lei.

Materialele inspectărilor financiare efectuate la entitățile din domeniul ocrotirii sănătății denotă, că lipsa unui management financiar adecvat a condiționat admiterea multiplelor lacune și încălcări ale prevederilor actelor normative în vigoare, în consecință la 58 entități din 97 entități supuse inspectării (65,2%), au fost depistate pagube cauzate statului în sumă de 4484,2 mii lei, exprimate prin cheltuieli nelegitime, lipsuri de mijloace bănești și valori materiale, precum și utilizate mijloace publice contrar destinației. Urmare a nerespectării cadrului normativ sunt și cheltuielile neregulate în sumă de 6764,8 mii lei.

Inspectările financiare efectuate la entitățile din domeniul protecției sociale, au stabilit, că în rezultatul nerespectării, de către conducătorii instituțiilor, a prevederilor legislației și a actelor normative în vigoare, la 45 instituții din 69 instituții supuse inspectării (65,2%), au fost cauzate prejudicii statului în sumă totală de 2207,1 mii lei. Cheltuieli neregulate au constituit 560,5 mii lei.

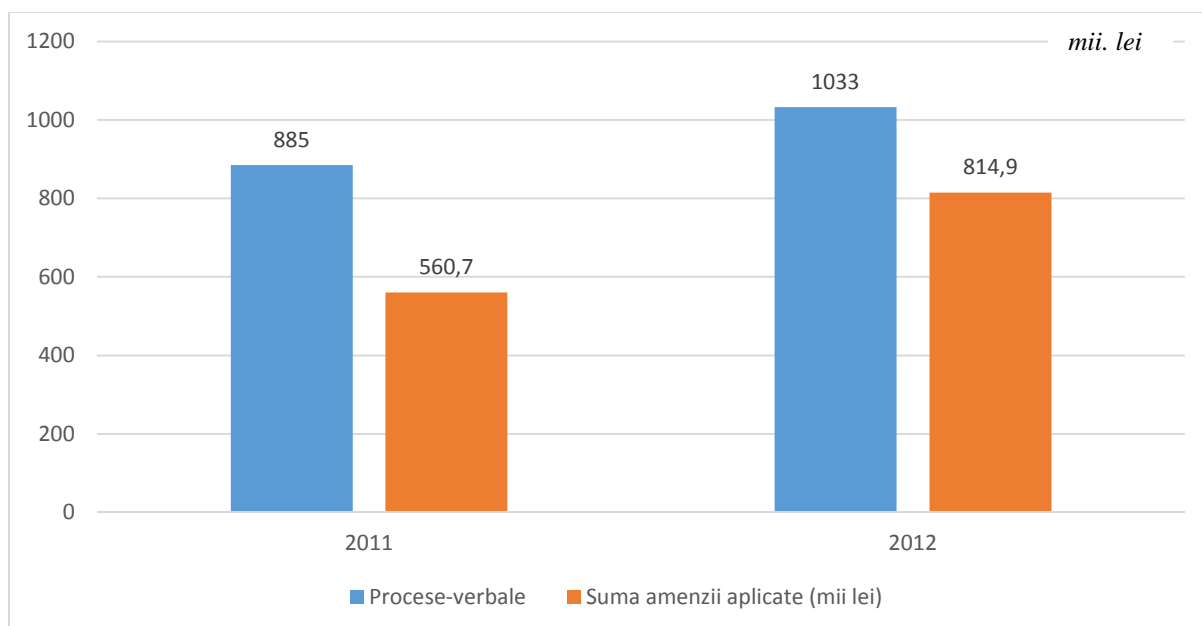
Inspectia a contribuit la acoperirea pagubelor, suma constituind 23,9 milioane lei. Concomitent, în scopul acoperirii integrale a pagubelor cauzate și tragerii la răspundere a persoanelor vinovate au fost expediate în adresa organelor de drept 233 materiale de inspectare suma pagubei constituind 56,1 milioane lei.

În cadrul inspectărilor efectuate au fost încasate sume la buget – 9,9 milioane lei sau cu 31 % mai mult comparativ cu anul precedent.

La inițiativa și insistența Inspecției financiare, au fost operate modificări la Codul contravențional, modificări care prevăd pînghii de tragere la răspundere a persoanelor responsabile implicate în managementului financiar.

Modificările menționate au permis tragerea la răspundere contravențională a conducătorilor care nu asigură respectarea legislației în procesul activității, fiind încheiate 1033 procese - verbale și aplicate amenzi în sumă de 814,9 mii lei, ceea ce constituie o creștere de 16% comparativ cu anul 2011 (885 procese-verbale în sumă de 560,7 mii lei).

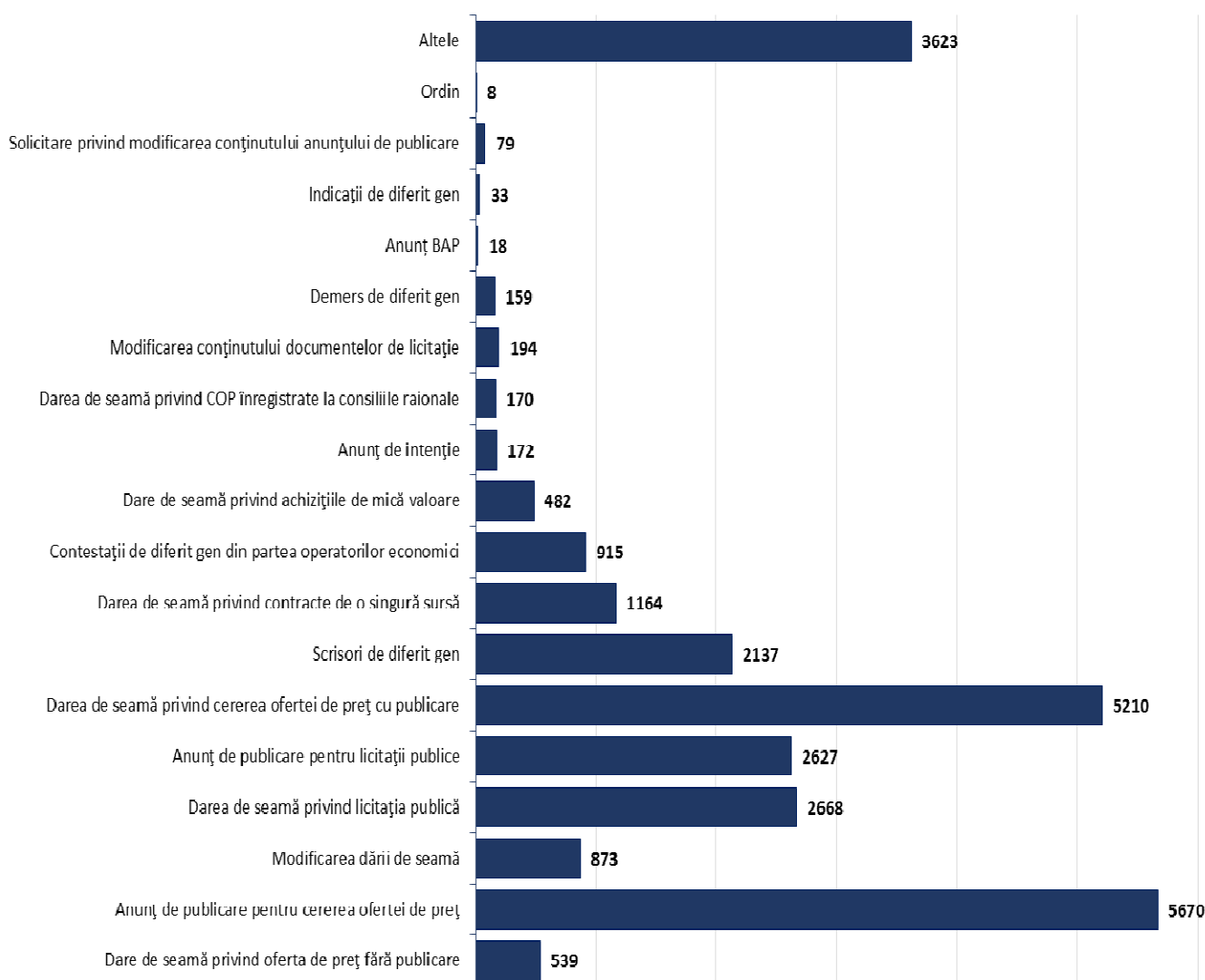

VII. Activitatea Agenției Achiziției Publice

Agenția Achiziției Publice (în continuare Agenția), potrivit Legii Nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice, cu modificările ulterioare, este autoritatea administrativă de specialitate în subordinea Ministerului Finanțelor, împuternicită cu reglementarea de stat, efectuarea supravegherii, controlului și coordonării interramurale în domeniul achizițiilor publice realizate de către autoritățile contractante.

Pe parcursul anului 2012 Agenția a înregistrat și perfectat un volum de 26 796 documente intrate, reflectat în graficul de mai jos.

Informație cu privire la tipurile documentelor înregistrate de către Agenția de Achiziții Publice în perioada anului 2012

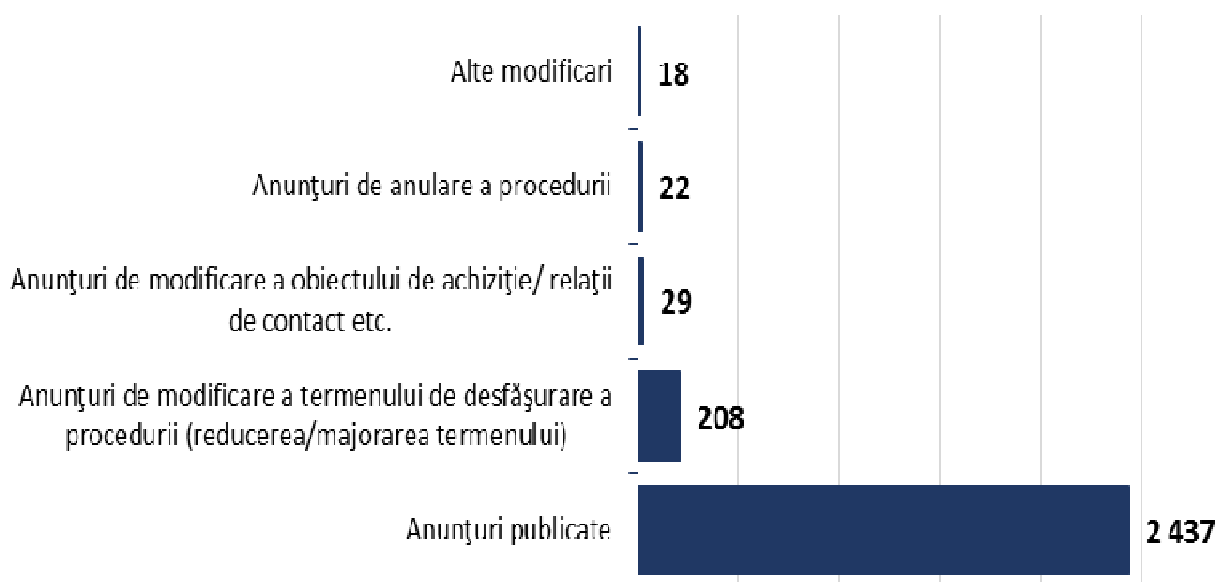
Examinând documente intrate și corectitudinea desfășurării procedurilor de achiziții publice, Agenția a întocmit și a transmis în adresa autorităților contractante **3352** scrisori, prin intermediul cărora a fost solicitată revizuirea deciziei grupului de lucru – **132** scrisori, anularea procedurilor de achiziții publice – **112** scrisori, a fost solicitată prezentarea informației suplimentare – **708** scrisori, s-a răspuns la diverse demersuri – **225** scrisori, s-a respins înregistrarea dărilor de seamă și acordurilor adiționale – **168** scrisori, etc.

Publicitatea procedurilor de achiziție publică a fost asigurată de către Agenție prin menținerea paginii oficiale în acest domeniu în rețeaua internet – www.tender.gov.md, editarea Buletinului Achizițiilor Publice. (care este publicat în continuare de două ori pe săptămână) și prin desfășurarea întrunirilor, meselor rotunde, atelierelor de lucru.

Potrivit art. 9 al Legii privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13.04.2007, Agenția are atribuția de a asigura publicitatea desfășurării licitațiilor publice prin publicarea invitațiilor de participare pe pagina web și în Buletinul Achizițiilor Publice.

Asigurând transparența inițierii și desfășurării licitațiilor deschise (publice), Agenția în această perioadă a publicat **2437 anunțuri** de desfășurare a licitațiilor deschise. Având drept scop asigurarea desfășurării eficiente a acestora și întru asigurarea participării largi a operatorilor economici, Agenția a publicat în perioada de raportare **208 anunțuri** de modificare a termenului de depunere a ofertelor, **29 anunțuri** de modificare a obiectului de achiziție / relațiilor de contact, **22 anunțuri** de anulare a licitațiilor (la inițiativa autorităților contractante).

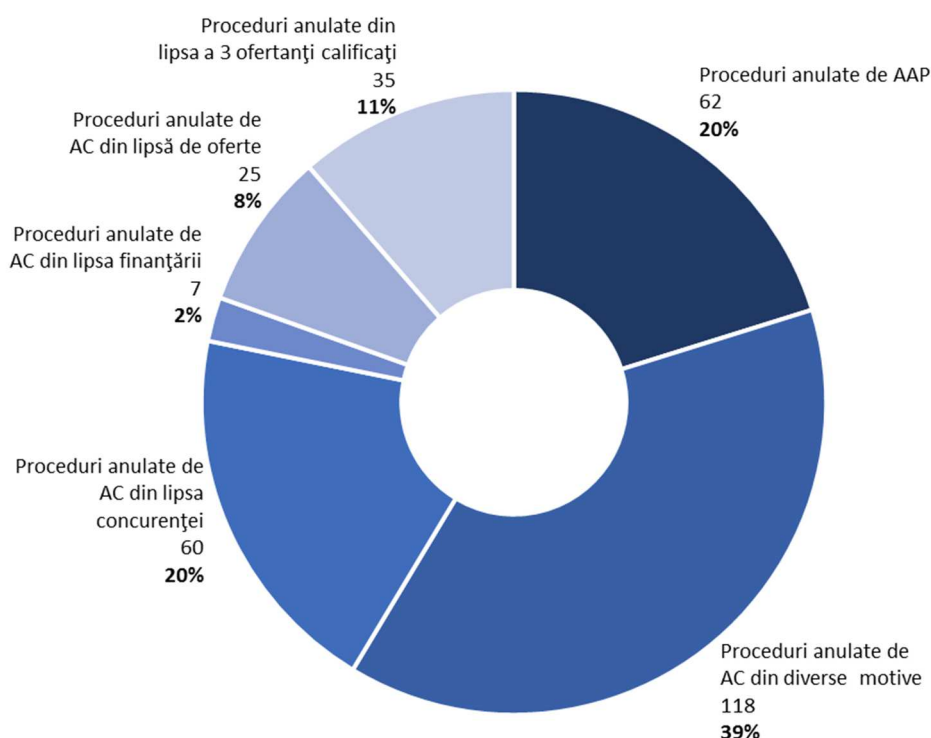
Informație privind anunțurile LP publicate de Agenția Achiziții Publice în BAP în perioada anului 2012

În rezultatul implementării mecanismului transparent asigurat de prevederile Legii nr. 96-XVI din 13.04.2007 privind achizițiile publice, s-a constatat un număr sporit de participanți la procedurile de licitație deschise în comparație cu perioadele similare ale anilor precedenți. Potrivit obiectului de achiziție au fost inițiate următoarele licitații: produse alimentare (**427 licitații**), produse petroliere și cărbune (**195 licitații**), medicamente și reactivi de laborator (**151 licitații**), echipamente medicale și piese de schimb, produse parafarmaceutice (**158 licitații**), autovehicule, mașini de lucru (**128 licitații**), lucrări de construcție, reparație și reconstrucție (**439 licitații**) și alte bunuri și servicii.

În rezultatul inițierii și desfășurării licitațiilor deschise, au fost anulate în total **307 licitații**, dintre care **127** au fost anulate de autoritățile contractante din motivul lipsei de concurență, insuficiența surselor financiare vis a vis de valoarea ofertelor propuse, alte motive.

Informația privind Licitațiile Publice anulate în perioada anului 2012

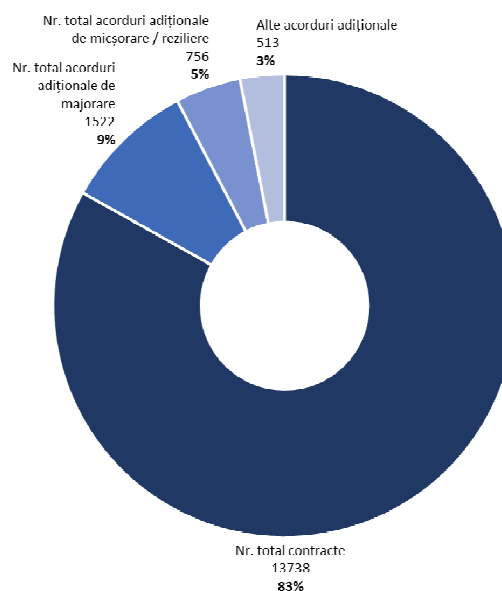
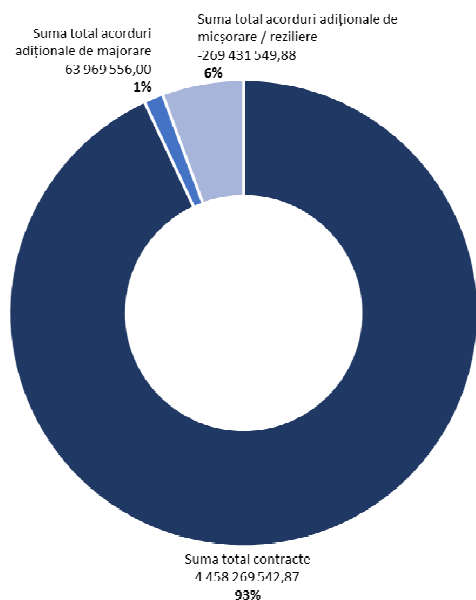

În rezultatul desfășurării licitațiilor publice, au fost încheiate de către autoritățile contractante **13738 contracte** de achiziție în sumă totală de **4 458 269 542.87 lei**.

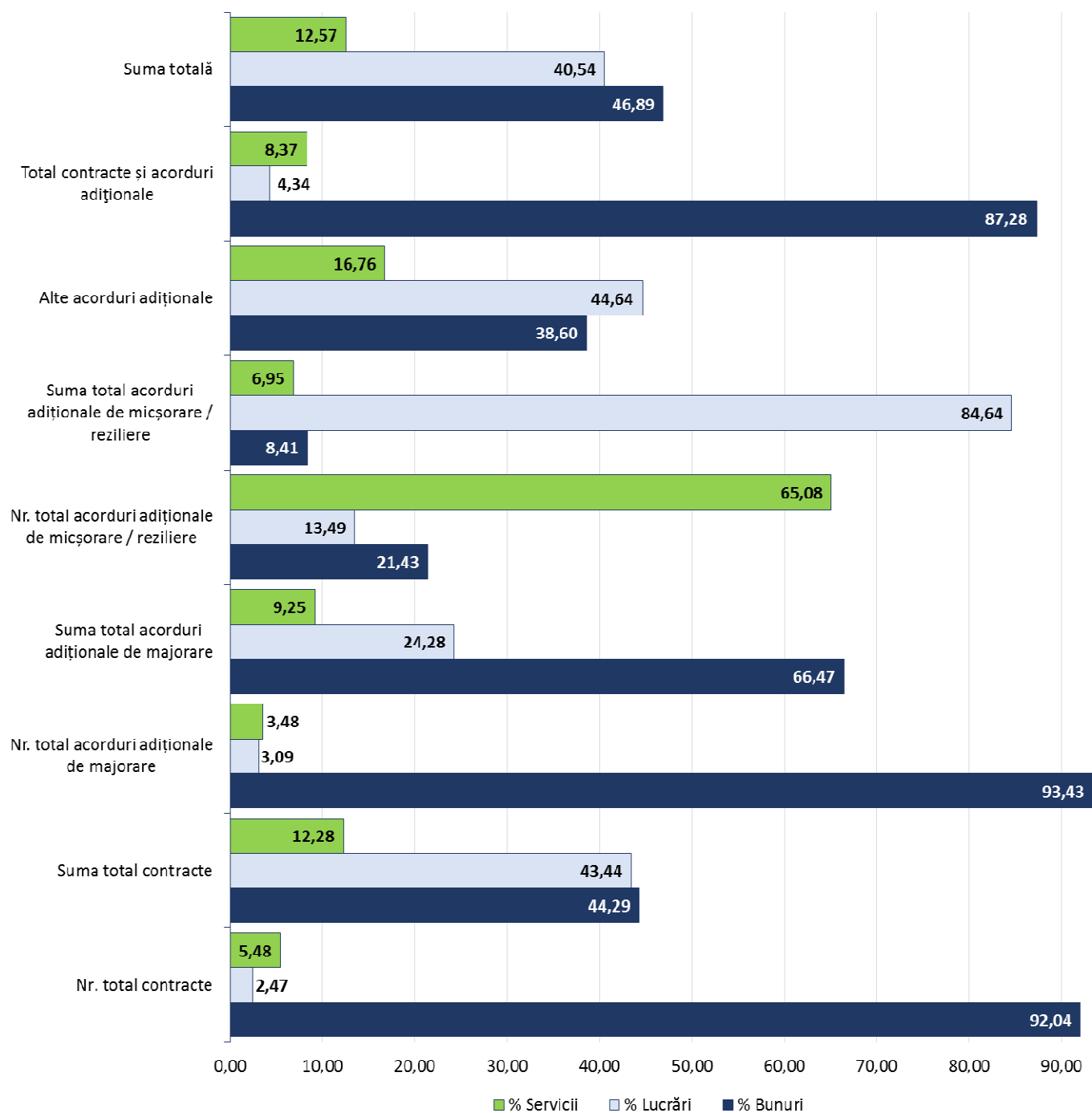
În rezultatul executării contractelor de achiziție menționate, de către autoritățile contractante au fost prezentate Agenției pentru examinare și înregistrare acordurile adiționale la contractele de bază în sumă de **63 969 556.00 lei** (ceea ce reprezintă 1.43 % din valoarea contractelor inițiale) - acorduri de majorare și **269 431 549.88 lei** (ceea ce reprezintă 6.04 % din valoarea contractelor inițiale) - acorduri de micșorare/reziliere.

În total în rezultatul desfășurării licitațiilor publice, au fost încheiate de către autoritățile contractante **16529 acte juridice** (contracte de achiziție, inclusiv acorduri adiționale) în sumă totală de **4 252 807 548.99 lei**.

Informație privind actele juridice, încheiate în rezultatul Licitațiilor Publice și înregistrate de Agenția Achiziții Publice în perioada anului 2012

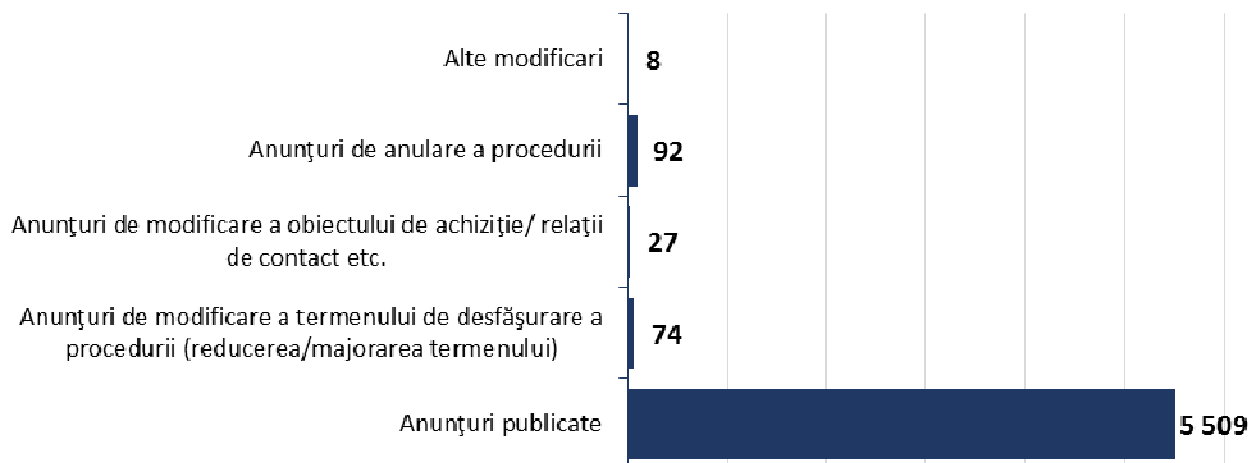

**Informație privind actele juridice pentru fiecare obiect de achiziție în parte,
încheiate în rezultatul Licitățiilor Publice și înregistrate de Agenția Achiziții Publice
în perioada anului 2012**

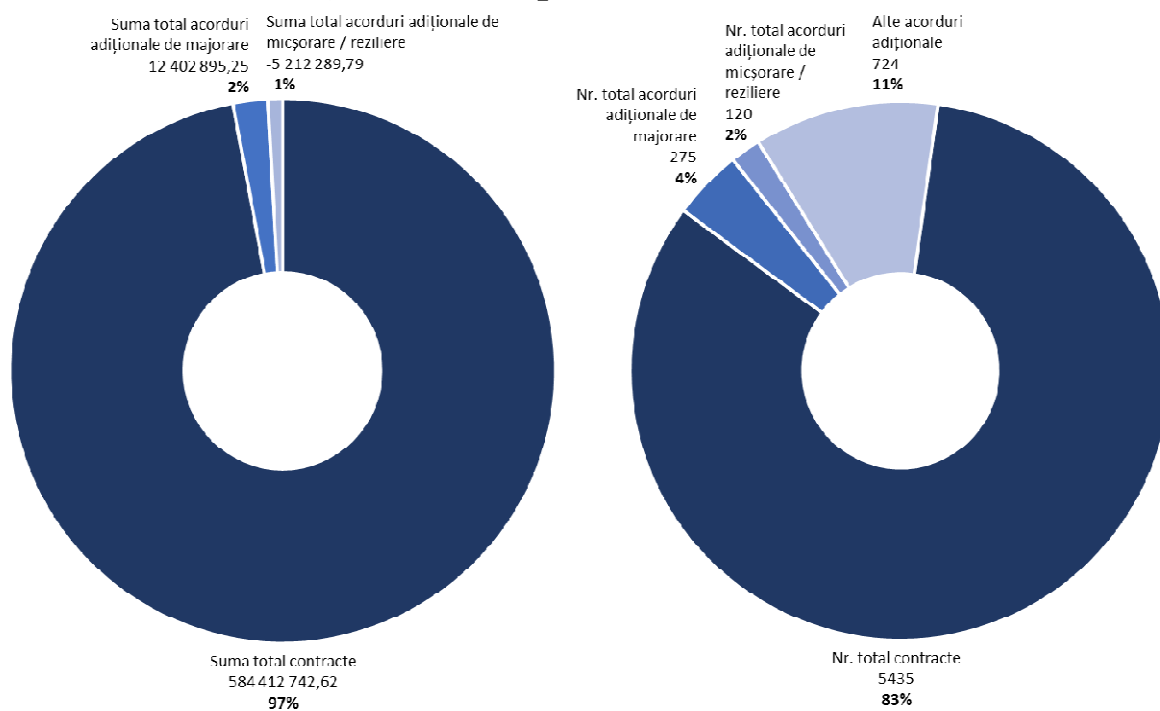
Asigurând transparența inițierii și desfășurării concursurilor prin metoda cererii ofertelor de prețuri, Agenția a publicat în perioada anului 2012 desfășurarea a **5509 concursuri**.

Informație privind anunțurile COP publicate de Agenția Achiziții Publice în BAP în perioada anului 2012

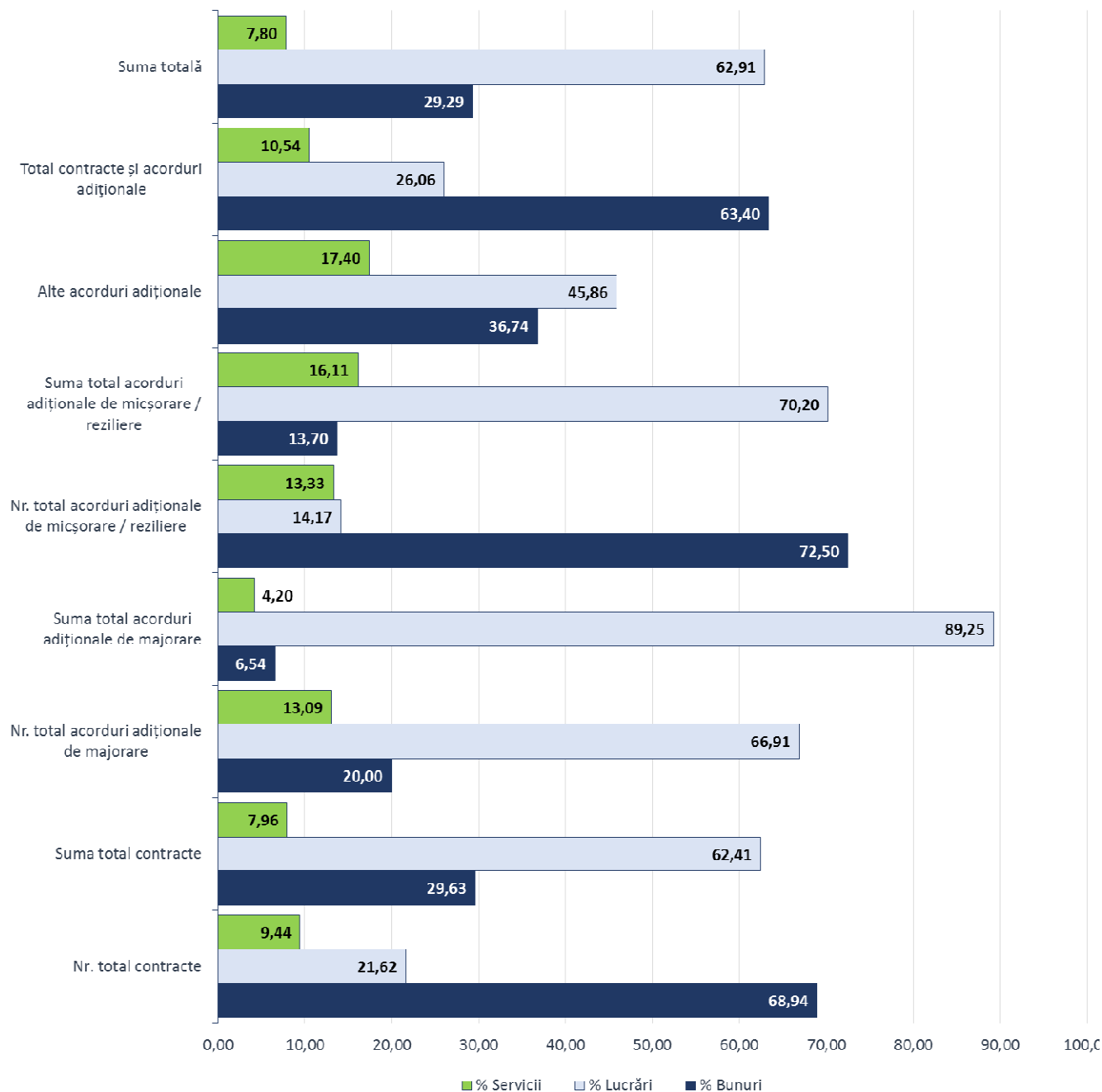

Rezultatele concursurilor prin metoda cererii ofertelor de prețuri cu publicare obligatorie, anunțate de autoritățile contractante în perioada anului 2012.

Informație privind actele juridice, încheiate în rezultatul procedurilor desfășurate prin metoda COP cu publicare în BAP și înregistrate de Agenția Achiziții Publice în perioada anului 2012

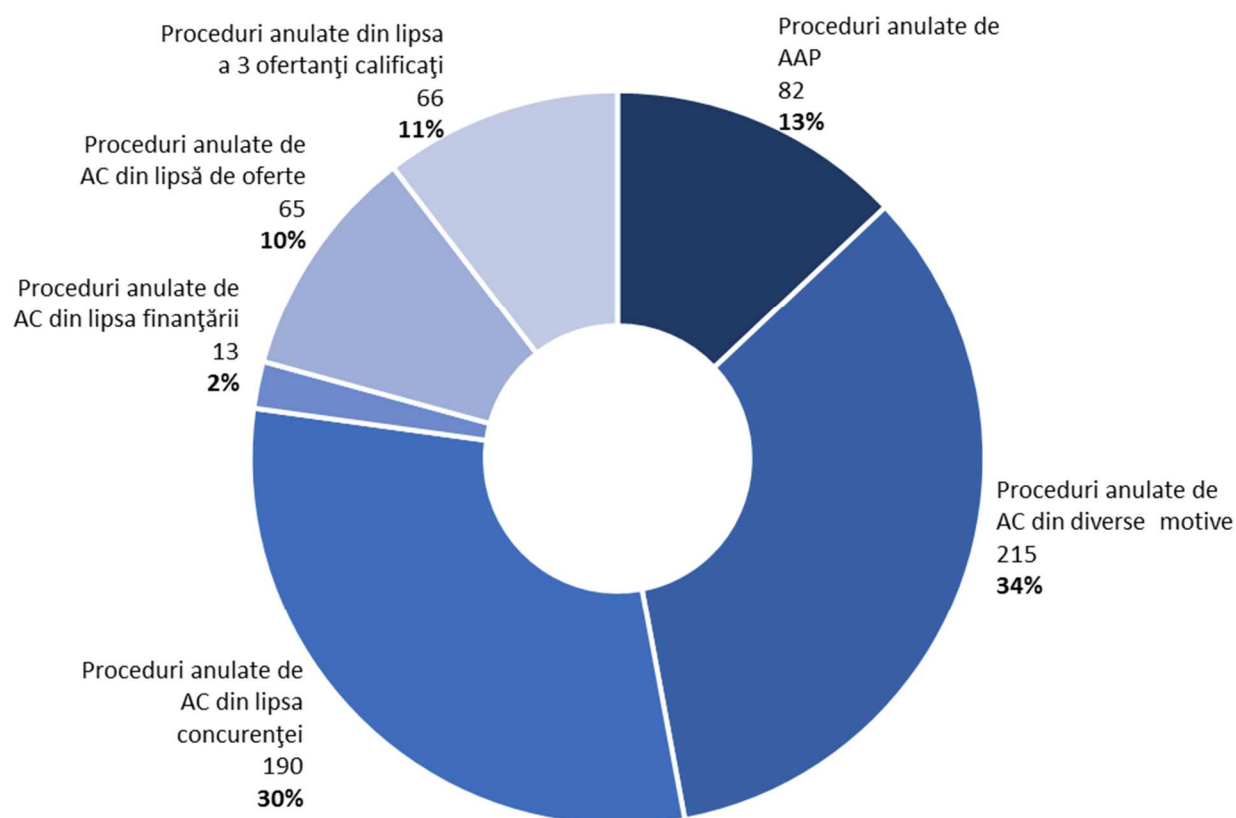

Informație privind actele juridice pentru fiecare obiect de achiziție în parte, încheiate în rezultatul procedurilor desfășurate prin metoda COP cu publicare în BAP și înregistrate de Agenția Achiziții Publice în perioada anului 2012

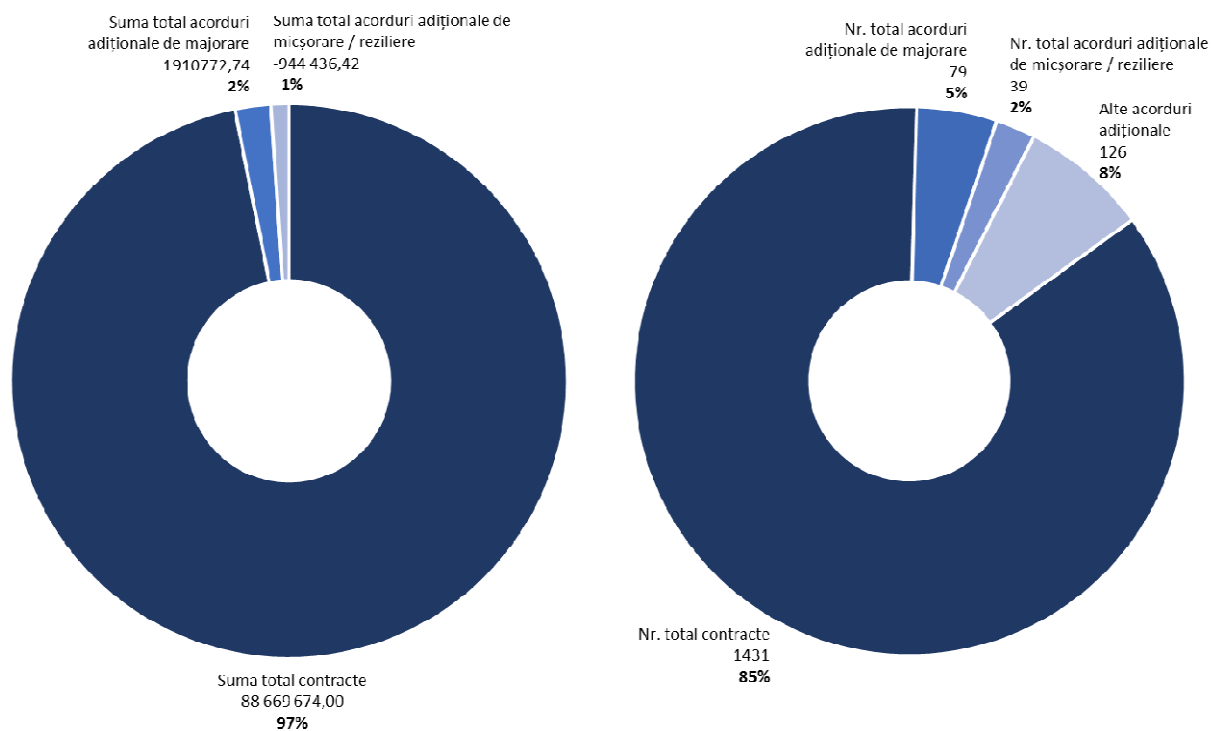

Totodată, din numărul total al concursurilor anunțate, **228 de concursuri** au fost anulate de către autoritățile contractante din diverse motive (preț majorat, depășirea pragului stabilit de lege etc.), dintre care **321 concursuri** au fost anulate din cauza lipsei de concurență sau nu s-a prezentat nici o ofertă.

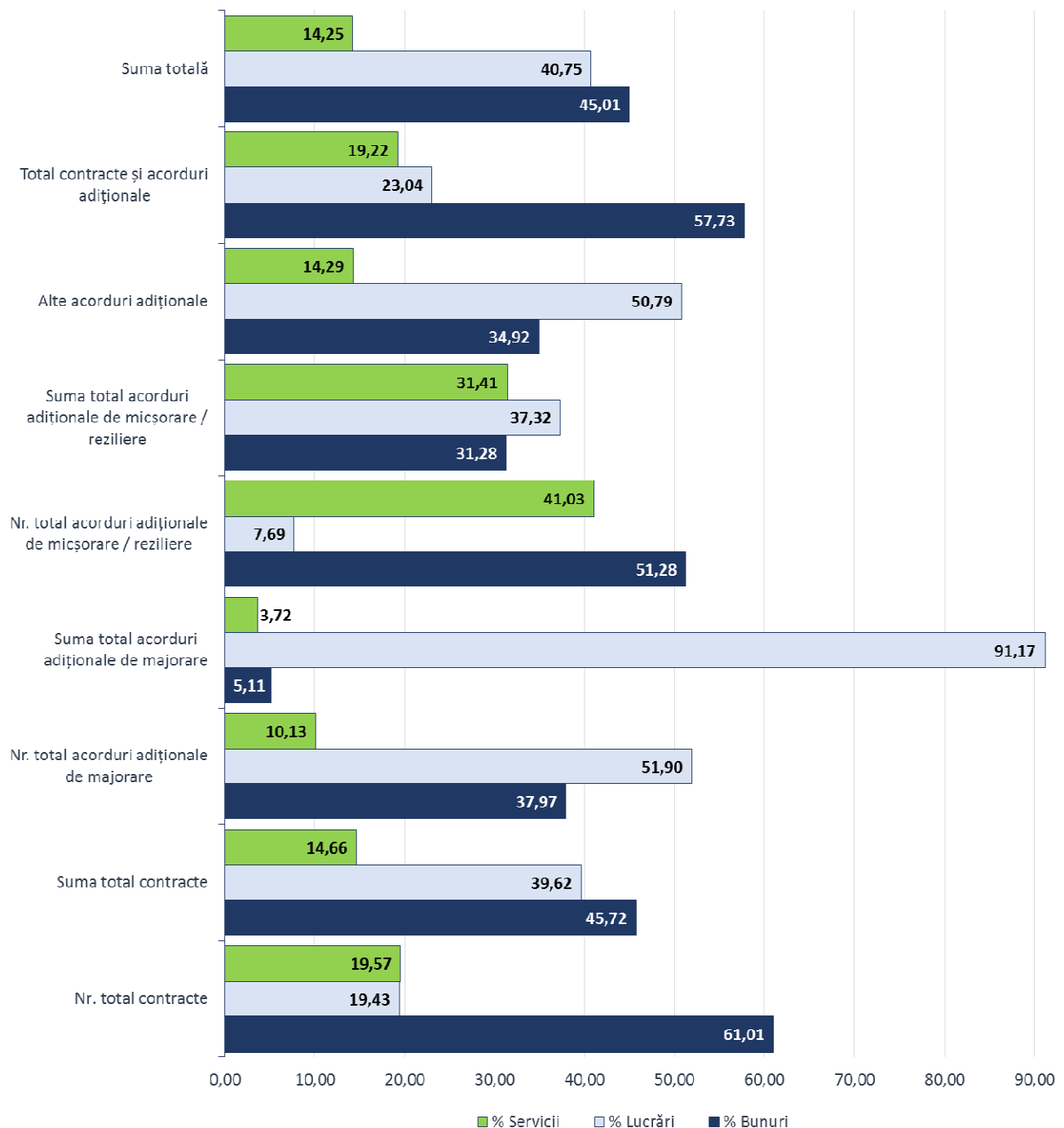
Informația privind COP cu publicare în BAP anulate în perioada anului 2012

Informație privind actele juridice, încheiate în rezultatul procedurilor desfășurate prin metoda COP fără publicare în BAP și înregistrate de Agenția Achiziții Publice în perioada anului 2012

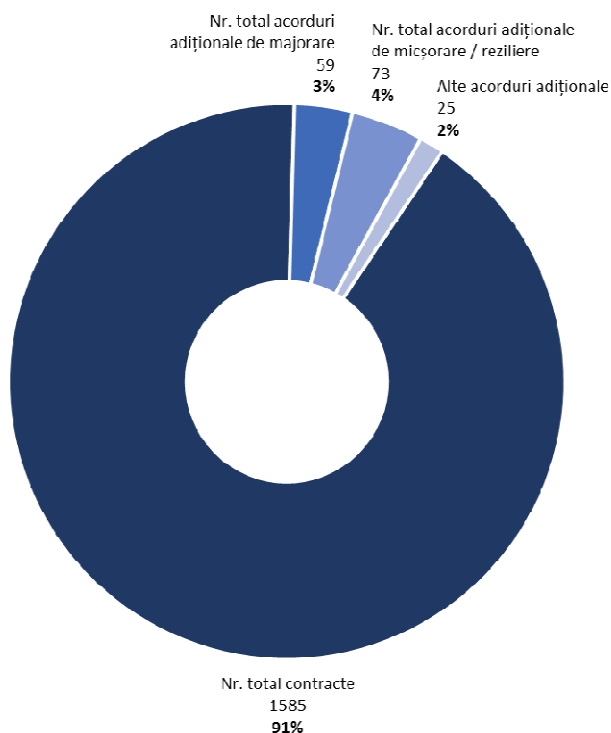
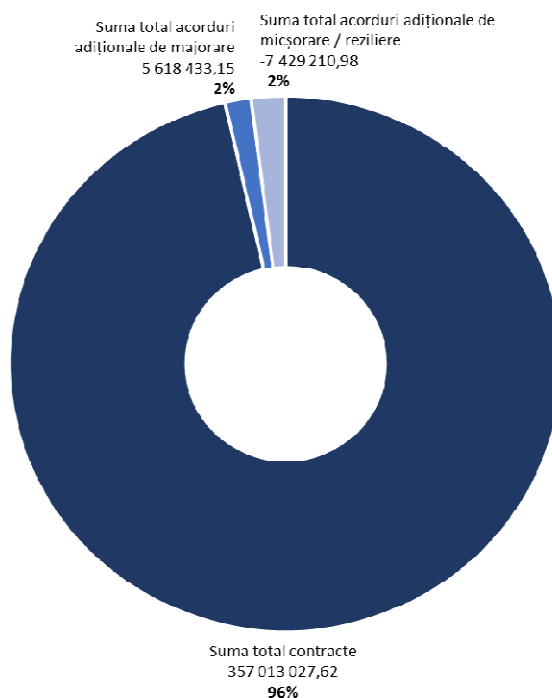
Informație privind actele juridice pentru fiecare obiect de achiziție în parte, încheiate în rezultatul procedurilor desfășurate prin metoda COP fără publicare în BAP și înregistrate de Agenția Achiziții Publice în perioada anului 2012

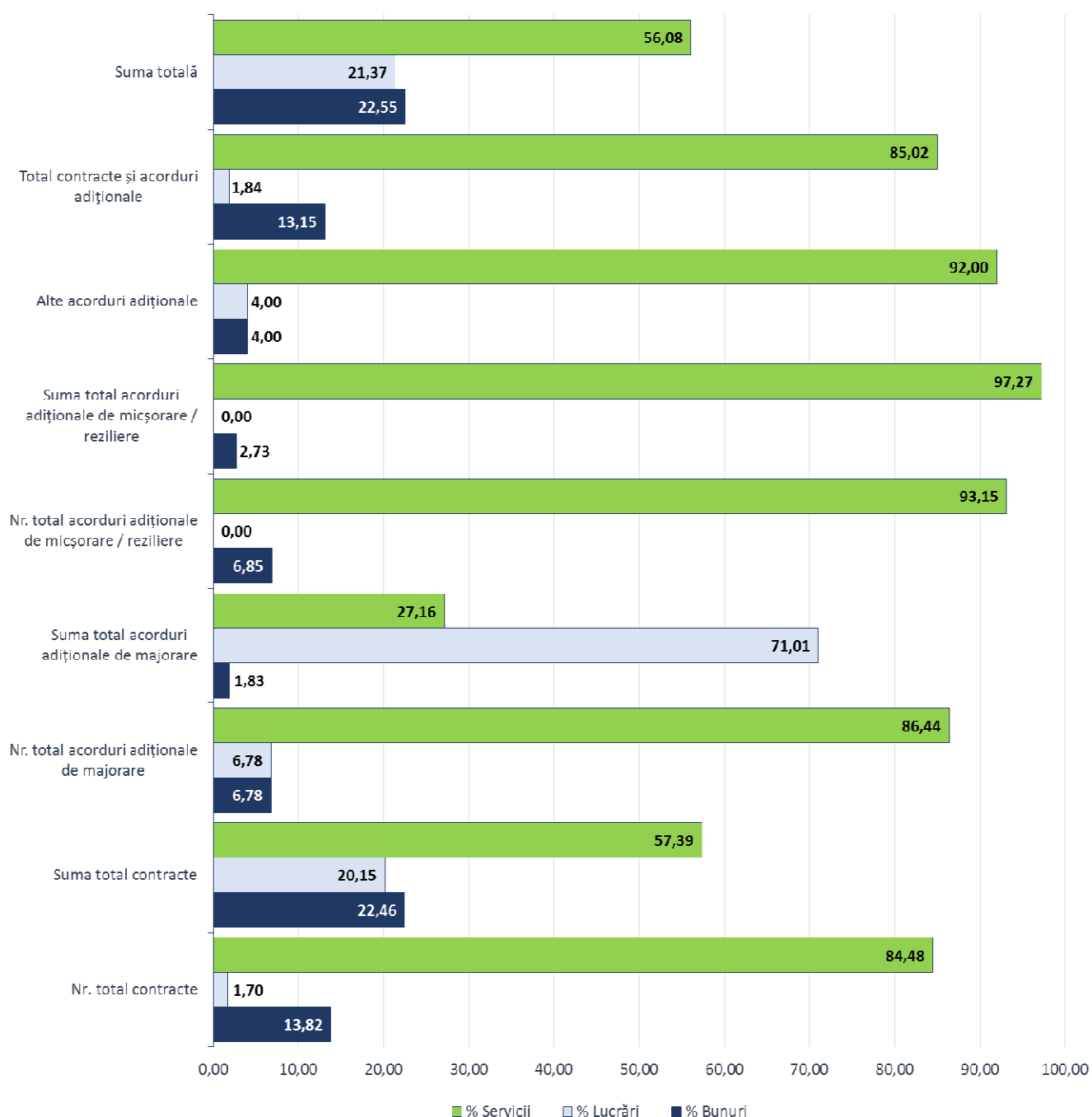
Agenția a examinat corectitudinea desfășurării procedurii de achiziție dintr-o singură sursă de către autoritățile contractante, în rezultatul cărora au fost încheiate și înregistrate **1742 acte juridice** de achiziție, în sumă totală de **355 202 249.79 lei**, ceea ce constituie **6.04 %** din volumul total de achiziții.

În rezultatul examinării corectitudinii contractării bunurilor, lucrărilor și serviciilor dintr-o singură sursă, **56 contracte** au fost restituite din motivul încadrării incorecte a acestora prevederilor legislației cu incidență în domeniul achizițiilor publice.

Informație privind actele juridice, încheiate în rezultatul achizițiilor publice dintr-o singură sursă și înregistrate de Agenția Achiziții Publice în perioada anului 2012

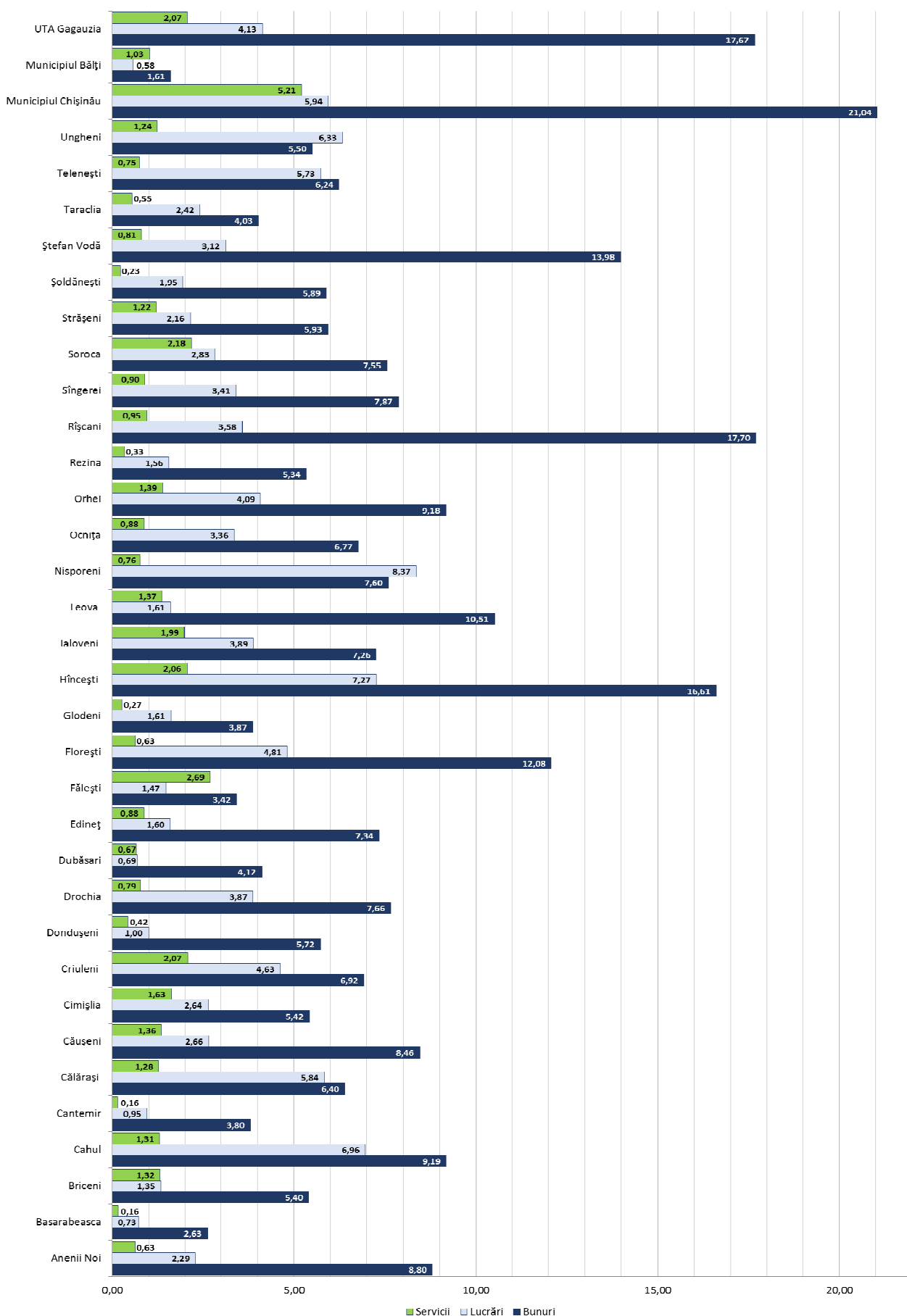

Informație privind actele juridice pentru fiecare obiect de achiziție în parte, încheiate în rezultatul achizițiilor publice dintr-o singură sursă și înregistrate de Agenția Achiziții Publice în perioada anului 2012

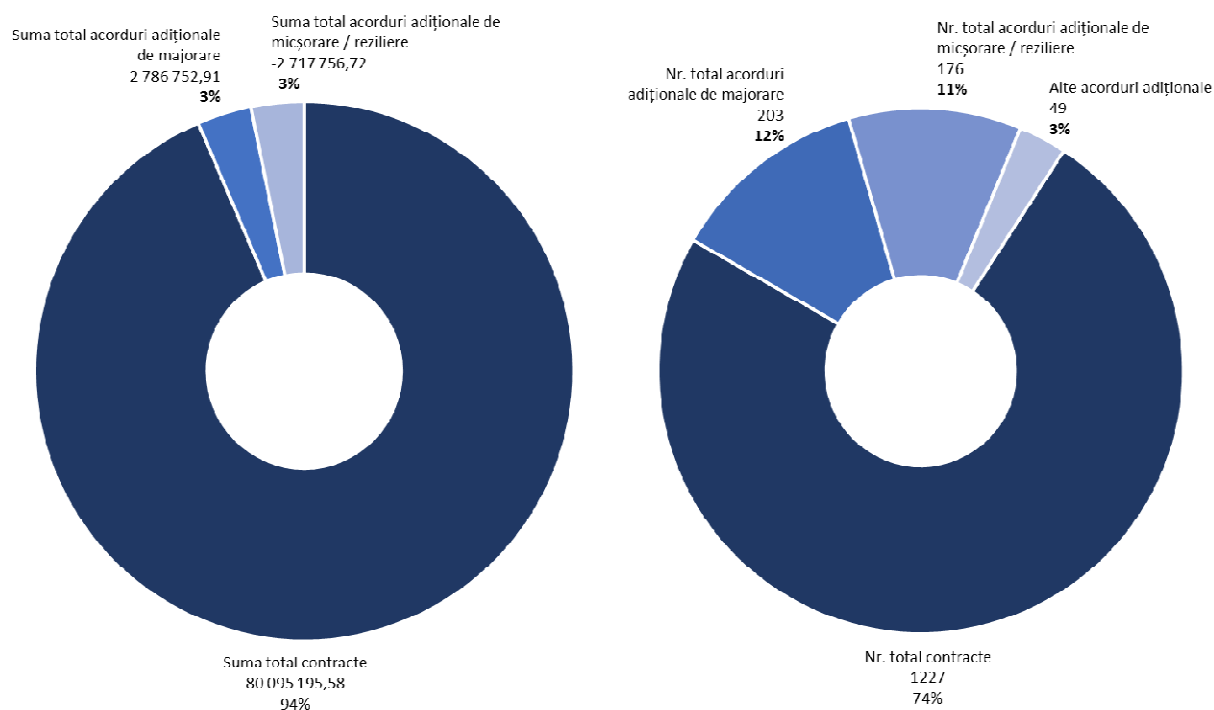
Specialiștii în domeniul achizițiilor publice din cadrul Consiliilor Raionale, mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia, potrivit competenței atribuite de a supraveghea și a coordona la nivel local contractele de achiziție încheiate prin metoda cererii ofertelor de prețuri în sumă de până la 100 mii lei, au examinat și înregistrat în această perioadă **10060 contracte** privind achiziționarea bunurilor, prestarea serviciilor și executarea lucrărilor în sumă totală de **437 184 610.16 lei**.

Informație cu privire la coordonarea contractelor de către specialiștii în achiziții publice din cadrul Consiliilor Raionale în perioada anului 2012

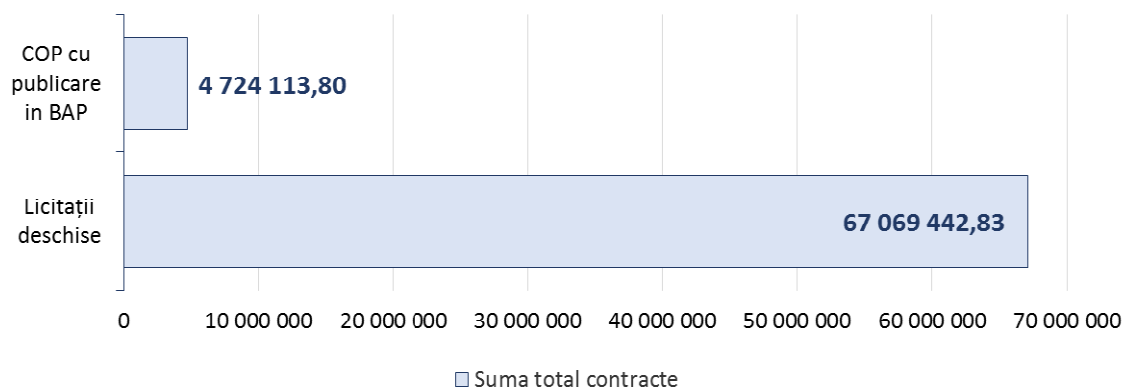
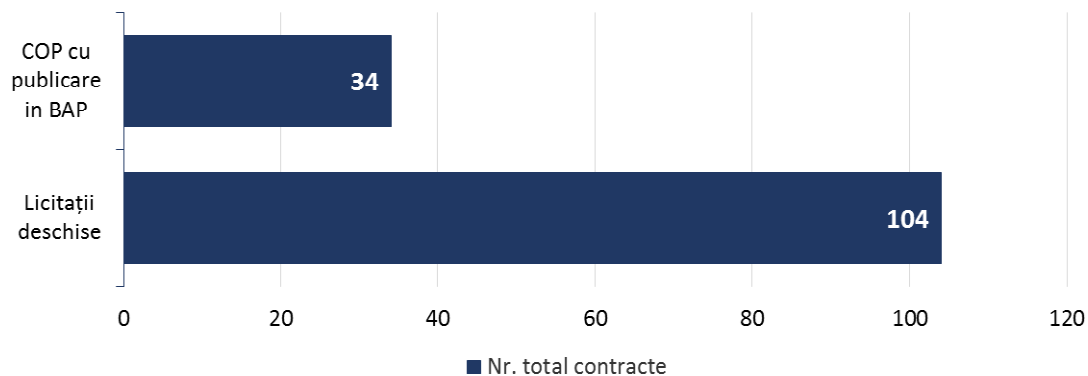
În anul 2012 a fost modificată Hotărârea Guvernului nr. 747 din 24 noiembrie 2009 – aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 403 din 13 iunie 2012 , prin care a fost majorat statul de personal al Agenției în scopul instituirii subdiviziunilor teritoriale ale Agenției Achiziții Publice. În urma analizei efectuate s-au creat 32 oficii teritoriale pentru 32 raioane, care și-au început activitatea din 01.10.2012. Respectiv, pe durata activității sale de către subdiviziunile teritoriale ale Agenției au fost înregistrate **1655** contracte și acorduri adiționale în sumă totală de **80 164 191,77** lei.

Informație privind actele juridice, încheiate în rezultatul achizițiilor publice de către Subdiviziunile teritoriale ale AAP în anul 2012 (octombrie-decembrie)

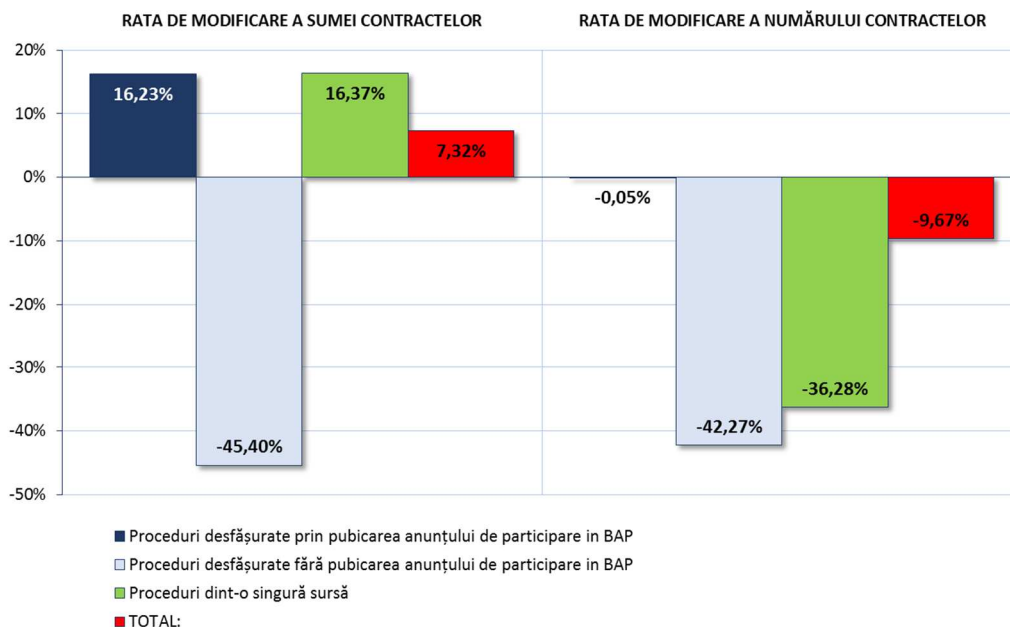

Prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 103 din 03.09.2012 a fost lansat în regim pilot Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice” și a fost aprobată lista autorităților participante la proiectul-pilot. Aceasta conține 34 de autorități ale administrației publice centrale și instituții medico-sanitare publice. Din 01 octombrie instituțiile nominalizate sunt obligate să inițieze toate procedurile de achiziție publică prin SIA „RSAP”. Respectiv, începând cu 01.10.2012 de către cele 34 autorități contractante au fost inițiate și desfășurate prin intermediul SIA RSAP 168 de proceduri de achiziții publice, în rezultatul cărora au încheiate **138** contracte de achiziții în sumă de **71 793 556,63** lei.

Informație privind actele juridice, înregistrate în rezultatul procedurilor de achiziții desfășurate prin intermediul SIA RSAP în anul 2012

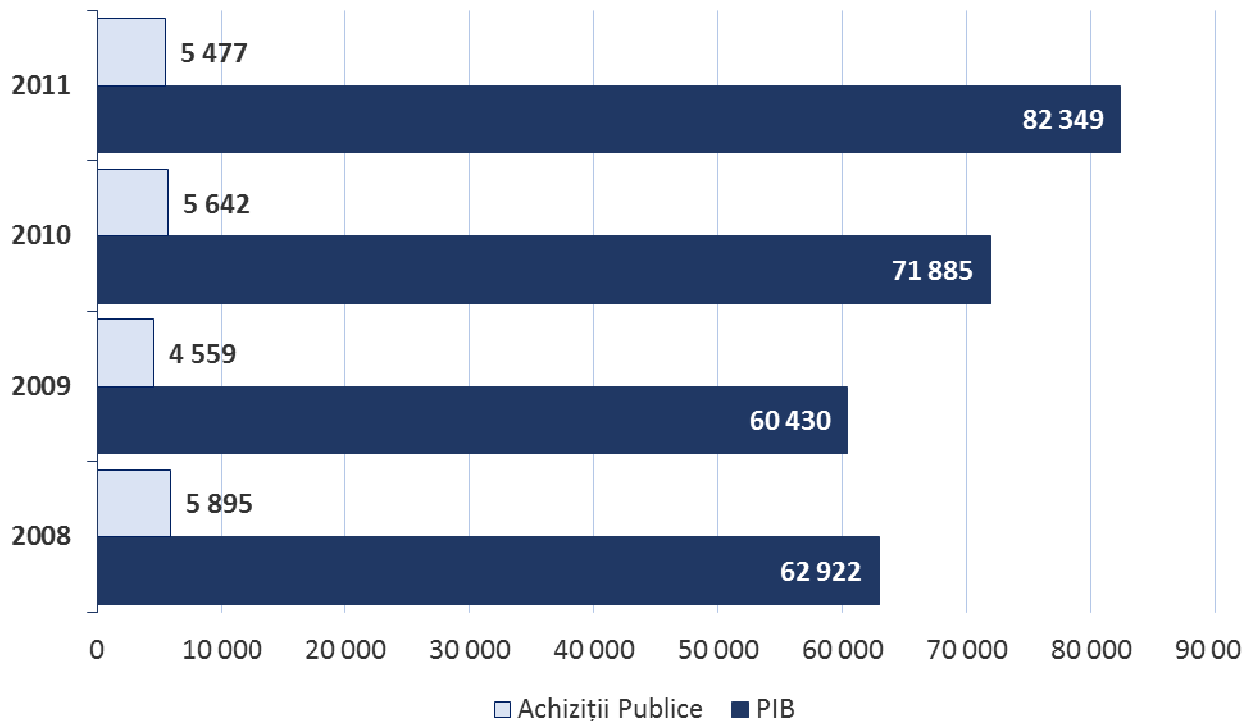
Informația privind realizarea achizițiilor publice în anul 2012 comparativ cu anul 2011

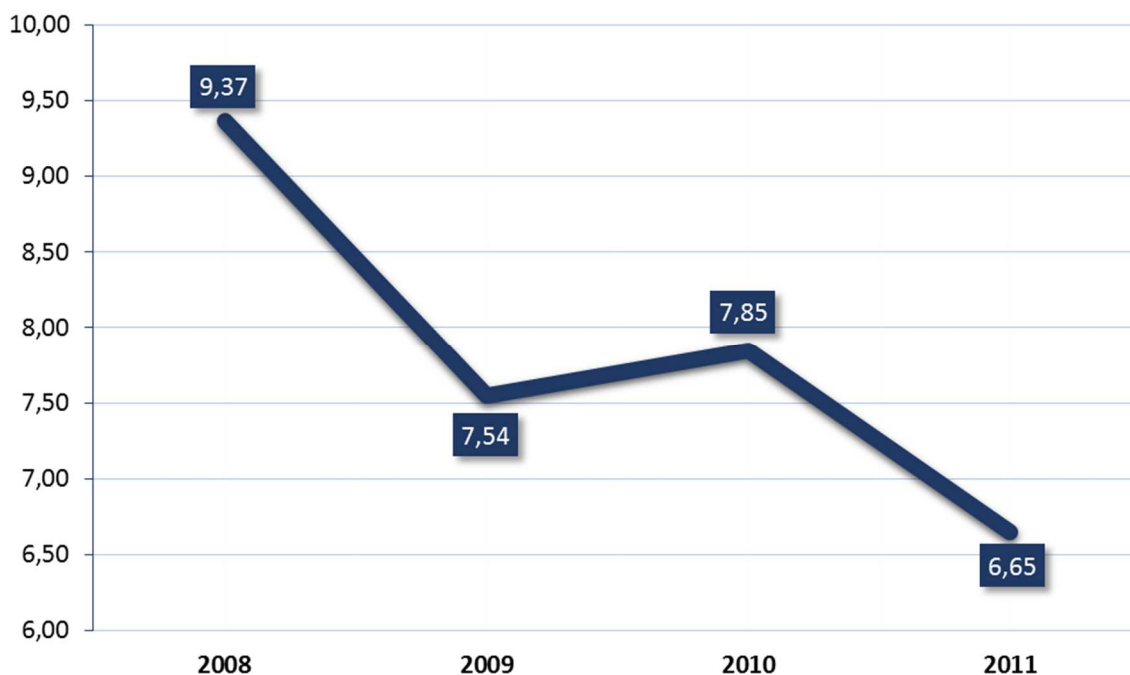
Analizând informația privind numărul total al contractelor încheiate în rezultatul tuturor procedurilor de achiziție publică, se atestă că în perioada anului 2012 de către autoritățile contractante au fost realizate proceduri de achiziții publice în valoare totală de **5 878 391 515,73 lei**, cu **400 914 298,61 lei** mai mult decât în perioada anului 2011, ceea ce reprezintă o creștere de **7,32%**.

În același timp, în perioada anului 2012 în rezultatul procedurilor de achiziții publice de către autoritățile contractante au fost încheiate **38 353 acte juridice** (contracte și acorduri adiționale), cu **4108** mai puțin decât în perioada anului 2011, ceea ce reprezintă o scădere de **9,57%**

Informația privind volumul Achizițiilor Publice raportat la Produsul Intern Brut [PIB]

Cota parte a Achizițiilor Publice din Produsul Intern Brut (%)

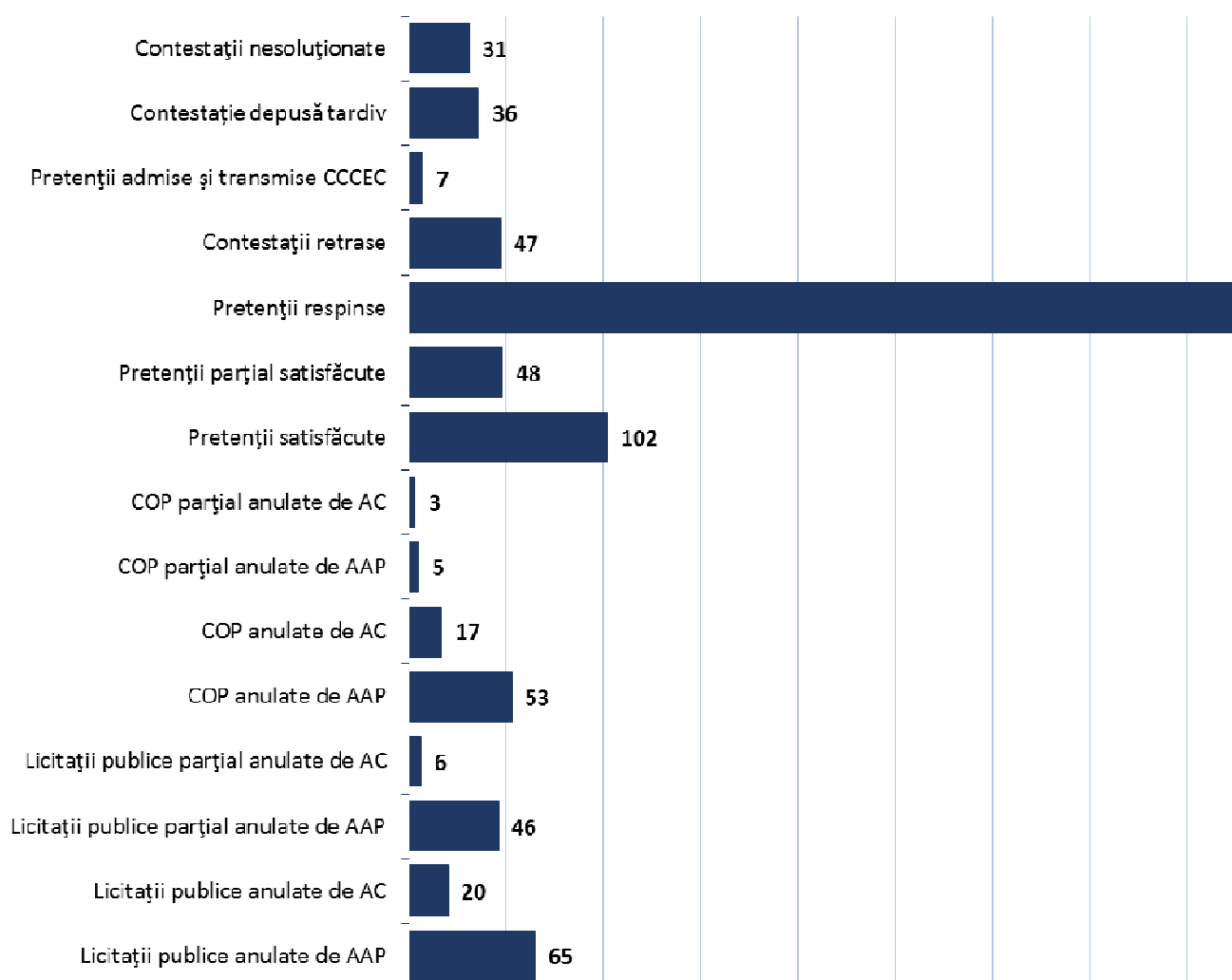
Totodată, în anul 2012 se atestă o tendință pozitivă de creștere a ponderii achizițiilor publice realizate prin procedurile anunțate în Buletinul Achizițiilor Publice, și anume

85,23% din volumul total al achizițiilor publice față de **72,36%** în anul 2011. Acest lucru se datorează în mare parte faptului că în anul 2012 a fost modificat pragul de publicare obligatorie pentru procedurile de cerere a ofertelor de prețuri de la 50 mii lei pentru achiziția de bunuri și servicii și 100 mii lei pentru achiziția de lucrări.

Potrivit competenței sale funcționale în acest domeniu, Agenția acordă ajutorul metodologic autorităților contractante, necesar desfășurării corespunzătoare a procedurilor de achiziție. În perioada raportată, desfășurarea seminarelor de instruire, meselor rotunde, întrunirilor a fost impulsionată și de intrarea în vigoare a noilor acte normative subordonate Legii privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007. Astfel, potrivit planului intern aprobat în acest sens, a fost asigurată inițierea și desfășurarea a 45 seminare de instruire, în rezultatul cărora au fost instruite **1639 persoane**.

De asemenea, în rezultatul examinării contestațiilor depuse, au fost anulate **85** licitații, **52** licitații au fost parțial anulate și **70** concursuri prin metoda cererii ofertelor de prețuri total anulate. Este de menționat faptul, că în rezultatul examinării și soluționării contestațiilor pe cale amiabilă, de către operatorii economici au fost retrase **47** contestații.

Informație privind contestațiile depuse de către operatorii economici în urma procedurilor de achiziții publice desfășurate în perioada anului 2012

Agencia Achiziții Publice, în scopul mediatizării și asigurării accesibilității operatorilor economici în cadrul procedurilor de achiziție, întocmește și menține **Lista operatorilor economici calificați**.

Activitatea de elaborare și revizuire a actelor normative necesare asigurării implementării noii Legi privind achizițiile publice, în contextul rapoartelor pe țară efectuate în domeniul achizițiilor publice de către organismele internaționale desfășurată de către AAP pe parcursul anului 2012:

- Hotărârea Guvernului privind modificarea și completarea Regulamentului cu privire la achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 245 din 04.03.2008 - Aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 19 din 11.01.2012

- Hotărârea Guvernului privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1407 din 10.12.2008 cu privire la aprobarea Regulamentului privind realizarea achizițiilor dintr-o singură sursă - Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 570 din 06.08.2012

- Hotărârea Guvernului „Pentru aprobarea Regulamentului privind acordul-cadru ca modalitate specială de atribuire a contractului de achiziție publică” - Aprobat prin Hotărârea Guvernului 826 din 7 noiembrie 2012

- Hotărârea Guvernului ” Cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii” - Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 763 din 11.10.2012

- Hotărârea Guvernului cu privire la completarea Hotărârii Guvernului nr. 747 din 24 noiembrie 2009 - Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 403 din 13 iunie 2012

- Hotărârea Guvernului cu privire la modificarea și completarea unor hotărâri ale Guvernului (HG nr. 245 din 04.03.2008; HG nr. 834 din 13.09.2010; HG nr. 568 din 10.09.2009; HG nr. 1380 din 10.12.2007; HG nr. 1121 din 10.12.2010; HG nr. 352 din 05.09.2009; HG nr. 148 din 14.02.2008; HG nr. 1407 din 10.12.2008) - Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 723 din 28 septembrie 2012

- Seminare de instruire privind implementarea Vocabularul Comun al Achizițiilor Publice (CPV) în teritoriu în cadrul cărora au fost instruite 1590 persoane cu atribuții în domeniul achizițiilor publice din cadrul autorităților contractante.

- A modificat și completat documentele standard aferente procedurilor de achiziții publice în scopul implementării prevederilor Hotărârii de Guvern sus menționate.

VIII. Informația analitică privind rezultatele monitoringului economico-financiar a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat pentru 9 luni 2012 (structura, obligațiuni fiscale, datorii, riscuri etc.)

La situația din 30 septembrie 2012 în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Ministerului Economiei, sunt incluse 274 întreprinderi de stat, cu capital social în mărime de 6201,4 mil. lei și 154 societăți comerciale cu capital social în mărime de 5830,7 mil. lei, din care proprietatea statului – 3729,4 mil. lei sau 64,0 %. Din numărul total al societăților comerciale, 106 societăți comerciale dețin capital integral sau majoritar de stat în mărime de 3298,0 mil. lei, din care proprietatea statului – 3095,2 mil. lei sau 93,9 %.

Din 154 societăți comerciale cu capital de stat, la 27 unități economice cota statului în capitalul social constituie 100%, la 54 unități economice – de la 75% până la 99%, la 25 unități economice – de la 50% până 75%, la 19 unități economice – de la 25% până la 50%, la 9 unități economice – de la 10% până la 25%, iar la 20 unități economice – până la 10 %.

Din numărul total de întreprinderi de stat, 7 întreprinderi de stat se află pe teritoriul Ucrainei, și 5 întreprinderi de stat – pe teritoriul UTA Găgăuzia.

Procedura lichidării este aplicată față de 16 întreprinderi de stat și 18 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, conform prevederilor Codului Civil nr. 1107-XV din 06 iunie 2002 și Legii insolvenței nr. 632-XV din 14 noiembrie 2001.

Din totalul unităților economice incluse în Registrul patrimoniului public, nu au fost supuse monitoringului financiar 13 întreprinderi de stat și 5 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, înregistrate la Camera Înregistrării de Stat, întrucât nu desfășoară activitate.

În Lista întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizate de către Ministerul Finanțelor, sunt incluse 233 întreprinderi de stat cu capital social în mărime de 5919,8 mil. lei, și 82 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat în mărime de 3082,9 mil. lei, din care proprietatea statului – 2948,2 mil. lei sau 95,6 %.

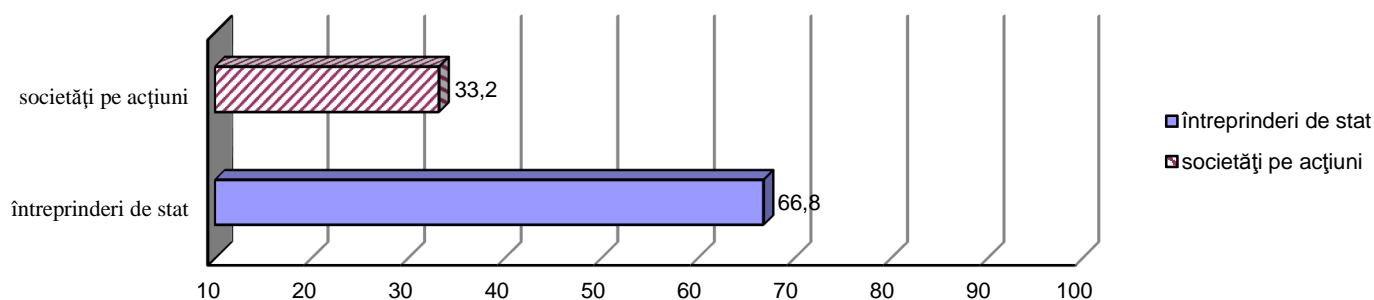

Figura 1.1 Structura proprietății statului

Monitoringului financiar al activității economico-financiare au fost supuse 178 întreprinderi de stat și 67 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, inclusiv 22 societăți comerciale cu capital integral de stat din numărul total al unităților economice,

care au prezentat raportul nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” organelor teritoriale ale Biroului Național de Statistică.

În perioada de raportare, din numărul total al unităților economice, 55 întreprinderi de stat și 15 societăți comerciale cu capital majoritar de stat nu au prezentat rapoartele nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, unele din care nu au fost incluse în sfera de cuprindere a cercetării efectuată în conformitate cu Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 127 din 21 decembrie 2010.

Monitoringul activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților comerciale, a fost efectuat în baza datelor raportului „Cercetare statistică trimestrială nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, prezentate Biroului Național de Statistică, precum și a datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

I. Monitoringul financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat

Conform raportului nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” generalizat, venitul din vânzări din toate tipurile de activități obținut de către întreprinderile de stat pe 9 luni al anului 2012 constituie 4420,3 mil. lei, majorându-se cu 8,2 mil. lei comparativ cu 9 luni ale anului precedent.

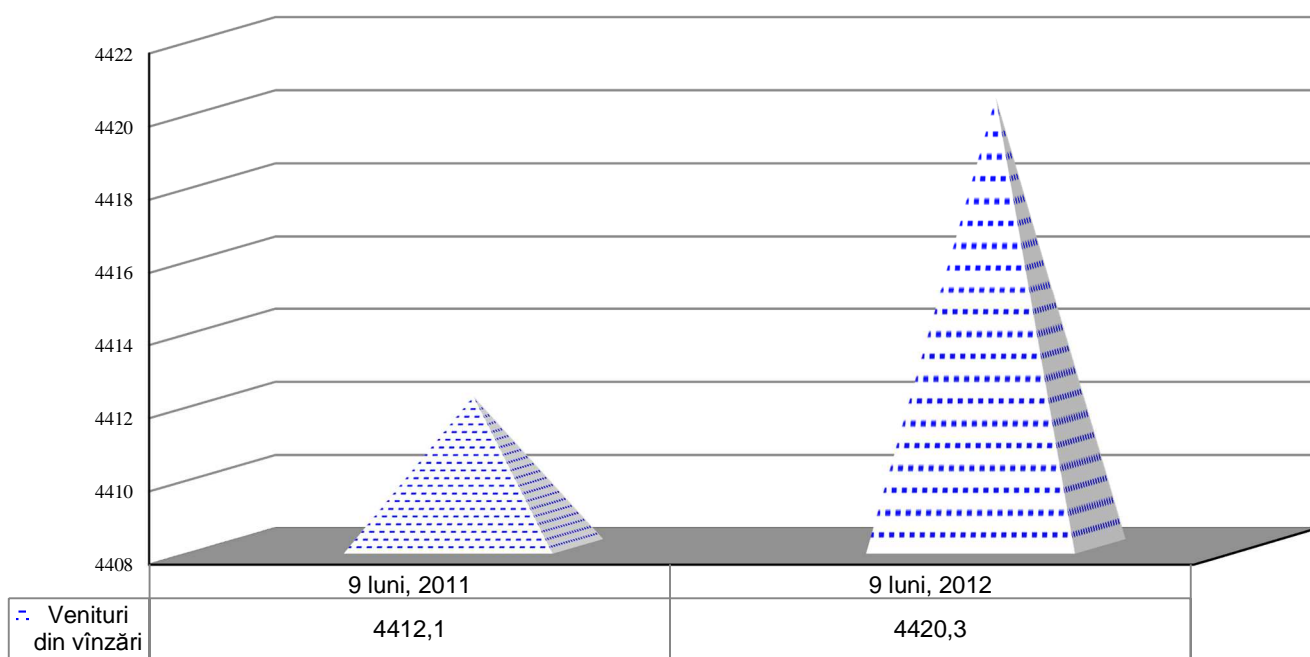

Figura 2.1. Evoluția veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat pentru 9 luni, ale anilor 2011-2012, mil. lei

În structura cifrei de afaceri, venitul din prestarea serviciilor constituie 80,0%, venitul din vânzarea produselor finite – 11,3%, venitul din vânzarea mărfurilor – 4,7%, venitul din arendă – 3,4% și venitul din contracte de construcție – 0,6 %.

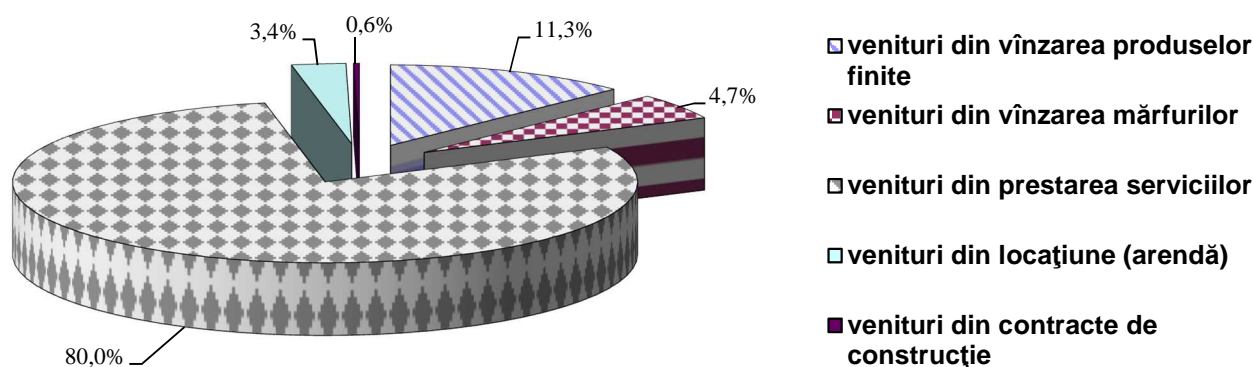

Figura 2.2. Structura cifrei de afaceri, pe componente, a întreprinderilor de stat, pentru 9 luni ale anului 2012

Venitul din vânzarea mărfurilor cu amănuntul constituie 70,6 mil. lei sau 33,6%, cu ridicata – 139,4 mil. lei sau 66,4% din totalul venutului din vânzarea mărfurilor.

Venitul din prestarea serviciilor întreprinderilor constituie 2026,6 mil. lei sau 57,3%, din prestarea serviciilor populației – 1508,7 mil. lei sau 42,7% din totalul venutului din prestarea serviciilor. Alte venituri operaționale constituie 165,7 mil. lei.

La 73 întreprinderi de stat sau 41,0% din totalul întreprinderilor s-au micșorat veniturile din vânzări comparativ cu 9 luni ale anului precedent cu 231,1 mil. lei, din care: 13 întreprinderi sunt din ramura agriculturii, 10 întreprinderi - din ramura industriei și energiei, 9 întreprinderi - din ramura culturii.

Micșorarea veniturilor din vânzări, la întreprinderile de stat, față de perioada corespunzătoare a anului precedent, atrage micșorarea taxei pe valoare adăugată încasată în bugetul de stat cu 46,2 mil. lei și prezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

Întreprinderile de stat care în perioada de gestiune au înregistrat cea mai mare micșorare a venutului din vânzări

Nr. d/o	Întreprinderi de Stat	9 luni, 2011	9 luni, 2012	diferența (-)
1.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	151,8	116,1	35,7
2.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	940,8	874,5	66,3
3.	Î.S. „Poșta Moldovei”	267,0	243,5	23,5
4.	Î.S. „Combinatul Poligrafic”	48,8	40,5	8,3
5.	Î.S. „Rezervcom”	13,2	8,2	5,0
6.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic „Costești”	10,6	5,7	4,9
7.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	56,0	51,3	4,7
8.	Î.S. „Protecția Solurilor și Îmbunătățiri Funciare”	14,2	9,4	4,8
9.	Î.S. „Centrul de reproducere a păsărilor Anenii Noi”	6,0	1,4	4,6
10.	Î.S. „Editura „Universul”	24,1	19,6	4,5
11.	Î.S. Compania Aeriana „Air Moldova”	980,0	975,8	4,2
12.	Î.S. Centrul de tehnologii și mijloace tehnice de Securitate „Tehnosec”	5,3	1,1	4,2
13.	Î.S. pentru reparația utilajului energetic „Energoreparații”	11,7	7,6	4,1
14.	Î.S. „Servicii Paza”	110,7	106,6	4,1
15.	Î.S. „Detașamentul de Pază Paramilitară”	16,7	12,8	3,9
16.	Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia-Centrală”	26,8	23,1	3,7
17.	Î.S. Întreprinderea Editorial-Poligrafică „Știința”	21,3	18,2	3,1

Consumurile și cheltuielile din toate tipurile de activități au constituit 4677,5 mil. lei. În structura cheltuielilor totale prevalează consumurile și cheltuielile pentru remunerarea muncii și cheltuielile privind contribuțiile asigurărilor sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală – 1666,1 mil. lei (35,6%) și pentru materiale – 1326,4 mil. lei (28,3%). Consumurile și cheltuielile aferente serviciilor prestate terților constituie 789,0 mil. lei (16,9%), uzura activelor pe termen lung – 458,1 mil. lei (9,8%), alte consumuri și cheltuieli – 437,9 mil. lei (9,4%).

Costul de procurare a mărfurilor vândute constituie 155,8 mil. lei.

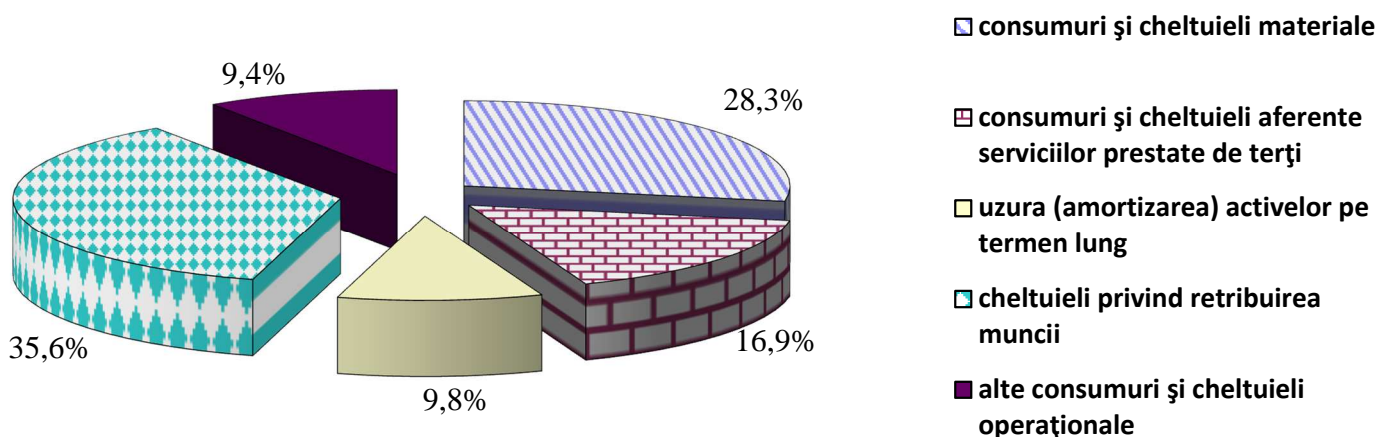
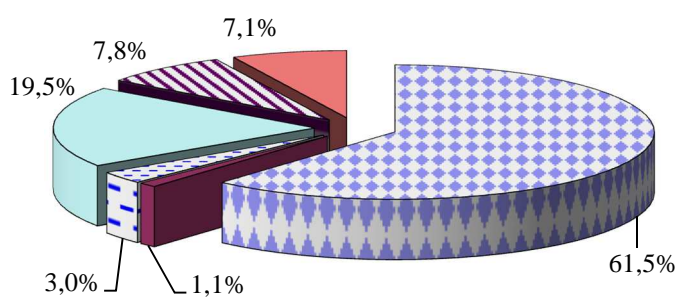

Figura 2.3. Structura consumurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat, pentru 9 luni ale anului 2012

În componența consumurilor și cheltuielilor materiale totale, materia primă, materialele, semifabricatele cumpărate, piesele de schimb constituie 37,4%, combustibilul – 45,6 %. În consumurile și cheltuielile aferente serviciilor prestate terților, serviciile de transport constituie 2,7%, serviciile de comunicații – 2,5% și serviciile de prelucrare a materiei prime fără transferuri – 1,4 %.

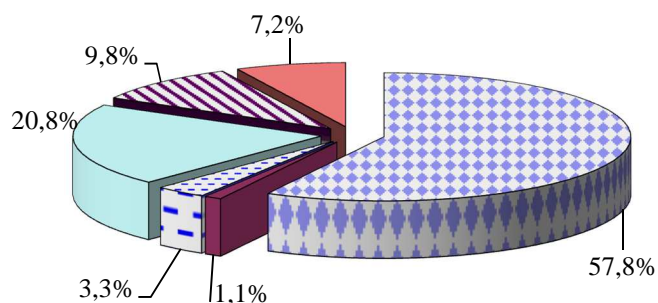
Mărimea consumurilor și cheltuielilor aferente activității agricole constituie 72,2 mil. lei sau 1,5 % din suma totală a consumurilor și cheltuielilor. În structura consumurilor și cheltuielilor aferente activității agricole, consumurile și cheltuielile privind creșterea culturilor vegetale constituie 39,3% sau 28,4 mil. lei, producția animalieră – 31,8% sau 23,0 mil. lei și prestarea serviciilor agricole – 28,9% sau 20,8 mil. lei.

Stocurile de mărfuri și materiale ale întreprinderilor de stat la situația din 30 septembrie 2012 constituie 1112,7 mil. lei și s-au micșorat în perioada de gestiune cu 74,0 mil. lei.

- materiale
- animale la creștere și îngrășat
- ▣ omvsd
- producția în curs de execuție
- ▨ produse
- mărfuri

Figura 2.4. Structura stocurilor de mărfuri și materiale ale întreprinderilor de stat, la 01.01.2012

- materiale
- animale la creștere și îngrășat
- ▣ omvsd
- producția în curs de execuție
- ▨ produse
- mărfuri

Figura 2.5. Structura stocurilor de mărfuri și materiale ale întreprinderilor de stat, la 30.09.2012

Pe parcursul perioadei de gestiune s-au micșorat stocurile de materiale cu 87,6 mil. lei sau 12,0%, stocurile de mărfuri – cu 4,4 mil. lei sau 5,3% și stocurile animalelor la creștere și îngrășat – cu 0,7 mil. lei sau cu 5,6% și constituie corespunzător 642,6 mil. lei, 79,9 mil. lei și 12,5 mil. lei. Stocurile produselor s-au majorat cu 16,1 mil. lei sau 17,4%, stocurile obiectelor de mică valoare și scurtă durată – cu 2,2 mil. lei sau cu 6,4% și stocurile producției în curs de execuție – cu 0,4 mil. lei sau 0,2%, și au constituit corespunzător 109,0 mil. lei, 37,1 mil. lei și 231,6 mil. lei.

Este de menționat că, Inspekția Financiară a efectuat, inspectarea financiară a activității economico-financiare la 66 întreprinderi de stat, inclusiv: 28 inspectări financiare totale și 38 inspectări financiare tematice.

În rezultatul inspectărilor financiare au fost depistate neajunsuri și încălcări ale legislației în vigoare din domeniul financiar și contabil.

Întreprinderile de stat urmau să examineze rezultatele inspectărilor financiare la ședințele Consiliului de Administrație și să informeze despre acțiunile întreprinse întru înlăturarea încălcărilor depistate, în scris Inspekția Financiară, în termenii prescriși în actele de control, cu prezentarea documentelor confirmative.

II. Monitoringul financiar al activității economico-financiare a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Efectuând analiza economico-financiară a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat (în continuare societăți pe acțiuni) în baza raportului statistic nr. 5-CI

„Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, s-a constatat, că agenții economici, au obținut pe parcursul a 9 luni ale anului 2012 venituri din vânzări în valoare de 7453,8 mil. lei, cu 284,5 mil. lei sau 4,0% mai mult decât în perioada corespunzătoare a anului precedent.

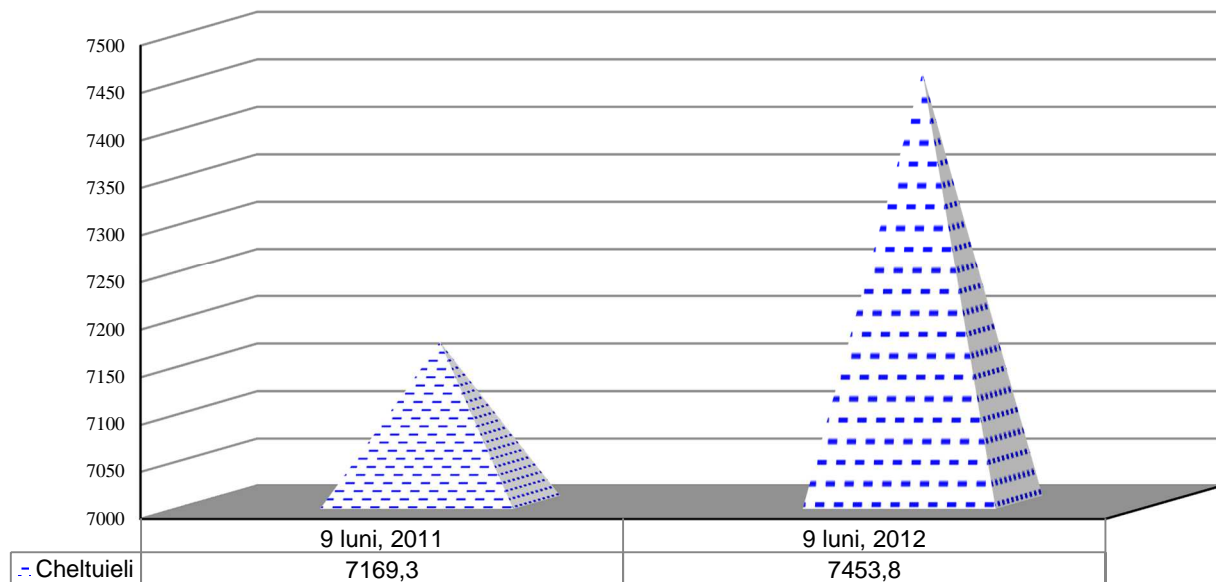

Figura 3.1. Evoluția veniturilor din vânzări a societăților pe acțiuni, pentru 9 luni ale anilor 2011-2012, mil. lei

Ponderea majoritară în structura cifrei de afaceri este deținută de veniturile din vânzarea produselor finite – 46,9 %. Veniturile din prestarea serviciilor dețin o cotă de 27,0%, veniturile din vânzarea mărfurilor – 23,5%, veniturile din contracte de construcție – 2,0%, iar veniturile din locațiuni (arendă) dețin o pondere de 0,6% din totalul veniturilor din vânzări ale agenților economici.

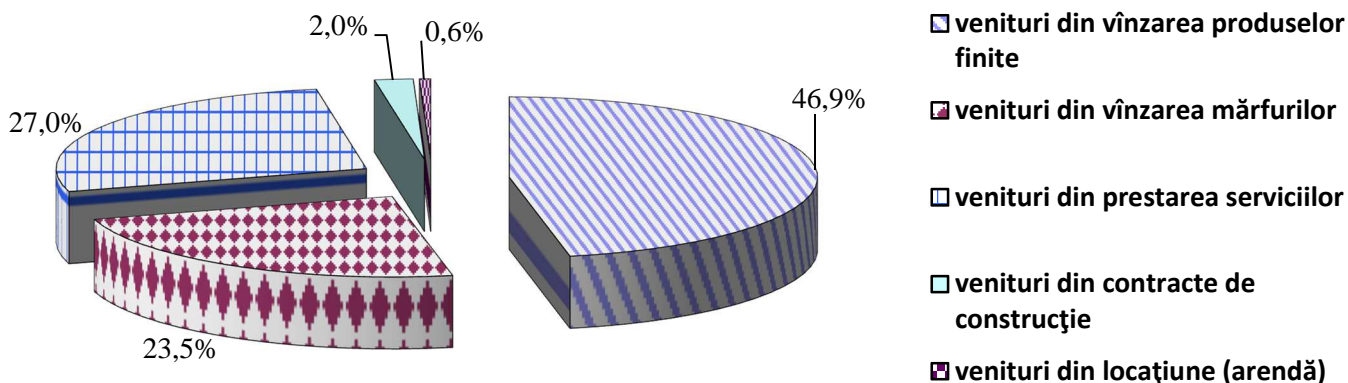

Figura 3.2. Structura cifrei de afaceri, pe componente, a societăților pe acțiuni, pentru 9 luni ale anului 2012

Totodată, din totalul veniturilor din prestarea serviciilor 58,1% revine serviciilor prestate întreprinderilor și 41,9% serviciilor prestate populației. Venitul din vânzarea mărfurilor cu amănuntul constituie 436,1 mil. lei (24,9%), cu ridicata – 1316,8 mil. lei (75,1%) din totalul veniturilor din vânzarea mărfurilor.

În perioada supusă analizei, agenții economici au înregistrat alte venituri operaționale în sumă de 86,2 mil. lei.

La 24 societăți pe acțiuni sau 35,8% din totalul societăților s-a observat micșorarea vânzărilor nete comparativ cu 9 luni ale anului precedent, cu 296,2 mil. lei, din care: 6 societăți sunt din ramura industriei și energeticii, 11 societăți din ramura transportului, 4 societăți din ramura agriculturii.

Micșorarea veniturilor din vânzări la societățile pe acțiuni față de perioada corespunzătoare a anului precedent, atrage și micșorarea taxei pe valoare adăugată încasată în bugetul de stat cu 59,2 mil. lei.

Tabelul 3.1.

Societățile pe acțiuni care în perioada de gestiune au înregistrat cea mai mare micșorare a veniturilor din vânzări

Nr. d/o	Societățile pe acțiuni	9 luni, 2011	9 luni, 2012	diferența (-)
1.	S.A. „CET-Nord”	299,6	158,9	140,7
2.	S.A. „Tutun-CTC”	408,6	312,8	95,8
3.	S.A. „Centrala Electrică de Termoficare nr. 1”	162,9	150,8	12,1
4.	S.A. pentru achiziționarea, prelucrarea și livrarea metalelor feroase și neferoase „Metalferos”	1044,6	1030,9	13,7
5.	S.A. „Farmaco”	35,9	27,7	8,2
6.	S.A. „Aeroport Catering”	43,2	35,4	7,8
7.	S.A. „Drumuri-Sîngerei”	10,1	5,8	4,3
8.	S.A. Combinatul de panificație din Chișinău „Franzeluța”	415,5	413,3	2,2

Consumurile și cheltuielile societăților pe acțiuni, în perioada supusă analizei, au constituit 6100,2 mil. lei, cu 274,1 mil. lei sau 4,7% mai mult față de perioada similară a anului precedent. Din totalul consumurilor și cheltuielilor 55,4% le revine consumurilor și cheltuielilor materiale, 15,5% - cheltuielilor privind retribuirea muncii (inclusiv contribuții privind asigurările sociale de stat și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală), 11,2% - uzurii (amortizării) activelor pe termen lung, 11,1% - consumurilor și cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți și 6,8% - altor consumuri și cheltuieli operaționale.

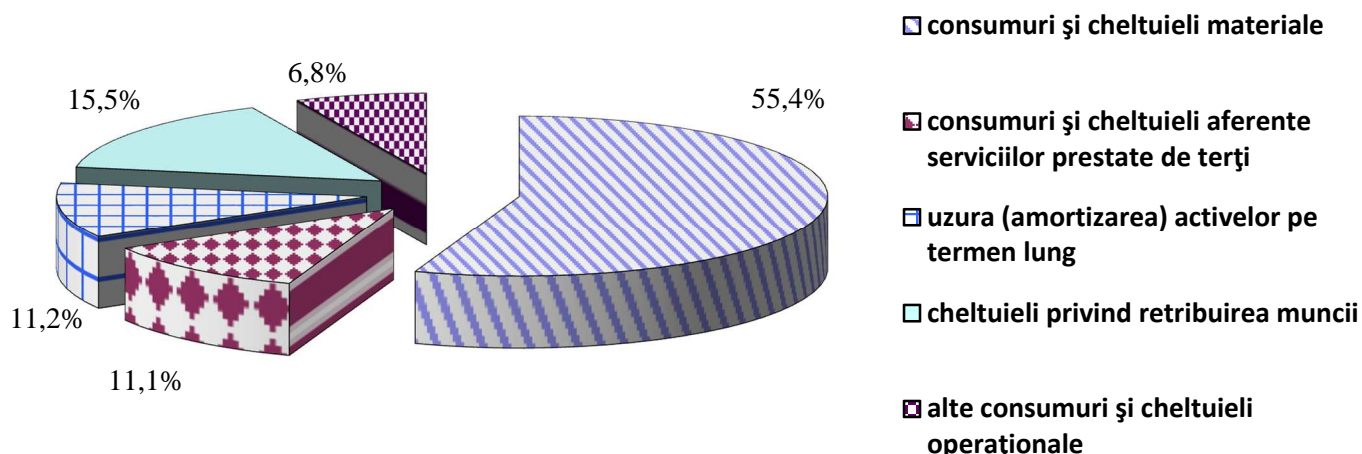

Figura 3.3. Structura consumurilor și cheltuielilor societăților pe acțiuni, pentru 9 luni ale anului 2012

Costul de procurare a mărfurilor vândute constituie 1342,1 mil. lei.

În componența consumurilor și cheltuielilor materiale totale, costul materiilor prime, materialelor de bază și semifabricatelor cumpărate, pieselor de schimb utilizate în cadrul activității operaționale constituie 80,1%, combustibilul – 10,7% etc. În componența consumurilor și cheltuielilor aferente serviciilor prestate terților, serviciile de transport alcătuiesc 8,7%, serviciile de comunicații – 10,0%, iar serviciile de prelucrare a materiei prime fără transferuri – 0,3 %.

La 30 septembrie 2012, în evidența contabilă a societăților pe acțiuni s-au înregistrat stocuri de mărfuri și materiale în sumă de 1503,2 mil. lei, cu 39,5 mil. lei mai mult față de începutul anului de gestiune. La această majorare au contribuit considerabil creșterea stocurilor producției în curs de execuție cu 27,7 mil. lei sau cu 6,3%, a stocurilor de mărfuri – cu 25,5 mil. lei (21,5%), precum și a stocurilor de materiale – cu 5,3 mil. lei (0,9%).

Influența pozitivă a fost parțial diminuată de micșorarea valorii de bilanț a obiectelor de mică valoare și scurtă durată (omvsd) cu 1,9 mil. lei sau cu 11,8%, precum și a stocurilor de produse cu 17,2 mil. lei (5,4%).

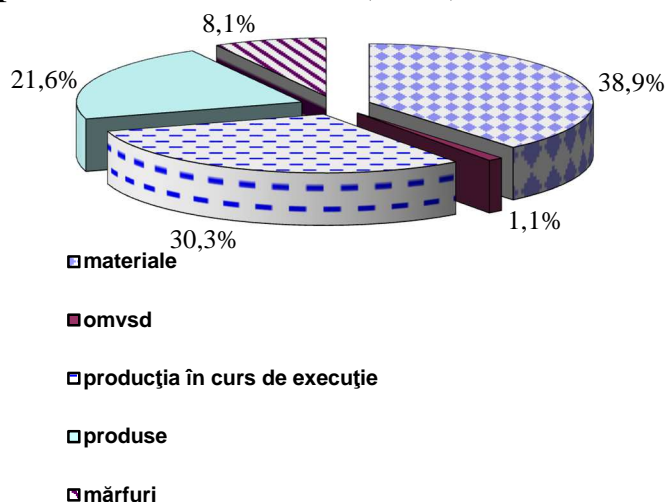

Figura 3.4. Structura stocurilor de mărfuri și materiale ale societăților pe acțiuni, la 01.01.2012

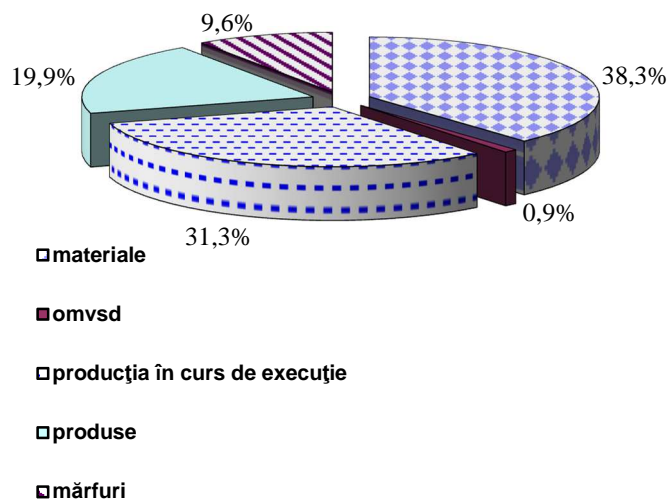

Figura 3.5. Structura stocurilor de mărfuri și materiale ale societăților pe acțiuni, la 30.09.2012

Este de menționat că, la data de 30 septembrie 2012, 38,3% din stocurile de mărfuri și materiale ale societăților pe acțiuni sunt constituite din materiale. De asemenea, o pondere majoritară este deținută și de producția în curs de execuție – 31,3 %. Cota cea mai mică în structura stocurilor, este deținută de obiectele de mică valoare și scurtă durată – 0,9 %.

Este de menționat că, Inspekția Financiară a efectuat, inspekția financiară a activității economico-financiare la 39 societăți pe acțiuni, inclusiv: 18 inspekții financiare totale și 21 inspekții financiare tematice.

În rezultatul inspekțiilor financiare au fost depistate neajunsuri și încălcări ale legislației în vigoare din domeniul financiar și contabil.

Societățile pe acțiuni urmau să examineze rezultatele inspekțiilor financiare la ședințele Consiliului societății și să informeze despre acțiunile întreprinse întru înlăturarea încălcărilor depistate, în scris Inspekția Financiară, în termenii prescriși în actele de control, cu prezentarea documentelor confirmative.

III. Conexiunile întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu sistemul bugetar

La situația din 30 septembrie 2012, față de Ministerul Finanțelor, 2 întreprinderi de stat și 1 societate pe acțiuni dispun de datorii pe împrumuturi recreditate din surse interne și externe în mărime de 37,3 mil. lei și 23,1 mil. dolari SUA, inclusiv: Î.S. „Moldtranselectro” – 37,3 mil. lei și 2,6 mil. dolari SUA, Î.S. „Moldelectrica” – 19,9 mil. dolari SUA și S.A. „CET-2” – 0,6 mil. dol. SUA. De asemenea, Î.S. „Moldtranselectro” are datorie pe împrumutul extern acordat sub garanția statului în mărime de 0,86 mil. dolari SUA.

Tabelul 4.1.

Sinteza obligațiilor față de Ministerul Finanțelor, pentru 9 luni ale anului 2012

Datorii	Suma, mil. lei	Suma, mil. dolari SUA
1. Credite externe	0,0	23,1
2. Credite interne	37,3	0,0
2. Garanții de stat externe	0,0	0,86
TOTAL	37,3	23,96

Conform datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, la 30 septembrie 2012, datoriile întreprinderilor de stat față de bugetul de stat constituie 50,0 mil. lei, față de bugetele unităților administrativ-teritoriale – 14,9 mil. lei, față de fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 3,9 mil. lei și s-au majorat pe parcursul perioadei de gestiune cu 14,8 mil. lei.

Obligațiile întreprinderilor de stat față de bugetul asigurărilor sociale de stat conform datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, s-au majorat pe parcursul perioadei de gestiune cu 7,6 mil. lei și constituie 83,8 mil. lei, care includ și obligații a căror termen de achitare nu a parvenit.

**Sinteza obligațiilor fiscale ale întreprinderilor de stat față
de bugetul public național, pe 9 luni ale anului 2012**

mil. lei

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	amenzi	
Bugetul de stat	32,5	13,5	4,0	50,0
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	10,5	4,4	0,0	14,9
Bugetul asigurărilor sociale de stat	66,6	17,1	0,1	83,8
Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală	1,6	1,9	0,4	3,9
TOTAL	111,2	36,9	4,5	152,6

În bugetul public național, pe 9 luni ale anului 2012, au fost virate impozite și taxe în mărime de 943,8 mil. lei, cu 171,8 mil. lei mai puțin comparativ cu perioada respectivă a anului precedent, inclusiv:

- bugetul de stat – 299,6 mil. lei;
- bugetele unităților administrativ-teritoriale – 166,6 mil. lei;
- bugetul asigurărilor sociale de stat – 378,5 mil. lei;
- fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 99,1 mil. lei.

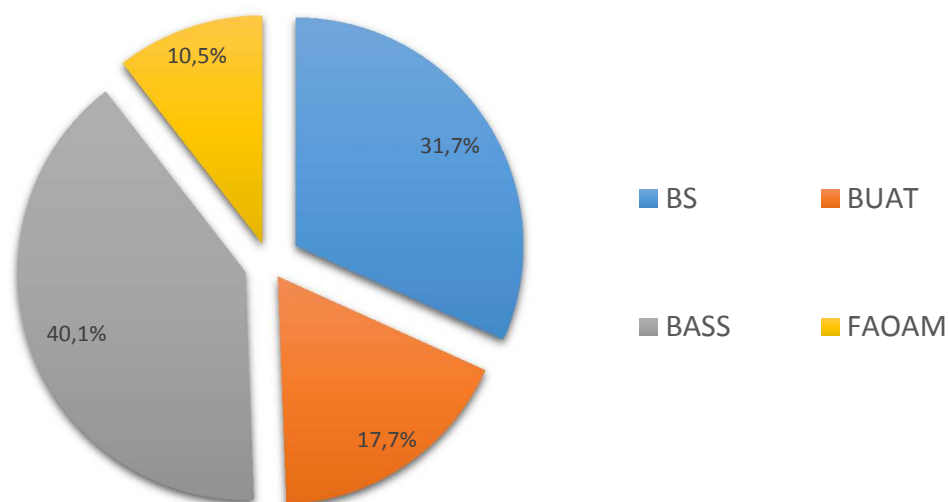

Figura 4.1. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către întreprinderile de stat, pe 9 luni ale anului 2012

Pe 9 luni ale anului 2012, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, întreprinderile de stat au beneficiat de înlesniri și facilități fiscale la plata impozitelor și taxelor. Astfel în conformitate cu prevederile art. 103 (scutirea de TVA) al Codului Fiscal suma livrărilor scutite constituie 557,2 mil. lei.

Înlesnirile și facilitățile fiscale acordate întreprinderilor de stat, la unele tipuri de impozite și taxe constituie 34,1 mil. lei, inclusiv:

- 32,5 mil. lei și respectiv 0,6 mil. lei impozit funciar și pe bunuri imobiliare, în conformitate cu prevederile art. 283, 284 ale Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VI al Codului Fiscal nr. 1056-XIV din 16 iunie 2000;

- 0,8 mil. lei și 0,2 mil. lei - taxa pentru apă, taxa pentru extragerea mineralelor utile, în conformitate cu prevederile art. 306 și 319 ale Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal nr. 68 -XVI din 5 mai 2005.

Suma finanțărilor primite din bugetul public național de către întreprinderile de stat cu genurile principale de activitate cercetare și dezvoltare, învățământ, sănătate și asistență socială, eliminarea deșeurilor apelor uzate, asanare, salubritate și activități similare, activități recreative, culturale și sportive constituie 78,8 mil. lei, inclusiv:

- din ramura agriculturii – 4,2 mil. lei;
- din ramura transportului – 1,7 mil. lei;
- din ramura culturii – 58,6 mil. lei;
- din ramura silviculturii – 0,8 mil. lei;
- din ramura apelor – 6,5 mil. lei;
- din ramura construcțiilor – 1,4 mil. lei;
- din ramura protecției mediului – 2,1 mil. lei;
- din ramura standardizării și metrologiei – 3,5 mil. lei.

În partea ce ține de societățile pe acțiuni, este de menționat că, agenții economici respectivi au înregistrat, la data de 30 septembrie 2012, conform datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, sume restante la impozite și taxe față de bugetul public național în valoare de 49,2 mil. lei.

Tabelul 4.3

Sinteza obligațiilor fiscale ale societăților pe acțiuni față de bugetul public național, pentru 9 luni ale anului 2012

mil. lei

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	amenzi	
Bugetul de stat	8,9	1,1	1,2	11,2
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	3,6	0,8	0,0	4,4
Bugetul asigurărilor sociale de stat	30,5	2,5	0,0	33,0
Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală	0,3	0,3	0,0	0,6
TOTAL	43,3	4,7	1,2	49,2

Informația conținută în tabelul 4.3 atestă faptul că societățile pe acțiuni au înregistrat restante la impozite și taxe față de bugetul public național, în sumă de 49,2 mil. lei, dintre care: plăți de bază – 43,3 mil. lei, penalități – 4,7 mil. lei, amenzi – 1,2 mil. lei. Obligațiile societăților pe acțiuni față de bugetul asigurărilor sociale de stat conform datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, constituie 0,6 mil. lei, care includ și obligații a căror termen de achitare nu a parvenit.

Concomitent, potrivit datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, societățile pe acțiuni, în perioada de gestiune, au virat în bugetul public național impozite și taxe în mărime de 1040,7 mil. lei, inclusiv:

- bugetul de stat – 603,5 mil. lei;
- bugetele unităților administrativ-teritoriale – 140,5 mil. lei;
- bugetul asigurărilor sociale de stat – 235,5 mil. lei;
- fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 61,2 mil. lei.

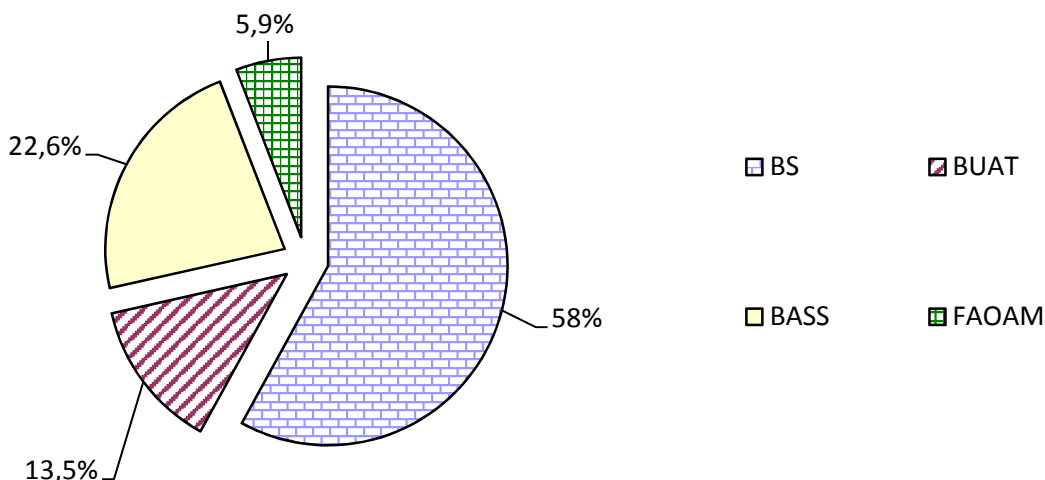

Figura 4.2. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către societățile pe acțiuni, pentru 9 luni ale anului 2012

În conformitate cu art. 103 al Codului Fiscal, societățile pe acțiuni au beneficiat de înlesniri și facilități fiscale la taxa pe valoarea adăugată. Astfel, suma livrărilor scutite de la plata taxei pe valoarea adăugată, pentru 9 luni ale anului 2012 a constituit 498,7 mil. lei.

Conform legislației în vigoare, societățile pe acțiuni beneficiază de înlesniri și facilități fiscale la principalele tipuri de impozite. Astfel, suma înlesnirilor și facilităților fiscale acordate societăților pe acțiuni la principalele tipuri de impozite constituie 0,62 mil. lei, inclusiv:

- 0,3 mil. lei pentru impozitul funciar și 0,3 mil. lei pentru impozitul pe bunuri imobiliare, în conformitate cu prevederile art. 283, 284 ale Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VI al Codului Fiscal nr. 1056-XIV din 16 iunie 2000;

- 0,02 mil. lei – taxa pentru apă, în conformitate cu prevederile art. 306 al Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal nr. 68 -XVI din 5 mai 2005.

Conform prevederilor art. 180 al Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997, agenții economici au beneficiat, pe parcursul a 9 luni ale anului 2012, de prolongarea și înghețarea achitării plăților la bugetul public național. Întru ameliorarea situației economico-financiare în decursul perioadei supuse monitorizării la 5 întreprinderi de stat și 5 societăți pe acțiuni a fost modificat termenul de stingere a obligației fiscale, prin amânarea sau eşalonarea stingerii obligației fiscale în baza contractelor încheiate între organele fiscale și contribuabili, și aprobarea acestora de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Pe parcursul perioadei de gestiune, la întreprinderile de stat a fost modificat termenul de stingere a obligației fiscale, conform contractelor încheiate în sumă de 1885,2 mii lei, ce urma a fi achitată pe parcursul anului 2012 în mărime de 1846,1 mii lei, iar în anul 2013 – 39,1 mii

lei. Suma amînată sau eşalonată pe parcursul 9 luni ale anului 2012 a fost achitată în mărime de 50,1 mii lei.

La societăţile pe acţiuni a fost modificat termenul de stingere a obligaţiei fiscale, conform contractelor încheiate în sumă de 3128,8 mii lei, ce urma a fi achitată pe parcursul anului 2012 în mărime de 2697,1 mii lei, iar în anul 2013 – 431,7 mii lei. Suma amînată sau eşalonată pe parcursul perioadei de gestiune a fost achitată în mărime de 1642,5 mii lei.

La situaţia din 30 septembrie 2012, au beneficiat de eşalonare 3 întreprinderi de stat şi 4 societăţi pe acţiuni. Suma eşalonată la Î.S. „Aeroportul Internaţional Mărculeşti” constituie 1345,5 mii lei, Î.S. „Cantina Cancelariei de Stat” – 26,3 mii lei, Î.S. SilvoCinegetică „Ialoveni” – 104,4 mii lei, S.A. „Drumuri Cahul” – 261,6 mii lei, S.A. „Drumuri-Chişinău” – 345,3 mii lei, S.A. „Drumuri-Bălţi” – 360,0 mii lei, S.A. „Drumuri-Ialoveni” – 224,1 mii lei.

IV. Circulaţia proprietăţii statului

Pe parcursul 9 luni ale anului 2012, pe piaţa valorilor mobiliare au fost efectuate tranzacţii cu acţiunile statului. Astfel, au fost vîndute la licitaţiile cu strigare la Bursa de Valori proprietatea publică a 3 societăţi pe acţiuni cu cotă majoritară de stat (S.A. Uniunea librăriilor „Unlib”, S.A. „Vărsătorul-Nord”, S.A. „Viorica-Cosmetic”) la preţul de 51,1 mil. lei şi la 3 societăţi pe acţiuni cu cotă mai mică de 50% (S.A. Uzina mecanică „Artmet”, S.A. „Fabrica de vinuri Sărătenii Vechi” şi S.A. „Fabrica de conserve Coşniţa”) la preţul de 9,5 mil. lei.

Prin concursul investiţional, au fost vîndute 7 societăţi pe acţiuni cu cotă majoritară de stat (S.A. „Presudor” la preţul de 17,0 mil. lei şi suma investiţiilor ce urmează a fi efectuată în decursul a 3 ani – 18,2 mil. lei, S.A. „MaPasAuto” la preţul 2,6 mil. lei şi suma investiţiilor – 13,0 mil. lei, S.A. „Reupies” la preţul 2,57 mil. lei şi suma investiţiilor – 7,3 mil. lei, S.A. „Uzina turnătorie Aralit” la preţul 2,25 mil. lei şi suma investiţiilor – 8,5 mil. lei, S.A. Întreprinderea de producţie a mărfurilor de larg consum „Radiator” la preţul 2,11 mil. lei şi suma investiţiilor – 7,35 mil. lei, S.A. „Dotarcom” la preţul 2,1 mil. lei şi suma investiţiilor 6,4 mil. lei şi S.A. Biroul specializat de construcţie a tehnicii „Bicotra” la preţul 1,65 mil. lei şi suma investiţiilor – 4,0 mil. lei).

Prin Hotărîrea Guvernului nr. 638 din 29 august 2012 „Cu privire la reorganizarea unor întreprinderi de stat” a fost reorganizată Întreprinderea de Stat „Registrul Animalelor” ale cărei funcţii de fondator sînt exercitate de către Agenţia Sanitar-Veterinară şi pentru Siguranţa Produselor de Origine Animală, prin fuziunea (absorbţia) Întreprinderii de Stat „Centrul Republican de Informaţie şi Calcul pentru Colectarea şi Prelucrarea Cerealelor” şi a Întreprinderii de Stat „Întreprinderea Ştiinţifico-Tehnologică „Agroindsistem”, ale căror funcţii de fondator sînt exercitate de către Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare.

Astfel, denumirea Întreprinderii de Stat „Registrul Animalelor” se modifică în „Întreprinderea de Stat „Centrul Informaţional Agricol”.

În Legea bugetului de stat pe anul 2012 nr. 282 din 27 decembrie 2011 au fost prevăzute venituri ce urmează a fi încasate la bugetul de stat din vînzarea şi privatizarea bunurilor domeniului public în mărime de 260,0 mil. lei.

În perioada raportată, au fost încasate la bugetul de stat mijloace în mărime de 114,9 mil. lei, de la privatizarea bunurilor proprietate a statului, inclusiv din vînzarea pachetelor de acţiuni - în mărime de 91,0 mil. lei.

Totodată, în Legea bugetului de stat pe anul 2012 nr. 282 din 27 decembrie 2011 au fost prevăzute venituri ce urmează a fi încasate la bugetul de stat sub formă de defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat în mărime de 55,0 mil. lei şi dividende aferente cotei de

participare a statului în societățile pe acțiuni, în mărime de 257,475 mil. lei, conform rezultatelor obținute în anul 2011.

Conform datelor Trezoreriei de Stat, pe 9 luni ale anului 2012, la bugetul de stat s-au încasat venituri sub formă de defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat în mărime de 64,3 mil. lei și dividende aferente cotei de participare a statului în societăți pe acțiuni în mărime de 247,5 mil. lei, ceea ce constituie 116,9% și corespunzător 96,1% din suma prevăzută în anexa nr.1 „Sinteza bugetului de stat pe venituri, cheltuieli, deficit și surse de finanțare” a Legii bugetului de stat pe anul 2012.

Veaceslav NEGRUȚA

MINISTRU